КАМЕНЯРІ
1919

„... ми всї йдемо в одну громаду скутї, святою думкою, в молоти в руках."

Іван Франко.

ІВАН ФРАНКО.

КАМЕНЯРІ.

Я бачив дивний сон. Немов передомною
Безмірна, а пуста і дика площина,
А я, прикований ланцом залізним стою
Під височезною грантною скалою,
А далї тисячі таких самих, як я.

У кождого чоло жите і жаль поранн,
І в оцї кождого горить любови жар,
А руки в кождого ланци мов гадь обвили,
А плечі кождого до долу ся схилили,
Бо давить всїх оден страшний якийсь тягар.

У кождого в руках залїзний молот,
І голос сильний нам з гори мов грім гремить:
Лупайте сю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносїть і труд і спрагу й голод,
Бо вам призначено скалу сесю розбить.

І всї ми як оден підняли в гору руки
І тисяч молотів о камінь загуло,
І в тисячні боки розприскали ся штуки
Та відривки скали; ми з силою розпуки
Раз по раз гримали о камяне чоло.

Мов водопаду рев, мов битви гук кровавий,
Так наші молоти гриміли раз у раз,
І пядь за пядею ми місця здобували. —
Хоч не одного там калічили ті скали, —
Ми далї йшли, ніщо не спиняло нас.

РЕДАКТОРСЬКИЙ ШТАБ „КАМЕНЯ РІВ"

СТОЯТЬ: (з ліва на право): Ю. Стечишин, спів-редактор; А. Вавринюк, спів-редактор і менеджер; М. Чорнейко, спів-ред.
СИДЯТЬ: О. Івах, спів-ред.; А. Арабська, спів-ред.; С. В. Савчук, головний редактор; С. Б. Микитюк, спів-ред.

„КАМЕНЯРІ"

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА, „КАМЕНЯРІ" ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, СЕРЕДА 15-го СІЧНЯ, 1919. ЧИСЛО І.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

„КАМЕНЯРІ".

Отсе випускаємо перше число „Каменярів" на 1919 р.

По вісім-місячнім відпочинку беремо за молот знов і зі словами „Боже помагай" вдаряємо об скалу.

Малий сей наш молот, що правда, а скала велика, велика та тверда, та всеж віримо, що кождий наш удар хоч як слабий лишить по собі знак на твердім бранїтї.

Хто не знає тої скали? Вона стоїть на нашій дорозї розвою від віків, і закриває нам собою ясне сонце — сонце правди, сонце волї і поступу.

Віками цїлими сотки, та тисячі каменярів лупали сю скалу, і хотяй не одну камінюку розбили, не один прохід створили, всеж таки вона і до нинї остала велика, тверда, грізна...

День за днем, рік за роком, чути було сильні удари молотів об скалу; день за днем, рік за роком ряди каменярів все більшали та більшали; день за днем, рік за роком, все більше та більше падало соняшних лучів на наше просвітне і народне поле... Але рівнож, день за днем, рік за роком сотки наших каменярів клали житє своє на народнім жертвеннику у стіп сьої гори...

Та чи се припинювало їх, відбирало охоту до працї? Противно! Упаде каменяр, товариші його похилять на хвильку голови, опустять руки... Та потім ще з більшою енергією, ще з більшою завзятостїю хапають за молоти і з іскріючими очима, кидають ся об велитня — скалу, і вривають ся в її боки.

І чогож отсї каменярі змагають ся оттак сотками лїт? За що віддають своє житє? За що зрікають ся радощів і роскошів житя? За що? Ось за що:

„І всі ми вірили, що своїми руками
Розібемо скалу, роздробимо граніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове жите, добро нове у світ".

Отсе мета каменярів, задача і ціль їх життя! Ради кращої долі для свого народа, вони віддають з охотою своє життє, і ані на хвильку не приходить їм на думку відказати ся від взятого на себе обовязку:

„Оттак ми всі йдемо в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках".

Нашим святим обовязком є ступати слідами наших народних каменярів. Хоч слабі в нас ще сили, та і ті ми повинні вживати для загального добра. А що більше, ми мусимо приготовляти ся, щоби з часом стати в ряди дійсних каменярів, в ряди дійсних борців за права, за волю, за інтереси народні бо: —

...голос сильний нам з гори гремить:
Лупайте цю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносіть і труд і спрагу і голод!
Бо вам призначено скалу отсю розбить!

НОВИЙ РІК.

Чи бачили ви коли, з яким зацікавленєм дитина дивить ся на завязану торбу, котру мама принесла з міста?

„Що в ній? Що крие ся? Яка несподіванка?"

Оттакі питаня насувають ся на думку дитини, і вона мусить збирати всю свою терпеливість, щоби не кинути ся на торбу, не розвязати її, та не заглянути, що там крие ся.

Як та дитина перед тою торбою, так ми перед Новим Роком стоїмо.

Що принесе нам сей Новий Рік? Чим буде лїпший чи гірший від минувшого? На скільо здійснять ся наші бажання, мрії, пляни?...

Загадка! Містерія!!

Хоч як не вгадуй, як не силуй ся, не збагнеш яка доля тебе чекає. Мусиш чекати з дня на день, з місяця на місяць, аж доки не станеш у порозї другого Нового Року. І так цїле твоє жите, цїлі віки!

Правда, ми не знаємо, що принесе нам Новий Рік, та

за те знаємо, що принесли нам минувші роки — а се не малої ваги. З минувшости, можемо навчити ся про будучність. Недивож, що в великі дипльомати, котрі можуть предвидїти, що станеть ся в будь якій державі, за яких пять, чи десять лїт. Якжеж вони се знають? Дуже просто. Вивчують минувшість, історію, і з сього знають, що коли стало ся і серед яких обставин, відносин, а з сього знов доходять до заключеня, що може стати ся в певнім часї, в певній державі.

З Новим Роком, ми повинні робити так само. Кождий з нас повинен вернутись думкою в минувшість і поглянути, що ми пережили і як пережили, як також яка з того користь прийшла чи то нам, чи другим.

Ми повинні головно уважати, щоби Новий Рік не застав нас повторюючи ті самі блуди, ті самі гріхи, які ми робили в минувшім роцї. Змагаймо ся все більше і більше робити доброго, а уникати злого, а тоді Новий Рік не буде для нас загадкою. Ми наперед будемо знати, що нас чекає. Чоловік рішає свою будучність своїми дїлами, своїм поведенєм, бо як говорить пословиця, „як собі постелиш, так ся виспиш."

НЕЗГОДА.

„ Згода будує, незгода руйнує", каже пословиця, і нїхто сього не може заперечити. Аж надто добре знаємо, які шкідливі наслїдки приносить незгода. Нема згоди в родинї, не виховають ся там добрі дїти; нема згоди в будь якім товаристві, таке товариство не устоїть; нема згоди між народом, а радше між його провідниками, нїколи такий нарід не піднесе ся просвітно і не витворить нїчого для загально-людської культури, а незгода між державами, кінчить ся війною, тим загальним знищенєм самої людськости і її культурних здобутків. Одним словом, незгода руйнує.

І тому ми повинні заздалегідь уже поробити кроки, щоби зерно незгоди не прокинуло ся часом і між нами. Нас в Інституті є поважне число хлопців і дівчат. Ми зібрали ся тут з рїжних околиць з фармів і з міст. Наше жите перед приходом сюда, підлягало иншим вилївам і иншим відносинам; кождий з нас жив в иншім окруженю і в инших обставинах. Не диво отже, коли би і зайшло між

нами яке маленьке непорозуміне — маленька рижнія думов. Се на початку є неминучим, та навіть пожаданим. Ми в сей спосіб пізнаємо ся взаїмно; ми бачимо одні других злі і добрі сторони, переконаня, нахил до будь чого — одним словом, пізнаємо себе.

Не забуваймо однак, що все має свої границі. Вважаймо, отже, щоби в таких товариських суперечках, змаганих, не виходити поза границі — инакше можуть бути сумні наслідки. Не згоджаєш ся з будь чим з його поглядами, добре, скажи йому се. Поступить хто, не так як треба, зверни йому увагу, та не з сваркою, не з лайкою, а в щирий, товариський спосіб. А коли зверне тобі хто увагу на твої хиби, то не зли ся на нього за се, а противно прийми його добру раду з подякою, бо він бажає тобі добра.

Коли ми будемо так поступати, то віримо свято, що незгоди між нами не буде; а не буде незгоди, не буде того шкідливого чинника, котрий нищить всяку роботу і наносить кольосальні шкоди для одиниць і загалу.

О. ОЛЕСЬ.

Ще Рік.

Ще рік минув... Проклятий рік змагання,
Кровавий рік завзятої борби,
Глибоких втрат... даремного чекання,
Мовчання мертвої юрби.

А як хотілось нам внести якесь проміне
В сей край безкрайної пітьми...
За людські постати ми приймали каміне
І ним самі побиті ми.

Ще рік... Ідем! Ми міцно стисли рани,
На них обмили сліозьми мовчки кров,
І знову мае, світе крізь тумани
Велика наша хоругов.

Передрук з Літ. Наук. Вістника з 1911 р.

ІВАН ДАНИЛЬЧУК.

Старому Рокови в Альбум.

І знов настала ніч — остання ніч Старого Року. Місяць де-не-де показував своє бліде, засмучене лице з поміж чорних, зловіщих хмар, котрі додавали темноті ночи ще більшого чару.

Похмурий, сиво-бородий старець сидів на троні своєї могучости і згадував недавно минуле. Згадував і очікував послідної хвилі свого житя. Вдивляв ся в мірило часу в котрім, що хвилинки, пісок зменшав ся.

Наоколо дуби, похиливши голови, перекидались між собою зрідка словами і потрясали лисими головами, мов під напором тяжкої журби.

Оподаль гомоніли буйно-волосі смереки, обкрутившя свої лиця кришталевою сіткою, мов Туркині.

Перед престолом стояли могили, не давні, свіжі...

— — — — — — — — — — — — — — —

Час кінчив ся. Послідне зерно піску перелетіло до долу.

Нараз все замовкло, навіть сови, до тепер літаючі, посідали на сухі лози.

Старець стрепенув ся. Встав, кинув зором довкола і тяжко заплакав. Ще раз обернув ся, взяв палицю і ледви чутним голосом промовив: „Пращайте"!

Відтак щез в темноті ночи.

Лиш сліди по нім полишились...

Незабуті сліди...

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Коли я Страчу Віру.

Як коли я страчу віру
У любов святу, в надію,
То візьму з полиці лїру
І заграю, як умію.

А до лїри заспіваю,
Просто, щиро, неучено,
Як співають птахи в гаю,
І як дїти, так пещено.

Щира пісня, мій ти брате,
Квітка, пташка і дитина,
Щира пісня ніби мати,
Що колише свого сина.

Як у ній не обновить ся
Серце скостеніле в груди,
То воно вже не забеть ся
Голосінїш. Даремні трудні

(Передрук з Ілюстрованої України, 1914 р.).

СОФІЯ ВАРХОЛІК
Померла 17 листопада 1918.

Вінець На Гріб Товаришки.

(Ред. „Каменярів" присвячує бл. п. Софії Вархолїк).

На небосклін насунулись чорні, грізні хмари, а вітер гойдав деревами і глухо гудів.

Падають краплї дощу, течуть по деревах, по зівялих цьвітах, неначе сльози... Здаеть ся, вся природа покрилась великим жалем — смутком і ридае горячими сльозьми...

Течуть краплї дощу по білій березї, котра під напором журби низько похилилась, течуть по шклянних шибах і навівають таемничу тугу на людські серця. Так всюди сумно — тужно....

Продираеть ся бліде світло з вікна і освічуе мокру траву. В хатї лежить бліде дївча, а коло ліжка стоїть заплакана мати...

— Мамо мої рідненькі, коли буде вже день? Я так хочу подивити ся на сонечко... Мамо, менї вже лекше... Чи то Юля так співае? „

— Ні, доню то дощ шумить. Юля вже спить, — вспокоює мати.

— Ой як там мамо темно, — не побачу я сонечка завтра.

— Ой, ой... закличте мамо сестрички мої... Мамо, проща... Завмерли слова.

На устах завмерла передсмертна усмішка, а лице таке бліде, таке бліде...

Ще раз отворились очи, і на віки замкнулись.

Похилив ся хрест над свіжою могилою...

Сумуе над скошенни цвітом....

С. В. САВЧУК.

ПРОМІНЬ НАУКИ.

Північ.

Чорні хмари валами котять ся по небі, а лютий вітер гуде та свище мов армія розюшених демонів. Темно мов у гробі. Анї одна звіада не вигляне зза хмари, анї платочок синього неба не покаже ся. Осінна мрака вогкою плахтою вкрила землю, а безлисті дерева стогнуть глухо у літньому вітрі. Темно, темно!...

Сплять хати міста Саскатуну. Світло ліхтарів топить ся у густій мраці і місто освічувати улиці надае їм якотось чарівного, таемничого вигляду.

Коло мурованого будинку Інституту зовсім темно. Ще перед хвилею найблизший ліхтар горів ясно, та саме, коли послїдний звук дзвона, звіщаючий північ, згубив ся у густій пітьмі, вітер завив зі всеї сили, заграв жалібно на дротах, і світла не стало.

Гордо стоїть будинок Інституту. Анї лютий вітер, анї сїра мрака, анї непевна година півночи не лякають його. Противно, він радіе з пори. Він любуе ся дивитись у даль і розганяти пітьму блеском своїх стін; любуе ся слухати як вітер безсильно бе ся о його стіни, та як мрака безуспішно старае ся огорнути його собою.

З одного вікна ледви значно пробивають ся лучі світла, і гублять ся у мраці. Коло стола над книжкою сидить молоденький студент. Вчить ся. По його змученім обличу, по червоних опухлих очах видно, що довший вже час отак працюе. Перегортае картку за карткою і все низше схиляе ся над книжкою, немов хотїв би все те, що там написано, втягнути в себе, зробити його частиною себе.

Прочитав до кінця розділу і задумав ся. З надвору доходили до нього стони осінного вітру, а такі болючі, такі повні розпуки, що він мимоволї здригнув ся.

А вітер дущав, та дущав. З кождим разом опирав ся цілою силою о мури будинку, та дарма! Не звалити сильного муру, не зруйнувати твердо поставленого фундаменту.

Студент виглянув через вікно, та побачив липше глубоку пітьму. Отворив вікно. Вітер зі всеї сили дунув до середини, а дрібні краплї мраки мов слези закропили листки отвореної книжки. Він поспішно зачинив вікно, і якась ра-

дість його огорнула, що вдалось йому зачерти лютий вітер на дворі.

„Змагай ся тепер" шепче до себе. „Лютуй, кілько можеш, нічого не вдієш."

Нараз він усміхнув ся.

„І дійсно добре виходить", говорить до себе. „Вітер і мрака і небо покрите хмарами то так немовби вороги Інституту. Вони немов записягнулись знищити його, здавити, зрівняти з землею. Та дарма — не так він збудований. Лютуйте, бісуйте, — нич не вдієте. Ага, ще одно. Як вікно зачинене, то і вітер не шкодить, а коли я лише отворив його на хвильку, то вітер всі папери мені помішав, а дрібний дощ змочив книжку. Що-ж, не пускати ворогів до середини, а з надвору певно нічого не вдіють."

І він усміхнув ся знову.

Почав надслухувати. Монотонне скрипінє віконниць, та жалісний свист вітру в комині нанесли на нього змору. Він склонив голову над книжкою і уснув.

Світло в кіматі нараз якось дивно потемніло, а потім і зовсім погасло. Студент спав спокійно. Нараз обгорнула його якась ясність, а вслід за тим, над його головою почав взносити ся клубок поломіну. Поломіть ся палахкотіла і освічувала собою кождий куточок. Обкружлявши кілька разів голову сплячого студента, ся хмарка полуміни прикотилась до вікна, і малою пшаркою вилетіла на двір. Тут вітер пірвав її і хотів понести, з собою. Та не міг. Хотів придавити, розбити її об стіну, та і се не удалось. Хмарка ся тим часом кружляла довкола будинку, била собою об кожде вікно мов пташка в клітці, і все збільшала і ставала яснійша. Нараз, з кождого вікна вилетіло по кілька таких хмарок, і вінцем обвили будинок. А вітер взніс ся до крайної лютости. Вив, рвав, заводив, та на диво, мурів не міг навіть діткнути ся. Не міг, бо вінок утворений з полуміни не допускав його.

Якась надприродна сила крилась в сій полуміни.

Щож се є та полумінь, а що той вітер лютий? Полумінь, се дух просвіти, дух Інституту, а вітер, се вороги люті, котрі так безсильно старають ся його знищити, зруйнувати.

———0———

ІВАН ДАНИЛЬЧУК.

КАМЕНЯР.

(Присвята кружкови „Каменярі").

Ще перші лучі не збудились,
В обіймах ночі спочива
Уся оселя, лиш степами
Дрімучий вітер повіва.
В лісах співати починали
Веселі духи вищих мрій,
Людий дрімучих викликали,
Зі сну нічного в пісни тій.

І він устав; в могучі руки
Узявши, молот він спішить
Скалу гранітну розбивати,
Дорогу далі промостить.

КАМЕНЯР:

„ Часу немало вже проплило,
Немало труду полишив
На сій дорозі утяжливій,
На сій скалі, що я розбив.
Та много труду ще прийдеть ся
Зложить, щоб діло се святе,
У даль повести і побачить
Як успіх праці зацвите."

ЗНЕВІРА:

„Покинь сю працю,
Покинь сї мрії;
Трудивсь ти много —
Та дивись!
Де твої труди?
Тут нічого...
Самий ти, друже,
Похнявсь"...

КАМЕНЯР:

Почавши діло се велике,
Я присягнув його скінчить;
Минають сили, я знеміг ся...
О долє! долє! — доля спить!...
Та ні! Я маю за собою
Нові сили, много рук —
З осель до мене долітає
Нової пісні, тихий звук."

ЗНЕВІРА:

Не вір ти сему,
Не грій ти душу —
Не здійснять ся мрії

Пропадуть...
Змагання твої
Підуть на ніщо —
У поміч другі
Не прийдуть."

Сяяшні лучі прилетіли, —
Спішать сміючись до хаток;
Ліси збудившись, шелестіли
Пташки підняли голосок;
Поволи люди уставали
В оселях голос гомонів,
Борець скали не тратив сили,
В душі, в надіях веселів.

КАМЕНЯР:

„Як довго сили мя тримають,
Так довго в праці я живу;
Зневіра волі не зламає,
Дорогу зроблю я свою."

НАЩО НАМ УЧИТИ СЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Таке питане чує ся дуже часто від тих що хотять забути свою мову (українську), а будучи свідомі свого гріха, стараються доказувати, що для Українців в Канаді їх мова є колодою на дорозі поступу. Не диво отже, що й Англійці (між ними деякі вчені, а навіть сам Департмент Просвіти) кажуть що затримуване нами нашої мови спиняє нас бути поступовими, навіть і добрими горожанами краю. І ось ставлять нам питане: „Нащо вам учити ся і затримувати свою мову?".

Відповідий й аргументів на се питане маємо не мало, та сим разом наведемо лиш слова італійського, клясичного письменника Дантого, котрий про сю справу каже ось що:

„Ті, котрі вихвалюють материнй язик других народів (націй), а недоцінюють свій власний, я кажу, що вони роблять се з 5 огидних причин: 1) З засліпленя вирозумілости, 2) З підлого самоуправедливлювання, 3) З жадоби порожної слави, 4) Для витвореня заздрости, 5) З слабодушности — з боягузства".

—0—

Р.— Я виграю справу, бо маю десять свідків, які бачили, що ти мені окуляри збив.

Б. — А я маю сто свідків, які не бачили що я твої окуляри збив.

МИХАЙЛО ПАВЛИК.
(1853—1915)

Ледви чи є такий другий народний дяч, як Михайло Павлик, котрий зробив так богато для свого народу, а котрого нарід так мало знає. Ім'я Павлика між нашими людьми в Канаді є майже не знане. Помимо його величезних заслуг, його безнастанної праці через ціле своє житє, його мук і терпіня, які він переносив ради своїх ідей, — ідей викуваня красшої долї українському народови, він є для нас в Канаді майже не знаний. Наше студентство, головно, повинно запізнати ся з його житем і працею і взяти собі його за взірець, як правдивого каменяра, котрий в найприкрійших хвилях житя, не кидав моло

та, але ішов сміло і завзято все вперед, все далі.

Подаємо тут короткий огляд діяльности Павлика (стаття взята з „У. Г.") з надією, що се заохотить наших читачів познакомити ся блиаше з безсмертними заслугами сього велико го борця за права і свободу свого народа.

Як для лікаря нема нічого приемнійшого понад слїджене, як хорий звільна приходить до здоровля, як у нього вертає органічне тепло, обіг крови зближаесь до правильної норми, появляеть ся апетит, вертає блиск очий і здорова краска на лици, а там починають прибувати сили, росте бажане руху — так і для історика нема нічого приемнійшого, говорить др. Іван Франко, як слїдити регенераційний процес нації, що з важкого духового і політичного розвою звільна, але постійно двигае ся до нового житя.

А кождий історик, що буде слїдив за розвоем укр. народа в Галичині і буде бачив, як український нарід з року на рік щораз більше розвиваe ся, щораз більше приходить до значіння — не буде міг в своїм розділї поминути особи Михайла Павлика, котрий чи не найбільше причинив ся до розвою українського народа.

В другій половині 70 років послїдного віка, коли на поле літературної і політичної діяльности виступае Михайло Павлик, були між українським народом дві партії москвофільська і народовецька. Зарівно як і москвофіли, так і народовці не звертали найменшої уваги на житеві потреби українського народа — вони оперті були не на прінціпах соціяльно-політичних, а на обрядово-язикових; ціла надія обох тоді партій спочивала на цісареви — головною їх здобою, як говорить др. Іван Франко, були дві кардинальні точки: що ми всї Українці і повинні держаги ся купи і ми попереп всего повинні дякувати цісареви за його безмірні добродійства і просити в нього ще того і того.

Такі погляди панували між Українцями в Галичині до року 1876, в котрім то році поряз перший приїздить до Галичини професор київського університету, Михайло Драгоманів, чоловік високо образований, поступових переконань, рухливий і енергічний. Його впливом підлягае найбільше Михайло Павлик, Іван Франко і другі, котрих виступ на літературнім і політичнім полі, ідеї голошені ними, зробили цілий переворот в житю українського народа в Галичині.

Проти проповідників нових ідей виступила темна маса так народовців, як і москвофілів і вони не цурались ніяких спосо-

бів, щоби тих людий знищити, щоби убити ідеї, котрі вони голосили, а котрі мали на меті добро українського народа.

До найбільше переслїдуваних борців за нові ідеї належав Михайло Павлик.

Михайло Павлик вродив ся 1853 року в бідній хлопській родині в Монастирську, передмістю Косова. До народної школи ходив в Косові, до низшої гімназії в Коломиї, а до висшої і на університет у Львові

Тяжкі були студентські часи Михайла Павлика. Родичі його були бідні, тому він мусїв працювати сам на себе, щоби міг удержатись підчас студій.

З гімназії вийшов Павлик москвофілом, однак він сам признае, що то його москвофільство було лишень поверховне. Москвофілом був рівнож Павлик на початку своїх університетських студій до часу, коли то він не познакомив ся з Михайлом Драгомановим.

Знакомство Михайла Павлика з Драгомановим повернуло Павлика до українства, але не такого українства, яке визнавали тодішні народовці — але українства поступового, українства, котрого змістом був вселюдський ідеал. Разом з Павликом переходить реформацію українська молодіж, згуртована в Академічнім Кружку. Виразом поглядів сеї молодіжи був відчит Михайла Павлика, виголошений літом 1876 р. на вечерницях на спомин Маркіяна Шашкевича.

В сім відчиті піддав Павлик основій критиці тодішні українські партії, вказуе на конечність звернутись до народу, студіювати народ, працювати над ним в дусі загально поступово-соціялістичнім, щоби він заняв в історії людства таке становище, яке він повинен мати, а яке колись мусить виборoти думка і совість усім темним масам не лишень в Европі, але на цілій земській кули.

Як бачимо, молодіж хотіла працювати над українським народом в дусі поступовім — в дусі соціялістичнім. Соціялізм в нинішних часах річ звичайна, так сказатиб буденна — та визнавати соціялістичні ідеї в тих часах, було чимсь страшним і чоловіка, котрий визнавав соціялістичні ідеї обходжено здалека.

В 1877 р. наступае реакція в Академічнім Кружку. Передових людий з поміж членів Кружка, а між ними і Павлика арештують під закидом належаня до соціялістичного товариства, держуть їх через довший час в слїдчій вязниці і хотяй не доказано їм жадної вини, засуджують їх на малі грошеві кари.

Від тепер зачинають ся переслїдуваня Павлика і його това-

ришів .Та молоді ідейні люди не упадають на дусі, але з молодечим запалом беруть ся дальше до праці. За підмогою Українців видає Павлик разом з Франком журнал „Громадський Друг", а коли через цензурні перешкоди видане його стало неможливе, продовжає його збірками „Дзвін і Молот". В них містить Павлик свої оповіданя Юрко Куликів і Ребенщукова Тетяна. За видруковане Ребенщукової Тетяни, в котрій він виступив проти святости родинного житя, тягнуть Павлика до суду і засуджують на 6 місячний арешт.

Чуючи себе не в силі видержати дальші переслідуваня своїх і австрійської поліції, виїжджає Павлик 1879 р. до Женеви і пробуває там до кінця 1882 р.

В Женеві не перестає Павлик працювати для добра українського народа. В поважнім німецькім журналі, який тоді видавав в Женеві Бернштайн, містить Павлик ряд статий про новий політичний рух між Українцями і видав книжочку „Друкований лист до людий", в якій викладає популярно програму соціялізму. Крім сего редагує спільно з Драгомановим і Сергієм Подолинським „Громаду", яка від року 1877 до 1880 виходила неперіодично, а від 1880 р. почала виходити як двомісячник періодично.

При кінци 1882 року вертає Павлик знова до Галичини і працює дальше для ширеня своїх ідей. Невідрадні були обставини серед яких приходилось жити Павликови. Як окричано му соціялістови не можна було нігде йому дістати урядового занятя, а свої також оминали, голодував і як сам казав, приходилось йому нераз заставляти своє остатне убране, щоби могти з трудом пережити.

В тім часі польські, українські і жидівські соціялісти зачали працювати над заложенем соціялістичної партії у Львові. В праці тій беруть участь Павлик і Франко і при їх співробітництві зачала виходити у Львові перша соціялістична газета „Праця", яку видавав також Українець Осип Данилюк.

Від 1887-88 р. працює Павлик над упорядкованем бібліотеки звісного подьського писателя Йосифа Крашевського в Кракові і зладив до неї обемистий катальог.

В р. 1889 дістає Павлик редакцію народовецького тижневника призначеного для селян „Батьківщини" з мізерною платою 18 ринських на місяць. „Батьківщина— під редакцією Михайла Павлика була знаменито редагована і в дечім перевисшла і теперішні популярні газети. Та не довго міг згодитись Павлик з народовцями. Видавши 25 чисел, уступив Павлик з редакції „Батьківщини—, заявивши, що властитель і від-

вічальний редактор „Батьківщини", Василь Нагірний, вимагає від него, щоби він вирік ся провідних думок, після яких він редагував „Батьківщину".

В році 1890 почав Павлик видавати „Народ", з разу як орган безнартійний.

В осени того року засновуєсь укр радикальна партія і „Народ" став офіційним органом радикальної партії.

Цілию радикальної партії було нести в народні маси свідомість його економічних, політичних і національних потреб, прояснювати і ширити сі потреби і їх боронити.

Радикальна партія мала бути партією чисто хлопською, однак заложилась без участи хлопів, бо тоді ще не було так свідомих українських хлопів як тепер і тих свідомих хлопів доперва радикальна партія виробила. Люди, котрі заснували українську радикальну партію, кинулась горячо до праці. Зачато скликати віча і збори, в народ кинено нові гасла. Загальне голосованє, свобода друку, податкові і аграрні реформи. Повстане і зріст радикальної партії треба завдячувати головно Михайлови Драгоманови, Павликови і Франкови. Найактивнійшу участь в роботі радикальної партії брав Михайло Павлик, редагуючи її органи і засідаючи в заряді партії доти, доки на се позволяли йому його фізичні сили.

Яка заслуга Павлика для радикальної партії се знають добре прихильники і вороги хлопської радикальної партії — а яка заслуга радикальної партії для українського народа, вистарчить сказати, що лишень радикальній партії маємо завдячувати сей культурний стан, в якім знаходить ся тепер український народ.

Від р. 1897 сповняв Павлик через якийсь час функції бібліотекара при Науковім Товаристві ім. Шемченка і працював над науковою роботою, занимаючи ся головно обробленем переписки Михайла Драгоманова і приготовленем матеріялів до його життеписи.

Остатні роки Павлика були чи не найтяжші під матеріяльним зглядом для него. Відійшовши з Наукового Товариства ім. Шевченка, жив Павлик в великій нужді, а се знак, що наша суспільність ще не дуже культурна, коли такі люди як Павлик мусіли звертати ся в ріжні сторони за матеріяльною помочию, щоби не згинути з голоду. Умер рівлож в великій нужді і хто знає чи не з голоду.

Літературна діяльність Михайла Павлика дуже велика і ріжносторонна. Писав много оповідань, наукових статий і перекладав з чужих мов на мову українську.

З його оригінальних творів згадаємо: Про руско-українські народні читальні, Якуб Гаватович, автор перших українських інтермедій з 1619 р., Михайло Петрович Драгоманов 1841 — 1895 — його ювилей, смерть, автобіографія і спис творів, Переписка Драгоманова, Спис творів Івана Франка за перше 25-літе його літературної діяльности 1874—1898.

З більших перекладів звазначимо: Власть Тьми, Толстого; Буря, Островського; Трачі, Гавптмана; Історія боротьби науки а релігією, Дрепера; Новітна суспільність і церква, Бартошека.

Се був би короткий огляд житя і діяльности Михайла Павлика, далеко неповний. Колиб ми хотіли дати хоч як так докладну сторінку його житя і праці, то требаб написати цілу історію українського народа за час діяльности Михайла Павлика, бо все, що у нас робилось за той час, все що причинилося до поступу нашого народу, посередно чи безпосередно вяжесь з особою Павлика. Щоби ту його роботу розібрати і як слід оцінити, на се треба мати всі його твори белестричні, наукові і публіцистичні, дуже часто псевдонімні і анонімні, розкинені по ріжих часописях.

Павликови судилось перше всего бути публіцистом. На його долю випала найтяжша і найнедячнійша робота: реда гувати, відповідати на злобу дня, тратити талан і час на дурниці, справляти праці других. Публіцистика забрала у нього весь час і не дала розвинутись його визначному белестричиому таланови, ані сконцентрувати ся в якійсь більшій науковій діяльности. Та публіцистика, якій віддаеш ся всею своею істотою, пишеш кровю свого серця на се — щоби за короткий час твої сердечні думки припали порохом забутя.

Не маючи вільної хвилї посвятитись більшій науковій праці, не міг Павлик дати нам науково умотивованого образу свого світогляду. Здаєть ся, що будемо найблизше правди, коли скажемо, що світогляд Павлика був опертий на федеральнім соціялізмі, який в остатних роках розвинувсь в комуністичний анархізм, а який уже в 70 роках 19 століття Драгоманів і його товариші протиставили централізмови соціял-демократичної партії. Сей менше більше устрій признае і програма української радикальної партії.

Житє і праця Михайла Павлика, се житє і праця одного з тих каменярів на скалистій дорозі поступу людскости до добробуту і свободи, іменем яких говорить Франко:

І кождий з нас те знав, що слави нам не буде,
Ні памяти в людий за сей кровавий труд,

Що аж тоді підуть по тій дорозї люди,
Як ми пробем її та прорівняем всюди,
Як наші кости тут під нею вогинуть,

Одного з тих каменярів, які так переняті своєю ідеєю та працею задля її здійсненя, що байдуже їм і суд людий і особисте щасте і все те в чім пересічний загал бачить суть і вартість житя, що хоч в них нераз душа боліла і серце рвалось і груди жаль давив, то все таки була в них сила встояти при своїх ідеалах.

Ті каменярі засуджені на нужду і прокляте за житя, дуже часто і на забуте по смерти, дуже рідко коли стрічають ся з пошаною за свою працю і тілько невеликий гурток цінить їх за се, що становить їх суть духової істоти.

Михайло Павлик се один з тих каменярів на скалистій дорозї поступу українського народа, яких праця спричинила весь поступ українського народа в послідних десятках літ.

І хто цінить сей поступ, сей розуміє значіне Павлика, бо завдяки його безупинній роботі, його мукам, його терпінням, український народ поступае тепер прямо на кращу дорогу своєї будучности і тут будучність має запевнену.

Т. ШЕВЧЕНКО.

ЧУМА.

(„КАМЕНЯРІ", присвячують р.р. 1918—19, котрі остануть на довго в памяти тих, котрі згубили дорогі особи підчас поміру).

Чума з лопатою ходила,
Та гробовища рила, рила,
Та трупом, трупом начинала,
І „со святими" не співала.
Чи городом, чи то селом
Мигне собі, як помелом.
Весна. Садочки зацвіли,
Неначе полотном укриті,
Росою божою улиті,
Біліють. Весело землі:
Цвите, красуеть ся цьвітами,
Садами темними, лугами;
А люди бідні в селї,
Неначе заляканіягнята,
Позамикали ся у хатах,
Тай мруть. По вулицях воли
Ревуть голодні; на городі
Пасуть ся коні: не виходить

Ніхто загнать, негодувать,
Неначе люди тії сплять.
Заснули, добре знать заснули,
Святу неділеньку забули,
Бо дзвона вже давно не чуть;
Сумують комини без диму
А за городами, за тином
Могили чорнії ростуть.
Під хатами, по-між садами,
Зашиті в шкуру і в смолї,
Гробокопателї в селї
Волочать трупи ланцюхами
За царину, і засипають
Без домовини. Дні минають,
Минають місяці. Село
На вік замовкло, онїміло,
І кропивою поросло.
Гробокопателї ходили,
Та й ті під хатами лягли.
Ніхто не вийшов вранцї з хати,
Щоб їх сердешних поховати, —
Під хатами і погнили.
Мов оазис в чистім полї,
Село зеленіє,
Ніхто в його не заходить,
Тільки вітер віє,
Та розносить жовте листе
По жовтому полю.
Довго воно зеленіло,
Поки люди з поля
Пожарища не пустили
Та не запалили
Села того зеленого.
Згоріло, зотлїло,
Потім вітром розмахало,
І слїду не стало.
Оттаке-то людям горе
Чума виробляє.

Ю. СТЕЧИШИН.

НЕ ЗВАЖАЙМО.

Не одному з нас приходилось чути від наших людей в Канадї дивні та чудні погляди на укр. студентство; не одному случалось чути, що ми вчимось лиш на те, щоб свого темнійшого брата обдерти, з него житє краще собі робити, або по простому таки нїд ним панувати.

Я не хочу перечити, що на такі закиди нема місця зовсїм. Не хочу казати, що сї закиди є цїлковито безпідставні бо, в дійсности, між нашими „інтелїґентними" є богато таких, котрим подібні закиди є знов на місци, бо вони в собі плекають такі нїкчемні та погані погляди і з тою цїлию навіть в школї дечого підучились.

Одначе, не можна говорити так про весь студентський загал, раз тому, що судити загал по малім найгіршім відсотку є зовсїм льоґічний абсурб, а друге тому, що такі закиди проти загалу завдають болючі рани тим, котрі мають дійсно добрі замїри працювати на народній ниві, над просвїченєм та піднесенєм свого народа, котрі мають щирі й горячі бажаня стати свому народови в поміч і котрі посвятили своє житє для добра народа. Бо в дійсности, кілько наших товаришів покинуло наші ряди? Кілько їх розпрощались на віки зі своїми солодкими мріями, котрі вони плекали через лїта, як мати дитину, — з мріями піднести свій понижений народ та поставити його на рівнї з другими народами? Кілько їх покинуло і покидає шкільні лавки лиш через те, що вони бачуть народну невдячність, а кілько учителїв покинуло свою так благородну і поважну роботу та стали фармерами-качкоплодниками та всякими аґентами?

Ситуація виглядає досить безрадна. З одної сторони загал не розуміє добра ваги і щирости тих одиниць, на котрих він накидаєсь, і не розуміє, що ті власнє несуть або хочуть нести йому поміч. З другоїж сторони, знов, ті знеохочені, обмовлені одиниці, стрінувши ся на самім початку з такою невдячностію, з таким недоцїненєм їх роботи, їх щирих та добрих замірів, покидають свої постанови і пропають ся з своїми мріями та ідеалами.

Справді виглядає, що в таких обставинах нїякий поступ не є можливий. І в дійсности справа як лиш остане ся на тім самім місци, що тепер, то зробить дуже малий крок вперед. Конечно треба, щоби котрась сторона змінила своє поступованє. А що загал не змінить своїх поглядів сам з себе і то скоро, тому треба нам не зважати на їх закиди, на їх крик, а раз розпочавши дїло, раз вибравши собі добру цїль, добру постанову, прямувати до неї, як своєї мети.

Отже перша річ, яку ми повинні зробити, є поспитати себе яка є наша цїль в житю, яка є наша задача в науцї?

Чи дійсно ми вчимось на се, щоб обдирати свого темнійшого брата, щоб з него жити, та над ним панувати, чи є в нас більше гуманна ціль, — ціль, просвітити та піднести його? А вибираючи собі одну ціль з тих двох, ми мусимо знати, що першу скорше осягнемо, але рівночасно скорше обридне нам житє і обридне весь світ разом з тим, що на ним дброго є, коли ж виберемо другу, то побачимо, — що для нас є місце, для нас є на цілє житє робота, котрою ми, як люди, повинні розбити ту скалу, котрв окружає наш нарід в темноті та ділить його від других народів світа.

Взявши се за свою ціль, за свій ідеал за щось найдорощого та найсвятійшого приречім держатись його, поки горяче серце буде битись в нашій груди. Хай безпідставні нарікання і нерозумні закиди відтягнуть від нас лише слабодухів, котрим не стає сили й енергії стрінути ся з перпим невдатними ударами в сю скалу.

Зробім свої постанови твердими та непохитними, зробім їх так сильними, щоб нїщо не могло зломати їх! А коли до сего треба як найбільшого світогляду, то постараймо ся здобути і се. Тоді ми постоїмо за свої ідеали, за свої постанови, як инші великі мужі наші, а іменно Шевченко, Котляревський, Шашкевич, а головно Франко, котрі не зважали на ріжні закиди, обмови, висміваня, доноси, а навіть кари і тим показали, що їх постанов нїщо не зломало, бо вони були сильнійші понад все. Нехай сї люди будуть нам провідними зьвіздами в темній ночі!

Той, Що Робив Добре.

(З „Ілюстрованої України")

Була ніч — був самотний.

І побачив мури великого міста і підійшов до того города.

А коли вже був близько, почув радісні танці і веселі сміхи і голос богатьох флєтів, кобз, бандур. І вастукав в браму, а сторожі йому відчинили.

І поминув він дім, що увесь був з мармуру, а високі мармурові стовпи стояли при вході. Обвішані були колюмни фестонами цвітів в середиїж і зовні світились смолоскипи з кедрини.

І ввійшов він в той дім.

А коли минав хороми з хальседону й маляхіту та й хороми з ясписа, вступив в велику бенькетову світлицю і побачив на багровому ложі молодця, що мав волосє уквітчане вінком червоних рож, а губи червоні від вина.

І близше приступив позад його, торкнув ся плеча його й спитав:

— Чому ти живеш так?

А молодець відвернув ся, пізнав його й відповів:

— Я був прокажений, і ти вилічив мене, якожеж инакше мав би я жити?

І оставив той дім і пішов дальше вулицею. І по малій хвилині побачив жінку, якої лице було покрите красилом, убір яркої краски, а ноги прибрані жемчугами. І за нею йшов молодець, поволи, нишком, як мисливець, а його убране було барвисте. Обличе тої жінки було гарне, як принадне лице божества, а очі молодця блищали жадобою.

І мерщій пішов за ними, торкнув ся його руки і спитав:

— Для чого ти споглядаеш на сю жінку таким поглядом?

А молодець обернув ся, пізнав його і сказав:

— Я був невидющий і ти мені зір вернув. На віщо-ж иншого мав би я дивити ся?

І він побіг тоді наперед, доторкнувши ся красного убраня жінки і спитав:

— Чиж не має ніякої иншої певної дороги, як тільки дорога гріха?

І жінка обернула ся, пізнала його, усміхнулась і сказала:

— Преціньї ти був відпустив мені мої гріхи, — а ся дорога чейже весела і найприемнійша дорога?

І він покинув місто

Коли вже був за мурами города, побачив молодця, що сидів при дорозі і плакав.

І наблизив ся до нього, дотулив ся довгих кучерів його волося і промовив:

— Чом плачеш ти?

А молодець підвів голову, щоб глянути на нього, пізнав його і відповів:

— Я був умер, а — ти збудив мене від смерти. Щож маю робити, — як не плакати?

(Переклав Іван Радиславович).

НОВА МОЛОДІЖ.

В нашій літературі, публіцистиці і публичнім житю можна завважити інтересну зміну. Скріз перестали говорити про молодіж. Причини сього рівно очевидні, як взаїмно себе обусловуючі. Передусім скріпила ся скількість т. зв. старшої інтелігенції, через що з природи річи давний вплив молодіжи в публичнім житю мусів відповідно зменшити ся. Прим. був час, коли наша „Просьвіта," наші політичні партії, часописі, кооперативні товариства і т. д. стояли виключно силами молодіжи; нині навіть у скрайних партіях бачимо все людий посивілих при роботі в них: їх персональний склад „споважнів" до непізнання. Вслід за тим молодіж у своїй масі „змінила фронт", а наслідками того змінило ся сама. В останніх часах велика законодатна реформа в краю заняла ще увагу суспільности, і в орґанах усіх галицьких партій вивітрів такий живий колись інтерес до справ молодіжи, до її житя, складу і якости.

Тай інтерес вивітрів так ґрунтовно, що „нехай Німець укаже" нам де що про зміну душі „будучности народа." Бо та зміна слідна не тільки у нас.

Зіґфрід Требіч, пише про порушене тут питанє, що тільки на перший погляд здаєть ся, немовби все було подавньому. В дійсности перед нами зовсім нові молоді люди, з засадничо відмінною психольоґією. А ріжнять ся вони так не лише від попереднього старшого покоління, але й від цілого ряду поколінь, котрі мали спільну психіку почавши від часів романтизму аж до останнього покоління. До недавна молодіж була для людий часом шибайголовства і авантур, словом часом, котрий як раз найлїпші одиниці порівнав у небезпечний вир зовнішних і внутрішних пригод, з яких вони виходили зломленими і знеохоченими, а богато з них кінчило знищенєм. Супротів того вислови: „устаткував ся". „дозрів на мущину" мали тоді глибоке і важне значіне і цілком позбавлені були нинішнього комічно-безмістного посмаку.

Тепер між 20 і 30 роками житя розмірно значно менше молодих людий, котрих жере якась дивна туга, що недавала попереднім поколїням „устаткувати ся."

Кінетична горяч тої тут змінила ся вже в енергію ритмічну, котра часами так слабо пульсує, що здаєть ся, немов

сучасна молодіж не молода, а передчасно постаріла. В ній сильно розвинув ся самозаховуючий інстінкт і зник нахил до психічного опянїня, яке колись так часто переходило в пароксизми шалу.

Передовсім любов сучасної молодіжи без порівнаня рідше чим перше освічена небезпечними ласкавицями, безмежно сильною тугою і пароксизмами, котрим імя було часто: смерть. Мабуть в ще більшій мірі змінила ся в тім самім напрямі жіноча молодіж. Спричинили се головно спорт, фахове образоване дівчат і частійше товаришуване з мущинами. Нині майже тілько саме в женщин, котрі утримують працею родину, що й мущин. Через те мущина перестав їм вже імпонувати лиш тим, що він мущина.

В любови слідне загальне отверезїне, екзальтовані незнаходять вже так легко відповідних партнерів. Давна демонічна любов — пристрасть, що нищила особливо мужеську молодіж, належить до минувшини як масова поява. Ще тому десять лїт можна було на вулицях міста бачити многих ображених і понижених в любови молодців з нервово палаючими очима, з насилу здержуваним плачем, котрі обожали ріжні „щасливі в любови" жіночі субекти, діткнені неодним мужеським пальцем, — до безтями обожали і жалували за тим, що заслуґувало на погорду й обмерзїне. Такі типи мущин зникли, а такі типи женщин з вільна усунули ся в свої закамарки і притихли, не маючи поля до попису. Вже не чуємо про ті, так недавно ще дуже часті випадки, що надія родини, одинокий син старого роду, зарадженій любкою з породи куртізан, зжертий страшним болем — відбиває собі житє під її дверми. Ту велику злочинницю, зальотну куртізану, вже пізнали наскрізь, належито оцінили й пустили з рук до рук, як вимінну монету роскоші. Правда, ще й нині женщина з породи куртізан може зробити карієру й часом навіть вище зайти, чим її своячка з давнійших часів, одначе на те потребує вона вже й вирахованя та калькуляції в вишуканю предмету відповідного їй експериментам як також чинитьби (Leistung). Бо блиск давньої романтики, котрий сам давав їй колись вибір і побіду, минув ся.

Таким чином біла стежка молодіжи очищена — як давні дороги від небезпечного ґільтайства, і молодий чоловік може свобідно ступати на свій житєвий шлях та ви-

бирати зване. Вище описані небезпеки були дійсно великі: ті романтичні любови робили молодого чоловіка втомленим і слїзно мягким та накладали на нього пута, ніжні і пахучі, але такі важкі, що або пригноблювали його на все, або заганяли в лябіринт, з котрого часто не було виходу, а в найліпшім разї може було вирвати ся при щасливім бігу обставин, одначе навантаженим такими спомінами розчараваннями і переживанями, що звичайно ломили ся між ними навіть мущини дуже сильної психічної конструкції, а вслїд за тим заникала у них охота до діла і боротьби.

Не маючи щойно представленої головної колоди на своїм шляху, молодіж наших часів змагає передусїм до забезпечення собі будучности матеріяльної та ідейної. І се в першій мірі ідеалїзм мускулів і костий, котрий одначе виходить на добре й духовним інтересам. Незаспічений куртізанами зір помагає сучасній молодіжи далеко скорше осягнути рівновагу, яку давно здобував щойно дозрілий муж по дуже тяжких житевих боротьбах.

Другою признакою великої зміни, то виховане. Давнїйше полягало воно на тім, що родичі і вихователї старали ся всїми силами перелити в молодіж свій власний світогляд. Се була цїлком схиблена система, що молодим людям давали на дорогу життя шкідливий тягар, який вони згодом зовсїм слушно старали ся як найскорше скинути з себе, на що дарма зуживала ся їх енергія. Поетична пересторога Делеля („Не наслїдуй мене, не наслїдуй, мій сину"...) повинна висїти на стїні в кождій шкільній кімнаті.

Отже ся система виховання належить вже також до переходової тандити. Її місце заняло „виховане себе самого." Ми знаємо, що на нїщо не придасть ся, „переймати" дослїд попереднього покоління, бо його треба самому пережити. Се переживане і нахил до нього пересунули ми у вчасшїйший рік молодіжи, як і полове освідомлене. Наслїдком того є, що 22 лїтний молодець має тепер часто рівновагу, спокій і почутє відвічальности, яких не мали давнїйше і 30-лїтні мущини, а се робить теперішну молодіж здібною скорше здїйснювати свої пляни. Сучасна молодіж мріє далеко менше чим давнїйша, бо може скорше здїйснювати свої мрії. А як відомо, нїщо так не розвіє мрій, як осягнене їх.

І знов треба вернути на закінчене до полових взаємин молодіжи. Вони змінили ся в той спосіб, що нинї молоді люди не потребують уже так скривати ся зі своїм приватним житем і взаєминами, хиба що вони нарушують права инших. Щож спонукало суспільність до такої толеранції в поглядах? Очевидно те поражаюче духове хирлятво і непродуктивність безпосередно перед нами ідучих людий. І тому над сучасною суспільністю видніє в відношенню до молодіжи девіз: „Позвольте кождому бути щасливим після його власного фасону."

Над нашою суспільностію мабуть тільки невиразно видніє сей девіз. По наших школах ще в цілій повні царствує система переливання „світогляду" учителїв в учеників. Середні школи не дають уже давного клясичного образованя і не дають ще модерного практичного підготованя до життя зі знанєм чужих мов і т. п. Вони дають тільки безбожно великий засіб фразеольогії, котра так заполонила нас; що — уважаєть ся похвалою, сказати про когось: він говорити до річи — без огляду на всю мізерію того „річевого" говореня. Через якийсь час відзивали ся ще питаня переляканих тою мізерією людий: „Де дівають ся ті молодіж, котру рік річно випускають в світ школи?" Тепер і ті питаня затихли. Чи не знайшли ся ми в стадії, коли переминули вже мрії, а не взяли ся ще до здїйснювання їх і чи ся мертва площина не протягаєть ся в безконечність?

(Подав Др. О. Назарук в Ілюстр. Україні з р. 1914).

Яке Повинно Бути Читанє

Не одному се видасть ся смішним. Не один подумає, що читанє вимагає лише часу, і щоби розуміти, що читає ся, а більше нїчого. Справа однак має ся инакше. Богато є таких, що перечитали велике число книжок, на ріжні теми, та се не принесло їм майже ніякої користи. Чому? Тому, що вони не знали, як читати, що читати і коли читати. Наше молоде студенство головно повинно уважати, щоби користати з читаня як найбільше. Бо книжка, як каже Франко, се е:

„— морська глибина
Хто в ній впірне аж до дна,
Той хоч труду мав досить,
Дивні плоди виносить".

Ось які вимоги супроти доброї народної бібліотеки ставить одна бібліотека у Фрідбергу:

„Добра бібліотека повинна бути: 1) Копальнею знаня, 2) Жерелом втїхи і розривки, 3) Вихователькою добра". А бібліотека може бути тодї такою, коли читач буде виповняти отсї правила читаня:

1) Не читай нїколи, коли би через се мав занедбати потрібну роботу, бо перше всего обовязок.

2) Читай лише добрі книжки, бо наше жите не таке довге, щоби можна його уживати також на непотрібне і шкідливе.

3) Не читай захланно і поверховно, бо се веде до „всезнайства", до неосновности і до неясного думаня.

4) Читай з розвагою і роздумуванем, бо лише в той спосіб добудеш золото.

5) Не читай без перерви, бо се мучить дух.

6) Не читай того, що переходить твій вік і твій розум, бо нестравна пожива не приносить хісна.

7. Читай такі книжки, які причинюють ся особливо до твого внутрішого розвою і то дуже часто, щоби в той спосіб вони перейшли тобі в кість і кров.

8) Читай також коли можеш легкі книжки в родинї, бо виміна думок, яка повстає в той спосіб, є дуже корисна.

ГУМОР.

В Школї.

УЧИТЕЛЬ: — Кілько буде половина від двайцять?

ІВАСЬ:— Не знаю.

УЧИТЕЛЬ:— Ану уважай, припустїм що два злодії вкрали 200 долярів і як вони подїлять ся, то кілько з них кождий дістане?

ІВАСЬ:— Що найменше по два місяцї.

Жидівська Мудрість.

Ідуть степом два Жиди
Конї підганяють,
Два великі ходаки
В траві виглядають.
„Бачиш Мошку ходаки є
Треба їх нам взяти".

Припинили свою фуру
Тай стали злїзати,
„О, нї, Срулю, я бою ся,
Бо хто його знає.
Може ноги є тут близько,
Тай ще нас злапають"

О. І.

Поклик.

Поки серце молоде ще,
Дух високо піднятий,
Туди лине де все краще,—
І в надії все богатий.

В молодечім серцю беть ся
Запал, всякі постанови,
Духом своїм всюди веть ся,
Світа міряє основи.

Та в невдовзї все зівяне:
До зір ясних не лїтає,
В мріях жити перестане,
Запал скоро остигає...

Нї, нам духом не впадати —
Коли стяг раз підійнято,
Сором й ганьба опускати!
Вперед йдїмо! Ну, завзято!

Хоч прийдеть ся нераз впасти,
Не водою — слїзьми вмить ся —
Нам в надїях себе спасти,
Духом щастя підкріпить ся;

Бо для народу робити,
Щастя сїять в його полю —
В нїм все добре вкорінити,
Полїпшити його долю,

Нам за се буде пошана
І не буде в нас гризоти,
А з совісти зникне рана...
Нуже, братя, до роботи!!

О. Івах.

З Житя Каменярів.

Наші надії з початком шкільного року були дїйсно великі. Ми надїяли ся богато дечого зробити, — і в школї і поза школою, в Інститутї і поза Інститутом. Та не так склалось, як гадалось. Прийшла інфлюенза, і мов дим розвіялись наші надії. Кождий Каменяр дав драпака до своєї криївки, щоби спасти себе на будучність.

По довгих-предовгих різдвяних вакаціях наш кружок зреорґанїзував ся і знов почалась дїйсна робота.

Ціль „Каменярів" велика і славна, і коли лиш розніс ся клич „до діла", всі вони пробудились і вхопивши біґи, кинулись до скали.

Підчас Зїзду питомці Інституту відіграли аж дві драматичні штуці, а то: „Учитель" і „Степовий Гість". Обі штуки випали дуже добре, а що більше, принесли около чотириста долярів на Інститут.

З приходом Різдвяних Свят, Каменярам дуже захотілось кутї з медом і з маком, як також бубликів та борщу. Рада в раду і рішили розїхати ся на коляди. Що врадили то й зробили, і майже всї старші студенти колядували по фармах на Інститут через цілий тиждень. Виходить, що колядували добре, бо міхоносники принесли около півтора тисячки долярів, як також кільканайцять міхів колачів та всякого рода бубликів. Славно, що й казати!

З ЦАРСТВА ДІВЧАТ.

(Різдвяні спомини).

Сьогорічні Різдвяні Свята були для нас студенток дуже веселі — чи не найвеселійші за всї минувші. Разом з памятию Рождества Христового, ми святкували відроджене нашої дорогої Неньки України...

По вечери, котра відбулась після українського звичаю, товаришї і товаришки наколядувались до волї, а потім дівчата вернули ся до своїх кімнат, і тут житє дальше розлилось веселою струєю.

Зібравшись в гурток, ми колядували ще раз всї коляди, які лише знали, до пізної ночі.

Голосно лунали звуки коляди „Бог Предвічний" і пригадували нам рідний край, котрого ми знали, чи то з самого житя, чи з оповідань родичів.

Декотрі з товаришок, чуючись умучені, пішли спочивати і так поволи спів втихав. А в своїх кімнатах вони дальше весело гомоніли про свої враженя і пригоди з минулих свят, коли то вони святкували разом з рідною. І так гомін з часом зовсім завмер.

Я сидїла в своїй кімнатї і потонула в глибоких думках. Менї здавалось, що той гомін і спів, злившись в одну гармонію, несли ся так далеко, як думки-мрії самих співа-

чок. Вони пригадували, що ми Українки і здаєть ся несли ся аж на дорогу нам Україну, а там дїтнувшись серця України пригадували їй, що ми на все останемо вірні доньки своєї вітчини. Наше Христос Раждаєть ся несло ся аж на просторі поля України, і там розсипало ся над свіжими, високими могилами...

А. А.

СТАТУТ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА »КАМЕНЯРІ« ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ В САСКАТУНІ.

I. НАЗВА: „Каменярі".
II. КЛИЧ: „Лупаймо скалу!"
III. ЦІЛЬ:
- а) Стисла орґанїзація українських студентів.
- б) Піднесенє патріотичного духа між студетами.
- в) Всїма силами піддержувати Інститут ім. П. Могили.

IV. СПОСІБ:
- а) Через даванє дебат і відчитів в кружку і поза кружком в українській і анґлійській мовах.
- б) Через устроюванє що найменше двох концертів, двох вечерків сміху і двох театральних штук протягом шкільного року.
- в) Через заохочуванє членів до літературної працї.
- г) Через видаванє журнала „Каменярі", котрого видавництво і адміністрацію рішають перші загальні збори кождого року.

V. ЧЛЕНИ:
1. **Членами** сего кружка можуть бути всї студенти і студентки української народности без ріжницї їх релїґійних і політичних переконань.
2. **Услівя принятя.** Принимане нового члена рішає заряд за рекомендацією двох членів або членкинь.
3. **Обовязки членів:**
   - а) Кождий член є зобовязаний сповняти всї постанови приняті в сім статутї.
   - б) Кождий член є зобовязаний брати активну участь в діяльности кружка.
   - в) Кождий член повинен платити членську вкладку при вступі до кружка.
   - г) Кождий член повинен всюда поводити ся так,

щоби принести честь і славу укр. студентству Інституту і укр. загалу.

г) Кождий член є зобовязаний учащати на засідання кружка.

4. **Членська вкладка** виносить одного доляра на рік.

5. **Права членів.** Кождий член має право брати участь на зборах кружка, а то: має право голосу, дискусії і бути вибраним до заряду.

6. **Втрата членських прав:**

а) Кождий член перестає бути членом кружка, коли не виповняє членських обовязків.

б) Заряд кружка має право виключити кождого члена, Котрий не виповняє членських обовязків.

в) Колиж виключений член чує ся, що з ним поступлено несправедливо, може віднести ся до всіх членів кружка при найблизших зборах, котрі видадуть остаточне рішенє.

VI. ЗАРЯД (ВИДІЛ).

а) **Склад:** Заряд складає ся з:

1. Голови.
2. Заст. Голови.
3. Секретаря.
4. Заст. Секретаря.
5. Касієра.
6. Контрольної Комісії з 3-ох членів.

б) **Обовязки:**

1.) **Голова:** Бути предсідателем на всяких екзекутивних засіданях і на надзвичайних та загальних зборах, отвирати звичайні збори, дбати про розвій кружка та надавати йому загальний напрям до його діяльности.

2.) **Заст. Голови:** Занимати місце голови в разі його неприсутности.

3.) **Секретаря:** Тримати всї рекорди та провадити кореспонденцію кружка.

4.) **Заст. Секр.:** Заступати місце секретаря в разі його неприсутности.

5.) **Касієра:** Збирати членські вкладки та тримати докладні рекорди доходів та розходів кружка.

6.) **Контрольної Комісії:** Наглядати над фінансовими справами кружка і здавати репорти із того

перед зборами на бажанє членів кружка.

VII. ЗБОРИ КРУЖКА:

1. Перші Загальні Збори відбувають ся з початком кождого шкільного року.
2. Другі Загальні Збори відбувають ся з початком Нового Року.
3. Загальні Збори скликає Заряд, а коли нема членів Заряду, то самі члени.
4. Надзвичайні Збори скликає сам Заряд, або на домаганє девяти членів.
5. Звичайні Збори відбувають ся кождого тижня в день означений першими зборами.
6. Кожді звичайні засіданя отвирає голова, або заст. голови та покликає присутних до вибору предсїдателя, котрого обовязком є перепровадити такі збори.

VIII. ФОНДИ КРУЖКА:

Про фонди кружка рішають члени на своїх зборах.

IX. — Поодинокі параґрафи сего статуту з виїмком параґрафу першого (1) можуть бути амінені, відкинені, або до них додані нові параґрафи, однак не частійше як раз на три місяці.

ГУМОР.

ЯК СТЕЦЬКО КРОПИВА СУДИВ КОРОВУ.

(Автентичне).

Стецько Кропива неаби який чоловік. Хоч не показний і молодий ще, в громаді вів перед. Був старшим братом у церкві, шкільним тростїсом, канцлєром і інспектором від степового огню — одним словом, був всїм, чим звичайний чоловік може бути. Та Стецько не був звичайним чоловіком. Байдуже йому, що всї його поважають, що навіть жінка кличе його на „ви". Його амбіція не знала впину, все вище і вище пняв би ся, все далї і далї. І стало ся на тім, що Стецькови забагло ся стати судією. Судії дуже добре: всї його боять ся, поважають, а що найголовнїйше, всїх доля лежить в його руках. Ні, не матиме Стецько спокою, аж доки судією не стане! І не їсть Стецько, не пе, а все думає, як би то зробити, до кого би то вдати ся, щоби дістати такий „аванс".

Та Стецькови все йшло, як з рукава сипало ся: що лиш за-

хоче ся, те і має. Так і стало ся і сим разом. Надійшли предви борчі часи, а з ними заявив ся кандидат на посла, таки з Стецькового села і впрост іде до Кропивн. Балу, балу і обіцяв вробити Стецька мировим судією, аби лиш помогти йому на посла вийти. Не їв Стецько, не спав, а в день виборів то вже і по біліи світі не міг ходити.

І став Стецько судією; сповнилось його бажане, його мрії. Накупив паперу, книжок, спровадив собі печатку, окуляри, а до того всякого рода олівців: — синіх, чорних, зелених, червоних.... Розложив то всьо на столі тай гукає на жінку: „Знаеш хто я тепер е? Мо, я королівський заступник! Тож справуй ся, небого, бо буде біда. Що не по мому, то я зараз до тюрми, а то і на шибеницю".

І сидить собі Стецько коло стола, тай лиш очима по мудрому кліпає. Сидить день, сидить другий, ба вже й третий, а до суду, як на злість, ніхто і не покаже ся. Сидить Стецько вже й тиждень, ба й другий, а жінка вже й сварити ся починає:

— До роботи ішовбись, дармоїде, а то я не дам собі сама ради.

— До роботи?! кричить Стецько. Королівський заступник справедливости мав би поневажати своє високе становище, бе ручи ся з звичайну роботу. Скажи мені ще раз, то зараз до тюрми! — І чекає Стецько далі.

Чекав, чекав і дочекав ся. Сморжева корова забила Процька Слинявого. Прийшов до Стецька його сусід, Гарасим, тай розказує про випадок. А пан сендзя до параграфів сюда туда, нюхнув раз тут, раз там, тай аж в долоні плеснув. „Знаменито", думає, „за морд чекає доживотня вязниця, а то і шибениця. От буде сензація".

— Гарасиме, каже до сусіда, в імя права і найяснійшого нашого короля, я роблю тебе поліцайом. Щоби мені Сморжева корова була тут сейчас. А гляди, як втіче, то відповіш своею головою.

Пійшов Гарасим, а за годину приводить корову. Людий повне обійсте, а Стецько сидить коло стола між актами, що лиш голову видко. Побачив Гарасима, тай до него:

— Поліцай, арештанта сюда.

Тягне Гарасим корову, а та, бачите, до хати не звикла іти і ніяк порога не переступить.

— Ага, кричить Стецько до корови, ти не хочеш увійти? зневага суду, а за се кара.

Та корова на се не зважае, уперла ся ногами у поріг і ані суди Боже.

Нема ради; не хоче корова прийти до судії, то іде судія до корови. Взяв Стецько папір тай читає, як то обжалована дня 3 липня о семій годині вечером напала на небіщика, Процька Слинявого, з наміром убити і побила так, що той до години помер. Дальше прочитав після якого параграфу буде її судити і що вона мусить говорити лиш саму правду. А скінчивши се, питає:

— Чи признаеш ся до злочину, про котрий я що лише прочитав?

Корова поглянула на присутних, а найдовше на Стецька і вимовила тільки одно одніське слово:

— Но-о-о-о!

— Ага, кричить Стецько, не признаеш ся! Чи маеш свідків?

— Но-о-о-о!

— Але і свідків не маеш! Сморж, приступи близше. Чи се твоя корова?

— Та моя.

— Чи вона убила Процька Слинявого?

— Та убила.

— Ах, ти драбе один, чи знаеш, що її за се буде? Смерть, небоже, смерть! Смерть через повішене.

— Жартуйте здорові, куме Стецьку, каже усміхаючись Сморж.

— Що то куме? Кому ти кумаеш? Який я тобі кум? Я королівський заступник, а твоя корова відповість за смерть смертию.

Пішов Стецько до стола і щось пером лиш шкраб-шкраб, тай приступае до корови знов і читае:

— З огляду на те, що ти дня 3 липня, в семій годині вечером, з наміру убила Процька Слинявого, я засуджую тебе на кару смерти через повішене. Вирок буде виповнений дня 7 липня, в шестій годині рано. Чи маеш ще що сказати?

— Но-о-о!

— Гарасиме, беріть з собою арештантку і глядіть, щоби не втікла, бо відповісьте своею головою.

І з міною Соломона, Стецько сховав ся знов між акти.

** ** **

На другий день, рано, ранесенько до Стецька приїхав поліцай і сказав, щоби той забрав з собою всі свої книжки і ставив ся перед мировим судією в місточку. А Стецько ще і з охотою іде. „Певно якийсь аванс буде", думае радісно.

Приходить до судії, тай подае йому руку, як рівний рівно-

му, а той як на нього визвірить ся, що аж серце похололо.

— А ти сякий, такий, якми ти правом вчера Сморжеву корову на смерть засудив?

— Як то яким, каже Стецько, і певний себе, показуе йому параґраф відносно до морду.

— Осел з тебе, каже той йому. Заплати небоже 25 долярів кари, а як ще раз таку дурницю зробиш, то з судії скинуть.

— Начхать менї на ваше право, каже Стецько, коли я не можу не то чоловіка, але навіть корову судити. На вам 25 долярів та удавіть ся ними. Беріть собі також всї книжки, бо я вже суднем більше не хочу бути.

А вернувши до дому, наказав жінці, що коли ще хоч раз заговорить до него на „ви", то такий празник її справить після свого власного параґрафу, що пригадае собі ще небіжку бабуню. Кропивисї два рази не треба було говорити. С.В.С.

Новорічні Желання.

З Новим Роком „Каменярі" желають:

П. СВИСТУНОВИ витревалости в науці співу, а властиво коли приходить ся учити пів тони.

ТТ. САВЧУКОВИ і ВАВРИНЮКОВИ доброго гумору та повні кишені мідяків.

Т. СТЕЧИШИНОМУ привикнути до бурсацької мамалиги.

Т. РАДИКОВИ забути минувші свобідні днї.

Т. ЧОРНЕЙКОВИ знайти когось в чіе ухо міг би виливати почуте свого серця — почуте про математику.

ТОВАРИШКАМ АРАБСЬКІЙ і КАЛАТУРНИК втримати по рядок між своїм військом — між дівчатами.

ВСІМ ДІВЧАТАМ всего того, що приснить ся їм в ночи проти Андрея.

ВСІМ ХЛОПЦЯМ щоби ранїшний дзвінок скасовано.

Увага!

На руки головного редактора „Каменярів" прибули пакунки для отсих панночок:

ДЛЯ ПАННИ О. НАЙЛС, два різдвяних поцїлуї від мами

ДЛЯ ПАННИ ДИРБАВКИ. Великий пакунок різдвяного медяника.

ДЛЯ ПАННИ КАЛАТУРНИК: Дві зерні кутї „Но. 1 гард".

ДЛЯ ПАННИ АРАБСЬКОЇ: Ріжок з капустяного пирога.

ДЛЯ ПАННИ ВАВРИНЮК: Пів фунта новорічних желань.

„КАМЕНЯРІ"

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА, „КАМЕНЯРІ" ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, ВІВТОРОК, 4-го ЛЮТОГО, 1919. ЧИСЛО 2

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Нинїшне число „Каменярів" виходить о пару день спізнене. Коли щось подібного станеть ся в будь якім видавництві, то редакція звичайно дае на се причину таку навіть, якої зовсім не було: — то машина поломала ся, то роботи богато, то редактор заслаб...

Таке задумали і ми, дати причину хоч будь яку, бо і якжеж инакше? Ну, добре дати причину, але яку? Насамперед впало нам на гадку сказати, що наш „лїно-тайп" поломав ся, та зараз таки пригадав нам один з наших співробітників, що в нас лїно-тайпа биг ма; пишемо все руками, аж іскри скачуть.

— А може би сказати, що робітники застрайкували, співредактори напримір? — піддав хтось гадку.

— Щож, коли й так всї знають, що вони все страйкують, опріч кількох.

— Вже маю, — кричить радісно складач, — скажемо, що один засіб сконфіскував цензор, за нарушенє будь якої справи.

— І се не удасть ся, — каже хтось, — бо цензор в протягу двох років, і одного числа не переглянув і про се всї знають.

— Я вже знаю що, — кричить радісно Порфірко, розношик ґазет.

— А що таке? — питають всї з зацїкавленєм.

— Не видавати сего числа „Каменярів" зовсім і не буде потреби звинятись за спізненє — відповідае з розумною міною Порфірко.

— Дурненький ти, — каже редактор.

— То видумайте щось мудрійшого, буркнув ображений Порфірко і замовк.

— Ні, — каже тяжко вздихаючи, редактор, — треба писати саму правду, бо мовляв правдою і світ перейдеш.

— Ну, так пишіть, — кажуть йому і взялись до роботи.

Максим розводив чорнило в збитім горнятку, Пантелей гартував перо для редактора, Кіндрат чіхав ся в потилицю, а Порфірко з початку позіхав, що аж за ухами лящало, а потім сильно хрошів мов возом їхав. А редактор взяв ся правду писати.

Гірка та правда, тим більше, що одна і та сама історія. Найсамперед брак часу в головного редактора і недбайливість декотрих співредакторів, потім слабість цілого редакторського штабу, на так звану слабість "pigiritia", себто нахил до безробіття, дальше, виїзд головного редактора до Альберти для поліпшеня здоровля — мав сухоти на кипені — одним словом, причин сила скленна, тож надіємо ся, що шановні читачі будуть нам се спішнене ласкаві простити, а ми від себе — прирікаємо, що щось подібного більше не буде мати місця, хіба, що аж зі слідуючим числом.

Редакція.

Коли ми поглянемо в наше будуче житє, то побачимо перед нами велику задачу — побачимо працю, котра потребує відваги, витревалости, самопожертвованя.... Щож се за праця — спитаємо?

Відповідь на се знайдемо, коли поглянемо на тих, що своїми кістками вкрили пустині Сибіру; на тих, що своїми сльозами і своєю кровю зросили московські і галицькі тюремні стіни і шибениці; на тих, що так передвчасно лягли у глибокі могили...

Вони віддали своє житє, „щоб неволю, воля могуча, воля ясна подолїла", щоб визволити рідний нарід з кігтїв тирана, щоб забезпечити йому добробут.

Воля і добробут народа ступають по шляху змоченім кровію і слїзми, та засипаним кістками трудящих, невсипущих робітників, котрі відрекли ся власного добра, власних житевих роскоший, задля добра рідного краю і народу. І ми маємо пійти за їх приміром, маємо ступати їх слїдами.

У нас є досить тих, що випускають цілі хмари гучних слів, горячих, палких фраз, та як мало тих, що їх горячі,

палкі, захоплюючі слова йдуть враз з ділами...

Між словом і ділом повинна бути гармонія, як найтіснійша звязь, бо слова самі не варт нїчого.. Ми вчимо ся тут, щоб нести просвіту між нарід, йому помагати, а се потребує великої саможертви, невсипущої праці... Ми мусимо позбути ся тої думки, що ми вчимо ся лиш на те, щоби нам було лекше жити, як нашим батькам; щоби тільки легенько працювати, та в спокою жувати хліб. Ні, перед нами праця велика і трудна, та вона нас не устрашить, бо як сказав Грінченко:

„Ми для роботи на світ народились,
Ми для борні живемо..."

ПІСНЯ КОЗАКІВ НЕВІЛЬНИКІВ.

Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі
Із нашої України!
Чи там раду радять, як на Турка стати,
Не чуємо на чужині.
Ой повій, повій, вітре через море
Та з Великого Лугу,
Сушн наші сльози, заглушн кайдани,
Розвій нашу тугу!
Ов заграй, заграй, синесеньке море,
Та під тими байдамами,
Що пливуть козаки, тільки мрїють шапки,
Та на сей бік за нами!
Ой Боже, наш Боже! хоч і не за нами,
Неси Ти їх з України;
Почуємо славу, козацькую славу,
Почуємо, тай загинем!

(Т. Шевченко, „Гамалїя").

С. М. ДОРОШУК.

ОТСЕ МОЯ ДОЛЯ...

Я шукав житя даремно,
Дармо шукав волї,
Дармо мріяв я дитятем,
Про кращую долю...

Стебло з'вяле, билинка я
На осїннім полї —
Вітер гуде, слота, що дня,
Отсе моя доля...

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК.

Останніми часами новійша українська література перетворила ся переважно в сумні малюнки з селянського житя. Молоді письменники при близшім обзнакомленю ся з дійсним житем і психольогією селянина, не можуть задержати спокійно іділістичного тону своїх попередників. Старші письменники хоч і добачували гірку долю селянина, то тільки мов несвідомо натякали на се, малюючи чудові картини з природи України, та сі останні не розводять ся над описом селянського побуту з етнографічного боку, — тут виступає цілий ряд малюнків з зображенем психіки мужика, його непорадности та віри в фатальність неминучости.

З сього гурта письменників Василь Стефаник є найвизначнійшим таланом.

Він родив ся в 1871 р. на галицькій Україні. Помимо ріжних перепон та невідрадних обставин житя, він осягнув високу освіту.

Стефаник не визначив ся так літературною плодовитостию, як свіжостию та оригінальностию в виборі тем та настроїв.

Він мінятюрист. Сливе всї його оповіданя є коротенькими зразками з мужицького житя. Читач головну увагу звертає на обективність автора, котрий з найбільшою спокійностию оповідає хоч би найстрашнійшу трагедію ядряними та лаконічними висловами.

Його твори не обмежують ся тільки на малюнки з селянського житя, — він висказує свої власні почування в малесеньких начерках, щось в роді поезії в прозї („Дорога" і „Моє Слово").

Многі бачили бідоване мужика, його душевні болї та настрої, але не було артиста, щоби умілим дотиком пензля показав світови малюнки з мужицького побуту в світлї правди. Талановитість і смілість Стефаника почала підносити куртину

темряви в гору і очи світа почали приглядатись мужицькому пеклу на земли...

Герої Стефаникових нарисів се безсилі осінні кленові листки, котрі вітер забирає в незнані простори, засилаючи ними багна та грязюки.

В тягу оповідань фаталїзм долї набирає непереможеної сили. Герої хоч і добачують корінь лиха, однак крім нарікань не вміють і не годні зарадити лихови. В оповіданю „Новина", без межна любов батька доводить його до гріха: щоби не бачити муки своїх донечок топить одну в ріці, а друга спасаєть ся мольбою. Він дає їй палицю, щоби оборонилась від собак

Темним одчаєм віє з декотрих нарисів („Скін", „Стратив ся", „Кленові Листки" і другі) За серце стискає біль читача, бо не може подати помічну руку стражданьям...

Мужик, щоби позабути на хвилину своє лихо, заливаєсь трійливою горівкою, а відтак гримає непристойними словами на своїх гнобителїв.

Одне менше більше приближна характеристика Стефаникових творів.

Талян Стефаника сплодив цілу школу письменників, котрі перенялись його манерою писаня, а найголовнійше визначились так як: Семанюк, Мартович і Бордуляк, котрі з великим знанем дописують психічні настрої мужика, хоч часом з легкою сатирою (Мартович).

Щоби познакомити читачів з творами Василя Стефаника, помішує ся в сім і слідуючім числї кілька його нарисів, а то: „Моє слово", „Виводили з села" і „Новина".

О. Івах.

В. СТЕФАНИК.

МОЄ СЛОВО.

Білими губами і півголосом буду вам казати за себе. Ні, скарги, ні смутку, ні радости в слові не чуйте!

Я пішов від мами у біленькій сорочці, сам білий.

З білої сорочки сміяли ся. Кривдили мене і ранили.

І я ходив тихесенько, як білий кіт.

Я чув свою підлість за тихий хід і кров моя дїточа в серця капала.

А став я у наймленій хаті посеред брудних туловищ, сплетених розпустою.

Листочок білої берези на смітю.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Я скинув мамину сорочку. Мій діточий світ і далеке покоління мужицьке липнило ся за мною.

Передомною стояв новий світ, новий і чорний.

Я ловив ся за його поли, а він згірдно глядів на мене.

Як жебрак маленький.

Я заніміє був із болю. І мовчав я довгі, довгі роки.

Мої слова невимовлені, мій плач недоплаканий, мій сміх недосміяний!

Лягли ви на мене, як лягає чорне каміне зломаного хреста на могилу в чужині!

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Я найшов товаришів.

Вони погодили ся з новим світом. Я говорив їм про мій покинений і про новий, що кривдив нас.

Казали, що брешу.

А я рвав ся і падав у болото із знесиля і не уступав.

Сказали, що я брехун ще раз. І покинули мене.

А як я плакав, то мама радила:

— Ти сам з собою будь, бо пани тебе не приймуть. Не покидати було мене.

І липив ся я, як корч лугу серед поля.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Я сидів посеред піль.

Мої думки снували ся довгими скибами плодючої ріллі. Ссали землю і годували мене самотою.

І ще приносили солений піт і тихі пісні, що снували ся за орачем, за плугом і за погоничем. І поїли мене тим спокоєм, що мріє над ярмом волів у плузі.

Бачив я ще маленькі огники між маленькими пастухами і вівці по полю.

Я тут буду, як буйний вітер, панувати, заспіваю свою пісню!

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Я сотворив собі свій світ.

Праворуч мене синє поле і чорні скиби і білий плуг і пісня і піт солений.

Ліворуч чорна машина, що з червоного рота проклони стогне.

А в серці моїм світ, шовком тканий, сріблом білим

мережаний і перлами обкинений.

У своїм царстві.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Буду свій світ різбити, як камінь.

Слово своє буду острити на кремені моєї душі і намочене в трутї-зілю пускати буду на ліво...

І слово своє ломати буду на ясні соняшні промінчики і замочу його в кождій чічці і пускати буду на право.

А свій камінь буду різбити все, все! Аж на могилу свою його покладу, як мертву красу.

А вишня в моїх головах возьме мої болі на свій цьвіт.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

А в своїм світі я жию, жию!

Як безумний бриду хмарою своєї фантазії.

Сто раз розпускаю сили своєї душі, аби далекими світами відшукали мені щасте моє.

По тихім ставу моєї минувшини пливуть неводи сердочних моїх бажань, аби виловити всі ясні хвилі життя мого.

Але неводи рвуть ся і негодні нічого зловити.

Вертають до мене помучені і без нічого — як мужики з лану.

І я смутний дрімаю на хмарах.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

А як грім трісне, то я здоймаю чоло в гору наново.

І лечу, лечу на чорних хмарах...

Золотою стрілою прорізую світляні висоти.

В чорний чупер ховають ся звізди, як у чорну хмару.

Студені хмари від моїх очий теплим дощем спускають ся на землю.

Але сонця дійти я не годен.

І падаю з високости в долину.

Як старий жовнір деревляними ногами блукає, так я блукаю.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

А крила гоять ся, і я знов лечу до сонця, до щастя.

І знов ріжу зводи небесні і падаю.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Я був щасливий.

Коли я глядів дитиною на мамині очи, як по них сунули ся тихесенько пречисті хмарки щастя — я був щасливий.

А тепер на ті очи смерть долоню поклала.
А я шукаю щастя під небом і падаю...

—0—

В. СТЕФАНИК.

ВИВОДИЛИ З СЕЛА.

Над заходом червона хмара закаменіла. Довкола неї зоря обкинула свої біляві пасма і подобала та хмара на закервавлену голову якогось святого. Ізза тої голови проникали ся лучі сонця.

На подвірю стояли гурми людий. Від заходу било на них світло, як від червоного каміня — тверде і стале. З хорім ще сипало ся богато народу. Як від умерлого — такі смутні виходили.

За людьми вийшов молоденький парубок із остриженою головою. Всї на него дивили ся. Здавало ся їм, що та голова, що тепер буяла у кервавім світлї, та має впасти з пліч — десь далеко на цісарську дорогу. В чужих краях, десь аж під сонцем впаде на дорогу та буде валяти ся. Мама на порозї.

— Ти вже йдеш, синку?

— Йду, мамо!

— А ти-ж на кого нас покидаєш?

Жінки заплакали, сестри руки заломили, а мама била головою до одвірка.

Підійшов до сина тато.

— Сідай, синку, на фіру, бо колїю спізнимо.

— Ще сю нічку переночуй у мене, синку: Я тебе так гірко пістувала, думам на тьи, як на рану... Я тебе разом з сонцем вирідю і плакати не буду. Переночуй, переночуй, дитинко!

Взяла сина за рукави, тай повела до хати.

Мир подав ся д'воротям. Незабавки вийшла мама з сином. Твар мала бліду як крейда.

— Синку, — питав ся тато — а мині хто, небоже, кукурудзи вісапає?

Хлопи заревіли. Тато впав головою на віз і тряс ся як лист.

— Гей, ходїм!

Мама не пускала.

— Николайку, та не йди бо! Та заки ти обернеш ся, то пороги в хатї поскривлюють си, то вугли погнеют. Мене не застанеш уже і відай сам не прийдеш.

Ймила сина за ноги.

— Волїла бих тьи на лаву лагодити!

Пішли. Хто стояв коло воріт, то йшов рекрута відводити.

Переходили лїс. Листє устелило дорогу. Позагинало ся у мідяні човенця, аби з водою осїнною поплисти у ту дорогу за ректутом. Лїс переймав голос мамин, ніс його у поле, клав на межі, аби знало, що як весна утворить ся, то Николай на ній уже не буде орати.

За лїсом стали в поли. Рекрут взяв ся прощати з селом:

— Бувайте здорові і свої і чужі. Як чим докорився, то забудьте, але благословіть у далеку дорогу.

Всї поскидали капелюхи.

— Повертай си здоровий назад та не забавльий си.

Син з татом сїли на фіру. Мама ймила ся руками за колесо.

— Сину, озми мене з собов. А ні, то буду полем бічи направці тай тебе здогоню.

— Люди добрі, озміт но жінку, бо руки собі поломит.

Люди силоміць відтягли від воза і держали. Фіра рушила.

— Йди здоров, Николаю! — кричала громада.

Тої ночи сиділа на подвірю стара мама та захриплим голосом заводила:

— Відки тебе візирати, де тебе шукати?!

Доньки, як зозулї до неї говорили.

Над ними розстелило ся осїнне склепінє небесне. Звізди мерехтїли, як золоті чічки на гладкім, залїзнім тоцї.

ДОГАДАВ СЯ.

І. Овсяник (перший український френольог): — „Студіюючи френольогію, я прийшов до заключеня, що ідіоти мають мале чоло".

(Один з присутних бурсаків дивить ся в зеркало і тихенько виносить ся з кімнати).

ГР. ЧУПРИНКА.

ПОГРОЗА.

О, віщая душа моя,
О, серце повнее тривоги,
О, як ти беш ся край порога,
Край переходу в небуття.

Хв. Тюпчея.

I.

Не лоскоче, не лоскоче
Болю серця морок ночи,
Морок тихий, морок чорний, морок-сон,
Більш від мук непереможні
Сни — погрози, сни тривожні
І смертельний, таємничий їх закон:
Повний жаху й здивування,
Чув я пророкування
Тайних духів невідомих, тайних сил...
Бачу, чую розходня ся,
Чорний вихор закрутив ся;
Віє, віє морок чорний, — смертний пил!...

II.

Не покличу, не покличу
Я в хвилину таємничу
Вас;
Вас найближчих, що розбили
Серце повне палу й сили,
Вас, що пал той погасили,
Вас, що кров мою точили
Раз-у-раз.
Серце, серце не захоче
Вас пустити в морок ночи, —
Більше віри вам не йме;
Тільки в муках переходу
Серце має нагороду —
І помре саме.

(Передрук з київського місяч. „Українська Хата," з 1912 р.)

ЕРНЕСТ ҐЕЛЬО.

ПЕРЕСІЧНИЙ ЧОЛОВІК.

Скажіть в тому, або в другому сальоні, що сей або той славний чоловік є пересічним чоловіком: Усі здивують ся і скажуть, що се парадокс, бо не знають, що то є пересічний чоловік.

Чи пересічний чоловік є обмеженим, дурнем, ідіотом? Хорони Боже! Глупота стоїть на одним кінци світа, ґеніяльність на другім, а пересічність, лежить собі посередині. Не кажу, що займає центральну точку духового світа, було б се зовсім що иншого; займає він в ньому посереднє місце.

Чи пересічний чоловік належить до тої сфери, що в фільозофії, в політиці і в літературі називають ся aurea mediocritas? Чи має переконаня, що панують в тій сфері?

І то ні.

Той, що належить до „Золотої середини," знає про те і хоче бути таким. Пересічний чоловік належить до золотої середини — несвідомо. Належить до неї з природи, не з перекоїнаня; з характеру, не зі случаю. Хай буде нагальним, скрайним, склонним до хвильовань і вибухів, хай як хоче відбігає від посередних думок, але мимо сього, полишить ся пересічним. Навіть його нагальність буде пересічна.

Характеристичною, безгляднохарактеристичною рисою пересічного чоловіка, є рабська улягливість в відношеню до публичної опінії.

Не говорить він ніколи, все тільки повтарає. Судить чоловіка після суспільного становища, поводженя і фортуни. Має глибоку пошану для людий, відомих, з якогонебудь боку, приміром для тих, що богато друкували. Буде він старати ся о ласку свого найбільшого ворога, коли той зробить ся широкозвісним, але за ніщо не мав би свого найкращого приятеля, колиб його ніхто до сього часу не похвалив. Він не всилі зрозуміти, щоби чоловік ще не відомий, бідний, якого кличуть по імени, якого легковажать, міг бути ґеніяльним.

Будь ти найбільшим з людий, а коли він знав тебе дитиною, ніколи тебе не признає. Його захоплени хитки, його похвали — урядові. В нічім поважить ся він кинути ініці-

ятиви. Погорджує молодими. А скоро тільки когось з великих признають, крикне: „Чиж я сього не прочував?" Але ніколи в виду сходячої зорі невідомого чоловіка не скаже: „Отсе слава і будучність!" Хто поважить ся до невідомого трудівника сказати: „в тобі є ґеніяльність!" Сам гідний слави, яку обіцює. Розуміти се, дорівняти—говорив Рафаель.

Пересічний чоловік може мати якусь виїмкову спосібність, може мати талан. Але інтуіція для його зовсім чужа. Не має і ніколи не мати ме другого зору. Може чогось навчити ся, але відгадати не всилі. Деколи признає якусь ідею, але не добачує і не розуміє її ріжнородних примінень, а коли представите її йому в відмінній формі, не пізнає власної ідеї і відкине.

Деколи, признає якийсь прінціп; колиж ви звернете ся до наслідків того прінціпу, скаже, що пересаджуєте.

Колиб не було слова пересада, пересічний чоловік сотворив би його.

Пересічний чоловік, може мати певну пошану для людий чесних і талантовитих, одначе чує тривогу і обридженє перед ґеніяльними; вважає їх пересадниками.

Людина, що любить, ніколи не може бути пересічною.

Пересічний чоловік шанує всьо потрохи, але ніколи цілковито і з запалом. Коли йому повторите його власні думки і почування з примішкою ентузіязму, не буде вдоволений. Скаже, що пересаджуєте. Найбільше з усього не любить запалу.

Пересічний чоловік має одну тільки пристрасть — ненависть для краси.

Усяке твердженє вважає зухвалістю, бо воно виключає противну думку. Але коли ти кланяєш ся і рівночасно подаєш в сумнів деякі тези, то пересічний признає тобі розум і поміркованє. Буде захоплювати ся тонкістю твого ума і скаже, що знаєш ся на субтельних нюансах.

Коли його переконуєш, трёба тобі до кождого речения подавати додатки в роді „може бути мені так здаєть ся, коли можна так висловити ся", инакше не розмовиш ся.

Коли щось робить, то перше, думає про можливу компромітацію.

Коли осуджує якусь книжку, зачинає від паперу і читкости черенок. Потім приступає до стилю і вважає добрим

те, коли стиль легкий, безбарвний і несміливий. Противно, впевнє, що твоя річ чорта варта, коли в ній кипить жите, коли проголошуєш свої думки тим суцільним стилем, по якому можна пізнати твою щирість. Любить він літературу неоґотичну, не зносить книжок, які примушують його думати. Не зносить новаторства.

Пересічний чоловік, лякаючись річий висших, абстрактних, говорить, що найбільше цінить здоровий розум, але не знає що то є здоровий розум.

Пересічний чоловік, має о много більше злости, аніж сам припускає, аніж припускають другі; його злобу маскує питомий йому холод. Ніколи не вибухає. В ґрунті річи, хотів би знищити висшу породу людий, а коли сего не можна зробити, дратує їх пімстою. Грішить дрібняками, які дякуючи своїй незамітности, не здають ся злочинами.

Пересічний чоловік в ролі письменника, належить звичайно до тих, про яких говорять, що родили ся в очінку. Нехтуючи есенціоняльку сторону річи, а схоплюючи случайні риси, пливе зі струєю; чоловік висший відносить побіду, бо пливе проти струї.

Ґеніяльний чоловік, стоїть висше понад те, чого доконує. Пересічний чоловік стоїть низше свого твору; який не є здійсненєм його думок, тільки працею, виконаною після певних правил. Ґеніяльний чоловік, все вважає свій твір нескінченим. Пересічний чоловік, повен свого твору, повен себе самого, повен суєти, повен пустки, повен порожні; сей огидний осібняк, весь замкнений в двох словах: Інертність і зарозумілість...

(„Ілюстрована Україна", переклав М. Г.)

МИК. ЧЕРНЯВСЬКИЙ.

СФІНКС.

Великий Сфінкс лежить в степу,
Обвітрений, побитий,
І тягне голову слїпу
У край де сонце світе.
У слїд віками йдуть віки.
А він лежить без руху;
На сонце дивлять ся банькн,
Але нема в них духу.
І мимо нього йшли роди,
Минали покоління,
Питали: дивить ся куди?
Куди його стремління?
А Сфінкс недвигою лежав,
Немов горище сїра,
Обличчя женщини він мав,
А решту тїла — звіра.
І я підходив, я питав,
І на мої питання
Туж саму відповідь він дав —
Незрушність і мовчання.

зами так і зросить, що блещить як квітка біла від ранньої роси... А малий „професор" червоніє та тає як сніг від тих пестощів, бо дуже був несмілий.

— А прочитайно, Дмитре, вуйкови трошки, — каже батько, — най вони почують як ти читаєш.

Та довго треба було просити.

— Я сце не мозу добре цитати—, відпирає ся скромно.

Та його просили, настоювали, а він вкінци брав біблію і читав як Господь вигонив Адама з раю. Вуйко брав його за се на коліна, хвалив і гладив мозолистою, як пильник рябою долонею, по головці, по личку...

Одного разу писав мамі лист до вуйка, за що мама обіцяли ушити йому сорочку з панським ковнїром та з білими ґузиками.

Сидів над папером і тримав перо з цілої сили, немов бояв ся, щоби воно не вирвало ся йому з рук і не злетїло в гору. А тоді пропалаби сорочка з ковнїром і з білими ґузиками. Плями з чорнила були усюда і на білій скатерті, на папери, на лиці. Піт великими каплями виступив на лиці і руках, і мішав ся з атраментом. По кілька годинній праці, лист був скінчений. Списаний папір виглядав як сніг вкритий чорними воронами. Малий Дмитро з радости не знав, що з собою зробити і сей час прочитав лист мамі.

„Дорогий Вуйку, Слава Ісусу Христу. Дорогий вуйку, ми Богу дякувати здорові, лис нам цос корова узяла тай здохла. Так бідна муцила си со було аз заль дивити си, але кінь сце не здох, лис сліпий на одне око, але дядя кажут, со він цитати не має, а мама Богу дякувати здорові тай казут собі ви писали богато тай часто ци ви Богу дякувати здорові ци не, і ци вуйна здорові ци не і ци Петро здоровий ци не. Я їх сце не знаю, але як виростю то поїду до вас бо ми Богу дякувати ге та усїм домом сце здорові. І поздоров ляють вас дядя і мама і Никола і Міхало і я вас поздоровляю со цей лист пису, бо менї мама усиют нову сорочку за се з панцким комнїром і з білими ґузиками. Будьте здорові тай вибацайте со пишу не дузе добре, але я сце малий тай сос не можу добре сце писати, але як буду вже професором то вже змозу.

..... бутьте Здорові".

Брати аж лягали від сміху, коли Дмитро, за порадою мами, дав їм лист до коректи, і назвали його „шепілявим." Малий писар бухнув плачем. Мама насварила на „стариганів," що сміють ся з дитини, а самі нїчо не знають, та се не помагало. Дмитро розплакавсь таки на добре. „Чиж він тому винен, що він шепіляє." І в нїм родили ся чорні думи, що лякали його самого. Втїчи від них геть в ліси в гори, в безвісти, а потім най шукають за ним, най пропадають. А то булоби плачу та журби. Він знав, що його всї любили, хоч і звали шепілявим, бо і чогож би инакше всї так доглядали його, так хоронили, щоби не стало ся йому що злого; щоби не згубив ся в корчах, не впав в керницю? От зробиноби їм збитка, як би втїк геть далеко, далеко аж за тут гору синю, на північи, котру бачив колись з високої тополї. А може вовки зїли би його там? Овва, най їдять! Навіть не боронив би ся; замкнув би очи і завернв би руками вуха. Воно може і болїлоби троха, бо чогож миш так кидає ся, коли убиває її сива кітка, або знов чого так болить як пробити на цьвях ногу, або урубати ножом палець? Але щож, поболїло би і переболїлоби, а він зробив би їм таки доброго збитка. Най би знали як сміяти ся з нього, як презивати шепілявим... І він заплакав ще дуще.

Його вспокоювали і впевняли, що лист написаний навіть дуже добре, в доказ чого позволили йому вложити його в коверту самому, а на другий день віднести на почту. А на неділю була вже сорочка з панцким комїром. А ґузики білі, прабілі як платочки снїгу...

— — — — — — — — — — — — —

Дощ не уставав, а великі каплї били собою об вікна мов зраненї птахи. Та він не звертав вже на них найменшої уваги. При повисшім спогаді його очи примкнулись, через уста пролетїла лєдви замітна усмішка, а обличе розяснилось, як розясняє ся плесо озера при всході сонця. І він важко зітхнув не з горя, не з журби, а з якогось таємничого задоволеня, з якоїсь тужливої радости.

Ах, коби ще хоч раз зажити тим житєм, житєм невинним, безжурїйм! Коби ще хоч на хвильку міг зазнати того святого жития в родинї, коли не знав нї горя, нї смутку, нї злоби світа. Все, що має відлавби, здаєсь житє навіть, за одну годинку такого щастя. Та дарма! Не вернути ся тим хвилям, тому раю! Хиба лиш думкою можна полинути в минувшину, на хвильку напити ся щастя, і завдати серцю болю.

І він втопив ся в спогадах дальше, та сї вже розривали рани, а не гоїли...

— — — — — — — — — — — — — — —

Родина покладала на нього великі надії. Бачили в нїм великі здібности, і післали його до школи. А там він мав здобути найбільші скарби світа, мав викувати собі золоту долю.

Нїколи не забуде того дня коли вперше покидав дім.

Був початок ранної зими. Земля покрита була тонкою шихтою першого снїгу, котрий дорогоцїнними жемчугами блищав при сходячому сонцї.

Вийшли всї на двір, де чекали вже готові сани і немов інстинктово звернули ся до сходу. А сонце слало свої ясні промінї на землю і наповняло груди неописаною радостю.

Дмитро звернув ся до сонця і весь зачервонїв ся в зареві сходячих лучів. Він вдихав свіжий воздух повною грудию і здавало ся йому, що у нього почали рости крила — почув в собі якусь силу, котрої передше не чув.

По часї батько заговорив. Його прості та щирі слова зарились глибоко, глибоко, — в саме серце. А Дмитро знав, що слїду тих простих слів не зітре нї час, нї жадна зміна, і він слухав уважно, побожно...

— Їдь синку з Богом, тай учи ся добре. Не пустуй, не марнуй гроший тай не сиди пізно ночами, бо очи собі зіпсуєш. З нинїшним днем для тебе починає ся нове житє. Твоя доля від нинї буде у твоїх руках. Як будеш щиро працювати і жити правдою, то буде тобі добре і будуть тебе люди любити, а як зійдеш з простої дороги і підеш манївцями, то відцурають ся тебе всї, і станеш скитальцем. Не будь синку самолюбним. Чого навчиш ся, то не затримуй лиш для себе, бо се буде скарб закопаний у землї, але передавай його другим, бо чоловік повинен жити не лише для себе, але і для своїх ближних, а що більше, для свого народу. А тепер їдь здоров і не жури ся. Глянь як ясно сонце світить! Оно освічує тобі нову дорогу. Дай Боже, щоби воно все так світило, а як часом зайде за хмари, то не упадай на дусї, не знеохочуй ся, але іди все вперед й вперед, все далї і далї. Працюй щиро, з посвятою, а сонце знов засвітить.

Дмитро поїхав.

В школї учив ся добре і заховував ся взірцево, і приносив сим велику радість родичам. Йому ворожили світлу будучність і добачували в нїм навіть такі здібности, яких він сам в собі не чув. Пророкували, що стане великим чоловіком, що стане славою свого народа на чужинї.

А Дмитро знав надії і мрії своєї рідні і трівожив ся тим дуже. Він знав, що скорше чи пізнїйше, він їх розчарує, розжене їх мрії, і вони побачуть, що він не був таким божком, яким його вважали. Він не чув в собі найменшої здібности, противно, він все відчував брак сили, брак енерґії, брак чогось, що дало би напрям його роботї, його житю.

В школї був одиноким українським студентом, а що був несміливий, то терпів дуже. Що більше, чутлива свідомість своєї немочи ще більше підкопувала в нїм довірє до себе самого і до науки. Він знав, що надходить час, коли йому прийдеть ся виступити в роли народного робітника, взяти будь який провід, ініціятиву, а він не був приготований.

Помимо сього він, і надалї жив самітно. Чужі студенти його не інтересували. Противно, їх легковага, глупа веселість і байдужність дратували його українську мелянхолїйну душу. Важнїйшими справами вони нїколи не інтересували ся. Виховані в добрах і роскошах, вони не знали що то житєва борба. Найсеріознїйша робота, за яку вони будь коли брали ся, се було приготованє одного концерту в протягу шкільного року. Позасим бесїди навіть найповажнїйших студентів переводили ся про гру, ріжні забави, балї і т. п. А що Дмитро у сїм не брав участи, тож і не диво, що жив житєм окремим, відмінним. Одним словом жив сам.

Се самітне житє поклало на нього добре відбите пятно, котрого він нїколи не міг змити, і котре і тепер ще носив. В його голові родили ся думки, ставали ріжні питаня, на котрі він не міг знайти відповіди, а з котрими звірити ся не було перед ким. З часом, він почав виробляти собі власні погляди, знаходити власні відповіди на ріжні питаня, котрі виринали, чи то в наслїдок перечитаня якої книжки, чи таки в наслїдок природного розвою думки. Не треба і казати, що такі відповіди майже все були мильні, неправдиві і Дмитро з часом сотворив собі свій власний світ, виробив собі власні погляди про житє, про обовязки одиницї супро-

ти суспільности, про віру, про Бога, взагалі, про все від чого залежить і що творить житє. В міру того він став диваком. Між людьми чув ся чужим, відмінним і уникав всякого товариства.

В часах вільних від науки ішов в ліс або над озеро, ховав ся там від людий і будував дальше свій світ. Коли не було важнійших питань до розвязаня, він віддавав ся мріям. Будував шклянні палати і пристосовував їх до щоденного житя. Робив ріжні реформи і творив нові правила і закони, котрі, він думав, мали розвязати загадку провідних відносин і обовязків одиниці до загалу, до природи, до Бога. Цілими годинами оттак нераз снував думки, прибирав їх у красні форми і заховував глибоко у своїм серци. Вірив, що прийде час, коли він переведе їх в житє, передасть їх цілому світови і тоді буде щасливим. Через свою наївність і нерозуміне дійсного житя, він не бачив неможливости в переведеню своїх теорій в практику. Найперше показати людям їх блуди, їх мильні понятя і їх гріхи; потім дати їм в заміну правдиві погляди, вірні закони і дійсне розуміне житевих обовязків, — і справа скінчена. І він радів як дитина і був щасливий.

Та його щастє не тревало довго. По скінченю висшої школи ішов учителювати і тут вперше побачив житє в його дійсних фарбах. Зажив з людьми, порозумів їх ідеали, їх стремління і змагання, і його мрії і пляни розпливали ся з вітром. Він зазнав розчарованя, якого ніколи не забуде. Стидав ся навіть застановити ся тепер над своїми плянами, реформами, ідеями. За жадні скарби в світі не викрив би їх тепер нікому другому. Його висміяли би, не звалили ідеалістом, а ідеалізм в практичнім житю вважає ся за щось найбільше неприродне, за — божевіле. Дмитро зрозумів се аж надто скоро і терпів страшно. Та не упадав на дусі. Рішив ся пізнати ідеї і стремління своїх товаришів по фаху, священиків та всіх тих, що носять марку народних робітників. В їх же руках лежить доля народа. На них же лежить обовязок Мойсея, обовязок вивести нарід із дому неволі, темноти.

Дмитрови не взяло богато часу пізнати їх. Аж в надто короткім часі переконав ся, що одинокою цілию більшости сих народних діячів, се особистий добробут. Вони не спиняють ся ні начім; уживають найхитрійших підступів, щоби

лиш досягнути свого. Одні ніби розпинають ся на хресті за нарід, а другі, їх співробітники, звивають ся тим часом між тим самим народом і ссуть його кров. Правда, час від часу являють ся дійсні робітники, щирі, вірні своїм ідеям, та вони гублять ся в морю невідрадних обставин. Нарід не може розріжнити їх від робітників — фармерів і відносить ся до них з невірою, з підозрінем. І так їх змагання зводять ся звичайно, ні на чім.

Се відкрите завдало Дмитрови ще тяжчого удару, та він потішав себе, що такої скрайної дволичности мало. Потішав себе, що є другі, котрим дійсно лежить на серци добро народа. І він звернув ся до церкви; до жерела правди і справедливости, до дійсного чинника в змаганю до лішшого і кращого житя на земли.

Та розчароване, з яким він тут стрінув ся, годі описати. Його ідеалізм зазнав тут майже смертельного удару. Він знайшов ся на біржі, де продавали чувства і святощі; тут купували, продавали і міняли вірами. В попах він побачив дійсних кущів, убраних в ризи для більшого ефекту і обмани. Кождий з них захвалював свій товар, а ганив другого. Тут були виставлені на продаж віри: католицька, православна, презбитерінська, баптиська і десятки других. Темна маса народа ходила від одної віри до другої, і оглядала, примірювала і пробувала кожду з окрема. Купить хто одну, не довподоби, то продає або міняє за другу. А між масою увихають ся менші аґенти та дорадники і захвалюють товари, який вони репрезентують. Всї аґенти напирають на те, що їх віра се одинока, що є збудована на Христових засадах і що провадить до спасеня. В міру сього, місто одної правди, повстало кілька. Дуже часто меньше або більше число аґентів увихають ся між певною частию маси, і один наперед другого вихвалюють свої товари, аж доки не дійде до лайки, а там і бійки. Кричуть, плюють на себе, тягають ся за чуби і згадують при тім цілий свій рід. А кождий старає ся упевнити масу, що його і тільки його віра правдива, що вони і тільки вона веде до спасеня, і що він терпить голод і холод і всякі невигоди і наруги лише ради святої правди, ради Бога, котрого лише його церква як слїд визнає.

А маса? Маса стоїть з широко отвореними очима і не знає о що ходить. Симпатизує раз з сим, раз з тим; раз з

всіма, а раз знов з жадним. І в міру сього стає байдужа на все; на науку, на церкву, на Бога. Поза матеріяльною стороною життя не бачить нічо. Коли нагріпить за богато, то посипле золотом аґентам та купцям — дасть „на Боже" — і знов сумліне чисте...

І бачив Дмитро як з людий ставала липе якась чорна маса матерії, якийсь вирід, без форми і пропорції, що вічно ворушила ся, їла, спала — та більше нічого. А часом певна часть сьої маси, підбурена яким аґентом, пробудить ся, і тоді її поодинокі члени, не знаючи о що розходить ся, почнуть гризти ся між собою і так нищать самі себе. Та і се не довго; — лиш на хвильку, а потім опять утихають, западають в апатію, і знов те саме, — їдять, пють, сплять...

Дмитро дивив ся на се все, і сміяв ся з своїх мрій та наївности, які були в нього ще студентом. Старав ся однак підійти близше до патріотів-крикунів, та попів-купців, і кинути їм в очи їх власну підлоту. Та вони висміяли його, і радили закинути свою наївність і свої глупі ідеї, і робити так, як вони роблять.

— Дбай перше про себе, — радили йому, — бо за тебе ніхто не подбає.

А один з його товаришів, котрому він більше звіряв ся чим другим, вислухав його-та липе рукою махнув.

— Стара байка, — каже він. — Був і я колись таким, болів і я так, як ти тепер болієш. Та проминуло. Світ старший чим ми. Чим скорше о сім переконаєш ся, тим ліпше. Закинь свої пусті мрії і жий так як другі живуть. Ти мусиш бути гіпокритом, обманцем, дволичником, инакше не зможеш бути членом цивілізованої суспільности.

Пригадує собі Дмитро, як він ухопив сього дорадника за ковнір, і викинув за двері. На сю згадку він ледви значно усміхнув ся і якесь задоволене майнуло через його обличе. — От так здало би ся зробити їм всім!

— — — — — — — — — — — — — — —

Вітер подув сильнійше, вікно заскрипіло і він прокинув ся. Поглянув по хаті і почув якийсь холод. Дожинув огню і знов згубив ся у спогадах. Якусь хвилю сидів непорушно, і дивив ся в даль. Нараз очи в нього заблищали, а лице покрив легкий румянець. Він пригадав собі разом і наймилійші і найщасливійші хвилі в своїм житю. Примкнув очи, і поніс ся на крилах спогадів кілька літ в зад.

Зима того року була дуже остра. Таких морозів і снігів не памятали через довгі роки. Дмитро натерпів ся не мало, та потішав себе, що все минає, мине і зима.

І минула. Сонце піднесло ся в гору, сніги стопили ся і прийшла весна.

Прийшла весна, а з нею несподіванка, — прийшло кохане. Воно прийшло нечайно і застало його неприготованого. Не розумів навіть, почувань, які вродились в його серцю. Воно було для нього як сон, як мрія, і він дав серцю волю. Рідко такого кохання! Прийшло з весною, і як весна було повне чару; мрійне як блакитне небо, пестливе як вечірний вітер.

Вона була як розцвила рожа, молода, свіжа, невинна...

Він жив для неї і бачив в ній свій ідеал, здійснене своїх мрій. Відкрив перед нею свою душу і показав їй свої рани. Вона, здавалось, розуміла його і він не чув себе від радости. До нього вернули студентські дні, коли то він малював ясні образи про світ, про людий, про красу життя. Він почав вірити, що бажання його серця, його душі здійснять ся. Вистарчить лиш глянути в її очи, щоби набрати відваги і витревалости, перенести найтяжші труди і муки. І він уявляв собі як вони в парі підуть по стрімкій дорозі життя, і будуть спільними силами працювати над зреалізованем його буйних мрій — над піднесенем людства.

Та щасте ніколи довго не триває. Весна минула, а з приходом літа Дмитро зрозумів, що його щасте се був тільки сон.

Одного дня отримав від неї лист. Просила простити їй, що завела його, та вона прийшла до переконання, що вони не для себе.

— Я шукала веселости, розради, утіхи, і думала, що знайду їх у Вас. Та Ваше безнастанне маячене про наші обовязки, про реформи і тим подібне, остогидло мені. Радила би Вам закинути те все, і зажити так як другі живуть, і то скоро, бо колись буде за пізно.

Дмитро приняв се надзвичайно спокійно. Лиш серце похололо і більш нічого...

— — — — — — — — — — — — — —

Від сього часу жив самітно. Всю свою енергію, весь свій час зуживав коло виховання шкільної молодіжи.

— В дітях, думав, одинока наша надія. Виховати краще молоде покоління, дати йому добрий напрям, а решта піде легко.

Старав ся вповіти таку саму ідею в своїх товаришів — сусідах та з малим успіхом.

— Нічого, — думав він. — Ось з моїх школярів вийдуть кращі члени людства, чим їх батьки. Вони не будуть сплячими колодами, гнилими трупами, але будуть нести між других ідею, котру я в них защеплю і моя праця чейже принесе плоди.

Вірив в се і працював з посвятою. Люди хоч не помагали йому, але, як здавалось і не шкодили. Пянів з радости на саму згадку, про здорові плоди своєї праці. І щож? вчера ще вірив в усіх своїх змагань, а нині вже проклинає ту годину, в котрій на світ народив ся.

Запросили його нині на забаву, а там побачив, як його кілька літну працю доптали ногами. Двох його найстарших учеників, в котрих вповнював свої ідеї протягом пяти літ, і на котрих покладав дійсно великі надії, сиділи поруч найбільших пяниць округа, і разом з ними пиячили. З часом посипали ся з їх уст неприличні жарти і співи, а гості били їм браво, і підносили повні чарки.

Дмитро остовпів. Не знав чи се дійсність, чи тільки сон. Він потер очи рукою, та переконав ся, що спить. Так, се дійсність! Ось де його праця, де його змагання. Ось, де його святощі! Він посвятив свою молодість, ціле своє життє для суспільности, а суспільність, ось як допче, як руйнує все те, що він збудував.

І його взяла розпука. Почув такий біль, якого ніколи ще не зазнав. Коли би в нього сила, то знищив би все, все зрівняв би з землею, щоби і слїду не стало.

— Та пощо, — подумав, —хибаж їх більше нема? Хибаж не всї вони однакові?

Зі зневірою, мов з лютою змією в серцю, прийшов до дому.

— А що тепер робити, що почати?

Чи має далї убивати себе, і нести між людий світло правди, і науки? Та пощо? Кому? Для кого? Пощо кидати перли у болото? Пощо змагати ся одному проти всїх? По що мучити ся, терпіти?

Пощо???

Вдивив ся у вікно знов, а в спливаючих каплях дощу бачив своє життє як втїкало і губило ся в калюжи. Переконав ся, що ціле його життє зійшло на нїчім.

І зневіра, мов лютий змій обгорнула серце і запалила мозок.

Він почав собі докоряти: він зовсїм не лїпший як другі. Він такий самий як і ті, котрих він пробував вести, инакше потрафив би був зробити щось кращого, користнїйшого. Так, він зовсїм не инакший. Він є тою каплею, що спільно з другими творить велику масу, та з осібна не значить нїчого.

І що з того, що він так змагав ся? Він згубив ся ще з малку в лютому вирі, і ніхто навіть не знає про його істнованє. Коли би він нараз відірвав ся від тої маси, котру творять мілїони таких нїкчемних істот як він сам, то найменша зміна, найменший непорядок не зайшов би. А чому? Бо він, мала каплина, мізерна порошина. Він — нїчо!!

І чогож він жиє? Жиє? Ні, се не житє; радше сказати, чого він мучить ся, чого страждає, коли се не приносить нїкому, а найпаче йому самому найменшої користи, найменшої пільги?

Чого? — Еге, тай наївний же ти. Чого?! — питає. Не такі старали ся відповісти на се „чого", і розвязати його, і щож? Там і скінчили, де почали. Збільшали лиш свої муки, розривали ще більше і так великі рани, а все шукали відповіди на те „чого", аж поки сама розпука не зданила битя їх серця, і поставила в сему кінець.

Кінець? А хтож знає, чи сьому є коли кінець? Може се лиш перший акт цїлої драми, і то найкоротший зі всїх?

Та ба, ти знов „може се, а може те," і по що сього? Не знайдеш відповіди, ні, і не силуй ся! Досить тобі того що найменші твої мрії не здїйснили ся, і не здїйснять ся. І надїї, твоїх родичів, і твоя наївна віра у красу і вагу життя і всї твої змагання все пішло з вітром, і ти остав ся найнїкчемнїйшою істотою з розбитим серцем, з розбитими надіями.

Ти пропащий! В тебе нема навіть на стільки сили, щоби бодай вчасти положити своїм мукам кінець. В тебе нема відваги увільнити себе від себе самого. Ти чекаєш, щоби тебе роздоптано мов хробака в поросї. Ти пропащий на

віки! Та не дивуй ся, ти — нїчо!!!

— — — — — — — — — — — — — — —

Він заридав дико і кинув ся на землю.

Зневіра виглянула з кута і затирала з радости руки.

Каплї дощу били собою об вікна мов зранені птахи.

Вітер жалібно стогнав у комині.

Вікно скрипіло...

Лежав так довго, майже без житя, аж якась невидима сила заставила його отворити очи. Глянув і задрожав весь. Кімната вся була залита червоним світлом.

Зірвав ся і став на порозї. Буря вже перейшла, лиш на далекім сходї чорніли ще хмари і відзивав ся глухий гуркіт грому.

На траві перлами блищали великі каплї дощу, а заходяче сонце так і запалило весь світ.

Дмитрови здавалось, що знаходить ся в другому світї. Віддихав свіжий воздух повною грудею, а серце огорнула якась неописана радість, надія.

Глядїв на ясне сонце і пригадав пращальні слова батька:

„Глянь, як ясно сонце освічує тобі нову дорогу. Дай Боже, щоби воно все так світило, а як часом зайде за хмари, то не упадай на дусї, не зневочуй ся, але йди все вперед й вперед, все далї і далї. Працюй щиро з посвятою, а сонце знов засвітить.”

— І засвітило!

Дмитро усміхнув ся, а з очий поплили чисті сльози — сльози радости, полекшї.

А зі сльозами поплило горе і зневіра, та остала лиш одна надія.

———0———

ВІН ЗНАЄ...

Ст. підчас лекцій історії викладає про наші народні звичаї і спинивши ся на звичаях великодних, питає:

— А хто знає, що то є гаївка?

Малий бурсак: — Я знаю: мої тато видїли її в старім краю, як вона скакала через пліт.

ХРИСТЯ АЛЧЕВСЬКА.

ШУМЛЯТЬ ЯЛИНИ.

...Шумлять ялини...
З їх вічним шумом
Не змога спати
Журливим думам...

Там край десь рідний
В степах нудьгує,
А тьма їудів
Усїм торгує:

Торгує словом,
Торгує рухом
І суд вчиняє
Над вільним рухом;

Гїльки зелені
Зима зірвала,
Квітки хороші
В снїги заслала...

І тїльки згадка
Живе по літї
А що ж осталось
По гарнім цьвітї?

Ви де подїлись
Кохані друзї?
Хоч звук подайте
У темнім лузї!...

Стоять ялини,
Шумлять по цьвітї,
„Він вмер” співають...
—„Нї, — живе... — На свїтї!!!

„Ще чути стукіт
„Свобідний серця,
„В борнях за волю
„Ще досить герця!

„Не спинить вітер
„Зимовий рука
„Не вчасить світла
„Не вгасить духа!...”—

...Шумлять ялини,
І в співі шума
Літа на волї
Свобідна дума...

(Передрук з „Тернового Вінка”; Альманаха з 1908 р.)

СТУДЕНТСЬКІ ВІСТИ.

З місцем січня тов. Савчук відвідав бурсу Шевченка в Ві-гревіл і Інститут Грушевського в Едмонтоні. Віримо, що товаришки і товариші цікаві будуть довідати ся дещо близше про студентів обох інституцій і тому подаємо дещо з їхнього життя.

В бурсі Шевченка є девятнайцять хлопців і пять дівчат. Старших студентів є дуже мало — не більше шістьох, котрі беруть 9 — 10 грейди. Прочі вчащають до публичної школи беручи від 4 до 6 грейду. В бурсі побирають науку української історії, граматики, правописи і співу, котрого учить настоятель п. В. Геник. Поза шкільною роботою беруть участь в роботі Народного Дому. Провадять там українську вечірню школу, де учать тих самих предметів, що і в бурсі, з виїмком історії. Попри се беруть участь в Драматичнім Кружку і незадовго мають відіграти представлене. Що суботи мають публичні сходини в Народнім Домі. Звичайно мають дебати, і так послідні дебати були на тому „Рішено, що електрика є користійша чим нафта". Цікавим є те, що двоє з дебаторів були діти, дівчинка літ одинайцять і хлопчик літ дванайцять. Се повинно додати охоти декотрим нашим „великанам", котрі ховають ся поза плечі другим, щоби їх ніхто не побачив.

Загально, жите мають дуже веселе, до чого спричинюють ся дуже богато гімнастичні прилади, о-котрі постарав ся своїм коштом п. П. Зварич.

Англійці відносять ся до бурси прихильно.

В бурсі Грушевського є 24 хлопців, самі старші, один в одного мов жовніри. Дванайцять з них учащає на університет, сімох до висшої школи, а двох до публичної. Жите між ними є дуже жваве і вільне. Цікавим те, що в хвилях вільних від науки, все провадять дискусії, часом навіть дуже горячі, кождий обороняючи свої погляди і ідеї. Є між ними соціялісти, народовці, ба навіть і радикали, та не такі „страшні", як ті, про котрих читаємо в газетах.

Мають свій журнал „Бурсацьке Зеркало", котре виходить два рази на місяць і є переважно веселого змісту.

Побирають лекції української історії, граматики, літератури і співу. Устроюють концерти і відіграють представлення, одначе з причини великих перешкод зі сторони католицької бур-

си і Нар. Дому не можуть робити аж так богато, як могли би при иншіх обставинах. Є всякі витяги, однак, що в короткім часі всі перешкоди усунуть ся і Інститут Грушевського відіграє важну ролю між Українцями так в Едмонтоні, які в цілій провінції Альберті.

ГУМОР.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДОКТОРСЬКИХ ПОРАД.

До нас надходить денно дуже богато листів з просьбами о докторські поради, так як се було минувшого року. По великих трудах, нам удало ся наняти доктора в особі Др. С. В. С. Килемквик-а, котрий є спеціялістою від усяких можливих і неможливих хоріб, як також від усяких недуг серцевих. Тому просить ся всіх інтересованих адавати ся до нього о поради з повним довірем, а за вдоволене ми вповні ручимо. Листи адресувати на адресу „Каменярів". РЕДАКЦІЯ.

Саскатун, січня 13, 1919.

Впов. Доктор!

Прошу порадьте, що маю робити, щоби збути ся катару; також прошу подайте симптоми (ознаки) сеї хороби.

З поважанем,

Гриць Шмаркатий.

Впов. П. Шмаркаттий!

Відповідь на своє письмо знайдете в 2 числі „Каменярів" з 1917 року. Не знаю однак, чи маєте під руками згадане число і тому позволю собі передрукувати ту відповідь вповні.

Катар є хоробою заразливою, а симптоми слабости є такі: Ніс здає ся бути три рази більшим, як він дісно є і стає невичерпанним жерелом... Хорий вживає не менше одного тузіна хустинок денно і говорить немов крізь каглу.

Лічити так: Ніс треба добре витерти і висушити, а потім винести на дві або три години на двір, щоби вивітрив ся. (Найлїпше виносити по вечері, бо тоді атмосфера чиста та уважати, щоби не забути його на дворі через ніч, бо пересушить ся). По сім вимити носа добре щіткою і милом і перевести докладно дісінфекцію карболевим квасом. Тепер треба повісити його над баняком в котрім варить ся свинина, щоби привернути нюх. По такій операції можна вложити ніс на його звичайне

місце, то є між правим і лівим оком, о якого пів цаля вище губи, на котрій ростуть, або мають рости вуси. По тайій куранції з катару і слїду не буде.

Др. С. В. С. Килемквик.

Саскатун, лютого 10, 1919.

Впов. Др. Килемквик!

Прошу, порадьте мені, що я маю робити, щоби дівчата брали мене в танець, коли є „лейдис чойс". Мене не попросила з танець ще ані одна панночка через цілий час мого довгого парубоченя і се так огірчило моє житє, що я якось-то хотів забити ся до подушки, та рішив ся перше спитати Вас о пораду. Дякую вже наперед за Вашу ласкаву відповідь і остаю з поважанєм,

Пентелий Шнелцполька.

Вп. П. Шнелцполька!

Я вельми співчуваю з Вами, однак справа не так зле має ся, як Ви собі представляєте. Факт, що панночки не кличуть Вас в танець, показують як надто ясно, що вони чують до Вас певного рода соромливість, що всегда є ознакою вищого поважаня, а навіть любови. Натура дівчат, се найбільша загадка. Саме, коли дівчина від будь чого відказує ся, треба розуміти, що вона його дуже бажає і тому будьте певні, що коли панночки не кличуть Вас в танець, або коли дядуть Вам гарбуза, як ви їх кличете, то се є певною ознакою, що вони вас дуже а дуже люблять і поважають. І тому не журіть ся п. Шнелцполька і не впадайте в розпуку, але підчас забави сідайте в найдальший куток, так щоби Вас ніхто не бачив і веселіть ся до схочу. Тоді будете найщасливійшим чоловіком.

Др. С. В. С. Килемквик.

РАДИЙ.

С е м е я: — Знаєте куме, коли подивлю ся на вашу жінку, то мене аж радість огортає.

В а с и л ь: — А то чому?

С е м е я: — Тому, що вона не моя.

„КАМЕНЯРІ"

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА, „КАМЕНЯРІ" ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, САСК., СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО, 1919, ЧИСЛО 3

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Наша мова.

Руська мати нас родила,
Руська мати нас повила;
Чом нам мова Ій не мила?
Чом ся нев стидати мєм?
Чом чужую полюбляєм?

Читаючи отсї слова, мимоволї насуває ся питанє, чому так богато з нас, коли не цурають ся, то бодай маловажать нашою мовою? Українці живучі на Україні, присвоювали собі мову московську, в Галичині польську, на Уграх мадярську, а ми тут в Канадї. анґлійську. Скажемо, що на Україні і в Австрії ми примушені були присвоювати собі чужі мови політичними переслїдуваннями. Добре, а чогож ми повторюємо се саме тут. Пишучи се, ми не маємо на думцї саме вивчене анґлійської мови; як ножива потрібна до житя, так потрібним нам в Канадї є анґлійський язик. На думцї в нас є той „жарґон", котрим витворюємо домінучи перелицьовані анґлійські слова до нашої мови. В сьому згляді ґрішать всї, як робітники і фармері, так і студенти і учителї, а послїдними часами, ся „зараза", бо инакше сього не можна назвати, завелась і між попами.

Пригадуєсь нам одна церковна проповідь про сотвореннє світа, де проповідник сказав ось що: „Вел, і рече Бог, настань світе, і настав світ". От се „вел" так і зачепило по серцю кождого, і лишило таке враженє, якого годї описати. А в дійсности нїчо тут великого; одне одиське слово „вел", і тільки всего... Та там йому не місце і воно показалось неприродним, поганим, мераким...

А кілько то можна навести примірів? Подумаймо лиш кілько то ми замішуємо таких слів в наших щоденних роз-

мовах? Що може хтось подумати прислухуючи ся до нашої розмови з боку? Яка вона мусить бути пошарпана, розтріпана, бридка?

Коли говоримо по анґлійськи, то говорім по анґлійськи, колиж знов по українськи, то по українськи, та ради Бога, не мішаймо одної мови з другою, бо сим лиш смішимо себе і понижаємо.

Богато наших висловляють ся тим, що не годні як слід висказати ся в українській мові, і тому мусять брати до помочи анґлійських слів та фраз. Кажіть, що хочете, та се оправдане є дуже а дуже скупе. Се те саме, що ужівати сокири по гиблеки. Чи може хто висказати краще свої думки, як в рідній мові? Ніколи! А хочби в тім і було трохa правди, то лише тому, що за мало вживаємо рідної мови і тому бракує нам відповідних слів, а найбільше тоді, коли в повседенної розмови авертаємо на більше поважну, серіозну, а то в відчитах, дебатах та звичайних диспутах.

Українська мова належить до найбільше гнучких мов на світі. На доказ маємо нашу літературу з котрою безперечно можемо порівнятя ся з иншими передовими народами. Українська мова надає ся головно до поезії, як також до иншої части літератури, писаної популярним стилем. Читайте книжки наукового змісту, а побачите, що за красні і добірні слова там знайдете; читайте книжки історичні, а побачите те саме. А ми кажемо, що ми не годні як слід висказати своїх думок в нашій рідній мові. Що за оправдане!

Коли порівняємо укр. мову з анґлійською, то побачимо, що з гнучкостю анґлійська мова навіть не зближає ся до української. Читайте обі літератури, а побачите. Думаємо, що не зашкодить маленький примір. Візьмім витяг з одного звичайненького собі оповідання Марка Вовчка, „Девять братів і десята сестриця Галя". Чи знайдете ви в анґлійській літературі такий красний, ніжний, артистичний стиль? Ніколи! Ось, на примір:

„...яка то Галя гарна у чоботах, прибираючись на другий день **рано-рано, рано-ранесенько йти далеко-далеко, далеко-далеченько гуляти.**"

Ану скажіть се по анґлійськи, та скоро, не надумуючись, бож вам декше висказувати свої думки по анґлійськи?

Дальше, Галя обнімаючи братчика щебече до нього ось якими ніжними словами: **„любий, любенький, любесенький братіку."**

Або се:

„З за Дніпр, із округи, з за теминх сосен, з за кучерявих дубів пробивали ся рожеві промінї усе пломенестійші та червонійші, росяна луна, усе далї вирізувала ся; Дніпро синїй шумів і легний туманець хитавсь понад ними."

Ану, вискажіть сї уступи по анґлійськи, і вжийте в них той чар, ту красу, те чувство, той захват, що відбиває ся в українській мові. І не пробуйте!!

Ні, оправдане, що нам брак українських слів для висказаня своїх думок є дуже безпідставне, та навіть не чесне. Не в тім причина. Нам не брак слів в нашій мові, а брак нам самоповаги, чувства, гідности. Ми сим показуємо своє рабство, своє підхлібство другим. Наш чоловік коли здибає навіть з духобором, котрий його лекко може розуміти, старає ся, зараз говорити по духоборськи, перекручуючи язиком як праником. Коли стрінеть ся з Поляком, робить те саме. Або візьмім таки наших двох, котрі говорять по українськи аж поки не приближить ся Анґлієць, тоді перекручують на анґлійське. Чому? Показують своє рабство. І чиж не про таких писав Шевченко, що, **Ви підніжки, грязь Москви."**

Увільнім ся з сього нашого гріха і стараймо ся говорити в сім зглядї як свідомі одиниці свідомого народа. А коли приходить нам се тяжко, то памятаймо на святі слова Шашкевича:

„Руська мати нас родила,
Руська мати на повила;
Чом нам мова Тй не мила?
Чом ся нев стидати маєм?
Чом чужую полюбляєм?«

М. ВОРОНИЙ.

ЕКСПРОМТ.

Гей, хто має міць
Грізних блискавиць
Той уміє з бою брати,
В саме серденько влучати
Молодих орлиць!
Гей, хто має дар
Викликати пожар
В душах піснею палкою, —
Той васяє над юрбою
Сонцем з-поза хмар!

Гей, хто вільний світ
Любить з юних літ, —
Той зустріне всюди, всюди,
Де за волю бють ся люди,
Ласку і привіт!
Гей, кому що-мить
Серденько болить
За народ, за край коханий, —
Той робітник, пожаданий
Звяз, що робить.

(Передрук з Літ. Наукового Вісника з 1913 р.)

ОБРАЗКИ З НЕДАВНОГО ЖИТЯ.

I.

Бам, бам, бам....

Плач дзвона несе ся на крилах вечірнього вітру і гудить десь у спустенілих полях. Покинувши криси дзвона, він відбиває ся о поблизькі сухолисті тополі, а там лине тонкою струєю у незнану даль...

Бам, бам, бам...

Голосить дзвін, ридає...

Помер Гладій, перша жертва лютої пошести.

Плаче Гладіїха.

Плаче щиро і здає ся їй, що плаче з нею вся природа.

Плачуть сухолисті тополі і верби і трави.

Плаче холодний вітер і сіре, похмуріле небо.

Все плаче, все сумує.

Якожеж не плакати, як не сумувати?

Недавно жив ще, говорив, журив ся, а нині спочив, і як спочив... Вчора ще мав приятелів і ворогів, прихильників і противників, а нині все змінилось.

Один день, а яка зміна!

Всьо зле забуло ся, а добре пригадало ся. З уст тих, що вчора ще проклинали, носили в серцю злобу, нині пливуть ручаєм жалування, похвали... Не годить ся чейже відсилати небіщика зі злим словом в незнану путь...

— А такий небіщик добрий був, що й не знайти йому пари.

— Ой, ще і який добрий, та лиш для других, бо собі не придбав нічо.

— Маєтку з собою, Петре, не візьмеш.

— Ой, не візьмеш, ні.

— І веселий був, що рав.

— Ой, правда, що веселий. І не журив ся ніколи. Все „якось то буде", та „якось то буде". Прийшов я вчора до нього, тай дивлю ся через вікно. А в хату не пускають, бо зараза, кажуть. „Щож, сусідо, кажу „погано коло вас". А він, небіщик всміхнув ся тай знов своє, „е, якось то буде". А нині ось як воно є.

— А почому ви, Николо, продаете свою пшеницю?

— Та так, як все. Не хоче більше дати.

Бам, бам, бам...

Слухають сусіди голосіння дзвона тай чують як їх серця вбирають ся в сіткуртузи і смутку.

А Гладіїха нічого не бачить, нічого не чує. Одно знає, що вже нема його, і більше не буде. По тяжкій борбі він спочив на віки. Не збудити його вже, ні! Не розмовляти з ним більше, ні радіти, ні тужити...

І вона плаче більше і більше, все жаліснійше та голоснійше.

— На когож ти мене сироту лишаєш, на кого покидаєш? Де я голову приклоню, де я дїну ся? В кого знайду я раду, пораду?

Бам, бам, бам...

Кождий удар дзвона вбиваєсь сталию в її серце, та вже не кервавить його, не калічить. Не остало в нім вже ні каплї крови. Виплакала її разом з гіркими сльозами.

А сусїдки потїшають її, розраджують.

— Не плачте, кумо, не впадайте в розпуку. Бог милостивий, якось то буде.

II.

— І-га!!!

— Ой брате, товаришу, буде баталїя.

— Або твоя, або моя, дівчина, Марія.

Музики грають аж струни рвуть ся, а гості гуляють.

Цимбали дряжчуть сталевими струнами і підбігають поспішно за скрипкою.

Старий бас гуде монотонно і одноманїтно.

Порох хмарою уносить ся з під заболочених чобіт і мішає ся з тютюновим димом.

Повно веселих гостий. Одні сидять за столом та частують ся, а другі посасїдали на лавках під стїною та розмовляють по пяному, та дивлять ся на танцюючі пари. А ті танцюють завзято і довго, мов на перегони. Піт великими каплями котить ся по їх обличах і лишає за собою тонкі, чорні пасма. Уста і ніздря отвирають ся ширше, а груди дихають закопчений воздух все скорше і скорше.

А музика не стає.

Вище і голоснійше заводить скрипка, скорше і дрібнійше підбігають цимбали, сильнійше і бадьорнійше гуде бас.

Та танцюристи не підпадають.

Бють обцасами по заболоченім помостї, штовгають одні других, регочуть ся, приспівують.

— Ой чиїж ті музеченьки, та з котрої хати....

— Та їм, брате товаришу, по цвинтарах грати.

А музики чують тай переморгують ся.

— Не дамо ся, кажуть, не перетанцюють нас.

А галас тимчасом збільшив ся, мов надходяча буря. Свати за столом заговорили скорше і голосніше, а свашки під образами затягнули п'яними голосами весільної думки про люту свекруху, що знущає ся над молодою невісткою.

А де молода?

А ось говорить тепер з дівчатами коло порога. Вона то танцює, то розмовляє, то знов доглядає, щоби не бракло чого до стола.

Се Гладіїха.

Ще й місяця нема, як Гладій помер, а вона вже вдруге віддає ся.

Щож мала робити? Діточок двоє, а їсти не мали що. Гладій полишив лиш хатку з чотирох стін, та й ту забрали за довги. А хліба треба...

Та і скучно самій. Ні з ким розмовляти, ні розігнати туги, смутку. Петро Чубатий, хоч старий вже і пятеро дітий має, та вате богатий. Коби хліб був, а решта знайде ся.

А свашки понадували ся як сороки на плоті, тай тільки головами похитують.

— Шкода, що так голосила за небіщиком. Я вам кажу, любенькі, що вона невірна була покійному.

— Ой, невірна, ні. Могла ще почекати трохи.

— Е, говоріть, пізнати пана по холявах.

— А нова Чубата, хоч сміє ся, хоч танцює, а все здає ся їй, що тут-тут покаже ся небіщик Гладій, тай буде докоряти що виходить так скорю за другого. Все здає ся їй, що чує його тихий, храпливий голос, бачить його лагідні чорні очи, що з докором глядять на неї.

І вона забуде ся на хвильку і дивить ся у даль. Усміх застигне на устах, сміх застрягне у грудях.

„Я тому не винна, шепче горячо. Ти знаєш, що я мусіла".

— На здоровле, пані молода! — гукає старий сват.

— А на здоровле, свату, — відповідає поспішно Чубата, і знов сміє ся, знов танцює.

III.

— Гони звідси на всі вітри, щоби і слїду тут твого не було! Забирай собі свої бахорі з собою і не показуй ся менї більше на очи! Ади, жеброта одна! Прийшла на мій хліб, тай ще і верховодити хоче! Марш!

Двері отворили ся, і з них напів вийшла, напів вилетіла Чубата. Хустка на голові ледви трималася, а лахуха була роздерта в кількох місцях. Меншу дитину тримала на руках, а старша держала ся рїпляком спідниці і судорожно плакала.

— Ходім, мамо, звідси! Ходім до дїда.

Чубата звернула ся в сторону дверий і почула як Чубатий засував їх з середини на замок.

Поглянула на небо і побачила чорні навислі хмари. Через них пробивав ся де-не-де молодий місяць і тремтячі малі звіздки.

Вітер колисав верхами дерев і клонив їх до сну.

Чубата заплакала гірко.

— Не плачте, мамо, ходім до дїда. Нам там буде добре, говорить крізь сльози Зоня.

— А у дїда є маленьке телятко, з білою латкою на чолї, обнімаючи міцно мамину шию, потішає малий Дмитрик.

— Ой, дїти, дїти... тай не сказала більше.

В горлї стисенув неописаний біль, а з очий поплили великі горячі сльози.

— Согрішила я тяжко, перед Господом, тай покарав мене.

А старі тополї вспівчували з нею і важко вздихали.

— Петре, Петре, прости менї!

Тяжке ридане вирвалось з грудий і понеслось з вітром. А з ним понеслись каплї свіжої крови...

Перехрестилась і пішла.

Пішла до дїда.

С. В. Савчук.

О. ІВАХ.

ЕПІГРАМИ.

I

Кричать, навчать, гомонїти,
Сто разів лекше ніж робить;
Однак і крик часом поможе:
Пробудить того, що все спить.

II

Злочена річ не довго сяє —
Поблїдне полиск і — блїде:
І дурень часом красою світить —
Та глупство, глупством все буде.

О. ІВАХ.

СМЕРТЬ ЗРАДНИКА.

(С. В.)

I.

Всюди гарно, так весело,
Чудова весна;
По садочку проходжаєсь
Дівчина сумна.

Чи зазуля в лузі куе,
У темнім гаю? —
— То дівчина тужить плаче,
В турецькім краю.

Вже пять років, як Маруся
В турецькім ярмі
У гаремі Ага-баші,
Гиже у тюрмі.

Покотились дрібні сльози
По личку блідім;
Обіляла злість, ненависть,
Бо зрадник Яким.

Втерла сльози і личенько,
Побороли жаль
І Якимови в серденько
Втопила кинжал.

„Так все гине зрадник краю!
Голос залунав;

II.

Повернув ся Ага-баша,
Й яничари з ним,
В бісурменській військову також,
Марусин Яким.

Голова його на списі —
Кровава, бліда —
Запорожська головонька,
Звисла молода.

III.

Затремтіла Марусенька:
Яким яничар,
Й милий тепер зрадник,
Зрадник, отмінчар.

Вибухнула кров з серденька;
Яничар упав.

Розсікли Марусю Турки,
На дрібні куски;
Та буде для неї слава,
На віки-віки.

Густі лози похилились, —
Чи Марусі жаль?
Дніпро понїс дрібні сльози,
Згасити печаль...

Циганські Жарти.

Десь голодин один циган
Украв солонину
Та чим скорше побіг же він
В шатро між родину.
Живо в ухо шепнув Цорі:
„Закпю собі з долї"
Ось тут маеш солонину,
Та вкинь в бараболї.
Бо що з того що піст тепер,
То Бог не пізнае
Бараболї їсть сарака,
Собі погадае.

О. І.

Ю. СТЕЧИШИН.

ПОЛЯГАЙМО НА СВОЇ ВЛАСНІ СИЛИ.

Не богато ще лїт проминуло від того часу, коли поміж нами рознеслась вістка за вісткою про скасоване семинарів, в котрих виховувалась наша молодїж на українсько-анґлїйських учителїв. Болючо вразила нас вістка про замкнене веґревільської школи, хоч вона була для нас найменше користна; не менше болюче й неприємно було почути про знесене такої школи в Реджайні, а вже найгірше вдарено наш загал скасованем семинара брендонського, хоч всї вже були приготовані і знали, що скорше, чи пізнїйше, до того прийде.

В дїйсности воно й було за чим жалувати і то не лише тому, що ми втратили ласку і нас віддїлено на свій хлїб, але й тому, що в сих інституціях виховувались одиниці, котрі мали піти поміж свій нарід та піднести його культурно до тої степени, на котрій були другі горожани сего краю.

А се було конечно, бо наші тут поселенці були не лише людьми, але й Богом забуті. Через незнане анґлїйської мови, та через брак инших средств порозумівати ся зі світом, вони почали тратити й ту культуру, котру привезли сюди з собою. Ситуація була дуже а дуже невідрадна і наївть правительства рішили конечно післати когось поміж нас, щоб спинити тих, що пустили ся в подорож до часів Адама, та піддержати нас культурно хоч на тім степени, на якім ми були, не кажучи нїчого про піднесене нас до тої рівнини на котрій були другі горожани сего краю. Ну, а що для нас не знайшло ся навіть таких місіонарів, як колись для Індіян, бо чужі не хотїли посвячувати свого житя для нас, то не було нам иншого виходу, як приготовлювати до того своїх власних одиниць, котрі будь що будь, можуть скорше порозуміти свій нарід, пізнати його душу, скорше добачуть, що йому треба і тому скорше і успішнїйше зможуть нести йому лучі сонця, Через такі то обставини заложено для нас семинар в Манїтобі, — зразу в Вінніпеґу, а відтак перенесено його до Брендону; заложено щось подібне в Реджайні для Саскачевану, а остаточно в Веґревіль для Альберти.

Можливо також, що наші добродії мали й инші мотиви підпираючи нас в сей спосіб, але нас те не повинно обходити. Ми повинні бути вдячні їм і за те, що вони зробили

для нас, бо ті семинарі принесли нам незмірими користи. З них повиходили дійсні місіонарі для свого поневоленого народу, своя перша інтеліґенція, свої перші учителі, котрі від тоді до тепер несли й несуть весь тягар.

Отсі то учителі промощували шлях до свідомости, лупали скалу темноти, пробуджували сплячих і то концертами та представленями, то знов закладанєм читалень і даванєм там відчитів, заохочували їх до читаня та думаня. Власне з під молота сих перших каменярів пішло все наше теперішне житє. Богато з їх учеників нині вже бере ся вести народ та напевно можна сказати, що вони показують більше здібности до сеї роботи, чим їх власні учителі мали, а в слїд за сими йдуть сотки инших, котрі нині кінчать публичні та висші школи.

Отже ми не можемо заперечити, що сї семинарі, за час свого істнованя принесли нам остаточно, (бо зразу сего не було видно) неоцінимі користи і ми повинні бути вдячними тим, котрі заложили та удержували їх. Та не лиш те, але мені здаєсь, що ми повинні бути вдячні й за те, що їх скасували, бо й сим вони зробили нам велику прислугу. Коли вони відсунули свої плечі, то ми зачали полягати на свої власні; вони показали нам наші браки (чого нам треба), та дали нам початок і поміч, і більше ми не могли від них домагати ся.

Принялисьмо їх добрий примір, побудували по фармах богато шкіл, в котрих наші дїти нині дістають таке саме образованє, як всї инші в Канадї, а тепер лиш постараймо ся ще, щоби бурси взяли місце тих семинарів, з котрих і на дальше виходилиб робітники продовжати раз розпочату роботу —а тоді і то лише тоді, ми будемо лїпше стоятя, як тепер і струя нового житя буде бити живійше і сильнїйше.

Вдержувати такі інституції своїм коштом і трудом значить провадити рівночасно якусь орґанїзацію, котра будь що будь, вимагає свідомости і лише там буде, де загал є бодай троха освідомлений; вона дальше втягає загальні зїзди, місцеві збори, богато читаня, а се все побуджує як найширший загал зі сну, заінтересовує його просвітними справами та спонукує до думаня.

А дальше, психольоґічний факт, що чимбільше праці і труду ми в щось вкладаємо, тим дорозше і блаше воно є

для нас, і тому стараємо ся, щоб з него було щось добре та хосенне, щоб наш труд не пішов дармо.

Бурси під кождим взглядом є для нас користнїйші, як ті семинарі. Там можуть бути і хлощі і дївчата, а в семинарах сего не було і лише одна часть нашої суспільности підносилась в гору а друга була цїлком закинена, забута. Там можуть бути не лише ті, що йдусь на учителїв, але й друга інтеліґенція, як адвокати, інжинїри, і др., котрих брак дає ся нам дуже відчувати. Там йдуть не ті, що хочуть осягнути лиш девятий ґрейд, як се було в семинарах, але такі, що хочуть осягнути висшу науку і тому беруть більше відвічальности на себе за свої дїла та уважають, щоби їх лїта і кошта не пішли марно. А мешкаючи між такими, та ще зі спеціяльним надзирателем та дорадником, молодїж дістане там краще вихованє і наберe собі висших ідеалів, від котрих власне залежить доля кождої одиниці. Там мешкаючи, наша молодїж йде до звичайних публичних, чи висших шкіл, мішає ся з другими студентами, переходить з ними ті самі кляси, побирає свою науку від тих самих учителїв, що й инші отже має нагоду так навчитись по анґлїйськи, що ніхто не закине незнаня сеї мови. Крім сего там молодїж має найлїпшу нагоду добре пізнати свою рідну мову, пісню літературу та історію, а чимбільше вона буде се знати, тим скорше порозуміє душу свого народа, добачить його браки й невигоди і тим скорше зможе попровадити сей загал вперед.

Отжеж не рядати нам, не сумувати та чекати, поки для нас хтось зробить щось, але всї, молодї й старі, вчені й невчені берім ся до роботи і будуймо та виплачуймо бурси, в котрих і на дальше має бути наше житє, а скоро прийде той час, що станемо свідомі самі семе, свідомі горожани, тоді нас будуть трактувати на рівні з другими!

ВІДВАГА....

С у д і я: — Дивує мене, що ви, слабосильна женщина, могли зловити кремезного злодія, оббити його та ще і звязати.

С в і д о к: — (соромливо) Я думала, пане судіе, що се був мій муж, котрого я чекала до пізної ночи.

ДЖЕК ЛЬОНДОН.

СИН ВОВКА.

Мущина рідко коли оцінює жінку по заслузі, принаймі доти, доки він не позбавлений її присутности. Він не звертає уваги на ту невловиму витонченість атмосфери, яка оповиває жінку, доки він купається ся в хвилях сеї атмосфери. А нехай він тільки втратить жінку, як зараз в житю своєму відчуває порожнечу, що росте з кождим днем: і в житє його поволи продираєть ся невдоволеня, з чого власне — він і сам не може розібрати. Як що приятелі його в сій справі мають досвід не більший від нього, вони тілько сумнівно хитатимуть головами або почнуть запихати його ліками. Але невиразний неспокій від сього не зникне, а навпаки лишаєть ся і ще збільшуєть ся. Мущина залишає потроху всї свої справи і почуває себе майже хорим. Але раптом одного гарного дня, коли вже витримати не може далї, на нього сходить откровенне.

„На Юконї, як се трафляєть ся лїтом, мущина звичайно споряджає човна, а як зимою, то запрягає своїх собак і простує на північ. Кілька місяців згодом він повертаєть ся з жінкою, яку чекають богато злиднів і праці і яка разом з ним вірить в щасливу будучність сього краю. Хиба се не яскравий доказ природженого мужеського еґоїзму?

За се кажу тільки тому, що пригадало ся менї оповідане про пригоди Скрфа Мекензі, пригоди, що трафили ся за давних-давних часів, коли країна мало була досліджена і в Клойндайку було богато тільки риби.

Скреф Мекензі був справжнїм сином сеї похмурої країни. На обличї його лежала печать безперервної боротьби з дикою природою і її стихіями на протязї двайцяти пяти років, з яких два останнїх роки — найважнїйші — він здобував золото в серединї полярного круга. І ось коли хороба, про яку ми щойно говорили, опанувала його, він ні трохи не здивував ся сьому, бо як людина бувала не один раз спостерігав в инших сю хоробу.

І нїчим не виявляв сей своєї туги, силкуючись придушити її пильною працею. Цїле лїто він вів баталії з москитами і промивав золото на Стюарт Ріверї. Потім спорядив пліт і спустив його вниз по річці до Форті Майлю; побудував тут надзвичайно вигідну халупу, таку вигідну, що богато було охочих оселити ся в купі з ним. Але він дуже рішучо відсунув такі

пропозиції, а потім купив подвійний запас харчу.

Як було вже зазначено, Скреф Мекензі був дуже практичною людиною. Як що йому треба було чого, то він звичайно за яку будь цїну одержував се, але для сього він не любив далеко ходити. Хор рїжні небезпеки і пригоди не лякали його, проте йому не дуже хотїло ся їхати шістьсот тисяч миль ледом і снїгом пустелї потім дві тисячі миль до рідного краю, і все се тільки для того, щоб знайти собі жінку! Жите надто коротке для таких спроб. Тому він зробив таке: запряг своїх псів, поклав на санки якусь дивну річ і подав ся на захід через гори на ріку Танану.

Скреф Мекензі був сміливий і досвідний подорожний, а вовкодави його відомі були на Юконї з свого невтомного бігу і невибагливости в їжі.

Три тижні згодом він опинив ся коло табору Ловецького індійського племени Стиків Горішної Танани. Індійці були вражені його відвагою; про них йшла лиха слава, ніби-то вони іноді вбивали білих з-за таких дрібничок, як остра сокира, або зломана рушниця. А він йшов посеред них цїлком один і поводив ся то безстрасно-та фамілїярно, то спокійно й захабно. Треба було добре знати психольогію дикуна, щоб такими рїжнородними способами тримати його в руках і він дійсно таки вмів поводити ся з сими людьми; він знав, коли впливати на них мягкістю, а коли гнївом та погрозами.

Насамперед Скреф Мекензі посвідчив свою пошану начальникови племену Тлінґ-Тінеху, піднїс йому подарунок два фунти чорного чаю і тютюну і відразу привернув до себе його серце. Потім хутко зійшов ся з мущинами та дівчатами і того-ж вечера впорядив їм ніби то частованє — п о т л а ч. Для сього втоптали снїг на довгастій площадцї біля ста фунтів завдовжки і двайцяти пяти завширшки. По середині запалили багате, з його боків навалили соснових гиляк і цїле племя зібравшись біля огню, виспівувало своїх пісень в честь героя.

На протязї двох років пробування в сій країнї Скреф Мекензі встиг навчити ся кільком словам з нескладаного словника Індійців, засвоїв навіть їх гортанний з ласканем виговір, а також і вирази їх з прибільшеними вихваленями і красномовними привитанями. Користаючись сим знанем він звернув ся до них з промовою, яка вповнї відповідала їх первісним вимогам красномовности й поезії. Йому відповідали таксамо Тлінґ-тінех і шаман. Потім він роздав мущинам дрібні подарунки, прилучив ся до них в співі і виявив себе справжнїм знав-

цем в грі в пятьдесять дві палочки.

Вони курили його тютюн і були ним зовсім очаровані. А в поводженю юнаків було щось хвалькувате-задерливо, хоч се можна було пояснити дуже прозорими натяками старух і хихиканем дівчат. Хоч і мало вони знали білих людий, або як їх називали дикуни „Синів Вовка", але й ті, яких вони знали, залишили їм на собі довгі повчаючу памятку.

Не зважаючи на зверхний спокій і безжурність, Скреф Мекензі помічав сей настрій. Але раніше ніж розпочати рішучі вчинки, він в ночи загорнувшись в свої футра і викуривши несчисленну скількість тютюну, з усіх боків обмірковував плян дальшого поводженя і нарешті прийшов до такого рішення. Одна тільки дівчина, дочка начальника племени Заринська, подобала ся йому. Вона дуже відріжняла ся від инших дівчат свого племени і більше ніж задовольняла смак білої людини рисами свого обличя, постатию, манерами, самопошаною. Отже, се вирішено! Він возьме її собі, зробить своєю жінкою і назве її... ну хоч би Гертрудою! Вирішивши так, він повернув ся на инший бік і зараз же заснув, яки син всемогутньої раси.

Тимчасом справа посувала ся наперед доволі туго; але Скреф ужив всеї своєї спритности і зовсім збив з пантелику дикунів своєю безжурністю. Насамперед від подбав зробити на них сильне враженє тим, що забив оленя на віддаль шість-сот ярдів і тим самим викликав захоплене цілого табору і довів, що він досвідчений ловець і чудовий стрілець. Один вечір він провів в хижі Тлінг-Тінеха, проводячи довгі розмови і частуючи всіх тютюном. Знаючи, яким авторитетом користують ся у дикунів чарівники, він таксамо посвідчив свою пошану і шаманови, думаючи тим придбати в нім спільника. Але тут справа була не така легка.

Сей поважаний чоловік тримав ся гордо й замкнуто, що довело ся зовсім дати йому спокій, залишити думку про спільництво з ним і записати його швидше в число ворогів своїх.

Не зважаючи на те, що Мекензі все ще не мав нагоди перекинути ся з Заринською хоч словом, проте він постарав ся зясувати її свої наміри, кидаючи на неї крадькома доволі красномовні погляди. І вона чудово зрозуміла його, але з кокетованя кождого разу як мущини залишали її, вона окружала себе жінками і не давала нагоди підійти до неї. Але він не поспішав, бо був певний, що вона думає про нього і чим довше се буде тягнути ся, тим більше се сприяє йому.

Нарешті одного вечера, коли він вже вирішив почати акцію, він раптом покинув димну халупку начальника племени і пішов в сусідний намет. Як звичайно, Заринська сиділа, окружена жінками і дівчатами, шиючи мокасіни. При його появленю залунав сміх і посипались дуже проворні жарти про нього й Заринску.. Одначе він не став довго панькати ся з ними, хутко вислав їх геть, а вони поспішили, розуміють ся, рознести сю свіжу новину по цілім таборі.

Тимчасом Мекензі пояснив дівчині як умів, на її рідній мові свої наміри і вони хутко порозумілись. Дві години згодом він зібрав ся відходити.

— Значить, Заринска піде в хижу до Білої Людини? Гаразд! Тепер я йду говорити з твоїм батьком; він може не такий згідливий. Я дам йому за тебе великий викуп, але він не повинен вимагати за богато. А що, як він скаже ні? Чудово! Заринска все таки піде в халупку до Білої Людини.

Він вже підніс футряну шкіру, що закривала вхід в шатро як раптом легкий поклик дівчини змусив його оглянути ся. З палаючим збентеженим обличем стала вона перед ним на коліна і почала розщіпати його широкий пояс. Він глянув на неї, не розуміючи, з неспокоем, мимоволі насторожившись і прислухаючись до згуків, що доносили ся з около. Але її дальше поводжене хутко розвіяло всї його сумніви і він радісно всміхнув ся. Вона витягла з свого робочого мішка піхви з оленячої шкіри, майстерно вигафтовані химерними взорами. По тім вона витягла його великий ловецький ніж, з пошаною подивила ся на його остре лезво і не стримавшись проведя по ньому великим пальцем; а тоді вклала його в нові піхви, які засунула за пояс, як було раніше.

Ся сцена нагадувала давно минулого часу між благородною дамою і її лицарем. Мекензі підняв її з колін і злегка торкнув ся своїми устами її червоних уст; се були перші невідомі її досі пестощі Вовка: в його обличу сталевий ніж зустрів ся з камяним.

Гомін збудженя стояв в повітрі, коли Скреф Мекензі з великим узлом увійшов в хижу Тлінг-Тінеха. Дітн тягли суке гиле для майбутнього потлача, балачки жінок ставали все неспокійнійші, а юнаки, зібравшись групами, похмуро переговорювали ся між собою. З халупки шамана між тим несли ся жалібні згуки заклять.

Начальник та його жінка з направими очима сиділи в своїй халупі і одного погляду на них було досить, щоби пересвідчити ся, що їм все відомо. Тоді він приступив просто до-

діда, показавши їм скорше вишиті піхви, які він щойно одержав, як незаперечний доказ єднання його з Заринською.

— О, Тлінг-Теніх! — почав він свою промову. — Могутній ватажок Стиксів і цілої країни Танани, володарю лося, ведмедя і оленя! З великим намором стоїть перед тобою Біла Людина. Богато місяців стояла порожна його халупка і він почував себе самітним на світі. Серце його розривало ся в тиші і так бажало, щоб жінка його сиділа поруч з ним в його халупці, щоб зустрічала його з горячою стравою біля огнища, коли він повертаєть ся з полювання. Вчувають ся йому дитячі голоси і тупотіне дитячих мокасін. І ось одної ночи, він побачив в сні Ворона, великого Ворона, твого Батька, батька всіх Стиксів. І так сказав Великий Ворон самітній Білій Людині. Привяжи мокасіни твої і надінь лижви, положи в санки їжі на богато псів і пригарні подаруньки для начальника Тлінг-Тінеха. Тоді поверни лице твоє в той бік, де сонце ховаєть ся в землю в середині весни і їдь на Велику Країну Ловців до свого начальника. Там ти повинен всім зробити подаруньки і Тлінг-Тінех мій син, стане тобі замість батька. В його халупі є дівчина, в яку я вдихнув життє для тебе. Ся дівчина буде твоєю жінкою.

— О, начальник, так сказав Великий Ворон, — тому я кладу до ніг богато подарунків і хочу взяти з собою твою дочку.

Старий загорнувсь в свої футра з суровою свідомістю свого високого становища, але не встиг нічого відповісти, бо в халупу вбіг хлопчик, і засапавшись повідомив, що начальника кличуть на нараду і атїк.

— О, Біла Людина, які ми назвали „Убивець Оленя" і якого звуть ще Вовком і Сином Вовка. Ми знаємо, що племя, з якого ти походиш, могутнє; ми пишаємо ся, маючи тебе за гостя на потлачі, але цар-лосось не йде до пари з псом-лососем і Ворон не йде до пари з Вовком.

— Ні, не так — гукнув Мекензі. — Я бачив дочок Ворона в таборах Вовка: жінку Мортінера, жінку Треджіджо і Варнави, яка пішла два ледоходи тому і про богатьох инших чув, хоч і не бачив їх на свої очи.

— Сине мій, твої слова справедливі. Але погибельні були сі змішання як змішання води з піском і сніжинки з сонцем. А чи зустрічав ти коли небудь Мейсона та його жінку? Ні? Він прийшов сюди десять ледоходів тому — перший з усіх Вовків. А з ним був ще великий чоловік, струнким мов лоза й високий на зріст; він був дуже сильний, а серце його було мов місяць у літку, він...

— О, перервав Мекензі, впізнавши в сім описі дуже відомгу на всій півночи постать, — се Мелиют Кід.

— Так, се він, — велика людина. А чи бачив ти коли-небудь жінку його товариша? Се була сестра Зарински.

— Ні, начальнику я не бачив, але чув про се. Мейсон далеко, далеко на півночи... величезна сосна впала і забила його. Але велике було його кохане і богато золота було в нього. Взявши се золото і свою дитину вона поїхала далї. Вона їхала безконечну кількість снів в Велику Країну, де нема ні морозу, ні снігу, ні літного північного сонця, ні зимової полудневої ночи. Вона і тепер живе там.

Другий післанець перервав його мову, в друге запрошуючи начальника на нараду. І коли Мекензі вишторхував його в халупі в снїг, він помітив недалеко, навколо багаття, якісь невиразні постаті, почув ритмічні співи низьких мужеських голосів і зміркував, що шашан настроює Індійців проти нього. Треба було поспішати. Він знову звернув ся до начальника.

— Отже, я хочу взяти твою дочку. А тепер подиви ся сюди: ось тютюн, богато цукру, теплі накривала, хустки, а ось справжня винтовка, до неї богато куль та пороху.

— Ні, — відказав старий, ледве перемагаючи спокусу на вид скарбів, що лежали перед ним. — Тепер мій нарід зібрав ся на нараду: він не хоче сього слюбу.

— Але не ти — начальник.

— Все одно, наші юнаки гнівають ся, що Вовки взяли собі їх дівчат і вони не можуть женити ся.

— Слухай, о Тлінг-Тінеху! Раніше ніж ніч перейде в день, Вовк пожене своїх собак в гори на схід в країну Юкона, а Заринска розчищатиме шлях його псам.

— А раніше, ніж ніч дійде до середини, мої юнаки кинуть собакам мясо Вовка, а кістки його розкидають по снїгу і тільки підчас повіди знайдуть їх.

Справа ставала поважною. Смагле лице Мекензі почервоніло від люти. Він підніс голос. Тоді стара, що сиділа доти мовчазним свідком, почала прокрадати ся попри нього до виходу. Помітивши се, Мекензі грубо шпурнув її назад на її футряну підстілку.

— Ще покликаю до тебе, послухай мене, о Тлінк-Тінеху! Вовк вмирає з міцно зціпленими зубами, з ним повинні вмерти десять самих сильних з твоїх вояків, потрібних тобі, бо полюване щойно почало ся, а рибні лови зачнуть ся ще за кілька місяців. І потім яка користь тобі з моєї смерти? Я знаю ваші

звичаї: твоя доля з мого богатства буде мізерна. Віддай менї твою дочку і все се буде твоє. І ще — прийдуть мої брати, богато їх і ненажерна утроба їх і дочки Воронів родитимуть дітий в хижах Вовків. Мій нарід сильнійший ніж твій. Така доля. Скори ся — і все се богатство буде твоїм.

За стінами під чиїмись ногами заринів сніг. Мекензі зняв винтовку і відщіпнув від пояса револьвери.

— Згоди ся, начальнику!

— А як мій нарід не згодить ся?

— Згоди ся ти, — і все се богатство твоє. А з твоїм народом я змовлю ся потім.

— Нехай буде так, як хоче Вовк. Я беру його подарунки, але я упередив його.

Мекензі передав йому подарунки, при чім непомітно попстував засовку винтовки і опріч усього обіцяного подарував старому ще барвисту шовкову хустку. В сей час в хижу увійшов шаман з підюдженими вояками. Мекензі сміливо перей шов між них і вийшов з намету.

— Збирай ся! — лякоїчно звелів він Заринсці, проходячи попри її юрти і пішов запрягати псів. За кілька хвилин він урочисто зявив ся на нараду на чолі своєї запряжки, при чім Заринска вже йшла поруч з ним. Він заняв місце на верхнім кінци площинки, поруч з начальником. А Заринску поставив на належне їй по звичаю місце — по заду, ліворуч від себе, щоби забезпечити себе на випадок наладу зі заду. Мущини сїли на карачках по другий бік багатя і заспівали стародавну пісню, свидше дику, ніж гарну. На нижнім кінци площинки під доглядом шамана танцювало кілька жінок. Він лазв кождого разу ту з них, яка на його думку не виявляла стільки екстази, скільки вимагав титуал. Жінки, завинені в важну масу чорню го вскудовженого волося, по волї розхитували ся взад і вперед, силкуючись додержатись ритми наспівів, які все міняли ся.

Дивна була ся сцена, глибоким анахронізмом віяло від неї. В той час, як на полудни минало девятнайняте столїте, тут в повній силї процвитала дика, первісна людина, мешканець печери, забутий уламок Давного Світу.

Червонобурі волкодани сидїли тут же з своїми хазяїнами, завиненими в звірячі скіри; вогонь багатя відбивав ся в їх червоних очах і на вкритих піною іклах. Недалеко мовчазно спав лїс, завинений мов привид в білий сніговий ставан. Біла Тишa, загнана на узлїсе, здавало ся тимчасово притаїла ся там. Зірки наче танцювали в небі, як се завсїгди буває підчас

сильних морозів. Полярні ухи Північного Сяйва скажено гнали ся по небу один за одним в своїх блискучих плащах.

Скреф Мекензі мало звертав уваги на дику величність краєвида, що роестелював ся перед ним; його інтересувало в сей час инше, більш важне питане.

Зявившись на нараду, він насамперед кинув швидкий, уважливий погляд на всїх зібраних, силкуючи зразу зясувати, чи ціле племя зібрало ся тут. На хвилинку погляд його зупинив ся на новонародженім немовлятку, яке ссало груди матери — і се в шістьдесять градусів морозу.[1]) Йому пригадали ся ніжні жінки його раси, і він усміхнув ся. А така-ж сама ніжна жінка породила його на світ Божий і від неї одержав дїйсну цар ську спадщину, що давала йому і його соплеменникам панованє над суходолом і морями, племенами й тваринами цїлої земської кулї. І ось тепер один, стоючи серед численних ворогів, під ледовим подихом арктичної зими, безмірно далеко від своїх, він відчув дике захоплене небезпекою, збуджене бійкою в якій йому належало перемогти або вмерти.

Співи і танці нарешті скінчились і шаман звернув ся до зборів з промовою, грубою, але не позбавленою своєрідного красномовства. Головним знарядом його впливу була обширна мітольогія його племени, за помочию якої він вручно впливав на легковірних своїх одноплеменників. Творче начало — се Ворон і Ворона, проти якого висувало ся руйнуюче начало в лиці Мекензі — Вовка. Але боротьба не повинна обмежувати ся боротьбою самих духовних сил — люди також повинні бороти ся. Вони дїти Ворона, що післав їм священний вогонь, а Мекензі — син Вовка або Дїявола, що те саме. Велику зраду і переступство вчиняє той, хто приходить до згоди в сїй ненастанній боротьбі і віддає своїх дочок за жінок найлютїйшому ворогови.

Шаман уживав самих грубих, самих острих слів і виразів, щоб зганьбити Білу Людину, називаючи її низьким шпіоном самого Дїявола.

Підчас остатних слів його промови, дикий крик збуджена проніс ся лавами слухачів.

— О, брати мої! Всемогучий Бог наш! Чи не Він дав нам рожденний в небі вогонь, щоб нам було тепло? Чи не він випустив з своїх ям сонце, місяць та зорі, щоб нам було ясно? Чи не він вивчив нас бороти ся з Духами Голоду й Морозу? А

[1]) По Фаренгайту.

ле тепер Ворон розгнївав ся на дїтий своїх і не хоче більше помагати їм, бо тільки жменька лишилась їх. Забули вони бога свого, стали ляхі дїла творити і поганий шлях обрали собі пустили в свої намета ворогів і дали їм місце біля багатя свого. І уболїває Ворон над беззаконєм дїтий своїх, але коли вони отямлять ся і знов повернуть ся до нього, вийде він знов з темряви на поміч їм. О, брати, той, хто дав вогонь з неба, сказав шаманови волю свою, щоб він оповістив її вам. Отже нехай юнаки відведуть жінок в юрти їх; нехай кинуть ся на Вовка і вчеплять ся йому за горло — і нехай буде безстмертна їх злість! І плодючі стануть жінки їх і численний та могутний нарід наш. І приведе Ворон з Півночи незчислимі племена батьків та дїдів наших і знищать вони Вовків і зітруть вони з лиця землї слїди їх подібно тому, як вітер розносить попіл багатя, — і запанують вони знова на цїлій землї. — Так сказав наш Великий Бог, Великий Ворон!

Сю обіцянку вічного царюваня на землї зустріто було дикою бурею криків і Стикси посхоплювались з своїх місць. Мекензі увільнив пальцї з рукавиць і став спокійно чекати. Тодї всї почали криками викликати Лїсу і не заспокоїли ся, доки він не вийшов наперед з промовою.

— Братя! — почав він.—Мудро сказав шаман. Вовки взяли жінок наших і лишили ся бездїтними мущини наші. Вовки взяли собі наші теплі футра а замість них дали нам лихих Духів, які живуть в фляшках і одежу зроблену не з шкір бобра або риси, а з трави. Але ся одежа не дає тепла і наші мущини почали вмирати від незнаних хоріб. Ось я, Лїса, доси не взяв собі жінки, а чому. Обидві дївчини, що подобали ся менї, пішли в табор Вовків. Ось і тепер, я зібрав футра, оленя й лося, щоб добити ся прихильности Тлїнґ-Тінеха і взяти за жінку його дочку Заринску. А вона підвязала вже лижви, щоб протоптувати шлях собакам Вовка. Не про одного себе я говорю. Так було і з Ведмідем. Він також хотїв бути батьком її дїтий і також зібрав тому богато футра. Я говорю про всїх юнаків, які також не мають жінок. Вовки мають ненажерливу утробу. Вони завсїгди беруть з здобичи мясо, залишаючи Воронам недоїдки.

— Ось напримір Букла! — скрикнув він, грубо тикаючи в скалїчену жінку. — Ноги її криві, вона не може збирати суків в лїсї і носити здобич ловцям. А її Вовки не взяли!

— Так, так! — Закричали його одномишленники.

— Або ось ще Мірі, очи якої перекосив злий Дух. Навіть

маленькі дїти лякають ся, коли вона дивить ся на них, а медвідь, кажуть, побачивши її, звертає з шляху. Чи не візьмуть вони її?

Знов залунав дикий гомін похваленя.

— А ось сидить Пішет. Вона не чує моїх слів. Вона нїколи не чула голоса свого чоловіка і дїтий. Житє її минає в Білій Тиші! І її вони не взяли собі. Вони беруть все краще, а нам залишають недоїдки! Брати, сього більше не буде! Ми не повинні більше пускати Вовків до наших багать. Пора!

Наче у відповідь на сї слова цїлий потік вогнїв Північного Сяйва, пурпурового, зеленого та жовтого — перерізав цїле небо і затопив його з одного краю до другого. Раптово вражений сим зявищем Лїса наче захолов на містї з простягненими наперед руками.

— Дивіть ся — гукнув він. — Ось встали великі Духи батьків наших і великі дїла дїють ся сеї ночи.

Він відійшов а на його місце, підштовхнутий товаришами, виступив наперед другий, молодий вояк. Він був цїлою головою висший від усїх, а його могутнї груди були розкриті не зважаючи на мороз. Здавало ся, слова стали йому в горлї і він переступаючи з ноги на ногу, не знав, що робити. Обличе його жахне: одна половина була видерта і весь вигляд був бридкий. Нарештї він вдарив себе пястуком в груди, причім розляг ся згук, наче в барабан вдарили і почув ся його голос немов з печери.

Я — Ведмідь, Блискучий, Хвіст і Син Блискучого Хвоста. Коли мій голос був подібний на голос дївчини, я тодї вже вбивав рися, оленя й лося; колиж він став нагадувати голос росомахи, зловленої в сїльце, я перейшов через гори на північ і забив трох з Білої ріки. А коли мій голос став як ремінє буруна, я не звернув з дороги ведмедеви, як він трафив ся на моїм шляху.

Він зупинив ся і виразно провів рукою по шрамови скалїченого облича.

— Я не вмію, як Лїса, говорити гарних слів. Мій язик захолов як ріка і слова мої короткі. Лїса каже, що сеї ночи повинні відбути ся великі дїла. Гаразд! Як струмок на веснї ллють ся з його язика слова, але він скупий на дїла. Сьогодня в ночи я буду бити ся з Вовком. Я забю його і Заринска сидїтиме біля мого огнища. Так сказав Ведмідь.

Не вважаючи на те, що навкруги його почало рухати ся, Мекензі не встратив самовлади. Він скинув рукавицї, пересу-

нув наперед кобури обох револьверів і приготовував ся до бійки. Він розумів, що становище його було безнадійне, як би ворог напав на него цілою масою, але раз зважившись, він приготовував ся вмерти з міцно сцїпленими зубами. Ведмідь вдержав своїх товаришів, а самих буйних втихомирив за помочию своїх страшних кулаків. Коли гомін почав затихати, Мекензі глянув на Заринску, — залюбував ся нею. Вона вся нахилилась уперед на своїх лижках і всїм своїм виглядом з напіврозкритими устами і тремтячими ніздрями нагадувала тигрицю, яка готова кинути ся наперед. Великі чорні очи її встромлені були на одноплеменників з страхом і викликом, а хвилювала вона так сильно, що здавало ся перестала дихати. Конвульсійно притиснувши одну руку до грудий, а другою міцно стискаючи держальце, вона неначе захолола в одним порываню. Відчувши на собі погляд Мекензі, вона отямила ся, вирівналась з глубоким зітханем і післала йому погляд похваления і кохання. Тлїнг-Тінех хотїв було говорити, але голос його заглушували поклики мущин. Тоді Мекензі виступив наперед. Ліса розкрив був рота, щоби гукнути, але Мекензі дав йому такого штурхання, що він зараз же затих і слова стали йому в горлї. Його побите вустріто було загальним реготом і насмішками, після чого всї заспокоїли ся і почали слухати.

— Братя! — почав Мекензі. — Біла Людина, яку ви назвали Вовком, прийшла до вас з щирим словом; вона говорить тільки правду. Вовк прийшов до вас як приятель бажаючи стати вашим братом. Але ви вже дали йому відповідь і минув час лагідних слів. Насамперед я хочу вам сказати, що у вашого шамана лихий язик і він лжепророк, ті слова, які він видає за волю огнедавця — брехливі. Вухо його закриті для слів Ворона і він сам вигадав всї ті лукаві небувальщини, якими дурив вас. Він нї має ніякої власти. Коли ваших собак забито було й зїдено і шлунки ваші наповнено було шкірою і шматками мокасінів; коли вмерли всї старі і дїти виссали груди в матерїв; коли темрява настала на землї і ви вмирали мов лоси в осени; і ще коли в вас був голод, — чи дав тоді ваш шаман вашим ловцям, чи дав він мясо вашим шлункам? Ще раз кажу вам: ніякої сили не має ваш шаман, — і ось я плюю йому в лице!

Хоч всї були збентежені таким нецунством, але се не викликало особливого збуреня. Тільки дехто з жінок налякали ся, а мущини підвели ся сподіваючись якого небудь чуда. Всї зори були звернені на обох супротивників. Шаман побачив, що настала критична хвиля, відчув, що вплив його захитав ся і розкрив рота, але змушений був втїкати перед Мекензі, який настирливо наступав на нього з піднятими кулаками і палаючими очима.

Бачучи се Мекензі погордливо всміхнув ся і казав далї:

— Як, хиба я не вмер? Хиба блискавка не спалила мене? Хиба зорі не впали з неба і не роздушили мене? Я вже покінчив з сим псом. А тепер я кажатиму вам про мій нарід. Се самий сильний і могутнїй з усїх народів, який панує над усїма землями. З початку ми полюємо, як я тепер по одному, потім — зграями і нарештї ми заповняємо як лось цілу землю. Ті, кого ми беремо в наші юрти, живуть; ті, що противлять ся, вмирають. Заринска вроздива дївчина, сильна й міцна, здатна стати матерю Вовків. А коли вам і пощастить ся, вбити мене, то все одно слїдами моїх псів сюди прийдуть мої брати, а їх богато і Заринска все одно, стане матірю Вовків. Слухайте закон Вовка: кождий, хто відібрав жите одному Вовкови, повинен заплатити за нього житем десяти чоловік свого народу. Богато країн вже заплатили сю цїну, а богато ще заплатять.

Тепер звертаюсь до Ліси та Ведмідя. Ви здаєть ся вибрали собі сю дївчину. Так? Дивіть ся, я вже купив її. Ви бачите винтовку, на яку спираєть ся Тлїнг-Тінех, а решта вона лежить у нього в юрті. Та проте мені хочеть ся зробити приємне сим юнакам. В тебе, Ліса, язик пересох від довгих промов, і я дам тобі пять пачок тютюну — він змочить твій язик, щоб ти міг кричати на зборах. Але Ведмедеви, якого я поважаю, я дам ковдри, двайцять чашок муки, тютюну, вдвічи більше ніж Лісї, як він згодить ся піти зо мною через гори на схід і тоді я дам йому винтовку таку як у Тлїнг-Тінеха. Нї? Гараздо. Вовкови обридло говорити. Ще тільки раз скаже закон Вовка: кождий, хто відбере жите одному Вовкови, повинен заплатити за нього житем десяти чоловік свого народу.

Мекензі усміхаючись скінчив свою промову і повернув на своє місце, але в душі він дуже хвилював ся.

До світанку було ще далеко. Заринска підійшла до нього і розповіла, які штуки вміє Ведмідь робити ножем підчас бійки.

Отже нарада постановила вирішити сперечку герцем. Зараз же почали втоптувати сніг навколо багатя, роблячи площинку для бійки. Богато розмов викликало побите шамана; де хто був певний, що він тільки не захотїв виявити своєї сили, инші-ж згадували колишні випадки і згоджувались з Вовком.

Коли все було готове, Ведмідь заняв місце в центрі площинки стискаючи в руці великий російський ловецький ніж. Тоді Ліса вказав на револьвери Мекензі; той скинув їх укупі з поясом і надів на Зариньку; її же він передав і свою винтовку. Вона похитала головою, уболіваючи, що, як жінка, не вміє поводити ся з сими дорогоцінними предметами.

— Слухай, — звернув я він до неї, — як що я від заду буде для мене яка небезпека, ти гукни тільки — муж мій! Ні, ось як — муж мій.

Він засміяв ся, коли вона повторила сі слова, защіпнув її за щоку і потім увійшов в коло. Не тільки сильнійший і дужий був Ведмідь, але ніж його був довший на два дюйми. Скреф Мекензі з першого погляду зрозумів, що перед ним серіозний противник, але блеск стали зараз же привернув йому підвисшений настрій, пануючий у людий його раси.

Він почав ся. З початку так влучно наступав на нього, що кілька разів загонив його на самий край площинки в глубокий сніг, але кождого разу дякуючи своїй зручности, він знов і знов повертав ся в коло. Кождий влучний рух його супротивника викликав похваляючі вигуки, вказівки, поради його товаришів, тоді як успіхи Мекензі зустрівано цілковитим мовчанем. В міру того, як бій горячійшав Скреф нападав і боронив ся з тою холодностию, яка заявляєть ся наслідком певности своїх сил. З початку він жалів свого противника, але потім в нім все правильнійше і сильнійше прокидав ся чисто первістний інстинкт жадоби крови. Десять тисяч літ культури мов не було і се був просто дикун печери, що в бійці здобуває собі самку.

Два рази він вже встиг ранити Ведмідя без шкоди для себе; але в трете він ледви не попавсь сам і для власної оборони схопив ся рукою за вільну руку свого противника, — тепер вони вже били ся груди проти грудий і ось коли він зазнав цілком страшної сили свого ворога. Мязи його напружили ся з надзвичайною силою і здавало ся готові були луснути, а сталь ножа тимчасом все наближала ся й наближала ся. Загорнуті в футра постати окружили їх з усіх боків, щоб не пропустити ні одного руху.

Раптом Мекензі одним влучним рухом відкинувшись трохи на бік, вдарив ворога головою. Ведмідь мимохіть похитнув ся, стративши рівновагу. Скориставшись сим Мекензі вдарив його під ногу. Потім навалившись на нього всею вагою кинув

його за коло в глубокий сніг. Але Ведмідь скочив зараз же і знов кинув ся на ворога.

— О, муж мій! — розляг ся раптом тремтячий злякавий голос Зариньки.

В туж хвилю задзвеніла стріла, але Мекензі вже встиг нахилити ся до землі і зазубрена стріла пролетіла над його головою та трафила Ведмедеви просто в груди. В ту мить Мекензі скочив на ноги. Ведмідь лежав вже непорушно, а по той бік багатя шаман готував вже нову стріму. Раптом ніж, кинутий влучною рукою Мекензі, засвистав в повітрі і блеснувши сталю, мов блискавка на вогні, встромив в горло шамана.

Він захитав ся і поволі повалив ся просто в палаюче багате.

В ту хвилю розляг ся згук курка, але даремно. Ліса схопивши винтовку Тлінг Тінеха, силкував ся вистрілити і не спромігши ся кинув її на землю. Бачучи його марні зусилля, Мекензі насмішкувато зареготав ся.

— А Ліса видно ще не навчив ся поводити з сею забавкою? Він ще жінка! Ходи сюди з винтовкою, я научу тебе, як з нею поводити ся.

Ліса вагав ся.

— Ходи-ж, коли я говорю!

Ліса підійшов поволи мов побитий песик.

— Се робить ся ось як! — Замок посунув ся на своє місце, курок підняв ся і Мекензі приклав рушницю до плеча.

— Ліса сказав, що сеї ночи повинні відбути ся великі події і він не помилив ся. Великі події відбули ся, але Ліса менше всіх брав в них участи. Він все ще думає взяти собі Зариньку? А чи не хоче він піти у слід за Ведмедем і шаманом? Ні? Гаразд! Тлінг-Тінех, даю тобі сю винтовку вдруге. Як що ти коли небудь надумаеш ся прийти в країну Юкона, знай, що для тебе завсігди знайдеть ся і місце і богато їжі біля огнища Вовка. Ніч переходить в день. Я йду, але я можу знови прийти і у останне нагадую вам закон Вовка.

Він здавав ся їм якоюсь надприродною істотою.

Він підійшов до Зариньки, вона стала на своє місце на чолі запряги і пси рушили. Кілька хвилин згодом вони зникли в лісі сього тільки і чекав Мекензі. Він підвязав свої лижви і приготував ся слідувати за ними.

— А хиба Вовк забув про пять пачок табаку? — несміливо запитав Ліса.

Обурений Мекензі повернув ся до Ліса, але потім йому по-

добав ся своєрідний комізм сього вибрику.

— Я дам тобі неповну пачку.

— Як захоче Вовк, — покірливо вимовив Лїса, простягаючи руку.

Переклала Нат. Романович.

(Передрук з Лїт. Наук. Вістника, 1913).

С. М. ДОРОЩУК.

НЕ ЖАЛЬ МЕНІ...

Не жаль менї, що днїв весни
Я давно не маю;
Не жаль менї, що в осени,
Я лаври збираю.
Не жаль менї...

Не жаль менї, що стільки мрій
Я вложив в надїї —
За рідний край, за нарід свій,
За думки святї...
Не жаль менї...

Не жаль менї, що терпіня,
Життя оточили;
Не жаль менї, що страждання
Пірвали всї сили...
Не жаль менї...

Не жаль менї, щом боров ся,
Все для свого люду;
Він щасливим колись стане,
Мене не забуде....
Не жаль менї...

ВСЕ ОДНО.

Господиня на фармах: Їдьте, пане професор, їдьте, бо ми і так свиням викинемо.

ПЯТЬ ПРИЧИН.

В і н: — Маю пять причин, через яких не можу женитись з тобою.

В о н а: — Яких?

В і н: — Жінку і четверо дітий.

СЕМЕН МАТЕЇВ.

РОЗЛУКА.

Вона сидїла на софі, а він на кріслї проти неї.

Обоє були крайно зворушені. В нього нервово порушували ся брови, судорожно стягали ся куточки уст, а очи, здавало ся, не могли знайти собі жадного предмету на котрім могли би спочити хоч на коротку хвилинку. Вони спиняли ся раз на її тонких, міцно замкнених устах, потім блискавкою перебігали по, звичайно рожевих а тепер снїжно блїдих, лицях, а там впивали ся у великі, звичайно лагідні, веселі, а тепер від плачу червоні очи. Та тут затримувались найкоротше. Не могли знести тих двох промінїв, що били з її зіниць і мов острі голки досягали його аж до самого серця і ранили його до крови. І тому вони блискавкою звертали ся на корч червоних рож, котрі росли у великій вазї тут коло неї. Давнїйше він звик був порівнювати її до свіжої рожі, так, що з часом не міг про неї і подумати, щоби не пригадати собі червоної, роскішно розвитої рожі. Та тепер, коли його очи спинили ся на свіжих, повнолицих цьвітах, він не побачив між ними, а нею найменшого порівнаня, найменшої схожости. Вона виглядала тепер радше на рожу, котра з браку води почала вянути і опускати свої рожеві листочки. Від сього спостереженя у нього защеміло серце і забило скорійше, а в душі почув ся голос повний докору і обвинувачень.

Він кинув ся нервово, і заговорив знову. Говорив єкоко і щиро. Казав її як при їх першій стрічі вона заволоділа його серцем і розумом. Розказував, як він попав тоді був у великий шал — шал першої любови, і як він прагнув тоді цілим своїм серцем і душею лини одного однїського на світї — її любови. Пригадав їй як вони взаїмно відкрили у перше свою любов одно до другого і як впивались тоді щастєм свого чистого коханя. Згадав також, як вона, холоднїйша і розсуднїйша за нього, просила його, щоби вони не скривали нїчого одно перед другим, а все були отвертими, щирими, правдомовними. А найбільше тоді, коли би між ними зайшло яке непорозуміне, колиби любов одного з них охолола, змінила ся...

„Прошу, тебе — ти говорила — не крий передімною

нічого, а коли би ти нарешті і переконав ся, що любов твоя до мене, се та іскра, що блисне і знов згасає, то не бій ся менї о тім сказати, а я певне тебе зрозумію і пращати буду. А я прирікаю зробити те саме"

— А я сміяв ся тоді з твоїх сумнівів, і почав докоряти. „Як то, — заговорив ся, — щоби любов моя до тебе була тою іскрою, фальшивою, змінною, хвилевою? О ні, дорога моя. Любов моя мов сталь тверда, і нїчо її не зломить Ти хиба не любиш мене, коли не довіряєш моєму коханю".

— Та щоби учинити твою волю, я, цілуючи твої уста, очи, руки, з веселим сміхом на устах і в серцю, прирік тобі сповнити твоє бажанє. Чиж думав я тоді, що менї прийдеть ся дотримати мої обіцянки? Ніколи! Ніколи!

— Та я був молодий, несвідомий і не знав нї свого серця нї розуму. А вкінци, я з великим страхом переконав ся, що моя любов до тебе була дійсно тою іскрою, про котру ти менї говорила... Які я муки тоді терпів!... Я думав, що збожеволію... Я не мав спокою нї днем нї ночию... Я чув ся найбільшим злочинцем на світі, і вже готов був наложити на себе руку... Я знав, що я поповнив супроти тебе злочин, яких мало. Я украв у тебе серце, любов, довірє і подоптав їх ногами... Я нїкчемник для котрого найлютїйші муки булиби за лагідні...

— Щож я мав робити? Я зразу рішив був закривати перед тобою мої дійсні почування і далї впевняти тебе о своїй любови. Якийсь час се менї вдавалось, та з часом я почув докори своєї совісти. Чим ти заслужила на таку обману, на таке знущанє ся над твоїми благородними чувствами, на таке пониженє? І чи міг би я зробити тебе щасливою, коли моє серце до себе змінило ся? Чи міг би я дати тобі те щасте, котре тобі правом справедливости належить ся? Я знав, що нї і по трох днях тяжкої борби з собою, і по трох довгих безсонних ночах я рішив ся сповнити твоє бажанє і відкрити тобі правду... Але правда ся для мене не менше болюча, як для тебе... Я волів би був стратити мову, слух, очи, чим тобі її нинї відкривати... Та мій розум і серце і совість кажуть, що се одинокий вихід, одинокий чесний спосіб. І я рішив ся. Рішив ся відкрити тобі, що любов моя до тебе, се та іскра, що палахнула і згасла...

Він нараз урвав і схопив ся з крісла. Серце било з нївої сили, а цїле тїло тремтїло. Ходив великими кроками по

кімнатї і раз у раз споглядав на неї.

А вона? Вона сидїла мов з каменя виточена — і дивила ся у простір. Лиш уста ще міцнїйше стягнулись а лице ще більше побліднло. Через час сїв знов на давне місце і заговорив ще скорійше, ще щирійше.

— Я тебе не гідний. Я не варт діткнути ся одежі твоєї, вдихати той воздух, що ти вдихаєш. Я знаю, що я зрадив тебе, подоптав твої почування, твої чувства благородні. Та коли ти ще хоч крихітку вірниш менї, коли думаєш, що в мене є хоч за зерно чувства справедливости і гідности, то повір менї, що сей крок, що я роблю, роблю ради тебе, ради твого щастя. Я волїю бути зрадником, убійцем, найпідлїйшим єством у твоїх очах і у очах цїлого світа, чим я мав би свідомо тебе обманювати. Житє твоє зі мною тоді булоби одною мукою, одним рядом терпінь і страждань.

— А серця не навчиш... Коли воно чого раз захоче, або коли занал до чого раз остигне, то і розум не поможе. Нї, не поможе... Не поможуть нї твої мудрі міркування, нї твої поважні роздумування. Молоде серце сильнїйше за розум, і не має йому впину. Я знаю, ти розумієш се. Ти розуміла тоді ще, як я повний віри в свою любов, сміяв ся над твоїми обавами про тривкість моїх почувань... Я знаю, ти зрозумієш і простиш менї. А тепер прошу тебе, скажи менї, що прощаєш кривду, котру я тобі заподіяв... Скажи, бо инакше не мати менї спокою; я проклену себе, замучу докорами... Скажи, скажи, прошу тебе; одно-однїське слово „прощаю".

Впав перед нею на колїна і зложив руки як перед божеством.

Вона немов зі сну прокинулась і глянула на нього, лагідно, щиро. З очий сплывали два струмочки слїз, чистих, непорочних, та яких болючих, яких страждальних.

Положила руку на його плече, і, силою спинюючи риданє, яке рвалось з грудий, промовила:

— Я прощаю тобі, любий... Прощаю цїлим серцем, цїлою душею. Я розумію... Серця, як ти кажеш, не навчити... Я не маю до тебе найменшого жалю. — Ти поступив совістно, благородно — і, я прощаю...

Слова на устах завмерли, а горячі слези сплывали одна по другій, а все скорійше, а все густійше.

Пірвав її руки і покрив горячими поцїлуями. В тій

хвили віддав би був радо житє своє за одну каплину щастя для неї.

— А тепер, милий, лиши мене. Побачимо ся може пізнійше... Побачимо ся як — приятелї...

Встав і відійшов до порога.

— Відходиш, не попращавшись? — спитала ледви чутним голосом.

Вернув ся до неї назад і несміло, з ваганєм, зложив поважно, на пів побожно, поцілуй на її білім як мармур холоднім чолї.

Глянула на нього і з докором спитала:

— Тільки всего?

Пхнутий якимось дивним почутєм, схопив її в свої обійми і обсипав поцілуями. Цілував уста, лиця, очи, так як тодї, коли вперше відкрила йому своє серце.

А потім навіть не глянувши на неї, отворив двері і зник в нічній темряві.

Вона сиділа як перше, — і дивила ся заплаканими очима в слїд за ним...

— — — — — — — — — — — — — — — —

Коли рано зійшло ясне сонце і освітило її кімнату, вона лежала на софі.

На грудях, в неї просто серця, червоніла велика свіжа рожа, а у правій руцї блищала остра, зловіща сталь...

Сасктаун, 3, II. 1919.

С. М. ДОРОЩУК.

ДО ШКОЛИ

До школи дїточки,
До школи ходїть,
Не тратьте весноньки,
Молодечих лїт.

Не тратьте весноньки,
Своєго житя,
Загляньте в листочки
У книзї житя.

Загляньте в листоньки,
Та мудрість знайдїть, —
Щоб з вами, любенькі,
Числяв ся весь світ...

С. В. САВЧУК.

СВІТАННЯ.

Повіяв вітер з синього моря,
Розвіяв мраки з чистого поля:

„Проч густі мраки, густі думани!
Бо сонце сходить і день настане".

Збудила зелені трави шовкові:
„Співайте, каже, пісні якої.

„Співайте пісні, яка б не була,
Може би людське горе уснула."

Збудив над ставом зелені лози,
Стряс росу з листя, неначе сльози...

„Вставайте лози, не пора спати,
Вставайте лози сенце стрічати;

„Стрічати сонце нової волї,
Що згоїть рани, що згоїть болї"...

А сам понїс ся к лїсам могучим,
Лїсам зеленим, лїсам дрімучим:

„Лїси вставайте, не пора спати,
Лїси вставайте сонце стрічати!

„Стрічати сонце, ось, перші лучі
Злотом облили гори дрімучі.

„Облили гори, облили поля,
По яких ходить людська доля".

Далї понїс ся під стріхи шипї,
Де спали люди горем прибиті:

„Вставайте люди, не пора спати,
Вставайте люде сонце встрічати;

„Не сонце, волю, що в днї забутї,
У вам і вкрали вороги люті.

„Вставай народе! вставай тя молю!
Привитай гідно воскресшу волю;

„І приречи їй, що вже нїколи,
Катів не пустиш на своє поле:

„Радше житє дам,
А не дам волї!

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ.

СОНЕТ.

(З зимових спогадів про лїто).

Хвилюють ся широкий лан зелений,
Волошки нїби синї зіронькы блищать,
На тонких стеблах крапельки студенї
Минуло доощу весельчасто горять.

І дївчина обсипана квітками
Іде, немов пливе лебедонька в водї
І грають променистими огнями
Неначе квіти, світлі очи.

Вони до мене так привітно сяють
Що в серцї стиха струни золоті дрімать
І знов пісні мої пливуть, линають,

А там, в гаю — пташки дзвенять, дзвенять,
І щасте на душі, і тихий спокій...
Хвилюють ся і грає лан широкий.

(Передрук з Лїт.-Наук.-Вістника за 1912 р.)

В. СТЕФАНИК.

НОВИНА.

У селі стала ся новина, що Гриць Летючий утопив в ріці свою дівчинку. Він хотів утопити і старшу, але випросила ся. Від коли Гриціха вмерла, то він бідував. Не міг собі дати ради з дітьми без жінки. Ніхто за нього не хотів піти заміж, бо коби лишень дїти, а то ще й біда і недостатки. Мучив ся Гриць цїлі два роки сам із дрібними дїтьми. Ніхто за нього не знав, як він жиє, що дїє, хиба найближші сусїди. Оповідали вони, що Гриць цїлу зиму майже не палив в хатї, а зимував разом з дівчатами на печи.

А тепер все село про него заговорило. То прийшов він вечером до дому тай застав дівчата на печи.

— Дьидю, ми хочемо їсти, — сказала старша Гандзуня.

— То їжте мене, а що-ж я дам вам їсти? Адї, є хлїб, тай начиньийте си!

Тай дав їм кусень хлїба, а вони, як щенята коло голої кістки, коло того хлїба заходили ся.

— Начинила вас тай лишила на мою голову. бодай і земля вікинула! А чума дес ходит, бодай голову зломила, а до вас не поверне. Цеї хати і чума боялаби си!

Дівчата не слухали татової бесїди, бо таке було що лишки і що годинї, і вони привикли. Їли хлїб на печи і дивили ся на них було страшно і жаль. Бог знає, як тї дрібонькі кісточки держали ся в купі? Лишень четверо чорних очий, що були живі і що мали вагу. Здавало ся, що тї очи важилиби так, як олово, а репта тїла, як би не очи, то полетїлиби з вітром, як пірє. Тай тепер, як вони їли сухий хлїб, то здавало ся, що кістки в лици потріскають.

Гриць глянув на них із лави і погадав: „мерцї" і напудив ся так, що аж його піт обсипав. Чогось йому так стало, як колиби йому хто тяжкий камінь поклав на груди. Дівчата глемедали хлїб, а він припав до землї і молив ся, але щось його тягнуло глядїти на них і гадати: „мерцї".

Через кілька день Гриць бояв ся сидїти в хатї, все ходив по сусїдах, а вони казали, що він дуже журив ся. Почорнїв, і очи запали в середину так, що майже не дивили ся на свїт, лиш на той камінь, що давив груди.

Одного вечера прийшов Гриць до хати, зварив дїтям бараболї, посолив тай кинув на піч аби їли. Як поїли, то він сказав:

— Злїзайте з печі, та підемо десь в гості .

Дівчата злїзли з печи. Гриць натягнув на них драночки, взяв меншу Доцьку на руки, а Гандзуню за руку тай вийшов з ними. Йшов довго лугами, та став на горі. У місячнім світлї розстелила ся на долинї ріка, як велика струя живого срібла. Гриць здрігнув ся, бо блискуча ріка заморозила його, а той камінь на грудях став ще тяжший. Задихав ся і ледви міг нести маленьку Доцьку.

Спускали ся в долину до ріки. Гриць скреготав зубами, аж гомін лугом розходив ся, і чув на грудях довгий огневий пас, що його пік у серце і в голову. Над самою рікою не міг поволи йти, але побіг і липив Гандзуню. Вона бігла за ним. Гриць борзенко взяв Доцьку і з усеї сили кинув у воду.

Йому стало лекше і він заговорив так само скоро.

— Скажи панам, що не було нїякої ради; анї їсти що, анї в хатї затопити, анї віпрати, анї голову змити, анї нїц! Я си кари приймаю, бо-м завинив, тай на шибиницу!

Коло нього стояла Гандзуня і говорила так само скоро.

— Дьидику, не топіть мене, не топіть, не топіть, не топіть!

— Та як си просиш, то не буду, але тобі би лїпше, а менї однако пацити, ци за одну, ци за дві. Будеш бідити з малку, а потім підеш у мамки Жидам тай знов меш бідити. Як собі хочеш!

— Не топіть мене, не топіть!...

— Нї, нї, не буду, але Доци вже лїпше буде, як тобі. То вертай си до села, а я йду милдувати ся. Адї, оцев стежков йди, гет, гет у гору, а там прийдеш до першої хати тай увійди тай кажи, що так і так, дьидя хотїли мене утопити, але я си віпросила тай прийшла, абисте мене переночували. А завтра, кажи, може би ви мене де наймили до дитини бавити. Гей, іди, бо то нїч.

І Гандзуня пішла.

— Гандзю, Гандзю, а на тобі бучок, бо як тї пес надибає, тай роздере, а з бучком май безпечнїйше.

Гандзя взяла бучок і пішла лугами.

Гриць закочував штани, аби перейти ріку, бо туда була дорога до міста. Вступив уже у воду по кістки тай задеревів.

— Мнєоца і сина, і світого духа амінь. Очинаш іжи єс на небесї і на землї...

Вернув ся і пішов до моста.

О. ІВАХ.

НЕВІДОМІЙ.

Глухо, тихо в темну нічку
Вся природа тихо спить,
Тільки вітер понад річку
Ще легенько гомонить.
Де-не-де листок шепоче
Мов жахаєть ся співать,
А на небі зірка хоче
І сестрою розмовлять;
То несміло озоветь ся
У просоню пташина,
То верба скрипить, бо гнеть ся,
Мов минуле спомина.

Ще отверті мої вії,
Не колише тихий сон,
Тілько дише чорні мрії
З темноти якийсь демон...
Лиш у груди наче в морю
Тихо плач і жаль квилить,
То в розпуцї і у горю
Ніжність око прослезить;
Я бажаю, щоби Морфій
Вколисав мене до сну,
Як побачу пишних ґрацій
І русалку чарівну.

Ю. С.

Радаб Душа До Раю, Але Гріхи Не Пускають.

Коли лише подумаю про сю приповідку, так хочеть ся менї пристосувати її без найменшого застереженя до українського народа, бо чи справдї треба когось ще переконувати, що ми, як загал є чомусь понижені, пригноблені та поштуркувані всюди? Чи хиба треба ще комусь звертати увагу на те, як ми — загал хотїлиб раз видобути ся з того невідрадного становища. Чи не молимо Бога о те, — може щирійше чим всї другі народи молились коли будь; чи не знаходять ся й між нами одиниці, котрі за нарід, — за те, щоб вивести його на добру путь, офірують своє власне житє? Чи не здаєть ся нам, що ми робимо все можливе, щоби освободитись із тих віковічних оков, а помимо того, — помимо всїх наших зусиль, трудів та страждань, ми й на дальше остаємо ся в тім пеклї, а послїдними часами то вже і добре зачали нас припікати.

Чомуж то так є? Чому наші жертви марно пропадають? Чому наші молитви не вислухані і наші стражданя не кінчать ся? Ну, чому?

Оттак ми всї себе питаємо. Бачимо, що наші каяня та експіяції йдуть марно, всї молитви пропадають невислухані, тай ми вже нераз тратимо віру в силу правди і справедливости, — тратимо віру в своє спасенє. Се приводить нас до розпуки, але мало хто з нас вдарить себе по чолї та опамятає ся, що ми, рівночасно з мольбами до Бога, зі всїми жертвами, з покаянями та покутами, поповняємо стоси гріхів проти себе, котрі як не переважують всїх наших добрих сторін, то стоять на рівнї з ними і через те ми не вирвемо ся нїколи з сего положеня.

Найбільший гріх і найтяжший ми поповняли в минувшинї і дальше поповняємо тим, що плекали і на дальше толєруємо темноту, котра не лише тримала нас в неволї, і на далї триматиме, але є навіть корінем много инших гріхів, через котрі ми, як загал, не можемо піднести ся з того пониженого становища. Нас темнота на стільки обгортає, що ми не можемо прозріти та порозуміти, що житє — се безнастанна боротьба, в котрій лише той остає ся живий, що має силу, спосібність або зрібности до боротьби; що

може оперти ся всїм другим силам, а слабий тратить право, тратить свободу, а з часом тратить і слїд по собі. Тому власне житє вимагає науки, освіти. Воно вимагає, щоб ми знали, що дїєть ся кругом нас в світї, що є злобуте в світї, котрим би ми могли послугуватись в тій житєвій боротьбі або принаймі заобезпечити ся, вишукуючи якесь средство проти него, колиб на нас мав напасти якийсь ворог. Воно вимагає, щоби ми наскрізь обзнакомились з обставинами, серед котрих живемо, бо инакше то й дива не буде, як нинї або завтра на нас щось несподїване вдарить та здавить нас. Иншими словами житє вимагає просвіти, науки а тим самим вимагає в нас, щоб ми дбали о школи і о як найбільше образованє. А в нас того нема. Знайдеть ся десь-не-десь громада, котра розуміє вагу науки, знаходять ся й одиницї, але загал вірить, що вистарчить знати написати та прочитати лист, або й без того можна обійти ся, як їх предки обходились.

Власне через темноту, — через те, що не знаємо гаразд своїх обовязків, ми стаємо зовсїм обоятні навіть до річий, що тїсно дотикають ся нашої шкіри. Тодї, коли другі народи орґанїзують ся, борять ся, укладають для себе плян до тої житєвої боротьби, то ми собі зовсїм байдуже кажемо: „маємо що їсти й пити, а з рештою як Бог дасть так буде". Ми чисто забуваємо, що надмірна надїя на милосердіє Боже є великим гріхом, бо Бог лише тим помагає, що сами собі помагають. Як не можемо заложити рук і чекати, поки нам з неба не впаде щось в рот; як не можемо заложити рук та чекати, поки нам Бог не дасть якого убраня, і як не можемо чекати, щоби Бог зробив сам за нас всю роботу, так само не можемо на когось спускати ся, щоб нас навчив, щоб нас зорґанїзував, зєднав та оборонив перед ворогом. Треба самим робити; а тодї нам і Бог допоможе.

Ще одною паростию темноти є непорозумінє і помішанє народности з релїґією. Сумно признати ся, але в нас є таки велика більшість, котра думала і думає, що віра то те саме, що народність. Тому то нашим яничарам Турки надавали свою віру, а Поляки свою католицьку. Насамперед навчили бідолаху мовити „Ойченаш" по польськи, а з тим він себе мав вже за Поляка. Знова греко-католика, навертаючи ся на православіє, зачинають молитвою за русский православний народ, потім за всю Россию і помаленько

нахиляють ся до тих „русских," а остаточно зраджують рідний край, рідний нарід, і все, що йому предки передали, стають найгіршими ворогами свого, а слїпими, але за те великими прихильниками та оборонцями московськими. Такими покарав Господь найбільше Українцїв в Галичинї. Навіть в Канадї є такі, що принявши протестантську віру кажуть: „Ми вже маємо анґельську віру, тай по що нам своїм клопотатись? Щоби Бог дав ще й язик, тай не треба своїм гризти ся." Вже й нїчого не булоб надзвичайного, колиб ті ренеґати дїйсно перейшли в чужу кошару, а то нї цапи нї барани остають ся між своїми, уживають свою мову і свою пісню, та лише зводять других з дороги та пускають роздори. Подібного між другими народами нема. От прим. в Анґлїйцїв є кілька вір, а десятки сект, а молять ся Богови як їм мило, але не перестають бути Анґлїйцями, бо вони знають, що їх більше вяжуть і повинні вязати: їхня спільна мова, пісня, традиція, історія і спільне житє. Такий дивогляд є можливий лише між дикунами і нами і я вже інколи побоююсь, що якби між нами появив ся сильний провідник і казав, що то гріх ходити на двох ногах, то богато ходилоб і на руках, та ще причипалиб роги і хвости.

Иншим неспасенним гріхом нашим є зарозумілість. Сей гріх приписує ся тим мудрагелям, що всюда були і все знають (однак нїчого не розуміють), що понахапували дечого то тут то там, прочитали кілька романів, покомбінували те все і повиробляли собі такі дивні та чудні ідеї про світ Божий, про лад суспільний, про школу і церкву, що колиб найбільше вчений, найбільше досвідчений чоловік не згодив ся на них, то він дурень... А таких мудрагелїв між нами є богато і кождий завзято боронить свої ідеї — свої умові здобутки, якими й малпа часом встидалаб величати ся і тому в нас, що чоловік то партія.

До того додати ще самолюбство, захланність, невтерпимість і загонність, котрі то прикмети майже кождий зарозумілець має, а тодї навіть нема що думати про яку небудь роботу, не кажучи вже загально народну роботу або злуку хочби навіть до оборони самого себе перед спільним ворогом. Скажеть ся щось — не добре, бо не після його гадки; зробить ся щось — також не добре, бо не так як він зробивби. До всего треба покликати його та ще поставити на відвічальне становище, а тодї він буде вдоволений. Та

біда, що рівночасно сотки йому подібних не будуть вдоволені і також будуть виступати та критикувати, хочби той робив вже найліпше. А виступивши раз, підуть до скрайности, руйнуючи все перед і за собою. От через таке то власне нашу віру розбито, а з нею і народ. Через таке самолюбство, захланність, невтерпимість і загонність наші князі провадили між собою братовбійчу боротьбу, скидали один одного з князівського престола, бо кождий хотів бути найстарщим, хотів, щоб йому а не кому иншому покланяли ся другі князі, а коли сам не міг здобути того, що забажав, то брав найгірших ворогів Половців, щоб ті вже бились. Через те саме всі наші повстання проти Польщі і Москви не були ніколи сильно з'орґанізовані тай звичайно кінчили ся погромом. Через те саме наші власні війська українські йдуть та помагають руйнувати ворогови свій рідний край, свій рідний нарід. Через те саме навіть в Канаді ми майже не маємо одного Народного Дому виплаченого, не маємо одної інституції, котра стоялаб сильно на ногах, бо проти них виходять таки свої власні кириники, котрі звичайно не можуть нічого більше зробити лиш руйнувати.

Побіч сих гріхів йде ще один, рука в руку, а се недовірчивість. Кождий чоловік мірає другого своєю мірою. Коли він сам любить присвоїти собі щось чужого, то не хоче і вірити, що другий сего не зробить. Злодій в найщирійшім і найсвятійшім народнім робітнику буде бачити лиш злодія, ошуканець — ошуканця, брехун — брехуна, зрадник зрадника і т. д. і т. д. Власне недовірчивість була одною з причин, через котрі ми не могли видобути ся з під обуха царського молота, хочби в часі повстання Мазепи, — та була одним з кількох пут, що привязували нас до польського ярма. Та минувшина чомусь не навчила нас і навіть тепер кілька муніціпалів наших не можуть вибрати собі своїх радних, бо всі кричуть один на другого, він злодій, він крутій і добровільно покликують собі якогось чоловіка другої народности та дають йому уряд над собою.

Не можна не додати тут ще одного гріха, котрий ми тепер відпокутуємо за своїх предків, а рівночасно, поповняючи той гріх на дальше, накладаємо подібну покуту на кілька поколінь своїх нащадків. Се є пияньство, котрого наслідки як би ми могли позбирати та всіх поставити перед собою, то певно завзятійше воювалиб проти нього. Коли

більше вилазить з уст якесь гидке, бридке, необдумане слово, викликуючи бійку, як не в пянім стані? Де є більше сварки і кровавої бійки, як не в пияцькім кружку? Хто більше продавав себе, свій голос, свій нарід, як не хрунї—пияки? Чому горячі напитки грають таку важну ролю при якихось виборах, при голосованю? Хто скорше дасть нахилити ся до страшного злочину, як не пияк, тоді, коли він під впливом алькоголю тратить контролю над своїм розумом і над своїми рухами? Тай чому за часів панщини були ми примушені пити, як не через те, що пяний скорше забуває своє горе, що пяний скорше посварить ся, тому не з'єднаєть ся і не з'орґанізуєть ся? Та коби лише те, а то впливи алькоголю відбивають ся фізично й умово не лиш на дітях, але й на внуках та правнуках, котрі, після лїкарських дослідів, не можуть добре думати ні з'орґанізувати ся.

Отсе є наші головнійші гріхи, котрі нас розбивають, розєднують а тим самим ослабляють, нищать та кидають в те невірдадне становище, в котрім ми тепер знаходимо ся. І не поліпшить ся воно доти, доки ті гріхи наше тїло будуть обкидати та точити, як черваки. Доки ми будемо дальше в темноті, доти не будемо бачити себе, хто ми і які ми; не будемо добре обзнакомлені з обставинами, життєм і ходом поступу; не будемо знати своїх обовязків і будемо спускати ся з роботою на когось, котрий може виконати під нами яму для загибели, і так само доки не приголомшить ся в нас зарозумілість, горячковість, загонність, сварки та роздори. А доки ми не порозуміємо, що ми мусимо перестати дерти ся над таким, що нас ніколи не злучить, а єднати ся над точками, котрі для нас спільні, як: мова, пісня, традиція, історія, житє і все, що нам передали предки наші, доти в нас не буде національної свідомости і національних почувань. А не буде сего, то не буде нїчо вязати нас всїх в одно велике, сильне тїло і тому ніколи не будемо в силї вибити ся з неволї наложеної тепер на нас. Отже хоч як радаб душа до раю, та гріхи не пускають.

СИНОК: — Тату, тут прийшов той жебрак, що згубив одну ногу.

ТАТО: — (розсіяний) Піди, скажи йому, що ми його ноги не знайшли.

ГУМОР.

НОВЕ МІСТО.

(Небіщик).

За старанем наших впливових співгорожан, наш інститут (в середині) вдало ся заінкорпорувати після інтернаціонального акту відносячого ся до незалежних (магдебурських) міст. Ново заінкорпороване місто носить стару назву, одначе надалю собі імена вулицями і деякими публичними будинками. І так: Велика площа, де мешканці міста збирають ся тризрази денно для полагоджування справ внутрішних, називає ся „Жерело енергії". Тут бурміст повідомляє жителів міста про всякі нові ухвали, щодо заховування ся і ведення всяких публичних інтересів.

Площа на горі, де старші представителі населення (Громадська Рада) сходять ся на наради три рази денно і де звичайно „Клюб Курячих" має свої засідання, називає ся „Ринок". Крута вулиця, що сполучує „Жерело Енергії" і „Ринок" е „Головна вулиця", та що веде з заходу на схід; в полудневій части міста е „Вулиця Академічна", а ту в північній части міста названо „Вулиця Гімназіяльна". Північну вулицю на горі названо дуже типічним іменем, а то „Вулиця Суфражисток", а полудневу „Вулиця Музикальна", тому, що там жиють виключно музиканти.

Звертає ся увагу усім мерканцям, щоби як найскорше обзнакомили ся з новими назвами і уникнули в сей спосіб всяких невигод та неприемностий.

Докладну мапу міста можна отримати в міській канцелярії або від міського констабля п. Р....а.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „КАМЕНЯРІВ".

Хвальна Редакціе!

Я що лиш приїхав до Вашого міста і хочу тут остати, та не знаю, де е найвідповіднійше місце до замешкання для спокою і чистоти. Менї пропоновано Вулицю Музикальну, отже я просив би Вас поінформувати мене щодо тої части міста, а головно які люди там жиють, чим занимають ся, а що найголовнійше, чи вони е спокійного і згідливого характеру.

Зповажанем,

Ігнацій Копистка.

(Відповідь).

Пане Копистка!

Не маємо звичаю відповідати на листи бізнесового характеру, та з огляду на те, що Ви е не обзнакомлені з нашим містом і звичаями, ми подаємо до Вашого відома слідуюче:

На Вулици Музикальній мешкають переважно музиканти. Люди вони дивні та спокійні і дуже гостинні. Коли Ви любуете ся в музиці, ми радили би Вас там замешкати. Для близшої інформації подаємо імена важнійших жителів і їх кваліфікації і характер. І так, від сходу на захід жиють:—

С. В. САВЧУК під ч. 40. Він е чоловіком спокійного характеру, хоч і дуже „скорий". Думає, що е великим музикантом, бо має скрипку, мандолїну і гавайський інструмент „Юкалилї". Виступає часом в „Гренд Опера", а дома все грає „Пропала надія" і „Ой любив, тай покинув". В новоприбувших сусідів любить позичати гроший і віддавати все на час — писком, ая.

Під ч. 36 мешкають брати Овсяники з котрих один грає на скрипці, а другий на гітарі, а під ч. 32 мешкає Мельничук, котрий грає на скрипці і Сохотек, що грає на гітарі. Всім сим панам бурмістр міста від якогось часу заказав грати, бо в наслідок їх музики показили ся всї пси в тій части міста.

І. РИБЧУК, під. ч. 30 грає (читай: хропить) на скачманських „бег-пайпс". Тому, що грає звичайно в ночи, платить спеціяльну таксу.

Під ч. 26 замешкує І. Данильчук. Він е музикальний поет, та він нїчо нїкому не шкодить, бо його музики нїхто ще не чув, а поезій не читав.

Дорош і Бурак під чч. 42 і 31, скрипники, від якогось часу перестали грати, бо не заплатили музикального податку.

Під ч. 24 жиють Дорощук і Мижитюк. Дорощук думає, що пише поезії і компонує музику. Вірить, що грає на скрипці і гітарі і лописує ся часто в „Гренд Опера" витраваючи там нїкому не знані арії — своєї власної композиції. Дома звичайно грає „Журок моя журо". П. Мижитюк е також дуже добре знаний гостем в театрі, а його мандолїнові соля то і горобці вже цїркають. Його улюбленою пїснею е „Ой билаж мене жінка, била—.

П. Лазарович п. ч. 25, на котрого від якогось часу звернули ся очи цїлого музичного круга, заслуговує на спеціяльну увагу. Сподіють ся, що в коротсім часї він зажене Дорощука в кут. Дотепер вже виграе такі кавалки, яких анї він сам, анї

хто инших ще не чув. Дома звичайно грає „Господи помилуй".

П. Стратійчук під ч. 17 є другий по Рибчукови, що грає на дутім інструменті, а се, на сопілці. Він, правда, мало коли грає і за се його сусіди дуже йому вдячні. Улюбленою його піснею є „Ой Канадо, Канадо, якась ми не мила".

Крім повисше наведених є ще богато менших і більших музикантів, та думаємо, що се вистарчить. РЕДАКЦІЯ.

ОПЕРАЦІЯ ТВОРУ.

Молодий поет приносить до редакції „Каменярів" вірш і питає скоренько редактора, чи не можна би його надрукувати в „Каменярах". Так редактор з повагою насуває на великий ніс ,великі окуляри, читає мильно, раз, потім другий і третий, і з поважною міною каже:

— Та чому ні, можна. Вставши дещо пододававши, поопти-навши, подокладавши, подописувавши, повідкидавши, повимазувавши, попідкрисловавши, позазначувавши і попідчеркувавши можна з нього зробити навіть дуже добрий вірш.

Головний редактор „Каменярів" до свого помічника:

— Я іду на обід і зараз верну ся назад. Однак сли би я не чайно вернув ся підчас моєї неприсутности, то прошу мені сказати зачекати, поки я не прийду з обіду.

Наш редактор тепер в великій жадоби по його улюбленім котику, котрий впокоїв ся минувшого тижня. Нещасте сталo ся ось як: Того дня до редакції прийшло дуже богато листів, переважно з поезіями. Через неосторожність, пан редактор розложив лист з одним віршом на столі і почав читати, коли тут нараз котисько скочив йому на плече, а потім на стіл. Ним п. редактор встиг перешкодити, покійний кіт нюхнув собі поезії разів кілька і лише ноги задер. Земля йому пером, а поетови вічная память.

ПРИ ГРАМАТИЦІ.

У ч и т е л ь: — Василь, котрий рід є сіль?
В а с и л ь:— Сіль є „він".
У ч и т е л ь:— (жартуючи) А хто буде вона?
В а с и л ь: — **Солиха.**

„КАМЕНЯРІ"

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА „КАМЕНЯРІ" ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, САСК., СУБОТА 1-го МАРТА, 1919. ЧИСЛО 4

СВІТОГЛЯД.

Буває в житю людини тільки одна пора, що лишає не стерті сліди по собі — пора весни людського життя, — наша молодість. Пора ся повна захвату і чару, як і весна в природі, але рівнож повна несупокою, бур і непевностий, котрі також лишають по собі нестерті сліди в житю чоловіка.

Не думаємо тут говорити про чари молодости, які чоловік потім не раз і не два переживає в солодких спогадах в старшому віці, але згадаємо близше про ті весняні бурі, що нераз потрясають житем молодого чоловіка аж до самих основ, з яких він виходить або світлим побідником, або нещасливим побідженим.

Не всі люди однакі з натурою, не в однаких обставинах виховують ся, не однаковим впливам підлягають, і тому не в однаковім віці переживають отсі весняні бурі. Декотрі скорше, де котрі пізнійше, одначе борба ся одна і сама, і вислідки сеї борби однакі, а то як сказано вже повисше, — чоловік виходить з неї або світлим побідником або нещасливим побідженим.

Щож се є сі весняні бурі і якого вони рода? Бурі сі, се борба котру молода людина провадить сама з собою, з своїм розумом, з душею. Се пора, коли вмолодої людини збуджує ся самостійна думка; пора, коли людина перестає уважати кождого своїм взірцем, але хоче зробити з себе взірець, який моглиби наслідувати другі; пора коли розкривають ся перед нею не знані доти простори, збуджують ся не знані доти пориви й стремління; пора, коли ум, чувство, голова й серце працюють сильно над розвязкою відвічної загадки всесвіта, над розвязкою життя — що і на що воно є — і

над призначенєм чоловіка і людства, над плянами всесвітнього поступу, до правди, до світла, до добра. І сеї правди, сего добра, прагне цїле єство молодої людини. До сего звернені всї її пориви, свідомо чи несвідомо. Одним словом, родить ся в людий той молодечий ідеалїзм, те змаганє до краю серед людства. Заспокоєня сього ідеалїзму шукає молода людина всюда, в книжках і в дійснім житю. В книжках не шукає самих подій інтересних за для заспокоєня цїкавости, але шукає ідей, думок, які моглиби пояснити йому значінє і засади житя. А в дійсности в житю він бере дїяльну участь, і то все по стороні поступу, по стороні змаганя до лїпшого і кращого, по стороні покривджених.

Велика небезпека в шуканю сих ідей — добра і правди — лежить власне в тім, що молодий чоловік шукає їх більше інстинктово чим пляново. Він кидає ся сюда і туда мов човен по морю, без жадних плянів, без жадних ясних висновків. Його думки і стремлїня дуже не ясні і пруть ся нагально одна за другою, і не знають собі стриму. Одначе всї сї думки, всї бажаня молодого чоловіка скеровані до одного виходу — а се до свідомости, до знаня, або одним словом до **світогляду.**

Отсе шуканє світогляду, се стремлїнє до нього, є власне ті весняні бурі, про котрі згадувалисьмо висше. Небезпечні вони тому, що думки чоловіка можуть не знайти жадного виходу, можуть не знайти відповіди на свої питаня, а тоді чоловік марне пропадає; засипляє так би сказати, твердим сном і на віки загибає для себе самого, для свого народа, для всего людства. Горе такому чоловікови, котрий не може знайти відповіди на питаня, які родять ся в нього, та ще більше горе тому в якого зовсїм не родять ся ті весняні думки, бо весна в житю лише одна, а що не пробудить ся з весною, не пробудить ся вже ніколи.

Отсї бурі весняні, сї змагання, родять ся передовсїм між студентством, а тому серед студенства більше як де инде, що вони більше як хто инший наражені на такі питаня, на які часом і відповіди нема — а се власне через свої науки, через близше пізнанє ся з загадкою житя, з загадкою світа.

Сї думки, про які говоримо, свідомо чи не свідомо, мають на цїли пізнанє правди, а правду лише той пізнати зможе, хто потрафить заінтересувати ся всїм, що повинна знати людина, той, хто потрафить пізнати себе і людий, і

їх обовязки і пляни на будуче. Одним словом, до правди підійде близше той, хто потрафить виробити собі найширший, найпевнїйший **світогляд**, се значить, погляд на світ і на все, що в світї є, а то, на людий і природу.

Так отже, головною цїлию і головним ідеалом кождої молодої людини, а тим більше студентів, повинно бути виробити собі повний, широкий світогляд, бо лише в сей спосіб вони зможуть підійти близше до правди, і зможуть зрозуміти загадку всесвіта.

Змаганя до правди, до розвязаня загадки житя, родять ся в молодїжи звичайно при кінци середнього образованя. Молодїж в сїм віці є настільки розвинена умово, що починає ставити собі питаня, відповіди на котрих змушують її до дальшої науки, до дальшого змаганя над відкритєм тайн. Фактом однак є, що ані середна школа, ані університет, не може дати вдоволяючих відповідий на питаня, які насувають ся молодому чоловікови. Велика недостача університету лежить в тім, що тут виховують ся тільки спеціялїсти, а колиби всї молодї люди старали ся бути тільки спеціялїстами в однім напрямі, а поза тим нїчим більше не інтересували ся, тодї суспільність стала би дуже слаба, бо вона складалаби ся не з людий в повнім значінню того слова, але з машин.

Змаганя до правдивого світогляду не походять всегда з мотивів еґоїстичних, то є самолюбства, але просто з благородної любови до знаня. Не грає тут ролї еґоїстичне бажанє, здобути собі добре платну карїєру, але бажанє стати в повнї людиною, хосенною для суспільности. Світогляд, також, не повинен тільки задовольняти наші бажаня, знати те, що є і що було, але і те, що повинно бути. Світогляд повинен дати відповідь на все, що відносить ся до світа й людий, в теперішности, в минувшині і будучности. Дальше бажанєм здобути собі світогляд не повинно походити з самого бажаня все знати, але більше задля того, щоби зрозуміти свої обовязки супроти себе, супроти свого народа і супроти суспільности взагалї. А що воно так дійсно є, показує хоч би се, що в змаганях молодих людий, диктує їм не самий холодний розум, але їх совість, їх чувство. І такі люди стають звичайно найкращими членами свого народа, бо вони керують ся загальним, народним добром.

Здобутє світогляду має бути найдорощим скарбом ду-

ші молодої людини а скарбом є, тільки те, що треба з трудом добувати. Правдивий світогляд можна здобути тільки працею власного думаня і тим то він є дорозший від того, котрого чоловік не здобуває власним думанєм, але дістає його від свого окруженя, від людий серед яких він жиє. Навіть найбільше зацофаний чоловік має свій світогляд, але він завдячує його не так своїй власний праці думаня, як думаню других людий. Одначе приходить час, коли навіть в такім чоловіці родять ся підозріня, що богато думок в його світогляді не відповідають правді, що богато з них треба наново передумати, змінити, або відкинути. І власне разом з уродженєм ся сього підозріня, починає ся свідоме вироблюванє свого питомого світогляду.

А тепер заходить питанє, який власне має бути світогляд? Світогляд передовсім має бути суспільний. Він мусить давати ясні погляди і ясні відповіди на всї інтересуючі чоловіка питаня, про цїлий світ і все житє у ньому, про людий і їх змаганя і відношеня ся між собою і до природи. А осередком світогляду має бути сам чоловік. Треба зачинати від себе. „Пізнай себе, буде з тебе", каже пословиця, і всїм зглядї, треба її дуже строго придержувати ся.

По сїм наступає друге питанє, а то як здобути собі світогляд? Відповідь думаємо легка. Чоловік може здобути собі світогляд лиш одним способом, а се працею — наукою. Не самою наукою в школї, бо як було згадано вже висше, сама шкільна наука не вистарчає, але наукою з дїйсного житя. Само житє, се найбільший учитель і чоловік, бажаючи знайти відповідь на житєві питаня, відкрити тайни, знайти правду, повинен звертати ся до сього великого учителя, бо инакше нїхто його не направить, на праву дорогу. Треба вглянути в житє минувше і теперішне, а з сього можна буде збагнути будуче. Та без працї, працї щирої, совістної, не обійде ся. Хто лякає ся працї, той нїколи не осягне своєї мети.

Світогляд можна осягнути головно через читанє, та не через читанє поверхове, недбале, але через судійованє того, що читає ся. Треба читати житє і твори людий, котрі жили перед нами і котрі самі мали широкий світогляд. Треба брати їх спостереженя і висновки, застановляти ся над ними, зрозуміти їх, а тодї самим рішати чи вони дїйсно правдиві і практичні. Рівночасно треба студіювати житєві

питаня і відносини в сучасности і порівнювати з тими, що були перед нашим часом, а з сего дійде ся до певних заключень що до будучности. А се тоже вимагає читаня, читаня загального, широкого.

Великим бажанєм, коли не одиноким, кождого з нас повинно бути здобути собі як найширший світогляд і ми повинні тепер вже над сим працювати, читаючи відповідну лїтературу і інтересуючи ся теперішними загальними, світовими справами.

С. М. ДОРОЩУК.

ЦВІТКА.

Посадив я цвітку
В маю, на веснї, —
І тепер у лїтї,
Весело менї.

Бо цвіточка моя
Розвилась у край —
Своєю красою
Нагадує май.

І спомин коханий
Про соняшні днї,
Про весняні хвилї
Приносить менї.

Приносить минуло
Цвіточка одна, —
Бо і в мене була
Кохана весна...

О. ІВАХ.

ЛЕЛЇЯ.

(С. В.)

Біле личенько лелїї
Дивить ся в блакіт;
З неї дише запах мрії
Веселить весь світ.

Рано вимиє росою
Личенько блїде,
Вітер гойдне головою
І росиця схне.

Встіп лелїї пишні цвіти
Веселять єї,
А дереве над нев віти
Склонило свої.

Гай зелений вкола неї,
Спів щебіт пташок,
Не забудьки наче феї
Дивлять ся в струмок.

СПОМИН.

(Ю. В.)

У задумі, тихій мрії
Тихнуть, гаснуть сонні вії;
Серце легко стрепенеть ся,
Спомин в груди озоветь ся.
Очи бачуть мов лелїї
Проминулі всї надії...

Сон тихенько присипляє,
Пантоміми навіває,
Друг за другом виринають,
Всї минуле споминають:
Та тихесенько співа,
Той сміеть ся, розмовляє...

ОНУФРІЙ ІВАХ.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

До 80-тих років в минувшім столітю, старші письменники і громадські дячі вважали українську народну ідею і розвій нашої культури за сон-мрію. Та нам судилась красша доля. Треба було нових народних провідників і дячів, щоби взяли провід темних мас. В 80-тих роках і 90-тих роках починає молоде покоління брати провід людий.

Видане друком поезій молодої поетеси Лесі Українки (Ларіси Косач) в 1892 р. під заголовком „На крилах пісень", було одною з ознак нової епохи в народнім русі. Се було ознакою, що народна і громадська свідомість починає оживати сильнійше між українським народом.

Лесі припала роля бути одною з піонірів сего руху.

Лариса Косачівна (се її правдиве імя), родила ся 1872 р. в Звягалі, на Волини. Мати її, Олена Косач (знана письменниця під псевдонімом Олена Пчілка) виховала свою дочку в народнім дусі. Наймала народних учителів для Ларіси, щоби дитина не калічила своєї душі в московських школах. Лариса була дуже здібною до фільольогічних наук. В коротким часі володіла всіма важнійшими европейськими мовами. Матір натхнула її горячою любовою до України і під її впливом двайцять-літне дівча почало писати вірші, котрі друкували ся по всяких українських виданях під прибраним іменем Лесі Українки. Маючи двайцять літ, вона видає друком повисше згаданў збірку поезій. Від тої хвилі вона занимала чільне місце між молодими літератами аж до смерти. Її талан розвивав ся з кождим роком, а в першім десятилітю сего століття досягнув зеніту, та саме тоді, (1913) смерть підкосила хоровиту письменницю.

Богато її творів вийшло окремими збірками, як: „На крилах пісень" (1892), „Думи і мрії" (1899), „Відгуки" (1902),—

се збірки поезій. Її повісти і оповідання є такі: „Жаль", „Над Морем", „Така її доля", „Біда навчить" і „Розмова". Вона також написала много надзвичайно гарних театральних штук, як „Касандра", „Блакатна троянда", „В пущі", „Лісова пісня", „Адвокат Мартіян", „Оргія" і „Руфін і Присціла". Крім сего вона також написала много статий, критичних розправ, та дещо перевела з чужих мов.

— — — — — — — — — — — — —

Так! я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надій таки сподіватись —
Буду жити! Геть, думи сумні!

Терпіне робить лїричного поета... Лесене в терпіннях пережите житє значно відбилось на її творчости. Чуда душа поетки голосною струною бренить, як на громадянські теми, так і про сумовиту долю рідного краю. Поезії з останних часів перетворюють ся в чистий лїризм. Леся з одної сторони доторкаєсь старої струни на громадянські теми, то з другого боку, сама дає почин поезії власних почувань. В перших вона виступає скрізь геройнею, а з лїричних квелить якесь невиказане горе, безнадійна туга...

Декотрі її поезії прямо чарують читача плавним укладом слів і умілим наслідуванем звуків природи („Хвиля").

В своїх театральних штуках вона лине своєю фантазією в давні віки і там хоче заслонити ся перед дійсностию, та однак і туди потягає за собою питане сучасного житя.

М. КОВАЛЕНКО.

ЕЛЕГІЯ.

Як прийде весна обнови
И скрізь розілле чар любови,
З першим подихом квіток
Я умру весною, в маю,
В фантастично-пишнім краю
Під веселий спів пташок;
Але смерть перехитру я,
Бо зовсім ще не умру я, —
Тільки плоть піде на тлінь;
Вільний дух ізбувшись плоти
Віки нічні в турботї
Скрізь блукатиме, як тінь;
В згуках змінми зіветь ся,
Звоном срібла розіллеть ся
Снами — чарами казок;
З мрій незбутних, з дум печальних
В сяйві сонця, в зорях дальних
В цвіту райдуг рїжнобарвних
Буде витись у вінок.

(Передрук з „Української Хати" з 1912 р.).

Ю. СТЕЧИШИН.

ХАРАКТЕР І НАЛОГИ.

Кождий знає, яку вагу кладе світ на характер людини. Приймає господар когось до себе в найми, — старає ся наскамперед розвідатись про його характер; принимає яка будь компанія робітника до якої будь важнійшої роботи, от прим. до банку, — шукає за характерною людиною; вибирає собі громада свого радного, заступника чи урядника, — також шукає за чоловіком, котрому можнаб звірити ся, на котрого можнаб спустити ся з громадським добром. Се вже аж надто добре свідчить, що добрий характер є всюди пожаданий, бо не лише його треба при роботі, але й при грі, в товаристві, в гуртку, громаді а тимбільше в державі, котрої вся робота, все провадженє лежить в руках кількох одиниць, котрі безперечно мусять мати якесь довірє, коли нарід спустив ся на них зі всім своїм добром.

Щож то є той характер, та як його виробити собі?

Характер чоловіка не є те, чим він себе представляє, ані навіть те, що про него люди думають і говорять, але те, чим він в дійсности є. Дж. С. Мил каже, що характер — се є цілковито сформована воля. Джеймс, поясняючи се, каже, що автор під сею волею розуміє згромаджене тенденцій (склонностий) до чинности в скорий і певний спосіб ві всіх важнійших випадках в житю. А тенденція, се є нічого більше як склонність, наліг чи навичка, вкорінює ся в нас пропорціонально до того, скільки разів вона була в нас побудена і наслїдувана якоюсь акцією. Иншими словами, характер се сильна система налогів, котрі ми творимо або доповняємо рік-річно з дня на день, кождим своїм рухом. Дехто навіть каже, що характер — се будова, а налоги — то цегли з котрих вона збудована.

Виходить отже, що всї наші щоденні вчинки, наче липають по собі якусь стежку, котрою всякий другий наш акт має склонність (нахил) іти так само, як раз зложений папір липає по собі рівці, в котрих він знов складає ся, коли зложуємо його другий раз. Так само раз звихнена рука або нога скорше може там само звихнутись, чим деинде.

Щасте, що нормальні люди можуть контролювати свої акції та виробляти собі налоги, які хочуть. Отсей дар кождий повинен використати і виробити собі добрі налоги, а з

ними й добрий характер. До сего треба насамперед постановити собі, що таким а таким хоче бути, і так а так робити, а при першій нагоді треба підперти своє рішене ділом. Так треба робити раз пораз і не робити жадних виїмків, бо кождий виїмок значить те саме, наби хто звивав нитки в клубок, а потім нечайно випустив його з рук: вся його робота піплаб нінащо, бо клубок розвив би ся. По якімсь часї такого повторенія, нова робота буде йти зовсім легко і не буде зовсім умучувати, бо стане автоматичною.

В подібний спосіб можна позбути ся всякого непотрібного налогу. Коли чоловік рішає чогось не робити, то коли прийде перший поклик, не треба піддати ся. Так треба зробити другий і третий раз, але абсолютно без виїмків, а коли в сей спосіб не буде годувати ся такого налогу, то він без дальшого корму мусить сам затратити ся. І так можна відвчитись курити, пити і т. п.

Одно важне, треба затямити собі, а іменно: що наші налоги, а з ними і характер будують ся до якого трийцятого року житя, — до часу, коли мозок є ще троха податливий. По тім часї чоловік вже остаєсь майже беззмінний, отже кождий повинен нагинати галузку поки молода.

Зі всего повисше наведеного ми можемо зовсім безпечно вносити, що якість характеру буде залежати від того, на яких налогах він є збудований, так як будова залежить прим. від цегол. Отжеж, добрі налоги — добрий характер, так як, добрі цегли, добра будова. Хто будує з доброго матеріялу, той збудує чудову і сильну будову; хто будуватиме з гіршого, збудує собі звичайну хатину, але з дрантя не потрафить нїхто збудувати навіть сякої-такої шопи.

Не менше залежить і на тім, на яких засадах ми будемо виробляти свій характер. Щоби мати добрий характер, треба конечно будувати його на добрих, сильних засадах. Одною з таких є правда, котрої шукає кожда галузь науки і фільозофії, котрої шукає весь світ. Друга є се чистота, головно моральна і умова, бо хто не має чистих і добрих думок, чистого сумлїня, той не може мати чистої мови і не може робити чистої роботи. Трета є любов, котра противорічить самолюбству і каже нам робити найбільше добра для других при кождій нагоді.

Кромі сих фундаментальних принціпів треба ще завважити, що витревалість грає дуже а дуже важну ролю в бу-

дові характеру. Хто її не має, той не може оперти ся всяким спокусам, як смуток, зневіра, невдача, або навіть радість та розривка, котрі то власне відтягають нас від доброї постанови. Власне через брак витревалости міліони людий поза самі пляни нічого не осягнули. Тисячі зачали будувати добрі характери, та покинули хоч многі з них були вже навіть дуже близько до укінченя. Лише відносно мале число є таких, що осягнули те, чого хотіли. Колиб ми могли представити собі ті будови характерів, як конкретні річи, то побачилибисьмо перед собою наче величезну зруйновану оселю. Міліони будинків булиб вимірані, або й не мірані, лиш сяк-так зачаті, инших тисячі підбудованих троха, та покинутих, много майже докінчених, а дуже мало булоб гарно викінчених, високих та сильних.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

ХВИЛЯ.

Хвиля йде,
вал гуде —
білий, смілий, срібний, дрібний, —
нападе
на сухеє баговіння,
на розсипане каміння,
білим пломенем метнеть ся,
стрепенеть ся,
скине з себе все що ясне,
й гасне..
Хвиля смутна,
каламутна,
вже не ясна, вже не біла,
відпливає посумніла
мов до гробу,
і з плачем до себе горне
благовіння тьмяне, чорне,
мов жалобу.
І зітхає
і втихає,
рине в море величезне
й чезне...

Чи вона
йде до дна?
Може буде там покірно,
мов рабиня, тихо, вірно,
колихать малі молюски,
гаптувать прозорі луски,
на коралї класти карби,
партувати морю скарби,
і слугою
під вагою
там вона до віку стане
й не повстане?...
Чи полине
межи сестри, межи милі,
вільні хвилї,
розтечеть ся, розпливеть ся,
знову сяли набереть ся,
потім зрине —
і гучна
і бучна
переможно в гору сплесне
і воскресне?

С. В. САВЧУК.

ЯКА НАША ЦІЛЬ.

Пише до мене товариш і жалує ся на наше студентство, що воно не має добре виточеного напряму у своїм житю, не має певної цїли.

— Всї вони — пише він — кудись пнуть ся, чогось шукають, за чимось прагнуть, але куда, за чим, а що найголовнїйше, на що, нїяк не збагнеш і я вірю, що десята часть студентів самі не знають, пощо вони змагають ся, що то саме те „краще", котрого вони шукають і сли би вони його і знайшли, на що би їм здало ся. Одним словом, кажу, не мають одної, певної як слїд зрозумілої цїли. А сеж нещастє! Наші сили марне пропадають. Ще доки володіє наш молодий інтузіязм, молодеча віра, ми і не добачуємо тої безоднї, тої безцїльности, котра стоїть проти нас. А коли ми вже зрозуміємо наш невідрадний стан, коли на місце слїпого інтузіязму приходить холодний розсудок, ми і тратимо віру і опускаємо руки, не зробивши нїчого!

Сї нарікання мого товариша заставили мене подумати над сею справою, і я переконав ся, що хоч він надто песимістично змалював, так би сказати, душевний стан нашого студентства, всеж таки богато правди криєсь в його словах.

На доказ його слів, можна, на жаль, навести чи мало фактів. Чи мало є тепер таких, що ще два-три роки тому взад були повні інтузіязму і рожевих надій, що до кождого нашого положеня тут в Канадї, повні віри і енерґії, а тепер сїли, як кажуть, „маком" і чутки про себе не дають. З найенерґічнїйших молодих студентів і учителїв поробились тепер філїстри. Заняли місця /збіжевих і асекураційних аґентів і всякого рода качкоплодами і цїлий світ їх не обходить. І слїду не стало з тих молодих енерґічних людий, якими вони були перед пару роками. Де шукати причин такої зміни? Я вірю, що власне знайдемо її в наведених словах мого товариша: брак цїли, брак напряму в житю.

Коли будівничий бере ся будувати хату, то всамперед виробляє плян, котрим підчас будови руководить ся. Цїль, або мета сього будівничого є збудувати добру хату, а щоби осягнути тої цїли, він виробляє плян, котрого придержує ся до кінця будови.

Молоді люди се будівничі — будівничі свого пізнїйшого

житя. Безперечно, кождий знає те, що робить тепер, в молодім віці, чи то учить ся, чи збирає маєток, робить се ради будучности, ради якоїсь цїли.

Щоби осягнути бажану цїль, треба мати до неї добрий напрям, добрий плян, инакше наші змаганя на нїщо.

Зрозуміло, що цїль є головнїйша чим шлях до неї. Коли знаємо до чого ми прямуємо, то певно, що знайдемо і спосіб як до нього дістати ся. Колиж знов будемо кудась прямувати, самі не знаючи куда і до чого, спускати ся на саме провидїнє, щоби воно нас кудась завело, то хотяй в нас будуть найщирійші заміри, найблагороднїйші думки, наше житє буде подібне заблукавшому в лїсї, котрий пускає ся в будь котру сторону з надїєю, що чейже надибле десь людське житло. Треба признати, що добра часть нашого студентства є власне такими заблудшими. Житє без цїли не є житєм. Безперечно, нема і одної людини, котра не мала би якоїсь цїли у своїм житю, та на думцї в мене не сама цїль особиста, до осягненя котрої було би здїйсненєм якихсь самолюбних, егоїстичних бажань, але цїль більше благородна, більше взнесла. Не кажу, що не сміє бути цїлий особистої користи, але поза них повинні бути й такі, сповнене чи досягнене котрих принесло би користь загалу, суспільности.

Особисті цїли поодиноких членів суспільности, розуміє ся, не можуть бути одні і ті самі. Той бажає того, той мріє об сїм, той об тім. Однак поза се, як вже раз сказано, цїлию кождої людини повинно бути, придбати щось для суспільности, для цїлого людства.

А тепер застановимо ся коротко, яка є, а властиво, яка повинна бути цїль у нас, студентів.

Пощо ми вчимо ся? Пощо „тратимо" цїлі роки в школї, псуємо собі очи, підкопуємо своє здоровлє, видаємо на науку попри час ще й гроші? Чи лише на те, щоби колись вигіднїйше жити? Не думаю! З виїмком докторів, адвокатів і ще деяких, мужі науки жиють дуже мізерно. Пересїчний асекураційний агент стоїть о много разів лїпше фінансово, чим президент унїверситету. Звичайний робітник заробляє такі самі гроші як народний учитель. Пересїчний фармер „носить кождого в кишени". Богато високо вчених людий проводили свої послїдні днї в домі зубожілих.

Значить, ми не учимо ся лиш на те, щоби забезпечити своє житє зі сторони матеріяльної. Нас заохочує до науки щось благороднїйшого, щось більше взнесле.

Перший український „Гокі Клюб" при Інститутї ім. П. Могили, котрий завязав ся зимою 1919 і змагав ся зі всїма клюбами сього рода при саскатунських школах. В кождій грі, з винятком одної, Український Гокі Клюб вийшов горою.

СТОЯТЬ (з лїва): В. Підвербецький; М. Бойкович; Ів. Овсяник; А. Павлик; М. Гнатишин.
СИДЯТЬ Е. Лучкович; Ю. Драган, предсїдатель; А Вавринюк, секр і касієр; М. Макмилан.

Треба признати, що дехто вчить ся лиш на те, а головно тоді, коли вибирає собі якусь професію, як адвокатуру, або медицину, щоби здобути собі лекший хліб. Є знов і такі, що учать ся з самої пустої амбіції стати вище від других. Вірю од нас, що оба случаї не представляють головних мотивів здобуття науки.

Людина прагне за знанем, за просвітою з природи. Вона прагне відкрити житеві тайни, знайти святу правду. А правду можна знайти хоч може не вцілости, лиш одною дорогою, а се наукою.

Наука служить ключем до житевих питань. Через неї ми пізнаємо ціль і задачу життя. А коли ми розуміємо життє і знаємо його вимоги, ми можемо краще жити. Ось чому між вченим, просвіченим народом є менше злочину, як крадіжи, піянства, мордерства і т. п., чим між темним, непросвіченим. Чим нарід більше вчений, тим краще жиє і сим здобуває собі пошану від других.

В теперішній порі головна сила і вага будь якої нації не числить ся ані після її величини, ані богацтва, але після її наукових здобутків. Бельгія і Голяндія країни маленькі, та завдяки великій просвіті, яка в них панує, вони відограють в світі велику ролю. Хіни, противно, край великий і людність численна, на сотки мілїонів рахує ся, та через брак просвіти, вони є найбільше упослїджені з цивілїзованих народів.

Не треба й казати, що кожда людина волїла би належати до нації, котра стоїть просвітно високо і через се тїшить ся пошаною і привілеями, яких темна, непросвічена, не має. В иних словах кождий бажав би, щоби його нарід стояв просвітно і культурно як найвисше. А святим обовязком кождої одиниці, супроти свого краю чи народа є, ширити між ним як найвисшу просвіту і сим помочи йому стати за рівні, а то й вище від других народів.

Повисші уваги дають нам відповідь на питанє, яка повин на бути наша ціль в здобуваню науки.

Ми повинні учити ся, не лише для особистих, егоїстичних мотивів, але й на те, щоби своєю наукою просвіщати других, котрі чи то не мають нагоди, чи таки поки що не розуміють великої вартости науки. Та инші, що дбають сморше про своє „я" чим про других, повинні бачити свою особисту користь в тім, щоби наш нарід піднести просвітно. Радше бути середньо вченим і належати до високо-просвіченої нації, чим бути високо вченим і належати до нації темної, непроевіченої і упослїдженої.

А в нас поле до попису широке. Число нашої інтелїґенції — учителїв, студентів і священиків — порівнявши з числом наших людий, є зерном піску у морю. Що більше, з прикростию приходить ся завважити, що чимала часть теперішної інтелїґенції, або не відповідна, або таки байдужна на наші народні потреби й вимоги. Нам треба людий здібних, щирих і з пожертвованем, котрі не мали би на цілі лиш самі особисті користи, але добро народа. Тільки такі зможуть принести честь і славу нашому народови в Канаді і лиш такі підне суть його просвітно і культурно нарівні з другими.

А тепер поспитаймо себе щиро, совісно, кілько у нас є таких, що зможуть відповісти сим вимогам? Кілько є таких, що готові віддати свій час, свої здібности, свою енергію, себе самого, на жертівник свого доневоленого, упослїдженого народа? На жаль, поки що мало, та є в Бога надія, що з часом вони знайдуть ся і тоді заживемо краще.

Поза се, нам ставить ся ще одно питанє, а именно, в якім саме напрямі ми повинні робити просвітну роботу, як також, яке становище маємо заняти супроти вельми важного питання, асиміляції? Признаю, що се є дуже дражлива і делїкатна справа і ліпше нераз пропустити її мимо, чим звертати на ню особлившу увагу, а що більше над нею дискусувати. Я однак в таку політику не вірю. „Якого мене бачиш, такого малюй", каже пословиця, і я звичайно придержую ся сьої засади. Та приступім до справи.

Асиміляція є неминучою. Я вірю, що окорше, чи пізнійше ми мусимо засимілювати ся. Засимілюють ся й Німці, й Духобори, й Французи. Засимілюють ся й Англійці. Се може видасть ся декому смішним, та нема тут нїчо надзвичайного. Змішайте воду з молоком, то ані вода не перемінить ся в молоко, ані молоко в воду. Оба плини стратять дещо з своїх особливих прикмет і набудуть якісь спільні, нові приймети, однак не будуть ні молоком, ні водою, але мішаниною обох. Таке стане ся і засимілюванем чужинців. Англійська людність в Канаді за мала, щоби могла ликнути всїх чужинців, не стравивши при тім щось з своїх народних чи національних прикмет. Маємо добрий примір на се з „гефбрідів", т. є з людий мішаної крови, французької і індіянської. Гефбріди посідають характеристику обох сих рас, а що більше, богато з них володіють і уживають обох сих мов, французьку і індіянську.

Всеж, як я сказав вже повисше, асиміляція, скорше чи пізнійше мусить взяти в Канаді місце. Се може бути за пятьдесять, за сто, а навіть за пятьсот літ. Та тоді в Канаді не буде ані Німців, ані Українців, ані Анґлійців, але буде зовсім новий нарід, з новою мовою, з новою характеристикою. Не буде ні кінь, ні осел, але мула.

Розваживши добре, нарід, котрий цінить своє рідне, свою мову, свою літературу, свою історію, не буде ніколи бажати асиміляції. Асиміляція в Канаді така страшна розсудним, вирозумілим і з деякими поглядами Анґліцям, як Українцям і Німцям або Французам. На жаль, загал сього не бачить. Бачуть лиш одиниці, а вони супроти загалу безсильні.

Чи можемо ми прискорити асиміляцію? Ніколи! Нічого не стає ся без даного, потрібного часу. Огрівайте яйце не знати як старанно, то здорового, добре розвиненого куряти скорше не буде, чим в три тижні. А коли схочете куряти з яйця скорше чи в данім часі і пригрієте за богато, то не буде ні яйця, ні куряти.

Будучи переконаний, що асиміляція колись дійсно візьме місце і то в спосіб природний, постепенний, я ніколи не можу противити ся її природному розвоєви, бо се значило би припинювати хід еволюції. Але асиміляції в такій формі, в якій маємо її тепер, **я мушу противити ся,** бо вона є нічо инше, як вилуплюване куряти з яйця перед часом. Така неприродна асиміляція грозить небезпекою не лиш тим, кому вона є накинена, але і тим, хто її накидає.

Пригляньмо ся коротенько теперішному стану річий. Наші співгорожани Анґлійці, накидають нам свою мову, хотяй се н інащо не здає ся, бо ми і без того учимо ся її всіми силами, бо аж надто добре знаємо вагу її —наня. Наші студенти, хоч малі числом, рік від року докізують знаменитим поступом в школах, що вони цінять науку високо, а сим самим і анґлійську мову. Сотки шкіл між нашими людьми свідчить про се саме. Факт, що яких 80 проц. молодого поколїня володіє, хоч може не дуже вправно, анґлійською мовою, показує дальше, що Українці думають про сю мову. Та їм сього за мало.

— Забудьте свою мову — кажуть нам, — инакше ви не можете бути добрими горожанами сього краю.

А чи мають на се які докази? Ніяких. Французи задержали свою матірну мову, та помимо того остали льояльними горожанами Канади. Американці, противно, затримали анґлійську

мову, та проте відірвали ся від Анґлії. Та се їм не шкодить.

— Або забудьте свою мову, свою історію і все, що рідне і станьте сто процент Анґлійцями, або забирайтесь туда, звідки прийшли.

Инші знов, вже тепер, попри анґлійську мову ставлять і инші домаганя, а іменно, щоби ми приняли їх, канадійські ідеали. Та ми се робимо і без їх розказу. Все що в них є доброго ми принимаємо з подякою, а в заміну готовісьмо дати їм де що нашого, як залюблене до співу і артизму, гостинність, честолюбивість, працьовитість і ощадність, смирність і ще дещо. Однак було би абсурдом сподівати ся, що би ми переняли від них геть все, без ограниченя. Нема людини перфектної, нема і нації. В кождого є щось доброго, є і злого. А що злого є в нас досить, таки свого власного, то ми більше не думаємо добирати. Ми й так вже задовжили ся в сім зглядї. Ми присвої ли дещо з виборчої корупції, перекупства, ненависти до всего, що чуже і ще дещо. Наші дівчата, знов, приняли спосіб повдрованя лиць, ношеня тісних корсетів та бавлене на руках парижських песиків. Отжеж, поки що буде досить.

Ні, така асиміляція, якої бажають наші співгорожани, не удасть ся тимбільше тоді, коли місто доброї волї і толеранції, послугує ся надужитем та фізичною силою.

Нікому так не лежить на серци добро сього краю, як Українцям. Вони сюда приїхали з надією знайти тут для себе дім. І знайшли. А ніхто чейже не є ворогом сам собі, ніхто не підпалить з охоти свою власну хату, тому обвинувачувати Українців про нельояльність сьому краєви і про вороже відношене ся до канадійських властий і інституцій, є глупотою, або злобою.

Та дасть Бог, що сї обставини змінять ся скоро. Покищо, нам лишаєть ся одно: вчити ся, вчити ся, вчити ся і ще раз вчити ся. Нести світло науки з кольонії до кольонії і з хати до хати. Вирвати з корінем зло, яке закорінило ся у нас від віків і держить нас в пониженю перед другими. Одним словом, піднести ся на рівний степень з другими, а тоді, коли з бігом часу прийде дійсно та хвиля, коли всї народности в Канаді по братньому зчучать ся до купи і витворять иншу зовсім нову націю, з новою мовою, з новими ідеалами і з новими стремлїнями, ми не увійдемо в злуку з голими руками, але і від себе зложимо щось до спільного майна.

Та чи се коли буде, чи ні, нашою головною цїлию повинно бути остати і на далї добрими і корисними горожанами

Канади, а попри се щирими і свідомими Українцями. І в сім власне напрямі наше студентство повинно тепер працювати. А дальший напрям нашої роботи вкаже коротка будучність.

ВІД УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ІМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО В ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА.

„Наша сила в народі; Надія наша в нас самих!"
Проф. Мих. Грушевський.

В житю народа так як в житю одиниці приходить час, або заміна, коли він невдоволяє ся самими матеріялістичними здобутками, але прагне за чимось вищим, за чимось більше взнеслим, а то за здобутками інтелектуальними, за просвітою.

Такий час настав і для нашого народа в Канаді. Наші поселенці доробившись гаразд, почали серіозно думати над своїм невідрадним становищем зглядом просвіти і рішили, що одиноким виходом з сього невідрадного становища є народні інституції. Про се говорилось і писалось богато вже від довшого часу, однак всякі пляни нінащо не здавали ся. До всякої роботи треба всегда здібних проводирів, доброї хвилі, а що найбільше здорової і добре виточеної цілі. Та надійшов час, коли наші мрії та стремління здійснили ся бодай почасти у роботі наших саскачеванських патріотів, котрі своєю ініціятивою і невстипущою працею доказали нам, що на світі нема майже нічого неможливого. За їх помочию, повстало те, про котре не один з нас мріяв, не один з нас уявляв собі, та на жаль не було в нас ні стільки оригінальности і творчої сили, щоби перевести ті мрії в дійсність. Завдяки світлій праці маленькій горстці студентів, з п. Свистуном на чолі, повстала в Саскатуні довго ожидана і найбільша просвітна українська інституція на американськім континенті, Академія ім. Петра

Могили. Сі „Каменярі" показали нам дорогу. Слідом за ними, пішли й Українці живучі в провінції Альберті, і в році 1917, заснували Український Інститут ім. Мих. Грушевського, яко філію Укр. Академії в Саскатуні.

Помимо всяких неприємности та ворожих елементів — Інститут Грушевського пережив перший шкільний рік і перейшов всі проби. Докучив йому досить лишневий мороз минувшого року, настрашила іспанська інфлюенза, а вже найбільше допік йому невідрадний фінансовий стан. Але Інститут, як правдивий козак пережив всі проби і нині з правдивою геройською міною дивить ся далеко в будучність. Він не боїть ся ніяких страхопудів, ані ворогів. З чистою совістию, з незамазаними руками і з отвертим серцем він іде межи люди і говорить всім: „В просвіті наша будучність".

Сього шкільного року Інститут дає приют около 40 студентам. Всі студенти, беручи ріжні курси здобувають своєю пильностю і добрими успіхами, добре ім'я нашому народови в Канаді. Студентів університету є 11, матрикуляції 5, вищих шкіл 9. Прочі студенти беруть або VIII степень, або курс технічний.

Курси в Інституті.

Дбаючи про розвій ширшої освіти, про плекане своєї рідної мови, та збереженє народних святощів, Інститут дає сього роду слідуючі курси:

1) Курси вищої освіти — з викладанєм української літератури, історії, граматики та письменства.

2) Курс хорального співу і музики. — Наука відбуває ся три рази в тиждень. Курс сей мабуть увінчав ся найбільшим успіхом, бо студенти до тепер вже дали три концерти та три представленя, а тепер приготовляють ся до дальших виступів.

3) Курс „Рідної Школи" — є створений для дітий з Едмонтону. На науку учащає поверх 30 школярів і школярок. Дітий роблять великий поступ, як також дали вже один виступ (концерт).

4) Курс вечірної школи — створений для старших хлопців і дівчат, що бажають навчити ся англійської мови.

А тепер, що до самих питомців Інституту.

Треба звернути увагу на факт, що тут в Канаді, так як колись і в Галичині, почин до народної і просвітної ро-

боти дали і дальше дають студенти. Помнмо того, що самі учать ся, вони беруть живу участь в народній роботі; і не раз посвячують свої особисті справи, вигоди, користи, то що, для справ загальних, народних. За доказ може послужити й се, що обі інституції, як Саскатунська так і Едмонтонська, повстали за ініціятивою і невтомимою працею молодих студентів. Що більше, вони й тепер віддають весь свій можливий час, всю свою енергію на те, щоби сї інституції утримались. Неможучи помочи матеріяльно, фінансово, вони помагають морально, як також своїми услугами. І так в Інституті Грушевського, всї повисші курси, з виїмком курсу музичного, є ведені самими студентами, за що вони не беруть найменшого винагородженя.

Питомці Інституту дальше заснували „Драматичний Кружок". Час від часу відбувають ся зібрання, де проводять ся живі дискусії, дебати, та відчити. На такі збори, приходить богато студентів з поза Інституту, котрих мабуть найбільше цікавить „Студентське Зеркало," орган сего кружка. Роботою кружка інтересує ся цілий Едмонтон. Своїми виступами та користною роботою, кружок здобув собі богато прихильників з поза студентів популярність та похвалу від людий. Студенти по за се, беруть живу участь в народній роботі в Едмонтоні і його околиці. Де тільки треба вони виїджають і помагають всяким народним товариствам і орґанізацім в їх просвітній роботі.

Не дивож, отже, що альбертійські Українці попирають Інститут щиро. Студенти, що пороз'їздились по посадах тепер роблять роботу на яку нарід від довшого часу чекає. Треба, щоби ми лише всї зрозуміли той золотий клич: „В просвіті наша будучність", і прямували до одної цїли. Памятаймо, що нарід коли не має своїх інституцій, своїх людий, своїх заступників, не є тоді народом, але погноєм других..

Нехай в нас лунає клич: „В просвіті наша будучність". Нехай сей клич іде від хати до хати, з кольонії на кольонію і нікого не мине. Наука, се маєток, котрого вода не забере, огонь не спалить. Нехай живуть бурси, де здобуває ся сей маєток!

А. Т. К., і М. Л.

ІНАТ ХОТКЕВИЧ.

ДІВЧИНІ УКРАЇНЦІ.

(СПІВ).

О, як би ти знала, мила дівчино, що розбудила ти в моїй душі!... Колиб ти знала, з якою великою красою вдягає ся твоя краса в моїй стрівоженій уяві!... Я втілив в тебе любу Україну свою... Україною всією ти стала для мене. З постатю твоєю, тонкими бровами, очами прекрасними, тихими, з піснею твоєю сумною і долею твоєю скорботною звязало ся у мене в душі і роздоле степів — і вечір теплий та ніч — і пісня далека і вся заплакана доля України моєї...

Любі моєї! Дорогі моєї!... Вас нещасливих і сумних люблю я всією душею. Деж ваша доленька щасная? Якими мурами замурована, якими кратами закратована? Завіщо й кому дістаєть ся ваша краса? Чому тиснуть ся сльози на очі і жаль давить душу, коли глянеш на вас милі моєї?... О, як би сила моя! Як би сила моя, — то руками сими збудував би щасте і стомив ся б на праці тяжкій, день і ніч би робив, аби трошки хоч спокою і світла внести в наше житє...

Дівчино, сонцем повитая! Дівчино, обвіяна вітром тихим з поля широкого, умита росою, ранішньою, холодною! Під світло зеленою вербою зросла ти, співаючи дітську пісеньку, на високій, самотній могилі проливала першу сльозу і до місяця до срібного місяця простягала у ночі свої білі руки. А в тяжкую годину, коли серцем заволодіє злий ворог, коли люди брехливим словом уколють до крови, або коли далекий, невідомий сум прийде Бог зна відкіля і обгорне всю душу в неспокій, — ішла ти до річки і там журно сиділа, думаючи свою дівочую душу, а очерет ніжно шепотів тобі ласкавую пісню і осока щось шелестіла своїм гострим листом. Високо-високо над тобою недвижно стремів орел, зграя птахів з шелестом підіймала ся по той бік річки і далекий півець сумно і тихо ніс свою пісню в твою чістую душу... І будила та пісня одновідній згуки в тобі; вставши, простягала ти руки і співала до нього, до того невидимого голосу, до теплих хмар, до могутнього сонця, що зродило тебе на Божий світ, мов роскішную квітку. І жаліла ся їм і благала їх — і ронила сльози росою...

Ясонько моя! Хтож, хто навчив тебе так розуміти розмову дерев, хто квітками поцілував твої лиця і що то за

світло горяно у оченятах твоїх дорогих?... Хто він, хто? Я хочу поцілувати край одежі його і поклонитись йому.

Сі дерева самі навчили мене розуміти їх шелест, лани навчили мене моїх скорботних пісень, а пурпурові промені сонця, що пробивають ся на сході поверх зеленої пелени небес — се вони позолотили мені червоним золотом мої щоки. У очах же моїх — то зірки блідожовті, що вириняють у ночі з темної річки. Часто у воду я, бачиш, дивила ся тихими ночами теплими... я шукала там зірку долі своєї...

Сонечко моє! Хто твій стан виточив, як дивну стать у богині небес? Хто зіткав собі косу? Хто так вирівняв гарні бровинята і ямки поробив біля кутиків уст?... Я упастиб хотів перед ним на коліна і дякувать тисячу літ за його божественно роскішне бажанє...

Під тополею часто стояла я ранком і у вечері міцно тулила ся станом до рівної — і з'єднили ся ми... в куші неба питали ся, що попле воно нам: дощик ласкавий, майовий, чи хвигу та тяжкий мороз... А коса моя — у русалки була на головці колись... В майську ніч я водила танок з русалками, і з одною найбільше здружила ся.. з самою прекрасною, з самою безщасною... Се вона на розтанок подарувала мені косу свою, а з нею в куші і талан свій гіркий... Бровиж мої? Ха-ха... Купала ся я літним полуднем і пірнула глибоко-глибоко в прозорую хвилю, а дві пявки впили ся мені над очима і остали ся так, як бачиш, на вік... Ти ще... здаєть ся... спитав мене... про ямки біля кутиків уст... То... козак молодий... Воду брала я раз, а він їхав конем, зупинив ся напитись просив... З самого дна я набрала йому і з щирим серцем подала... Він напив ся і потім сказав: „Нічим, каже, заплатить тобі, зоре, за добру водицю холодну, так наж тобі отсе на спомин про мене" — і поцілував мене двічі... Як вогнем зайняла ся я вся, скрикнула і руки до нього простягнула, а він... вдарив коня острогами... Звив ся кінь, бризнув копитами — і через хвильку тільки пісню я чула, що далі стихала, стихала і замовкла на віки... А я... сама зісталась біля криниці...

Квітко моя! квітко роскішная, сяєном згодована, сонцем цілована!... Щасте ласкаве, тихо-прекрасне носиш ти в серці своїм, усміхом теплим хочеш зогріти кождому стрічному душу, але стрінуть суворії бурі твоєї лонї роскриті, холодним смертельно подувом обвіють вони твою душу веселую, молодую, щасливую, обірвуть листячко на вінку — і, журою наповнена, стиснеш руки свої на грудях і плечі підіймеш... „За щож, за що?" — спитаєш ся тяжко... Пекучі сльози заканають з хороших очий, долю свою проклянеш ти... і загинеш, щастя не зазнавши і щастя не давши нікому...

Стиснуть ся вустонька співучі, усміх болю виріжеть ся на луках широких..., як травичка зівянеш ти і схилиш головоньку... Тільки прийде весна і земля відітхне, все напоїть новою красою — і травичка знов зазеленіє, радуючи око, а ти...

О, та невжеж не будеш щасливою, зоре моя!... Деж той Бог всемогучий і милостивий, про котрого кажуть, що дивить ся він на кожну людину і знає і любить її? Деж ті ковалі, що кують твою доленьку, зірко моя? Як би знав їх — золотом би осипав, рабом би їх став, аби викували вони тобі щастячко з чистого грібла, блакитного, святого... Як би знати мені, хто твій Ангол Хранитель і кого він на зустріч веде тобі на життєвій дорозі! Щоб найкрасший то був, найгарнійший... Є роскіш і солодощі в бурях широкого життя, в жемчуги в хвилях вічно рухливих морських, але може більше ще перлів в тихому щастю, вузенькій стежці. Я не знаю, не знаю сам, але хочу тільки одного: коли щастє твоє в огнях і широкім просторі, бучних згуках і вічному співі, — хай як найширше буде перед тобою, розстеляє перед тобою житє найдорожші з своїх килимів — і топчи їх, нехтуй, не жаліючи. Бери від життя більше того, що воно навіть дать може і ніколи не турбуй ся про завтрішний день... Колиж камінь щастя твого лежить в скромній, не битій золотом та інкрустацією шкатулї — і не оправлений сам він в блискучо роскішну оправу, — то нехай же ангол тихої долї твоєї обвіє тебе своїм ясним крилом, обгорне в білу одежу і захистить від холоду стріч, безодень розчарування і жаху наглої смерти прекрасних думок... Сіють ся білі квіти й рожеві... зорі сяють тихою усьмішкою і теплий вітер цілує в уста.

С. В. САВЧУК.

НІЧ.

Місяць сходить;
Срібним сяйвом обливає
Чорну гору; спочива
Вся природа:
Утих вітер, сплять тополі,
Тихо, мертво, по всім полю
Як у гробі...

Втихли й люди;
Всі по трудах спочивають,
Смуток, горе забувають;
І всі болі...
Ангел ночі пролітає
Над хатами, й розсипає
Не сни, гої...

С. М. ДОРОЩУК.

ЛИСТОК...

Тремтить листок, щось шепоче,
Щось співає, щелестить, —
Чось зітхає і тріпочесь,
Мов журить ся, та тужить.

Він журять ся, що минає
Його літо, вбогий рай;
Йому страшно, — час ховає
Марне жите, — пропадай...

І я тремчу і журю ся,
Мені страшно умирать, —
Я жить хочу, з світом вжить ся,
Свою пісню доспівать...

С. В. САВЧУК.

СОН

Мені снив ся сон.

Я бачив на сході величаві гори облиті золотими лучами сходячого сонця. Верхи їх сягали до білих хмар, а зочі їх були покриті дрімучими лісами. Між лісами то тут то там виднілись поляни вкриті цвітами, а над ними взносив ся шовковий туман. З хребта меншої гори спливав малий потік, а його чарівний шум наповняв ранний воздух милою тугою.

Нараз, білі хмари розплились, а туман сірий поніс ся з вітром. Сонце повисло мов куля над горами й своїм теплим світлом обгорнуло землю.

До мене доносились на крилах вітру срібні звуки пісні, що немов бальзам гоїли болі моєї душі. Я звернув очи в сторону пісні і на найвищій горі побачив мілїони сонячних лучів які розсипались по лісах могучих та луках земних.

Довколя престола стояли німфи.

Пібравшись за руки, вони співали, а слова їх пісні мов дорогі перли котились з їх уст рожевих... А вітер брав їх та сіяв по полю.

Нараз пісня урвалась і на престіл вступила богиня — богиня заплати. Усміх її був лагіднійший сонця, а очи синійші неба. В лівій руці держала знамя праці, а в правій вінець з пахучих цвітів. Цвіти собою творили напись, котра звучала: „Для тих, що побідять."

Я довго дивив ся, та не міг зрозуміти значіня слів. Нараз за мною я почув шум, рев та клекіт мовби падлітала буря. Я обернув ся і побачив хмару біжучих людий. Вони бігли скорістю вітру й старались випередити одні других. До мене долїтали стони і проклони тих, котрі знесилені падали до долу, як також тих, котрим вони падали під ноги і так припиняли скорість їх бігу.

Перші ряди добігли до мене. Очи в них горіли, а піт великими краплями спливав з їх лиць і падав у порох.

В юрбі були мужі ріжного віку і стану. Там були хлопці з дитячими ще лицями і старці з волосєм як сніг білим. Там були жебраки в нужденнім лахматю, та воєводи в своїх золотих шатах.

Я довгий час дивив ся, як вони вихром минали мене. Богато падало на землю біля мене і, хто з тяжким проклоном, хто з тихою молитвою на устах, кінчили борбу житя. Мені зробило ся страшно, і я хотїв знати, що се за сила так гнала їх. А спитати не було у кого.

Я в кінци ріпив ся. Коли просто мене надбіг один, середнього віку чоловік, я рішучо ймив його за руку і дивлючись йому в очи, спитав:

— Куди се?

Він немов не розумів мене. Тіло його все дрожало, уста посинїли, а очи — я ще їх бачу! — мов два углї жарких глянули у мої і проникнули мене до самої душі.

— Куди се? — я ще раз спитав і він мов прокинув ся. Скорим рухом вирвавсь мені з рук і показуючи дрожачою рукою в сторону гори, де стояв престіл богині, захрипів мов з болю: „Вінець! Вінець! вінець слави!" а звертаючи ся до мене вистогнав: „Проклятий будь по всї днї, що припинив мене." По сих словах зник в хмарі пороху.

Я остав ся сам.

Глянувши в сторону гори, я знов побачив вінець в правій руці богині, а цвіти в нім сей раз творили одиноке слово: „Слава".

— Слава, — повторив я голосно і при сім слові здрігнув ся ввесь. Я почув, що зімною творить ся щось надзвичайного, і я почав лякати ся самого себе. Нараз я випростував ся, глянув ще раз на вінець і збожевільним криком: „Слава! слава!" пустив ся вітром в сторону спиьої гори.

Будучи молодим, я в короткім часі дігнав і лишив по заді більшість тих, що побігли скорше від мене. Се додало мені відваги і я збираючи всі свої сили побіг ще скорше. Та вкоротці рівна та бита дорога перемінилась в скалисту та багнисту, і лише з великим трудом можна було поступати вперед. Та в сім часі я був на самім переді, а вкоротці ми стали у стіп гори.

Тут я побачив тисячі народу, які старали ся дістати до верха гори. Деякі лиш почали вспинатись, инші були вже в половині дороги, а ще инші туй-туй досягали престола; та їх було мало...

Я кинув ся зі всеї сили і почав скоро вспинати ся в гору. З початку мені було легко і я думав, що за коротку хвилю стану перед престолом богині. Та чим довше вспинав ся в гору, тим більшим видавав ся простір між мною і престолом. І я кляв з розпуки...

На рівні зі мною ішов молодець. Очи в нього були лагідні як весняне небо, а на устах бавив ся приємний усміх. Кучері його були як шовк дорогий, а вітер бавив ся ними. Він звернув ся до мене і промовив лагідно:

— Не упадай на дусі. Отсе я вже десять літ спинаю ся, а ще не дійшов до мети. Та прийде час, що мої змагання увінчають ся успіхом. Те, що отримуєсь без труду, не варт посідати.

Мене лютила його спокійність; і я, щоби йому показати, що я зручнійший і сильнійший від нього, зібрав всі свої сили і пішов в гору. Коли поякімось часі я подивив ся в долину, я побачив його кучері шовкові як маяли в вітрі і очи сині, що горіли огнем надії.

Я довго ішов. Вкінци почали опадати мене сили, та близкість моєї мети запалила мій мозок і енергію, і я спинав ся все вище та вище. Нараз ясний блеск вразив мої очи, і я крикнув з радости. Ще пару кроків, і стану перед своєю метою, **перед престолом слави!**

В захваті, я не міг ані крока зробити вперед. Серце

моє билось немов хотіло увільнитись з тісних стін грудий, а очи почали меркнути. Коли дивлюсь, перед престолом станув сивий як голуб старець і прожачим голосом промовив:

— О богине слави! Отсе я ціле житє своє ступав по скалистій дорозі життя, переносив всякі труди і болі, щоби лиш станути перед престолом твоїм і просити о вінець слави з рук твоїх.

Богиня всміхнулась лагідно і простягла руку, щоби положити вінець на білу як сніг голову. Та ним ще вінець доторкнув ся, до голови старця, старець не жив. В воздусі почулась пісня в честь і славу старцеви.

Мені сього було за богато. „Якто, мов блискавка майнуло мені в голові, щоби цілий вік свій страждати і вмерти без того, до чого стремілось, — без слави? Що мені з слави потім як мене не стане! Я тепер її хочу, коли в мені б ся серце, коли я можу зажити роскоші."

І я почав бояти ся, щоби мене не спіткала така сама доля як того старця. Я почав трясти ся, та в коротці вспокоїв ся. Я не мав чого бояти ся. Ще пару кроків і увінчаюсь славою. Я підніс ногу, щоби дальше ся у стіп гори. Коло мене стояв молодець з синіми очима. Падаючи в долину, я потягнув його з собою. Я сподівав ся побачити як він ме рвати собі волосє і почути як він буде мене проклинати. І я на перед вже тішив ся з того. Та місто того, він подивив ся на мене лагідно. і сказав: „Бодрись, не опадай на дусі" і він знову почав іти в гору.

Я з розпуки заридав. Глянувши в гору мої очи спіткнулись з синіми очима молодця, котрий заохочував мене за собою. Я вже готов був відречи ся всього і остати порошиною у стіп гори. Та коли я поглянув знов на молодця, на мене повіяло якимсь теплом і в серце моє вступила надія. Я підняв ся весело і з піснею в серцю пустив ся за ним.

Чейже хоч на старости літ дійду до мети!

—0—

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

СЛЬОЗИ-ПЕРЛИ.

(Посвята Іванови Франкови).

Стороноњко рідна! Коханий мій краю!
Чого все замовкло в тобі, заніміло?
Де-не-де озветь ся пташка несьміло,
Немов перед бурею в темному гаю,
І знову замовкне... як глухо, як тихо...
[redacted]

Ой де ж бо ти, воле, ти зоре таємна!
Чому ти не зійдеш на землю із неба?
Осяяти землю нещасную треба!
Ти бачиш, як все в нас покрила ніч темна,
Ти чуєш, як правду неправда скрізь боре!
Ой горе!

О, люде мій бідний, моя ти родино,
Брати мої вбогі, закуті в кайдани,
Палають страшнії, не загоєні рани
На лоні у тебе, моя Україно!
Кормигу тяжку хто розбить нам поможе!
Ой, Боже!

Колиж се минеть ся? Чи згинеш без долі?
Прокляте рукам, що сп[illegible]ють б[illegible]илі!
Навіщо родитись і жити в могилі?
Як маємо жити в ганебній неволі,
Хай смертна темнота нам очі застеле!
Ой леле!

АННА АРАБСЬКА.

ОБРАЗОВАНЄ ДІВЧАТ.

Не знаю, чи є який другий з цивілізованих народів, котрий так легковажив би просвіту женщин, як наш. Коли запитаєте родичів, чому вони не посилають своїх дівчат до школи, то дістанете ось яку відповідь:

— А нащо її школи, чи вона буде попадею, чи що? От, незадовго віддасть ся, тай по її школі.

Не знають сердеги, яку вони велику кривду роблять своїй дитині тручаючи її заміж темною і не приготованою —не розвиненою ані духово ані фізично. А до того, між нашими людьми затримав ся й до нині ганебний, панщизняний звичай віддавати своїх доньок заміж в 14-тім, або 15-тій році житя. Такі родичі думають, що сим вони сповняють свій обовязок супроти їх дітий і тому старають ся

видати свої доньки заміж як найраньше.

І запитаймо ми себе, як така 14-літна дівчина сповнить такий великий обовязок, який вона бере на себе? Яка з неї буде жінка, матір, господиня? Яку користь принесе вона свойому чоловікови, своїй родині і свойому народови?

А дівчата, також, змалку наслухавши ся від своїх родичів, що їх обовязком є тільки віддатись, дбають тільки о те, щоби як найкраще вбратись, і приподобатись женихови, не заставляючи ся зовсім над тим, чи вони є приготовані до того обовязку, який беруть на себе виходячи заміж. Коли би дівчина була просвічена, мала науку, вона би краще розуміла світ, житє, свою задачу і з неї булаби красша членкиня суспільности, красша жінка, ґаздиня, матір.

Вже час нашим родичам подумати над красшою долею своїх доньок. Подивіть ся на своїх сусідів, Анґлійців, а навчите ся инакше. Вони давно вже зрозуміли, що є найдорощим скарбом для їх дітий, і дають їм його — дають їм науку,. Наші родичі в сім случаю, повинні іти їх слідами.

Декотрі вже зрозуміли се, та боять ся дати своїх дівчат до школи далеко від дому. Се питанє тепер, однак, вже полагоджене. Ми маємо свій рідний Український Інститут ім. П. Могили, де дівчата дістають батьківську і материнську опіку і добре вихованє в рідній дусі. Я вірю, що ті родичі, котрі посилали і посилають своїх дітий до сеї інституції є і будуть горді з своїх дітий, як також будуть щасливими, що сповнили свій найбільший обовязок зглядом своїх дітий. А їх діти будуть їм за се вдячні до самої смерти. З них вийдуть добрі діти своїх родичів, добрі члени суспільности і добрі горожани краю і стануть гордостию свого народа на чужині.

ЗНАЄ СЕБЕ.

— Подай мені, жіночко, святочне убране.

— Кудиж ти вибираєш ся, нині преціњь субота?

— Іду на скляночку пива, а доки повернусь, може легко бути неділя.

В ШКОЛІ.

Отець: — А хто скаже, чому ми просимо „хліб наш насушний, дай нам днесь, мій Боже", а не місячний, чи річний.

Івась: — Бо би сплїснїв.

СПОМИНИ.

1. Млин.

Зі всіх моїх дитячих споминів про Україну, найліпше памятаю старий почорнілий млин у нашому селі. Він день-в-день стогнав протяжливо, не дуже далеко від нашої хати, і я, вісім-літна дівчинка, майже що дня бігала босими ніжками до млина, подивитися батька та наслухатись таємничого шуму величезних коліс.

Нам, дітворі, не знать як цікавим було приглядатись на млин. В середині все в русі, навіть збіже та мука здають ся живими. А людий все повно. Одні лиш з цікавости, а инші з ділом: носять великі міхи то зі збіжем, то з мукою, переносять з місця на місце, — а всі веселі, всі жартують.

Навкруги воздух пересяклий запахом свіжої муки. Голосно чути журчане ріки, котра була вічною принадою для нас: як мило було приглядати ся на тонке пасмо пінистої води, котра спадала поверх греблі, на сей водопад, котрий проти сонця здавав ся веселкою!

Шум води в лотоках страшив навіть найвідважнійших, то безпечно було купати ся або рибу ловити, а підчас купаня я все боялась ями, котра, казали без два. Тай і потопляника бояла ся, щоби не потягнув часом...

Вже давненько як я розсталась з рідним селом, котре Москалі знищили разом з млином, та дорожу над все сї дитячі спомини. Лиш замкну очи, так зараз і бачу мале дівчатко біжуче по муравї до млина...

„Нема в цілім світі над тую долину,
Де стріча вод ясних лежить,
Буду памятати поки не загину,
Куди-чар серденько манить".

2. Сїнокіс.

Сїнокіс в Канадї є далеко инакший як на Українї. Ми тут звичайно косимо сїно косарками, котрих на Українї рідко коли вживають... Хоч ручна робота досить утяжлива, то помимо того пильні та працьоваті люди радїють працюючи.

На Українї люди косять сїно два рази річно. Перший сїнокіс починаєсь вчасно в червни. Через ціле моє житє в старім краю, сїнокіс був для мене найгарнїйшою порою. Буйно-траві сїножати де-не-де покриті цвітами, а їх запах та гарновиди заохочують людий до праці. Вчасними ранками в червни поспішають косарі в поле з грабками й перекусками на плечах. Кількайнадцять день устелюють коси сїножати довгими покосами повкової трави.

Коли трава висхне, то молодіж, мущини й женщини, а то часом й дїти, йдуть громадити сїно. Громадять граблями покоси до куп, а відтак складають в копиці. Свіжоскошена трава наповняє повітре пахучою воною. В липни або серпни звозять сїно драбинистими возами до клуні.

Другий раз до року скошена трава, (в осени), називає ся отавою. Коли я перший раз чула, що столиця Канади, зове ся Отава, я подумала, що той округ мусить мати гарні луки отави. Отаву косять так само як сїно, тілько що в отаві менше гарних цвіток.

Давненько не бачила вже сих сїнокосів, тілько гірко засумую, згогадавши ті щасливі хвилї, коли то ми, сільська дітвора, бавили ся „жмурку" по квітчастих сїножатях, та плели вінці з пахучих цвітів...

Хоч в Канадї косимо сїно, але тут нема тої веселости, що в старім краю, можливо тому, що тут сїно не таке мягоньке, не так гарно пахне, та цвітів нема.

Савеля Вавринюк, уч. 8-ї кляси.

ГУМОР.

ПЕРЕСТОРОГА.

На минувшім засіданю Кружка рішено взяти спільну фотографію питомців Інституту і тому в короткім часі всї бурсаки і бурсачки будуть мати нагоду сідати по черзі проти фотографічного апарату і всміхати ся миленько до лисого фотографісти.

Ми чуємо ся зобовязаними дати нашим красавицям і красунам кілька слів перестороги, а то, щоби вони не надто красно убирали ся, бо може повторити ся випадок, який став ся минувшого року. Ось що читаємо в 4 ч. „Каменярів" з року 1918:

„Фотографіст Дил подав до суду одного з наших передових бурсаків за те, що при зниманю „подобія" сього бурсака пукло в апаратї шкло на сім кавалків. Се наробило такого сту-

коту та брязкоту, що помічниця фотоґрафа з переляку зімлїла. А ми нераз і не два дивували ся чому то собаки все так гавкають на одно з наших вікон в бурсї? А то вони, бачите, певно побачили колись нашого красуня в нїм".

Тож красавицї і красуни — уважайте! Не наражайте ся через свою красу на неприємність і коп. .

ДОКТОРСЬКІ ПОРАДИ.

Вінніпеґ, Домінїон стріт, 17 лютого, 1919.

Вп. Др. Килемквик!

Прошу, опишіть як виглядає залюблений хлопець, та яку поміч давати в часї сеї слабости.

З поважанем,

Максим Дутка.

Впов. Пане Дутка!

Любов, се небезпечна слабість. Хлопець, що впаде жертвою любови, є найнещасливійшою істотою на світї. Він тодї не їсть, не пє і не годин взяти ся до нїякої роботи. Ходить скривлений як середа на пятницю і не має в нїчім міри. Часом голить ся щодня, а часом і місяцями нї.

Серце любовника також тратить розум і бє ся 176 разів на мінуту, то є, яких 96 разів за богато. В голові любовника мов в млинї: в ухах мов сто ковалїв нараз леміші клепає, а в очах мов сто свічок горить. Хлопець, що впаде жертвою сеї хороби, цїлував би і обнїмав би всїх і вся, почавши від каправої баби Оришки, а скінчивши на глухім дїду Охриму. Стає нараз поетом, артистом, музикою, співаком і біг знає чим. Одним словом, в него нема всїх в дома.

Щодо лїченя, то спосіб дуже простий. Хорий повинен брати сїм разів денно зимну купіль, пити сїм разів денно фіґовий мід і обкладати голову теплим ледом. Сли се не поможе, тодї хорий най поживе хоч один тиждень з замужними людьми, де кидане горшків є на повседневнім порядку, а коли і се не поможе і хлопець і надалї вздихає як циганський міх, тодї лишіть його в спокою — він пропащий. Най оженить ся, а в тиждень по весїлю він буде мати всї клепки в голові, та за те богато мисок буде бракувати у миснику.

З поважанем,

Др. С. В. С. Килемквик.

„КАМЕНЯРІ"

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА, „КАМЕНЯРІ" ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, САСК., СУБОТА, 15-го МАРТА, 1919, Ч. 5

ЗГАДКА ПРО Т. ШЕВЧЕНКА.

Поки сонце з неба сяє
Тебе не забудуть.

Т. Шевченко

Кождого року, в час шевченківських свят, українські видавництва згадують про Шевченка і його заслуги, а ми тоже не хочемо лишити ся позаду і ось на отсїм місцї хочемо, разом з иншими, згадати його „не злим тихим словом."

Ми часто перецїнюємо або недоцїнюємо вартість і заслуги сего або того письменника а то через те, що ми не розуміємо його, не знаємо в яких обставинах він жив, а може часом навіть і не читали його творів, а вважаємо се або те імя велике, тільки тому, що люди так говорять...

Се саме може бути і з Шевченком. Не досить сказати „він був славним чоловіком, він був борцем за правду, мучеником за волю України". Щоби зрозуміти Шевченка як слід, нам треба заглянути в ту добу, в котрій він жив і довідати ся як жив тоді український нарід, а зібравши се, все, ми зможемо тоді зрозуміти, як сей великий талан розвивав ся, який вплив він мав на український нарід і взагалі зможемо зрозуміти і як слід, оцінити його стремліня, успіхи і заслуги.

Брак місця не позволяє нам писати обширно про добу в якій Шевченко жив, хиба що зможемо лиш де що тільки припімнути.

Україна переживала тоді переломну добу — а се, що Україна або мала перестати жити зовсім — мала змосковщити ся, — або мала почати жити житєм новим, повним. Хоч правда, скорше вже були обізвались в обороні України такі укр. співці як Котляревський, Квітка і другі, та їх голоси здавались тільки остатним, смертельним стоном конаючої України, і вороги вже лагодили для неї гріб, коли нараз появив ся її спаситель, котрий привернув її нове житє. Сим спасителем був Шевченко. Його „Кобзар" виданий памятного року 1840, став тою цілющою водою, котра привернула битє серця України. Через него заговорив весь український нарід, заговорив, і виляв весь біль, який гнітив його цілими віками.

Перша доба Шевченкової літературної праці починаєсь на романтизмі. Він оспівує українську славну минувшину, ридає над її руїнами, оспівує долю нещасної дівчини, над котрою знущають ся пани та Москалї. Ся доба тягне ся до того часу, поки Тарас не поїхав на Україну.

З приїздом на Україну, Шевченко стає апостолом українського люду. Неначе з неба зісланий апостол, сумує над руїнами минувшини, над долею закріпощеного українського народу, і громовими словами накидаєсь на гнобителів. Натхнутий ідеалами Кирило-Методіївського братства, він стає в обороні поневоленого люду.

З його засланєм на Сибір починає ся третя доба і тут показуєсь до України його найбільша любов:

„Я так її люблю,
Мою Україну убогу,
За неї душу погублю!"

І далї огнистими словами стає в обороні покривдженого народу, і в отчаю звертає ся з грізними словами навіть до Бога, бо чом же Господь бачучи неправду на землї, зовсім спокійно приглядає ся сему...

І так розстроєний, знеможений, він заснув на віки!

Шевченко вмер, але його слова не вмруть ніколи. Його ідеали: правда і воля, все будуть ідеалами людства. Його твори все будуть для нас святим жерелом, з якого будемо черпати натхненя і заохоту до праці, до здобутя самостійности Україні.

Великого Сина України, ми ніколи не забудемо!

„Спочиваєш ти наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня,
Думки на Вкраїні.
Хай же промінь думок твоїх
Поміж нами сяє,
„Огню іскра великого"
По вік не згасає".

(Леся Українка).

ШЕВЧЕНКОВА МІСТЕРІЯ.

(Ювілейний Поклін).

Кругом неправда і неволя,
Народ замучений мовчить...

Так сміло можна схарактеризувати ті часи, коли народив ся, розвивав ся, жив, страдав і ділав Тарас Шевченко. Нарід гонили на панщину, кати знущали ся над народом, продавали або у карти програвали людий хрещених, латану свитину з калїки здоймали, з шкурою здоймали...

Й малої дитини
Я не бачу веселої...
Все плаче, все гине...

Про жіночу неволю, про муки — терпіня дївчат хиба не згадуймо.

Оттак було з народом, з простим закріпощеним народом.

І самому таки Шевченкови добре дало ся взнаки кріпацтво. Він в кріпацькім станї мучив ся, карав ся 24 роки свого житя, аж доки добрі люди, що пізнали в Шевченкови

великий малярський талан, 1838 р. за 10,000 карбованців не купили йому волі.

А щож пани? — Пізнав Тарас і панів ще тоді, як був кріпаком козачком у свого пана Енгельгарда, а потім ще ліпше, коли опинив ся на волі. Від них то йшла ся неправда і неволя, вони витискали ті кровавi сльози з очий замученого народу.

Погане було тоді житє на Вкраїні. Шевченкови, що умів дивити ся на людий душею, видало ся воно страшним пеклом, ще гірше пекла.

Якби розказать
Про якогонебудь одного магната
Історію правди, то перелякать
Самеб пекло можна, а Данта старого
Полупанком нашим можна здивувать...
* * *
І звір того не зробить дикий,
Що ви, бючи поклони,
З братами дітете!...

каже Шевченко панам в очи.

Пани українські, як їм з близька придивив ся Шевченко, особливо на своїх трох подорожах по Україні в роках 1843—1845, коли то вони приймали і гостили його гучно і величаво, показали ся йому просто недолюдками: Вони не визнавали для себе ніяких моральних засад в житю, допускали ся дикого звірства над немічним, на панщині замученим народом, самі між собою торгували ся найсвятійшими почуваннями.

За шмат гнилої ковбаси
У вас хоть матір попроси,
То оддасьте...

А преціньто була одинока верства, що мала якусь волю, що моглаб і повинна булаб бути людьми. Між тим ось що каже Шевченко:

Кругом мене, де не гляну,
Не люди, а звірі.

Се, а окрім того загальна національна темнота панів, брак всякого зрозуміння для потреб краю і народу, сліпе малповане чужини, брак всякої самостійної думки і праці, а притім безмежна зарозумілість і великопанське самодурство, як все те висказав панам до очий Шевченко в своїм Посланію, — все те напувало душу Шевченка на балях і

гуляйках у тих панів гіркою трутою. Тарас з тої причини гірко сумує, плаче — ридає...

Україно, Україно!
Отсе твої дiти,
Твої квіти молодії
Чорнилом политі,
Московською блекотою
В німецьких петлицях
Замучені... Плач Вкраїно,
Безлітна вдовице!
Скрізь неправда, де не гляну,
Скрізь Господа лають!...

Відки взялось отсе „пекло на сім світі?"

Деспотизм, пановане одних людий над другими робить з людий катів без сумління, без душі, веде до того, що люди

Кайданами міняють ся,
Правдою торгують,
І Господа зневажають,
Людий запрягають
В тяжкі ярма, орють лихо,
Лихом засівають...

Катерина II-га, знищивши автономію України, скасувала гетьманство і збуривши Запорожську Січ, запровадила кріпацтво на Україні, повернула нарід в невільника. Тим поклала вона зовсім струшпілі фундаменти під будинок державно-суспільний, а від того кинула ся гнилизна в цілий будинок, захопила усе житє.

Моральні наслідки неволі маси народу показали ся страшні, бо неволя народу потягає за собою загальну неволю, також неволю і тих, що нібито панують над народом. Не лиш у кріпака, але і в його пана зарівно душа раба. Тому то і вольне колись козацтво, українські пани попали були в такий стан, який вірно змалював Шевченко, особливо в Посланію і в Снї. де і пани українські представляють ся підлими рабами. Тому то і вольна колись

Заснула Вкраїна
Буряном укрилась, цьвілою зацьвіла
В калюжі, в болоті серце погноїла
І в дупло холодне гадюк напустила...

Корінь усього лиха, особливо морального занепаду на Україні — се деспотизм, се загальна неволя, яка панувала в Росії.

Де нема святої волі,
Не буде там добра вікоди!

Тарас Шевченко, зазнавши сам чарів волі і почуваючи в собі покликане до великого діла, усю свою велику силу духа звертає на боротьбу против коріння усього лиха, против неволі і кривди, против царського деспотизму. Він стає борцем за волю, підносить свій голос, плач і риданє за волю всіх людей. Воля економічно-соціяльна, воля духова людини і політична воля України — се головна ідея поетичної творчости Шевченка, яка мов яскрава червона нитка в тканині завсігди кидає ся в очи у всіх поезіях Тараса Шевченка. Против катів, тиранів, розпинателів народних, против панів і усіх кривдників пускає він свої острі громи — стріля за кривду людську, за кривду і недолю України. Між усіма поетами світової слави більшого „обличителя жестоких людий нещитих" понад Шевченка нема.

Своїм „невченим оком" заглядає Тарас в саму душу людини, заглядає глибоко-глибоко, виводить перед очи земляків усю погань, усі звірства життя в неволі. І побачили земляки в сих мистецьких малюнках свою чорну душу мов в зеркалі тай здрігнулись. Не дармо лунав голос Тараса

„Схаменіть ся, будьте люди!

І „змії" з закаменілим серцем схаменулись. Один земляк за другим, читаючи поезії Тараса Шевченка, ставав чоловіком; а тих „людий" ставало на Україні все більше, все більше, одні других будять із тяжкого сну лихої ночи, трупи встають і очи розкривають, всї пруть ся до волї, до сонця правди і так, помимо державних кордонів, виросла зєднана своїм пророком і учителем українська нація, що жие і хоче жити на волї новим людським життем, в основу якого поклав Тарас Шевченко нові засади — любов і правду, такі тріжкі і здорові сили, що вже принесли і завсігди приносити муть „мир і радість на землю людям."

Шевченко великий мистець слова, а правдиве мистецтво се така велика сила, що воно розбиває чоловіка геть до шпіку і кости, заставляє думати і розуміти, почувати біль, терпіня, утіху і радість, плакати, любити, ненавидіти і нарешті — ділати. Хто з нас не зазнав сеї чарівної сили поезії Тараса Шевченка на собі самім?

Поезії Тараса Шевченка до глубини потрясують — зворушують душу, сумління чоловіка, кожде слово мов вогнем палить, пече навіть закаменіле серце і таким чином невмирущі твори нашого ґенія народного все наново спричиняють цілковитий переворот в душі земляків, в думаню, розуміню і ділянім людий.

Своєю завзятою проповідю найтоншої альтруїстичної етики, тим, що Шевченко став „апостолом великого Христового слова," що не побояв ся „за правду стать, за правду згинуть", хоть страшно діткнула його за се тяжка царська рука, він обновляє моральне жите українського народу, чого не всилї була зробати російська церков, бо і вона попала в неволю царського деспотизму, що звів її на формальний культ і геть скривив етичні засади Христової науки; її етика пішла на услуги царського деспотизму, лютого цезаропапізму..

Пізнавши усе пекло тодішнього життя на Україні, морально-соціяльний і культурний занепад народу, недолю — неволю України, Шевченко почав застановляти ся як найглубше над причинами усього лиха і чим раз яснійше бачить, що корінем усеї неволї народу і України є царський деспотизм.

Се той Первий, що розпинав
Нашу Україну,
А Вторая доконала
Вдову сиротину —

голосить Тарас в повній свідомости ваги історичних подій, які зчинили ся за Петра Великого і Катерини II-ої.

Алеж бо і Україна не без вини в своїм нещастю. Се добре добачає Шевченко і сего не затаює перед земляками. Хоть як щиро поминає він праведного гетьмана Богдана, то таки гірко докоряє Богданови, що віддав Україну Москалеви (Розрита Могила), докоряє козацтву, що за Мазепи не вміло „одностайно стати — пшеничеиьку пожати, Полтаву цостати" (Іржавець), розкриває власні тяжкі гріхи України, а сам найголовнійший гріх бачить Тарас в тій добродушній вірі і прихильности України до Москви, яка виявилась особливо в трох рішучих хвилях історії України, через що вона в рай на волю неможе дістати ся.

Було се перший раз за Богдана Хмельницького. Тоді то Україна, що

в Суботові
Росла виростала
Як квіточка,

гетьманови з старшиною
вповні шлях перейшла їм,
А того й незнала,
Що він їхав в Переяслав
Москві присягати.
І вже ледви я не ледви
Донесла до хати
Оту воду —

каже Прися — Україна в містерії Великий Льох:

Чом я з нею
Відер не побила?
Батька, матір, себе брата,
Собак отруїла

Себто отруїла тим чином увесь український нарід.

Тою клятою водою.
От за що караюсь,
От за що мене, сестрички,
І в рай не пускають!

Другий раз сталось таке саме за Мазепи. Тоді Україна

Цареві московському
Коня напоїла
В Батурині, як він їхав
В Москву із Полтави...
Як вертав ся з під Полтави,
А я йшла з водою
До хатиня, а він мені
Махає рукою —
Звелів коня напоїти,
А я й напоїла.
Я й не знала що я тяжко,
Тяжко согрішила.

І карається Україна за те,

що всякому
Служила, годила,
Що цареві московському
Коня напоїла..

Третий раз виявилось се за Катерини II-ої., Україна, тоді лиш „усміхнулась до царицї."

Тей духу нестало.
И мати вмерла. В однїй ямі
Обох поховали.
От за що, мої сестрицї,

Я тепер караюсь...
Чи я знала, ще сповита,
Що тая царица
Лютий ворог України
Голодна вовчица.

Великий се гріх, ота нерозумна віра і прихильність України до Москви, він тим більше виходить Україні на зле, що злі духи — три ворони — просто завзяли ся на загибіль України; з одного боку злий дух самої таки України, що завсїгди помагав і „помагає катам матїр катувати," а з другого боку злий дух Польщі і Москви.

Що Шевченко всю недолю України зводить на нещасну злуку з Москвою і що волї надіється ся від того, як та злука розпадеть ся, „домовина України розвалить ся, се бачимо докладно з поеми Суботів.

І своїм пророчим духом бачив вже Шевченко, що „над Чигирином мітла простягла ся", чув, що „над Дніпром і Тясмином земля затрясла ся", що „застогнала гора над Чигирином", бо ось родив ся такий чоловік на Україні, що не дасть собі ні „золотом розпаленим залляти очий", не дасть собі скрутити рук царевими Чинами", що не злякають його „з всього свїта всї зла всї муки," який задавить злого духа України, та буде,

як той Ґонта
Катів катувати...
І розпустить правду й волю
По всїй Україні.

І він вже народив ся, а ми як раз тепер святкуємо 100-лїтний ювілей його уродин. Бо хтож в силї ще більше катувати катів, як катував їх сам таки Шевченко?! Хто розпустить ще більше правду й волю по всїй Україні, як се зробив вже доси пророк наш, великий апостол правди і науки Тарас Шевченко, що мов чародій підняв український нарід з найтяжшого занепаду, з найглубшого сну до житя? На кого нам більше надіяти ся? Хто доказав такого чуда, того твори довершать і решти великого дїла визволеня України. Мов стовп огненний веде Тарас український нарід з египетської неволї.

Ми віруєм Твоїй силї
І слову живому:
Встане правда, встане воля!

(З „Ілюстрованої України" 1914 р. Др. Степан Смаль-Стоцький)

ЯКІВ КОНИСЬКИЙ.

ШЕВЧЕНКОВИ.

Вийшов місяць на могилки
З неба подивитись,
Кругом глянув ясним оком
І почав журитись...
Далі в хмару завернув ся,
Не схотів світити;
За ним зірки поховались,
Як за батька діти.
Ніч, як ворон чорний, стала,
Хмари скрізь блукають,
Вітри буйні із хрестами
Сумно розмовляють...
Чогож місяць, чогож ясний
Хмарами укрив ся?
Чого вітер, чого буйний,
Грізно розходив ся?
— Місяць бачив, як учора
Могилу копали,
І в могилу домовину
Стиха опускали...
Зачинилось в Україні
Покутнє віконце!
Заховалось під землею
Українське сонце!...
Умер Кобзар!... Його пісни
Більше не греміти...
І став вітер на могилі
Сумно голосити.
То завиє, то застогне, . . .
Жалібно заллеть ся;
Наче сокіл об могилу
Крилами забеть ся;
Беть ся, квилить, — свіжу землю
З могили змітає, —
Молить: „стань, мій вольний брате",
Ні! Не дочуває!...
Спи, Тарасе, тихо — тихо,
Поки Бог розбудить;
Твого-ж слова в Україні
По вік не забудуть...

С. В. САВЧУК.

ШЕВЧЕНКОВА УКРАЇНА НА ЧУЖИНІ.

Хто з нас не леліє думки вернути ся на Україну, бодай перед смертію, і почути там звук рідного слова і пісні, і побачити найкращі у світі поля, сади, степи? В кого не бється серце живійше на саму згадку такого повороту? Хто не віддав би довгих літ життя на чужині за одну годину проведену на рідній землі, з людьми з котрими вяжуть його не самі політичні, а тим самим штучні... узли..., але одна кров, одна мова, одна історія? З людьми, котрі є братами і сестрами, котрі є дітьми тої самої матери, що і він, тої великої Матери України?

Богато з нас родило ся не на рідній землі, але тут за морем. В дитинних літах нас присипляв до сну не любий шепіт вітру з над Дніпра, але аловіщий шум вітру північних ледів. Ми проводили дні забави, не під синім, мов вічність безконечним небом України, але під небом покритим суворими мраками та хмарами. Наше окруженє не було нам рідне, близьке серцю, але чуже, холодне, нам зайве. Та тепер запитаю вас, чи стали ми через се байдужими до всего що рідне? Противно! Над нашою колискою, матери вилівали ті самі мельодії української пісні, що і на Україні; з їх грудий ми висисали любов до рідного краю, людий, історії, а їх оповідання про далекий та рідний край, скріпили в нас любов до нього. Тепер безперечно можна кождого нас бажане висказати отсими словами Лесї Українки:

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зостала ся тільки надія одна:
Надія вернути ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро...

Так, надія вернути ся ще раз і подивити ся „на рай тихий, на свою Вкраїну", бо там:

Он гай зелений похилився,
А он з-за гаю виглядає
Ставок неначе полотно,
А верби геть по-над ставом
Тихесенько собі купають
Зелені віти...

І рветь ся туди серце, бо там:

Там повіє буйнесенький,
Як брат заговорить;
Там в широкім полї воля;
Там синїє море,
Вигравае, хвалить Бога,
Тугу розганяє;
Там могили з буйним вітром
В степу розмавляють.

І рветь туди серце, бо там:

— Рай тай годї!
Верба сміеть ся, — свято скрізь!...

І рветь ся туди серце, бо:

Злаєть ся, кращого не має
Нїчого у Бога, як Днїпро
Та наша славная Вкраїна...

І чиж диво, що серце наше рветь ся на Україну, а тимбільше тепер, коли вона своїми власними силами здобуває собі славу і волю? А що за пригноблююча туга, що за таємничий сум давить наші груди коли ми на хвильку подумаємо, що може нам не прийдеть ся вже побачити рідного краю, не прийдеть ся любувати безкраїми степами, вишневими садками та цвітнистими лугами? От тодї:

Холоне серце, як згадаю
Що не в Украйнї поховають,
Що не в Украйнї буду жить,
Людий і Господа хвалить.

А знов, що за радість, що за роскіш обхоплює нас на саму згадку про поворот до неньки України, до ріднього села:

Село! і серце одпочине.
Село на нашій Украйнї —
Неначе писанка. Село
Зеленим гаєм поросло,
Цьвітуть сади, білїють хати,
..... а кругом
Широколистії тополї,
А там і лїс, і лїс і поле,
І синї гори за Днїпром...
Сам Бог витає над селом!

А в селї:

Садок вишневий коло хати
Хрущі над вишнями гудуть;

Плугаторі з плугами з плугами йдуть,
Співають ідучи дївчата,
А матери вечерять ждуть.
Сїмя вечеря коло хати;
Вечірня зіронька встає;
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

А по вечері:

Затихло все. Тільки дївчата
Та соловейко не затих.

А за селом простягають ся лани широкополі, там далї виднїють могили, записки нашої славної минувшини:

Високії ті могили,
Де лягло спочити
Козацькеє біле тїло
В китайку повите.
Високії ті могили
Чорнїють як гори,
Та про волю нишком в полї
З вітрами говорять.

І чиж треба дивувати ся, що ми бажаємо цїлим серцем і душею повернути на Україну? Нїколи! Противно, дивним булоби колиби ми не бажали сього. Ми тодї не були би людьми, а бездушними колодами. Та нїм наші бажаня сповнять ся, ми повинні пригадати на Шевченка, котрий кличе до нас ось якими словами:

Смиріте ся, молїтесь Богу
І згадуйте один другого.
Свою Україну любіть,
Любіть її!... Во время люте,
В останню, тяжкую мінуту
За неї Господа молїть!

ДОБРЕ ВІДПОВІВ.

Священик: — А що ви скажете тодї, коли одного разу пробудите ся в пеклї?

Парохіянин: — А щож? Добрий день Вам пан-отче — скажу...

———0———

ШЕВЧЕНКО ЯК АРТИСТ-МАЛЯР.

Така вже доля більшости геніяльних людий, що звичайно якась одна, найвидатнійша, сторона їх творчости, діяльности або природних здібностий до того степеня закриває й затушовує в очах потомків инші, що сі останні здають ся ніби зовсім незначними, маловажними, і майже не звертають на себе уваги ширших кругів, хоч би самі по собі, окремо взяті й представляли ся і вони також в великій мірі видатними й навіть незвичайними.

Се — щось подібне — до того явища психофізіольогічного (так добре знаного артистам — малярам і простим с м е р т н и м — любителям і добре знаючим природу), коли, вдивлять ся довго в один, найбільше освітлений бік предмета, потім переводячи свій зір на инші його части, менше освітлені (хоча би й як яскраво!) — сі здають ся темними і невиразними.

Адже така доля инших впливів духа не минула і нашого Шевченка. Треба було аж сотки літ від дня його народження, а понад пятьдесять літ від дня смерти, щоби приклонники, прихильники і дослідники сеї незвичайної людини належно оцінили його артистично-малярську творчість.

Правда, передусім в тім винні дуже тяжкі і несприяючі умови українського культурного життя, що досі не давали спроможности ріжносторонньо й повно розсвітлити й дослідити творчість національного нашого генія. Не богато ще уплинуло часу, як почитателі поета почали більше-менше старанно та систематично вишукувати й збирати малярські його твори, як також всі инші матеріяли до пізнання артистичної його творчости і лиш дуже недавно довідали ся про численні продукції Шевченка, що переховували ся доси в приватних збірках (богато причинили ся тому ювілейні виставки 1919 р.); ще пізнійше починають основно і поважно студіювати та досліджувати Шевченка як артиста не аматори і ділетанти, але поважні фаховці й знавці мистецтва.

Ще й доси не настав час оцінити уже всій повноті артистичну творчість геніального Кобзаря. Занадто мало ще згромаджено потрібного матеріялу, занадто мало зроблено потрібних дослідів. Але вже й на підставі того, що досі маємо, є спроможність зробити приблизну оцінку. І — цікава річ: чим більше відшукують матеріялів до Шевченка, тим більше й вище виростає його геніяльна постать не тільки як поета, громадського національного вождя, але також і як артиста-маляра.

Можна сказати твердо а рішучо, що в области мистецтва Шевченко був і є дуже визначним, своєрідним, ріжнобічним, глубоким і взагалі незвичайно благородним природою талантом, а в рівнім тім — з доброю школою техніки і високою — як на свій час — артистичною освітою. Його заслуги й роля в розвитку мистецтва набувають особливого значіння, коли розглядати їх будемо з належної історичної перспективи. З початку — пильний і талановитий ученик, приклонник великого Брюлова, перебуваючи під впливами всевладно пануючого тоді в мистецтві „клясицизму", Шевченко з часом вибиває ся на самостійну дорогу, витворює свій власний стиль і напрямок в малярстві, власні особливости в малярській техніці і характері своїх продукцій. (В характеристиці артистичної творчости Шевченка опираємо ся головно на дослідах молодого талановитого нашого історика мистецтва К. Шерацького, досконало вистудіювавшого і влучно оцінившого артистичну творчість і діяльність поета). І се є тим більше дивним і цікавим, що він незвичайно добре переймає і досконало усвоює собі визначні артистичні предмети свого учителя Брюлова — до того, що пр. деякі його портрети нічим не уступають творам сього славнозвісного мистця.

Одначе фальш і штучність модного „клясицизму" не могли задовольнити вимог правдивої і щирої душі поета-маляра: „Зерна Неправди" сього напрямку тяжким камінем налягають на не і він з усіх сил старає ся висвободити ся з під сего тягару, переходячи нарешті в своїх творах до правдивого і чистого реалізму.

Внесене р е а л і з м у в малярство се — одна з визначних заслуг Шевченка; послідовно провадячи його в своїх пізнійших творах, він значно попередив повстане і розвиток сього напрямку в мистецтві Росії. Реалістичний напрямок в творах Шевченка має дуже глубокий корінь, беручи свій початок ще у враженнях того дитинства в початковій науці по робітнях українських малярів (що переховували традиції старого українського мистецтва звязаного з реалізмом Фламандців і Голяндців) в прикметах його особистої вдачі й поглядів, в особливих умовах його артистичних студій в С. Петербурський Академії Красних Наук. Але правдивим і рішучим реалістом стає Шевченко вже в засланю, коли неволя — з одного боку — увільнила його від давлячих впливів школи, артистичного оточення і клясиків — учителів, — а з другого — поставила в

дуже близькі, безпосередні відносини до яркої і цікавої природи Сходу, що заняла цілу увагу й думку поета-маляра квестіями та інтересами чисто-реалістичної натури.

Як талановитий ученик Брюлова Шевченко був дуже видатним кольористом, але підчас заслання починає він надавати особливе значіне розвязанню иншої дуже важної задачі, артистичного малярства — задачі світла й тіней, до чого дає йому богатий і пожиточний матеріял знов східна природа. Незвичайно удачне розвязане задачі світло тіни являєть ся другою дуже видатною стороною його артистичного талану.

Се дає Шевченкови підставу і спроможність звернути ся до гравюри, осягнути в сій области таких визначних — особливо для свого часу — успіхів, що, по справедливости, Шевченка треба уважати одним з найвидатнійших европейських артистів-граверів і С-Петербурзька Академія Красних Штук не вагаєть ся достойно оцінити його заслуги як гравера, нагороджуючи поета дуже почесним і високим знанем „академика" (лявреата) мистецтва. Рідучи з початку слідами славно-звісного Рембрандта, він одначе швидко витворює свої власні, оригінальні способи, техніку і артистичні особливости в граверстві, тому Шевченка, безперечно, треба уважати вповні самостійним, оригінальним і визначним представником також сеї области мистецтва.

Згаданим не вичерпують артистичні заслуги Шевченка. Поет лишив по собі також дуже видатні портретні твори. Вже підчас перебування в Академії та в перших роках по її укінченю здобув собі славу одного з найліпших сучасних портретистів, богато індівідуальних прикмет, видатних достоїнств і цікавих особистостий зазначив він також в области історичного малярства, визначаючи ся в сім останнім історичною правдивістю і цікавою композіцією; з успіхом займав ся також малярством релігійним.

Для українського мистецтва і для України як артист-маляр Шевченко зробив дуже богато. Не кажучи про те, що бувши визначним артистом він, без огляду навіть на сюжети і характер своїх артистичних творів, повинен занять дуже почесне місце в історії розвитку нашого малярства; заслуги його — ще і иншого роду. Шевченко — один з перших артистів звернув особливу увагу на укр. сюжети й теми; по нім сі останні вже не переводять ся в малярстві, за його прикладом богато талановитих артистів починає робити їх навіть головним предметом своєї творчости. Сам Шевченко перед заслан-

нем майже цілу свою творчість в области пейзажу, жанру, історичного малярства присвятив Україні, українській природі і українському народови.

Особливо важною заслугою Шевченка є те, що в своїх артистичних творах він незвичайно проречисто (подібно як і в своїх поетичних творах) відгадав і передав настрій і характер рідної природи душі і „дух" свого народу, його особливости розумінє кращого і гарного, його артитичний смак і уподобаня. Через посередництво своїх артистичних тво ів звязав минувшину українського мистецтва з будучністю, підніс і розвинув традиції національного українського малярства. Тому то богато артистичних творів Шевченка — подібно до його геніяльних віршів — давно давно вже зробили ся в повнім значіню слова „народний", розповсюдниви ся в численних копіях ріжних аматорів і простих малярів по найдальшім сільськім закуткам, знайшовши для себе тостинне місце і в сільських „зборнях" та „розправах", і в мужицьких хатах і на ріжних предметах домашного ужитку.

З другогож боку, ніби підкреслюючи значіне Шевченка, як видатного репрезентанта характеру і духу українського національного мистецтва, української маси — особливо в місцевостях, відзначених перебуванем Шевченка за житя — мають якийсь особливий нахил приписувати творчости Шевченка силу ріжних инших, загально розповсюджених, середних мас, артистичних мотивів, тем, сюжетів і композицій, що в дійсности зовсім не належать Шевченкови.

Все те дає нам повне право поставити Шевченка на одно з найвисших і найвидатнійших місць в історії нашого національного мистецтва, признати незвичайно великі заслуги його не лиш як геніяльного поета, але також — як великого артиста-маляра.

(З Ілюстрованої України О. Н.)

ДУМКА ТОВ. САВЧУКА.

Любив, люблю, любить буду,
До смерти тя не забуду,
Ти радости моя.
Аж до смерти му любити,
Коло серця тулити,
Тебе люлько моя...

О. ІВАХ.

НА РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА.

Вже треті Шевченківські свята святкуємо на передодню нової української доби. Так, треті роковини витаємо серед запаху крови українських синів, серед руїн згарищ.

Здавалось, що Україна воскресне без проливу крови, а вже цілих два роки минуло, а Україна і дальше палає в огню і дальше окружена димами.

Збудили Тарасові слова весь український нарід і сповнюють геройські сини України його просьбу:

„Поховайте, та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою кровю
Волю окропите!"

Не дорослу ще людство до того, щоби освітою здобувати волю і мусять окупльовати кровю...

Позаторічного року сонце волі високо було взнеслось над горизонтом України та невдовзі найшли чорні хмари і закрили його собою. Україна окружена навкола ворогами, з надмірними зусиллями відбиває страшні удари, а ми тут далеко від України, з трівогою очікуємо з дня на день, що скоїлось на рідній земли.

Та ні! Се неможливе, щоби Україну приспали злі люди.— Ні, наша нація натхнена духом нашого великого генія, доти не кине оружія з рук, доки не здобуде собі свободи.

Слова Тарасові, ся цілюща вода, сей палкий огонь тліє в серцях українського народу і тепер розгорів ся великим полуменем.

Розгорілась пімста серед народу і він мстить ся за кривди своїх предків.

Та воно вже так не буде; — хмари розпливуть ся і сонце щастя, сонце волі засіяє над вільним, щасливим краєм.

Скажи мені правду, мій добрий бурсаче,
Що діяти маю, жолудок болить;
Стогне і гуркоче, мов грім серед ночи;
У очах ми жовто, мов огнем палить.
(Відповідь: Їдж менше мяса, пийо татарська).

—0—

ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ.

ПАМЯТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Се ангел дзвонить в хрустальний
неба звід! І. Франко.

Гомоніла Україна — довго гомоніла!... І рев гармат й грохіт рушниць й зловіщий свист ядер, бряжкіт і скрип козацьких кованих возів табору й шелест знамен у вітрі степовому і сикоружної борби, — замовкли у степу Вкраїни!

Гомоніла Україна — довго гомоніла!...

Довго! Довго!

Віки цілі, цілі століття!—Рід за родом, син за батьком, внуки за дідами — клали буйні козачі голови за волю України! Віки цілі, цілі століття народу маси метали, двигали ся, щоб стала правда місто кривди!

Поникли голови козачі!
Заснула здаеть ся Україна!

Знесилились предовгою борнею! Поникли голови козачі! У ярмах ходять і в ярмах мруть козацькі нащадки, сини України!

— — — — — — — — — — — — — — — —

І зазвеніла пісня на Вкраїні! Пламенне слово полилось і запалило у душах новий огонь, новую віру! Се заспівав увесь народ! се заспівали мілїони велику думу горя й скорби!

Се заспівала вся Україна величній боєвий пеан!

Крилате слово облетіло всї щирі серця України, сміливі думи запалило у молодечих головах і засвітило смолоскип — не смолоскип! а сонце волї, величне сонце свободи!

Се заспівала вся Україна, се заспівало людське горе, ввесь біль і жаль і плач — давно поляглих і живучих та і грядучих поколінь!

Се заспівала вся Україна устами вибранця з синів!

— — — — — — — — — — — — — — — —

Тіртаєва полилась пісня! Відкрилась рана вікова! Зганулось горе неминуче і забажали свободи заковані у ярма люди!

Й звенить пеаном пісень Його, найбільшого Вкраїни сина! І кличе в бій, у боротьбу, у січ на житє і смерть!

І кличе на жертвенник свободи синів сердешних України!

У темних глибинах народніх мас заблисли перші огні, занялись перші іскри!

Заблисла іскра — мати пожару!
З заходу вихор дує та грізно завіща!
І здійме ся пожар!
Най нам звенить Тіртаєвий пеан,
Най нам гремить у ломоті пожару!
У тому пожарі ми викуємо волю України!

ЛЮБОВ В ЖИТЮ ШЕВЧЕНКА.

Любов в житю людини, се гарний момент переображеня, овіяний чаром весняних запахів і сонячного проміня. Як любов згадується ся його тоді, коли людина нїчого від житя не жде, нїчого сподївати ся не може! Одначе, любов в житю поета, се вже не момент, а повсякчасна туга і порив до виміряного ідеалу, трагедія житєм несповнених надій, трагедія тієї опущеної святині, в якій як говорив Міцкевич „Бог не хоче бути, а люди не сміють"... Зреалізованого ідеалу в житю поета нема, як нема в житю наконечної доскоиалости, тимто ся трагедія — вічна.

А я так мало, небогато,
Благав у Бога: тільки хату,
Одну хатиночку в гаю
Та дві тополі коло неї
Та безталанну мою
Мою Оксаночку...

співав Шевченко на руїнах свойого розбитого щастя. Хто тому винен, кого і що обвинувачувати за те, що поет до гробової дошки не міг найти свого „маленького щастя", тихої, привітної пристані, далекої від житєвих негод, що снїговицею пронесла ся над його головою і поклала в предчасну могилу? Або нїщо і нїкого, або всїх і всьо, людий, долю, само житє требаб покликати перед суд. Так — мусїло бути. Шануючи житє Шевченка і його творчість, ми в першій мірі бачимо в йому речника покривджених, забутих людьми істот, борця за права і гідність людини топтаної сильнїйшою. Можна сказати, що власне те його становище, як творця і громадянина, закриває перед нами Шевченка, як людину. Його особиста доля і недоля, його біль і обурене було рівночасно почуванєм мілїонів яким бракло його огненого слова. Що більше, коли ми приглянемо ся до тієї

людини близше, побачимо, що була вона в силї узагальнювати, вкладати в уста цілих мас те, що особисто переживала. Шевченко, болїючи над долею своєї занапащеної любови, своєї „кучерявої Оксаночки", бачив таких істот тисячі і в їх імени, в імя правди на землї, кидав камінєм в обличя молоха, якому на імя — крїпацтво.

Ми в купочці колись росли,
Маленькими собі любились,
А матері на нас дивились
І говорили, що колись
Одружимо їх...

говорить поет згадуючи свою першу любов. Се та дївчина, що вибираючи плоскїн (в „Менї тринайцятий минав")

...почула як плачу:
Прийшла, привитала
Утирала мої сльози,
Тай поцїлувала...

а від того поцїлунку

Неначе сонце засїяло,
Неначе всьо на свїтї стало
Моє: лани, гаї, сади...

та незабаром:

... малими розійшлись
Та вже не сходились нїколи...

Остала поетова надія, що,

Може ще раз зустрінемось,
А може... Я не знаю...

П. Зайцев опублїкував в „Вістнику Европи" за лютий 1914 віднайдену ним копію присьвяти, що попереджувала текст „Черниці Маряни", пересланий поетом пок. редакторови „Снопа" Корсуневи. Присвята затитулована: „Оксанї К... ко", і починаючи ся словами „Вітер в гаї нагинає лозу і тополю" аж до слів „Тільки його долї, що рано заснув," фраґментом уже відомим змучить дальше так:

Чи правда Оксано чужа чорнобрива
І ти не згадаєш того сироту,
Що в сірій свитинї, бувало — щасливий
Як побачить диво — твою красоту.
Кого ти без мови, без слова навчала
Очима, душею з серцем розмовлять,
Кому ти любила Петруся співать?!
І ти не згадаєш. Оксано! Оксано!
А я й досї плачу і досї журусь,
Виливаю сльози за мою Маряну
На тебе дивлю ся, за тебе молюсь...
Згадайже Оксано, чужа чорнобрива
І сестру Маряну рясном укївчай,

Часом ми Петруся усміхнись щаслива
І хоч так, на жарти, колишнє згадай.
(Поезія датована днем 21 листопада, 1841 р.).

Хто була та „Оксана К..ко" не відомо. Певно одначе те, що не була се та сама (як припускав д. Зайцев) про котру говорить Шевченко:

Ота, маленька, кучерява,
Що з нами грала ся колись
Помандрувала
Ота Оксаночка в поход
За Москалями, тай пропала.
Вернулась, правда, через год
Та що з того! З байстрям вернулась
Остриженя...

Зі змісту наведеної присвяти можна припускати, що та „Оксана К...ко" віддала ся, мабуть за богатого та старого, коли мова про „Петруся", та про те, щоб вона, колишнє згадала „як жарти". А коли й була се та сама людина, то мусів поет думаючи про її подруже, помиляти ся, мусів бачити його тільки в уяві, а коли завитав на родину, довідав ся страшну про неї правду з уст брата. І з того часу поет зневірюєть ся в людий, в їх добру волю, а в кождій українській дівчині добачує жертву людського звірства і самоволі. Колиб ми мали в руках оригінал „Черниці Мар'яни," то можеб в ілюстраціях поета до неї дошукалиб ся черт облича тієї Оксани, коли зважимо, що поет списуючи Мар'яну, мав свою занапащену любов на думці.

Пробуваючи в Нижньому Новгороді, кохав ся поет в артистці Піунівній, але тільки бачучи її на сцені в українському платю. Поза сценою відносив ся до неї байдуже; там була вона представницею України, а поза сценою, звичайною сальоновою баришнею.

Під вечір життя, звернув поет увагу на Ликерію Полумасківну кріпачку, сироту, як пише Турґенєв „Существо молоде, свіже, нісколько грубое, не слишком красивое, по своему привлекательное, с чудесними білокурими волосами и той не то спокойной осанкой, которая свойственна ея племени"...

На тлі пишного великопанського сальону, творила вона, убрана по народньому, гарну, екзотичну декорацію, якою любувало ся російське товариство. Шевченко, затрівожив ся її долею, бояв ся, щоб не упала вона серед великоміського життя і запропонував її подруже. І коли можна говорити про любов, то тут, було се зовсім що иншого. Тут грала ролю добрість, спочуте незавидній дівочій долі, може спогад безталанної Оксани і в ім'я тих почувань, славлений окруженем поет, простягав дружню руку до дівчини — кріпачки.

„Шевченко, — пише д. Зайцев, шукав безпосередности і простоти, захоплюючи ся тим, що його вибрана — „сирота-кріпачка", а сирота, мріяла о.. корсеті і уборах, стараючись розвідати на скілько її жених богатий"...

Як відомо, до подружа не прийшло, а серце поета закирвавило ся новою раною, від нового удару.

І вмер поет, не зазнавши ні хвилі тихого, родинного щастя, умер згадуючи свою кучеряву безталанну Оксану...

А я так мало, не богато
Благав у Бога...

(М. Г. в Ілюстрованій Україні за р. 1914).

Ю. БУДЯК.

НА ВЕСНІ.

Весною, далеко від горя земаї,
Під небом несли ся струнки журавлі,
Несли ся і радо кричали —
То весну вони величали.

Їх крик гордовито під небом лунав,
Я з ними на волю полинуть бажав,
До них повертав ся з мольбою
Візьміть і мене ви з собою!...

В небесній блакіти несли ся вони,
Безмежної волі крилаті сини,
І в морі блакіти тонули —
Гіркого благання не чули.

А хоч би й почули, — хиба-б узяли?
Хиба-б вони волю рабови дали?
В просторі де воля гуляє,
Пригнобленій місця не має...

Закутий в страждання сумної землі,
Я заздрю дивлю ся на ті журавлі,
Дивлю ся на небо з журбою,
Як боркана птиця весною.

(Літ. Наук. Вісн. 1908 р.).

С. В. САВЧУК.

ВЕСНА.

Весна ходою тихою йде,
На зелених кригах радість несе;
А її чари немов бальсам,
Зболілі груди гоять від ран.
Весна іде...

Журчать потоки: їх дзвінкий спів
Вивільнившись гучно ,від берегів,
Несеть ся з шумом понад степи,
Гаї зелені і долини.
Несеть ся спів...

На небі синім то тут то там,
Біліють хмари, синій туман
Цілує землю, бавить квітки:
Малі листочки, шумлять думки...
То тут — то там...

—0—

ІВАН ДАНИЛЬЧУК.

РАНОК.

Веселе сонечко піднялось,
Спішить в щоденну свою путь,
Рожеві лиця підіймають
Веселі діти і встають.
Встають, щебечуть; а в городі
Колишесь річка співа птиць;
Верба гаузем викликає
З хаток біленьких, любих лиць.

СЕМЕН БАЛИНЕЦЬКИЙ.

КІЛЬКА ПРАКТИЧНИХ УВАГ ДЛЯ УЧИТЕЛІВ.

„ЯКИЙ УЧИТЕЛЬ, ТАКА И ШКОЛА."

Найважнійшим питанем людства в теперішний час є безперечно просвіта молодіжи. Від просвіти залежить будучність одиниці, родини, нації і цілого світа. Коли ми хочемо щоби одиниця віддала як найбільші прислуги для людства, ми мусимо відповідно її виховати. Коли хочемо щоби в нашім домі панував „рай", щоби між чоловіком і жінкою, між братами і сестрами була згода і любов, там перше мусить бути просвіта фундаментом до сего. Коли хочемо, щоби в нашім краю панувала моральність, ширила ся цивілізація, був добрий некорупційний заряд, горожани нашого краю мусять бути здорово просвічені люди.

Цивілізовані народи світа прикладають богато ваги учителеви. У них учитель є найважнійшим урядником в державі. Вони знають, що їх будучність і будучність їх держави залежить богато, чи не найбільше, від їх учителів.

В дуже давних часах, родичі самі учили своїх дітий. Правда, тоді й не було що так богато учити. От щоби знати, як пильнувати стада худоби, оминути, або побороти неприятеля, як забити дикого звіря та злагодити його мясо на поживу, а шкіру на одіж. Щоби сього всього научити сина, батько не потребував помочи. Він „учив ся робити через роблене". Сей педагогічний принціп модерні педагоги старають ся застосувати всюда по школах. Та коли світ став більше заплоднений, коли поділ праці був конечно потрібний і чоловік мав чимраз менше вільного часу, і коли дитина потребувала учити ся щось більше ніж батьківського занятя, учителі стали конечно потрібними.

ВИСОКЕ ПОКЛИКАНЄ УЧИТЕЛЯ.

Кождий, хто заміряє вчити ся на учителя, повинен себе спитати, чи він буде добрим учителем і чи він буде любити се заняте. Кождий учитель повинен мати бодай частинку духа великого учителя Фробеля, котрий говорячи про свої перші дні учительованя сказав: „Мені здавало ся, що я знайшов щось, чого я ніколи не знав, а все за ним прагнув". Пестальоці, другий великий учитель, міг мати ріжні політичні занятя, але він все казав „я хочу бути учителем".

Кождий, хто хоче бути учителем, повинен себе спитати, чи він посідає відповідні прикмети учителя.

ПРИКМЕТИ УЧИТЕЛЯ.

1. Учитель повинен бути терпеливим і симпатичним. Учителева робота є дуже тяжка. Його дорога не є вистелена цвітами. Хто жив з дітьми, хто знає їх, той певно не заперечить з якими великими трудностями учитель щодня нераз стрічає ся. Колиж він не є терпеливим і симпатичним, його робота є неможлива. Дальше, учитель повинен любити дітий. Під сею любовію, я не розумію „цяцькане", бо така любов лише розпустила би дітий. Між учителем а дітьми повинна бути природна симпатія, котра зближує серця до купи. Посідаючи любов дітий, учитель буде в силі заглянути в глубину душі дитини і пізнати її характер. Людина, котра не посідає сих прикмет, ніколи не повинна бути учителем.

2. Учитель повинен все виглядати веселий і щасливий. Атмосфера кляси і контакт з невинним молодечим житем повинні витиснути сліди любови і добродійства на його лици. Не забувайте, що щирий успіх учителя є благословенством для тих, котрі є під його впливом.

3. Учитель мусить бути фізично здоровий. Ми сказали, що учитель повинен виглядати завсігди щасливий, веселий, але коли він не є здоровий, коли йому все щось бракує, він таким бути не може. Коли учитель буде завсігди виглядати квасний, та понурий, то й його ціла школа буде такою. Людина, котра знає, що учительська робота для неї за тяжка, повинна ради добра того молодого цвіту й ради свого власного добра не вступати в учительський стан, а вибрати собі якесь відповіднійше заняте.

4. Учитель мусить думати і говорити льогічно. Для учителя не вистарчить лише знати богато, він мусить бути здібним уділити того знання другим. Хто завсігди колибає ся в думці, бесіді і ділі, той на сім полі богато роботи не зробить.

5. Учитель дальше мусить бути альтруістом. Христос був великим альтруістом і хто хоче, щоби йому повела ся учительська робота, нехай без вагання іде його слідами. Він не цофав ся від найпростійшого занятя. Він зробив для людства все, що міг. Він віддав своє житє для других. Історія світа не знає красшого прикладу альтруізму. Хто не бажає добра людству, той не сміє бути учителем.

II. ШКІЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.

ЦІЛЬ ДИСЦИПЛІНИ.

1. Охорона прав кождої дитини.
2. Вироблене доброго імени цілої школи.
3. Наука без дисципліни неможлива.

Кожда дитина має право мати перфектну свободу і рівність з другими, як в школі при науці, так і на лавзі при забаві. Право учити ся і бавити ся без перешкоди від других дітий повинно бути запевнене кождій дитині. В котрій школі сього нема, там нема порядку, а нема порядку, нема доброго імени і нема бажаного поступу.

ПОСЛУШЕНСТВО.

Щоби був порядок в школі, діти мусять слухати свого учителя. Учитель здобуде собі послушенство тихим, спокійним способом. Коли щось прикаже, повинен допильнувати, щоби його приказ був виповнений. Результат все буде більший і ліпший, коли учитель скаже дитині „прошу зробити то", ніж „ти мусиш то зробити, бо набереш в шкіру". Дитина виповнить розказ в обох случаях, але ті виповненя дуже ріжнять ся. Перший розказ дитина виповняє з охотою, а другий зі страху перед карою.

РЕГУЛЯМІНИ І ЯК ІХ РОЗУМІТИ.

Де живе якесь число людий, там потрібні відповідні приписи після котрих вони мають жити. Пунктуальне і регулярне ходжене до школи і інтелігентне заховане ся, пошана прав других, можуть бути першими регулямінами в школі.

1. Не споминати зло наперед, — богато зла не було би, коли би регулямін не відкривав його дітям вже наперед. Мама нераз ідучи з дому, лишає дітий самих і наказує, щоби не рушали се або се. Тимчасом вернувши, дивує ся, що діти її не послухали. Правдоподібно, що діти були би і не подумали про се сповнене того зла, про котре мама наказувала, коли би вона не пригадала їм про нього сама. Доволі маємо часу лічити зло, коли покаже ся.

2. Остерегти діти перед встановленем якогось регулямину.— Коли діти зроблять щось злого, розкажи, нехай то зло направлять. Коли се зробить, справа скінчена. Коли однак не поправлять ся, остережи їх перед карою, яка їх чекає. Коли і се не поможе, встанови регулямін.

3. Пильнуй, щоби регулямини були виповнені. — Коли-учитель не дописовує, щоби його школярі жили після ним уставленого припису, то лїпше було би, щоби такого припису і не було. Коли діти дізнають ся, що учитель не дуже стоїть при тім, щоби його розказ був виповнений, в такім разі діти не будуть так поступати і учитель буде безрадний.

4. Відклич регулямін коли його більше непотрібно. — Діти будуть більше шанувати і повинуватись шкільним регулямінам, коли безпотрібні регулямини не будуть істнувати.

АПЕЛЬОВАНЄ ДО ЧЕСТИ.

Коли діти є вже старші, між ними легко можна утримати дисципліну, коли апелює ся до їх чести. Дітям повинно ся пояснити, що таке честь, та само її пошановане. Коли вони се зрозуміють, я певний, що учитель не буде мати богато клопоту з старшими дітьми щодо дисципліни.

МОНІТОРИ (ученик маючий надзір над другими.)

Моніторів не повинно ся вживати ані в науці, ані в дисципліні бо дітям ще брак справедливости, розсудку, безсторонности. Коли моніторів уживає ся до утримування дисципліни, вони звичайно не трактують всіх однаково і їх неприятелї будуть звичайно найбільше терпіти. Знову, моніторі стають ся з кождим днем непопулярними, отже, як бачимо, робить ся кривду обом сторонам. Моніторів можна уживати лиш до чищеня таблиць, стирок, роздавя книжок і т. п.

КАРАНЄ — ЦІЛЬ.

Школа карає дитину на се, щоби її поправити і зреформувати, а ніколи на пострах других. Що инакшого з державою. Вона має до діла вже з дорослими і відповідаючими за свої учинки людьми і тому в богатьох случаях карає лиш на те, щоби дати пострах другим, але сим злочинця не направляє. Школа знову має до діла з нерозсудними малолітками, котрих повинна направляти, а не псувати. Дитину можна порівняти до кавалка дерева. Як добрий майстер виробить з дерева щось красного, пожиточного, а попсуй-майстер, так добрий педагог дитину виховає на красну людину, а злий попсує.

ЩО ТО ТАКЕ КАРАНЄ? — Фізична або духова кара наложена на винну особу через когось, що має до того авторітет. Ціль каранї є поправити і зреформувати одиницю.

Пріщіпи, якими повинно ся руководити при караню. — Найменша (найлекша) кара, котра виповнить свою ціль, є найліпша кара. Коли дитина прогрішить ся, коли учитель не

повинен думати, на яку то саме кару дитина заслужила, але повинен завдати таку, котра би була вистарчаюча поправити виновника.

Кара повинна бути вислідом провини. Коли дитина зле захована ся при забаві, позбавити її нагоди бавити ся, коли бе ся з другими ідучи до дому, не пустити її поки другі не відійдуть; коли вона говорить неправду, не вірити їй.

РОДИ КАРИ.

1) Нагана приватна і публична. — Нагану можна спричинити поглядом і словами. Всім нам звісно, як Петро відрікає ся Христа, а коли Христос потім переходив попри нього і лиш подивив ся на нього, йому серце краяло ся з роспуки. Коли учитель хоче висказати нагану словами, повинен уважати що би не висказувати її з гнівом.

2) Відокремлене. — Коли дитина не заслугує, щоби товаришувати з другими, вона повинна бути на якийсь час відокремлена від них, головно при забаві.

3) Цофане привілеїв. — В кождій добрій школі є певні привілеї, а коли дитина надуживає сі привілеї, тоді тратить їх.

4) Порадь ся з родичами. — Учитель повинен часто сходити ся з родичами і радити ся, як би то найліпше виховати їх дїти.

5) Тілесна Кара. — Богато людий є того переконання, що прут, чи таки пасок, помагає в вихованю дїтий, як в школі, так і в дома. Одно лиш треба мати на увазї, а то се, щоби його за богато не уживати, як також, щоби тілесна кара не була шкідлива. Тягане за уха, за волосе, бите по голові і т. п. не повинно мати місця в наших школах. Ліпше дитину виключити зі школи, а ніж уживати такої варварської кари. В школі брутальства не повинно бути. Кождий повинен мати вже настільки свідомости, що ухо, се не ручка, за котру можна потермосити і збутиди розум. Кождий учитель повинен знати також і се, що котра дитина призвичаена в дома до побоїв, то в школі тій дитині вистарчить одно тепле слово учителя.

6) Суспендоване. — Часто буває, що дитина є заразою шкільної дисципліни, заразою свободи других дїтий. Здорова атмосфера школи поможе злій дитині, такої дитини учитель повинен як найскорше позбути ся з своєї школи, бо така дитина є зігнилим яблоком в бочці здорових яблок. Суспендоване повинно слїдувати, наколи инші кари не могли поправити злої дїтини. Однак коли дитина відмовляє ся послухати учителя, коли робить науку неможливою, вона повинна бути суспендована в тій хвили; в противнім разї авторітет учителя буде стрічений.

7) Витнане. — Ріжниця між суспендованем а вигнанем є та, що перше тривае тимчасово, а друге стало. Вигнану дитину не треба лишати на посміховиско людий, а конечно дати її до поправчої школи. Суспендоване і вигнане повинно ся уживати дуже рідко, лиш тоді, коли всї инші способи були безуспішні.

КІЛЬКА ПЕРЕСТОРОГ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ.

1) Ніколи не уживай сарказму. Уживане сарказму виходить не на користь як дитині, так і учителеви. Дїти вже з природи лагідні, щирі, тоді учитель не повинен робити їх підозрілими і т. п. Житє пізнійше завдасть їм немало болю і без учителя. Ради свого власного добра, учитель не повинен уживати сарказму, бо се відбивае ся на його душі і житю. Замість спокою, радости, доброти і лагідности, на його лици виступають знаки ненависти, підозріня і пімсти так і між старших.

2) Уникай грозьби і свареня. — Учитель більше зробить для добра дїтий, коли він не буде їх сварити, ані їм грозити. Коли дїтий сварить ся, вони стають більше обоятними як також починають бути упертими. Коли треба дати остережене дїтям, щоби се або те більше не робили, то остережене повинно бути висказане з розсудком.

3) Додержуй свого слова. — „Який тато, такий син", каже наша пословиця. Учитель заступае тата і як він виховае дїти, такі вони і будуть. Коли учитель хоче, щоби дїти були правдомовні, мусить завсїгди бути сам правдомовним, мусить додержувати свого слова, в чім би то не було.

4) Не будь за скорим в караню дитини. — Коли дитина по повнить щось дуже злого, ліпше буде, коли учитель зачекае день-два. За той час мине злість, буде можна більше дечого довідати ся про дитину і її окружене і тоді можна буде справедливійше її вкарати.

Ось примір. Один хлопчик приходив часто пізно до школи, защо учителька напоминала його що дня, але коли то нїчо не помагало, вислала його до директора, щоби той відповідно його скарав за непослух і недбалість. Директор звернув ся лагідно до хлопця і спитав:

— Чому ти, хлопче, так часто спізняеш ся? Чи твоя мама знає про твою неточність?

— В мене мами давно нема. Моя мама вмерла, — відповів хлопець, заливаючи ся діточими невинними сльозами.

Директор довідав ся дальше, що батько того хлопця був простим робітником і хлопчина мусів вставати що раня перед шестою годиною, приготовляти батькови снідане, як також збирати чотирилітну сестричку, бо старенька бабуня була за слаба до роботи і часто навіть не вставала з ліжка. По сніданю хлопчина біг на вулиці міста і продавав ґазети, щоби бодай трошки помочи бідному батькови утримувати родину. От се була причина неточности хлопця, і коли би директор був не випитав ся, а укарав, то зробив би був тій дитині болючу кривду.

5) Будь розважний в даваню помочи дітям. — Коли учитель робить для дітий те, що вони можуть зробити самі, він робить дітям кривду, бо вони мало чого научать ся. Без самоактивности, нема науки. Ніхто не навчить ся робити черевиків, коли лише буде дивити ся, як їх швець робить. Він мусить взяти ся до роботи сам, а за якийсь час вправи з нешевця, станеть ся швець. Таксамо і з иншою наукою. Учитель помагає лиш тоді, коли його поміч конечна.

6) Май терпеливість з тупоумною дитиною. — Не штука учити дитину, котра сама рветь ся до науки; але збудити зацікавлене до науки в тупій дитині потрафить лиш той, хто є в дійсности учителем. Тут треба бути вправним, терпеливим, тактовним і розсудним. Тупа дитина часто учить ся пильно і знає вагу роботи. Такій дитині будучність не страшна. Вона йде сміло вперед, ще й других веде за собою, лиш треба для неї відповідного учителя. Старі учителі скажуть вам, що противно, богато з їх учеників, на котрих покладлао ся немало надії, не мали „щастя" в пізнійшім житю. Чому? Відповідь на се ясна. За молоду приходило їм всьо легко, а пізнійше, коли надибали на яку трудність в житю, вони її побороти неуміли, бо не знали як — не научили ся.

7) Диви ся на дітий часто „через пальці". — Часом діти роблять дуже невинні похибки на котрі не повинно ся звертати уваги і за се їх карати

А тепер буду старати ся подати кілька практичних уваг родичам, котрі вірю, повинні поліпшити стан нашого шкільництва в Канаді.

1. УЧИТЕЛЬСЬКА ПЛАТНЯ.

Часто можна почути між нашими людьми, що учителі беруть за велику платню. Се говорять звичайно люди не щирої

моди, котрі не думають богато над тим, що говорять. Коли ми порівнаємо платню народного учителя з платнею инших фаховців, то побачимо, що платня учителя є рішучо за малою в порівнаню з працею і прислугою яку учитель дає. Я не буду говорити про людий, котрі обертають великим капіталом, але візьму за примір таки простого робітника. Учитель бере сто долярів на місяць, а простий робітник так само, а часто дістає ще і вікт до того. (Нехай ніхто не подумає, що я закидую робітникови — я далеко від того). Коли порівнаємо видатки учителя з видатками робітника, то побачимо, що учитель бере богато меншу платню від робітника. Деж його літа молодії, страчені над книжкою, де не діспані ночі? Защо видавав учитель сотки долярів на науку будучи студентом? І чиж не дивниця, що в нас в Канаді так малосталих учителів? Чи дивувати ся, що й ті, котрі хотіли бути учителями покинули учительство і взялись до більше поплатного занятя. Ні, і ще раз ні. Доля учителів в Канаді незавидна. Платня мала, жите бурлаче, забезпеченя на старість нема ніякого. Коли умирає фармер, він лишає своїй дружині і своїм дітям найменше одну фарму. А яка доля чекає жінку учителя по смерти мужа.

Тож, як бачимо, платня учителя є дуже скромненька, коли пригадаємо собі яку велику і цінну роботу учитель сповняє для людства. Я вірю, що так довго, як учителі не будуть брати більшої платні, або не будуть забезпечені на старі літа, так довго в західній Канаді буде відчувати ся брак учительських сил.

2. УЧИТЕЛІ, ПЕРЕЛЕТНІ ПТАХИ.

Короткий побут учителя на однім місци, спричинює великанські страти для дітий. Ті тисячі долярів, що видаєсь рік річно на шкільні видатки, принесли би далеко більшу користь для дітий і для старших, коли би люди, головно наші, зрозуміли вже раз, що міняти учителя що року (а часом два й три рази до року) є дуже а дуже шкідливим. Приходить новий учитель до школи і звичайно бере ся з великою енерґією і запалом до роботи, бо хоче, щоби діти шось знали, ну тай і перед людьми треба з чимось показати ся. Повчить він яких 4 — 5 місяців і його енерґія та той молодечий запал до роботи нагло остигає бо за місяць, два, приходить конець його роботи в тім дистрікті. Він починає думати про нову школу, нових дітий, та нових людий. І так, головно за послідний місяць, роботи нема такої, яка би повинна бути. Нераз шкільні двері замикають ся в послідне на яких 3—4 місяці, а то й цілу

зиму і діти сумно розходять ся до дому і тратять свої молоденькі літа, забуваючи навіть те, що за літо научили ся. Вони лише добре залізнали ся з учителем, а учитель з ними і тепер би лиш робити, учити ся, а тут приходить розлука. Жалко учителеви, а ще більше жалко дітям, що так довго, а може й ніколи не будуть бачити ся зі своїм добрим учителем.

По довгій зимі наступає довго ожидане літо. В околиці наступає незгода, люди дорікають тростісам, що вони не годні знайти учителя. По довгих пошукуваних приходить новий учитель. Не знає він нікого і ніхто не знає його. Починає він роботу і бере ся до неї нелінливо, бо він також за дармо хліба їсти не хоче. Біда лише в тім що в него вже инакша метода в ученю, обходжене ся з дітьми, инакша натура що до людий. І знов забирає 3 — 4 місяці, ним діти і люди пізнають свого просвітителя, а він їх. А в два-три місяці по сім, шкільна дітвора знов вже сидить в дома, а в школі перезимовують канадійські воробці. Отжеж, чи дивувати ся нам, що дуже часто можна побачити 14 літні діти в першій або другій клясі? Чи дивувати ся, що на цілу Канаду наших дітий може й сотня не переходить 8-ий степень науки? Чи дивувати ся, що ми так мало маємо просвічених людий? Народе, не дивуй ся! Як ти сам їх не видаш з себе, як сам їх не виколишеш, ніхто тобі їх не дасть, ніхто з неба не кине, бо чуда тепер не творять ся. То му я кличу до наших людий, коли маєте доброго учителя, тримайте його з року на рік, тримайте школу отворену 10 місяців що року, а певно, що з ваших дітий виростуть колись гарні, розумні люди.

3. СКАРГИ ДІТИЙ.

Часто трафляє ся, що дитина прийде зі школи до дому і скаржуть ся на других дітий, або і на самого учителя. Злий батько, або зла мати зараз зачинають відказувати на учителя, що він сякий та такий, не розібравши навіть добре справи. Добрий, знову, батько вислухає скарги дитини і при найблизшій нагоді піде до учителя і в него розвідає ся, як ціла справа стоїть. Часто обидва прийдуть до заключеня, що дитина і не мала зовсім причини скаржити ся, а коли і мала, то добрий учитель постарає ся о те, щоби та дитина не була більше скривджена. От такими легідним способом омине ся всякі непорозуміня між людьми а учителем а і поступ в науці буде не малий.

4. НЕ ГОВОРІТЬ НІКОЛИ НЕПРИХИЛЬНО ПРО УЧИТЕЛЯ В ЙОГО НЕПРИСУТНОСТИ.

Учитель не є непомильний і він таксамо як перший ліпший може часто помилити ся, але про його помилки добрі родичі ніколи в присутности своїх дітий не говорять. Не говорять тому, бо хочуть, щоби їх діти думали про учителя добре, бо тоді лише може учитель сповняти свої обовязки, коли діти йому вірять і його шанують. Учитель, котрий не має віри, пошани і любови в дітий, найліпше зробить, коли пошукає собі другої школи і розпічне нове, краще жите з новими дітьми.

5. ПОСИЛАЙТЕ ДІТИ РЕГУЛЯРНО ДО ШКОЛИ.

Дуже велику кривду роблять родичі дітям коли посилають їх лише два-три рази на тиждень до школи. З такими дітьми учитель має звичайно більше роботи чим з иншими, а хосен менший. Таксамо через таких дітий другі пильнійші діти терплять, бо учитель тратить за богато часу з нерегулярними дітьми. Та ще часом бувае і так, що ті родичі, котрі не посилають дітий до школи ще і відказують на учителя: „от я посилав, каже один, свої діти вже ціле літо до школи, але проте нічо не знають". Не знає бідачиско, що він сам ворог своїй дитині, що він сам причиною того, що його дитина нічого не знае. Післати дитину до школи 30 разів на сто, се те саме, що нічого.

Ще одно і то дуже важне для початкуючих дітий: Коли отворяе ся школа, то початкуючі діти повинні безусловно учащати до школи з самого початку шкільного року. Дуже часто бувае, що такі діти приходять пізнійше дві-три неділи і з ними треба або зачинати наново, або цілком на них уваги не звертати. Коли учитель має одну або дві клясі, то пів біди-лиха, але що буде робить той, котрий має їх сім або вісім? Не забувайте, що початок дуже а дуже важний для початкуючих дітий.

6. „РІДНА ШКОЛА".

Отсих двоє повисших слів значать для нас, Українців, дуже богато. Ми приїхали сюда з рідної країни і не привезли з собою нічого, окрім рідної мови. Не вжеж мали би ми допустити до того, щоби наші діти не знали її? Там де нас Ляхи, Москалі та Мадяри мучили до крови, там ще звеніла наша мова, наша пісня, а тут на сій широкій, вільній зелі мали би затратити, забуту тую мову, що нас рідна мати, рідна ненька навчила? Коли ми забудемо свою мову на чужині, нас люди,

нас сам Бог забуде.

Правда, в Саскачевані і Манітобі закон не позволяє нам учити в шкільних годинах, себто від 9 до 4 години, але чейже закона нема нігде, щоби заборонив учити по четвертій. Коли ми будемо знати читати по свому, се ще не значить, що ми не будемо „льояльними" для нашої нової вітчини. Ми жили в бувшій Австрії і учились рідної мови, а проте ми, не були її невірні, а противно, не мало нашої крови пролилось за Габсбургів (правда, що задармо пролилась, та що робити). Та ка вже наша вдача: в котрім краю живемо, за той кров проливаємо.

Обовязком родичів є домагати ся, щоби наші учителї учили української мови по 4 години. А коли нема свого учителя, то чейже знайде ся одна людина в громаді котра за умірковану нагородою зобовязалаби ся учити дітий по українськи. Не забуваймо, що „хто матір забуває, того Бог карає".

7. ХАТА ДЛЯ УЧИТЕЛЯ.

Коло кождої школи в українських громадах знаходить ся хата для учителя, однак ті хати такі, що пожаль ся Боже. Ще в літі живе чоловік, але як прийде ся зима, то не один зубами дзвонить. Добре було би, щоби тростіси будували хати теплі, щоби можна було канадійську зиму перезимувати. Тоді і менше палива минеть ся і жите учителя буде трохи краще. Так само треба брати під увагу і се, що в однім кімнатовім домику досить прикро жити, бо нема нігде що положити, а то і де обернути ся. Я певний, що кождий учитель був би задоволений хатиною, котра би містила в собі спальню, їдальню і кухню. Старайте ся задоволити учителя, а він певно віддячить ся щирою роботою коло вашої дітвори.

8. ГОРОД КОЛО ШКОЛИ.

Коло кождої школи тростіси повинні виправити кавалок землі для шкільного городу. Город повинен бути на стільки великий, щоби кожда дитина мала свою грядочку. Маючи город, діти при кождій нагоді учать ся імен ріжних рослин і знарядів і таким способом учать ся не лише англійської мови, як також учать ся працювати ходити коло огороднини.

9. ЗАБАВА.

Дуже часто можна почути нарікання від наших людий, коли вони довідають ся, що тростіси купили мяч (фут-бал), або які инші забавки для дітий. Сим скажім коротко: Як тіснa бараболя не хоче лізти до рота, так наука не хоче лізти до голови без забави. Дехто буде сидіти над книжкою годину і півтора, але більше як буде сидіти, то не висидить нічого. Її мозок змучений, вона потребує відпочинку, а найліпший відпочинок для дитини, є добра рухлива забава. Коли дитина по науці рухає ся, вона забуває про науку, кров кружить живійше і ліпше відживляє умучені частини мозгу. Треба памятати, що „в здоровому тілі здорова душа", а забава власне робить тіло дитини здоровим.

Саскатун, марта 1, 1919.

ІВАН ДАНИЛЬЧУК.

ДО ВЕСНИ.

Тебе не було, ні! Ми спали
І в сні ридали, а наш сум
Глушив щоденні почування,
Котрі щептали мов на глум:
Весна прийде,
Весна, Весна...
І ти прийшла! Ох, люба, люба,
Кохана наша, ми зраділи, —
І все радіє — слухай! Діти
Весело-любо гомоніли:
Весна прийшла!
Весна, весна!

———0———

ІВАН ДАНИЛЬЧУК.

СУДЬБА.

Тихо, тихо, наче лихо
Вють ся сови понад гай;
Немов дітн, весни квіти
Полинули в сонний край.
Так тихенько... Весна-ненька
Положила всіх до сну, —
Так тихенько морозенько
Прокидаесь через тьму.
Запахає цвітам маю
Сонні очи, красоту —
Молоденькі діти неньки
Завмирають в тихім сну...
А раненько, веселенське
Встане сонце весяне,
І погляне, тай зівине, —
В гору, в хмари полине..

ГУМОР.

КОТРИЙ ЧАС?

Просить ся когось, хто є дійсно обзнакомлений з сею справою, най нам скаже, яка тепер саме пора дня, що за день, місяць і рік, як також, чи ми живемо перед Христом чи по Христі? Ми ніяк не можемо дорахувати ся, а сущячи по часі, який тримають наші сусіди, виходить, що вони мало що більше про сю справу знають, чим ми. Радик іде спати разом з сонцем, Стечишин дві години по заході сонця, Вавринюк будь коли, Савчук і Івах ніколи, Цимбалістий як зголодніє, а Лукащук від повідно до того, коли встане. Чорнейко вже навіть вчити ся не хоче, бо каже, що нічо з того не приходить; він починає вчити ся після його годинника пів до шестої рано, а за годину Бойкович кличе його вже на обід. Коли приходить до їдальні, бачить, що столи ще не готові і іде будити кухарів. Вони питають його, що вони мають варити, обід, вечерю чи сніданє, та він не знає, а щоби не зісти обіду замість вечері, або вечері замість сніданя, то не їсть зовсім. Ред. „Каменярів".

ПРО ЕКОНОМІЮ.

Економія, се дуже пожиточна наука. Вона учить щадити, не лише гроші, але і час. Один з наших славних економістів, тов. М. іде спати не скидаючи верхньої сорочки. Сим він заощаджує пів мінути часу, котрий обертає на відпочинок. Він вирахував, що в протягу одного року він заощаджує 182 мін., 30 секунд, або 3 год. 2 мін. і 30 секунд. В переступнім році він заощаджує 183 мін, або 3 год. і 3 минуті. Значить протягом одного року він спить о тільки більше. Ну, а що доперва, як би він спав, не розбираючи ся зовсім? Чудо тай годі!

НА ЛЄКЦІЇ ГАМАТИКИ.

У ч и т е л ь: — До якого рода іменників належить Іван, — до животних, чи неживотних?

П е т р о: — До животних.

У ч и т е л ь: — Чому?

П е т р о: — Бо має живіт. ..

У ч и т е л ь: — Дуже добре а чи Іван буде належати до осіб, чи до звірят?

П е т р о: — То прошу пана учителя, як до Івана

ПОБАЧИВ.

А.: — Ти чого такий обкровавлений?

Б.: — Я бив ся з Миколою.

А.: — А то здщо?

Б.: — Бо він минувшого року назвав мене верблюдою.

А.: — Минувшого року? І ти чекав аж до нині?

Б.: — Так, бо я аж нині верблюда побачив.

П а ц і є н т: — Прошу доктора, погляньте менї на голову і скажіть, чого я лисію.

Д о к т о р: — Гм, річ дуже проста, лисієте, бо вам з голови волосе випадає.

ТАКОЖ ПРИЧИНА .

— Коли приходжу до тебе, жіночко, то боюсь твоєї тіни...

— І тому ніколи в день не приходиш до дому, але аж пізно в ночи!

ОДА ДО ЧІСНИКУ.

Ой чісноче мій, чісноче,
Ніхто тебе тут не хоче;
Ані з хлібом, ані з маслом,
Ні з юшкою, ані з квасом,
Ні з картофлев, ні з фасолев,
Ані з перцем, ані з солев.
Йди собі між Італяни,
А нам може лекше стане.
Іди собі межи люди,
Іди з бурси ч...у в зуби.

МУДРА ДИТИНА.

— Вуйку, ци ви умієте лазити по снурку?

— Ні, не умію, дитинко.

— А церес обруч скакати умієте?

— І того не умію, любчику.

— А якіз ви умієте стуки?

— Не умію жадних, голубчику.

— Ей, ви мусите уміти дузе гарні стуки.

— А то чому, серденько?

— Бо як ви приходите, то мама завсїгди каже: знов іде тота стара малпа.

Ситий і голодний бурсак.

ЗМУДРУВАВ.

В о р о ж к а: — Сей о знак на руці показує, що хтось богатий з вашої родини умре і лишить вам велику спадщину.

С т у д е н т: — Дуже добре, отже позичте мені сто долярів на рахунок вашої ворожби.

„КАМЕНЯРІ“

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА „КАМЕНЯРІ“ ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

РІК 2. САСКАТУН, ВІВТОРОК, 1-го ЦВІТНЯ, 1919. ЧИСЛО 6

ВІД РЕДАНЦІЇ.

ВЕЛИКДЕНЬ.

Христос Воскрес!
Вмер, лежав у гробі і знов воскрес!

— — — — — — — — — — — — — —

Воскресла природа!

Білі хмари пливуть по блакитнім небі і кидають легенькі тіни по розлогих степах.

На тих степах недавно ще царював дух смерти. Під грубою верствою снігу лежали труни торічних трав і цвітів. Понад снігами взносились безлисті дерева і кущі і нагадували собою єгипетські мумії — мали тіло і форму, та не мали життя. Повіє зимний вітер, заскрипить мелянхолійно стара тополя і ще більше повіє на тебе духом смерти, духом руїни...

— Умерло все, — кажеш.

Умерло, та лиш на перший погляд. Під грубою верствою снігу, під троха тоншою верствою землі, де око не загляне, ухо не почує, нога не торкнеть ся, там, не заколочене нічим, ховаєсь життє.

Не збагнеш яке воно: ні форми, ні виду, ні фарби. Зараз, мале й велике, надзвичайне й просте.

Що воно є?

Не знаєш...

Щось, що творить весь світ, що переходить з одного в друге, з роду в рід, з року в рік. Щось, що дало почин всему, всій вселенній.

Щож воно те „щось”?

Не пробуй, не збагнеш!

Та „воно” є, і коли ти дивиш ся на голі тополі і кущі, та на зівялі цвіти і трави, і кажеш „вони умерли”, ти дуриш себе. В них вмерло лиш те, що бачить твоє око. Та

в них є те, чого ово не доглине, чого розум не осягне, що не має кінця ні, здаєсь, початку. В них є життє. А життє не вмирає. Воно змінюєсь, правда, та не кінчить ся.

Прийде весна, сонце огріє землю і що за рух!

Сніг топить ся, і, то ховаєсь у землю, то маленькими струмочками спішить до рік, до моря.

Мілїони трав і зел пробивають ся крізь землю і прибирають її в неописану тканину.

Мілїони маґіцьких листочків, що через зиму спокійно спали, співають у вітрі пісню своїх предків.

Мілїони, — та ба, не описати, ні того руху ні того змаґання, що тоді панує; не описати ні тої краси ні того чару, що тоді царює. Не описати...

Одним словом, воскресла природа.

— — — — — — — — — — — — — — —

Христос Воскрес!
І настала радість,
Радість чуственна, велика.

— — — — — — — — — — — — — — —

Воскресла природа.

Воскресла, й напоїла радостю свої дїти. Забули ся зимові злидні і горе і страждання. Забула ся туга і розпука, а на їх місце ступила надія — надія на краще в житю.

Хлїбороб витягає плуг і борони і з щирою молитвою в серцю спішить на поле. Спішить, щоби зараня кинути зерно у землю, щоб напоїв його вже перший дощик.

Жінки-ґаздині сіють грядки, та просять Бога, щоб не давав вже більше морозу, бо пропаде марне їх тяжка праця.

Дїти радісно бігають по болотнистій дорозї та роблять млинки на придорожних фосах.

Худібка, мукаючи весело, спішить у поле, можеб знайти хоч одну зелену стебелинку.

Пташки будують звинно ґнїздочка, та наповняють воздух радісним співом.

Мухи бренять...

Воскресла природа.

Радість, веселість на земли.

Христос Воскрес!

Воскресла ідея, ідея правди, ідея волї і справедливости.

— — — — — — — — — — — — — — —

Воскресла Україна!

Сотками лїт лежала у гробі, сотками лїт стогнала під стопою катів-тиранів, сотками лїт слухала як вороги її співали над нею похоронну пісню.

А коли вона лежала безпомічно у ніг своїх катів, коли здавалось, що серце в неї уже не било, то вороги з радости затирали руки і між собою шептали: „Україна вмерла". А звернувшись до цїлого світа, з диявольською хитростію кричали:

„Не було України, нема і не сміє бути".

І поставили сторожу коло гробу України і вірили, що силою переможуть правду.

Та перечислились.

Не скувати буйної думки, не закрити правди, не оминути справедливости.

Коли найменше сподївали ся, коли сторожа, певна себе, сміялась над мрією воскресення, Україна воскресла.

Гробний камінь відвалив ся з громом, котрий розніс ся по цїлім світї. Задрожала земля під ногами козацьких нащадків, запалало небо поломю пожежі, наповнив ся воздух димом пороху.

Україна здобуває собі свою волю, право, признанє.

Чи здобуде, не знати. І тепер не брак тих, що кричать: „України не сміє бути". І тепер є ще такі, що під іменем святої правди і волї допускають ся нєкольких злочинів.

Та дарма. Ідеї вільної України не здушити. Коли неправда і сим разом поборе правду і коли „всемогучі" Україні проголосять вирок смерти, то скорше чи пізнїйше правда візьме верх, а тоді горе катам і лицемірам.

Байдуже, чи Україну признають самостійною, байдуже, чи дадуть нам те, що наше. Україна воскресла і з волею чи проти волї її сусїдів буде жити на віки. І з волею, чи проти волї її сусїдів і „опікунів" прийде час, коли світ з пошаною буде глядїти на синьо-жовтий прапор, котрий буде гордо маяти у буйному вітрі українських степів.

Бо Україна воскресла, воскресла ідея волї, ідея самостійности.

———0———

О. ІВАХ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС.

Голос луна: Воскрес Христос!
Серед плачу, радісних сльоз:
Легенький усміх на устах,
А сльози втіхи на очах.
Голос луна: Воскрес Христос! —
І Україна серед сльоз.

Ходім у степ, там серед піль, —
Де наше серце стисне біль,
Тамки лежить наша рідня:
А їм могила вічина;
За волю краю там лежать;
Христос Воскрес! їм заспівать.

Співаймо днесь: Воскрес Христос!
Гай зеленіє і верболоз,
Цвіти ростуть по всіх полях,
Цвите дерево по садах,
Нині зелені, цвите бов,
Нині весна: Воскрес Христос!

(1918)

ІВАН ФАБРИКАНТ.

ЧУЖИЙ ДЗВІН.

Сидів у чужому городі, у чужій хаті коло відчиненого вікна.

Пізна, туманна та плакуча осінь.

Земля й небо закутались у сіру, мутну кирею дощевих хмар.

Був на далекій чужині, за кордоном.

Сидів коло вікна і слідкував за нерухомим електричними очима города, що прорізували різкими промінями глибоку темряву ночі.

Насупроти — чорна тінь Кірхи.

Неначе високий шпиль її хоче прорвать навислі хмари.

Тиша... Тільки дощ тарабанить у шибку...

Замисленно й смутно.

Але мовчанє ночі якось у одну хвилину розірвалось хапаючим за серце згуком...

... Бов... бов... бов...

Годинник одбивав години. Дзвеніли, обривались згуки дзвона.

Зразу сміливі, а потім бонзко — тремтячі, мовби завмираючі з мукою.

Замираючі в ледве чутному метальовому риданні...

Неначе живі, неначе зачаровані сі згуки запанували мною.

Як розтоплене олово, важкими краплями падали вони в мою душу.

То були ридаючі згуки.

Неначеб то плакали вони, що в таку негоду зірвались із грудий мідного церковного дзвону.

І, тремтючи, збиваючись у купу, плакали вони під холодним дощем, під сірим, мертвим небом. Згуки ридали, а в купі з ними ридала й моя душа.

Сум, безнадійно — болючий сум, що бив ся надломленими закрівавленими крилами, чув ся в сих згуках...

А моя душа, як зляканий птах, тремтіла, прислухуючись до них.

То були чужі згуки...

Чужі згуки, чужого дзвону. Крізь тарабанєнє незупинного дощу проривались вони...

Неначе щось дороге відривалось від серця з кождим плакучим ударом тремтячої міди...

Неначе на віки ховали дорогу серцеви людину.

Неначе злий яструб кружить ся над милим трупом...

Плач дзвону обиває ся десь далеко, розхлюпуючись у сірій калюжі осінної ночі...

Ні! Ні! Плач дзвін!

Ридайте удари!

Летіть же згуки скорійше! Сміливо врізуйтесь у темряву ночі!

Летіть!...

Під холодним дощем, під сірим хмурим небом...

Туди, куди рветь ся моя душа, про що рида тремтячий дзвін, де так невимовно гарно, де почуваєть ся цілою душею веселий степовий простір; де не давить так важко грудий чад фальшивої культури!

Летіть туди, де кождий шматок землі — шматок моїх думок, шматок мого серця, моєї душі...

Летіть туди, де спокійно пливуть срібні річки, плескаючись у чудових зелених берегах, де над фантастичними зворотами річки розкидані білі, як сніг, хати.

Летіть туди, де такий чистий та ясний світ сонця, де таке запашне повітре, де все житє йде в купі з моїм серцем!

Туди — до милої України!...

А згуки ридають, ховають когось...

Чи не мене на далекій чужині?

Не надії часом мої?

Летіть же жалібні згуки, туди, де зосталось моє серце, туди, де ласкаво сміється сонце і високі осокори піднімають ся срібною громадою у місячну ніч аж до самих хмар.

Де сумує верба над річкою; де ширина простору зливаєть ся з шириною неба...

На Україну, на Україну!

Замислив ся, засумував...

А згуки ридають над чиєюсь могилою. І хмари плачуть дощем.

Дзвін якось жалібно, мов смертельно вражений, задріжав.

І з його мідних, холодних грудий вирвав ся останній згук.

Полетів над городом, бючись об камяні мури будинків, до хмурого, насупленого лісу, що горів десь далеко широкою стяжкою...

Наче завмер...

Але знову прилетів з дощовою бурею. Покрутивсь в повітрі, затремтів плакучим тремтінєм металю.

Задріжав, знов сплакнув, обірвав ся...

Далеко в хмурому лісї сплакнув жалібний відгук.

Заколихнулась тиша і знову завмерла.

Знову так чорна, осінна ніч, і сльози безутішного дощу.

Закрив вікно... Замислив ся, дивлячись, як великі каплї збігають по слизькому шклу шибки. Також велика, але палаюча капля упала з моїх очий на руку.

Зігнув ся... Тиша та сум без краю...

Незупинно рида в душі чужий дзвін, і згуки, мов перелякані, швидко зривають ся в гору і падають відтіля важкою тягою на мою болючу душу.

Ніч іде... Темна холодна...

З сумно блискучими електричними очима города.

Ніч йде...

Лїниво, замислив ся, як важка погана думка...

ПЕРЕБОРЩИВ.

— Не знаю, як я вам маю подякуваси за вратованє мене від смерти.

— Мало защо. Я рад би вас що дня витягати з ріки.

ЖУРАВЛІ.

Як думки, гонені скукою, летіли вільним прапором ті суятливі мандрівники. Таємно лунав їх гутір в царстві ночи, в нім тремтіла туга й тодала на сон землї.

Досвіта спочили на урочищи кубійської долини. Кількох стануло на сторожи, инші бавили ся та іграли.

Лише найстарший, що все вів перед, стояв на боці і звісив голову, як би дрімав, або був хорий. Далекі країни з над Гангесу, де перебув весну молодих літ, манули його тепер.

Він рушив ся і вдарив у веселий гурт. Гурт роскочив ся і станув здивований.

Підіймали ся знов в далеку путь. Досвіток сипав рожі на їх крила, а крила плили як рожеві филї. Збили ся високо понад пущі і гори.

В полудне були над морем. Над ними голубів простір, під ними сталева рівнина, мережена сріблом.

Провідник став дивний. Опустив ся з чола клина, клин отворив ся в дві лінії, потім злучив ся в колесо і зачав кружляти на одним місци. Настрашений гурт слідив старого провідника, а той підіймив ся в гору, шибнув в бік і вдарив розгонами в колесо. Колесо розбило ся, але по хвили стало знов довкола провідника. Він бив дзюбом і крильми, але не трафляв на товаришів. Летів лише за їх понурим кручанем і боров ся з воздухом. Отемнів.

Розлючене колесо ударило на него дзюбами й крилами, він скрутив ся як стрілений, опадав, удари сипали ся градом на його голову.

Злетів стрімголов з під неодного блакиту і впав в море.

Закрутили ся широкі круги на синій пропасти, а по кількох хвилях стала вона знов гладка і лискуча.

На чолї гурту станув новий провідник і так полинули далї клином ті дивні суятливі мандрівники.

ІНТЕРЕСНА ЖЕНЩИНА.

Інтересною дівчиною е та, яка йде перед світ з отвертими очима. Вона не позволяє, щоби її жите збиралось довкола неї, але радше звертає увагу на потребу других та пробує, як влучно висказуесь Руссін, „догаджати людям і служити їм

приятними способами". Дівчина, яка має доста розуму бути інтересною, має також доста розуму, аби приглянутись ближче особам, яких вибирає собі за товаришів та приятелів. Ні трохи знання не завадить її уваги, вона користає з читання, з її суспільних нагод, з її власного поведення ся, коли звертає досить пильну увагу на се, що коштом неї діє ся.

Інтересна дівчина, яка з часом стане інтересною женщиною не уважає фальшивого, хоч привабливого, способу життя за добрий; вона старається бути природною. А природна женщина є сьогодня найбільшою силою в світі. Хай все те штучне поверховне або зіпсуте знайде ґрунт такої женщини, вона зараз стане непожаданим гостем там, де сьогодня перед нею отвирають двері і з радістю запрошують. Вона є дійсним світлом в родині, попросту тому, що не пробує показуватись такою, якою вона не є.

І в тім всім нема дійсно нічого трудного. Женщина може бути завсігди інтересною як і колись, коли вона лише схоче сего; буде старати ся о се, як повинна ся старати. І ні добрий вигляд, ні добре уроджене (походженє з доброї родини), ані навіть добрі почуваня, ні добрі засади не вистарчають, аби хтось не був глупим і монотонним, коли у него брак примірного поведеня, ласкавости серця, такту, інтелігентности і бажаня бути привітливим.

МИХАЙЛО ЯЦКІВ.

МРІЇ ВІРЛА.

Плач трембіти лягав на гори і хмари. Хмари в виді старинної фльотилї плили на захід, скелї як вірли — одні підіймали шпилї в гору, инші розхилювали крила до лету.

Зі мною ішла чужинка з зеленими очима. Вона сказала:

— Твоя власна любов до природи свідчить про велике терпіне...

— Там на долині, як я був дітваком, взяли мене на службу. Казали менї пильнувати годинників, рахункових книг і доглядати чужим дітям. Ті прислухуваті й невилічимо нудні чужі дїти. Перед часом приймила їх земленька, але не в тій ділю.

З моїх гір був тільки один товариш — орел, у великій, величній клітці в парку.

Що днини видів я його муку. Він досвідчу прокидав ся зі сну, водив оком довкола, розбивав собою до зелізних прутів, пробував їх кітями, клювом, бив крилами, але не годин був похонати. Завзято, без впину розшибав собою, а по заході сонця сяде було втомлений і покалічений, з грізною розпукою в очах і западав в сон. В ночи, видав ся, як він заквилить тихо, жалісно, підійме голову, порухає крилами і знов зажмурить очи.

І коли я в утоми і горя западав в сон, то перекидав ся в вірла і мрів також про свободу, зелені верховини і хлипав.

Аж раз на зорях навідав ся я до него в велізним молотом і розбив клїть.

Дивив ся спокійно на мене, потім приступив до отвору, вихилив голову, повів зором довкола і вискочив на землю. Дивував ся і не вірив, чи се його мрія, чи явa. Але по хвили розмахнув крила і з радісним криком підіймив ся в гори, чим раз вище і вище.

Коли пропав для людського ока та запанував сам серед сонячного простору, мене схопили посїпаки і протягнули на земли.

Я зірвав ся з болю і погрозив їм пястуком. Вони простягнули мене вдруге. Я вирвав ся знов, кинув на них проклоном й опинив ся також на волї.

Посїпаків взяли чорти, а орел живе і я відвідую його на високих недоступних шпилях.

С. В. САВЧУК.

ВЕЧІР НАД ОЗЕРОМ.

Вечір спокійний мов сон дитини —
Озеро сине спокійно спить,
З'за дня втомившись, оно спочило,
А його плесо, мов скло блищить.

У ньому місяць пливе тихенько,
Ані не плюсне своїм веслом,
Не мов боїть ся збудити рибку,
Що під водою, спять тихим сном.

Трави високі, що в день мов море,
Филями гнались з вітром буйним,
Тепер неначе закам'яніли,
Немов уснули сном віковим.

А гнучкі верби віти спустили,
І в водї мнють свої листки;
Але так ніжно, мов лиш цїлують
Озера плесо й жовті піски.

А гай зелений, що над водою,
Зовсім притих вже,—більш не співа,
Хиба що часом, поміж галузе,
Пролетить тихо, мов сон, сова....

Довкола мене уся природа
Спить сном спокійним, тихим, твердим
А в моїм серцю шалїє буря,
Й мов човном море, кидає ним...

С. В. САВЧУК.

ГРОШІ.

Хто з нас не любить гроші? А вжеж, що любимо всі; старі й молоді, бідні й богаті, хоч може не всі однако і не з однакових мотивів.

Дитина, приміром, любить „дзіню", задля їх блеску, краси, хоч і не знає послугувати ся ними в практичний спосіб. Скупар любить гроші подібно як дитина, з тою ріжницею, що хоч знає як ними послугувати ся, не користає з них, але держить їх схованих липе на те, щоби любувати ся ними і наситити ся їх блеском, металевим звуком і свідомостию власности. Пересічний чоловік, противно, любить гроші тому, що за них можна купити, або в инших словах, їх можна обміняти на товари чи продукта, котрі є потрібні до житя, як пожива, одежа, комфорт (вигоди), то що.

Поммє того, що гроші є дуже звичайною річию в сьому часі, можна сміло сказати, що і одна десята тих, котрі покористовують ся грішми, не знають, що се саме є гроші, як вони повстали, яка їх задача і в який спосіб вони сю задачу сповняють. Цілию сеї статї власне є відповісти на сі питаня, і бодай вчасти познакомити читачів з тим дійсно великим і сильним великаном, яким є гроші.

Не один може скаже: „По що менї знати, що саме є гроші. Коби я мав їх досить, то і без того знав би що з ними зробити". Такому вистарчить сказати, що чоловік повинен бодай почасти бути обзнакомленим з кождою річию, котра відіграє будь яку ролю в його житю. А гроші у всіх їх формах і функціях представляють дійсний феномен цивілізованої доби —, феномен, котрий чоловік сам сотворив, а про котрого так мало знає.

Наука про гроші займає широке поле, включаючи такі питаня, як кредит, обміна і вартість товарів, банки і т. п. Та що місце, яке маємо до розпорядимости є дуже ограничене, будемо змушені трактувати сю тему більше загально, звертаючи увагу лиш на такі питаня, з якими стрічаємо ся в наших повседневних грошевих справах.

1. Що є гроші?

Перше питане, на яке нам прийдеть ся відповісти є, „що є гроші?" Загально беручи, на се питане може бути

три відповіди, відповідно до того, яке поняте про гроші і їх задачу в торговельнім (бізнесовім) світї чоловік має. І так:

1. Пересічний чоловік скаже, що гроші є така річ, котра вільно переходить з рук до рук, за котру можна будь що набути, затягнути позичку, або сплатити довг, без огляду на те, якого характеру і репутації є той хто нею (сею річию, то є грішми) послугує ся.

2. Адвокат скаже вам, що гроші в леґальнім значінню слова є та річ, або краще, той товар, котрий пірітель є примушений правом приняти від свого довжника в заплату довгу.

3. Економіст, знов, розуміє гроші ще инакше. В його понятю гроші, се такий товар, або річ, що сповняє слідуючі функції:

а). Гроші є мірилом вартости. Одначе як довжиною міряємо довжину, (довжиною одного метра, приміром, міряємо якусь більшу довжину) так само мусимо вартість міряти вартостю. Зрозумілим отже є, що гроші мусять бути з матеріялу, котрий посідає вартість в самім собі, як прим. золото. А чому золото має вартість? зараз спитаєте. А тому, що треба доложити праці, щоби видобути його з землї і відповідно обробити. Значить, грішми тільки через те можна міряти вартість инших товарів, що вони самі мають вартість.

б). Гроші є засобом або посередником обміну товарів. Се є головна функція гроший. Товари в теперішньому часі не обмінюють ся дайректно (прямо) одні за других, як за давних часів, але за посередництвом гроший. Коли приміром, фармер продає своє збіже, а за отримані гроші купує убране, то він в дійсности обмінює збіже на убране, причім гроші служать тільки як вигідний або практичний посередник, чи засіб, обміну сих двох товарів.

в). Грішми робимо ріжні сплати довгів, то що, і в сім случаю вони мають леґальний характер, згаданий вже повисше.

г). Гроші в полїтично-економічнім значінню, дальше, служать як засіб (згромадженє) вартости. Вони посідають в собі вартість, котру можна перенести з місця на місце і час від часу. І так н. пр., золоті гроші перевезені з Америки до Европи перевозять з собою заощаджену в собі вартість.

2. Як повстали гроші.

З давних непамятних часів всї люди жили так, як тепер живуть півдикі народи Африки, Австралії і других півдиких країв, а то, по печерах і лісах, без сіл і міст. В початках історії людства, люди жили кождий про себе, та з часом почали громадити ся до купи для більшої оборони перед дикою звіриною. Першим таким згромадженем була сїмя. Члени сїмї спільно полювали, ловили рибу і випасали худобу. Кожда сїмя дбала про засоби, які були потрібні для її істнованя, а то поживу, одежу і потрібні знаряди і посуднну.

З ходом часу сїмї зростали в роди, в громади, а дальше в племена, а рівночасно зростала і цивілїзація. А що громади жили кожда про себе, та що поверхня землї не всюди однакова, (значить не має однакових властивостий) то і не в однаковий спосіб здобували собі громади средства до житя. Одна громада посідала добрі пасовиска, друга урожайний чорнозем, трета лїси з всякою звіриною, четверта ріки і озера з рибою і т. д. і т. д. Та громада з своїх власних продуктів вижити не може. Скотарям, польовникам та ковалям треба хліба і одежі, рільникам шкір на обуви, худоби до обробленя поля, та зелїза на плуг. Щож вони робить? Обмінюють ся своїми продуктами, то є тим, що в себе виробляють. І так з часом люди з ріжних громад беруть ся до того, що їм найлекше, то є виробляють в себе такі продукти, на які їм позволяють їх обставини, а то: природне положенє, здібности поодиноких членів громади і т.п. і обмінюють їх з людьми другої громади за такі продукта, або товари, які їм потрібні, а яких самі виробити не мають спромоги. З часом така обміна товарів переводить ся і між дуже далекими громадами. Читаємо прим., що наші предки возили до Криму і до других міст шкіри, віск, мід і невільників, і обмінювали їх за всякі вироби з золота, срібла, вино, дорогі матерії і инші для них потрібні річи. Така обміна товарів називає ся торговля.

З часом обміна товарів заводить ся не лише між громадами, але і між поодинокими членами одної громади. І так, н. пр. коваль обмінює свої продукта з шевцем, з ткачем, з кравцем. Кождий зрозуміє, однак, що така обміна продуктів за продукта не є вдоволяюча, бо не всї продукта

с однакої вартости, тай і не однакову скількість їх уживає ся. Схоче скотар, пр., полотна на сорочку, то іде до ткача і обмінює, скажім, корову на полотно. Та щоби взяти за корову її повну вартість, то мусить взяти полотна більше як йому треба. Щож йому з ним робити? Мусить тоді ітя, скажім, до шевця, котрому треба полотна і обмінює в него свій завеликий засіб полотна, на чоботи.

Хоч повиспий примір є не дуже докладний, однак показує аж надто ясно неможливість вигідного, як також справедливого обміну товарів, дайректно. З товарами дрібними, і такими, що не скоро псують ся, можна ще дати собі раду, бо їх можна будь коли, або обміняти на великі чи малі річи, або переховати до часу, коли на них буде попит. Та з менше рухливими товарами, та з такими, що скоро псують ся, справа представляє ся инакше. Ті власне обставини дали почин грошам, то є товарам, котрих можна легко і будь коли обміняти на инші товари, через їх рухливість, пожаданє і инші добрі прикмети.

Гроші з початку не були в такій формі, як тепер. Вони були якісь звичайні товари на які все був попит, які легко ділили ся на частини і котрі не псули ся і мали велику вартість. В ріжних часах і в ріжних місцях, люди вибирали для сього ріжні товари. В нас, в Америці, приміром, коли сюда в перше зайшли білі люди і почали торгувати з Індіянами, то такими грішми були шкіри, переважно шкіри з бобрів. Дас купець Індіянинови рушницю, а в заміну бере тілько а тілько бобрових шкір. Питає Індіянин о ціну красно помальованого зеркальця і дістає відповідь, що тілько а тілько шкір з ласиць. І тепер ще є між дикі люди, котрі як гроший вживають мушлїв, котрих збирають на березї моря і вживають для окраси.

Та знаємо, що коли якогось товару є богато, то він має меншу вартість, а коли мало то більшу і тому власне вартість „товарів-гроший", як ті описані повисше, зміняєть ся дуже часто і скоро і люди почали шукати таких товарів, яких вартість булаби більше одностайна. І так бачимо, як в житє входять гроші з зелїза. Зелїзо можна подїлити на дрібні части і кожда часть буде мати свою вартість, а до того не псує ся і вартість не скоро змінює ся. Та з часом і зелїза стало богато, і вартість його зменшила ся і почали люди

шукати иншого товару. Новий вибір упав на золото і в меншій мірі, на срібло, котрих уживають тепер всі цивілізовані народи. Золото і срібло функціонують як гроші вже від довшого часу і сміло можна сказати, що будуть функціонувати ще довгий час, бо поки що нема металю ані якого иншого товару, котрий показавби ся відповіднійшим від них, до задачі яку виповняють гроші. Золото і срібло можна легко перевозити з місця на місце, можна ділити їх на дуже малі частини, вони є відмінні від всіх инших металів і в порівнаню з другими товарами мають велику вартість і сї власне прикмети забезпечують їм місце грошей на довгий ще час.

3. Паперові гроші.

Якуж вартість, спитаєте, мають паперові гроші?

Як сказано повисше, гроші-золото, мають вартість не лише тому, що ними міряємо вартість других товарів, але і тому, що вони посідають вартість самі собою, а то через те, що треба доложити працї, щоби добути золото з землї і перетворити його в відповідну форму грошей. Люди, однак, уживаючи грошей не звертають уваги на їх вартість в самих собі, лише на вартість їх служби, т. є показувати, або міряти вартість других товарів, себто служити засобом обмі ну. І тому, коли чоловік продає товар, то не звертає уваги, чи йому платять гріпом паперовими чи золотими. Все, о що він дбає, є отримати, сказатиб, посвідку вартости спроданих товарів. За сю „посьвідку" він може набути певну скількість инших товарів такої самої вартости; а такою посвідкою є паперові гроші. Чоловік може за них купити або їх обміняти не лише на звичайні товари, але навіть на товар-гроші. Паперові гроші власне лиш через се мають вартість, що їх можна будь коли проміняти за золото, инакше ніхто не хотів би узяти їх в заміну за які инші товари. Коли поглянемо на наші паперові гроші будь якого банку, або державної каси, то прочитаємо ось що:

„Такий а такий банок, або державна каса, заплатить після предявленя стільки а стільки долярів," розуміючи під сим долярів в золоті.

Як бачимо, паперові гроші є знаком металїчної вартости золота, котрий (знак) за загальною згодою служить, місто золота, засобом обміну.

Не зашкодить вглянути в деякі причини, котрі ввели паперові гроші в житє.

Коли, скажім, золотий гріш пяти-долярівка, обертав би ся в торговельнім світї через довший час, він стратив би зовсім свій вигляд: ставби погнутий, подряпаний, обтертий, а сим самим і менший і через се стратив би де що своєї вартости. А тепер такий золотий гріш лежить собі повенький десь в банку, або в державній касї, а його „заступник" папірець, гуляє по божому світї та розщибає собою по ринках.

Дальше, були часи, коли лиш самі металеві гроші були в обороті, а до того не були так майстерно вироблені як тепер, і тоді то знаходили ся такі, що зароблляли на хлїб насущний в той спосіб, що обрубували з золотих чи срібних монет по трошки металю і зашпарований в сей спосіб металь, або продавали, або виробляли з нього нові монети. Зрозумілим є, що коли монета перейшла кілька таких, хоч як малих, операцій, вона тратила значну часть своєї вартости. Сему запобігають тепер паперові гропі.

Ще одна причина, а се вигода. Паперові гроші лекше переносити з місця на місце, як також нема такої небезпеки що до крадїжи, бо всї вони понумеровані.

Та одна з головних причин є та, що паперових грошей можна видати на більшу суму вартости як в дійсности є золота, а се улекшує і розширяє обміну товарів. Та про се пізнійше.

4. Вартість товарів.

Повисше було сказано, що гроші служать мірою вартости товарів і замінюють собою при обмінї всї инші товари. Думаю, що буде на місци застановити ся коротко, що є саме вартість товарів і як її обчислити.

Ми кажемо, що є тільки одна правда. В міру сього мусить бути тільки одна дійсна вартість товарів. Заходить тепер питанє, як сю вартість знайти і як доказати, що вона є правдивою, дійсною? На перший погляд здавалоб ся, що се легко, та в дійсности сей проблєм є вельми трудний до розвязаня. Як часом тяжко знайти правду, так само тяжко знайти дійсну вартість товарів.

Перше, вгляньмо в теорію дійсної вартости, котру підтримують і обороняють головно люди з соціялістичними

поглядами, а котра каже, що вартість товарів при обміні вимірює ся скількістю праці потрібної для їх продукції. Коли, прим., зробити плуг візьме два дні, а борони також два, тоді вартість плуга є така сама як вартість борін, і тому обмінна вартість сих двох товарів є однакова. Або, коли зробити плуг візьме один день, а зробити віз чотири дні, тоді обмінна вартість воза є чотири рази більша як обмінна вартість плуга. По справедливости, воно дійсно повинно так бути. „Плати, мовляв, менї за мій товар тілько кілько він мене коштує, а за твій я заплачу тобі також тілько."

Не треба і казати, що в практиці, в дійснім обміні товарів, воно зовсім инакше водить ся. Се найкраще пояснити приміром:

Припустім, що зробити борони і плуг забере однако часу; в такім случаю вартість сих двох річий є однака. Коли в мене є плуг, а в сусіда борони, то ми маємо товари одної вартости і коли би ми обміняли ся ними, то жаден з нас на сім не втратив би. В міру того, менї не робилоби ріжницї чи я маю борони чи плуг. Скажім однак, що я маю плуг, а менї конечно треба борін. Моє поле вже зоране, лиш заволочити, а тут нема чим. Їду я до сусіда, тай кажу йому, щоби він обміняв менї борони за мій плуг. „Вачин сусіде, кажу, і твої борони і мій плуг одної вартости, бо і се і те треба було робити два дні. Дай менї борони, а собі бери плуг". А мій сусід хитрий собі з біса і знає, що менї конечно треба борін, тай не хоче пристати. „Не треба менї твого плуга, каже, і мій дурно стоїть." А коли я вже таки настоюю, тоді він каже: „Добре, то додай менї до свого плуга ще і тих два лемішї, що в тебе під стріхою." „Бій ся Бога, кажу, таж ті два лемішї я робив пів дня, і коли я до дам тобі їх до плуга, тоді я віддам тобі за твої два дні роботи, моїх два і половину!" „Як хоч, каже сусід, та я инакше не можу." А що менї борін дуже треба, бо инакше не вродить пшениця, то я згаджаю ся.

Оттут, бачите, стрічаємо ся з другою вартістю товарів, в обміні — а вартістю, котра не рахує ся після того кілько забрало часу такий товар зробити, але яку прислугу посідане такого товару принесе.

А тепер спитаю вас, котра вартість є дійсна, правди-

ва? „А вжеж що перша, скажете, бо сусід не мав права вимагати від тебе пів дня роботи більше як він вложив сам." „А наїмж я віддав йому того пів дня роботи, не отримавши в заміну нічого?" я знов вас спитаю. „А, бо ти мусів мати борони", скажете. Значить, сусід знав моє положене і використав з него, дістаючи те, котре йому не належало ся, на котре він не робив. В сей саме спосіб використовують тепер одні других, однак все таки те саме питане стоїть перед нами: Котра є дійсна вартість товару; чи скількість праці вложена, чи скількість праці за него віддана?

Не треба й казати, що в теперішнім торговельнім світї обчислюють вартість поля після послїдного способу. Значить, вартість товару в практичнім обміні числить ся після того, яку скількість иншого, або иншых товарів за него можна набути. Значить, коли за бушель пшениці можна набути богато фунтів гербати, богато метрів полотна, чи богато унцій перцю, то вартість пшениці є велика, а коли сих річий не можна богато набути, то вартість пшениці є мала.

З сього дальше виходить, що чим більше є якогось товару, тим він посідає меншу обмінну вартість. Значить, коли в мене є три плуги, а менї треба лиш одного, то я два непотрібні менї плуги готов віддати за якийсь потрібний менї товар в котрий вложено менше праці, чим в мої плуги. І тому в сучасному обміні товарів одні користають, другі тратять; одні збогачують ся, другі бідніють. А як сьому запобігчи? Соціялїсти кажуть, що сьому лиху можна зарадити через введене в житє соціялїзму — через заборонене мому сусідови користати з мого невідрадного положеня і брати силоміць від мене пів дня роботи коло лемішів за дурно. А що ви скажете?

5. Ціни товарів.

А тепер приступимо до цїн товарів. Під цїною будь якого товару розуміємо скількість гроший за яку можна такий товар набути. Значить, ціна се також певна обмінна вартість товарів — вартість яку міряємо грішми, або в инших словах, ціна се відносини (звязь) які істнують між вартостю товарів, а вартостю гроший. Коли кажемо, що ціна кожуха в сто долярів, то під сим розуміємо, що об-

мінна вартість кожуха рівняє ся обмінній вартости сто долярів.

Не зашкодить застановити ся тут коротенько, що спричинює загальну зміну цін. Ми звикли думати, що коли ціни на всіх, або навіть на більшости товарів є високі, то обмінна вартість таких товарів пішла в гору, а коли низькі, то їх вартість пішла в долину. Зміна наступає власне у обмінній вартости грошей, а не товарах. Коли всі ціни підуть в гору і всі товари обмінюють ся за більше долярів як перед тим, се значить, що обмінна вартість грошей пішла в долину, а за одного доляра тепер купиш менше як передтим. Колиж знов ціни підуть в долину, то обмінна вартість грошей стає більша, бо за одного доляра можна купити більше.

Розуміє ся, що коли зміна цін зайде не на всіх товарах, але лиш на однім, або на кількох, тоді зміна в обмінній вартости, зайшла не в грошах, а власне в даним, або в даних товарах. Такі зміни пояснюють ся попитом і подачою товарів. Коли, приміром, попит на цукор є великий, а подача (засіб) мала, тоді і ціна буде висока, бо покупці згодять ся заплатити за цукор більше як звичайно. Колиж подача буде велика, а попит малий, то і ціна буде мала, бо продавці готові будуть продавати за таньше.

Зміна у обмінній вартости грошей може бути з ріжних причин. Засіб золота, на примір, може значно побільшити ся і сим зменшити його вартість, бо тоді покупці будуть мати більше грошей і будуть готові платити за товари більше як перед тим. Ціни підуть в гору, також тоді, коли випустить ся в рух за богато паперових грошей, ще більше тоді, коли загал почне підозрівати змогу банків, або державної каси, обміняти паперові гроші на золото. Продавці тоді правлять за товар більше, бо вони беруть певного рода ризико, що до вартости грошей, котрі беруть в заміну за свої товари. Се власне богато спричинює теперішні високі ціни в Росії. Большевицьке правительство надрукувало там білйони паперових грошей, котрі не мають вартости ані самі в собі, ані не є забезпечені золотом.

Як з сього бачимо, гроші не є ідеальним мірилом обмінної вартости товарів. Сей факт представляє нам ще один проблем, а се є сплата довгів, або відносини між вірителем і довжником. Коли вартість грошей змінює ся час від часу, то аж надто ясним є, що не може бути справедливих (вірних) відносин між вірителем і довжником, і один з них мусить понести страту при кождій такій зміні. Ось примір: Я позичив в 1914 в свого сусіда 500 долярів і зобовязав ся віддати їх при кінци 1918. В 1914 ціни були дуже низькі і за позичені гроші я набув велику скількість потрібних мені товарів. В часі коли я віддав сусідови гроші, ціни були дуже високі о яких 10 процент вищі як в 1914 — так, що мій сусід міг купити за віданих мною 500 долярів лиш половину тих товарів, що я купив в 1914. Не треба і казати, що через таку позичку мій сусід стратив дуже богато. Зрозумілим також є, що коли би ціни від 1914 до 1918 пішли були 100 процент в долину, то тоді стратив би був я, бо мій сусід міг би був купити два рази тілько товарів, як я купив.

З повисшого бачимо, що хоч як удосконалена є грошева система, богато ще бракує, щоби вона була відповідна, справедлива, перфектна. Значить, треба щось зробити, щоби її удосконалити, або на її місце знайти другу. Ану, хто подумає над сим?

6. Які у Канаді є гроші.

Як згадувало ся вже повисше, засобом обміну в Канаді є гроші, паперові і металічні. Гроші металічні є:

1). Мідяні центи, або як їх називають „мідяки", котрих взагалі дуже мало уживає ся. Почато їх уживати обширнійше від часу, коли наложено военну таксу на медицини і декотрих инших товарів. Мідяки є леґальним засобом обміну до суми 25 центів, то значить, що коли ви що купуєте, то право позволяє вам платити мідяками, але не на більшу суму як 25 ц. Словом, ви не можете примусити продавця приняти більше чим 25 мідяків в заміну за товари за один раз.

2). Срібні гроші, котрі є леґальним засобом обміну до 10 долярів.

3). Золоті гроші, котрі є неограниченим леґальним засобом обміну.

Дальше маємо паперові гроші і ними є:

1). Паперові гроші державної каси, вартости 1, 2 і 4 доляри. Сі гроші так як золото є неограниченим леґальним

засобом обміну. Випуск таких гроший є ограничений на скілько, що на кождий випуск вартости 30 мілїонів (шідчас війни, 50 мілїонів) в державній касї мусить бути резерв, або запас золота, рівняючи ся 25 проц. сумі випущених гроший. Коли, прим., правительство пустить в рух 20 мілїонів долярів, то в касї мусить лежати запас 5 мілїонів долярів золотом. Колиж випуск є більший як 30 м. д. тодї на кождий паперовий доляр поверх сеї суми, в касї мусить бути один долар золота.

На що сего запасу?

Коли візьмете паперовий гріш державної каси, то прочитаєте ось що: „Правительство Канади зобовязує ся заплатити після предявленя тільки а тільки долярів," розуміючи під тим долярів в золоті. Ось се є ціла причина, чому треба запасу золота. Паперові гроші, се знак металїчної вартости золота і на бажане правительство мусить виплати ти золотом за кождий паперовий гріш. „Коли так, скажемо, то чомуж запас золота рівняє ся лиш 25% паперових гроший?" Тому, скажу, що люди ніколи разом не домагають ся обмінення паперових гроший на золоті, а се тому, що мають до правительства довіре і їм і на думку не приходить підозрівати вартість паперових гроший.

Правда, що вам і на думку ніколи не приходило, чи паперовий доляр, котрий ви отримали за масло, є добрий чи ні? Ви навіть не приглядаєте ся йому. Всадите його в кишеню і носите поки не дасьте дому другому. І так сей доляр вандрує з рук до рук, з року на рік, аж поки не зношить ся, і на його місце не видрукують другий, а нікому і в думку не прийде через цілий той час, вспоминати ся за него золота. Через се саме, запас золота, хоч рівняє ся лиш одній четвертині суми паперових гроший, є аж надто великий і вистарчаючий.

2). Дальше, маємо паперові гроші ріжних банків, котрі звемо банкнотами. Підчас війни, коли виплата золота стала спинена, банкноти стали легальним засобом обміну, так само як паперові гроші видавані державною касою. Банок так само як державна каса, зобовязує ся видати після предявленя. золото за папір.

Чи банкноти є безпечна форма гроший? Так, вони є онерті на запасї золота або державних паперових грошах,

(котрі всї банки разом зложують на руки державного міністра фінансів), як також на маєтку банка, до тої міри, що в кождім разї можуть бути обміняні на золото. Що більше, колиби який банок збанкротував, то за його довги, а сим самим і за банкноти, відповідає резерв усїх банків разом.

3). До паперових гроший можна також зачислити чеки, і „дрефти", котрі дуже широко функціонують в теперішньому бізнесовому світї, котрі однак ріжнять ся від звичайних паперових гроший тим, що не курсують вільно з рук до рук, а то з причини, що послугують ся ними приватні особи і фірми, котрих фінансовий стан не певний, а ще більше, часто зовсім не знаний.

На сім я кінчу дискусію про гроші, і додам, що пишучи сю статю в мене не було на думцї дати критичну розвідку, або що, але лиш дати читачам нагоду обзнакомити ся бодай в части з тими прикметами грошевої системи, котрих на перший погляд тяжко побачити, а що до самої вартости статї, то лишаю її оцінку для самих читачів.

С—н.

ІДЕАЛИ.

Коли ми поглянемо кругом себе, одно замітне зверне на себе нашу увагу, а именно побачимо, що майже все, що жие, звихаєть ся, пнеть ся і стремить до чогось, до якоїсь мети чи цїли, не зважаючи на жадні перепони та невдачі і по кождім упадку наново набирає сили і, як той павук, знова береть ся осягнути свою цїль. Та найцїкавїйше приглянути ся на людий. Один йде сюди, другий туди; один робить одно, инший друге, один схилив голову від докорів та насміху, другий зігнув спину від тяжкого ярма, а третий з голоду висох, що ледве жие, та помимо того кождий з них пнеть ся і стремить до чогось, що мусить бути йому дорожше від власного житя. З тих одиниць творять ся громади, котрі прямують своєю витиченою дорогою до якоїсь мети, а навіть держави мають свої стремлїня. Вони змагають ся й бють ся, бо одна хоче бути панею на суші, друга на морю, трета знов хоче осягнути великого богацтва, свободи, культури, то що.

Отта мета, до котрої всї так завзято прямують; те зображене якоїсь річи, що ми хочемо осягнути, як не для себе, то

хоч для своїх нащадків, та постановлене, чим ми хочемо бути; всі наші змагання, всі цїли нашого житя, — зовемо своїми ідеалами.

Без ідеалів наше житє тїльки вартує, як будинок, побудований без найменшого пляну. Чоловік, що не має перед собою жадних плянів, то є не має до чого прямувати — або одним словом, не має ідеалів, нїчого не варта. Не лише тому, що такий чоловік не зробить нїчого доброго ні собі, ні суспільности, але тому, що навіть він є небезпечний. Не маючи перед собою жадної мети, він о нїщо не дбає і тому нині чи завтра готов поповнити найстрашнїйший злочин: може обікрасти, вбити, спалити.

В дійсности таких зовсїм безідейних людий богато нема, та зате є велика маса з дуже низькими ідеалами, котра лиш більше хоче жити, чим вмирати і пова те, як здобути насущний на завтра, о нїщо більше не дбає.

Причина сего лежить в тім, хто який собі характер вибирає, чим хто собі постановляє бути і кого наслїдує, щоби здїснити свій ідеал. Вони бачуть перед собою богато взірців, бо майже кождий чоловік має якусь свою комбінацію ідеалів, отже із тих всїх, через боязнь що до високого не діб'еть ся, через звичайні балачки, що їм не треба нїчим бути — вибирають собі щось найлекше, щоби найскорше осягнути його.

Другі стремлять і прямують до осягненя часу, в котрім вони не грізлиб ся та не журили ся нїчим, а жили в радощах. Треті бажають осягнути великого богацтва, щоб потім жити в розкошах. Инші хочуть здобути великої мудрости, а може й слави (звичайно доброї, але хто на се не спроможе ся, то й лихою контентуватиметь ся), а ще инші бачуть своє житє і щастє в побожности, або чесноті, в правді, в справедливости. Лише десь не десь знаходять ся одиниці з дійсно вищими ідеалами, котрі бачуть свій ідеал, своє житє, своє щасте й богацтво в добрім характері, то є в справедливости, чесноті, доброті, чистоті, правді, трудолюбивости і под. разом. І се є найвище, до чого чоловік може прямувати і що може осягнути.

Той, що хоче осягнути часу веселости й вічної розривки, нїколи її цїлковито не осягне, як не буде чесним і трудолюбивим. Своїм ідеалом він довго вдоволяти ся не буде, бо се йому обридне і стратить ся, а тодї він знов останеть ся без жадної мети перед собою і згубить ся, як той подорожний в лїсї,

що стратить дорогу. Велике богацтво само собою також не принесе ні розкішного житя, ні жадного вдоволеня, бо звісна річ, що богачі є богато більше нещасливі, чим біднїйші. Мудрість заріжнож не принесе властителеви вдоволеня душевного, коли він не буде чесний, справедливий, до людий симпатичний, бо через те люди будуть бокувати від него, а чиж се житє? Навіть сама побожність, ні чесність, ні справедливість, самі собою не будуть вдоволяючі через те, що аби бути дійсно щасливим, треба мати разом і доброту, щедроту, чесність, трудолюбивість і справедливість — треба мати добрий характер.

Хто має високий, добрий ідеал, тому й житє цїнне і красне; тому нема трудностий, яких він не перейшов би зовсїм легко; тому нема найменшого страху, хоч би й перед найтяжшою роботою і нема нїчого за дорогого до ложертвованя на добру цїль, отжеж нема жадних перешкод, котрих він не поборював би зовсїм легко.

Студенти, на котрих має скоро впасти провідництво над народом, повинні добре над сим застановити ся, повинні вибрати собі добрі ідеали тепер, коли вони переживають ту стадію, в котрій всї злі і добрі зародки беруть місце, а вибравши прямувати до осягненя їх, коли хочуть, щоб їх місія вдала ся, — коли хочуть, щоб мали колись дійсно веселе й щасливе житє...

Через те не зашкодилоб нашим студентам менше дбати про ідеал спорта-атлета. Нам зовсїм не треба наслїдувати анг. студентів під сим взглядом, бо вони живуть серед инших обставин, на них їх суспільність не звертає очий і не очікує того, що від нас наша. Дальше повинні менше думати про те, що вчуть ся, щоби знанем, як средством, здобути собі слави, чести, богацтва чи красного, вигідного житя. Треба вчити ся, щоби знати, що яправда, а що лож, до добре, а що зле; що справедливе, а що ні. Треба подумати над тим, які обовязки на наших студентів спадають, а коли ті їх зрозуміють, тодї ми станемо в дійсній помочі своєму народови, і яж тодї, як ми зробимо свою роботу, прийде наше щасте, радощі, честь і слава, а може й богацтво.

Панна Арабська: — От, коби то нам удало ся того Шклянку (імя бурсака) збити на дебатах!

Панна Охітва: — Овва! Чи одну шклянку ми вже збили, то може і сю зібемо...

О. СЛІСАРЕНКО.

З ЦИКЛЮ „ВЕСНЯНІ СНИ."

I.

То не сонце в небі сяє,
То не квіти розцвіли, —
А весна в полях гуляє
Своїй шати ростляє,
По знемóженій земли.
То вона на срібно-тканих
Водних струнах спів сплітa,
То вона в степах туманних
В небі чайкою літа.

II.

Прийшла із-за моря вона синьоока
Всміхнулась — ростали холодні сніги
І блакить небесна широка, глибока,
У душу влилась струмочки снаги.
Прийшла-прилетіла, сказала-зітхнула:
„Приходь о півночі!" і зникла у млі,
Я чув як повітрем вона колихнула
І сіяла квіти свої по землі.

III.

Прийшов я над води під вербя густії,
Співали, зітхали в кущах соловії,
Гойдали ся тіни прозори, нічні,
Мов чарами мрії, повитії сни.
„А він і послухав, прийшов і стоїть,
„Я чую, як серце у нього тремтить..."
Сказала лілія, пелюстки білі
Вмиваючи в тихій, прозорій воді.

IV.

А вітер тихою ходою
Ганя туманами над водою,
Немов чабан овець пасе
І хвилю срібну несе
На берег квітам в подарунок,
І лле в чарки росяний трунок.
Він коло мене промайнув
І тихо — тихо так шепнув:
„Вона не прийде і не жди,
„Вона тумани тче з води..."

V.

Пісня чиясь обірвалась і впала
І довго підтята на травах зітхала,
Аж поки вітря її труп не забрали
І в далях туманних його не сховали,
„То вмерла, сконала душа наболіла" ..
Зітхнула лілія, що в травах біліла.

VI.

Немов дівчата плахти прали
Й сушить поклали на піски, —
Квітчасті шати розіслали
Луги на березі ріки.
Немов Купала святкували
Дівчата, жваві парубки
І тут на березі поклали
Весні поплетені вінки.

VII.

Я був у полю на могилі,
Сміялось небо, степ пахтів.
Вона до мене прилетіла
На крилах радісних вітрів.
Вона торкнулась тихо чола...
Так промінь місячний, блідий
Торба квітки ночами в полі
В задумі зоряній своїй.
Вона торкнулась і сказала:
„Приходь, приходь і я прийду!"
І зникла, зблідла і зростала
А я вклонивсь її сліду.

VIII.

І знов одурений чекаю
Я над водою коло гаю,
Поки вона прийде сюди
Сни викликати із води,
Я жду, але не чуть її,
І в надії бю свої.

IX.

А місяць в небі сни сплітає
І на грудях ночи сріблом сяє
І стеле жемчуг на воді
В своїй задумливій ході.

X.

На вітях тихо сум дрімає
І срібні роси з трав здіймає,
Крилом поломаним своїм
На води тихі віа прилине
І ляже в травах, одпочине
Летючи шляхом лісовим.

І роспита у осоки:
Чи вод богато у ріки?
І де лягають спать тумани,
Як сонце з неба ранком гляне
І де весна бере квіти...
Все роспита у осоки.
О, шуме, ти лети в степи
І сум мій в згуках утопи!

XI.

З куделі дум зіткав я мрію,
Ходив за нею, плакав, клявся...
Тепер побив свою надію
І серце в пута закував.

Вона ж сміяла ся, співала,
Дурила инших юнаків,
І в трави, квіти убірала
Простори синії степів.

XII.

Чому така безнадійність навкола?
Мла безнадійности все укрива...
У місячнім сяйві усе захололо
І води, і квіти, і гай, і трава.
О, місяцю ясний, зайди ти за хмари,
Зайди ти за гори і тучи не сій!..
Колишуть ся в срібному сяйві примари
І піря ламають у крилах надій...

(Передрук з Літ.-Наукового Вістника з 1912 р.)

МИХ. ЧОРНЕНКО.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЖИТЄ СТУДЕНТСТВА В ІНСТИТУТІ ПЕТРА МОГИЛИ.

На своїм послідним засіданю члени кружка „Каменярі" ріщили видрукувати збірку чисел нашого журнала „Каменярі" за рік 1919, і випустити між український загал. Думаю, що не буде ненамісци написати де що обширнійше про студентське житє в Інституті, а головно про його організаційну сторону і дати нагоду тим, що інтересують ся сею справою, обзнакомити ся близше з житєм тих, котрі дійсно творять Інститут. Сподію ся, що заінтересує ся також тих питомців, що тільки сього року до Інституту прибули, як також тих, що задумують сюда прийти слідуючого року.

Заснованє і отворенє Інституту П. Могили в 1916 р. дало саскачеванському студентству (кажу саскачеванському, бо головним і майже виключним центром укр. студентства в Саскачевані є Саскатун) спромогу приступити до стисліщого організаційного житя.

До сього часу майже кождий студент і студентка жили відлюдно. Сих послідних (студенток) було дуже маленько число, та вже і з сего маленького числа деякі так відчужили ся, що й нині самі не знають, що вони є. Декотрі з пих ще і тепер пробують забути свою мову, і з усеї сили старають з англійщити ся, хоч самі не знають на що і по що. Та таких тепер слава Богу мало.

По декотрих містах, де було троха більше число студентів, а між ними кілька більше думаючих, то вони деколи сходили ся і починали бесіду про зорганізоване та сформоване студентського товариства, через що могла би ся виробити якась ціль, до котрої кождий студент і студентка могли би прямувати і в сей спосіб принизити особисте житє, коли можливо, до зера.

Нагода на таке орґанізоване прийшла з заснованєм Інституту ім. П. Могили. (І до сего часу появляли ся студентські орґанізації, але вони як скоро повставали, так скоро й згасали). В першім році істнованя Інституту студенство (самі питомці Інституту і студенти з міста), мало сходини досить часто. На сих сходинах старали ся пізнати свою ціль та напрям, а головно образовувати себе взаїмно через відчити, дебати, та промови. В додаток студенти з Інституту видавали раз в місяць маленьку ґазетку, котру звали „Бурсак". В сій ґазетці містив ся матеріял ріжного характеру, та по більшій части гумористичного, головно такий, що відсвіжує духа та додає бодрости до дальшого студійованя. Тут кождий мав нагоду на літературну спробу, як також на свобідний виказ своїх думок писемно.

Так проминув перший рік стислійшого студентського житя. Студентство, розїжджаючи ся на час ферій, було вповні вдоволене, що йому так красно прожило ся цілий шкільний рік.

На другий рік до Інституту прибуло майже втрое більше студентів і студенток. Таке збільшене студентства дало запоруку на сталу студентську орґанізацію. Зараз з початком шкільного року, засновано студентський кружок „Каменярі" і уложено відповідний статут, котрий був поміщений в одним з поліднях чисел „Каменярів". Кождий студент і студентка Інституту є морально зобовязані належати до сего кружка, а кождий член і членкиня мусять брати активну участь в його діяльности. Між иншими, задачею кружка є видавати свій журнал, п. з.: „Каменярі" як також дати неменше двох концертів і представлень в протягу шкільного року.

В сім шкільнім році (1917-1918) сходини кружка відбували ся реґулярно раз на тиждень і увінчали ся великим успіхом. При кінци року відбув ся контест краснорічивости, причім роздано надгороди книжками, вартости понад пятнайцять долярів. Концерти — завдяки добрій і щирій волї дириґента, п. Свистуна, — випали богато краще як попереднього року. Поза се відіграно з великим успіхом кілька популярних представлень.

І так між студентством виробило ся почутє солідарности, пошани всього ґрідного і конечність взаїмної помочи як в народній роботї так і в приватнім студійованю. Старші студенти радо помагали молодшим в їх трудностях. Житє пішло вперед з вірою, що на другий рік поплине ще краще, помимо того що деякі „добрі" люди доложили всяких змаґань, щоби такий спокій, таку ґармонію між студентством заколотити. З весною ся надія побільшила ся, бо Інститут купив свій власний будинок. Всї були раді, що на другий рік замешкають в своїм власнім будинку і зможуть зробити ще кращий поступ в тім напрямі, в якім почали.

Так проминуло два роки істнованя Інституту і настав третий. Всї студенти зїздили ся до Інституту як до рідного дому.

Приїхало споре число нових студентів та студенток і діяльність „Каменярів" почала ся ще з більшою енерґією. Однак з вибухом іспанської інфлюензи, студенти були змушені розїхати ся на якийсь час до дому, і ніхто вже не думав, що в сім році можна буде будь що зробити. Однак вийшло богато краще як ґадалось. Коли пошесть троха притихла студенти і студентки злетїли ся нараз мов пчоли до улия і взяли ся сейчас до відисканя страченого часу.

Поза шкільну роботу, зреорганізували свій кружок і так почала ся ще палкійшла робота чим будь котрого з попередних років. Засїданя кружка відбували ся реґулярно кождої пятниці, і без хвальби можна сказати, що своїми дебатами, відчитами і т. п. дорівняли найлїпшим сього рода науковим орґанізаціям. Дальше, студенти відіграли двоє представлень і дали кілька вечерків і величавий концерт в честь Т. Шевченка.

Всім році при кружку „Каменярі" повстало, такби сказати, два відділи, один між хлощями, а другий між дівчатами. Щоби підтримати бадьорого духа і здорове тїло, хлощі заложили „Гокі Клюб" (Гокі, се певний рід гри на ледї. Фотоґрафія сього Гокі Клюбу є подана на стороні

119). Сей Клюб змагав ся майже зі всіми клюбами сього рода, міста Саскатуну, і ві всіх змаганях, з виїмком одного, вийшов горою. Дівчата, знов, заложили собі кружок в сполученю з товариством Молодого Християнського Жіноцтва, де вони раз в тиждень мали нагоду почути добрих бесідниць, на відповідні теми, як куховарства, шитя, домашні порядки, гігієни і т. п.

Оттак в коротці жилос ся студентству через послідних три роки в Інституті ім. П. Могили. Робили, що було в їх силі, щоби прилагодити ся до задачі, яка чекає їх розїхавши ся між наш загал, чи то вже з сим роком, чи в короткій будучности.

Не зашкодить тут згадати, що студентам не довелось пережити сих три роки, не зазнавши критики та нападів деяких „добрих" людий. Щиру критику студенти приймали і приймають з подякою, бо їх одиноким бажанем було і є, виробити з себе найкращих одиниць нашого загалу. Та на безпідставні і злобні напади не звертали уваги зовсім. І так здає ся найліпше.

АННА АРАБСЬКА.

ДІМ.

Поза звичайне значіне слова дім, я розумію ще і родинне жите, котре провадить ся в тім домі, в котрім замешкує родина. Дім є місце, де матір відіграє найбільшу ролю в своїм житю.

Всї відповідні річи, окружаючі дім і правдивий родинний рух роблять веселий і корисний вплив на моральне і інтелектуальне жите людини.

Наш дім повинен бути для нас місцем спокою, вигоди і здоровля. В нім повинен бути правдивий духовий розвій кождого члена родини. Кождий член і членкиня родини, повинні мати однаку нагоду висловити ся, і повинні бути трактовані рівно, наскілько на се позволяє вік членів і членкинь родини.

Нераз дім може бути дуже богатий, може мати в собі дуже дорогі річи, всякі вигоди, тощо, а однак се ще не значить, що він є добрим, відповідним домом.

Домашна атмосфера є сотворена головно материю, котра веде в ній порядок і виховане. Кождий правдивий дім повинен

бути институцією найвисшого товариського і соціяльного житя, проваджений так, щоб з него вийшли добрі члени суспільности і добрі горожани краю в якім жиють. Кожда дівчина, котра думає стати господинею дому, повинна добре подумати над сею справою і повинна бути добре приготована до сего обовязку.

Домашна машина повинна бути зроблена так, щоби поза працю родичів лишив ся ще час на вище домашне жите для виученя дітий, з котрих повинні вийти щасливі, здорові і розумні люди. Се всьо залежить від батька і матери.

Кожда дівчина, що думає стати господинею дому, повинна приготовлятись вже тепер, щоби колись поліпшити наше нинїшне жите і зробити дім гарним, здоровим і щасливим місцем для ї мужа і дітий.

—0—

Як Стати Богачем.

Ті, що хотять стати богачами як найскорше, най звернуть увагу на отсей випадок:

Один фармер в Онтерії, в р. 1870 вложив до почтової щадничої каси 50 долярів, на котрих ріс третий процент річно. Він помер тому три роки а його син минувшого місяця пішов до почти з щадничою книжочкою і попросив почтаря, щоби той виплатив йому гроші, які його батько вложив тому сорок вісім літ. Якожеж утішив ся, коли почтар сказав йому, що вложених 50 дол. в 1870 зросли до 237 долярів. Як бачите, гроші роблять гроші. Ану, хто перший з бурсаків спробує такої штуки?

ГУМОР.

МОДЕРНИЙ МАЛЯР.

Модерний маляр змалював портрет одного пана, в рїжних кольорах, та пан образа не прийняв і справа пішла перед суд. Судія признав, що образ не відповідний, бо не подібний до пана. Маляр тоді домалював на портретї ослячі уха і вивісив на виставу. Коли пан про се довідав ся, прийшов до маляра і купив образ, заплативши за него високу суму грошей. Маляр взяв гроші з подякою і сказав:

— Я знав, що пан тепер себе пізнають!

Канцелярія і лябораторія Доктора С. В. С. Килемквика.

КУТОК ДОКТОРСЬКИХ ПОРАД.

Саскатун, Марта 18, 1919,

Вповн. Пане Доктор Килемквик!

Я числю 21 літ і недавно тому залюбив ся в одній панночці і від тоді нема мені спокою. Хоч я її щиро люблю, вона і дивити ся на мене не хоче, а то тому, що в мене є остуди (прищі) на лици, як також веснянки. Порадьте, пане Доктор, що менї робити, а то я готов з жалю умерти.

Остаюсь з розбитим серцем,

Ігнатій Слинявий.

Пане Слинявий!

Я зовсїм не журю ся, що ви можете з жалю умерти, бо не велика була би там з того втрата, та всеж я радив би вас не упадати без потреби на дусї, але поступати після слїдуючої рецепти, а поможе напевно.

Візьміть 3 грами поту з ніг св. Трофима і змішайте з 2 грамами тої манни, котру Жиди їли в пустини. В опівночи, перед будь котрою пятницею в Петрівку, переваріть се добре в горщику і до схід сонця закопайте на роздорожу. В ночи перед св. Андреєм відкопайте горнець і завязавши великий палець в правій нозї міцно шнурком, намастїть собі лице тою мазею, приговорюючи рівночасно отсї слова: „На гори, на скали, де

ворони не залїтають, кури не запівають, де вітрів не чути і людям не бути".

По сім плюньте три рази на лїве і не оглядаючи ся, біжіть чим скорше до дому. Прибігли, погляньте в зеркало і — о чудо! о диво! прищі які були, такі є і будуть.

З поважанем,

Др. С. В. С. Килемквик.

ВИТЯГ З РЕГУЛЯМІНІВ ІНСТ. М. ГРУШЕВСЬКОГО В ЕДМОНТОНІ.

„Курене СТРОГО заборонене, АЛЕ тим, що є невільниками сего поганого налогу, позволяє ся курити лиш в їх покоях і в покою призначеним на курене".

Ну, коби такі регуляміни всї, то ще би бурсамі прожили.

ПЛАЧ БУРСАКА.

Серце моє з болю нне,
Бо в кишени вітер віе.
Вітер гуде, вітер свище,
А довги ростуть все вище,
Як не стане заверюха,
У довгах буду по вуха.
А тоді прийдесь втопить ся,
Або з гріщми оженить ся.
Тож, жонаті, ради Бога,
Порадьте мя, коли мога:
Що є лїпше: чи втопить ся,
Чи з „гріщною" оженить ся?
В і д п о в і д ь: — Все одно. С.В.С.

„КАТЕРИНА".

(Написав модерний Шевченко).

Кохайте ся чорнобриві,
Та не з бурсаками,
Бо бурсаки, бідні люди,
І лихо їм з вами.
В їх кишенях вітри віють,
Сумно завивають,

Про осінні добрі часи
Пісоньки співають.
Треба піти до театру
Біг ма на білети;
Та ба, чоколяди
Нізащо купити.
Ані „чюв-гам", ні тісточка,
Ні горнятка кави, —
А людям се і байдуже,
Сміють ся лукаві.
Тож кохайтесь, чорнобриві,
Та не з бурсаками,
Бо бурсяки, бідні люди,
І лихо їм з вами.

С.В.С.

З друкарні Українського Голосу, 210-214 Дуферін ave., Вінніпег, Ман.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. П. МОГИЛИ В САСКАТУНІ

ЗАСНОВАНИЙ І ОДОБРЕНИЙ НАРОДНИМ ЗІЗДОМ ДЛЯ ПРОСВІТНОГО І КУЛЬТУРНОГО ПІДНЕСЕНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА В КАНАДІ, УДЕРЖУЄ І ВИХОВУЄ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ, ВИСШИХ І НИЗШИХ ШКІЛ В САСКАТУНІ.

Кождий Українець ПОВИНЕН матеріяльно попирати сей Інститут, бо успішна діяльність Інституту залежати-ме від патріотичних жертв Українців.

Кождий Українець в Канаді повинен бути членом-уділовцем сего Інституту. — Уділ коштує 25 долярів.

Народним обовязком всіх наших учителів, тростісів, народних священників, фармерів, робітників, бизнесменів і взагалі всіх Українців є збирати жертви, агітувати і працювати для добра і для удержання і розросту Українського Інституту в Саскатуні. Всякі жертви потрібні Зачинаймо від нині спільними силами попирати бурсу, і шлім жертви на адресу:

Mohyla Ukrainian Institute

BOX 1688, SASKATOON, SASK.

Всі жертводавці будуть оголошені в часописях.

Берім добрий примір від других народів і покажім, що ми також розумний нарід, що бажає викувати собі кращу будучність. Сю охоту мусимо показати лиш ділом — жертвами.

ЗА ЗАРЯД: — Осип Мегас, голова; Г. В. Сайтченко, заст. голови; Мих. Стечишин, касієр; С. В. Савчук, секретар.
Василь Свистун, Ректор.

North American Life Assurance Company

Home Office: TORONTO, ONT.

L. Goldman,
Pres. & Managing Director.
W. Kerr George, Vice Pres.
Secretary:
W. B. Taylor, B.A., L.L.B.
Actuary:
D. E. Kilgour, M.A., A.I.A., F.A.S.
Superintendent of Agencies:
E. S. Harvey,
C. W. Strathy, Treas.
Geo. D. Underwood, Manager Northern Saskatchewan
Chas. P. Frankling, Mgr. Loan Dept.
H. C. Lawrence, Branch Sec'y.

Визичаємо Гроші на Фарми

Припустім, Що Вас Покликано Нині Вмерти

Як би ви лишили свою фамілію? Чи є ваша фарма чиста, чи ваші коні, худоба і машинерія є заплачені і чи маєте досить гроший в банку, щоби ваша вдова могла йти і обробляти фарму так, як ви робили і щоби ваші дїти дістали шкільне вихованє так яи ви плянували для них?

Асекураційна Компанія займе ся за вас тими всїми обовязками до якої суми собі забажаєте і то за маленьку виплату, умовлену в нею на означений час, або до смерти. А коли ви пережиєте свій контракт, то ваші гроші будуть звернені з процентом.

Г. В. Слїпченко і Г. В. Гривнак, Спеціяльні Представителї.

101 Ross Building **Saskatoon, Sask.**

Phone: 4814

The North American Life

Є ОДНА З НАЙБІЛЬШИХ І НАЙСИЛЬНІЙШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ В КАНАДІ І КОНТРАКТ З НИМИ ОЗНАЧАЄ ПРИ ВАШІЙ СМЕРТИ СПЛАЧЕНЄ ВАШИХ ДОВГІВ І ДОПРОВАДИТИ ДО КІНЦЯ ВАШІ ПЛЯНИ, ЯКІ ВИ ЗРОБИЛИ ЗА ЖИТЯ.

Слїдуючі Українцї були тому рік назад так здорові як ви є нині:

Николай Паньчишин, — Мелфорт . **$3,000**
Николай Неньчин, — Гефорд **$1,000**
Петро Грицан, — Радісон **$1.000**

Ти люди є мертві лише з одною премією заплаченою на їх полїсах, а їх фамілії отримали сю користь.

Пишіть до нашого офісу нині за сю справу, а наші спеціяльні репрезентанти п. **Слїпченко** або п. **Гривнак** зайдуть до Вас і обяснять отсей плян в кождім значіню. — Адреса:

The North American Life Assurance Co.

101 Ross Bldg. **Saskatoon, Sask.**

ПОЗІР САСКАТУНЦІ!

Питайте за свіжими віктуалами в

ОДИНОКІЙ УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ МІШАНИХ ТОВАРІВ І МЯСНИХ ВИРОБІВ

НА РОЗІ АВЕ Н. І 20 СТ. В САСКАТУНІ.

Ми висилаємо по кольоніях на замовлене по гуртових цінах. За товари ми ручимо. Наша услуга вдоволить вас.

Ми принимаємо масло, сир і яйця і платимо найліпшу ціну.

За услугу ручать

І. ГРЕЩУК І М. ЦИМБАЛЮК,
властителі.

ЗАХОДІТЬ І ВИСИЛАЙТЕ ЗАМОВЛЕНЯ ДО:

Narodna Torhowlia

AVE. H & 20th St. **SASKATOON, SASK.**

Phone 2651

СКЛАД ЗЕЛІЗНИХ РІЧИЙ В САСКАТУНІ!

САСКАТУНЦІ!

Купуйте і задоволяйте свої потреби зелізних річий в нашім складі. Маємо два стори, один на „ВЕСТ САЙД", а другий на „СЕКОНД АВЕНЮ", в котрих маємо найбільший засіб ріжнородних зелізних річий.

ДАЙТЕ НАМ НАГОДУ ВАМ ДОКАЗАТИ!

ЗАЙДІТЬ ОСОБИСТО ДО:

Saskatoon Hardware Co.

АБО ТЕЛЄФОНУЙТЕ НА

West Side Phone: 5242 **City Store Phone: 3158**

SASKATOON, SASK.

Найбільший СТОР в Саскатуні

Отсим оголошенєм ми хочемо принести до вашої хати товари, які ви побачили би переходячи попри наше виставове вікно, котре є описане в наших місячних оповіщенях

Знаючи, які обовязки та відвічальности ми беремо на себе, виготовляючи такі оповіщеня, ми хочемо, щоб вони в простий спосіб та звичайній мові принесли перед ваші очи всякі річи, котрі є конечно потрібні в вашім щоденнім житю. Тому будьте певні, що там нічого не перецінюємо, бо справедливість і вірність є найголовнійшими нашими засадами.

Для вигоди наших костумерів ми висилаємо такі місячні катальоги даром після бажаня.

ЧИ ВИСЛАТИ ВАМ ОДИН?

ЗАХОДІТЬ АБО ПИШІТЬ ДО:

F. R. MacMILLAN, Ltd.

„Saskatchewan's Greatest Store"

3rd Ave & 21st St., Saskatoon

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ В САСКАТУНІ.

УВАГА РОДИМЦІ!

Робимо убрання зимові і літні після найновійшої моди і з найліпших матерій, по дуже уміркованих цінах. — Приймаємо також убрання до направи, чищення і прасування.

Наша довга практика, солідна робота, ціна і обслуга певно задоволить Вас.

ЗА РОБОТУ РУЧИТЬ ВЛАСТИТЕЛЬ.
І. СВИСТУН.
ЗГОЛОШУЙТЕ СЯ НА АДРЕСУ:

The Expert Tailors
126 - 20th Street East
Saskatoon, Sask.

ФОТОҐРАФІЧНИЙ ЗАКЛАД В САСКАТУНІ.

Знимаємо фотографії після вашої вподоби. Виробляємо копії старих фотографій і побільшуємо портрети. Спеціяльну услугу посвячуємо для студентів і ваша шкільна памятка повинна включати найліпшу фотографію, яку ви можете дістати.

НАША ДАВНА ДОВГОЛІТНА ПРАКТИКА В ВІННІПЕГУ ПІД ФІРМОЮ

„STEELE CO."
САМА ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

В ПОТРЕБІ ВДАВАЙТЕСЬ ДО:

STEELE'S STUDIO
129 Second Ave. - North
Saskatoon, Sask.

УВАГА
Саскатунці!

Чи ви застановляли ся, що великий попит за ВУГЛЄМ послїдними роками і брак його, спричинили ціну вугля піднести ся значно? Сли ні, так зробіть се тепер і замовляйте, забезпечуючи ся на зиму.

Ми маємо на складі ПЕРШОЇ КЛЯСИ „БІҐ ГОРН" ВУГОЛЬ, камінний і мягкий.

ЯКІСТЬ ВУГЛЯ І СКОРА УСЛУГА ВАС ЗАДОВОЛЯТЬ

Заходіть до офісу — зараз коло почти в
CANADA BLDG.
або телефонуйте на No. 4707 або 4708.
Зимові замовленя даємо по низькій сплаті після вашої змоги платити.
Наша репутація полягає на ґварантованім вуглю.
ВДАВАЙТЕСЬ ДО:

McKenzie and Thayer Ltd.
SASKATOON, SASKATCHEWAN.

АПТИКА

Перша Українська Аптикарська Спілка в Шіго, Саск.
Під управою
п. О. ЗАДУРОВИЧА.
Маємо На Складі Всякі Лїкарства
і висилаєть ся їх на кольонїю з вашим замовленем відворотною почтою.
Виробляємо Також Старокраєві Рецепти.
Отже хто має замовлене або рецепту, най з повним довіреем посилає на понизшу адресу:

Sheho Drug Co.
SHEHO, SASKATCHEWAN.

Українці

З ОКОЛИЦІ ГАФОРД, САСКАЧЕВАН!

Заходіть зі всякими справами до:

І. В. Милоського, в Гефорд, Саск.

Виробляє всякі контракти і другі деґальні папери.
Асекуруе від огню, граду і життя .

ВИЗИЧАЄ ГРОШІЙ на фарми, по низьких сплатах.
МАЄ ВСІЛЯКІ ЗЕМЛІ НА ПРОДАЖ.

Щоби ваша справа була полагоджена після вашої ....вимоги і сли хочете, щоби вас не ошукано, ... вдавайтесь до:

J. W. Milosky

HAFFORD, SASKATCHEWAN.

КОЛИ ВИ В САСКАТУНІ,

загостіть до

„SAVOY CAFE"

ПЕРШОРЯДНОЇ РЕСТАВРАЦІЇ

зараз коло почти.

В нас дістанете ріжнородні страви і перекуски кождої хвилі по уміркованій цїні.

СПЕЦІЯЛЬНА УСЛУГА ДЛЯ СТУДЕНТІВ.

НАШЕ МОТТО: **„СКОРА УСЛУГА І ВДОВОЛЕНЄ".**
ЗАЙДІТЬ, А ПЕРЕКОНАЄТЕСЬ!

F.R. McMillan Limited

САСКАТУНЦІ!

Уважайте, що якість ваших товарів залежить від того, де ви їх купуете. Ви знаєте, що в великім сторі є більші і ліпші засоби чим в малім, бо спроваджує ся їх з фабрики зараз по виробі.

Наш Стор є Найбільший в Саскачевані!

І в нім знайдете по уміркованій цїні ріжні товари, як зелїзні річи, коріння і місячні товари, ріжнородну матерію і убраня, черевики, капелюхи, меблї і все, що вам потрібно до житя.

ЗАПАС В НАС ВЕЛИКИЙ І МАЄТЕ З ЧОГО ВИБРАТИ.

Величина і слава нашого стору є збудована на нашій репутації!

ОТЖЕ КОЛИ БАЖАЄТЕ ДОБРИХ РІЧИЙ І ЧЕСНОЇ ТА СКОРОЇ УСЛУГИ, ЗАХОДІТЬ ДО:

F. R. McMILLAN Ltd.
3-rd Ave. and 21-st St.
Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТ. ІМ. П. МОГИЛИ В КАНАДІ

УТРИМУЄ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. П. МОГИЛИ В САСКАТУНІ, І ФІЛІЮ В АЛЬБЕРТІ, ІМЕННО ІНСТИТУТ ІМ. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО В ЕДМОНТОНІ.

Беріть собі приклад з отсих Добродіїв, що жертвували поважнійші жертви на Академію і її філії:

Паньство Тимко і Марія Гошко, Борщів Альта, тисячу дол.; П. Іван Квасниця, Ростерн, Саск., тисячу дол.; Паньство Панько і Анастазія Засійбіда, Борщів, Альта, пятьсот дол.; Паньство Лука і Марія Новосад, Мічем, Саск. пятьсот дол.: Паньство Ізидор і Марія Новосад, Мічем, Саск., пятьсот дол.; ш. Мих. і Ник. Харуки, Вегревіл, Альта, пятьсот дол.; Паньство Павло і Розалія Дедроків, Скаро, Альта, пятьсот дол.; паньство Онуфрей і Павліна Клюкевич, двіста пятьдесять дол.; Паньство Григор. і Дора Воробець, двіста пятьдесять дол.; Паньство Матій Лазорко, двіста пятьдесять дол. Богато других жертвували по двіста, сто і менше долярів.

Складайте свої жертви на найважнійшу шкільну й просвітну інституцію в Канаді.

Посилайте своїх синів і доньок туди на виховане.

ЖЕРТВИ І ПИСЬМА ШЛІТЬ НА АДРЕСУ:

Mohyla Ukrainian Institute

BOX 1686, SASKATOON, SASK.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ!

В Українськім Голосі дістанете книжки всякого рода — тут подаємо лише декотрі, а се:

Камінна Душа. — Г. Хоткевича	**1.50**
в твердій оправі	1.75
Суд Чотирох	**40ц.**
Сорок тисяч миль під водою. — Ю. Верн	**1.00**
в твердій оправі	1.25
Єзуїтська Преподобниця	**25ц.**
Подорож до Місяця. — Ю. Верн.	**40ц.**
Звідки взялись і що значать назви „Русь" і „Україна"	**30ц.**
Жите і наука грецького фільозофа Сократа. М. Загірня	**25ц.**
Історія Московщини. — Л. М. Благовіщенський	**40ц.**
Кайдашева Сім'я. — Іван-Нечуй Левицький	**60ц.**
в твердій оправі	90ц.
Культура, Національність і Асиміляція.—П. Понятенко	**30ц.**
Короткий Огляд Укр. Письменства. — О. Макарушка	**30ц.**
Ілюстр. укр. письменство в житеписях. — М. Пачовський	**35ц.**
Петрії і Довбущики. — Ів. Франко.	**80ц.**
Перша Ластівка Українських Пісень. — П. Василів	**30ц.**
Грішники — роман-хроніка	**80ц.**
На стрічу Сонцю Золотому	**50ц.**
Подорож Гулівера до краю Ліліпутів. — Дж. Свіфт	**20ц.**
Подорож Гулівера до краю Великанів. — Дж Свіфт	**20ц.**
В неділю рано зіле копала	**75ц.**
Спартак. — Ц. Самойлової	**30ц.**
Українська Читальня. — В. К. Тернопільський	**25ц.**
Молодий Вік, збірка	**40ц.**
Домашний Кухар 75 ц., в оправі	**1.00**
Розбійник Кармелюк, 6 томів по 40 ц.; всі разом	**2.40**
Кобзар, 2 томи по 75 ц.	**1.50**
Кобзар. Т. Шевченка, в оправі	**2.25**
Наша Дума (укр. пісні з нотами) брошурована	**1.50**
в твердій оправі	2.00
Коротка Історія України	**40ц.**
Буквар	**25ц.**
На ліпшім папері	30ц.
З рахунками	35ц.
Друга Читанка	**35ц.**
Трета і Четверта Читанка	**50ц.**
Граматика української мови	**40ц.**
Січовий Співанник	**25ц.**
З ласки родини (в 3 томах)	**1.50**
Провідник до науки англійської мови	**1.50**
Молитвенник Християнської Родини, в гарній оправі (Видане Руською Книгарнї)	**2.25**
в ліпшій оправі	2.75

Пишіть за катальогом всяких книжок, який висилаємо даром. Адресуйте:

UKRAINIAN VOICE, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

Jermyn & Sibbald

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ І НОТАРІ.

Полагоджуєсь всякі судові справи, карні і цивільні.

Вдавайтесь до:

Room 308, Drinkle Building

SASKATOON, SASK.

DR. A. H. CAMPBELL, спеціяліст

ВІД ХОРІБ ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА

OFFICE: Suite 409, Canada Bldg.

SASKATOON, SASK.

ГОДИНИ:—від 10—12 і 2—6 по полудни.

Оглядаємо очи і добираємо окуляри.

УКРАЇНЦІ! ЧИ ВИ ВЖЕ СПОВНИЛИ СВІЙ ОБОВЯЗОК СУПРОТИВ СВОЇХ ДІТИЙ? КОЛИ НІ, ТАК ВИСИЛАЙТЕ ІХ ЗАРАЗ ДО ІНСТИТУТУ ІМ. П. МОГИЛИ В САСКАТУНІ.

Ваші діти хочуть школи! Дайте їм! Інститут Ім. П. Могили їх прийме і заопікується ними!

УКРАЇНЦІ КАНАДИ! — Ви побудували Український Інститут в Саскатуні — отже й утримуйте його.

ЗАПИСУЙТЕ СЯ В ЧЛЕНИ ІНСТИТУТУ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ.

Всякі листи і жертви треба адресувати так:

UKRAINIAN INSTITUTE P. MOHYLA.

Box 1686, Saskatoon, Sask.

Dr. John A. Valens

МЕДИЧНИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ,

З всякими недугами вдавайтесь до мене:

OFFICE: 305 Canada Bldg.

SASKATOON, SASKATCHEWAN

ОФІСОВІ ГОДИНИ: — від 2 до 6 пополудня і на умовлений час.

Моя довголітна практика і робота сама за себе говорить.

Dr. Wm. Oliver, B. A.

ФІЗИК І ХІРУРГ

Office: 308 CANADA Bldg. — Телефон: 2825

SASKATOON, SASKATCHEWAN.

РЕЗИДЕНЦІЯ: — **415 Tenth St.** — Телефон: 2549

Лічить всякі недуги, хронічні, венеричні і шкірні.

УКРАЇНЦІ! ЩАДІТЬ ГРОШІ!

Так як се другі люди роблять. Ви купите новий капелюх і ходите в нім один рік, потім кидаєте в кут. Ми вас радимо ,щоби ви свої старі капелюхи приносили, або почтою засилати до нас, а ми вам їх вичистимо, так, що відзискають нову форму. Такий вичищений і вибльокований капелюх можна носити довший час.

Чищене коштує лише $1.00 за сукняний, а $1.25 за панама

ВЛАСТИТЕЛІ ЗАВОДУ:

ФЕДОР КОНОВАЛЬЧУК, ГРИГОРІЙ МЕЛЬНИК.

ЗАРІДТЬ, А ПЕРЕКОНАЄТЕСЬ, АБО ПИШІТЬ ДО:

CANADIAN HAT CLEANERS

133 - 2nd Ave. North, SASKATOON, SASK.

ОДИНОКА НАЙСТАРША УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ В САСКАТУНІ

М. М. Рогоман, Властитель.

»ВАМ ДО ВІДОМА«

Чому вам платити великі гроші за готове убране, котре висіло і погнило в шторах, коли ви можете замовити в нас з найновійшого сукна, по найновійшій моді, і після вашого бажання, бо маємо довгу старокраєву і канадійську практику в кравецькій роботі. Робимо сути, оверковти і футра, а також приймаємо замовлення з кольоній. Наша робота і ціна задоволить навіть самого найскупійшого чоловіка, котрий як зробить убране в нас раз, то ми певні, що він більше не піде купувати готового зі штору.

Коли в Саскатуні, то зайдіть а переконаєтесь, що дістанете від нас за умірковану ціну вдоволяючу роботу і на час.

Ми також продаємо різного рода убраня для мущин по дуже низьких цінах. Тримаємо першої кляси наклад спідного і верхного убраня, також великий вибір кримських шапок.

Вдавайтесь на слідуючу адресу:

UNION TAILOR SHOP

307 - 20 St. West, Phone: 4542 **SASKATOON, SASK.**

Hazen-Twiss Limited

Маємо на складі всякі роди паперу. Виконуємо друкарські замовлення і оправляємо книжки.

Заосмотруємо офіси і школи потрібними приборами, як книжки, лавки, столи, крісла, бюрка і т. д.

Почтові замовлення виповняємо старанно і на час.

Вдавайтесь на слідуючу адресу:

THIRD AVE., & TWENTY SECOND STREET
SASKATOON, SASKATCHEWAN.

КОЛИ ВИ В САСКАТУНІ, ПИТАЙТЕ ЗА

DUNING'S TRANSFER

Ваші пакунки, куфри і багажі є перенесені з кождої стації до другої, до резиденції або инших частий міста, по ваший вимозі.

Також перевозимо і висилаємо меблі в місті або до стацій і перетримуємо всякі знаряди.

Наші репрезентанти є в кождій части міста і вулиці.

Дайте їм свої багажові чеки, а в заміну не забудьте дістати відвородних чеків для відібраня багажі.

СКОРА УСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧИ, — ТАКОЖ І В НЕДІЛЮ, СЛИ ПОТРІБНО.

ВДАВАЙТЕСЬ АБО ТЕЛЄФОНУЙТЕ ДО:

Dunning's Transfer

C. N. R. - 4237, C P. R. 2638

Стайня і в ночи — 4323.

BROWN BROS.,

Властителі.

BREHAUT & CONROY

NORTH BATTLEFORD, **Saskatchewan**

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ, НОТАРІ І. Т. Д.

Полагоджуємо всякі судові справи, карні і цивільні. В нас працює А. ВАВРИНЮК, студент прав. Поради в українській і російській і Польській мові. Вдавайтись письмено або особисто на вище подану адресу. — Маємо відділ нашої канцелярії в

TURTLEFORD, Sask. під управою **T. H. Hart-a**

Робимо позички і купуємо бонди.

Dr. W. G. WILSON

ДЕНТИСТ.

Спеціяліст від зубів при канцелярії в

Millar Block, King St.

NORTH BATTLEFORD, **SASKATCHEWAN.**

Телефон: 135.

Коли Вас болять зуби, або думаєте вставити нові, Вдавайтесь до мене.

Dr. D. V. McRAE D. D. S., L. D. S.

ДЕНТИСТ

Канцелярія в:

Drinkle Bldg. No. 1, cor. 21st St. & 2nd Ave.

SASKATOON, **SASKATCHEWAN.**

ТЕЛЄФОНИ: — Офісу: 3636, Резиденції: 2553.

Ваше життє залежить від ваших зубів. — Коли болять або попсуті ваші зуби, то відразу приходіть на повисшу адресу.

В СУДОВИХ справах

Полагоджуйте свої судові справи через

УКРАЇНСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

під зарядом

А. ВАВРИНЮКА

Виробляє всякі документа.

Асекурує від житя, огню і граду.

Вибирає повномічія і т. д. Має на продаж ріжні землі. **Сли хочете, щоби Вас ніхто не ошуканив і зробив справу добре, то вдавайтесь до:**

A. Wawryniuk

Правник в фірмі адвокатів:

Brehaut and Conroy

BOX 458 **NORTH BATTLEFORD, SASK.**

Др. О. М. ҐУДВИН

ФІЗИК І ХІРУРҐ.

ЛІЧИТЬ ВСЯКІ НЕДУГИ ШКІРНІ І ХРОНІЧНІ.

Уживає Х-Ray промінїв до збадування задавлених хоріб.

ПАЦІЄНТІВ ПРИНИМАЄ КОЖДОЇ ГОДИНИ.

Телефон: Офіс 141; Резиденція 287.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО:

Dr. O. M. GOODWIN

North Battleford, **Saskatchewan**

УКРАЇНСЬКА ФАРМЕРСЬКА ЕЛЄВАТОРНА СПІЛКА

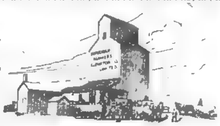

є одинокою українською економічною орґанїзацією в Канаді. яка занимаєсь торговлею збіжа на поважну скалю.

Хотий доперва два літа минуло від заснованя Спілки, нині вона є найсильнійшою економічною організацією. До тепер Спілка числить поверх 1200 членів-шеровців і за сих два роки свого істнованя всилa збудувати 14 елеваторів в ріжних місцевостях, а то

В провінції Манітобі є в слідуючих місцях **Етельберт, Сіфтон, Овкбурн, Менз, Толстой і Фішер Бренч** (в Елфістон має будуватись)

В провінції Саскачеван. **Аран, Норквей, Мікадо, Шіго, Гудів, Джасмін і Кридор.**

Українські фармері повинні підтримувати Українсько-Фармерську Елеваторну Спілку так морально, як і матеріяльно, бо економічні організації є конечними для нашого народу, а вони лише тоди зможуть втриматись і рости, коли народ підтримає їх. Фармері в тих околицях де є елеватори нашої Спілки, повинні вдаватись з проданю збіжа до тих же. Там знайдете солідну услугу.

В околицях, де нема нашого елеватора, наші фармері повинні слати своє збіже до нашої Спілки.

Колиб котра околиця хотіла мати свій елеватор, хай свідомійші фармері напишуть до нас, а ми подамо потрібні інформації і поможемо зорганізувати.

Хто хотів би стати членом-шеровцем Української Фармерської Елеваторної Спілки, мусить купити принайменше один уділ. — ОДИН

УДІЛ (ШЕР) КОШТУЄ ТЕПЕР $110.00.

Спілка приготовляєсь поширити свою діяльність побіч торговлі збіжа ще в инших галузях торговлі.

Ставайте членами-шеровцями С-ки сейчас і підномагайте її всякими можливими способами, бо в зрості і силі наших організацій лежить наша будучність.

Поодиноко ми слабі і виставлені на всякі визиски і зневагу, а в злуці лежить наша сила!

ЗАРЯД СПІЛКИ НА 1919-1920 РІК

Посол **Т. Д. Ферлей**, през.; **Г. В. Сліпченко**, I. заст. през.; **В. Колодзїнський**, II. заст. предс.; **Н. А. Григорчук**, секретар. ДИРЕКТОРИ **В. Г. Гривнак, М. Ортинський, А. Леонтович, І. Рудачек і Д. Луговий.**

ЗА ВСЯКИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ ПИШІТЬ НА АДРЕСУ

RUTHENIAN FARMERS' ELEVATOR CO., Ltd.

278 Grain Exchange, Winnipeg, Man.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ

повинен передплачувати і читати

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

Найбільшу Щиронародну Часопись в Канаді

Часопись виходить що тижня на 16 сторін обему і коштує на рік:

В Канаді $2.50

До Старого Краю і взагалі за границю 3.00

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС є независимою часописию, редаґований в дусі і інтересі чисто народнім; поміщує поучаючі і інформаційні статї; подає богато новинок про старий край і зі світа, та стало друкує красні повісти.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС є такою часописию, котра повинна знаходитись в кождій українській хатї.

Передплату треба платити завсїгди наперед.

Адреса:

UKRAINIAN VOICE

BOX 3626, WINNIPEG, MAN.

В УКРАЇНСЬКІМ ГОЛОСІ дістанете також всї книжки так якби й в найбільшій книгарни. Пишіть за катальоґом книжок, котрий висилаємо даром і оплачено.

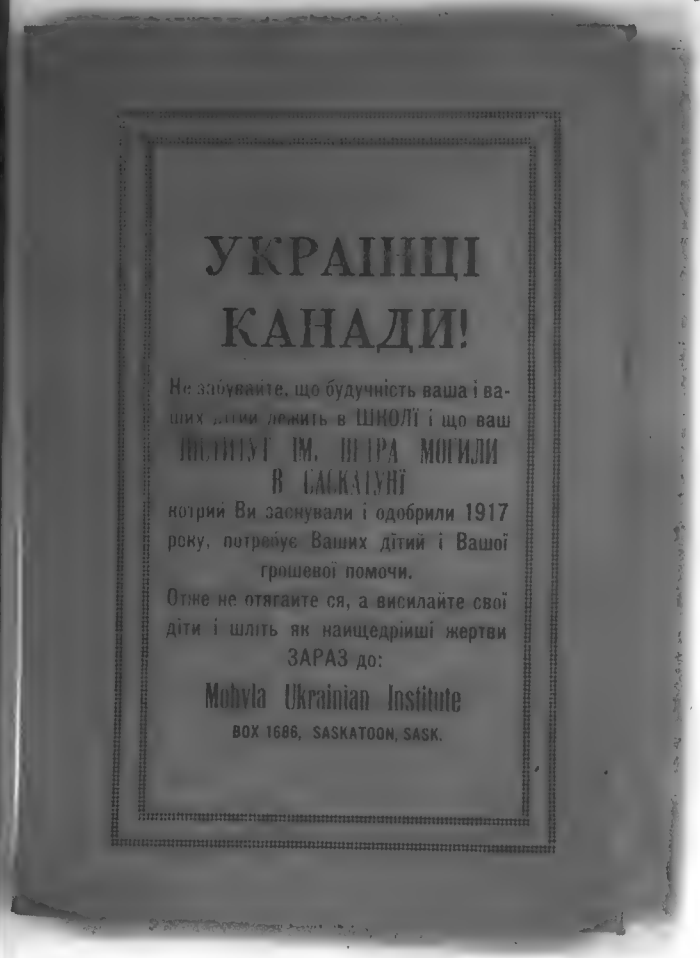
УКРАЇНЦІ
КАНАДИ!
Не забувайте, що будучність ваша і ваших дітей лежить в ШКОЛІ і що ваш
ІНСТИТУТ ІМ. ПЕТРА МОГИЛИ
В САСКАТУНІ
котрий Ви заснували і одобрили 1917 року, потребує Ваших дітий і Вашої грошевої помочи.
Отже не отягаите ся, а висилайте свої діти і шліть як наищедріиші жертви
ЗАРАЗ до:
Mohyla Ukrainian Institute
BOX 1686, SASKATOON, SASK.

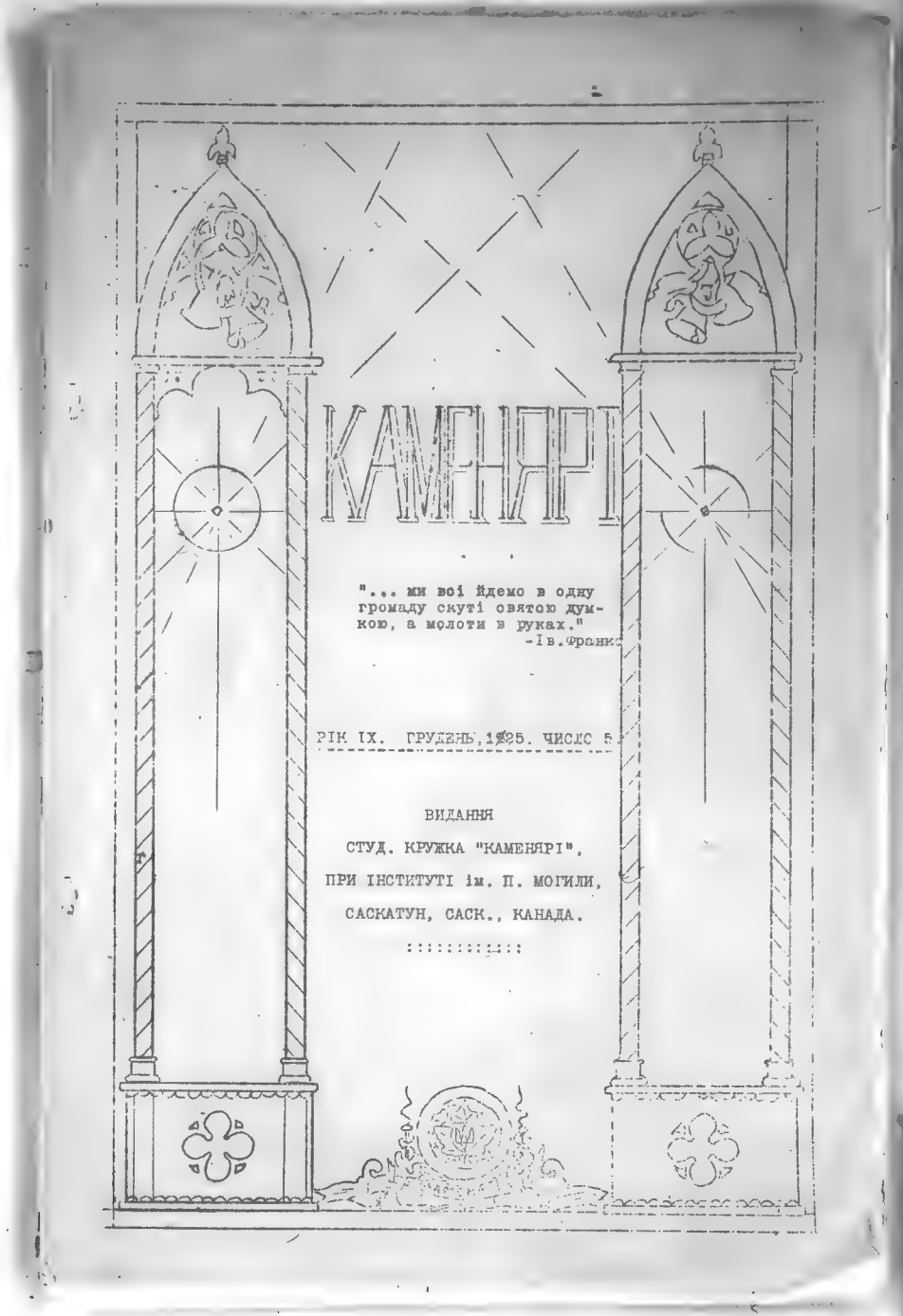

"... ми всі йдемо в одну громаду скуті святою думкою, а молоти в руках."
-Ів.Франко

РІК IX. ГРУДЕНЬ,1935. ЧИСЛО 5

ВИДАННЯ
СТУД. КРУЖКА "КАМЕНЯРІ",
ПРИ ІНСТИТУТІ ім. П. МОГИЛИ,
САСКАТУН, САСК., КАНАДА.

НА НАШІМ ШЛЯХУ

ВИЇДЕ чоловік в поле орати, перетягне скибу по розлогій стерні, і стане в кінці загона поглянути, чи вийшло йому добре.

Оттак, з нагоди кінця цього року, а тим самим 25-ліття нашого життя-буття в Канаді, бажається перейти нашу минувшину, переглянути, як ми йшли, кудою прямували та яке наше теперішнє положення і вигляди на будучність. А це має свою вартість, бо НАША БУДУЧНІСТЬ БУДУЄТЬСЯ НА МИНУЛІМ ПЕРЕЖИВАННЮ.

Застановімся над розвитком нашого економичного, просвітного та соціяльного життя.

Наше існування починається з 1900 роком, коли то сотки наших батьків, переважно незаможних селян, приїхало шукати ліпшого матеріяльного життя, і більше духової свободи. Людей з вищою та практичною освітою приїхало пропорціонально дуже мало, а великий відсоток тихних не мали в собі почуття самовідречення для діяльности для добра загалу. Починаючи цим, цілий 25-літній період - це один великий рекорд проб, невдач, відкрить та успіхів. Він зовсім природний в процесі творення національної зрілости.

Щоб заспокоїти свої елементарні матеріяльні потреби, наш еміґрант шукав самостійного заняття на землі або залежного животіння в ріжних фабричних та будівельних заводах. Та через те, що наш селянин привик до землі, а далі тому, що хліборобство є вже природно здоровою підставою канадійського економичного життя, то переважна частина нашого народу знайшла свій хліб.

Просвітні проміні почались значно пізніше. Приміри других народів і життям витворені потреби звернули нашу увагу в цю сторону. Із заснованням сільських шкіл показався брак власних учительських сил. БО ЛИШЕ УЧИТЕЛЬ, ЩО Є КРОВЮ ЗВЯЗАНИЙ З ЕЛЕМЕНТОМ ПІД СВОЄЮ ОПІКОЮ МОЖЕ ВПОВНІ ЗРОЗУМІТИ ПОТРЕБИ, І ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ НАЙБІЛЬШОЇ КОРИСТИ. Учительські семинарі у Вінніґу, Брендоні, та Реджйні та других центрах використали елемент, що мав якубудь огладу та сходу для праці в укр. колоніях. Хоч які великі недостачі можемо бачити з тих піонірів, судячи нинішньою мірою, вони зробили велику роботу.

Духове життя нашого народу дістало великий удар в самих початках, Бракувало церкви, тієї колиски, що можливо чи не НАЙБІЛЬШЕ МОЖЕ ПРИЧИНИТИСЯ ДО ВИХОВАННЯ ЗДОРОВОГО СУСПІЛЬСТВА. А люде наші, кинуті далеко на роздоріжжа, і через те, що з природи добрі, принимали з отвертими раменами всіх, котрі позували на духових провідників. Це використали сусіди і таки свої велюде, тай почали сараною налазити, сіючи незгоду та замішання

З ходом часу наше життя почало прибирати якийсь напрям, і стало більше означеним. Обставини витворені природою стали в значній мірі поборені. Наш колишній селянин став тепер досить заможним фармером, а його брат став промисловим фаховцем.

Народ почав думати над другими потребами окрім жолудкових. Він починає засновувати просвітні інституції, як прим. Інститут ім. П. Могили, в Саскатуні, Інститут Грушевського, в Едмонтоні, Митрополичу Бурсу, у Вінніпеґу, і другі. Українське студенство почало діставати виховання, котре є вищим від шкільного образування. Тут почали зростати духові сили. Молоді люде, вийшовши звідси, працюють для свого окруження. Вони розуміють або стараються розуміти своє природне становище супроти громади. Разом з цим почали засновувати читальні і будувати народні доми, і також орґанізувати товариства та рідні школи. Відтак заснувалась своя власна Православна Церква, бо стало зрозумілим, що чужі працюють між нами, хоч в імени Христа, але для своїх власних інтересів, і часто нам на шкоду. Наша преса також починає брибирати серіозний тон, хоч тертя противних собі поглядів та інтересів не устає. Та це є конечним. Кінець-кінців з борби виходить героєм той, що за світлу справу стоїть.

Ми починаємо розуміти, що на чужу поміч звірятись не можна. Пригадуються тут слова історика Вернера: АЖ ТОДІ НАЦІЯ ПОЧИНАЄ БУТИ ВЕЛИКОЮ І ДІЙНОЮ, КОЛИ ЗОБАЧИТЬ, ЩО НЕ МАЄ ДОКОГО ВДАТИСЯ ЗА ПОРАТУНКОМ, КОЛИ ВЛАСНИМИ СИЛАМИ І ПО ПРИРОДНІМ ЗАКОНАМ ПОЧНЕ СТУПАТИ ДО СВОГО ПРИЗНАЧЕНОГО МІСЦЯ В СІМ'Ї НАРОДІВ.

Ми бачимо, що мова, школа, школа, і церква і преса є елементарною підставою народности. Коли відніметься одно з цих, то народ починає ослаблюватись. Понизший шарик, вперше запропонований нам теперішнім ректором Могилянського Інституту, суґестує цей погляд:

Говорив колишній премієр Канади, Лоріє, про велич одної катедри в Лондоні. Він оповідав, як то гарно були дібрані різні каміння, і як творять вони якусь, наче вимріяну, красу. Він порівняв будову тієї катедри до народів Канади, і сказав, що тут не треба зміни пропонованої фанатиками асиміляції, лише треба відповідно пристосуватись. Затримати, що добре, відкинути непотрібне, і створити одну цілість. І ця думка дається примінити до нашого природного життя.

Великий млин ще мене безнастанно. В цім процесі відділяється потрібне від непотрібного. І ми полишаємо полову віри до чужих, дбання лише о власні інтереси, собачу вірність ворогам і другі подібні від'ємні прикмети. Знайдемо наше призначення для нашої прибраної країни і дорогої батьківщини.

За Редакцію,
Ів. Данильчук.

::::::::::::::::::::::::::

БУРСАЦЬКА КОЛЯДКА

Нова радість стала, яка не бувала:
В Саскатуні, славнім місті, Бурса заснувалась.

То Бурса Могили, славного владики,
Де для люду ростуть сили, славні провідники.

Виростають славні козаки завзяті, -
Щоб народу в кожній хвилі могли провід дати;

Могли провід дати у кожній годині
Про це кожний українець нехай знає нині.

Бурса - це велика народня справа,
Хто дасть жертву на цю бурсу - честь йому і слава!

Буде довго жити, будуть го хвалити,
Що в час важний для народу знав, що мав робити.

::::::::::::::::::::::::::::

САВЕЛ ЗТРЧИШИН

Р І З Д В О

РІЗДВО належить до наших великих великих свят. З ним зв'язано багато звичаїв і церемоній, котрі мають давнє закорінення, і про їх значіння ми повинні знати.

Давно наші предки були поганами, і вірили в божків, як і другі народи. Найважніший і найстрашніший з їх божків був бог сонця - Дажь-бог. Тоді вважали люде Зиму за свого найбільшого ворога. Це була кара Дажь-бога. Бувало, коли вже прийде Зима, люде надівають святочну кошу, і сходяться разом на площу. Кожний з них приносить в'язку соломи. Що соломи складають на купу й запалюють. Колодії хлопці й дівчата танцюють кругом огню, співаючи пісні Дажь богові. Старші люде потроху кидають в огонь різні страви яко жертви умисно приготовані на тую оказію. Тако діялося що року з приходом Зими.

Мабуть, тая солома представляє сніг, а вогонь представляє Дажь-бога. Так, як сильно палить солому, так наші предки молили Дажь-бога стопити сніг, щоби знов прийшла весна.

З приходом християнства на Україну це вірування в силу Дажь бога було злучене з віруваннях в Христа. Послідовно, від тоді Рождество Христа святкувалося старим поганським з деякими додатками християнства.

В різдвяний вечер, як тільки Зоря вечірна возвістить, що Христос-"цар народився", стихає цілоденний гамір, все чепуриться і прибіряється в святочну одежу. Господар дому вносить в хату сніп пшениці та в'язку сіна й соломи, котрих кладе в кут, і, входячи, каже: "Дай, Боже, добрий вечер!" Сіно стелять на підлозі й на столі, котре опісля накривають білою скатерю. Це робиться, мабуть, тому, що Христос лежав на сіні.

По цім ставлять на стіл вечерю. Батько говорить молитву і всім тричі каже: Христос рождається!" Відтак бере обережно ложкою кутю, а за ним усі, і каже: " Новорожденный Христе, даруй нам всім довгий вік, а в господаротві добрий рік!" При тім всі кушають кутю другу ложку кутї кидають до столі, - бо такий звичай - і про пасіку ворожить. Скільки зерен кутї прилипне до стелі, скільки улів бжіл збільшиться того року. По кутї слідують другі страви: голубці, пироги, гриби, риба, і п. Кожний член родини зобовязаний покушати кожної з тих дванацятьох страв.

По вечері старші колядують, а молодші діти "квокають" по розстеленій соломі, шукаючи за оріхами, щоби домашня птиця родилася. Дітей випроваджають з "вечерою", і прикликають від других.

Дівчата виходять надвір та слухають, чи десь не гавкає пес. Коли чути гавкання, то в тієї сторони прийде до дівчини женіх того ж року.

В декотрих сторонах підперізуються перевеслом з сіна, щоби попереж не болів.

Наколядувавшись, всі дягають спати на розстелені соломі/дідусі/. Всю страву лишають на столі для святих і померших, бо люде вірять, що померші встають з гробу, і споживають полишену їм страву.

Раненько, коли ще й не заноситься на світ, люде спішуть до церкви. А там різдвяний тропар "Рождество Твое, Христе Боже наш" лунає далеко.

По богослуженні йдуть діти на лід, а старші хлопці та дівчата розходяться колядувати із зіздою або вертепом. І за хвильку вже чути "Нова Радість. З иншого кутка долітає "Во Вифлеємі. Такий гамір та втіха всюди!

На другий день Зраня палять дідуха за хатою, на городі, в садку на снігу. І тут Знова втіха. Через огонь скачуть і старі, і малі, приспівуючи відповідні пісні.

І так Закінчуються свята. От такі звичаї показують спосіб життя народу, і становлять частину нашої культури. Наша культура багата. Народ, що має свою культуру, має значіння в світі, отже тут лежить на нас обовязок шанувати тії звичаї, коли хочемо, щоб наш народ мав значіння в світі.

::::::::::::::::::::::::::::::::

Р. ФІЛІН

С Б М О З А

Дуже багато людей дивуються, чому то вони не мають ні пошани, ні симпатій, ні довіря у своїх знакомих чи сусідів. Не говориться тут вже про приятелів, яких вони вдійснести не мають.

Одною з найголовніших причин недовіря й браку пошани до таких людей є те, що вони мають шкідливу навичку обмовляти тих же сусідів, знакомих, і наліть тих, які могли би бути їхніми приятелями.

Ця шкідлива навичка виходить, достаточно, на шкоду не тих, котрих обмовляється, але тих, котрі люблять бавитися обмовою.

Чому обмова якраз обертається остриє кінцем проти них самих, на це кожне з нас може легко відповісти, коли приглянеться найблизшому окруженні.

Коли, приміром, такий обмовник говорить нам про свого знакомого чи сусіда зі злобною усмішкою на устах або глумом, то хоч би й новинка була в части правдивою, обмовник завсіди дуже переборщує, ми інстинктовно відчуваємо якусь нехіть, або радше відразу, до довгоязикого інформатора.

І з хвилею, коли чуємо якусь неприємну річ від остроязикої тої особи, ми в душі не осудкуємо того, котрого обмовляється, але того, котрий нас інформує. Це цілий секрет.

Чому перед обмовниками ніхто щиро й отверто не висловлюється, але за те всі щирі люде отверто чи двозначно відвертаються.

Розсудний і щирий чоловік розуміє, що ошибку чи необачність робить кожна людина, однак це ще не значить, що за це треба очернювати чи дорікати їй.

Через нерозумні дорікання й очернення в громаді було завсіди багато клопоту; поставали з того всякі сварки, негодування і нищиться приємні взаїмини. А все те звдяки глупоті й плитковумности обмовника, який й знакомим надокучив, і відвернув людей від себе.

Тепер насувається пктання, чому обмовник обмовляє? Відповідь на це така:

Обмовник завсіди є вузкоглядном й злобною людиною. Вона ніколи не застановляться над тим, що говорить, і яка з того користь. От лише аби щось ляпнути!

Обмовник не пошанує ні ваших поглядів, ні почувань тому, що його душа погана. Він завсіди бачить ваші лихі сторони. Його слабий ум і поганий характер не позволяють оцінити добрі прикмети людини.

Студенти й студентки будуть мати до діла з такими людьми головно тоді, коли прийдеться жити в громаді й брати живу участь у різних громадських справах. Щоби їхня праця увінчалася успіхами, вони не повинні звертати більшої уваги на обмовників; і самі повинні вистерігатися цієї навички.

:::

ІВ. ДАНИЛЬЧУК

Д Р У Г О В І

Коли щасливий, мій ти друже,
І на серці легіт і весна,
Коли всміхаєсь небо вшите,
Віттає радість чарівна;
Зі мною, друже, поділись,
І веселімсь оба!

Коли знова на тебе смуток,
Як чорна хмара надійде,
Коли воркуєш, світом нудиш,
Не маєш радости ніде:
Скажи денї овій смуток-горе,
Твоя [illegible] моя буде.

29.XI.25.

:::::::::::::::::::::::::::::::::::

АБДУЛЬ ВЕН-ГАДЖІ

Н А Р О Д І Д Е Р Ж А В А

Британець і єгиптянин, француз і ріф, і поляк та українець мають дуже відмінні поняття про народ і державу. Нанурчі та підбиті народи мають дуже відмінні світогляди. Вони бачуть одну справу з двох противних собі сторін. В очах британця народ - це сума всіх британців; підбиті народи є знаряддям для праці й визиску; а самостійні народи - це спільники або вороги. Для британця його держава є величезною організацією британців для визиску підбитих народів на користь панучого народу, а для єгиптянина держава є колосальною системою панів для визиску рабів.

Розуміється, що пани-народи бажають всіх благ своїм нищим братам-народам... Ті блага мають подвійну назву: Цивілізація й Християнство. І коли нерозумний раб настільки нечемний, що не хоче охоче взяти простягнутого до нього блага, то пан дуже обурений, і бере палицю в руки, щоби уговкати непокірного брата. Француз висідає на береги Морока, і гарматами та бомбами научає непослушного ріфа. А обурений британець, при помочі християнських кулеметів, висилає кілька тисяч непросвічених гіндусів на лоно Авраама... Це так через надмірну щирість культурного європейця!

"Ви ще темні, догматами не просвіщенні!" ...Ми збудували вам желізниці, ми позаложували для вас християнські місії й школи, ми удержуємо поліцію й військо у вашім краю для порядку й спокою, ми навіть мито збираємо у вашім краю, а ви невдячні хіщі, бунтуєтеся проти нас... За хліб наш камінем нам платите А ми?..."Ми малим скті..." Ми лише хочем, щоби ви були роз'єднані, щоби ми вам дали нагоду робити в наших фабриках, щоби ви навчилися християнської послушности, щоби ви... І ви повинні бути нам вдячними бодай за нові гармати, що ми подарували оборонцеві Мукдену!...Аякже!

Оттак ревуть державницькі трибуни.

"Ми по закону!" Ми лише боронимо наші загрожені інтереси в чужих країнах... Чи ж ми не бажали добра убогим ґінцям, коли ми боронили Залізним пястуком вільний виріб й розпродаж опіюму? І чи ж не виїли ми постояти за царські довги!? І чи ж не поляки не заслугують мати під собою [illegible]ину за їх геройські подвиги й терпіння!? Що ж, будуть проовічати темних українців, робити цивілізаторську роботу...Ая! ми всім добра бажаєм!...

В Льокарно збіглося кілька державницьких лисів, і замирилися на віки-вічні й безкінця... Подали взаїмно собі лаби і запищали оптимістичним хором про вічний мир панів-держав, бо.. бо... раби хочуть відібрати волю своїм добродіям-панам...Ріфи почали вирізувати спокійні французькі та гішпанські гарнізане в Мороко, бо турки хочуть вирізати спокійне населення Мозуля, а українці роблять заговір на польських міністрів.

Джон Бул заграв овертюру, а Фріц відспівав фіско-фіналь.

Політикан, Купець, Жовнір і Спілка - це держава.
Національність - це фляшка лікеру на розумування сил держави.
Цивілізація й Християнство - це фабрична фірма виробу гармат, газів, запаски для наших дикунів і біблій.

Гей-же! Трубіть та скликайте знова лисів в Льокарно, бо велика мозоляста рука нового Кемаль Паші підносить меч вгору!

25.XII.25.

:::

I. ІЗАСЮК

ДО ВОРОНИ

Не кракай, вороно! Сумно не плач!
Коли цвіт весни сяє;
Весь світ радія, а твоя пісня,
Смуток у серцю збуджає.

Я чув гомін того кракання твого,
Коли зима вже щезала,
Ти над її гробом свою пісню
Сумно й жалібно співала.

Чого тепер це тяжко ридаєш?
Чоло ти плачеш-сумуєш?
Чи ту долю, що стрясла зимою,
Ти й весні віщуєш?

Ти перейминся чарами весни!
Нехай твоя пісня дзвенить!
Весела, мов сонце ясної днини,
Радістю нехай звучить!

Кожна пташина тепер радіє,
I радости не границь:
В їх серцях снується мрія,
Мов мрія молодих дівиць.
: : : : :
: : : : :

Вач, як вони гніздочка будують,
Їх сердешка бються з любви,
Радіють, співають мов ангели,
Не знають розлуки-журби.

Глянь на цвітки - вони начо звізди
Сиплять блески свої краси;
На них глядіти, аж серце вяне,
Хочеться жити між ними все.

А ти мов не видиш і не знаєш,
Як весело серце тремтить;
Твої пісні вповиті журбою,
Аж серце сумно гомонить.

Не плач так, вороно! серце не рви!
Нехай я потішусь весною,
Бо вона минеться, злетить краса,
Полишуть смуток за собою.
Кракай, вороно, так, щоб думками,
Далеко я линув з тобою
В щасливу країну, де ніколи
Не треба прощатись з весною.

::::::::::::::::::::::::::

ГАЛЬКА ДНІСТРОВА

ДО ЗІР

/ А.К./

Це так недавно було!

Літечко пустувало по дворі. Прибрало в зелень дерева, шовком блискучим устеляло землю, а городець заквітчало в червоні маки, божу-пшеничку і рожі пахучі.

Я бігала метеликом по городі, квітки збірала, ягід шукала при дорозі, малини.

Тоді мій братік [redacted] приїхав зі школи, з Інституту. Він розказував так много гарного, а доброго...

- Таточку, пустіть мене до школи! - просила я.

- Та де ж мене стане, Ганно? Ади, грошей, і на Міся треба тягнутися, в школі тримати, може вийде в люде. А хто знає, яке буде цього року!

- Я вже буду молитися Бозі, щоб жнива були добрі. Ви пустите мене до школи, - правда, таточку?

Він любий так глибоко позіхнув, але не говорив нічого.

А я від тоді так щиро молилась за жниво добре, за таточка, за матінку, що в небі...

------- -------- -------- --------

Надійшла осінь, і з нею золоті поля колосистої пшениці. Заграли жниварки, і снопи, як ті курятка, по стернях розсіялись. І я помагала.

- Ну, таточку! я знаю, ви пустите мене до школи. Правда?

- Ех, ти, лисичко моя! Що робить; вже послухаю...

------- -------- -------- --------

Другого дня ранесенько я сплела вінок з колосків пшеничних та айстрів, і понесла на гріб матери дорогої. Там гомолилась та поплакала. Якась невидима рука погладила мене по голові, і шепнула в ухо: - Благословлю тебе в дорогу!

Я їхала з таточком до стації. По боках дороги цвіли квітки осінні, цвірінькали пташки, виднілись купки пшениці.

Переді мною широкий світ. Такий гарний!

::

С. ІВАХ

БІРЖЕВИК

Саме тоді, коли Джим перший раз втворив свої очі й допитливо поглянув на світ, на порозі запіяв когіт. З того баба-повитуха ворожила, що з нього може бути колись добрий дяк, бо піяння когута завсіди щось предсказує. Навіть злі духи, що то швиндяються по ночах, щезають, як запіє когут. Хоч то невеличка собі істотинка, але дав їй Бог таку дивну силу. Коли би тая баба була вченою, то ворожила би, що Джим буде колись співати в Метрополітан Опері, як Каруццо або Шеляпин, але вона про них навіть не чула!

В дитячих роках Джима була ще деяка надія, що буде з нього музикант або співак, бо любив накручувати грамофон і співати "Ухкі Дуди", але на своє лихо почав забагато заглядати до газет. Особливо любив комічний відділ, розмальований ясними красками. Жадібно переглядав пригоди Джиґса, і довго призирався на стенографку Тиллі. Отже дехто ворожив, що буде з нього політикан або маляр.

В школі Джим був одним з тих, що то дрімають по кутках. А коли покінчив свої науки, то міг похвалитися скінченням четвертої кляси публичної школи. І чимало клопоту мав батько з своїм вченим Джимом, бо шкода було, щоби така вчена голова марнувалася на фармі. Не знав, чи заложити йому склад дощок чи білярдню. Але за щасливцями сама доля підтюпцем бігає... Дав батько куку-в-руку одному знакомому басові екстра-ґенку, і той взяв Джима до себе на книговодця.

"Таймкіпер" між робітниками не-аби-що! І Джим відчув повну вагу і почесть свого становища. Він не признавався, що розуміє буковинських та ґаліцийських вуйків. Стидався їх. Він злостився або вдавав, що недочуває, коли хтось кликав його Джимом. І всі мусіли кликати його містером, окрім баса, формена та кухаря, бо лише вони були йому рівня.

Оттут-то набув собі Джим першу ознаку поваги, перед якою всі бють поклони: банкирі, підприємці, політикери та вся урядова голота. Передна частина його тіла почала прибирати заокруглену форму. Не минула й два місяці, а вже мусів купити собі нову капізольку пять цалів ширшу, як попередня. І це була зовсім певна ознака його покликання. Бас розумів це, і почав кликати його вже містером Джимом.

В осени ґрубий Джим не вертав додому, бо трапився инший джаб. Роберт Кларк наймив його на аґітатора консервативної партії, бо саме тепер провадилася передвиборча кампанія. І тепер Джим мусів признаватися до своїх земляків, бо цього вимагала справа й кишеня. Промовляв на вічах, мов Золотсуст, бо скорий на язик та масні вислови. Ось чому то піяв когут!

По виборах Джим авансував. За подвиги його назначено інспектором позволень на їзду автомобілем.

І він заложив свій офис близько пошти. Запалив цигару, і розсівся вигідно на кріслі. На вид його надутої пики задріжали всі його земляки. Він він подібний до беззубого булдоґа, але люде не знали, чи в тій пиці є гострі кливаки. І через це не один вуйко мусів варити день або два бараболі на "самогонку", бо був це одинокий лік на заспокоєння тієї пики.

І добре жилося Джимові. Не минув і місяць, а вже потрібно було купити ширше крісло... Тай жіночку винайшов собі не-аби-яку! Називалася Джені Бракосн. Була донькою малого крамаря. Джені була біленька, як папір, а пухкенька, як курятко, бо нічого не робила, лише чекала жениха та білила личка ріжними смальцями та павдрами. Обоє розмовляли лише панською мовою, тією, що дала нагоду Джимові заокруглитися...А діти їх, Валтер і Мині і більш ніякої не знали. Ну, жилося Джимі, як в Бога за дверима, але занудьгував Джим, він хотів авансувати, а уряд щей занадто приглядався його роботі...

І Джим авнсував.

Почав невтомно міряти широкими кроками короткий коридор біржевого будинку. Стук-стук-стук! гомонять його кроки під такт неспокійних думок. О мрії! мрії химерні та зрадливі! Не поет Джим, а кілько їх в його голові, і всі, всі вони лише про кохані та любі долярики...

І третя ознака появилася на його чолі. Воно мов березнева погода. Вічно змінюється: То кров, то молоко. На його чолі появились жадоба, ризико й нетерпіливість. Це питоменні ознаки кожного біржевика.

МИХ. КРИПАКЕВИЧ

ЛЕТИ, ЛИСТОЧКУ!

ЛЕТИ, листочку, лети скоренько,
Лети далеко в рідний край!
Неси що вістку в Землю рідненьку,
І скоро до мене назад вертай!
Лети, листочку!
Лети, листочку, понад гори й моря,
Знесись високо, аж у блакит!
Лети свобідно! там твоя воля,
Тебе ворог лютий там не здавить.
Лети ж, листочку!
Лети тихенько понад ниви рідні,
Над степи безмежні, широкі поля!
Над ліси зелені, сади чарівні!
На хати убогі, листочку, поглянь!
Поглянь, листочку!
На люд бездольний горем прибитий:
Як стогне-конає в ворожім ярмі,
Як ворог лютий, мов несамовитий
Лютує, знущаєсь у нашій Землі.
Лети ж, листочку!
Лети соколом в степи розлогі!
Поки сягає вкраїнська Земля, -
Неси для тих, що духом вбогі,
Надію на вільне-тихе життя!
Неси ж, листочку!
Неси їм вістку, що тут, в чужині,
Вкраїни діти, їхні брати,
Готові дати в кожній хвилині своє
За волю Неньки своє життє!
Спіши ж, листочку!
Спіши скоренько, не минай нікого,
Збуди увесь народ з тяжкого сну!
Загрій всі серця до діла святого,
Щоби здобули волю святу!
Вітай, листочку!
Вітай Карпати, рідні гори!
І Дніпра-батька, листочку, вітай!
Неси ж мені вісти через синє море,
І скоро до мене назад вертай!
Лети ж, листочку!

/ Сенья Лаул'с Госпитал, грудень 1925./

:::

О.ІВАХ

ЖИТТЄПИС ВИДАТНОЇ ЛЮДИНИ

Доктори філософії та академіки пишуть життєписи талановитих та геніяльних людей, а новеліст описує буденну людину. Розуміється, що центром життєпису є якась надзвичайна подія, яка кладе натиск на характер людини або людей.

Новеля - це наче велика посуда, в якій переторюють різні канальчики металю, і з цієї розтопленої маси виливають величавий монумент людині.

Новеля не є зеркалом людського життя, але точним зеркалом душі новеліста. Читач бачить світ так, як бачить творець новелі. Бо всіми рішимося у поглядах на світ і життя.

Людські душі - це призми, через котрі проходять враження зовнішнього світа. Ці призми різняться якістю матеріялу і будови. Чим гарніший матеріял і досконаліша будова призми, тим ясніше вона висвітлює життя. Чим більша душа, тим ясніше дивиться на людське життя, і на життя всеї вселенної.

Лише великий творець може створити великий твір. Людей з великими душами називаємо геніями. І лише геній бачить цілість у житті всіх животин і всесвіта. Він не рекордує поодинокі факти, але укладає їх так, щоби зробити з них якийсь певний висновок.

Чим більший новеліст, тим більше світла в його творі. Він і в малім бачить великі життєві правди. В його руках і буденна людина є великим чинником життя.

:::::::::::::::::

ВОЛЬТЕР

Переклав
Е. ЗАВРИЦЬКИЙ

КОРИДОР СПОКУСИ

Набюсан, одного з найліпших азийських князів, завсіди обкрадали й обкрадали. Розкрадали його скарби. Начальний скарбник острова Серандіб був завсіди приміром, який вірно наслідували і другі. Князь це знав, і тому змінював скарбника кілька разів, але не міг змінити уложеного способу поділу королівських доходів на дві нерівні частини, з яких найменша частинка звертались його Величеству, а найбільша урядникам.

Король повірив свій клопіт Задігові-кудрцеві. "Ти, що знаєш скільки багато курдоїдів, - казав він йому, - чи ти не знаєш якого способу, як знайти собі скабника, який не обкрадав би мене?" - Розуміється, - відповів Задіг, - я знаю один непомильний спосіб на знайдення вам чоловіка з чистими руками. - Цілуючи його, король запитав, як це робиться. - Треба лише, - сказав Задіг - заставити танцювати всіх тих, що зголосяться на достойнство скарбника, той, хто буде найзвинніше танцювати буде безперечно найчеснішим чоловіком. "Ти насміваєшся, - каже король - от тобі гарний спосіб вибирати собі скарбника! Що! ти думаєш, що той, що буде найгарніше витинати гопака, буде найчеснішим та найзвиннішим скарбником?!" - Я не кажу вам, що найзвиннішим, - відказав Задіг, - але запевняю вас, що це буде, безумнівно, найчеснішим чоловік. - Задіг говорив з такою певностю, що король повірив, що він має якусь надприродну тайну пізнавати скарбників. - Я ж не люблю надприродного, - сказав Задіг, - але коли Ваше Величество позволять мені доказатите, що предложую, то переконаю вас, що мій секрет є дуже простий і легкий.

Набюсан ще більше здивувався, що цей секрет такий простий, наче б чудом обявлений. "Отже, - каже він, - роби, як знаєш!" - Позволь мені це зробити, - каже Задіг - щоби ти скористав з цього досвіду більше чим можеш уявити собі.

І того ж дня він оголосив в імени короля, що всі ті, що хотіли би стати головним скарбником Його Величества Набюсана, нехай, прийдуть у новкових убраннях, першої квартири місяця крокодиля до королівської вітальні.

Зони прийшли в числі шістдесять і чотири. Запрошену музикантів до сусідної кімнати, де все було приготоване на забаву. Двері ж до цеї кімнати були зачинені, і щоби ввійти до середини, треба було переходити невеличкий та досить темним коридором.

Один льокай приходив по кожного кандидати, щоби провести одного за одним крізь коридор, в котрім оставлялося кожного на самоті через кілька хвилин. Тут же король, що розпоряджував, Зложив всі свої скарби. Коли вже всі кандидати прибули, Його Величество приказали їм танцювати. І ще ніколи не танцювали так мляво й непристойно. Всі вони позвішували голови, причікували, а руками ціпко держалися за боки. - От лайдаки! - шептав Задіг.

Лиш один з межи них танцював кравo, з піднятою голевою, певний поглядом, свобідними руками, випрямованим тілом, і ступав певно ногами. - От чесний чоловік! От добряга! - говорив Задіг. Король побчоломкався з цим танцюристом, оголосив його своїм скарбником, а всі другі були покарані і осуджені найбільшою справедливістю світа, бо кожний з них, коли були на коридарі, наповнили так свої кишені, що ледві могли ходити. Король був обурений на людську вдачу, що лише шістдесять-три були злодійкуваті. Коридор отой темний назвали люде коридором спокуси.

:::::::::::::::::::::::

ИСКОРКИ

Кожна людська доба має своїх великих людей, але обставини серед яких вони живуть або збивають або розвивають їх здібности.

:::::::::::::::::::::::

Думки великих людей - це пальці музиканта, що уміють і знають котрих струн діткнутись, щоби збудити напів дрімаюче людство.

:::::::::::::::::::::::

Розвій людства - це величезне коло: дитинство, дозрілість, старість, смерть, відродження, і знов дитинство.

:::::::::::::::::::::::

О.ІБАХ

П Р О Ф Е С О Р

Я непоказна людина
в кімнаті коло печі:
сагарський степ на голові
і піренейські плечі.
Недовиджаю без скуляр
від читання і втоми;
чоло поковкло мов гарбуз,
з зубів лише атоми...
Ось киває із шафи Фавст,
і Шекспір зпід канапи,
глядять на мене Рафаель
і різнобарвні мапи...

А на катедрі ви б мене
їй-богу! не пізнали...
і слова мудрости мої
ви би лише плітали...
"І Гомера, і Піндара,
мабуть, зовсім не було;
а Канта, Вольтера й Золя
людство уже забуло;
і Беатріче - лише сон,
химерний сон поета, -
про це довідалися ми
із віднайденого сонета..."
Як я говорю, то ніхто
з утоми не зітхає,
хиба невиспаний студент
і дивиться й дрімає.

Не зазираю я в вікно,
ані також в газети;
нехай глядять на дерева
артисти та поети!
нехай читають часопис
старі попи та вдови, -
мені ж і з Чосера журчить
струмок живої мови...
Я непоказна людина
в кімнаті коло печі:
сагарський степ на голові
і піренейські плечі.

25.XII.25.

::::::::::::::::::::::::::

И С К О Р К И

Німецькі патріоти є шовиністами в паризьких часописах, а французькі в берлінських.

::::::::::::

Людський рід поділений на три касти: ідіоти, людо й диваки.

::::::::::::

Капиталіст каже: мені! - а комуніст: нам!

::::::::::::

Найбільша користь з часопису рано, коли в печі вигас огонь.

::::::::::::

Волстід Ект збільшує ціну на меншій скількости.

::::::::::::

Вол Стріт в Ню-Йорку - це трибуна різників та зарядчиків похорону.

::::::::::::

Між темними і сільський дяк геніяльна людина.

::::::::::::

Дипльомати бють поклони лише перед залізним кулаком.

::::::::::::

Коли европейські держави скликають нову конференцію, то комусь тяжко дихати.

::::::::::::

Поляк і француз не лише вдачою подібні, не лише товаришують у гнобленні менших націй, але навіть спільно крізь ніс проликають носом деякі звуки.

::::::::::::

Щоби вигубити шкідливі мікроби, то здалеби би провітрити вогнем міську атмосферу найменше раз що кожних десять років...

::::::::::::

Не заслуга людства в тім, що кожний народ має сотки тисяч газет і видань, - було би більша заслуга, коли б кожний народ обходився одною газетою. Тоді була би спільна ідея, спільний напрям, єдність і спільна праця. А ще більша заслуга була би людства, коли б усе людство було одну газету, і було скути докупи одною спільною ідеєю.

::::::::::::

ГАЛЬКА ДНІСТРОВА

Л Е Л І Я

ЛЕЛІЄ, литино вод лазурних і сонця ясного!
Знамя невинности і втілення краси безсмертної!
Чому так вчасно зівяло твоє личенько; і чом до небес рученьки зняла?

Прости мені, леліє ароматна! що так передчасно я збудила тебе до життя, до буття в задушній кімнаті, де тіні вічно з кутків виглядають, і де до вікон тиснеться мороз.

Тебе, моя ти мріє, я день-в-день доглядала, тебе, як ока, я все стерегла. Тебе напувала я чистою водою, а білі камінчики під твої ніженьки устеляла.

А ти росла все вгору й вгору. Гнучкий твій стан колихавсь від подиху. І наче казочна княжна, ти білим цвітом розквітнулась. Рученьки вгору підняла, щоб ввесь світ обняти, до свого личенька пригорнити, і гарним та добрим його зробити.

Та недовго ти пишалась! За пару днів ти схилила головоньку, а рученьки ще й досі сягають в простори.

Бо доброта є вічно, а краса і в смерти красна!

::::::::::::::::::::::

СТЕФАНІЯ ВАВРИНЮК

З И М О В И Й В Е Ч Е Р

НЕВЕЛИЧКЕ село, покрите білою габою, розкинулось між скалистими горами, що, наче сторожі, окружили його своїми гострими шпилями. На взгіррю та в балках пнуться вгору смереки, ніби й вони хотять сторожити село.

Від гір поволі надходить темная нічка, і повільно кладе лілійову тінь понад селом. І все так тихо-тихо, наче дрімає, лише денеде у віконцях блимає бліде світельце.

От там то дівчата навивають на кужелі льон, инші вишивають, а хлопці шнури з прядива вяжуть. При печі сидить старий та сивий дідусь, і докидає скипок в огонь.

Малі внучата обступили дідуся, і щиренько прохають його розказати їм казку про Діда-Морозенка. Ох, яки же той дід страшний! Як він пхається до вікна! Які пишні палати, лани та пави, неначе все з христалю! Ось-ось дійде до них, - та ба! вогонь не пускає... І діти уважно слухають казку про лютого Морозенка. А дівчата, шиючи, співають колядки, а з ними пливе й дума про давнину, коли то ще була і воля, і доля для всіх.

Звуки пісень поволі стихають, вогонь дотліває, світельця погасають, і сріблолиций місяченко взноситься над селом і безжурно дивиться крізь вікна, розсіваючи сон. А ві сні розквітаються луки, і Земля прибірає нову красу. І все дихає новим життям, а з тим приходять нові думки і нові пляни, оживити свою занедбану вітчину.

Саскатун, 25.XII.25.

::::::::::::::::::::

Ми - то свята середина, бо сміємося з дурнів і муррих.

::::::::::::::::::::

Хто має гарніщий капелюх, як мій, той марнотравець.

::::::::::::::::::::

Сенатори - це аристократичної касти поліціянти.

::::::::::::::::::::

Цивілізація наложує на дикуна тягар і обовязок: носити на собі замість паска перкалеву запаску.

::::::::::::::::::::

Музеї старинностей - це притулок для людей без заняття: старих дівок і професорів на пенсії.

::::::::::::::::::::

ІВ. ДАНИЛЬЧУК

НАША ЦІЛЬ

Мабуть, не нам, оплесків ждать
Від сьогочасної юрби,
Не нам побіди осягнуть
На всіх полях борбо.

Однак нам сили не бракує
Покинуть сумерки будня;
Знайдесь відвага, щоб ступити
Вперед хоч цаль що-дня.

Добра хоч трохи ми зумієм
Для світа мрачного зробить,
Себе примірним показати,
Тай ідеалові служить.

::::::::::::::::::::::::::::::::::::

МАРІЯННА ЧЕКІН

ПЕРЕСТРАХ

ДРУГИЙ дзвінок задзвонив, і до кімнати вбігло дві кіточки і почали щось шепотіти. Були вдоволені. Одна одній підморгнула, усміхнулася, і почали скраденим кроком виходити з кімнати. На коридарі вже було темно. Пітьма простягала свої косматі лапа з кожного кутка. Лише шелест миші нарушував гробову тишину.

- Цссс... вона вже йде... ходи сюди до мене в куток. Цссс... лекше ставай, бо підлога дуже скрипить. Ось чуєш? Вона вже на долішних сходах!... - шепотіли дві кіточки в темнім кутку.

- Чуєш? Я зававкаю, а ти заплещиш в долоні. Хі-хі-хі-і-і, а то настрашиться.

Темна ніч тиснулася шпарками до Інституту, з надвору, з коридорів та глибокої та темної пивниці. І навіть кіточкам мурашки страху забігали по плечах.

Вітер свище, мов плаче, а сходи таємно та злобливо поскрипують. Вище, вище... ось-ось вже зближається, а кіточки пирскають здушеним сміхом.

Чорна постать тихцем скрадалася вгору по сходах.

- Гі-гі-гі-і-і... Ха-хі-хі-і-і.

Дві кіточки вискочили з кутка, зававкали і заплескали в долині, запирскали, і нараз відскочили з перестрахом.

А чорна постать також відступила змішана набік.

Це був пан Ректор, що йшов дивитися, чи спокій в царстві кіточок.

Кіточки, перестрашені, втікли і скрилися за двері в кімнаті ч. 54.

Ректор запукав. Тихо. Відчиняє двері, а за дверми дві причаївшіся кіточки.

Кіточки були би перемінилися в миші, та позабігали в шпарки.

Чорна постать усміхнулася і зникла і тьмі.

::::::::::::::::::::::::::::

СРІБЛИТЬСЯ ВНИЗ САСКАЧЕВАН

Сріблиться вниз Сакачеван,
За злудою в погоні,
поміж поля розцвілих рож,
по диких прерій лоні...
Байдужий чар Скалистих Гір...
Байдужі поцілуї
пахучих рож, - її манять
холодні морські струї...
І нами мчить в незнану даль
життя фатаморґана
хоч цвітами встеляє шлях
весна в вінок убрана...

12.УІ.25. [illegible]

::::::::

ГУМОР І САТИРА

СПИНИВ ПОТЯГ

Їхав собі чоловік до Саскатуну на зїзд, і був так роз'охочений та в такім захваті, що коли потяг почав, припинюватися біля колійового двірця, то він вискочив на плятформу нім це потяг спинився. І так собі гримнув, що аж кости затріщали. Потяг саме тоді став, а чоловік скрикнув: Сусе Христе! От собі гримнув, що аж потяг спинив!

ВЖЕ ДІГНАЛИ!

Подорожують собі два сусіде. Сидять у ваґоні, говорять та курять. Аж тут нараз трубить льокомотива.

- А там що? - питає один.

- Та певно, що корова на дорозі, - відповідає другий. Їдуть далі, і вже забули за корову. Переїхали кілька миль, а льокомотива знова трубить. А другий сусід і каже:

- Аді, мо, ми вже знов дігнали тую гаспидську корову.

ГОЛОС АВТОРИТЕТУ

Задзвонив другий вечірний дзвінок і вся бурсачня нараз захропіла на ріжні голоси, Кіндрачук басом, Семко тенором, а підвербецький альтом, лише Мельничук не спав, ловк голову до фізики. І два котики не спали. Вони почали співати сольо на два голоси. А Мельничук, не прислухавшися добре, вибігає з кімнати і кричить авторитетним голосом: Панове, прошу о спокій!

А СКІЛЬКИ ТО ЧАС КОШТУЄ БЕЗРОГУ

Аґроном Мадюк оглядає свині, і питає фармера:

- Чим ви їх годуєте?

- Та чим же - вівсюгою!

- А мокрою чи сухою?

- Сухою, - відповідає фармер.

- А чи знаєте, добродію, - починає знов Мадюк, - що вони можуть отравити мокрий овес за половину часу?

- Та каніть мені, паноньку, питає фармер, - а кілько то в безроги коштує час?!

ОРИҐІНАЛЬНИЙ ТЕСТАМЕНТ

Прокопюк зробив тестамент, яким забороняє свому синові лисіти.

В СУДІ

Адвокат питає свідка:

- Чи ти пєш горівку?

- Це мій бизнес, - каже свідок.

- А маєте ще який инший бизнес? - питає адвокат похапчиво.

ВЕЛИКА ПОДІБНІСТЬ

Учитель: Яке сотворіння на світі є подібне до осла?
Ученик: Мій вуйко!
Учитель: чому?
Ученик: Бо вуйна все його кличе "Ти, осли!"

ПО КІЛЬКО КОКО?

Йшли другі тай Кулачковський пішов до Зенит Кафе, а в кишені мав лише 25 центів. І по звичаю бурсацькім замовив собі славний "Бостон крім пай" і горнятко кока. Однак пригадав він собі свої гаразди, коли зобачив, що кельнер пише на квитку 35 ц., і каже мене чомусь так занудило тепер, що не хочу кока, отже прошу забрати.

РОЗМОВА В КУХНІ

Бурсацький стррож і кухар-чайнимен почали дертися над якимось мішком з трачовинням до посипування підлоги.

Сторож: Ю но кен посипати флор трачовинням!

Кухар: Мі кичен бас, мі кен! Ю ґе лавт!

Сторож: Мі сторож гір. Мі свіп флор, а трачовиння липне, бо флор ще мокра... Фарштей?

Кухар: Ю ґе лавт! Мі гев найф, мі кіль ю!

Сторож: Ю чекай! Мі ґит сокиру, мі файт!

Саме тоді кухар необачно став черевиком котові на хвіст, і котище запищав не своїми голосами. І переляканий кухар втік до своєї кімнати, а сторож вділ до печі, і почав молитву до св. Николая.

ЛИШЕ РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

Лазорович: Я лише раз на тиждень курю папіроса. Правда, Мадюк, я ще тебе не просив дати мені тютюну сьогодні?!

Мадюк: Правда, Петре, але ти сам брав, не просивши.

::::::::::::::::::::

Н О В И Н К И

27 грудня голова студ. кружка з Вінніпеґу, тов. І. Роберц-Ковалевич, виголосив досить довгий реферат на зборах КАМЕНЯРІВ на тему українського життя на еміграції в полудневій та північній Америці. Промова була дуже інтересна і зацікавила всіх присутніх.

::::::::::::::::::::

На днях відбувається в університеті конференція т. з. канадійського христіянського руху, на котрій всі студенські організації мали бути зарепрезентовані. КАМЕНЯРІ вибрали на свого репрезентанта тов. Д. Янду, студента прав.

::::::::::::::::::::

30 і 31 грудня ц.р. відбудеться девятий зїзд уділовців і прихильників Могилянського Інституту. Програма зїзду дуже багата. Є надії, що буде багато учасників.

::::::::::::::::::::

30 грудня студенти Інституту висталять драму "Невольник" в Народнім Домі. 31-го відбудеться величавий концерт там же.

::::::::::::::::::::

1 січня 1926 товариство "Могиляне" буде мати свої треті річні збори. Є надії, що всі члени, які становлять більшу частину укр. передової інтелігенції в Канаді, прибудуть на ці збори, щоби обговорити деякі важні справи.

::::::::::::::::::::

Недавно в місцевім Лейбор Темпл панна Док. Стронґ виголосила реферат про теперішні обставини в Совіцькім Союзі. Вона є управителької одної діточої захоронки над Волгою. Ціль її приїзду до Америки збирання матеріяльної й моральної помочі тому заведенню. З цеї то причини вона говорила в дуже прихильнім тоні до громадянського устрою в Совітськім Союзі.

::::::::::::::::::::

На днях ЦВСУс прислав нашому кружкові кілька примірників "Студентського Вістника". Журнал є дуже інтересний, а особливо багатий на інформації про наше студ. життя на еміграції в Європі.

::::::::::::::::::::

РІЗДВЯНІ БАЖАННЯ

Редакція "Каменярів" бажає всім спів-робітникам, читачам та прихильникам веселого Різдва і щасливого Нового Року: щоб вся Ваша праця увінчалась успіхами і всі надії сповнились! І щоб слідуючий рік був ясним світлом між споминами в будуччині!

РЕДАКЦІЯ

З А М І Т К А.

Редакція складає подяку всім тим, що прислали матеріяли до цього числа. Рівно ж перепрошає тих, котрих праці задля браку часу, відповідного місця, або з других причин не поміщено.

РЕДАКЦІЯ

::::::::::::::

З М І С Т

ЗАГОЛОВОК:	АВТОР:	СТР.
1. На Нашім Шляху	Ів.Данильчук	1.
2. Рурсацька Колядка		2.
3. Різдво	Савеля Стечишин	3.
4. Обмова	Р. Філен	4.
5. Друзові	Ів.Данильчук	4.
6. Народ і Держава	Абдуль Бен-Ґаджі	5.
7. До Ворони	І. Івасюк	6.
8. До Зір	Галька Дністрова	6.
9. Біржевик	О. Івах	7.
10. Лети, Листочку!	Мих. Кринакевич	8.
11. Життєпис буденної людини	О. Івах	8.
12. Лелія	Галька Дністрова	9
13. Зимовий вечер	Стефанія Вавринюк	9.
14. Наша ціль	Ів.Данильчук	10.
15. Перестрах	Маріянна Чекін	10.
16. Сріблиться вниз Саскачеван	О. Івах	10.
17. Коридор спокуси	перек. Е.Вавринюк	11.
18. Професор	О. Івах	12.
19. Искорки		12.
20. Гумор і Сатира		13.
21. Новинки		14.
22. Редакційні справи		14.

::::::::::::::

КАМЕНЯРІ

РІК IX. САСКАТУН,САСК.,КАНАДА. МАРТ,1926. ЧИСЛО 7.

------ ВИДАННЯ СТУД.КРУЖКА ----------

------ ПРИ ІНСТИТУТІ ім.П. МОГИЛИ ------

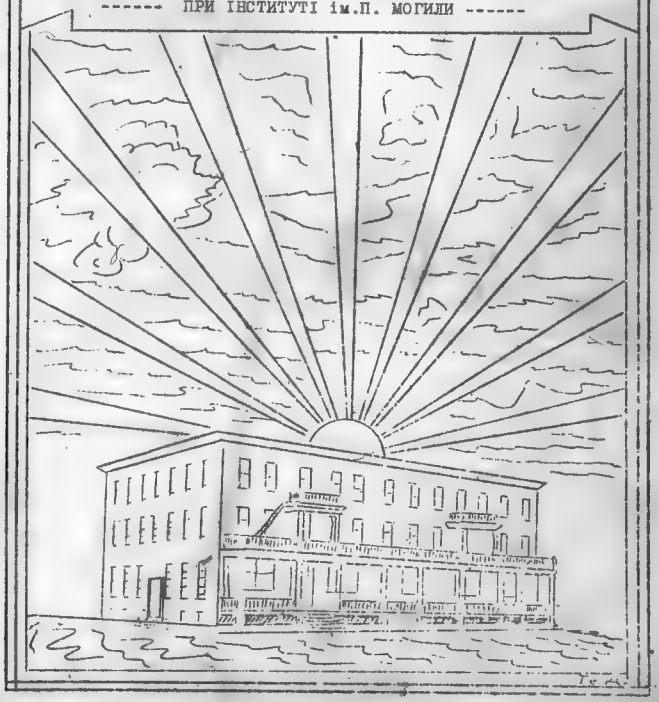

..."Бо століття пілі
Житимете в тій школі,
Поки плавно читати навчитесь
Книгу Божої волі."
-- Франко

Якось суворо гонять оці слова великого пророка, коли пристосувати їх значіння до нашого народу. Ми жахаємся тих довгих століть скитальщини. Але мусимо схилити голову перед фактом, що ми ще школу не покінчили, що книги волі Божої не навчились.

А ніхто не стане доказувати, що великий Творець не обдарив нас фундаментальними прикметами потрібними до життя. Ніхто не запорочить, що ми досі не показались здібними в родині народів. Наша мова, пісня, княжа доба та часи козаччини показують дрімучу потенціональну силу. Наші великі мури стоятимуть по всі часи, як останки Акрополю. Самий факт, що ми хоронили своїми грудьми культуру Західної Европи в часи найбільшого неспокою, дає нам місце між членами родини світа.

Так, ми маємо всі засоби до життя, маємо прикмети благородніші від сусідів і маємо свое призначення.

Що ж нас спиняє, та до схибили ми з дороги правої?

Ми ще не вичитали з книги Божої Закону, не навчились бачити якусь одну життєздатну ідею, котра була б законом для всіх, котра злучила б всі голоси в один могутній хор, котра заволоділа б всіми нашими поривами, потрясла б цілим безхоботним організмом маси. Ми ще часто думаємо собе "орієнтуватись"на когось, дивитись на "культурний" світ, "двацяте століття", гратися у"велику політику", та очікувати манни з неба. В нас ще багато діточої простодушности в думанні, що чужа рука це помічна нам рука, що хтось покине свої інтереси, а "віддасться безумовно" на наші услуги, Ми часто очікуємо "хвилі", забуваємо, що ту "хвилю"треба витворити, або принайменше приготовити руки до її приняття.

Оце в голосних начерках розділи тої книги, котрої ми ще не вичились. Вони в першій мірі відносяться до студенства, котре мусить простудіювати ці Закони, як математичну формулку, пробувати витворити свої спільні пляни, і, все пам'ятаючи, що це легко не прийде, витворювати новий тип Українця.

За Редакцію
Ів. Дапильчук.

НАПОЛЕОН

Над морем, на білій скалі,
орел Засмучений сидить:
жадібне на неви калі
в далекі простори глядить.

"Злетівби над хмари і я,
та крила зломились в борні,-
дай крил мені, мево мала,
най впаду на Кремлю стіні.

На небі заблис метеор,
й За хвильку дрібненьку погас;
нехай би мій світлий прапор
Замаяв над світом і згас."

--- М. Б.

ЛЬОРД ТЕННИСОН

ГРЕМИ, КЛЕКОТИ, ШУМИ!

Греми, клекоти, шуми,
На зимних скелях, о Море!
І я б шумів, сли б сказати умів
Ті думи непривітні мої.

Гаразд хлипчині рибалки оттого,
Що при забаві з сестрою гукає;
Гаразд морякові малому,
Що в човнові між хвилями співає.

А судна величні пливуть собі в даль
До своїх пристаней над морем;
Але де пошукати тих лиць, що були,
Й голосів повитих спокоєм?

Греми, клекоти, шуми,
В підніжах скель, о Море!
Але люба краса того дня, що пройшов,
Не верне до мене ніколи.

З анг. переклав Ів.Д.

::::::::::::::::::

АННА КІНДРАЧУК

ХВИЛІ ВЕСНИ

Дайте мені один чудовий весняний день, а я проміняю вам десять суворих, осінніх за нього. Бо хто з вас не бачив тих днів? Хто з вас не бачив, як сонічко йде виглядати ранньої трави шовкової, щобетюшок маленьких, зелених гаїв?

Під усміхами сонця суворий сніг так і нидіє на землі, перемінюєсь в незчисленні потічки, що пливуть по усюдах, щоб опісля злучитися в одну велику струю весняних вод. Дрімуча трава та другі рослини, почувши під собою лагідну руку з блакитної синяви, підіймають ніжні рученьки, і наче лялі чекають благословення. Пташки, наче артисти-співаки, зявляються та починають концерт, що триває від раня до вечера. Словом, все кругом живе та святкує нову, чарівну хвилю. Так гарно, що лише стань тай дивися!

І в нашім житті є тепер весна: жива, і красна, і захоплююча. Нам лише приглядатись великому сонцю, та плисти дрібними потічками, щоб злитись з великою рікою.

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

М. КРИПАКЕВИЧ.

Хто зі смутком не братаєсь,
Хмар не носить на лиці,
Хто розраду дати знає;
Тим, що ходять все сумні;

Хто у бурю чи погоду
Вдоволений із життя,
Хто на всяку недогоду
Не голосить, що біда;

Хто на світ не нарікає,
На недолю не клене,
Хто нічого не страхаєсь,
Вперед сміло все іде:

Того люблять усі люде,
Й веселяться разом з ним;
Той щасливий чуєсь всюди,
Світ для нього побратим;

Той для світа найцінніший,
Дармо в світі не жиє:
Коли б було таких більше,
Краще б було на землі.

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

Р.ФІЛЄН.

ДЖЕНТЕЛЬМЕНСТВО

Весь цивілізований світ уважає Англійців джентельменами тому, що вони вміють дуже гарно обійтися з чоловіком, без огляду на те, що вони про него думають. І коли з вами Англієць поведеся гречно, привітно та хочби на зверх прихильно, ви в сути річі не дбаєте, що він думає про вас у глибині душі. Ви приємно відчуваєте се, що з вами люде поводяться добре, і ви признаєте їм духову висшість. Не лише се: коли ви навіть і знаєте, що вас по джентельменськи скривджено, ви кривди довго не памятаєте, а забуваєте скоро тому, що берете кривду на карб помилки.

Щоби бути джентельменом, а принайменше поводитися по джентельменськи, то се велика штука і не кожний з вас має на се терпеливість. Однакож не треба вам забувати, що нічого вам в будучім життю так гарно і несподівано не оплатиться як гарне, делікатне поведення супроти других. Можете мати велику прихильність у людей загальних чи у товаришів, можете тішитися респектом тому, що вважають вас за розумного, мудрого, можете мати славу доброго співака, музиканта, бесідника,- але памятайте, що вся та пошана, вся прихильність, все признання тривати не лише доти, доки люде чи товариші не завважають, що у вас брак джентельменства. Скоро тільки ваші найблизші се завважають, вони інстинктовно відвертаються від вас і ви, хоч би як розумні чи порядні, тратите і їх пошану. Тоді ви ставите собі питання: -Чому воно так? Щож злого я зробив, чи зробила? І ніякої відповіди не знайдете, бо ще не поставили собі першого і найважнішого питання: А чи поступив я завжди як джентельмен?

Повище згадане може викликати у вас недовіря, а навіть і глумливу насмішку. Одначе для переконання я порадив вам самим особисто зробити так: Подумайте собі про такого чоловіка, котрого ви колись дуже шанували і любили, а тепер глядите на нього холодно, без спеціяльної пошани. Спитайте себе, що за причина, що сей чоловік вже не апелює до вас так, як колись. Обдумайте все зі всіх боків старанно, а тоді побачите ясно як на долоні двояку відповідь: /1/ Він не зробив вам ніколи нічого злого, завжди поводився з вами по джентельменськи і черезте ви самі показалися не-джентельменом супроти него, не віддаючи йому належної пошани та признання, або /2/ Хоч він і нічого такого злого не вдіяв вам, за те повівся з вами брусовато, шорстко, арогантсько чи глумливо,- і се мимоволі викликало у вас нехіть, та знищило повагу та привязання до него.

Не треба вам забувати що є різні способи зразити собі людей, і відтак урази тяжке позбутися. Нерозважні хлопці чи дівчата ради приємности чи химерности поступають часами нерозважно коштом своїх товаришів чи товаришок. Результат завжди такий, що колись близькі товариші чи товаришки стають наначе ворогами. Всего того можнаб оминути стримуваннямся від нерозважних кроків. А стримаєтеся дуже легко, коли будете мати на увазі інтерес своїх товаришів, коли будете дійсними джентельменами. Памятайте також і се, що хочби ви навіть вдавали джентельмена, коли ваші поступки будуть погані, самолюбні, кривдячі других, коли будуть дражнити ваших товаришів, тоді маска джентельмена не вдержиться довго на вашім лиці.

Те саме правило відноситься і до людейення супроти людей загалом. Бо не так то дуже шукають за вашим "глубоким" незбагнутим розумом, наукою, але дивляться за тим, чи ви чоловік, чи ви джентельмен. Не оден учитель через брак сеї прикмети, через свою брусоватість мусів покидати околицю з певним соромом та огірченням, напікаючи не на себе але на "простоту" людей. І не про одного учителя говорять, що "малисьмо учителя, то правда; але мне чоловіка".

Висловлені уваги є не нате, щоби оттак поступати, але на те щоби передискусувати може собою. Питання джентельменства у нас що не тому дуже на часі, що ми поволи входимо в різні звязки з образованими Англійцями, які дивляться на нас в першій мірі щоби знати з ким саме мають до діла.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

ГАЛЬКА ДНІСТРОВА

У ВІКНІ СПОГАДІВ

/Присвята моїй матері/

Тишина вилапувала по хаті останні відгомони обідних голосів, і складала в коробочку, щоби знова металіками пустити, коли посходяться хатні зі школи, з міста та з роботи на подвірю. Одинокий годинник не слухав нічого, але стояв собі на стіні і все мелькав рівномірно: так-так, так-так!

Вона сиділа тихесенько, шила убрання своєму наймолодшому і часами гляділа у вікно. Там, на другім боці, тверді канадійські яблуні були інеєм прибрані, а клені огороду обступили їх пів-колесом і собі відповідно одягнулись. - Це? бачите, Зима відходила і послідний концерт справляла.

За вікнами пролітали ніби пташки, і одна по другій казки щебетала.

--- --- --- --- --- --- ---

Було колись дівчатко, котре Марусею звали. Поблизу текла тиха Нішлава, де Маруся часто забавлялась. Недалеко в повазі стояла школа, не багато ходила, бо все говорили: Хиба з тебе попадя буде? Вгорі сірів каменистий Голятин, на котрому вона вівці пасла.

--- --- --- --- --- --- ---

На збочу гори стояла мала хатина, вся біла, біла, як янголятко. Просторі вікна дивились ясними очима на все село, на Нішлаву, на дністер. Все обістя отидливо закривалось Зеленню від очей села на долі. Тут мешкала Маруся зі своїм дружиною. Тут вперше почула найдороще слово від свого Леся.

--- --- --- --- --- --- ---

__ Ідуть в далекий світ. Вже покинули своє село, Знакоме місто, родимий край. Вже і континент Европи ховається за хвилі. Їй так жалко! За пазухою криється в малій хустині щось таке рідне, таке дороге. - Це грудка Землі родинної. Чи повернуть знова оглядати стежки молодечі, відвідувати Знакомі місця?...

--- --- --- --- --- --- ---

Незнаний край, та люде незнакомі. Степи широкі, ліси, озера. Така воля, що аж моторошно робиться! Річка Білого Піску пускає свій шум аж до малої хатини-Землянки під розлогими березами. Тут Маруся діточки забавляє, догляда малого городця, та чекає приходу дружини, що аж коло Нівави знайшов собі роботу по трицять центів на день.

--- --- --- --- --- --- ---

Час ішов, забирав молодість, а лишав за собою і радість і горе.

Ось вона вже тут. Діти. Діти підросли, господарство розвелось, біда колишня забувається, а спомини прилітають і щебечуть про минуле. А старий калатало стоїть на стіні і вже повтаряє: так-так, так-так!

--- --- --- --- --- --- ---

О матінко! позволь най твоя Галочка поцілує твою дорогу, сиву головоньку!

::::::::::::::::::::::::::::::::::

МАНОЛІЙ ФОРДЕНКО

ДЖЕЗО-КОЛОМИЙКИ

I

Коби в мене буде авто
Й шаравари сині,
Булоб в мене дівчатонько,
Як цвіт на калині.

II

Нащо мені автомобіль,-
Стоїть гай чекає...
Нащо мені всі науки,
Як серця немає...

III

Гоя авто! гоя чорне!
Поїдьмо до гаю:
Сяку-таку може знайдем,
Бо з туску вмираю...

САВЕЛІЙ СТЕЧИШИН

ШЕВЧЕНКО

Що року, під весну, весь український народ обходить торжественно національне свято в честь свого великого борця За правду і волю, батька Шевченка. Тоді споминають дивим словом свого великого народного кобзаря, того, що освітив своїм могучим словом шлях всіх скривджених долею, і навчив осиротілих, бездержавних українців любити свій рідний край. Він цілою душею відчув терпіння свого народу, оспівав його в своїх поемах, і вказав шлях, яким можна би дійти до виборення кращої долі.

Він є першим нашим письменником, котрий зрозумів наокрізь життя і душу жінки, і з великим чуттям та розумінням оспівав долю й недолю жінок. Його могутнє слово стояло завсіди по стороні покривджених. І тому в його серці скільки людянности та співчуття покривдженої матері, Катерини, Наймички та других. Їх скривдили, осміяли, вигнали з дому, кинули на поталу долі, і хоч всі їх осуджували та вказували глузливо пальцем на них, - Шевченко розумів їх, болів їх болем, і став в їх обороні. Він показав світові, що не є грішниками покривджені, але ті, що скривдять.

В поемі "Марія" Шевченко представляє надзвичайно гарний образ матері-страдальниці. Своїм терпінням Марія перевищує всі другі матері. Вона не лише піклується своїм сином, але також стає його помічницею, а по його смерти і дальше продовжує його науку.

Ось один образець щасливої матері в його словах:

"У нашому раї на Землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.
--- --- --- --- ---
Тепер їй любо, любо жити!
--- --- --- --- ---
І йде на улицю гулять
Гордійше самої цариці,
Щоб людям, бачте, показать
Своє добро."

Який це правдивий образ щасливої матері! Ця поезія показує повноту щастя жінки в материнстві.

Шевченко відчув найдрібніші тайни і мрії складного дівочого серця, і,як добрий батько, болів своєю чутливою поетичною душею над дівочою долею, і малював яскраво її красу та молодість.

В поемі "Причинна" Шевченко болів над безнадією закоханої дівчини, що не може діждатися повороту з війни свого судженого козака, і просить Бога, щоб не карав за її терпіння:

"О,Боже мій милий, За що Ти караєш її молоду?
За те ща так щиро вона полюбила козацькії очі?
Прости сироту!"

Як щиро він жаліє і обстає за бідною дівчиною, наче сам все те пережив!

Шевченко також змалював нам кілька чудових образків щирої та доброзичливої дівочої душі. Ось уривок з поеми "Гайдамаки", де Оксана молиться за долю свого судженого:

"Не за себе, не за батька
Молилася в неволі,
Ні бабусю, а за його,
За милого долю.
---- ---- ---- ----
Він сирота, хто без мене
Його привітає?"

Поеми "Ділея", "Марянна" і "Русалка" живими словами малюють нам горе жінки кріпачки Зведеної паном. Хоч таке славільне поступування панів було щоденною подією за часів кріпацтва, а все ж таки Шевченко не міг спокійно на це глядіти, а виступив різьким словом проти всякого насильства.

Хоч Шевченко сам не зазнав родинного щастя, однак подружним життям дуже інтересувався, як це видко з таких поезій як: "Тополя", "Черниця Маряна" і "Петрусь". А особливо виступав дуже різко проти насильного подружжя, і завсіди винував нерозумних родичів, що силують своїх дітей до подружжя не по любові.

"Моліть Господа дівчата,
Моліть Господа, жовнати
І вас оттак не завдала...
За генерала за палати,
І вас оттак не продала.
Любіть діточки весною,
На світі є кого любить."

Жіноцтво, що бореться за емансипацію жінок з стародавніх конвенціональних оков, повинно бути вдячне Шевченкові за те, що він не забув згадати про вільний подружний вибір. Бо від цього у великій мірі залежить щастя одиниці, а щастя одиниць приносить і щастя загалові.

::::::::::::::::::::::::::::::

БЛИС КАРМАН

ПРИДОРОЖНІ КВІТИ

Ми квіти придорожні,
Заблудші з городів цвіти,
Любителі вільних просторів,-
Звичайні пройдисвіти.

Щоб тільки земля годувала,
Щоб тільки вітрець повівав;
Квітнемо для всіх подорожніх,
Для того, хто з сил підупав.

І гляньте! Господь огороду,
Що сонцю говорить: вставай!
І дощ привітний навертає
На наш порошистий рай;

На нас наложив обовязок,
Громади скитальців вільних,
Красою цей світ приздобити,
Кудою лише шлях залетить.

А хто запитає хвилини?
Чи вітру буйного куди він пливе?
Ми цвітем і причин не питаєм,
Бо Господь то знає усе.

З анг. переклав Ів. Д.

::::::::::::::::::::::::::::

Ів. Д.

Б Л И С К А Р М А Н

Недавно гостював в місцевім університеті загально відомий канадійський поет-письменник Блис Карман. Підчас свого побуту він дав цілий ряд інтересних відчитів на тему літератури.

Родився він 1861 в Новім Бронсвіку, де і покінчив університет. Бував також на студіях і в Англії. В році 1893 видав свою першу збірку поезій, на котру публика звернула особливу увагу. Починаючи з цього часу, він працює безупинно на полі літератури.

Карман відзначається силою уяви та надзвичайною здібностю висказувати найглибші людські почування. Його манять природні явища. І він їх розсліджує розумом і серцем, і старається зобачити якусь провідну ідею, та показати велич великого Творця. Повищий виїмок з його збірки, хоч, можливо, стратив свій первісний чар в переводі, всеж таки показує глибину душі поета.

::::::::::::::::::::::::::::

ГАЛЬКА ДНІСТРОВА.

НЕЗАБУТІ ХВИЛІ

Неначе вчера це діялось. Вже літо з осенею гралось.

Над ставом Доброго Духа царила неділя. Від спокійної води неслось якимось лагідним подихом та любим шепотом. Далеко, на другім боці блестіли шовком осики. По цім боці, гори так і вигрівались на сонічку. Ноги їх такі білі, білі, блестіли срібним піском, а груди так і пишались зеленим барвінком та кущами малими.

Того дня я вийшла з наймолодшою сестричкою Юлею, погуляти та черемшину збірати.

Я вийшла на одну з цих гір. Під ногами була зелень, а в горі і сонічко і спокій. Дивилась понад спокійним плесом на другий бік, кудась далеко, далеко... Сестричка заквілий барвінок збірала. Так гарно і любо було!

Хтось ішов берегом понад водою. Поглянув в нашу сторону, і спрямував свої кроки до нас. Це був Славко!

... таки любила його. Бо хтоб не любив хлопця, живого та проворного,- дійсного козака? Хтоб не любив того, що перед товаришем отворить свою душу, що проміннями сонічним засіває. Що дівчину трактує не як забавку, як ляльку, але як істоту котра розуміє, котра бодай троха думає.

Він прийшов леготом і сів коло мене ангелом. Там ми говорили про людей, про світ. Часом і мови не ставало. Славко глядів кудась в далечінь, і я туда гляділа.

Сонце заходило і пальцем кивнуло на нас. Ми розійшлись щоб знова стрічатись, щоб знова говорити.

Та світ і картає і картує з нами.

Вже другий рік як Славко поїхав до зимної Аляски, між сніги та люде не свої. -Побачу троха світа,- сказав.

Наче манни небесної, чекаю на лист від його. А він так не часто приходить! Часто скучаю і нудьгую часом. Та вірю у Славка як в стійність зорі північної, як в схід сонця вірю. Коли у вечері гледжу на світла полярні, то знаю що і він глядить. Тоді очі наші стрічаються.

::::::::::::::::::::::::::::

НОВА ПОДІЯ В СТУДЕНСЬКІМ ЖИТТІ

Дня 22-го січня ц.р. відбулася перша публична дебата, в якій були зарепрезентовані дві студенські організації, іменно: студ. кружок "Каменярі", в Саскатуні, і студ. кружок, у Вінніпеґу.

Представниками "Каменярів" були тт. П.Лазорович і М. Ко-гринюк ~~валевич~~. Всі дебатанти студенти університетів.

Дебата відбулася в Вінніпеґу, у салі укр.православного собору. Тема дебати була: Рішено, що Канада піднесеться економічно, коли отворить свої границі для заграничного продукту. Представники каменярів обороняли афірмативну сторону. Провідники говорили по 25 мін., а їх помічники по 15. В додатку оба провідники мали по 10 мін. на опрокинення фактів противних собі сторін. Судіями були: пп. В.Свистун, Я.В.Арсенич, Мир.Стечишин, Н.Бачинський і Др.Мігайчук. Предсідателем вечера був п. Мих.Залозецький. Судії признали побіду афірмативній стороні. Про перебіг цілої дебати або її зміст, ми не будемо тут говорити, бо на це було місце в публичній пресі. Звернемо хиба увагу, що питання над яким відбулася дебата, має загальне значіння, і ширший загал повинен би хоч почасти знати, які факти були подані на обох сторонах. Через брак місця в сім нашім журналі, не будемо подавати змісту дебати. Маємо лише на гадці звернути увагу на значіння такої дебати для нас тут в Канаді, головно для студентів.

По нашій думці ця дебата є важним кроком вперед в нашій просвітній роботі, будучи першою дебатою того рода в Канаді. Для загальної публики ця - - - - - - - - -

дебата важна з трох причин. Перше, дала нагоду познакомитися основно з одним дуже актуальним економічним питанням, а їм, з так званою Охоронною Тарифою - державним плом. Друге, дала нагоду бодай приблизно пізнати, які студенські сили змогла видати дотепер наша просвітня робота. Третє, наш загал, не будучи ще як слід обзнакомлений з публичними дискусіями того рода, зробив ще один крок у відповіднім напрямі. Для нашого студенства ця подія має своє особливе значіння. Це є перший раз, коли то дві студ. організації, і формально виступили до дебати над публичним питанням. Це показує, що в нас вже фактично існують важні організації, і що в нас не панує такий цілковий і жахливий "хаос", який хотять нам доказати наші деякі "вчені". Дальше, ми хочемо вірити, що ця дебата спричиниться до витворення до кращого, дійсно братерського духа між обома організаціями. Вона вже дала нагоду нам пізнати себе краще, пізнати сильніші і слабші сторони нашого студ. Життя.

Ми віримо, що такі дебати на будуче стануть важною частиною наших студенських активностей кожного року, і що в таких дебатах зможуть взяти участь всі важніші студ. гурти в цілій Канаді, а навіть і в Злуч. Державах. Що така робота принесе нам велику користь на це не треба великих доказів. Ми бачимо, що студенти анг. університетів приїздять що року до Канади, і дебатують на ріжні теми з ріжними канадійськими університетами. Що така робота спричиниться до скріплення братерського духа між студентами, це річ очивидна.

А тепер кілька слів до тих, що дійсно розуміють значіння таких між-студенських дебат.

В англійців є звичай давати відзнаки у формі щитів/шілдз/ яко нагороду за побіду в дебатах./Імя фундатора вирізблене на щиті./В контесті може брати участь кільканацять дружин /тімс/. І так, через елімінацію, нагороду дістає дружина, котра віднесе найбільше число побід. Ця нагорода оставляється в організації через цілий рік, аж до часу дебат.

Отже, коли хтось з наших передових людей, хотів би причинитися до піднесення "воєвничого" духа в умах наших студентів, а тим самим звязати своє імя з такою хвали гідною роботою, нехай озветься.

:::::::::::::::::::::::::::

О. Івах

ПОКАГОНТА В АНГЛІЇ

"Ні братіка, ні сестрички
тут на чужині,
ні пісеньки в рідній мові,
тяженько мені...

Хоч мій милий мене любить,
пестить мов дитя,
хоч княжна я індіянська,
я тут сирота.

хоч тьохкають соловейки,
Льондон гомонить,-
душу мою Мисисипі
на прері манить.

Летять пташки громадками
в дібровоньку-гай,
летять думки ластівками
в мій родимий край.

І пальчики дрібнесенько
не плетуть вампум,-
комуж його будуть плести?
чи собі на глум?

Гей, чайочко малесенька,
за море лети!
Могилонька мене кличе,
батеньку скажи..."

Квилить чайка понад морем,
плач-мову несе;
а на новій могилонці
калина цвіте...

:::::::::

НОВА ПОДІЯ В СТУДЕНСЬКІМ ЖИТТІ

Дня 22-го січня ц.р. відбулася перша публична дебата, в якій були зарепрезентовані дві студенські організації, іменно: студ. кружок "Каменярі", в Саскатуні, і студ кружок, у Вінніпеґу.

Представниками "Каменярів" були тт. П. Лазорович і М. Гринюк, а вінніпеґського студ. кружка тт. В. Підручний і І. Ковалевич. Всі дебатанти студенти університету.

Дебата відбулася у Вінніпеґу, у салі укр. православного собору. Тема дебати була: Рішено, що Канада піднесеться економічно, коли отворить свої границі для заграничного продукту. Представники "Каменярів" обороняли афірмативну сторону. Провідники говорили по 25 мін., а їх помічники по 15. В додатку оба провідники мали по 1[illegible] мін. на опрокинення фактів противних собі сторін. Судіями були: пп. В.Свистун, Я.В. Арсенич, Мир. Сточишин, Н. Вачинський і др. Мігайчук. Предсідателем вечера був п. Мих. Залозецький. Судії признали побіду афірмативній стороні.

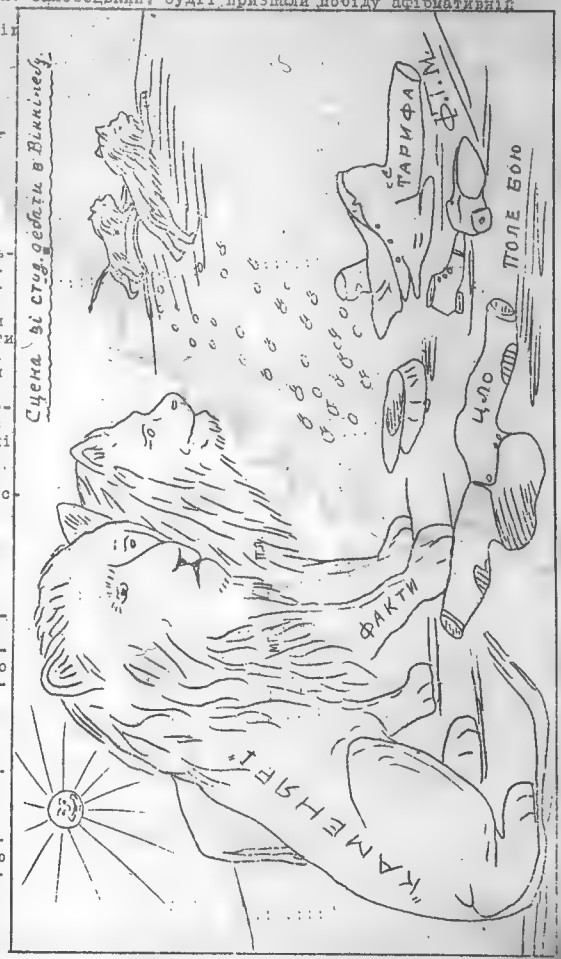

Про перебіг або зміст цілої дебати не місце тут говорити. На це місце в публ. пресі. Питання, над яким відбулася дебата, має загальне значіння, і ширший загал повинен би хоч почасти знати, які факти були подані на обох сторонах. Через матеріяльні причини не будемо подавати змісту дебати. Маємо на гадці лише звернути увагу на значіння такої дебати для нас тут в Канаді, головно для студентів.

По нашій думці ця дебата є важним кроком вперед в нашій просвітній роботі, будучи першою дебатою того рода в Канаді. Для загальної публики ця

дебата важна з трох причин. Перше, дала нагоду познакомитися основно з одним дуже актуальним економічним питанням, а ім. з так званою Охоронною Тарифою - державним цлом. Друге, дала нагоду бодай приблизно пізнати, які студенські сили змогла видати дотепер наша просвітня робота. Третє, наш загал, не будучи ще як слід обзнакомлений з публичними дискусіями того рода, зробив ще один крок у відповіднім напрямі. Для нашого студенства ця подія має своє особливе значіння. Це є перший раз, коли то дві студ. орґанізації, і формально виступили до дебати над публичним питанням. Це показує, що в нас вже фактично існують важні орґанізації, і що в нас не панує такий цілковий і жахливий "хаос", який хотять нам доказати наші деякі "вчені". Дальше, ми хочемо вірити, що ця дебата спричиниться до витворення до кращого, дійсно братерського духа між обома орґанізаціями. Вона вже дала нагоду нам пізнати себе краще, пізнати сильніші і слабші сторони нашого студ. Життя.

Ми віримо, що такі дебати на будуче стануть важною частиною наших студенських активностей кожного року, і що в таких дебатах зможуть взяти участь всі важніші студ. гурти в цілій Канаді, а навіть і в Злуч. Державах. Що така робота принесе нам велику користь на це не треба великих доказів. Ми бачимо, що студенти анг. університетів приїздять що року до Канади, і дебатують на ріжні теми з ріжними канадійськими університетами. Що така робота спричиниться до скріплення братерського духа між студентами, це річ очивидна.

А тепер кілька слів до тих, що дійсно розуміють значіння таких між-студенських дебат.

В англійців є звичай давати відзнаки у формі щитів/шілдз/ яко нагороду за побіду в дебатах./Імя фундатора вирізблене на щиті./В контесті може брати участь кільканацять дружин /тімс/. І так, через елімінацію, нагороду дістає дружина, котра віднесе найбільше число побід. Ця нагорода оставляється в орґанізації через цілий рік, аж до часу дебат.

Отже, коли хтось з наших передових людей, хотів би причинитися до піднесення "воєвничого" духа в умах наших студентів, а тим самим звязати своє імя з такою хвали гідною роботою, нехай озветься.

::::::::::::::::::::::::::

О. Івах

ПОКАГОНТА В АНГЛІЇ

"Ні братіка, ні сестрички
тут на чужині,
ні пісеньки в рідній мові,
тяженько мені...

Хоч мій милий мене любить,
постить мов дитя,
хоч княжна я індіянська,
я тут сирота.

Хоч тьохкають соловейки,
Льондон гомонить,-
душу мою Мисисипі
на прері манить.

Летять пташки громадками
в дібровоньку-гай,
летять думки ластівками
в мій родимий край.

І пальчики дрібнесенько
не плетуть вампум,-
комуж його будуть плести?
чи собі на глум?

Гей, чайочко малесенька,
за море лети!
Могилонька мене кличе,
батоньку скажи..."

Квилить чайка понад морем,
плач-мову несе;
а на новій могилонці
калина цвіте...
::::::::

МИКОЛА БУНЬКА

ФІКЦІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Як людина не може нам нічого сказати про своє походження, так і наука не знає на котрім місці чи котрою річчю починається, однак звісний нам спосіб, як вона починається. От хоч би навести один примір: вавилонські вівчарі стерегли овець, і часто гляділи на небеса в ночі. І між иншими спостереженнями запримітили, що затміння місяця повторяється що 18 1/2 літ. Це спонукало людей до думання, що у світі мусить бути якийсь порядок і точність. Більше думаючі люде почали спостерігати і розбірати, все, що їх окружало. Проминуло кільканацять століть, і нині ми глядимо на астрономію як на щось дуже величаве, на вершини чого людська думка змогла піднятися.

Для пересічної людини таке, як мірення величини сонця і других небесних тіл, їх ваги та віддалення від Землі, є чимось дуже дивним та неімовірним. І коли б хтось старався заперечити ці факти, то вчені дивилися би на нього з насмішкою.

До таких наукових міркувань та гіпотез можна зачислити небулярну гіпотезу, яка старається доказати, що ціла наша солярна система була колись дуже давно великою хмарою гарячого ґазу, котрий займав величезні простори. Щоби з цьої маси Ґазу витворилася теперішня солярна система забрало скільки часу, що нам не можливо нам витворити собі бодай приблизне поняття про це. Ці небесні тіла кружляють з такою скорістю, що від цього постала би така горяч, що найтвердше каміння розтопилося б і змінилося в пару, заповняючи ті великі простори, що вони колись заповняли. Навіть таку гіпотезу вони опирають на конкретних примірах і кажуть, що вони начислили около 120,000 світів, котрі ще у формі ґазу. Також спостережено вже через телескопи, як таких два небесних тіла зударилися і розійшлися в ґаз.

Нераз з досить звичайних та зрозумілих річей збудовано велику сеперструктуру уяви. От хоч би взяти на примір загально звісну засаду, якій підлягає світло. На те, щоби світло долетіло від сонця до Землі, потрібно аж 8 хвилин, а потрібно аж 40 літ, щоби проміні північної звізди долетіли до Землі. Значить, що довідалися би про розбиття цеї звізди аж 40 літ після такої небесної катастрофи. Що це значить? Про подію, яка сталася на Землі мешканці в других солярних системах довідалися би аж за яких 1000-2000 літ, так дуже вони далеко від нас. Що сталося би, коли б ми могли перевищити навіть скорість світла? Тоді ми могли би зобачити, що діялося на Землі тому кілька сот або тисяч літ, коли би полетіли на котрусь з сусідних зір. Себто, ми могли би зобачити історію людства. І ось тут саме починається фікція науки в повнім значінні того слова.

Люде, що розслідували склад матерії, доказали, що хоч би навіть звичайна сіль складається з двох первнів, содіюму і хльору. Перший має ту прикмету, що дуже скоро горить на воді, а другий був вжитий у формі ґазу у Великій Світовій Війні. Дехто зі сміливіших зробив ще крок вперед, і тепер стверджено, що немає великої ріжниці навіть між осібними первнями. Тому лише кілька місяців, як хемікам вдалося перетворити частину ціни в живе срібло, а частину живого світла у золото при помочі електричного току. Др. Миликен каже, що можна б перетворити усе живе срібло в золото при помочі великого електричного току потенціялу 10,000,000 вольтів. І то не лише між золотом і живим сріблом таке близьке споріднення, але й між всіми іншими первнями, бо всі вони складаються з малесеньких частинок електронів, котрі пливуть дротом і освічують нам кімнати. Навіть людське тіло, це лише великий збірник електронів. Видко з цього, що людину можливо переслати дротом через границю до другого краю. Оце другий рід фікції.

Теорія все мусить попереджати практику. То, що вчера було лише сном або уявою, сьогодні вже здійснюється. Коли люде зрозуміли, що якийбудь звук є лише дрожанням повітря, то пристосували це відкриття у винайденні телефона та радіо. І сьогодні вже пересилають людський голос чи музику через величезні простори. Хор співає в Ню Йорку, а чують його також і в Саскатуні. А ось це другий примір. Вже кілька століть люде знали, що ріжниця між фіолетною а червоною барвою є у довжині дрожачих филь: червона филя два рази довша від фіолетної. Тепер вже є апарат, що спостерігає цю ріжницю у довжині филь світла. І це заповідає, що вже в дуже скорім часі ми будемо мати спосіб пересилати крізь повітря також і образки. Дженкенсові вдалася це зроби на віддаль кількох миль. А саме тепер вчені придумують спосіб, щоб припомочі радія і зоряного світла автоматично керувати кораблями на морі. Ще один крок вперед і ми винайдемо спосіб пускати в рух або спиняти мотор при помочі людського голосу.

Сама фікція заледве може принести більше користи крім того, що розбуджує людську уяву та викликає заінтересовання до тих законів природи, на яких опирається життя та існування цілого всесвіта. Ці закони люде пізнають що день все більше, і конечним є, щоби розвиток людського уму й на дальше йшов вперед, бо в противнім случаї ми не смогли би пристосуватися до нових до се нових обставин життя, отже мусів би слідувати занепад.

За яких 300-400 літ вугля, якого ми тепер вживаємо яко енергію життя, не стане. Що ж далі буде? Др. Микленен, з Торонто, каже, що вже в близькій будучности на це питання можна буде відповісти. Розвязка на це криється якраз в теорії електронів і що первень можливо перемінити на другий. Будуть виробляти відроґен з гелієм, і в цей спосіб можна буде використовувати всю атомічну енергію на нашу користь.

От ще один доказ, що людський ум мусить розвиватися тепер дуже скори темпом, бо инакше то буде слідувати занепад через конкуренцію. Американські інженіри вдоволялися всякими поліпшеннями паровиків, бо думали, що великих перемін вже не можливо робити в будові. Знова ж шведські механіки пішли в иншім напрямі, і винайшли паровик, якого тиснення пари є дуже велике, бо аж 1200 на квадратовий цаль. Вони використали закон центрифуґальної сили, і збудували паровик так, що рури в середині обертаються довкола, і центрифуґальна сила кидає воду так, що вона дотикається части кітла під вогнем, а пара дістається з середини кітла через те, що вона лежна від води. По поліпшенні конденсатора, вони виробили турбінову льокомотиву, яка буде могла переходити через далекі простори пустині, де бракує води, бо така льокомотива потребує багато менше води ніж дотеперішні.

Отті тепер Арґентина замовила велике число цих льокомотив, а також і з Канади, до Ванкувер, роблять на них замовлення. Отже бачимо, що через таку конкуренцію завсіди терпить той край, що міг би також виробляти щось подібне, але бракує йому великих та оріґінальних механіків.

Українці ще й дотепер не зрозуміли ваги природознавчих, а йдуть середновічним шляхом, студіюючи клясичні мови та літературу, а не звертають належитої уваги на актуальні справи. Тим часом широчезне поле науки полишене облогом, з котрого можна черпати величезні скарби сили. А як це важно для поневоленого народу зрозуміти це!

::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ЖАНАЛІЙ ФОРДЕНКО

МОЇ ПЕРСЦЕНЖИВИ

Я дівчина чорнобрива,
Виробляю всякі дива,
Бо я чари всякі знаю:
Хлопців ними здобуваю.

Майка й Джана вже забула,
Штіфа й Джека лиш здобула,
Лише Джима це здобуду,
І щаслива тоді буду.

::::::::::::::

ІВ.ДАНИЛЬЧУК.

НАШІ БРАКИ

В попередному числі ми пробували вглянути в наші обставини в Канаді, застановитись над многими питаннями що життя мимоволі накидає нам, і зрозуміти або принайменше старатись дістати світлійший видноокруг по котрім ми снувалиб нашу будуччину. Але ся справа є така широка як все наше істновання, і тому цим разом затотукаємо в кутодно питання котрому відповідна увага належиться.

Одною прикметою з суми нашого недобору є брак самопошани. В доказ цего маємо так багато даних, з громадського та соціяльного життя, що булоб пустим старатись опрокидати закид, а гріхом булоб не звернути належитої уваги. Бо коли є щось, котре надає виразу нашому лицю, то це є головна черта котру лише хірурґія може направити, а жадні косметики не поможуть.

Деж ми бачимо той брак самопошани, і в яких формах він проявляєся? Багато шукати не троба! В нашім політичнім життю ми вже нераз давали собі поличника. Бо щож значитьнашому населенню в Канаді мати таке мало число представників в парляменті? Що Манітоба під цим зглядом веде перед, Альберта пробує, а де зачислити Саскачеван? Хиба ми тут числом безсильні? Хиба бракує відповідного чоловікана позицію? Чи може всі маємо чужих людей нашими представниками котрі заступають наші інтереси відповідно? На ці всі питання сумління дає нам неґативну відповідь. Бохибаж п.В.Свистун не був кваліфікованим стояти на чолі виборців в Мекензі, де маємо велику перевагу?! Хибаж свій представник спромігбися на такий здоровий поличник своїм виборцям як отсе недавно підніс Др.Трен в Роджайні?/Гляди часописну вістку про його виступ в справі публичних шкіл між Українцями/.

Або звернім свою увагу в другу сторону і пригляньмося як скоро хто будь чужий, котрого ми не знаємо ані не стараємося пляни його прослідити, здобуває для своїх цілей нашу увагу а частоіі нас самих. Ми такі щирі і такі повинні супроти якогось пройдисьвіта, як діти/звичайно, дух рабства ще не вивітрів/. Що лише якийсь там "чу-табака" скаже, ми те сейчас беремо за золоту монету і плещемо та гукаємо наче спаситель наш зявився. - Тут саме лежить відповідь чому нині між нами мають приміщення ріжні секти, дивачні погляди, та не оправдані напрями.

Ми також, дуже часто буваємо безпотрібно отверті, і всякому, без розбору чи знаємо його глибину чи ні, виговорюємо наші приватні, товариські чи суспільні справи, щоб лише опісля бути використаними, перехитреними або і висьміяними.

З другого боку, брак самопошани занотовуємо тим, що своїх передових людей недоцінюємо, або і не хочемо знати. Ану, говоріть де-кому що примірои, Др.Пулюй був першим на полі електро-техніки, що придумав принціп нинішного "екс-рей". Він не повірить і переконати не дасться. Бо дех,мовляв він, є в нас такі славні вчені, інженіри,письменники, як в других? І дальше говорить він, якби були, то чужі люде говорилиб про них. Добре, то ми сподіємось що чужі признають нам те, чого саму вирікаємось?!

Отсе в коротці, є кілька примірів браку самопошани. Критичне око може знайти десятки подібних, а воно є в нашім інтересі вишукувати їх і по змозі виполювати.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

Найбільші правди на світі є найпростійші; так само найбільші люде.

. . . . . .

Коли не можу сказати тобі що я думаю, і як почуваюсь, то я не є твій дійсний приятель. - Текерей.

. . . . . .

Я не люблю тих очей, що мигстять як зорі; я люблю ті, котрі наче планети світять постійно. - Лонґфело.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

К. ОХІТВА

В ЧІМ НАШЕ ЩАСТЯ . . .

Про ніщо так часто не говорять люде, як про щастя. У щоденнім житті чуємо дуже часто ось такі вислови як: От який він щасливий! От нещастя йому! Коли ним так цікавляться люде, то спитаймо себе: Що ж це таке щастя. Чому за ним так побиваються люде? Що означає воно для нас? Де можна його знайти? І в який спосіб можна стати щасливим?

З практичного життя знаємо, що погляди людей на подібні питання є дуже ріжноманітні. Молодь знаходить своє щастя у чорних бровах або карих оченятах. Звичайно, панночка чується тоді найбільш щасливою, коли до неї залицяються всі паничі. І хлопець уважає себе за найщасливішого, коли дівчата липнуть до нього, як пчоли до меду. Дехто знова думає, що щастя лише у щасливім подружжі. І чимало є таких, котрі бачуть всю суть щастя лише у вибагливостях: смашній їді, гарячих напитках, мягких меблях, дорогих автомобілях і т. п.

Однак це лише рожеві мрії-привиди. Коли осягнемо те, чого бажаємо, то бачимо, що воно не приносить нам щастя. Подружені розчаровуються самі собою. І слідують години щастя, а цілі роки звичайної щоденщини. З цього бачимо, що щастя не можливо знайти в якихось поодиноких подіях чи предметах, але треба мати замилування до всего окруження. І ті люде, що знаходять вдоволення у природі, чуються щасливими і здібними до праці. Вони не лише щасливі, але і корисні громадяне, бо працюють для себе і для загалу щиро і з замилуванням.

Ми ніколи не можемо чутися щасливими самі з себе. Щастя. Знаходимо тоді, коли наші добрі діла усміхаються до нас із щасливих лиць других людей.

Багато людей не вдоволені працювати, отже мріють лише про життя щасливця-нероба. Коли ж доробляться значного маєтку або хтось лишить їм велику спадщину маєтку, то вони починають нудьгувати, бачити лише зло в цілім світі, і нарікати на всіх і вся.

Отже бачимо, що щастя лежить лише в щирій та невсипущій праці для себе і загалу.

:::::::::::::::::::::::::::::

В СПРАВІ "ПРОСВІТИ" У ЛЬВОВІ

Редакція "Каменярів" отримала на днях звіт Товариства "Просвіти", у Львові, за минувший рік.

Ми не будемо тут говорити про велику ролю Т-ва в минулих роках нашого народу. Бо майже кожному відомо, яку ролю відіграло це т-во в освідомленні широких мас селянства. Мусимо хиба лише сконстантувати факт, що наше широке громадянство в Америці відноситься досі навіть дуже байдуже до такої важної організації. Коли на мілійонове наше населення в Америці є заледво 981 членів "Просвіти", то вислухавши всякі виміви та оправдання, такий стан річей кидає зле світло на нашу свідомість. Безперечно, що ми маємо свої місцеві справи, які потребують піддержки, але чейже кожному свідомому вистане дати 2 дол. на вкладку Т-ва, а за це дістати грамоту, календар, книжечки і право опусту при закупні видань Товариства.
Адреса Т-ва: Society "Prosvita", Lemberg, Rynok, 10, East Galicia.

:::::::::::::::::::::::::::::

МАНОЛІЙ ФОРДЕНКО

КЛОПОТИ ІДЕАЛІСТА

Весна надносить сни та мрії,
А мені клопіт та журбу:
Зігнули мене безнадії
Наче вітри вербу

Будуть рикати корови в полі,
Курчата квокати пічнуть,
Будуть шукати ґаздині-долі,
Й мене лише знайдуть.

:::::::::::::::::::::::::::::

З ДІЯЛЬНОСТИ СТУД. КРУЖКА "КАМЕНЯРІ"

Переглядаючи протокольну книгу кружка від початку цього шкільного року, можна завважати, що робота кружка була досить живою і многонадійною. Було більш якогось запалу до праці і також трохи більше сили як попередніми роками. Члени кружка, в числі поверх сотки, живі й інтересуються справами, які входять в обсяг їх образовання та приготовань до будучности.

За цей час кружок мав 16 офіціяльних сходин, на яких, попри такі концертові точки, як: спів, музика, монольоги та деклямації, були також такі вонні точки, як: дебати та відчити. Одною з многих і інтересних дебат була: Рішено, що Ліґа Націй може завести і затримати порядок в цивілізованім світі. Дебатантами були: тт. Кіцук, Станько, Масцюх та Жульковський. Відчити були ось такі: "Прикмети потрібні передовим людям" - Д. Янда; "Леся Українка" - панна А. Райчиба; "Гетьман Мазепа" - п. Ю. Стечишин, ректор; "Про Січових Стрільців" - В. Склепович; Причта про Вудову в Персії" П. [illegible]азорович; "Життя Івана Франка" - Ю. Кіндрачук; "Душа Поезії" - О. Івах; "Різдвяні Свята" - О. Жульковський; "Наша Минувшина в Канаді і нинішні питання" - Ів. Данильчук; "Як чужі народи давали собі раду" - Д. Янда; і "Питання, на котрі ми повинні мати готові відповіди" - п. Ю. Стечишин.

Додати це можна, що ця ліста не є повною, але і цього вистарчить, щоби показати якими питаннями студенти інтересуються.

Дальше це треба згадати, що кружок завсіди звертав увагу на те, щоби помогти молодшим студентам, і тим самим заохочував та принукував до ріжних виступів.

Одною з важних фаз кружка була дебата з Вінніпеґом, яка викликала живе заінтересовання. Роблено заходи також ввійти в близші зносини з Едмонтоном, та безуспішно.

Також журнал "Каменярі", котрого вийшло досі сім чисел, являється голосною струною від самого початку року. І ті студенти, котрі заінтересовані письменством та журналістикою, мають нагоду розвивати свої здібности.

Оттака, в кількох словах, була робота кружка. Коли мати на увазі, що кожний студент перетяжений шкільною роботою, то ці прояви є досить вдоволяючі.

:::::::::::::::::::::::::

ВІД РЕДАКЦІЇ

Випускаючи оце соме число нашого журналу в більшому накладі для більшого студенського загалу, бажаємо сказати кілька слів не так в обороні, як для пояснення.

Віримо, що шановні читачі, переглядаючи ці сторінки, мали на увазі, ца матеріял тут зібраний не вийшов зпід рук досвідчених знавців чи журналістів. Дальше, самі видавці цього журнала, будучи день в день заняті шкільною роботою, не мали скільки вільного часу, як належилося би для цього посвятити. Оце є причиною багато помилок та недостач.

Ми будемо вдячні, коли наші читачі пороблять свої уваги, та подадуть їх до нашого відома, щоб в будучности наш журнал міг вийти між люде пристойніший та більш займаючий.

:::::::::::::::::::::::::::

Не обіцяю вам ані дозвілля ані потіхи. А обіцяю вам труднощі, втому та терпіння; але також і побіду.

--- Ґарібальді.

:::::::::::::::::::::::::::

Того вважають за найліпше вбраного, хто не звертає уваги других своїм убранням.

:::::::::::::::::::::::::::

ЗМІСТ

1. Редакційна Стаття..............Ів. Данильчук..........1 ст.
2. Наполеон/поезія/...............Йосиф Боркут...........1 "
3. Грими, клекоти, Шуми!/поезія/..Льорд Тенниссон. І.Д...2 "
4. Хвилі Весни....................Анна Кіндрачук.........2 "
5. Хто зі смутком не братаєсь/поезія/ М. Крипакович.....2 "
6. Джентельменство................Р.Філин................3 "
7. У Вікні Спогадів...............Галька Дністрова.......4 "
8. Джезо-коломийки................Маколій Форденко.......4 "
9. Шевченко.......................Саволя Стечишин........5 "
10. ПРИДОРОЖНІ ЦВІТИ/поезія/......Влис Карман...Ів.Д....6 "
11. Влис Карман...................Ів. Д..................6 "
12. Незабутні Хвилі...............Галька Дністрова.......7 "
13. Нова подія в студенськім житті.......................7 "
14. Покагонта в Англії/поезія/....О. Івах................8 "
15. Фікція Науки і Техніки........Микола Вуньска.........9 "
16. Мої перспективи/вірш/.........Маколій Форденко.......10 "
17. Наші Браки....................Ів.Данильчук...........11 "
18. В чім наше щастя..............Катерина Охітва........12 "
19. В справі "Просвіти" у Львові.........................12 "
20. Клопоти Ідеаліста/вірш/.......Маколій Форденко.......12 "
21. З діяльности студ. кружка "Каменярі".................13 "
22. Від Редакції...13 "
23. Зміст..14 "
24. Гумор..14 "

::::::::::::::::::::::::

ГУМОР.

Проф. психольогії: Хто на нині читав 25-й розділ цеї книжки?
/Майже ціла кляса підносить руки вгору, що так/.
Дуже добре, нині будемо мати лекцію про брехуньство, бо 25-го розділу в цій книжці нема.

::::::::::::::::::::::::::

Батько/Злісно/: Я тобі покажу, як залюблюватися з моєю дочкою!
Будучий зять: Я би вам був дуже вдячний, бо досі зробив досить малий поступ в тім напрямі.

::::::::::::::::::::::::::

Учитель: Я караю тебе, бо люблю тебе.
Малий Василько: От коби я був великий, то віддав би вашу любов.

::::::::::::::::::::::::::

Панна К.: Чи коли ми будемо ізольовані на кір, то дістанемо кредит у школі?
Панна Н.: А чи тобі не досить кіру, цей кредиту хочеш?

::::::::::::::::::::::::::

Професор: Дурень може поставити більше питань, як мудрий може відповісти.
Студент: Не диво, що так багато нас падає при іспитах.

::::::::::::::::::::::::::

Поїхав Трохим до міста з жінкою, щоби дещо на свята купити. Діставши що треба, зібрався в дорогу. На дорозі здавалось йому, що він забув щось у місті. Та що він не переглядав, а все таки не міг здогадатись. Аж приїздить додому, а малонька донечка питає: Тату, а ви де маму лишили?

::::::::::::::::::::::::::

ЛИШЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Ми знали, панночко, що ви прочитаєте оцо, бо то вже така женська вдача!

::::::::::::::::::::::::::

КАМЕНЯРІ

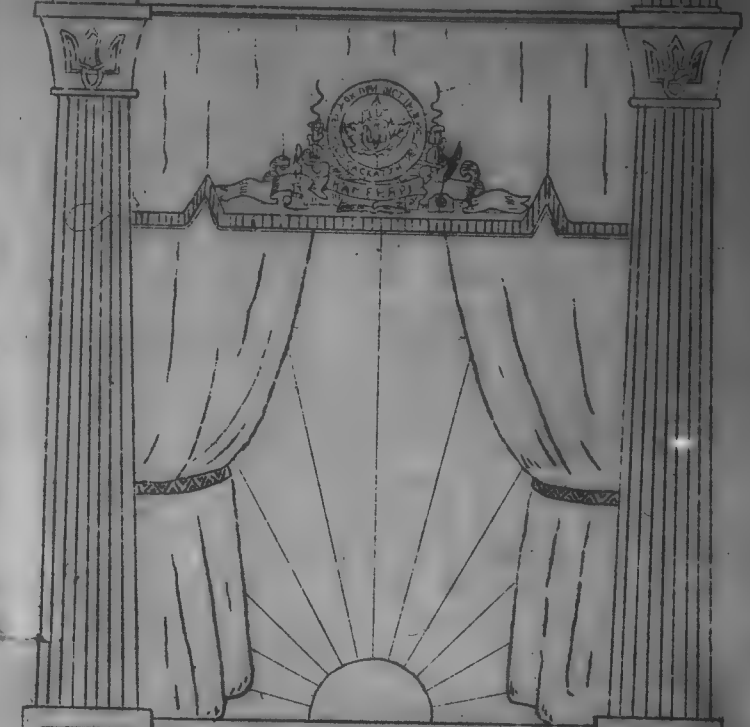

19 26

РІК X. ГРУДЕНЬ ЧИСЛО 5.
ВИДАННЯ СТУД. КРУЖКА
ПРИ ІНСТИТУТІ ім. П. МОГИЛИ
САСКАТУН, САСК., КАНАДА.

З НАГОДИ ЗЇЗДУ

Говорять соціольоги, що людина ак тоді почала огладжуватися зі своїх примітивних формів, коли почала жити громадно з другими членами свого роду. Це саме можна пристосувати й до нинішнього часу, коли життя є настільки окомпліковане, що одиниця стала досить незамітною у великому морі окруження, і коли сила індивідуа є надзвичайно обмежена.

Та щоби поділятися думками, щоби користати зі здобутків культурніх, люде сходяться на зїзди, де виробляють свої погляди на життєві питання і намічують дороги, кудою в близькій будучности мають сміло ступати.

Десятий з ряду зїзд Могилянського Інституту, який ось на днях відбувається, має своє питоме значіння для всіх українців, а зокрема для нашого загалу в Західніх провінціях. Так, як Інститут за час свого ще недовгого існування надав лице всій українській масі в Канаді, так ці що річні зїзди дають напрям ногам тієї маси.

Дехто може мати трохи зекоротку память, щоби пригадати собі часи перед десятьма роками й для контрасту порівнять з нинішнім часом. Та факт остається, що поступ є великий і, наче гірська лявіна, з ходом часу все прискішаючий.

Цей поступ є феноменальний. Його незмогли спинити ніякі перешкоди. Його не змогли подолати своїми найпідлішими способами всі кадри темних сил, які ще й досі не думають про програлу. Дарма! Чи може хто спинити ріку? Затьмити сонце на всі часи? - А чому, - спитає хтось, - чому такий розмах, і в чім лежить його сила?

Сила лежить в ідеї і в компетентности тих людей, які взялися за це діло. Ідея така: піднести наш Загал культурно на таку височину, звідкіля він бачив би себе і других, - щоби був свідомий своїх завдань; щоби не був традиційно безхребетною масою, але "щоби знали ми, куди нам йти", і щоби були людьми між людьми! Чи може бути щось більшого? І люде, котрі взялися за це діло, були з чистими руками, з щирими намірами та з добрими плянами. Їм не ходило й не ходить про власні інтереси, - їм ходить про успіх справи, якій вони посвятилися. І чим можна більше від них вимагати?

І оцей просвітній рух, започаткований взнеслими ідеями та людьми з сановідречинням, не може не сповнити свого завдання. Він, в своїм часі, поставить на ноги наш Загал так, що він стане провідним членом в сім'ї канадійського життя, та уможливить зреалізувати ті благородні та відвічні бажання нашого народу.

За Редакцію Ів. Данильчук.

::::::::::::::::::::

С.Я.НАДСОН

Не весь я твій - мене зовуть
життя інакше, інші мрії, -
від них мене не відорвуть
ні сльози, ні ласки палкії.
Кохаючи, я не забув,
що ціль життя - не вдовоління;
в душі своїй не заглушив
до світла істини стремління.
Своє човно не причалив
я легкодушно до постою,
і мчусь на чубах порожких грив
на страшний бій з густою млою!

::::::::::Переклав з моск. О.І.

О.ІВАХ

ВЧЕРА Й НИНІ

I

За Збручем до сонця
діямант блищить
і мене малого
на той бік манить.

Нічо не поможуть
і сльози й жалі,
бо стоять салдати
й граничні палі...

Я тепер змінився,
і світ мов не світ,
бо в очах дівочих
бачу самоцвіт.

Блищать самоцвіти,
стоять москалі, -
мене не пускають
на той бік жалі.

II

Ще маленький втік я з школи,
і ще не вернув,
бо над річкою шум вітру
в комиші почув.

Що я в школі, а не в полі,
шептав шкільний бук,
бо не знав, що в кутик кличе
лабатий павук...

Навкруг мене життя школа,
в ній навчає світ, -
а я ловлю зорі в морі,
а на небі цвіт...

III

Пишуть батько, пишуть мама:
"Синку, зле зробив,
що почав писати вірші,
ним школи скінчив..."

А я ходжу наче пяний,
мало їм і спати,
бо не чую в школі вітру
ні його хвалю:..

Математика розбіглась
в білі квітоньки,
і правила всі зникнились
в чорні брівоньки...

:::::::::::::::::::::::::::::

О.ІВАХ

ПАМЯТНИК ЛЮДИНІ

Я хотів би бути сильним великаном та майстром-різьбарем.
Я хотів би мати тяжкий залізний молот та невеличке сталеве долото.
Тоді я би пішов у світ, і тяжким молотом поробивав би всі мармурові памятники поставлені найбільшим катам людства. Я розбив на куски памятники царів кровожадних: Петра, Фредерика та Наполеона.
А на їх місце я би викував памятник Людині з граніту твердого - Людині, якої діла записані лише в Книзі Щоденної Праці.
На брилі граніту я би поставив від праці та журби похилену постать Жінки з маленькою Дитинкою на руках, а вкола неї горючі хати, убивчі гармати, заїдкені заразами люде та лихоліття Нужди. А Вона уважно переступає життєві пропасти, і несе своє Дитятко в місце безпеки.
Такий поклін я би віддав Заслугам Людини, що по тернистих стежках Життя ступає відважно вперед і несе Прапор Життя в Будучність, - як би я був всесильним рзьбарем!
Як би я був!...

::::::::::::::::::

Іг. Д.

СВІТОГЛЯД СТУДЕНТА

У виробленню світогляду українського студента нема, мабуть, нічо важнішого, як Зрозуміння становища, на якім він знаходиться у відношенню до рідної йому суспільности. Це Зрозуміння є засадничою потребою у збудуванню одиниці, яка в своїй будучій карієрі була б діяльним та непохитним ідеальним працівником.

В першій мірі він повинен ясно бачити, що його місце між своїми, - що дубам у лісі, бурянам у полі, а квітам на городі призначено бути. Не треба думати, що ласкавість та Заманливі успіхи чужого оточення все спрямовані на його користь та потіху. Він може переконатись дуже скоро, що чужа ласкавість - то ласкавість визиску, а успіхи - то пащики на здобу. Його невинну щирість осміють, а сподіваного признання не дадуть, бо думають собі: коли він рідного брата підурався, то оскільки легше йому нас покинути, з якими він не має нічого спільного.

Дальше, він повинен Зрозуміти свою культуру, розглянути, як вона розвивалася та який був успіх, і тоді він зможе оцінити її, зможе затримати та охоронити її перед неприятними бурями. Тоді він не буде йти нахабною потворою і не буде толочити прекрасні цвіти задля мізерного соняшнику в чужому городі. В инших словах, познайомившись зі своєю піснею, думою, літературою, звичаями та бувальщиною, він пічне їх любити, поважати, та доложить старань, щоб їх поліпшити. Тоді він не буде заслїпленний мнимим блеском чужого життя. Він буде дивитися більш критичним оком на культурні прояви, і зможе дати їм відповідну оцінку. Будучи членом рідного гурта, він спрямує сили свої, щоби поліпшити його та піднести; буде виполювати зі свого города непожадані буряни, а замість них защеплювати лише ті прикмети чужого поля, які стануть окрасою в будучности та видуть на користь, а не стануть паразитами.

І остаточно мусить Зрозуміти, що своє існування та свої успіхи завдячує своєму окруженню, і що в заміну за всі ті блага повинен всі свої здібности та енергію звернути в тую сторону, щоб за собою поліпшити стежку горнішу, як та, якою сам ступав.

Коли кожний засвоїть собі такий світогляд і буде йти в сторону світла, то в близькій будуччині наше суспільство зирине на горизонт подиву сусідів за доказану життєздатність.

::::::::::::::::::

ПОЛОВА Й ЗЕРНО З ТОРБИНИ МІРКА ТАРАНА

Без порівнання легше навчитися говорити високо-вченими та гучними словами, ніж простою буденною мовою, такою, якою говорили Сократ, Христос, Толстой та Шевченко. В тім бо й лежить найбільша життєва мудрість, щоби могти висловити найбільші ідеї такою мовою, щоби Зрозумів найпростіший гречкосій.

Коли з високої гори по стрімкім узбочу пічне котитися маленька грудочка снігу, то Заким докотиться до підніжа гори, вона стане сама величезною горою снігу, і ніхто би й не дошукався тієї маленької галочки, яка була її початком. Таке стається часто й з людською думкою. Коли якась життєздатна думка перейде через сорок поколінь, то так прикриється забобонами, пересадами, перекручуваннями та незнайством, що годі дошукатись саму її правдиву істотність. І тоді треба другої людини з великим умом, щоби знова відкрити тую саму правду та висловити її так попростому, щоби всі Зрозуміли, і в той спосіб дати Заблукавшому людству ціль і напрям життя. Так повстають різні релігії, так вмирають, і так побрешають.

Тема науки найбільших людей світа все одна: Як Жити так, щоби ні розкішно ні нужденно, бо це скрайности, які вбивають життя. Цього вчить буддизм, християнство, магомеданство, і навіть про око збочена фільософія матеріялізму.

::::::::::::::::::

І.Г.СИРНИК

НА ВІДХІД СТАРОМУ І ПРИВІТ НОВОМУ РОКОВІ

Прощай вже нам, Дідусю сивоглавий!
Ще кілька хвиль із нами проведеш,
Ще ступінь-два старечими ногами,-
А там у вічність незнану перейдеш.

Прощай вже нам, Двацять і Шостий Роче!
Це так недавно вітали ми тебе
З новим життям, з надіями новими,
Що шлях Твій нас до волі заведе.

Та дармо ми леліяли надії, -
Твій шлях для нас - одна крівава рана,
Розпуки плач, тортури і страждання:
Ще й далі ми волочимо кайдани.

Та не клясти-мем Тебе за це,
Ні нарікати-мем за наші муки,
Бо знаєм ми, - що певний шлях до волі:
Це той, де бій реве й закуті руки...

То-ж прощавай!... А Ти, Новітній Роче,
Вітай у нас! Вітай у кожній хаті!
Відваги чар вливай у кожні груди
Й зови їх до жертви і праці!

До низьких хат, дрімучих та похилих,
Де смерть, зневіра і голод царить, -
Там Ти вітай, Двацять і Семий Роче,
Щоб люд мій бідний до життя збудить!

:::: :::: ::::
:::: ::::

ЛЮДВІНЯ НАВАЛЬКОВСЬКА

СОН-ПРИВИД

На блискучо-мінливих хвилях моря гойдається човен. Весь він покритий чорним аксамитом, а на ньому сидить молода Дівчина з ясною звіздою на чолі. Вітер дме на чорно-аксамитові паруси і на ясний прапор, що в руках Дівчини, і мчить човном по бурливих хвилях.

На морю неначе по розбиттю великого корабля. Навкруги поринаючі люде. Одні обезсилені поринають на дно, а иньчі напружують свої останні сили, щоби доплисти до чорного, загадочного човна та до казочної звіздистої богині. Вони вірять, що це Янгол Спасення, пливе їм на поміч. Дівчина простягає потапаючим руки, і помагає їм всідати в свій човен. І хто лише всяде, його чоло спалахує ясним світлом також.

Аж ось перепливає човен попри величенький остров. І звіріля посипалися на човен каміння та проклони. Стараються вороги звіздисту богиню і врятованих. Острівяни скачуть у воду і пливуть до човна. Їх врятовують. А світло ще ясніше палає-сяє, бо це вертають ті, що зрадили.

І вітер все далі та далі несе човен на своїх крилах. Ось малесенькі діточки безнадійно простягають до Дівчини руки, але мало їх спасається...

Вітер кріпшає - бурею реве. Величезні хвилі підкидають човном на своїх гривах, здається ось-ось поглотять його, а він все таки виривається з пропастей на верх.

Втихає буря, засипляє море, і лише легесенько колише себе. А на стрічу звіздистому човнові надпливають два менші освічені човни. Втихають кріваві події, Просвіта кермує Чайкою-Україною, Саскатун і Едмонтон звіздисто ясніють.

ІВ. ДАНИЛЬЧУК

П Р И В І Т

від студентів Інститута учасникам Десятого Зїзду Могилянського Інститута в грудні, 1926-го року:

Витаєм Вас, з усіх сторін прибувших,
З місточок, міст і хуторів малих,
Щирих синів великого народу,
І добрих потомків козаків вільних.

Витаєм Вас, бо в хвилі безвихідній
Ви знали всі до сонця шлях вільний,
Й по неприступних скелях промостили
Вільну стежину для немічних дітей.

Витаєм Вас, котрі в святім захваті
Віддали час, і працю, і майно,
Щоб спільно всім здвигнути цю святиню,
І сили всі, щоби влучити у одно.

Витаєм тих, котрі стрінули бурю
І безпощадні громи від всіх ворогів,-
А спільно всі стояли наче дуби
За проміні сонця для добра синів.

Витаєм Вас, і голови схиляєм
За самопосвяту й велику любов
І за те розуміння справ народу,
Що впевний час здвигне його з оков.

Витаєм Вас, і нині прирікаєм,
Що Ваш прапор прапором є для нас:
З собою ми вперед його несемо,
Й витаєм Вас, витаєм Вас.

:::::::::::::

ГАННА КІНДРАЧУК

О С І Н Ь

Забрала осінь пахучі квіти, а принесла нам сумні та похурі дні. Поспадало листячко з дерев і обнялося з пожовклою травою. Обнялися мов малесенькі безрадні діточки, бо матір-природа померла, і полишила їх сирітками. І ждуть вони на прихід їхньої білоголової бабуні-Зими. А над ними холодний вітер крізь безлисте галуззя сумні та жахливі казки шепоче.

Лежать на землі маленькі листочки й потішають себе, що матір-природа не померла, а лише заснула глибоким сном, і, коли вони здорово проспляться також під біленьким накривалом бабуні, матуся знова до них поверне й прибіре їх у шовкові зелені шати, і знов вони будуть квітчати голівки свої квітами і співати веселі веснянки.

І в нас невесело. Вороги напосідаються зі всіх сторін, і своєю великою силою неначе нас перемагають на хвильку, але ми вдійсности лише потрошки подаємося взад, щоби зібрати всі свої сили докупи й по короткім відпочинку вдарити на ворогів з подвоїною силою. Ми, мов тії дрібні листочки та квіти, вижидаємо, поки не мене зима й вони не втягнуть у себе подостатком нової сили до бурхливого весняного життя.

::::::::::::::::::::

М. Д. НЕЧЕЛЮК

П О Х В А Л И

Майже кожна людина, хоч би яка скромна, любить, коли дістане похвалу. Кожне радіє, коли почує, що люде щось доброго про нього говорять, хоч би й чулося, що не заслугує на це. А сердиться та гнівається, коли хтось зверне увагу або скаже правду, якої дана одиниця отидається. Така-то вже людська вдача, що люблять дуже похвали, і радо приймають їх, хоч і не заслугують на них.

Каже пословиця, що правдою світ перейдеш і добре буде. Та не так воно є. На пословиця повинна зручати: Коли будеш хвалити , то зможеш цілий світ перейти. Нераз коли би ми сказали комусь правду в вічі, то могли би на велику небезпеку, наразитися, а то й нового ворога придбати. Коли-ж однак похвалимо когось, що не заслугує на це, то цим дуже вдоволяємо цю людину. Знова, багато є таких людей, що хвалять на те, щоби другі їх хвалили. Ще дальші хвалять лише на те, щоби задоволити когось. А багато-багато таких, що заслугують на похвалу, остаються у затінку, без жадної похвали або заохоти бодай. І тому то скільки багато лиха на світі, що признання не роздаються тим, яким вони належуться. Великий англійський драматург, Шекспір, каже таке: "Не все-то справедливо робиться на цім світі, де здібність марнується в нужді, а золоту славу дають тим, яким не належиться."

Чи-то бідний, чи багатий, чи простий, чи вчений - всі люблять, щоби величати їх, а особливо ті, що мають найменше претенсій до цього. А ось-тут подаємо коротеньке оповіданнячко про одного простого Івана, що нікого не хотів хвалити, і всякого попало...

Одного разу оцей-то Іван вибрався в далеку дорогу, на відпуст. Довго ішов він через рідні села, а в одній припинився, щоби воду напитися. Заходить він до одного господаря, а там саме тоді балувалися, і, як щирі люде, його посадовили за стіл. І по старому українському звичаю дали йому чарку "Задоволення". Коли він запивав здоров'я до своєї найближчої сусідки, яка була не лише сліпа, але й кривава, він сказав: "Дай Боже здоров'я, сліпа..." А це була самісінька рідна тітка того села, отже він і не чувся, як вилетіло з хати коміть-головою, діставши доброго прочухана та "поучение".

І щож він зробив? Нічо. Лише правду сказав. А коли би він був похвалив відтиху, то міг би був таки добре побалуватися з людьми... А так, то дуже коротка справа була з ним.

Це показує, що слово похвали має свою вартість, чи-то на такій оказії, як і сліпої відтихи, чи на великій гостині, чи в товаристві. Похвала може чоловіка нераз з біди виратувати...

Однак ми повинні завжди памятати, що похвали ми не варті, хіба що заслужили на це. Також треба добре вважати від кого похвала походить. Часом і ворог хвалить, хвалить з наміром та обчисленням. Він може хвалити на те, щоби перше позискати довіря, а потім кпити; або хвалить на те, щоби витягнути від людини потрібні йому відомости, при помочі яких він може нищити свого противника. Отже не все виплачується бути ласому на всякі похвали.

Ми всі, однак, повинні старатися робити так, щоби ми дійсно заслужити на похвалу - ділами заслужити її. Лише одні діла вказують, чи ми гідні похвали, бо діла будуть ще довго жити потім, як з нас лише порох останеться. Наші щоденні діла та відносини до других людей остануться тим світлом, яким ми будемо освітлені тоді, як пошкандибаємо за тими, що пішли попереду нас.

Взявши це все на увагу, ми не можемо сказати, що похвала є безвартісною або й шкідливою. З неї лише тоді нема користи, коли її приписується в невідповідне місце. Коли-ж хтось заслужив на похвалу, то ми не повинні бути повздержливі. Бо памятаймо, що ніщо так дуже на вбиває людину на дусі, як те, що за його щиру працю для загалу дістає лише догану виплекану злобою.

Багато наших людей в минувшині вславилися добрими ділами, і ми їх памятаємо за це. Отже й ми старайсоя зробити себе незабутніми хоч би малими, але щирими ділами.

::::::::::::::::::::::::

М. КРИЛАКЕВИЧ

Д О Д Р У Г А

М.С.

Коли доля нас розлучить,
В світ широкий занесе,
Чи й тоді, мій любий друже,
Не забудеш ти мене?

Коли радість в тебе буде,
Коли в щастю заживеш,
Чи й тоді ти, щирий друже,
Мене часом спомянеш?

Або смуток як прийдеться
Пережити у житті,
Чи згадаєш свого друга
У годину ту важку?

Чи згадаєш, як колись ми
У літах тих молодих
Щастям й смутком поділялись,
Все щасливі ми були?

Скажи, друже, одно слово,-
Я повірю тобі все,
І присягну, що до смерти
Не забуду я тебе.

::::24.XII.26::::
::::::::::

СТЕПАН ПІДВЕРБЕЦЬКИЙ

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧЕР

Нетерпіливо очікують всі на кутю. І чим ближче вона, тим більша нетерпілизість огортає всіх.

Батько, як звичайно, йде надвір худібку погодувати. Годиться бо їй обслужити гаразд в рождественську ніч, бо для неї також ця ніч має велику вагу. Це одинока хвилинка в році, коли-то вона розмовитися може. Про всячину говорять, а також і про свого господаря, чи обходився з ними добре. Тож і господареві також ходить о те, щоби не злим словцем згадали його, бо Бог все чує та знає.

А матуся тимчасом кутю, голубчики та борщик готовить.

Коли вже звечерів, вносить батько дідух і діда до хати. Споминає і свого поганського божка урожаю, і Христа, що у стаєнці на сіні перекив перші хвилини туземного життя. А коли вже діточки розстелять дідух, стають у вікнах і глядять за першою вечірньою зіркою, бо аж тоді вечерю годиться починати.

Лише зірка засяє, вклякають всі, і батько молитву проводить. Відтак сідають всі за стіл, а коли батько поблагословить страви, починається вечеря. Насамперед бере батько в ложку кутї, і підкидає до стелі, а всі члени родини понаставляють долоні, щоби як-найбільше зерен зловити. Ходить о те, щоби як-найбільше зловити тому, що стільки роїв зловить, скільки зерен, бо кожне зеренце означає все новий рій бджіл.

Вечерю переплітають колядками, а по вечері весело забавляються та колядують. Батько-мати порозкидають горіхи по дідухові, а діти пукають за ними, неначе кури за зерном, і квокають при цім, а це на те, щоби домашна птиця добре велася. А дорослі дівчата мають иншу розраду, виходять надвір і бренькають ложками, та наслухують, де перший раз собака забреше, бо з тієї сторони дівчині нареченого сподіватися. Відтак одні розходяться колядувати в селі, а другі лягають покотом на дідух спати, щоби ранесенько можна до церкви піти.

::::::::::::::::::::::::::

ПРОМІНЧИКИ

Свідома істотність людини складається з того, що людина переживає. Дитина найбільше переживає, а стареньке людина найменше, бо вразливість відчувати притупляється з ходом часу. І тому-то все, що пережити в дитинстві, є найгарнішими спомина-ми. Тому хотіли би ми знова дітьми бути.

АННА ГАВРИШ

ХЛОПЧИНА, КОТРИЙ ХОТІВ БУТИ МУДРИМ

Цо діялось давно.

День був гарячий, сонцо пекло, як що, здаєсь, ніколи пород тим. Кругом було все тихо, мов завмерло. На отвертім отепові навіть жваві вивірки та суслики поховалися. Пташки лише в холодку тихосенько сиділи та чекали вечора. Зелена трава засумовано похилилася і ждала на подих свіжого вітру.

Йдучи з міста, я також була змучена ходом та пригноблена спекою. На моє велике вдоволення я побачила невеличкий лісок коло дороги, куди я й повернула, щоб на хвилиночку відпочати.

Прийшовши до одного великого дерева, я зобачила якийсь безформенний предмет, який мене одночасно і зацікавив, і налякав. Всякого можна було сподіватися. Во хто його знає, що це? По кількох хвилинах побачила я, що це невеличкий хлопчина-недоросток, який заснув собі спокійно під цим деревом. Я знала, що ніде не було поблизу хати, отже почала будити його, щоб поспитати звідкіля він та куди йде. А також знала я, що такому пятиліткові не буде здорово спати на землі. Коли я почала рухати його, в кущах щось зашелестіло, і настрашило мене. За хвилину появився з ліска великий чорний пес і розбудив до решти свого малого господаря.

Хлопчина дивився на мене великими здивованими очима.

- Чому ти тут ліг спати? - питаю.

- А co з мав робити, як мене до сколи післали? - відповідає малий питанням. Це мене здивувало, тож кажу йому: - То треба було так робити, як тобі приказували, до школи було йти.

- Коли мені татко казали, со як піду до сколи, то мудлий буду.

- То-ж ти не хочеш мудрим бути?

- Ні я не хоцу мудлим бути, як мій татко, та все книзки читати, і говолити так, со мало хто лозуміє, кулити тютюн і плиходити пізно вночі додому.

- Чому ж так не хочеш?

- Во не хоцу тай вже! Я хоцу по полі ходити, на птаски дивитися, по болоті лазити босаком і ягоди збилати.

Я бачила, що хлопчину трудно буде переконати. Важне було те, що треба було довідатись, де він мешкає, та завести додому, отже питаюся його: - А як називаєшся?

- Як, та Соломон.

- Ну, а далі?

- Та я більше не називаюся!

- А татко як називається? - питаюся заклопотано. Хлопчина здвигнув плечима й сказав коротко: - Не знаю.

- А як мама кличуть його?

- Та казуть, ходи тату до обіду.

Не було ніякого виходу. Я взяла хлопчину за руку й повела дорогою. Він сказав, що не знає куди додому. Але його товариш йшов вперед, а я вже сподівалася, що собака знає куди йде.

По короткім часі здогонив нас наш дальший знакомий Прокіп Лобода, секретар муніципальний, який їхав автомобілем, і він пізнав свого синка-фільософа, та з собою забрав.

А мені все пригадується той, що мудрим не хотів бути.

::::::::::::::::::::::

ІВ. ДАНИЛЬЧУК

ДАРЕМНЕ ШУКАННЯ

Над морем великим, шумним та могучим,
Близь річки шумної, хлопчина раз жив;
В хаті невеличкій з батьками своїми
Вільні молодечі роки проводив.
Він бачив, як море що день приносило
На суднах величніх все дива нові,
Що його манили. І в даль простягав він
Свої слабосильні рученьки малі.
Літа все поволі, як те море, плили,
А з ними то й виріс козак молодий:
Та все снив про дива отті чужоземні,
Та про ту фортуну, що в чужих людей.
І ранку одного, як сонечко встало,
Як в пристані сонно корабель дрімав,
Він матері своїй й батькові старому
Тайну своїх мріянь усю розказав.
"Ой мій ти, татусю, й кохана матусю,
За море далеке мене відпустіть:
Там певне знайду я гарнішу хатину,
І люде инакші, і любіший світ."
У матері слези в очах заблестіли,
А батько здавленим голосом сказав:
"О люба дитино, ти світа не бачив
І благ чужоземних іще не видав.
Та нині не буду тобі говорити,
Що наша хатина одна на землі,-
Іди собі з Богом у світ той широкий,
І щастя та долі пошукай собі!"
І зрадів хлопчина й сказав на відході:
"Як тільки гарніший я край віднайду,
То вернусь чим скорше до вас через море,
І в рай той новіткий я вас заберу."
Полинув хлопчина орлом бистрокрилим,
А хата над морем сумує сама:
Батьки все чекають,- вже рік проминувся,
Вже другий, вже третій поволі мина.
Вже трави косили осінньої днини,
І вечер холодний тоді западав,-
Дідусь та бабуся сиділи, думали
Про сина-чумака, що в світі пропав.
Аж тут і надходить постать змізерніла,
Й минулість на лицях виднієсь бліда;
Хлопчина-бурлака порохом припалий
До давньої хати поволі ступав.
І впав він додолу, мов грішник великий,
І мовив так щиро, як ще не мовляв:
"О любі, я много по світі скитався,
І гарного много у ньому видав.
Людей - то здибав я, та чуття для мене,
Як в камені тому, так в них не було;
Й палати видав я, та в них так порожно,
Та так непривітно, та сумно було...
І де не ходив я, та що не видав я:
Гарнішого місця чомусь не видав,
І другої хати, кутка затишного
Я в світі широкім ніде не здибав."

/Переробка з англійського/.

::::::::::::::

О.ІВАХ

Г А Н С В Е Р К М А Н.

Ганс Берман мав велику родину і погані кашені, коли приїхав до Канади. Покинув свою убогу Ісландію, щоби в пущах Канади збудувати собі нове житло. Сам за себе та за жінку він не боявся, бо їх двоє могли би вигідно вижити й з прибальства з рідної Ісландії, а мурила його будучність його пятеро діточок, бо кожне з них мало ширсченький ротик, а немічні ручки. Не було ще кому помагати старому Гансові в його боротьбі о шматок хліба, бо найстаршому, Інгрозі, минав лише девятий рочок.

Поселився Берман зі своєю величенькою родиною серед північних лісів Манітоби. Непроходима пуща облягала навкруги його оселю, та піском покриту колибу. Ледви було її видно зпоза густого соснового ліса та сіножатної трави.

Не було що иньчого робить. Взяв наборг в кранаря мішок муки. Купив за останні центи сокиру. Полишив ці припаси своїй родині, а сам взяв величенький мішок лахміття на плечі, і пішов в світ. Заробляти на хліб для пятьох голодних ротиків. Йшов здовж залізної дороги. Йшов на схід, бо бачив там людей при роботі, - і він хотів робити з ними. Він сам собою був силач, руки мав мов мотовила, але бракувало роботи для них.

Став працювати на екстра ґенгку. Робота була тяжка, але Ганс не зважав на це, бо дома чекала на нього прибита нуждою сім'я.

Коли почав падати перший сніг, Берман повернув додому, і застав у своїй халибуді ще більшу нужду, як полишив. Ледви животіли. Перша, і то найголовніша справа була купити тепле зимове шаття та муки, бо мяса можна було роздобути пользованням "пусів", яких ще тоді була тьма-тьменна у Західно-північній Манітобі.

У тій самій околиці поселилися також і убогі та нужденні українці. І вони так щиро працювали, як Ганс, але їх Зір був обмежений. Вони зросли в рабстві, і це почувалися рабами і на вільній Землі Канади. Вони не дивилися в далеку будуччину. Вдоволялися малим. Вдоволяло їх те, що мають що їсти і чим палити, і що мають такі великі обшари Землі, що в старім краю лише хіба великі дідичі мають. А Ганс працював з діллю.

Працював син вікінгів поруч нащадків козаків, і крок за кроком випереджував їх, бо мав ширший Зір. І нині всі його діти по середніх та вищих школах вчаться, він сам став інспектором лісів та незбиякою політичною силою. Нині з ним числяться Англійці та Французи, бо ті дивиться вперед, а наші вуйки Запуталися у свої дрібні господарства та сусідські сварки, і дивляться на Ганса Берманa, як на свого провідника.

Оце Значить мати ціль в житті і мати силу бачити будучність.

:::::::::::::::::::::::::

О.Івах

САМІТНА ПАЛЬМА

На пісках пустині,
біля джерела,
дактилева пальма
в самоті росла.

На ній спочивали
пташки з чужини,
як в сирій летіли
гуртком в осени;

У тіні під листям
араб спочивав,
як в рідну оазу
на коні чвалав,-

і пташки і люде
любили її
за її розраду
в пустій стороні.

А пальма самітна
все вгору росла
й тужила за світом
біля джерела.

МИХ. ЗЮБРАК

МУДРИЙ ВИСЛІВ ГІЛЛЕЛЯ

Колись-то єврейський мудрець Гіллель сказав таке: "Коли ти не подбаєш про себе - хтож иньчий подбає за тебе? Коли ти дбаєш лише про себе самого - пощож ти живеш?" Цей коротенький вислів містить у собі велику тайну громадського життя. Людська вдача не Зміняється. Люде завсіди були склонні до Зла, є і будуть, поки живе на Землі людський рід. Отже такий вислів, хоч і дуже давній, не стратив свого Значіння по нинішній день.

Пересічна людина так дуже звязана всякими перепонами та трудностями, що не може добачити свойого збочення, і коли раз відірветься від громади, губиться в темряві-забуттю.

Є люде на світі з дивними поглядами. Уважають, що за них мають другі працювати, трудитися, жертвувати За них та все їм приладити, а вони лише на готове мають ждати. Себе уважають вони слабосильними, бідними, нездібними, і тому не можуть нічим помогти суспільности.

Таких-то в нас є багато. Вони, вже і старші, дітьми і надалі остаються. Вони звсіди оглядаються За опікунами, охороною та даровизною. Самі-ж вони безрадні та не спосібні себе удержувати або заопікуватися.

Такі люде ні для громади, ні для свого народу нічого не роблять. Вони лише дивляться та чекають, щоби хтось, а не вони, потрудився, Зробив, дав, - ну, а на готовім то вони вже якось собі порадять. Така людина скаже вам: "Та що я можу помогти..." або - "Що-то я маю бути першим! - нехай той-а-той робить."

І так не одна наша справа терпить або й Зовсім упадає через те саме, що лише одному чи двом спадає на плечі весь громадянський обовязок, а третій-десятий лише збоку дивиться та чекає на готове з порожніми руками.

Колиж справа провалиться, - або хоч й удасться, але такій людині нема там користи або даровизни, - він тоді переходить Зовсім до чужих на ласкавий хліб. Звичайно, чужі на таких-то чекають. Вон вони добре знають, що, коли хтось на їх хліб спуститься, стане і рабом їх. Чужі радо кинуть такому Заманчину кіотечку, але на те, щоби його на Завсіди здеморалізувати, Зробити його не здібним подбати про себе в чесний спосіб, а відтак водити його за ніс куди лише Завгодно, і використовують його при всякій нагоді.

Оце ті, про яких Гіллель говорить: "Коли ти не подбаєш про себе - хтож иньчий подбає За тебе?"

Друга частина людей - це ті, що лише себе Знають і більше нічого. Їх цілий світ не обходить. Ніяка громадська справа для них не існує. Нікому вони не помокуть, нікого не Знають і нічого не дають. Для них світ - це їх подвіря і поле.

Щирі люде працюють, трудяться всякими громадськими справами, а самолюби тільки збоку дивляться та шепочуть: "От людей дерутьі" Ну, а часом, Завдяки їхній киринні, справа таки й упаде, а вони тоді на все горло вигукують; " А що?! А я казав, що так буде. Що- то вже наші годні Зробити!..."

А до таких Гіллель звертається такими словами: "Колиж ти дбаєш лише про себе самого - пощож ти живеш?"

Так, дійсно, - і пощож ті люде живуть? Чим вони відріжняються від нищих звірят? Така людина є лише Завадою на шляху поступу життя суспільности. Вон яка користь з нього? Людина, яка не хоче їйтересуватися громадськими справами та не підтримує їх, не має найменшого права корального покликатися на громаду в своїм нещасті. І громада буде Зовсім оправдана сказати йому: - " Ми тебе не знаєм." Вона буде оправдана відмовити йому всяку поміч, Заборонити йому користуватися своєм правом, своїм Законом, добром і т. д.

Коли б таке сталося, - дек він тоді опиниться? Хіба піде до чужих, де знова стане нещасним, а то щей шкідливим. Бувае

і таке, що чужі дадуть йому опізнання, отже він вертає до своїх, клонить голову дуже низенько та благає під самі небеса: "ратуйте бідного чоловіка. Та я ваш, а ви свої." І аж тоді починає він розуміти все-гаразд, - та що з того - запізно вже.

Всі щирі українці повинні памятати, що всі вони повинні дбати не лише за себе, але й громаду. Про себе - щоби не накладати свій тягар другим на плечі, а про громаду - щоби підтримати всі спільні інтереси, що відносяться до загального добра.

Іншими словами можна це висказати так: "Один за всіх, а всі за одного. І коли так буде, то ми з певностю осягнемо свою ціль без ніяких трудностей.

М. КРИПАКЕВИЧ

ПОНТАЗІМА

Світить місяць блідолиций,
Зірки сяють в небесах,
Пливе в даль Асинобоя
У глибоких берегах.
Над водою щось хитаєсь
І жалібно гомонить,
Вгору руки піднімає,
Безнастанно в даль глядить,-
То нещасна Понтазіма
Вийшла ніччу до ріки,
Щоб поглянуть, чи вже милий
Не вертається з війни.
"Вже три роки, як поїхав,
І ще досі не вернув...
Чи живе мій орел сизий?
Чи за мене позабув?
"А чи може лють кріт
Його вбили на степу?
А чи може в бистрих струях
Він навіки потонув?

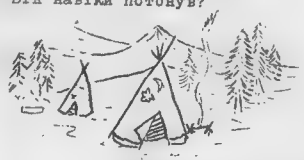

"Вже три роки в кожну ніченьку
Виходжу тут його,-
Вже і гадав давав чари,-
Та і це не помогло.
"Ти всесильний над усіми,
Ти могучий Маніту!
Верни мені орла мого,
Бо без нього я умру."
Впірнув місяць в чорну хмару,
Пітьма Землю облягла;
Понтозіма щезла в пітьмі,
Вже додому не прийшла.
Пливе вділ Асинобоя,
Блестить оріблом вся вода,
Над водою, немов сторож,
Стоїть біла скала, -
То нещасна Понтозіма
Через довгії віки
Орла свого виглядає,
Коли верне він з війни.

23.XII.26

І.СІРКО

ВЕЗТАЛАННЯ СТУДЕНТА

Закохався я, захурився я,
Залюбився я, утопився я,-
Стан дівочий,
Чорні очі,
Наче зорі
Серед ночі:
Нещасливий я!

Де не стану я, де не гляну я,
Де не сяду я, де не піду я,-
Вій-мрій,
Мрій-вій,
Личко біле -
Цвіт лелій:
Нещасливий я!

Возьму книжку, не читаю я,
Закохався я, розмріявся я,-
В книжці очі,
Сміх дівочий,
Личко біле,
Серце мліє: Нещасний я!

ДОЦІ ГАВРИШ

ЛЮБОВ МАТЕРИ

Літо було на причуд гарне та урожайне. Навкруги під подихом вітру хвилювало море жовто-доспілої пшениці.

Сонечко лице вимило зза обрію, і своїм промінням заповідало ясно-погідну днину. Поволі підносилося вгору й висбрунало рясно-випані на траві мерехтячі перли.

Вийшов старий Кінар надвір, поглянув на ясне небо, і мимоволі усміхнувся до себе. Радувався тим, що такий гарний день на жнива. А вже нічо так не радує хліборобa, як погідні дні підчас жнив, - жнива, бо годують та вбірають кожного!

Поїхав старий батько куниваркою жати збіжжа, пішов його вісімнацять-літній син складати снопи в купки, а дрібніші діти й собі потягнули помагати йому. Лише мама осталася дома обід готувати. А коли дещо прилагодила, пішла й собі щоби помогти синові. І яке-ж було її здивування, коли зобачила на полі лише декілька купок снопів, а сина ніде не було видати! Вона чим скорше підійшла до них, щоби розглядіти, де подівся син. І зобачила його під одною купкою снопів. Подумавши, що він може захворів, вона запитала його журливо: - А тобі що, дитино?

- Ет, лишіть мене в спокою! - відбуркнув байдужо-зухвально, і відвернувся в противну сторону.

Не було що діяти. Виділа мама його злий настрій, отже сама накагалася замогти роботу.

Батько завважив таком незвичайне поведення сина, отже при вечері спитав його: - Чому-ж ти, сину, дармував нині?

Син пиняпив голову і відповів за хвилю образливо-скривдженим голосом: - Я не хочу вже більше робити на вас!

- Хіба-ж ти на мене робиш? - питав спокійно батько. - Чи-ж ти не знаєш, що ми кожне на себе робимо, хоч і спільно живемо?

Але ніякі переконання не помагали. Наче біблійний облудний син, він домагався своєї частини майна, яку дістав, і пішов в далекий світ заробляти вже "на себе".

Поїхав у далекі сторони, і навіть чутки про себе не давав. І багато-багато літ прогинуло так.

Минали діта за літами і сивина почала прикрашувати голови старенького Кінара та його жінки. Діточки вже розходилися в широкий світ. Одні ще школи докінчували, один син учительював вже, а другий докінчував празничі студії. Всі вони частенько навідувалися до стороньких родичів і потішали їх на старі літа.

І хоч другі діти потішали їх, старі Кінарі не могли переболіти втрату найстаршого сина, про якого ні зісточки ще не мали. А коли помер старий Кінар, то його жінка ще більше чулася осиротілою, і все тужила за "облудним сином" своїм.

Вже й прийшов кінець великій Світовій Війні. Повертали вислужені вояки додому, і справляли неминовну радість своїм батьку-матері, братам, сестрам, та наречених своїм. Тай старенька Кінариха все ждала та ждала, бо здавалося їй, що і її пропавший остап поверне з ними.

Якраз стояла на ганку в своєї доночки, що жила в місті, і очі свої видивляла у масу вояків, що тріумфально парадували міськими вулицями. А як котрий поглянув у її сторону, то зі зворушення вона аж скрикувала. І так минали дні за днями.

А одного ясного осіннього дня проходив попри самісінький ганок якийсь стрункий та моторний вояк, і пильно роглядався на останні листочки на дереві, що день-не-день одинцем тремтіли ще та очікали сну зимового; дивився на прохожих та на хати. Поглянув він і в сторону, де стояла стараньска Кінариха, і мимоволі вирвалося йому урцвчасте слово: "Мамо!" Старенька задрожала мов осиковий лист і впала на давно вижиданого сина.

І.Г.МАДЮК

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНСЬКИМ ФАРМЕРАМ

Коли українські фармері дають своїх синів до школи, то майже безвиїмково кажуть: "От, най їде до школи, - може на який лекший хліб вибється..." Значить, щоби фармером не був. Фармерування вважают за дуже низький фах, - за заняття від якого чим скорше хто відірветься -тим ліпше. І за такий погляд в нашого фармера можна оправдати до певної міри. Оправдати можна тим, що наші фармері необзнакомлені з американським рільництвом. Дехто може сказати: що, орати й сіяти не вміють? Так, вміють продукувати рільничі товари, але це становить лише частину рільничого заняття. Бо що з того, що фармер має рільничі продукти на збуток, а не знає, як в найліпший спосіб їх збути. Або яка користь з того, коли він продукує щось таке, на що ледви чи й є який попит на ринку збуту. Взагалі, мало користи для фармера з його продуктів, коли не знає, чого потрібно на ринку. Наші фармері взагалі необзнакомлені з економічною стороною рільництва. Необзнакомлені з фармерськими організаціями на їх цілями. А також не меншої ваги й те, що необзнакомлені з дослідчою роботою Рільничих Шкіл, котрі є в кожній провінції Канади, а також дослідчих стацій, котрих є по чотири-пять у кожній західній провінції.

Колиб повище згадані сторони рільництва були знані нашому фармерству, то могли б дуже багато спричинитися до поліпшення матріяльного стану та замилування до хліборобства. Однак не знають про них через дві причини: через брак знання англійської мови та через саме занедбання тих сторін фармерського життя. Через брак знання англійської мови, наші фармері не можуть довідуватися про запотребування ринку, про спосіб збуту фармерських продуктів та про найновіші рільничі досліди. Давніше незнання англійської мови було великої перепоною, та ця перепона що раз менше. Тепер вже фармерують також молоді люде, котрі ходили до англійських шкіл і достаточно навчилися англійської мови в читанню та писанню. Отже чим раз менше лишається причини, чому вони не мали би бути як-найобширніше поінформовані про фармерські справи.

Коли перша перепона зменшається, то недбалість та безінтересованість коли не зростають, то бодай остаються такими самими, як були у самих початках. На доказ цього наведу один примір з Манітоби. Манітобський Департмент Рільництва удержує навіть спеціяльного українського агронома на те, щоби піднести стан рільництва між нашим фармерством. Наші фармері настільки цікавляться своїми власними справами та рільничими досвідами, що округи, дистрікти, народні доми не потрудяться написати до департменту за українським лектором на рільничі справи. Це кидає загальне освітлення оскілько наші фармері, крім малих виїмків, інтересуються своїми заняттями.

Назвавши деякі милькі застосування до фармерського фаху, хочу навести кілька способів, як це направити. В нас навіть і рільничих видань нема. Але в анлійській мові виходить багато таких рільничих журналів, з котрих можна довідатися про економічні справи, про запотребування ринку, про найновіші досліди, як також про фармерські організації. Молоді фармері, котрі вже вміють читати по англійськи, завсіди можуть засягати звідси інтересні та корисні інформації, а попри них і старші можуть багато скористати.

Другим способом є: користати зі звідомлень та летючок виданих Департментом Рільництва, рільничими школами та дослідчими стаціями. Ці летючки та звідомлення висилається задармо на бажання. А з них дуже багато можна скористати, бо пишеться в них про такі справи як: оброблювання поля, про всякі роди збіжжа і де-які найліпше вдаються, про плекання худоби, свиней, курий бджіл, овочевих дерев, а також про збут продуктів та про фармерські організації.

Третій спосіб є: належати до фармерських організацій, бо організація становить силу, отже може захищати інтереси своїх членів. Щоби захистити свої інтереси, то й українським фармерам треба вписуватися в члени подібних організацій. І звідси також можна довідатися про фармерські економічні справи.

Дальше, щоби наші фармері не полишилися й на дальше на такім примітивным стані фармерування, конечним є, щоби фармері посилали своїх синів до рільничих шкіл, де би вони навчилися фармерувати наймодернішим способами. Для тих фармерських синів, що не щастить "панами" бути, рільничі школи мають спеціяльні курси. Курси ці відбуваються лише в зимі. Хлопці, що мають укінчену публичну школу, можуть без найменших трудностей учащати на такі курси в зимі, а в літі помагати батькові на фармі. В цей спосіб українські сини можуть зробити себе передовими фармерами, і взагалі піднести українське фармерство на вищий уровень життя.

::
::

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КРУЖКА "КАМЕНЯРІ"

Від 10. жовтня до 11. грудня ц.р. наш кружок "Каменярі" устроїв вісім концертових вечерків. Всі члени кружка мали нагоду випробовувати свої здібности: Музиканти, співаки, промовці, дебатанти, актори та майбутні письменники.

Головніші відчити були такі: "Значіння Прапорів" - Ректор Ю. Стечишин; "Пуританізм" - т. В. Масцюх; "Яка робота на фармах здобуде пошану для вчителів" - п. Д. Янда; "Назви нашого рідного краю" - п. М. Гринюк; "Про розвиток укр. театру" - т. П.Крипякевич; і "Студенські Спомини" - т. І.Г.Сирник.

Також дуже цікавою була дебата на тему: "Рішено, що природні здібности відіграють більшу ролю в життевім успіху ніж окруження." Брали участь у дебаті товариші М. Крипякевич, О. Чарнецький, М. Шемелюк і В. Чепіль. Вирішення дебати припало в корисіть афірмативній стороні.

Між тими, що деклямували, найліпше пописалася панна Людвіня Навальковська. Вона показала, що не лише розуміє дух Шевченкової поезії, але також, що може і другим передати це відповідним віддеклямуванням.

За досить добірний матеріял в нашім журналі належиться признання нашому головному редакторові т. Ів. Данильчукові. Цього року знова декілька нових сил прибуло до того гуртка студентів, що спів-працюють при журналі. Побіч звичайних двотижневих чисел "Каменярів" оце число видається з нагоди зїзду.

Також чимало приніс приємности та розради на вечерках клюб наших чотирох хвилизопів-мудрагелів "Кімакрони". Це маленьке дзеркало, що показує відворотну сторону діяльности всяких організацій взагалі.

Число членів зросло дотепер до 156.

Концертова діяльність кружка припинилася з днем 11. грудня через іспити та приготування на зїзд, а відновиться аж по новім році.

::::::::::::::::::::::::::::::::::::
::::::::::::::::::::::::::::::::

З великою мудростю завсіди товаришить велике невдоволення: хто збільшує своє знання, той збільшує своє терпіння.

::::::::::::::::::::::::::::

Свобідний той, хто не боїться смерти, тому що йому немає чого більше боятися.

::::::::::::::::::::::::::::

Щасливий той, хто сам себе вважає щасливім.

::::::::::::::::::::::::::::

СИРНИКОВА СЕРЕНАДА

Ой одна ти в мене,
Любко дорога,
Одная розрада,
Як прийде туга.
   Тобе не покину
   Ні в ночі ні в день,
   В тобі ме завсіди
   Жаріти вогень.

Ти в хвилях суворих
Веселиш мене,
В твоїх клубках диму
Туга прокине.
   До серця пригорну
   Тя, люлько моя, -
   Ти в мене навіки
   Потіха одна.

::::::::::::::::::::::::::::

О.ГУЛЯЙПОЛЕ

С П І В Ц Е В І

О.І.

Коли до твоєї хатини
Богиня-муза завітає,
Коли в душу твою пророчу
Солодку пісню навіває:
Співай!
Та не для тих, що пріють світом,
Хороші вдягають купані, -
Для тих співай, що мруть у праці,
Для лиць зівялих у біді!
Для них співай!

Коли в душі твоїй озветься
Тихенький звук вісної Музи,
І ти самий в своїй хатині
Діткнешся струн своєї кобзи:
Співай!
Співай про тих, з котрими виріс,
Що доля їх й тоя - одна,
Про тих, що мруть в обіймах праці:
Про них хай пісня все луна!
Про них співай!

:::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::::::::::::::::::::::::::

РІЗДВЯНІ БАЖАННЯ

З нагоди хвилі Редакція "Каменярів" бажає всім спів-робітникам своїм і всім тим, що з нами, і тим, що проти нас; всім, що бажають нам успіху, і тим, котрі радіють з наших невдач; всім, котрі бачуть наші добрі сторони, і тим, що лише за злими глядять - ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ!

НОВИНКИ

Десятий Ювилейний Зїзд Могилянського Інституту відбудеться 28-29-30 грудня в Саскатуні.

Великий Скрипковий Контест старших музикантів відбудеться 29. грудня в Укр. Нар. Домі в Саскатуні.

Студенти Інституту дадуть концерт там-же 28.грудня. А 30. грудня відіграють оперетку "Ой не ходи,Грицю."

:::::::::::::::::::::::::::::::

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ

Ми доїчинили свою роботу і відходимо. Час нашого управління кінчиться. Оце число журналу є останнім зпід наших рук. Топор віддаємо його під Ваш осуд. Не бажаємо похвал, лише дійсного осуду.

Ми свідомі, що недостаток та похибок не омнулося, але хто зпне, кільки одиниць працювало над цим числом, серед яких обставин та з якою поніччу, той з певностю не поставить Записених вином супроти нас.

Ми вже відходимо, і тим, котрі прийдуть продовжувати оце діло, кидаєм клич:

"Ось вам з безсилих рук прапор:
Держіть його на висоті!"

- - - РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Д О Д А Т О К

ДЕЯКІ УКРАЇНСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА І ОРГАНІЗАЦІЇ В САСКАТУНІ

Вважаємо за відповідне подати тут оголошення українських підприємств, щоби читачі в такий спосіб познайомилися з ними, і тоб в будуччині мали нагоду вдаватися до них зі своїми запотребуваннями.

ЛІКАР-УКРАЇНЕЦЬ
ДР. Ю. Е. ДРАГАН
M.D., C.M., L.M.C.C.
Лікар, хірург, акушер,
Член Дентяльної Ради Лікарів
З практиков в шпителях з Монтреалі
DR. G. E. DRAGAN
203 Canada Bldg., Saskatoon, Sask.
Office Phone 3293. Residence Phone 2624.

ЖАРТИ
УФРИЗІЄРА
Клієнт-перестерігає: Вважайте, не підстригайте мене зависоко, бо люде готові бачити з мене мою жінку...
МОДЕРНЕ УБРАННЯ
Мама: Увій, синочку, щоби не згубився. Трикайся за мою сукню.
Синок: Та я пробую, але не можу досягнути.
ПЕРЕСАДА
Чваньковатий бурсак: Але як я нині різнув промову, то всі лише роти порозтікали.
Його товариш: Ет, дурниці плетеш! Всі не могли наразі позівати.

:::::::::::::::::::::::::::

СКЛАД КНИЖОК І МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
І СКЛЕП ДОБІРНОГО УБРАННЯ
В нас дістанете найновіші книжки і часописи, музичні інструменти і ноти найліпшої якости, убрання і всякі прибори по найнищих цінах.
F. SACHINSKY
Phone 2615.
213-20th St.,W. Saskatoon, Sask.

Виробляємо всякі речі, які виходять в бляхарських підприємствах. За свою роботу гарантуємо, Спробуйте, а переконаєтеся.
SASKATCHEWAN SHEET METAL CO.,
Phone 4413
624-20th St., W. Saskatoon, Sask.
::::::::::::

Коли хочете добро переночувати, то Заходіть до нас. Ціна за кімнату 75д. і вище.
WESTERN ROOMING HOUSE
20th St., W. Saskatoon, Sask.
W.Korol, Prop.

"ВИГЛЯД РОБИТЬ ЛЮДИНУ"
сказав мудрець.
Памятайте за це і Заходіть до
ФРИЗІЄРА-БАРБЕРА
В. Кушніра
ROYAL BARBER SHOP
233-20th St.,W. Saskatoon, Sask.
::::::::::::

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
Коли бажаєте дістати якого провізіянту по пристунній ціні
то Заходіть до нас
Будьте певні вдоволення
І. Грищук, Управитель.
NATIONAL GROCERY STORE
801-20th St.,Saskatoon, Sask.
Phone 2651

ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
В нас дістанете
всякі споживні артикули,
які лише входять в обсяг
ґросерні
Мясо і хліб є в нас також
W. Kalyn
MERCHANTS GROCERY
6[illegible]-20th St.,W. Saskatoon, Sask.

НАЙСТАРША В САСКАТУНІ
ВУГЛЕВА КОМПАНІЯ
Продаємо вугля й дрова
найліпшого сорта
по приступних цінах.
Втікайте від зимна та холоду!
Вдавайтеся до:
CANADA COAL COMPANY
Ave.J, 17th St.,W. Saskatoon, Sask.
Phone 3064.

"ПРОМІНЬ"
Одинокий просвітний журнал
для української молоді в Канаді
Виходить місячно
Річна передплата доляра й пів
В нас дістанете також
книжки найновішого видання
THE PROMIN PUBL. COMPANY,
579 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

BENCE, STEVENSON & McLORG
Адвокатий нотарі
В нашій фірмі працює
D. YANDA,L.L.B.
З котрим можете розмовитись
по українськи.
Stratford Bldg.,Second Ave.,
Phone 4118 & 2732. Saskatoon, Sask.

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО.
В нас дістанете совісну й скору
обслугу.
Найгарніші автомобілі і добрий
перевіз до всіх частей міста.
Лише 25ц. в день і в ночі.
/Також продаю автомобілі/
М.Нагірний, властитель.
NATIONAL AUTO LIVERY,
133/ -20th St.W., Saskatoon, Sask.
--------- Phone 5242. ----------

УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИКАР
Лєон Ґорґійчук
направляє і продає нові
годинники, перстені та вложує
камені.
Видає лайсенси подружжа.
Умірковані ціни і добра услуга
CHUKS WATCHMAKERS & JEWELLERS,
242 - 1st Ave.S., Saskatoon, Sask.
// /----------/ //

ГУМОР

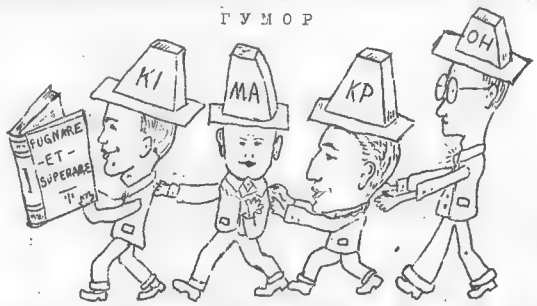

Кімакрон! Кімакрон! Їсть капусту й макарон! бараболі, хліб і сало і "пориджу" мішок рано! Сімка-двуйка сіла-впала! Тепер дамо драла-драла!

Ось так виглядають основники клюбу "Кімакрон". Вони перелапують всі відрухи людського життя, перемелюють їх, пережовують, переціджують, перекручують, а відтак з того виробляють для наших студентів ріжні лицедії, можливі й неможливі. смішні і такі,що плакати хочеться. Повище їх триюмфальний вихід по засідання.

::::::::::::::::::::::::::

Учитель: Ану, Івасю, чи можеш ти доказати, що земля кругла?
Івась: А хіба-ж я говорив, що вона такою є?!

::::::::::::::::::::::::::

При вечері Ректор зробив таке оголошення: Сейчас по вечері альти будуть мати дебату з сопранами...

З М І С Т

1. З Нагоди З'їзду.....Редакція.....1 ст.
2. Не Весь Я Твій./поезія/.С.Я.Надсон.....1 "
3. Вчера й Нині./поезія/...О.Івах.....2 "
4. Памятник Людині.....О.Івах.....2 "
5. Світогляд Студента.....Ів.Данильчук....3 "
6. Полова й Зерно з Торбини Мірка Тарана...3 "
7. Старому Рокові/поезія/..І.Г.Сирник.....4 "
8. [illegible]вид.....Л.Н[illegible]ська.4 "
9. Привіт/Поезія/.....Ів.Данильчук....5 "
10. Осінь.....Ганна Кіндрачук.5 "
11. Похвали.....М.Д.Шемелюк.....6 "
12. До Друга-поезія/.....М.Крипякевич....7 "
13. Різдвяний Вечер.....С.Підвербецький.7 "
14. Хлопчина.....Анна Гаврин.....8 "
15. Дарення Шукання/поезія/.Ів.Данильчук....9 "
16. Ганс Веркман.....О.Івах.....10 "
17. [illegible] Чальма/поезія/...О.Івах.....10 "
18. [illegible] Вислів Гідлеля...Мих.[illegible]брак.....11 "
19. Понтазіма/поезія/.....М.Крипякевич...12 "
20. Безталання Студента/по/.І.Сірко.....12 "
21. Л[illegible] Матери.....Доця Гаврин....13 "
22. Українським Фармерам....І.Г.Мадюк.....14 "
23. Про Діяльність Кружка.....15 "
24. Сирникова Серенада/поезія/.....15 "
25. Співцеві/поезія/.....О.Гулий[illegible]поле....16 "
26. Різдвяні Бажання.....16 "
27. Новинки.....16 "
28. До Наших Читачів.....16 "
29. Оголошення.....17-18 "
30. Кімакроки - гумор.....18 "

ПОКАЗЧИК АДРЕС ГОЛОВНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В САСКАТУНІ:

THE P.LOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE,
Cor. Victoria & Lain Street,
(Phone [illegible]). SASKATOON, SASK. (Box 1622).

"Kameniari", Ukr. Students' Society,
Box 1622. Saskatoon, Sask.

UKRAINIAN NATIONAL HOME ASSOCIATION,
Ave.I. South, 18th St.,
SASKATOON, SASK.

UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH,
(Ave.I.South. 20th St.,
c/o Rev. S. Hrebeniuk,
Box 1622. SASKATOON, SASK.

O.KOBYLIANSKA WOMEN SOCIETY,
Ave.I. South, 18th St.,
SASKATOON, SASK.

К А М Е Н Я Р І

ЖУРНАЛ СТУД. КРУЖКА "КАМЕНЯРІ"
ПРИ ІНСТИТУТІ ім.П.МОГИЛИ
В САСКАТУНІ.

Двотижневик

РІК XI. 28.ГРУДНЯ,1927. Ч.4.

К А М Е Н Я Р І

ЖУРНАЛ СТУД. КРУЖКА "КАМЕНЯРІ"
ПРИ ІНСТИТУТІ ім.П.МОГИЛИ
В САСКАТУНІ

Двотижневик

РІК XI 28.ГРУДНЯ,1927. Ч.4.

НАРОДНІ ІСПИТИ

ІСПИТИ пишуть не лише студенти. У певних відступах часу пише їх кожна людина. При кінці року пише свої іспити кожний крамар: обраховує свої приходи і розходи і на підставі от-такого обрахунку робить висновки на будуче. І ріжного рода зїзди є також іспитами. На зїздах делеґати переглядають здобутки та втрати своїх орґанізацій. І саме тепер члени Інститутту ім.П.Могили пишуть і свої іспити.

І що ж вони довідаються з оцих іспитів?

Перше весна довідаються багато самі про себе.

Вони довідаються те, що вони одні з тих, які зрозуміли, хто вони такі і чого їм потрібно. Вони ті, що позбулися струї ворогів-чужинців і перестали бути їх рабами. А тепер, коли стали свобідними людьми, стараються подати руку помочі і решті своїх братів, які ще осталися під впливом дурману рабства.

І що ж вони роблять?

Відбивають ворожі та хрунівські замахи на наш народ, усвідомлюють людей, виробляють новий світогляд та виховують новий тип людей: активних та корисних громадян.

А як же це вони роблять?

При помочі щиро-народних орґанізацій, преси, відчитів та виховавчих інститутів.

І чи багато вже осягнули до тепер?

Так, за кільканацять минувших років виховали вони цілі кадри нових народних провідників, забезпечили економічно свої інституції, відбили багато ворожих нападів та відбили зпід чужих та шкідливих впливів велике число щиро-думаючих людей.

І коли за ними такі великі здобутки та успіхи, то завдяки яким причинам?

Завдяки щирим та отвертим способам ширення освіти та усвідомлення. Успіхи такі великі, бо ніде не вживалося ані примусу ні насильства, - все робилося щирим переконуванням.

І що нам робити на будуче?

Тісніше оцентралізувати свої орґанізації, видосконалити способи ведення боротьби з ворогами, читкіше зазначити та виробити методи виховання нашої молоді, побільшити та поліпшити чинники ширення своїх ідей та сильніше запозпечити економічно свої інституції.

Пройшли ми довгий шмат дороги, але й ще довгий остається перед нами. Але з тією вірою та надією, що ми маємо, наша життєва подорож не страшна нам: Ми певні себе - ми певні, що остаточно осягнемо свою мету, бо наша ціль - добробит людства, наш спосіб - щирість та сильна постанова, а наш шлях - ширення освіти.

ЗА РЕДАКЦІЮ

--- О.Івах.

ЩО ПИШЕ СВІТ ПРО УКРАЇНУ

Англійська Трейд-Юнійна Делеґація, яка відвідувала Радянський Союз в осени 1924 р. у своїм обємистім звіті пише про Україну таке:

" Харків є найбільш процвітаючим промисловим містом України, що є сама собою найбільш процвітаючою областю Радянського Союза. Україна, по колишньому Малоросия, є осередком та джерелом музики, поезії, малярства і штуки, та одежі й звичаїв, які за кордоном Росиї вважається за росийську культуру. Цею культурною вищостю над Великоросиєю, Білорусею та другими областями вона гордиться, і вповні використовує свою нову свободу для розвитку своєї мови й письменства. І коли можна сподіватись десь стрінутись з рухом в докремлення, то передовсім в Харкові. Тим більше, що комунізм не є сприятливим ані українській вдачі ані традиції.

Однак, Харків, здається, не завидує Москві. Мабуть, що занадто ще свіжі в пам'яті драми та вибоїни шрапнелів чужинецьких зусиль використати оце почуття. Мабуть тому, що Українці, переслідувані цілими століттями московськими царями за співання їх народніх пісень та за національне почуття, є досить вдоволеними своєю теперішньою угодою з Союзом.

Сама собою угода між Москвою й Харковом із Союзом є доброю й вдоволяючою для обох сторін. Успіхи цієї угоди запримічується з хвилі, коли зсідається з потягу на коліягу площадку біля двірця, де всі оповістки друковані дромовою - московські чорно, українські червоно. Економічні успіхи ставить це замітнішими на улицях, де приватна торговля дуже перевисшає правительствені трести та кооперативи, і лише з чемности до комуністичних вразливостей багато приватної торговлі слабонько Засложнено двома-трома спільниками, що становлять кооперативу. Успіхи угоди стають найбільш наглядними, мабуть, по школах та театрах, що прямо раюють національстичними почуваннями.

...Москва волiє, щоб українською столицею був Харків, з його промисловим пролетаріятом, чим повернутися до історичної столиці в хліборобськім Києві, що є ринковим осередком великих землевласників. Один з делеґатів довідався, що в тій місцевости знаходиться трохи т.з. кулаків-заможників. які, коли б вже більше не мали боязни перед четвертим наїздом Білих, - радо повитали б трете спудення України Червоними."

До повищого всякі коментарі є зайвими. Зміст сам за себе говорить. Бачиться, що Делеґація англійська розбирала томашні обставини досить критично.

:::::::::::::::::::::

ОКРУШКИ

Найбільшою небезпекою для кожної орґанізації є, щоби з часом статут не став найвищим авторітетом, - щоби сама буква, а не загальна ідея, стала законом поведення та програмою.

:::::::::::::::::::::::::::::

Найбільшим чинником виховання й зросту людської душі є її окруження. Її вроджена вдача є варстатом, а окруження основою-нитками.

::::::::::::::::::::::::::::::

САВЕЛЯ СТЕЧИШИН

В КАНАДІЙСЬКИХ ГОРАХ

За містом Калґари зпоміж хмар починають взноситися темно-сині вершки гір. Глядиш по небозводі, і дивуєшся, чи то гори, чи хмари. Все зливається у якусь густо збиту масу хмар з темними цяточками. І коли б не знаття, що на заході є дійсно величезні гори, то ті темні кривульки не звертали би на себе ні найменшої уваги, бо не приглядаючись близше, не помітиш їх.

Проїхавши яких сорок миль, на небосклоні вже таки виразно зарисовуються гори. І як тоді любо глядіти на он ті темно-сині, ніби задимлені, кривульки, що безмежно простяглися по блакитньому обрію! Приглядаючись близше, помітиш їхні шпильчасті верхи та стрімкі стіни. Порослі сосновим лісом підгірря прекрасно відбиваються своєю зеленню на тлі темно-сірих скель, що високо взносяться над ними.

Гень-гень в далені, навкруг високої скелі, видніється імла. Скеля окружена неначе білим димом. І звідкіля там скільки диму? Ціла гора видається одним величезним камінем, що під білим капелюхом диму. Приглянешся близше, - а тая дивна імла помалєнько підноситься вгору, лучиться із своїми посестрами-хмарами і мандрує собі по небі... Де-не-де відірветься кусник хмари, зачепиться за шпиль гори, і виглядає купкою пухкої бавовни, що замоталася в шпилясті корони ялин.

По самих вершках гір блестять діямантом білі-білесенькі, мов корона молодої, цятки. І як же чітко відбиваються вони від голо-сірих скель! Наблизишся до гір, а ті маленькі крапки перетворюються у величезні снігові площі.

Здається, ще кілька миль їзди, і будеш в горах. І так по безкраїм степі їдеш автом годину, дві, й три, - а гори, як були далеко, так і є. Їзда стає безконечною. Нарешті дорога починає вспинатися висше та висше, вужем веться навколо підгірських горбків, і так постепенно доходить аж до дійсних гір.

Дивишся і страх збирає тебе перед могутностю природи. А гірські водопади неначе би умисно додавали страху своїм безпереставнім шумом. Скортить тебе заглянути звідкіля той шум походить,- а зобачиш - то так і прикує до себе твій зір диво природи. Йдеш вузькою стежиною по камінних плитах і знайдешся у глибочезній щілині. З гори бистро паде вода, люто реве, бється в каміння і тисячами струй розприскується на всі сторони. Сам водопад подобає на пінисту молочну струю. Засвітить сонце, і над водопадом стає каблукою райдуга. І здається тобі, що от-от руками зловиш її.

На дорозі, тут та там, стрінеш лінивого, виголоднілого бурмила-жебрака, що, здається, тільки й живе на ласці подорожніх.

Самі гори взносяться високо, мов з величезними баштами замки. Прижмуриш око, і в далечині бачиш, обведений грубим муром, неприступний старинний замок. Наче в леґенді. Здається, що от-от стрибне своїм білим конем молодий царевич визволити увязнену царівну...

Глядиш на тії надзвичайні явища природи і, мимоволі, відчуваєш якесь дивне пригноблення. Супроти от-тих грізних скель - людина видається такою маціпінькою, незначною та слабосилою! Вершки гір манять до зір високо, і ще меншою людину роблять.

А в подиху вітру чути відгомін протягливого та сумного шуму ялин, - наче тужіння за давнім індіянським життям...

Так, для жителів безпечних рівнин перше враження грізного та величавого гірського окруження є застрашаюче.

::::::::::::::::::::::

Шум соснового бору та мерехтіння зір, - це книги найглибших наук для тих, що можуть розуміти їх.

О.ІВАХ

МУЗИКА-ЖИТТЯ

ЖИТТЯ - це музика.

Заберіть музику, створіть безладдя-дісонанс, і цілий світ пропаде.

В чім завмерла музика, і воно само вмирає, - розсипається і за новою формою ритму тужить.

Цілий всесвіт - це твір ритміки-музики.

Кружать ритмічно сонця, танцюють тактом цвіти і людське серце ритмічно б'ється.

Анапестами танцює весна, трохеями притупує літо, амфібрахами паде осіннє листя, а ямбами кружать на землю снігові пластинки.

Шумковим звуком сміється серце, колоснйкою вир життя кличе, а звуки-плачі думи будують думу.

Життя - це музика-ритміка, і цілий світ танцює під звуки її.

Арканом планети танцюють, коломийкою день з ніччю, кружить метелицею осіннє листя, колишеться вальцом колосся збіжжя, гаїлкою пливуть весняні хмарки по небі.

Диким верлібром мапіє буря, римами кохання зітхає шепоче, білим віршом Десдемону Отело вбиває, строфами літа минають...

Скрипка мене на небо підносить, а глухе гудіння баса у пропасть скидає...

:::::::::::::::::::::::::::::::

:::::::::::::::::::::::

Д.М.ЛАЗОРКО

Н І Ч

Легесенько, мов кіточка, підкрадається сумерк. Яснечервоне зарево сонця переливається в багрову грань, але й грань поволі гасне геть за далекими горами.

Птиці стихають і над землею стелиться росою спокій.

Так тихо, так любо!

Заснуло все, - лиш ізза гір блідий місяць зазирає на цвітки. Здається, що так любо лише матір глядить на маком розцвілі личка своїх діточок. На небі ясні зіроньки мерехтять, а на північнім небі в піжмурки грається зарево півночі...

:::::::::::::::::::::::::::::::

:::::::::::::::::::::

ВІД РЕДАКЦІЇ

Всім авторам, які достарчили матеріялу на видання оцього числа, і всім тим, що помогли нам захотою та технічно, редакція журнала складає як найщирішу подяку.

Сподіємося, що наші читачі, розуміючи, які в нас засоби та сили, віднесуться до нас прихильно та не занадто критично.

ЛЮДВІНИ НАВАЛЬКОВСЬКА

ДВИГУНИ ПРАЦІ

ЗРАЗУ Індияне, а відтак і цілі мілійони Американців вміли лише з подивом глядіти на величавий водопад Ніяґару, і аж опісля, по довгім протягу часу, розум і сильна постанова запрягли цю воду до праці так, що тепер її сила освітлює багато міст, гонить ріжними машинами і, взагалі, вона улекшила працю людини. Оцю стихійну силу води ми можемо назвати сплячим демоном, якого ми збудили.

Таких демонів-двигунів є кілька. В людини таким найважнішим двигуном праці - це амбіція. І коли оцей демон спить, то навкруги царить застій.

Один дуже амбітний чоловік сказав таке: " За низько будують ті, що будують нище звізд." Нам не конечно спинатися аж до хмар, а все ж таки не повинні ми, чи то старші, чи молодші, чи сильні, чи слабі, дозволити, щоби наша амбіція спала. Запряжім оцього демона-двигуна з безмежними силами, щоби він працював для нас, а тоді ми зможемо зайти там, де лише схочемо. Бо коли він спить, то й ми сидимо з ним на місці.

Коли хто хоче бути успішним, то передовсім мусить бажати бути таким. Однак, само бажання не заведе людину до цілі. Амбіція - це дороговказ нам, - а другий двигун праці - це сильна та незломна воля. І ця друга сила поможе нам осягнути те, чого ми бажаємо. Силу волі можливо виробити в собі. Атлет виробляє в собі силу та спритність частими вправами своїх мускулів. І наш ум потребує таких вправ. Сама ж сила волі - це мускульна сила розуму. Щоби виробити в собі цю силу - постановім направити якийсь свій блуд чи хибу. На це часто з'осередкуймо всю свою волю, і в цей спосіб вона почне вироблятися в нас. Ану-мо, збудім цього могучого двигуна праці - сильну волю!

Що одним могутнім двигуном діла є енерґія. Енерґія в людини - це почасти амбіція, почасти воля, а найбільшою складовою частиною її є фізична сила ума. Коли сила під добрим керівництвом, то створює щось величавого; а під лихим проводом мараз навики. Зразком будуючої праці енерґії може бути праця наукового дослідника у лябораторії, а зразком зло-вжитої енерґії - учинки кримінальника. Один здобуває нову силу не лише для себе, але для всего людства, а другий лише для себе і то через знищення других людей. Розвивайте свою енерґію і побивайте її ворогів: недбальство та байдужність! При помочі цієї сили два рази скорше поспішите своїм шляхом до успіху.

І ще є третій двигун праці - а це самодовіря. Для успіху ця сила є конечною для людини. Щоби могти щось осягнути, людина передовсім мусить вірити у свої сили. Той, хто згубив довіря в инших людей, є на злій дорозі; а хто стратив самодовіря, вже на пропащій. Однак не треба вважати самолюбство самодовірям. Линдберґ не летів мир понад Атлянтик через своє зарозуміння, але через самодовіря в свої власні сили.

Лише великі люде мають цих могучих двигунів-демонів у своїх руках. Наполеон осягав своєю амбіцією на завойовання цілого світа, його сильна воля змітала з шляху і найтрудніші перепони, його енерґія підбадьорувала цілу його армію, а його самопевність вщовала самодовіря і в кожного вояка.

Такими, як Наполеон, ми всі не можемо бути. Однак можемо розвинути ці скриті сили в собі хоч до певної міри. А до всіх вже згаданих сил треба ще додати дві другі необхідні: а це витревалість та ощадність. Для тих, які вибираються на великі подвиги, на думку Рокофелера, цих дві прикмете є чи не найважнішими, бо і він осягнув свою ціль при їхній допомозі.

:::::::::::::::::::::::::::::::

Людина повинна своїм умом сягати аж до хмар, а ногами твердо стояти на землі.

Ніч є лише дрібосенькою чорною крапкою у морі світла солярної системи.

:::::::::::::::::::::::::::::::

ДЕЩО ПРО ПРАЦЮ НАШОГО КРУЖКА

Від 9. жовтня до 10. грудня наш Кружок мав 8 концертових засідань. Програми були досить багаті та ріжнородні. Мистецька часть була дуже добре заступлена, бо маємо подостатком музикантів та співаків. Одним з найвизначнішу своєрідних наших здобутків є наша Літовка Мандолінова-гітарова Оркестра. В ній найбільше заслуги пані Т. Кой[illegible].

Безперечно найцікавішими точками на програмі були три дебаті. Вони визначалися і добрим підготуванням та і обробленням матеріялу. Темою першої дебати було: "Рішено, що для поліпшення своєї долі Українці повинні інтересуватися загально-світовими справами більше, як до тепер." Афірмативну сторону боронили Мих. Григорчук і Мик. [illegible], а негативну Степан Друль та О. Івах. Виграла сторона афірмативна. Тема другої дебати звучала так: "Рішено, що церква є більшим чинником при будові укр. держави, ніж школа." Афірмативу боронили В. Масцюх і Е. Чепіль, а негативу Ф. Жулковський і Ів. Хомин. Негатива побідила. Темою третьої дебати було: "Рішено, що Українці можуть зробити більше для України на еміграції, чим остаючись на Україні." По афірмативній стороні були Степан [illegible] і Мих. Магус, а по негативі В. Сенишин і Тетяна Крайтор.

З важніших відчитів були такі: Орест Бендас про Симона Петлюру, а Василь Гул[illegible] про Гайдамаччину. Попри це було багато привітальних промов: пана доктора Ю. Стечишина, [illegible] Ажманенка, о. В. Кудрика, М. Зюбрака, Т. Павличенка, Г. [illegible]чека і ин. Окрім цього були ще два коротенькі відчити-промови: Савели Стечишина про декорацію кімнат, а О. Івах про Грицька Чупринку.

Також за той час вдалося нам видати кілька чисел нашого журнала. Цього року в журналі головно пописувалися наші панночки й пані.

Для молодших устроювалося позакружкові дебати. Декотрі з них були досить цікавими. Їх устроюється головно для вправи в мові та у виголошенню у публичних виступах.

:::::::::::::.:::::::::::

Д. М. ЛАЗОРКО

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ

Українських студентів є багато не лише на Україні, але скрізь майже по цілім світі. Під цю пору і в Канаді є досить велике число студентів. Скільки їх якраз є, трудно сказати, бо не всі ще з'організовані не то що в якусь центральну студентську організацію, але й менших студентських кружків не багато є.

І саме під цю пору дається відчувати пекуча потреба заснування центральної організації всіх наших студентів в Канаді. Такої організації потрібно для ведення спільної акції у народних справах, для вироблення спільних стремлінь та для загального усвідомлення.

Така студентська організація буде можлива лише тоді, коли нею займуться щиро-народні люди, а не людці, що стоять на хисткім ґрунті: під чужинецькими впливами або що руководяться самолюбними цілями.

Ця організація мала би вратувати від винародовлення багато от-таких предсідентів на провідників "всеукраїнських канадійських студентських організацій." Бо вони самі стоять лише п'ятою на українськім ґрунті, а претендують на провідників що й для инших...

::::::::::::::::::::::::
:::::::::::::::::

КАТРУСЯ ЗАПУХЛЯК

:::::::::
:: М И ::
:::::::::

КАРОЛЬ Линдберг, славнозвісний американський летун, коли виоів із свого літака в Парижі по сміливім перелеті понад Атлантийський океан, надав глибшого значіння одному маленькому та звичайному слівцеві – "ми". Коли він сказав: "Ми перелітіли понад океан, то стоячі навкруги люде почали допитливо поглядати на літака. Вони сподівалися, що сейчас і друга особа виоіде з нього. Однак, коли по довшім ожиданні це не сповнилося, вони здогадалися, що оцей американський герой поділяє свій триюмф із мертвою машиною, при помочі якої він осягнув свій подвиг.

Як же легонько було йому вимовити слово "я"! Однак він, глибоко розуміючи значіння спів-праці, вимовив скромне "ми". Слово "я" було для нього за мале, за мілке, – йому потрібне було слово з глибшим значінням. І колиб літак міг говорити, він би був висловив свій подвиг також через скромне "ми".

А скільки ж разів ми надуживаємо от-те "я", коли справді ми повинні вживати скромне "ми"! Во й що ж ми таке, щоби могли обмежати доконання якогось діла лише до свого "я"?! Всюди бачимо та чуємо людей, яких мова часто-густо перетикана словом "я"; я зробив це, я зробив те... А коли приглянемося справі блище, то зобачимо, що його сусіди або товариші у доконанні якогось діла брали, мабуть, і навіть більшу участь, як такий самолюб. Але є між нами і люде з глибшими душами, які не стараються все загарбати під своє "я". Вони не забувають, що у багатьох случаях вірність та поміч других людей помогли їм осягнути якесь становище або инший якийсь успіх. І таких треба нам як найбільше! Наш світ для багатьох став би багато гарнішим під їх проводом.

Також і учитель, що доконав щось важнішого та поконав великі трудноші, не повинен надуживати слівце "я". Він не повинен забувати про от-того веснянкуватого хлопчину з розбурханим волоссям та замурзаними руками, який саме тоді, як всі вже перемучились і наука вже йшла на вітер, підбадьорив клясу своїм дивним помислом. Він повинен бути такою людиною, яка уважає учеників за спів-працівників викладу, викликає настрій задоволення та майже завсіди говорить через "ми".

У цей спосіб Линдберг свою машину майже удухотворив, зробив її неначе живою. Він вказав людству, що успіхи людини не є лише залежні від неї самої, але від спів-праці людського ума, рук та мертвого знаряддя. У кожній ділянці наших змагань нам треба спів-праці та єдности, а це все міститься у маленькім двозвіковім слівці "ми".

:::::::::::::::::::::::

О. ІВАХ

МИСТЕЦТВО

ПРИРОДА вічно творить. Вона все використовує. В її руках нічого не марнується. Коли її твір вповні розквітнувся, сповнив свою ролю і вже більше не спосібний розвиватися, – природа його знова повертає у первісний стан. А відтак з пороху твору починає нове творіння. Оцей переходовий стан роздроблення твору на первісні атоми ми називаємо досить перестарілою назвою: смерть. В природі стану нічости-неіснування нема – є лише вічна переміна.

А що людина також є частинкою природи, – то й вона творить все прямує до поліпшення. Підбирає собі все ліпші та ліпші взори і, майже, не свідомо наслідує їх у своїм розвою. А хто вже перестав творити – той знаходиться вже на шляху розкладу, який ми називаємо смертю. Во людина не відразу вмирає. Часто-густо смерть триває трицять або й сорок років. Те, що ми привикли називати смертю, є справді вже останнім актом завмирання.

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ЛЕРМОНТОВ

КОЗАЧА КОЛИСАНКА

Спи, хлопчинко мій прекрасний,
Люлій-люлю-лю.
Глядить тихо місяць ясний
В колиску Твою.
Я нічну казати казку,
Піснею скінчу:
Ти ж дрімай, Закривши очі,
Люляй-люлю-лю.

Ось хлюпоче бутна хвиля
І Терек мурчить;
Злий Чечень повзе на берег
І кинджал острить.
Але батько старий вояк -
Порубає ляйну:
Спи, маленький, будь спокійний,
Люляй-люлю-лю.

Військове життя пізнаєш,
Як жити будеш.
В строєвого коня вдінеш сміло
І шаблю возьмеш.
Я сідельце серпанками
З тобою обізьму...
Спи, рідненька дитинко,
Люляй-люлю-лю.

Будеш з виду ти героєм,
Козаком будеш.
Проклинати тебе вийду -
Рукою махнеш...
Скільки нинком очьоз гіренських
В тую ніч проллю!
Спи,любенько, янголятко,
Люляй-люлю-лю.

Безутішно буду ждати,
Від туги зігнусь;
В день поколюсь, а в ніч темну
Сльозами залляюсь...
Погадаю, що окучаєш
Ти в чужім краю.
Спи, доки журби не знаєш,
Люляй-люлю-лю.

Дам тобі я образочок,
Щоб в бою не вїав:
Ти його при всіх молитвах
Перед себе став.
Спогадай, він в бій полинеш,
Матінку спою.
Спи, хлопчинко мій прекрасний,
Люляй-люлю-лю.

/ Переклав з моск. мови О.Івах/.

::
::: :::

Серце моє арфа,
Струни Її - мрії,-
На них грають смутки,
Усміхи й надії.
--- О.Івах

::::::::::::::::::::::::::

ТЕТЯНА КРОЙТОР

МРІЇ

Як настане тиша-нічка,
Зорі спять тінь вгорі,
Замріяний блідий місяць
Усміхається до зорі.

Як на білім пуху снігу
Задрімає чорний гай, -
Туга з серця проганяє
Весь спокій і тихий рай...

За мигучими півтками,
За листочками весни,
Я тужу за тим, що Звили
Нездійснені мої сни.

Нездійснені мої мрії
Виносять в серце тихий жаль:
Не судилось, а не сталось,
Рве мене кудись в даль.

::::::::::::

СТЕФАНІЯ ВАВРИНЮК

ПРИГОТОВЛЯЙМОСЬ!

За останніх кільканадцять літ Українці в Канаді зробили великий поступ на полі просвіти. Слова нашого великого генія, Тараса Шевченка "Учітеся, брати мої, думайте, читайте!" починають переходити в діло. Наш народ вже збудився. І не головно завдячки тим людям, що не жалують ні труду, ні грошей і посилають своїх дітей до шкіл. Значіння освіти ми майже всі тепер вже зрозуміли. Ми собі розуміємо і те, що брак освіти на Україні був однією найголовнішою причин поневолення її. Сотками літ ми були поневолені, і в поневоленні ми в часом поставали рабами, а тут, в Канаді, ми маємо дуже велику нагоду, щоби визволитися з під ст-того почуття рабства.

Перед нами, студентами, є ціль - ціль посвяти освіти між своїх братів та сестер, які по яких нагоди ходити до шкіл. Ми маємо стати тими світлами, їх світлом. Зрозуміймо своє становище і приготовляймося заздалегідь.

Перед нами сила темноти, і ми розіб'ємо її лише тоді, коли всі використаємо до повноти всю ту науку, яку нам Інститут подає. Ця наука з'єднає нас в одну сильну громаду могутньою провідною думкою. Ми тут, в Інституті, маємо нагоду приготовитися на дійсних руханців-провідників. Отже, використовуймо всі ті нагоди, які тут маємо: українські виклади, збори Круїка та загальне співжиття. Використовуймо хоч би й найменшу хвилинку, щоби вятягнути в себе в тую суть науки для нашого громадянського уложку. Запанятуймо вільні години з підручників, з книжок та читаймо багато.

Людину оцінюється по тім, що вона знає, що читає та чим цікавиться. Людина черпає для себе знання з трох джерел: з досвіду, з розмови та з читання. Книжки містять у собі переживання людей, їх глибокі думки та переживання. Читаймо лише те, що може збагатити наш розум! Не тратьмо часу на нікчемне! Поставім собі прочитати кожного шкільного року велике число книжок. Не спускаймося лише на те, чого нас другі вчать, - займімся щиро самоосвітою. Не забуваймо, що над нами беззастанно лунає гасло: Лупайте оцю скалу! - скалу темноти.

::::::::::::::::::::

Деякі річи є найбільш корисними лише тоді,
коли не в наших руках.

::::::::::::::::::::

О. ГВАХ

РОЛЯ ЖЕНЩИНИ В СУСПІЛЬНОСТИ

У світі найбільше непорозумінь виникає через брак рівноваги у суспільному ладові. На тлі браку рівноваги в области економічного життя виникає боротьба межи працюючими а капиталістами, через незрівноважені політичні системи повстають кроваві конфлікти між державами, а через брак рівноваги у вихованні молоді вноситься багато замішання й непорядку в життя суспільства.

Ще й до тепер одною з найважніших причин браку рівноваги у суспільному ладові є аномальне становище женщини. Під цим зглядом, чим дальше поглянемо в минувшину, тим більшу добачимо нерівновагу. У давнім світі найголовнішим чинником у суспільному ладові була фізична сила, сила кулака. Більшість справ не вирішувалося розумом, а силою зубів, кулака або зброї. Ця сила майже виключно належала мужчинам, і з часом, коли вже виразно закреслюється форма суспільного ладу, мужчини - ловці та вояки - починають вважати себе всесильними не лише у справах ловецтва та війни, - а також у формованні законів поведення у родині, громаді та між громадами. Звичайно, жінка мала деякий вплив у родині, а в громаді вже дуже незначний. Рішаючий голос скрізь таки оставався за мужчиною.

І от-такий патриярхальний лад суспільства має і великі впливи на формацію ріжних релігій. Найсильнішим впливом мужчини під цим зглядом є витворення погірдливого погляду на женщину. Особливо це є замітне в Юдаїзмі та магомеданству, у мякших формах у Браманізмі, а вже в дуже злагіднених формах у двох найбільш совершенних системах реліційних до-ми теперішніх часів - в буддизмі та христіянстві. Христіянство одідичило згірдливий погляд на жінку від юдаїзму. Ця згірдливість пробивається вже з перших сторінок Старого Завіту, у Новім Завіті цей погляд у трохи змякшеній формі підтримує апостол Павло. Для більш освічених та поступових людей наших часів такі погляди на жінку принимаються пережитими та здитинілими, однак ми мусимо не забувати, що давніше вони мали дуже великий вплив на формацію суспільного ладу.

Цей вкорінений згірдливий вплив на жінку мав дуже великий вплив на законодавство, виховання та політику. Давніше ці всі справи вирішувалися лише мужчиною виключно, бо жінку вважалося за звичайного домашнього раба. І під впливом дурману згірдивости супроти жінки, з часом, жінки і самі почали так задивлятися на себе. В такий спосіб у способі виховання загніздився на довгий час однобічний та шкідливий похляд на життя і тим самим викликав багато безладдя.

А саме тепер ми переживаємо часи рішучої та безпощадної борби із закостинілими поглядами та способами виховання підростаючої молоді. Борба завзята, бо деякі люде так страшенно перепоїли себе пережитками минувшини, що не можуть бачити теперішности. Для таких людей найстрашнішим виразом є: Жіноча Еманципація. Це марище так залякує їх, що вони навіть бояться глибше застановитися над ним...

Визвольний та поступовий напрям модерного жіноцтва не є нічим лячним, коли приглянемося йому блище. Цей напрям не є чоловіком з Марса, нічим не сподіваним. Його викликало багато причин: улекшений доступ до літератури, наукові досліди, загострення економічних відносин та до певної міри теперішня система виховання по школах.

І що ж такого страшного от-ті "еманципантки" мають на ціли? Чи вигубити мужчин? Вони бажають отрястися з свого рабського стану та перестати бути іграшкою в руках мужчин; хочуть себе зробити такоамо спосібними до життя, як і мужчини; не хочуть буди у вічній залежности від чоловіка та ще хочуть заняте належне їм рівноправне становище в громадянському ладові. А щоби це все осягнути, то мусять безперестанно зводити бої з перестарілими поглядами і тим сами під цей час мусить часто виникати тертя між поглядами женщин а мужчин.

І коли женщина виборе собі цілковите рівноправство та займе належне її становище у суспільному ладові - віримо, що тоді не буде ані так багато кровопролиття, як в наших часах, ні скільки ширення отруйливих поглядів ненависти, ані скільки пересичених та голодуючих.

::::::::::::::::::::::::::

ТАРАС МАМАЙ

ЩЕ ПРО ЧУХРАЇНЦІВ

МАБУТЬ, найбільше відомий та ославлений письменником у наших часах є Остап Вишня. Його ймення знайомо не лише більш очитаним людям, але навіть сивоволосим бабусям та мальчикам мужеського роду, що ще ходять у спідничках. Він пише коротесенькі але знамениті змістом фейлетони на злобу дня. Часом і вколо добре, але в таке місце, що треба вилічити. І ось недавно вийшла зпід його пера коротесенька архаїчно-етнольоґічна розвідка про пропавшу країну Чукрен. По довших розшукуваннях він прийшов до висновку, що первісна форма цеї назви була Чухрен, але через анальоґічно-лінґвістичні зміни в мові томашних мешканців буква "х" з часом перемінилася в "к", і по довшій дискусії Академія Наук за правильну правописну форму цього слова "Чукрен".

Оця країна Чухрен з своїми мешканцями Чухраїнцями існувала ще в тих часах, як серед теперішнього Атлянтийського океяну був великий суходіл-остров Атлянтида. Чухраїнці ж були близькими сусідами Атлянтиків. Цей народ Чухраїнців був вславився серед тодішніх народів своєю питомою та найважнішою народною здачею - чухання. Чи біда притисне Чухраїнця, чи не має що їсти, чи кривдить його хтось, чи закурений, - сюди-туди покрутиться, почухається в потилицю або чуприну, сяде, випє пів стакана "тієї", тай співає, тай співає, тай співає, або танцює та приспівує, та приспівує та притупує... І так бувало завсіди - чи то війна, чи мир, чи революція, чи поволя, - Чухраїнці завсіди "різали" гопака та приспівували-виспівували жалібними нутами: "Віють вітри, віють буйні" та "Ой не ходи Грицю, та на вечорниці". І так співали та чухалися, що й не скулися, коли Пефляки, та Пчихи та Ромуми-цигануси і чуби їм пообсмикували. Мацнулися, а з чубів лиш клоччя осталося, - подумали-подумали, почухрали собі спину і знова починали витинати викрутаси-вихиляси перед Панкарами та Льойдиками. Тай це приспівувати в додатку захотілося їм: "Я пайду, я знайду Анелю та Зоню, - перед ними червінцями злотими подзвоню."

Та не так воно закінчилося, як Остап Вишня припускає. Чухраїнці не вимерли. Ніж запалася Атлянтида, чухраїнський Еней позбірав своїх найдобірніших товаришів та свашок-чухраїнок і, перед самою катострофою, чкурнув з ними на кораблі аж до берегів Чорного моря. Повів він своїх вибранців-чухрунів аж на сарматські степи, і посідали вони там та почали тяжонько бідувати, бо одинокими їх здібностями було витинати гопки та чухатися. Сусіди насміхалися з них, кривдили їх, а вони лише вічно виспівували "Гриця" та чухалися, і то так добре чухалися, що в кінці відчухали навіть першу букву своєї назви. І так повстали з Чухраїнців зразу Ухраїнці, а в кінці, через кліматично- фільольоґічні зміни, таки звичайнісенькі собі Українці. Та знайшлися з часом межи нащадками Чухраїнців і навіть досить хитрі люде. Їх називали запорожськими отаманами. І приказали ці отамани своїм козакам-запорожцям пообголювати собі чуприни, щоби не було в що чухатися, і добре тоді було на Україні жити, бо дивися - притисне чоловіка біда, і він сейчас замахнеться рукою до чуприни почухатися, а що нема в що, то мацне рукою по шаблюці; і так нею почухає Ляшуру чи Татарчука, що той лиш пяти задре догори і паде простісенько самому Бельзабубові в пельку. Анумо, нащадки Чухраїнців, може би й ми щось подібне "вотругали"!

::::::::::::::::::::::::::

/ Повищий фейлетон не є насміхом над українськими народними піснями та танками, але сатирою на нашу безпорадність. З природи Українці є багато обдарені, але через особливі обставини того суспільного ладу, серед якого жили, не вміють використовувати свої багатства, є безпарадними. РЕДАКЦІЯ./

::::::::::::::::::::::::::

::::::::::::::::::::
::З ТОРБИНИ СМІХУ::
::::::::::::::::::::

ГЕРОЙ

Другим найвідважнішим сьогорічним героєм по Линдберґові є, безперечно, Ощипок, який в глуху північ з 16 на 17 падолиста неустрашимо та холоднокровно забив черевиком миш під своїм ліжком.

ПІДСЛУХАНЕ

ГЕЙКО: Ти чому, Толю, так приглядаєшся, як я забиваю цвяшки?
ТОЛЬО: Я хочу почути, чи ви скажете таке саме слово, як вдарите "гамером" по пальці, як тато раз сказав, коли ґару направляв і в ногу себе вдарив...

ЗІ СПОМИНІВ ПАВЛИКА

ПАВЛИК: Як бачите, панночко, гарна ця церковця знадвору, але колиб ви зобачили що за прекрасний вид у середині! А який вівтар преславний...
"ВОНА": Ану, підведіть мене до нього...

ЛІК НА БЕЗСОННИЦЮ

Перед самими іспитами Гнатишин був заслаб на безсонницю. Цілими ночами качався по ліжкові та постогнував, бо не міг спати. І не знати, що було би сталося з хлопчиною, коли б Григорчук був не придумав хитрого та мудрого лікарства. Він порадив Гнатишиному класти на ніч під подушку панчохи... і тепер спить Гнатишин мов заморений...

ЦАПЯЧА БОРОДА

Хомин лише скочив з ліжка і, навпів заспаний, взяв в руки замісць зеркала щітку до чесання, вибалушив очі тай говорить: От, а дивіт-но, Хлопці, яка цапяча борідка виросла мені за ніч, а щоби то було, як би я так дома був! Та ж вона би мене...

ПАМЯТЛИВИЙ

Одного разу на своїм столові лишив Зюбрак Павликові от-таку записку: "Як прийдеш до дому і застанеш мене, що я учуся, то прошу збудити мене."

ВІВЦЯ ЗА БУРСАКОМ ШУКАЄ

Недавно на університеті стався траґічний випадок. Один бурсак-аґроном зарізав вівцю, а та вівця ще й до тепер ходить та блеє за ним...

ПОГОЛОСКА

Кажуть люде, що Бондас скрізь пошукує за "вас махен тарахен мойзе"...

СЕРЕДНОЧНА МОЛИТВА

Доносить нам Мулька, що Онисько з четверга на пятницю, в третій годині по півночі, вклякнув на ліжкові, бився в груди та шептав: Прости, прости мені, бігме, я вчера вечером до міста не ходив...на...на доне...

ЩО ХТО РОБИТЬ

Василь Чепіль кури дусить на університеті.
Зюбрак над хомією дрімає.
Рубашевський ноги надточує собі.
Мулька високої будучности шукає.

::::::::::::::

"К А М Е Н Я Р І"

Журнал Укр. Студ. Кружка
"Каменярі"
в Саскатуні

25.грудня, 1929 р.

Рік XIII. ч.3.

"К А М Е Н Я Р І"

Журнал Укр. Студ. Кружка
"Каменярі"
в Саскатуні
25.грудня, 1929 р.

Рік XIII. ч.3.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Студенство завсіди стояло і повинно стояти напереді нових і здорових напрямів людства. Тому почесну роль німецьке студенство відограло у національнім обєднанню Ніщів, італійське студенство у відродженю італійського народу, також і російське студенство завсіди було рушійною і поступовою силою в революційних змаганнях проти царату та бюрократизму.

Такою ж рушійною та провідною силою повинно бути і наше студенство у житю українського народу. А передовсім наше студенство повинно раз на все собі запамятати, що воно не сміє приготовлятися на мучеників за українські справи, але на борців. Доба мучеників минулася. Їх муки були потрібні, щоби побудити в нас бажання до кращого життя. А тепер нам потрібно борців, щоби здобули кращі умовини для такого життя.

Перед нами боротьба на два фронти: викорінити з наших одідичених звичаїв та привичок все, що спричинюється для зацеплення в нас найнитівських склонностей та навичок, і привчити самих себе і все підростаюче українське покоління вірити лише у свої власні сили.

-- О.Івах

ЧИТАННЯ КНИЖОК

На світі є багато такого, що людина хотіла би осягнути, але не може через ріжні перепони. Але ніякі перепони не можуть перешкодити людині у її вічнім зрості й поступі в життю. Що ж таке ми розуміємо під зростом і поступом у життю? Під зрростом ми розуміємо безперестанний духовий розвій людини, а під поступом: щаблі у соціяльнім життю.

І як же нам вічно збагачувати свого духа і безперестанно все вище підноситися на драбині соціяльного життя? Є багато способів, але не всі вони добрі. Найліпший та найпевніший шлях до цього є через освіту - шкільну й самостійну. Самоосвіта - читання книжок має мабуть і навіть більше значіння як шкільна освіта, бо шкільна освіта є лише ключем до вселюдського знання.

Тепер заходить питання: Які ж нам книжки читати? Журнальні оповіданнячка та розвідочки часом і полоскочуть нас, але в них нема ні глибини ні мистецької форми, отже скоро забуваються і не мають більшого впливу на нас. Але є книжки писані письменниками світової слави. В них і мова взірцева і великі думки. Такі книжки хочеться прочитати і кілька разів, і за кождим перечитанням добачуємо все нові та нові думки, і в той спосіб збагачуємо скарбницю свого духа.

Щоби мати належну користь з книжки, треба не лише уміти читати, але і знати, як читати. Треба читати передовсім без упереджень, треба охопити думки автора цілою глибиною своєї думки. При читанню таких книжок треба і настроїтися відповідно духово, треба охоплювати думки автора не лише розумом, але і серцем їх переживати.

При читанню великих творів читайте уважно кожде речення, кожде слово, бо нічого нема там непотрібного. Все має своє значіння.

А тепер спитайно себе, нащо нам читати?

Читання великих творів є те саме, що й розмова з великими людьми. Великі люде мають великі, гарні і корисні думки, отже читанням їх творів збагачуємо себе душевно. При помочі читання таких книжок ми поширюємо свій світогляд і зможемо устроїти своє життя гарніше, ніж тепер жиємо, як також зможемо піднестися високо на драбині соціяльного життя.

--- Анна Поліха

::::::::::::::::

ВАГА ВПРАВИ

Наш шлях, шлях молодости, веде вперед, у гору. У кождій хвилині ми підносимося вище. Свідомо чи не свідомо ми збагачуємо нашу безмірно елястичну скарбницю-душу все новими цінностями,- новими враженнями, новими і більш доцільними, вартнішими думками.

В життю нічого не пропадає. Кожде зусилля, кожда енерґія остається на завсіди незнищимою вартістю. Від самого початку нашого існовання ми нагромаджуємо величезну скількість вартостей, які остаються нашим особистим постійним добром. Однак, як многочисельне, добре озброєне військо не творить ще до боротьби здатної армії, коли воно не має певного пляну битви, не має тактики воєнної, коли командант того війська не уміє використати кожду пригідну хвилину, щоб ударити на ворога, так само мається справа з людиною, що має велике знання та не вміє те знання у відповідний мент використати. Життя є постійною боротьбою,- знання наше це оружжя в тій боротьбі. Оружжя приносить побіду, коли його доцільно вживається; оружжя, яке ми не вміємо вживати є безвартісною, часом навіть шкідливою річчю.

Дитина вчиться несвідомо, доросла людина збагачує скарб душі своєї в більшій мірі свідомо й доцільно. Щоби, однак, переконатися, оскільки ми поступили вперед у нашімнавчанню ми часто повинні робити "перегляд" своїх сил - думок наших. У війську такий перегляд робиться підчас парад, коли все військо виходить перед свого команданта у повнім воєннім порядку. Поступ у нашім духовім розвою ми найкраще можемо пізнати, коли будемо писати. Підчас писання ми концентруємо майже всі наші духові сили і рівночасно, якраз підчас писання, ми пізнаємо наші недостачі.

Писати можна для себе самого. Таке писання, однак, не має великої вартости. Кожда людина вірить, що розуміє те, що пише і тому не намагається писати старанно, ясно і льоґічно. Тільки ми пишемо для людей, для ширшого загалу, ми стараємося висловити наші думки ясно і зрозуміло.

Кождий початок трудний. Відразу неможливо стати досконалим. Треба поволі і довго вправлятися, щоби стати бодай близько досконалости. І от для тієї мети, для управи молодечих здібностей та для спроби молодих сил служить студентський журнал "Каменярі".

--- Орест Бендас

::::::::::::::::::

Дійсні переживання вартніші, ніж переказані переживання инших людей.

.....

Лише вправа робить нас майстрами.

.....

Нашими найліпшими учителями повинні бути наші невдачі.

::::::::::::::::::

ОЛЬГА НИКИФОРУК

СВЯТИЙ ВЕЧЕР

Незадовго вечер, святий вечер! - вечер, який веселить міліони людей: старих, молодих, і маленьких діточок і веселить наш великий український нарід.

Як нетерпиливо усі ми ожидаємо цього святого вечера, тої хвилини, коли ми із глибини душі своєї молимось Богові, що допоміг нам дожити до цеї щасливої хвилини. Помолившись, сідаємо за стіл і кушаємо дванацятьох страв, які здається самим Богом подані.

Часом цей вечер приносить нам не лише радість, але й смуток. При вечері всіх ми згадуємо, братів, сестер, родичів і також померших, з котрими ми ще недавно розмовляли і сміялися. От так згадаємо, задумаємось та й в смутку посхиляємо голови.

І мені пригадується один смутний святий вечер, який я святкувала на самоті. Було це в нашім Інституті. Нетерпиливо очікували всі студенти цього вечера. Ожидала і я. Звечеріло, задзвонив дзвінок, усі зійшли на долину, а я сама, як сирітка, лишилась у кімнаті.

Лишилась я самітна і почала думати: у їдальні тепер вечеряють, колядують, сміються, забавляються, - а дома, там далеко у нас дома: родичі, братчики та сестрички також веселяться... Не знають, що я тут самітна...А може, може і мене згадують...

Ох, як боліло мене серце тоді! Якою нещасливою чулася я! І так тихо тоді в мене в кімнаті стало, - лише чути було тикання годинника, який так поволі та протяжно повторяє своє тик-так-тик-так, неначе хотілося йому продовжувати моє горе.

А на долині гомін, веселість. Душа так і рветься до товариства. Здавило щось за серце, а з очей потекли рясні сльози. І серед оцего горя нараз я вчула якийсь таємничий шепіт:

"Так, багато сьогодня щасливих, але ще більше нещасливих. Є багато хворих, яким лише провиджаються щасливі минувші свята. Є багато сиріт, які гірко ридають цього вечера, згадавши своїх померших родичів. Дрижать вони від холоду, обідрані і їсти не мають що.

А чи ж ти сирота?"

- Ні, - відповідаю.

"Чи голодна ти?"

- І не голодна відказую.

"І чому ж ти нещасливою чуєшся?"

- Ні, я не є нещасливою. Я чуюся дуже-дуже щасливою тепер. Я щаслива тим, що у мене є ще рідна матусенка та батенько.

І так мені легко стало тоді, неначе би важкий камінь скотився з грудей. Увесь світ тоді инакшим став для мене. У цей вечер народився Христос і зродився також у мене новий світогляд на життя. От той таємничий голос навчив мене забувати своє горе, а бачити горе і инших людей і помагати їм.

Від того часу вже рік минув, але отті сумні мої свята я ще й тепер памятаю і ніколи їх не забуду. Як багато вони навчили мене! :::::::::::::

ЛЮДВІНЯ НАВАЛЬКОВСЬКА

ПРОТИ ВІТРУ

Коли раз одного циганського провідника хтось запитав: "Коли ви вибіраєтеся в дорогу, то як ви знаєте, куди Вам дальше йти?" - він відповів: "Я йду собі за вітром."

І багато з нас також йдуть собі за вітром. Живуть дослівно так, як той циган: вітер пре, і вони чимчикують стежиною найменшого опору.

Але є й другий тип людей. Це тип, який йде проти вітру, змагається проти судьби, забобонів та ворожих поглядів инших людей. Вони йдуть стежиною труднощів, переносять багато муки і боротьби, але кінець кінців доходять до своєї мети.

А той перший тип людей, які йдуть стежиною найменшого опору, помаленько тягнеться десь у самих задних рядах суспільства. Це такі люде, яких найголовніша життєва засада: "Якось то буде." Це ті нещасливці, які, мов Пер Ґінт, стараються оминати всякі життєві труднощі, оминають особистій суспільні обовязки, і поволі плентаються позаді всіх. Остаточно і так вони доходять до брами цвинтаря. Падуть на гріб мов зівяле й сухе осіннє листя, неоплакані, забуті, безвартісні.

В теперішніх центрах цивілізації вітер має мале значіння для людей. Люде, мешкаючи в теперішніх міських каменицях, і зовсім не відчувають його. Але для дикунів або напів диких людей сильний вітер або буря це ознака нещастя, це гнів котрогось з їхніх поганських богів. На крилах бурі надлітають і чорні та грізні хмари. В горі громовиця, а долом шум дерев. І що ж це, як не дикий танець нечистих сил?...Бідний, напів нагий, дикун, обертається спиною до злоби природи і тікає за вітром.

Зовсім инакше в такім випадку поводяться люде вчені, сильні духом та енерґічні. Дослідники підбігунових ледяних країн зовсім не зважають на те, що в їхні обличчя скажено віє північна, зимна мов лід, буря. Вони йдуть до своєї мети і своїм завзяттям та витревалістю перемагають шалену бурю. Або подивімся, як ставляться моряки супроти розгуканої морської бурі. Вони борються з нею і вратовують корабель від загибелі.

Так, сильний вітер може бути докучливий і проти нього треба шукати захисту, однак для людей умних та відважних не представляє він великої небезпеки Та що иншого, коли нам приходиться стати проти бурі людських пересудів, забобонів, несприятливого окруження та ворожої людської опінії. Хто годен встояти або йти проти такої бурі, той є дійсно великою людиною й героєм. Саме в таких критичних обставинах багато з нас стає циганами. Стають плечами до вітру і йдуть безцільно, куди ними вітер повіє. Та нам таких

диганів не потрібно. Нам потрібно людей сильної думки й діла. Нам потрібно таких, що вічно працюють, віддають свою силу лише на корисні діла і вічно заохочують і інших до праці. А щоби стати такими людьми, треба думати для себе самих. Ніколи не спускатися на когось нижчого. Треба виробити свій власний світогляд і згідно з його дороговказами працювати.

Нам треба таких людей як Галилей. Хоч цілий світ тоді ще думав, що Земля плоска і що є осередком сонячної системи, він не завагався висказати свій погляд на це, бо мав докази, які доказували, що Земля не є ані плоска ані не є осередком світа. Коли маємо на щось недвозначні докази і коли вважаємо, що ці докази є потрібні для людства, ми повинні їх виявити. Не всі ми можемо спромогтися на такі подвиги, як Галилей, але всі ми можемо зробити постанову і не плентатися позаді всіх, а йти вперед і перемагати життєві труднощі. Йти проти вітру, а не куди він повіє.

Ми починаємо життя повні надій, віри й енергії, і охоти до праці та голодні правди, однак з ходом життя охота до діла завмирає, боротьба, яка була духом життя, виглядає дитячою забавкою, і багато з нас попадає тоді в стан сірої буденщини, як-так каратаємо свій вік і йдемо собі за вітром.

Мало з нас, дуже мало, вибірає собі ясно виточену стежку життя, яка веде до поступу й добробуту людства. Але і ця невеличка горстка бордів та провідників має дуже великий вплив на поліпшення життя, на розвій нації, суспільних відносин та взагалі всього того, що робить життя кращим.

Тепер ще багато з нас стоїть на роздорожжю життя, і саме тепер ми мусимо рішитися, чи йти за вітром, чи проти, чи бути борцями й провідниками чи безцільною сірою масою плентатися десь на самому кінці людства.

---Людвіня Навальковська

:::::::::::::::

УРИВОК З ФРАНКОВОГО ОПОВІДАННЯ
"ЧУМА"

..."А отсе я на сповіді замість звичайної покути: Зачав кождому завдавати таку покуту, щоб зрадив або защепив одно овочеве деревце, а за тяжкий гріх то й кілька. Ну, через 50 літ і ліс виріс, і село обсадили, де тільки було вільне місце. За овощі з Покутного селяне касу заложили таку, що з самих процентів усі податки краєві, повітові і шкільні оплачують; а що роздається бідним та потрібним, се і в колиду не кладу."

:::::::::::::::

БАТЬКИ і ДІТИ

Всі ми любимо їсти пироги, але коли би нас хтось силував їх їсти, то по короткім часі пироги стратили би увесь смак для нас. Також коли би батько силою гонив свого сина ховзатися на леді, то за якийсь час він утратив би всяку охоту до ховзання. Така вже наша вдача: ми не любимо примусу. І саме через це більша частина синів священиків стають безбожними.

А вже найбільше шкодить те, коли батько силує свого сина до чогось, а син відкриє, що якраз саме його батько не робив того, чого від сина вимагає. Всі ми знаємо по собі, що ми ніколи не любимо робити того, до чого нас силують і не дають пояснення. Але коли і старша людина відноситься до нас із гіркістю та впрозумінням, то ми любимо послухати її. І саме цю основну засаду починають пристосовувати і до шкільного виховання тепер.

Чим ми старші стаємо, тим менше ми спосібні відчувати чи велику радість чи горе, і через те старшим людям здається, що ми йдемо від ліпшого до гіршого, що людство занепадає, а особливо молодіж. Це і дає почин частим непорозумінням між батьками і їхніми дітьми.

Діти бачуть старших людей по діточому, а старші дітей по старечому, і одні від других вимагають чогось неможливого. Діти не можуть піднестися у світогляд старших, але старші при добрій волі можуть спуститися у світогляд дітей і помогти їм у їх духовім розвою.

--- Юрко Кіндрачук

:::::::::::::::

ВІЧНО МОЛОДИМИ БУДЬМО!

Сумно стає, коли почуєш, що людина у самім розцвіті свого життя по старечому похитує головою та каже: "Соловії лише весною співають..." Ця приповідка правдива, але треба її по новому пристосувати до життя. Так робім, щоби ціле наше життя було вічною весною, і щоби ми були безнастанно співаючими соловіями!

Старість, а особливо старість духова це вже пережитий забобон. Люде старіються більше через те, що вже такий їх світогляд що по молодости має приходити старість. Такий погляд це психольогічна зараза, - така зараза як та, що довгий побут у наймах виробляє у людина і наймитівський світогляд. І така звихнена людина, коли би і розбагатіла, то поводиться би опісля по наймитівському.

Організм нашого народу тому нездоровий, що в нас забагато двадцятилітніх старців. Отже щоби уздоровити нас, нам треба змінити свій світогляд на життя. Нам треба відмолодніти.

Всяку працю виконуймо по молодечому, із запалом та рішучістю. Так, у нашій діяльности вічно молодими будьмо!

--- Анна Горбай

:::::::::::

ПТАШКА ЩАСТЯ

Коли прижмуру очі і задумаюся, я нераз бачу маленьку зелененьку пташечку і чую її милозвучний щебіт. Сидить собі на зелененькім кущикові, між зеленими листочками і співає так любо та легесенько, що наче від маминої пісеньки щось так приємно у грудях лоскоче, а на очі сон находить..,

Це найприємніший спомин мого дитячого життя. Я ще тоді дуже-дуже маленькою дівчинкою була, коли мені перший раз от така зелененька пташечка приснилася.

А було не так:

Одної неділі рано-ранесенько, як лише сонце вибігало порожидані по траві перли роси, я вибігла надвір і лягла собі на травичку перед хатою. Я приглядалася, як по синім небі невеличкі, білі мов сніг, хмарки плили собі у даль. Так любо та мило було дивитися на них!

Але нараз я вчула пісеньку пташки. Я не виділа її, лише той зелененький корчик, на якім вона сиділа.

Під ласкавими промінями сонця та під милозвучні звуки пісеньки я почала попадати у дрімоту і засипляти.

І приснилося мені, що я ніби мала маленькі крильці і могла літати. Десь ніби тая зелененька пташечка, що сиділа на корчяку, летить поміж біленькими хмарками, а я лечу навздогін за нею. Хочу зловити її, але не можу. А вона летить і не перестає співати, неначе дрочиться зі мною. А мені так хочеться, так дуже хочеться зловити її, але сама не знаю нащо, мабуть тому, що дуже гарно співала.

І вкінці я зловила її. Стиснула своїми рученятами і приголубила до себе. Але від цього пташечка замовкла і так жалісно-жалісно подивилася на мене. Мені жаль стало, і я пустила її. Вона знова пурхнула крильцями і заспівала мені ще гарніше, як попереду. І здавалося мені що вона співала: "Я пташка щастя! я пташка щастя! хто зловить мене, той вбє мене! Я лише на волі живу! на волі живу..."

Я аж тепер зрозуміла її слова. І коли мені тяжко стане на душі, я прижмурю очі, побачу свою зелененьку пташку щастя, і в моїм серці відізветься її пісенька.

Так, руками я її не могла зловити, але серцем діточим я приспівала її. І тепер пташечка щастя співає у серці моїм.

--- Настуня Райчиба

::::::::::::::::

ПІСНЯ НАД РІКОЮ

Цить!...
Верба пісню шумить,
В ріці дума журчить,
В небі зірка тремтить,-
А я стою
Над шумливою рікою:
І пю пісню верби,
І пю пісню ріки,
І збіраю зірки
І сплітаю в вінки.
Я між люде піду
І вербок буду,
Гей вербою, зеленою вербою!
Я між люде піду
І рікою буду,
Гей рікою, могутньою рікою!
Я між люде піду
І звіздою буду,
Гей звіздою, блискучою звіздою!
Гей звіздою,
Гей блискучою звіздою
В одну цить я згорю.

---Людвіня Навальковська

::::::::::::::

Т У Г А

В день сонце сховалось за темную хмару,
І зорі не сяють у тьмі;
Туга огорнула серденько і душу,-
Ох, Боже, як важко мені!

Душа моя лине за лучами сонця,
Десь лине в простори до зір;
Думками я лину в вишневі садочки,
Я лину між гори, у бір.

Я лину думками на рідну Вкраїну,-
Там світить для мене зоря;
А тут у Канаді туга мене давить,-
Ох, доле нещасна моя!

Нехай у палатах панують багаті,
Нехай бенкетують князі! -
Я лину у рідні Вкраїнські садочки,-
Ох, Боже, як важко мені!

--- Юстинка Райчиба

::::::::::

Товариш Андрія Зарічного

ВІДІЗД УЧИТЕЛЯ

Холодний вітер зривав останні пожовклі листочки з дерев. Кружляв ними і кидав їх в маленькі рівчаки на дорозі та в долинки на полях.

І два таких листочки впали перед двома старенькими людьми, що сиділи на камені при дорозі. Зпід капелюха старого чоловіка стриміло кілька жмутків білого, як сніг, волосся, а обличчя старушки було подібне чорній ріллі осінньою порою, зморшка при зморшці.

- От так і ми вже скоро впадимо на землю, як тих два листочки, - заговорив старенький чоловік. - Егеж, Насте, треба нам в далеку дорогу збиратися. Ну, та й чи ж ми не нажилися вже? Зазнали ми всякого добра та зла. А натерпілися таки чимало. І кого я вже не бачив! Таже я бачив і нашого найяснішого монарху Франца Юзефа, як наш регімент стояв у Відни, а я був фрайтером. Але такого, як наш пан навчитель, то ще таки бігме не бачив. Ей, ладний то чоловік! Хоч молодий ще, але ми в него голова! І дітей вчити вміє, і файно заговорити до всіх, і лист напише, та й і в гості до людей заходить. Ех, не мали ми ще такого навчителя... Знаєш, Насте, так мені моц його жиль, що і тепер вже сльози течуть...

І справді по старім зморщеним обличчю покотилося дві, мов горох повні, сльозини. А старушка таки аж заголосила: "Так шкода мені його, так шкода, як рідного сина..."

Не докінчила старенька висказати своїх думок, бо із-за горбка загудів автомобіль і почав скоро наближатися до стареньких людей.

Старець піднісся і почав вимахувати палицею, щоби звернути на себе увагу. Його запримітили і автомобіль спинився. На автомобілеві було повно невеличких пачок та один великий кофер, а наперед сиділо двох мужчин. Один з них був широкоплечий зусатий чоловік, а другий тридцятилітній інтелігентний мужчина. Його обличчя хоч і було поране ледви замітними зморшками виглядало навіть дещо дитячим. По стиснених губах можна було бачити завзятість, але з очей проблискували проміні ласки та доброти.

Павло Кучма, так називався старенький чоловік, промовив лише: "Пане наш дорогий, і ви нас, нас...на кого покидаєте." Хотів ще щось сказати, але щось підступило в горлі, стиснуло і він не міг видобути з себе ані словечка. А стара Настя таки відразу захлипала.

Андрій Зарічний, молодший мужчина, висів з автомобіля і почав потішати стареньких сусідів своїх. Казав, що він не відїздить від них на завсіди, але що часто буде загощати до них.

Старенькі трохи успокоїлися.

Почалося прощання.

- Ходіть, пане навчителю, най вас як сина свого рідного хоч раз поцілую, бо хто його знає, чи не забере нас оця зима, так як вітер оці листочки забирає, - ледви промовила крізь сльози стара Настя. А тимчасом старий Кучма вийняв із-за пазухи засмальцьований та зімятий пятьдолярозий банкнот і сказав: "Нате, пане навчителю, будете мати хоч на тютюн. І не забувайте про нас!

Це довго стояли старенькі та гляділи волід куряви за автомобілем.

ХЛОПЕЦЬ І ЄЗУЇТ

Раз приходить єзуїт
До хлопця малого,
А той бавить на колінах
Кота це малого.

"А яке це котиня?"
Піп його питає.
- Католицьке, отче милий,-
Хлопець одвічає.

"Католицьке! - Дай мені,
Кота цего хлопче!"
- Молоде ще, ах за тиждень
Прийдіть за ним, отче..."

Знов за тиждень піп приїшов,
Щоб кота забрати,-
"А яке це котиня?"
Став опять питати.

- Це кіт, отче, православний,-
Хлопець одвічає.
"А то чому?" Засмучений
Єзуїт питає.

- Котик завше є католик,
Поки темний, пане,
А як очі лише втворить,-
Православним стане...

--- Василь Данильчук

::::::::::

ІСКОРКИ

Зі всіх двоногих потвор найпідлішою є та, яка вживає свою рідну мову лише на те, щоби лекше було використовувати своїх колишніх братів для своїх самолюбних цілей. В такої людини національність це лише плащик вигідности, який можна надівати або скидати Залежно від обставин. Та, на жаль, кандидатів на таких людей є цілі армії...

Найбільш жалю гідними людьми є ті, в яких шкільна дипльома, тепленька та вигідна хата і автомобіль становлять найвищу мету життя.

::::::::::

ПРО КОВБАСИ Й ЗУБИ

Хто у Бурсі проживає,
Той [illegible] заживає,
Борщ з горохом, з маслом хліб,
Ще й капусту з ковбасами
І фасолю з буряками,
Курку з хліба, з салом біб,

Зупу, кашу і гербату,
Вареники і салату,
Драглі, млинці, з водов мід,
А картоплі й [illegible]
То вже в кожду божу днину
Дост[illegible] так як слід.

А сметану з овочами
[illegible]
Кухар людям до столів...
І [illegible] все складає,
Бурсак [illegible],
Щоб найскорше все поїв...

Не забуду того часу,
Як з капустою ковбасу
Я у себе накладав:
Зїв я миску, зїв я другу,
І попав в страшну напругу,
Так, що з місця ледви [illegible].

Що більш було, я не знаю,
Одно тільки памятаю,
Що хтось пилку вже острив...
А як рано пробудився,
По кімнаті роздивився,-
Косторіз сокиру мив...

А як втер він вже сокиру,
Взяв мене мов кат, за гиру
І таке мені сказав:
"Щоб з ковбасів скористати,
Треба дрібно покусати,-
На те ж Бог і зуби дав..."

--- Василь Данильчук

:::::::::::

LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL EDUCATIONAL CENTRE
WINNIPEG, MAN. CANADA
147

ХРИСТОС РАЖДАЄСЯ!

З нагоди хвилі, Студентський Кружок "Каменярі", при Інституті ім. П. Могили, в Саскатуні, желає всім союзним кружкам, прихильникам, і всьому студентству по сім і другім боці океану Веселих та Щасливих Різдвяних Свят і Успішнього Нового Року. - Дазби Бог, щоби з новою хвилею почалась нова сторінка в житю нашім тут в Канаді і в житю Українського Народа взагалі. Щоби ми були добрими господарями сеї свобідної країни. Щоби наші розпорошені сили стали дружно до праці, і щоби, незважаючи на різні перешкоди ми всі ішли до одної великої, святої мети, Свобідної України!

::::::::::::::::::::::::::::

ЖЕЛАННЯ НА НОВИЙ 1933 РІК

Новий вже рік, новий вже рік,
Гриймов з будуччини до нас,
Щоб провести увесь свій вік,
І з нами поділити час.

Ми підем з ним танком вільним,
Глядом новим, незнаним,-
Забуть тернистим і трудним,-
Страхатись ми не станем.

А може гість несе нам вість,
Давно бажану, любу;
На радість нам а злу на злість
Поверне давню згубу.

Поверне нам любов братню,
Отворить наші очі
І силу дасть творить добро,
Йти із світлом серед ночі.

Новий вже рік, новий вже рік,
Кладем нові основи.
Ми свари кинувши на бік
Прямуєм до обнови.

- Ів. Д.

ПРИГОТОВЛЯЙМОСЯ

С. Р. Друль

LIBRARY AND ARCHIVES ... CANADA

[illegible]абуть кожний з нас чув вислів, що життя се боротьба. І дійсно, коли подивимося кругом себе, то без великих трудностей побачимо дуже багато доказів, які піддержують повище твердження. Се є закон природи і його оминути не можна.

Та коли життя є боротьбою, то до тої боротьби треба приготовлятися, щоби з неї вийти побідником. Життєва практика показує нам що зі всякої боротьби виходить побідником лише той, хто приготовляє себе до неї постепенно так, що коли прийде черга брати активну участь, то він вже буде настільки підготований, що зможе твердо і непохитно постояти за права свої і права свого народу.

Всяка праця вимагає більшого або меншого приготування. Рільник, примірно, коли хоче сіяти зерно, то мусить вперед приготовити поле. Ніколи добрий і розумний рільник не кине зерна в неприготоване поле через те, що він згори знає, що хісна з такої праці не буде жадного. Се є тільки марнування часу та зерна.

Та не тільки розумні люди се роблять. Роблять се і маленькі мурашки, бо вони також розуміють вагу приготування. Вони [illegible] плянують, як [illegible] пережити люту зиму і до того відповідно приготовляються. [illegible], що лиш та звірина [illegible] в сні, котра [illegible] се і досить поживи.

[illegible] української суспільности можна порівняти до корабля на бурливому морі, [illegible] корабель кидає собою то в один бік то в другий, так [illegible] кидає собою то в один бік то в другий, [illegible]. Щоби той корабель міг [illegible] до [illegible], то [illegible] мусить бути добрий [illegible], добрий керманич, який [illegible] всі [illegible] на дорозі і [illegible] зможе їх [illegible] оминути. Так [illegible] в життю української суспільности.

[illegible] найбільше добрих, [illegible], чесних та відповідальних керманичів, [illegible] було кому провадити нашу українську [illegible] до кращої майбутности. [illegible] хто такими керманичами [illegible] були [illegible] як не [illegible] студенти? [illegible] студенти, [illegible] обовязок, [illegible] будучині, [illegible] в свої руки [illegible] напрям наших [illegible] справ, як [illegible] провідники-піонери. [illegible] се є дуже [illegible] і трудна [illegible] і до такої праці конечно потрібна відповідного і постійного приготовання. Не можна спати так як "[illegible]". [illegible] час не [illegible] [illegible] громадськими справами, і [illegible] на [illegible] збори, не можна відгороджуватися [illegible] від всякої народної праці, а [illegible] прокинутися [illegible] сну і кричати: "[illegible] тут нічого не зробили, [illegible] час, ми тільки дивилися на готове, кеби хтось [illegible]?! Ось так [illegible] час проходить!"

А [illegible] так роблять і так поводяться, на жаль, дуже [illegible]. [illegible], [illegible] нічого такого не зробили і не зроблять, через те, що вони не [illegible] і не вміють нічого путнього зробити. [illegible] щось доброго і [illegible] зробити, то треба таки в тім бесідити [illegible] час, [illegible], треба [illegible] до [illegible] практику. [illegible] книжок, [illegible] тільки шкільних підручників, без цілої практики, не є [illegible] підготовити себе до [illegible] в широкім громадськім життю. [illegible] вимагає [illegible] біжучих справ, [illegible] погляду, [illegible] та критичного розуму. Такі підготовлення [illegible] до [illegible] таки [illegible]. [illegible] ініціятиви, [illegible], охоти і труду, то [illegible], [illegible] і [illegible], [illegible] тих, [illegible] підготовлені.

[illegible] кожний з [illegible] собі за ціль стати великим чоловіком на своїм полі. [illegible] і простору. [illegible] приміщення для своїх здібностей.

::::::::::::

"[illegible] дух й до [illegible] мільйони [illegible] стоїть, [illegible] ти [illegible]".

УКРАЇНЦІ В МОНТРЕАЛІ, КАНАДА.

Життя Українців при Православній церкві в Монтреалі є троха відмінне від життя Українців в Саскатуні. Візьмім на примір хочби й помешкання. Хати суть збудовані на два або три поверхи, а на кождім поверху мешкає одна родина.

Літною порою в неділю по обіді люде відїзджають за місто і там справляють "пікнік". Там є ріжні розривки, якими люде цікавляться. Около восьмої години вечером всі розходяться домів. Знова в місяці вересні починається сезон представлень. Сей сезон тревас цілу зиму аж до весни. Представлення відбувається майже кождої неділі. Окрім сего, справляємо також і ріжні концерти, головно з нагоди ріжних національних свят. Час від часу Рідна Школа дає свої програми, які своїм змістом захоплюють слухачів.

Дальше, при Українській Православній церкві провадиться Недільна Школа. Наукою у сій школі занимається місцевий парох. Є в нас також і студентський кружок, який заснувався доперва минулого року. Сей кружок ще богато роботи не зробив, але є надія, що успіхи будуть гарні.

Отсей короткий опис бодай в части показує наше орґанізаційне життя в Монтреалі.

Анна Гайдичук,
/Студентка з Монтреалю/.

:::::.::::.::.::.::.::.::.:: :

ПЕРЕБІГ ДІЯЛЬНОСТИ СТУД. КРУЖКА "КАМЕНЯРІ", Саскатун.

Студентський кружок "Каменярі", при Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, вже мав сего року сім засідань. Програми завше були богаті і добре підібрані. Найважнійшими точками на сих програмах є, безперечно, відчити. Пан П. Стечишин, ректор, виголосив для студентів відчит на тему: Праця і заплата. Пан П. Лазарович, бувший ректор Українського Інституту ім. М. Грушевського, в Едмонтоні, в дорозі до Европи, повернув до своєї "Альма Матер" і дав коротку але підбадьоруючу промову з нагоди свого виїзду до Европи. Дальше, п. Ів. Гнатишин, наш молодий адвокат, говорив до студентів на дуже влучну тему, а іменно: Хотіння і Зарозумілість. Також п. А. Павлик, голова Союзу Української Молодіжи в Канаді, розповів де-що про вагу і працю тої орґанізації серед нашої молоді.

За сей пів-рік наш кружок відіграв двоє представлень, "За Чемань Іду" та "На Сіножатті". Відбулася також одна дебата на тему: "Рішено, що причини наших політичних невдач є льокальний дух українського народу". Дебатували пани Данильчук, Гендас, Троян і Томащук. Дебата була дуже розумна і захоплююча.

Всі члени кружка брали живу участь і робота поступала вперед. Ми віримо, що друга половина сего шкільного року ще буде успішнійшою чим перша половина. До успіху роботи в кружку не мало причинилися старші студенти своїми радами і порадами.

Василь Маґус.

: :::::.:.:.:.:.::

НАШ ІНСТИТУТ І СТУДЕНТИ.

Сей Інститут є приютом для українських студентів, які є щирі Українці і які бажають добра українському народові. Рік-річно зїзджаються студенти до сеї інституції, щоби підготовити себе до праці на громадськім поле. І дійсно, що студенти, які перейшли через сю кузню-фортецу, є далеко лучше обзнакомлені зі всякими громадськими справами, чим ті, котрі в сій інституції не перебували.

Студенти живуть тут як більша родина, в товариськім дусі. Се є дуже добра нагода для кождого студента приноровитися до життя в гурті. Се дає йому змогу навчитися кооперувати з другими в загальній праці. Така співпраця тут приготовить студентів співпрацювати з нашими громадянами по кольоніях. Та се є і наша ціль, бо кождий студент, що тут є, має бути розсадником нашої самостійницької ідеї. Отже кождий теперішний студент має за ціль, в першій мірі, подбати о те, щоби [illegible]

НАРОДНІ ЗЇЗДИ

Розвій свідомости Українського Народа в Канаді мабуть нігде так виразно не проявляється, як у щорічних зїздах, які бувають скликані Інститутом ім. П. Могили і другими орґанізаціями. У промисловім світі кожде велике підприємство має свої щорічні збори на яких переглядаєся осягнення за цілий рік, теперішне становище та робиться пляни на біжучий рік. Зїзди для нашого свідомого загалу є тим самим що збори для великого підприємства. На зїздах ми переглядаємо свою роботу за цілий рік, наше дотеперішне становище, та завдаємо собі нові цілі до осягнення. Не всі Українця однаково оцінюють вагу таких зїздів. Та їхня вартість лише тоді стане нам вповні зрозумілою, коли ми уявимо собі що булоб з нами колиб таких зїздів не було. Без зїздів наше громадянство булоб майже на тім самім культурнім і духовім уровені на якім воно було 20 літ тому.

Наші народні зїзди можнаб порівнати до біржі, де сходяться люде, для обміни своїх поглядів та думок. Рівночасно, на тихже зїздах робиться перегляд наших дотеперішних досягнень та укладаються пляни будучої праці. З цего боку вартість зїздів є дуже значна. Стремління Українців злучуються до одної певної цілі і праця для осягнення тієї цілі відбуваєся одностайно, після спільно обдуманого пляну.

Послідними часами замітним стало те, що діяльну участь на зїздах беруть молоді люде, бувші питомці Інститутів. -- Та тут саме завважуємо зміну. А саме, коли минувшими роками майже вся чільнійша молодь гуртувалася коло Інститутів, то тепер, по причині обставин, багато студентів покінчує свою освіту по школах, що находяться поза впливом наших Інститутів. Розумієсь; та молодіж не маючи змоги познакомитися з цілями наших Інститутів стає байдужою до них. Для нашої справи та байдужність може пошкодити. Коли не зарадимо тому, наші надбання за останніх двайцять літ можуть пропасти, і ми, як нарід можемо знова стати примірoм убожества.

Щоби до цего не допустити, ми, студенти кружка "Каменярі", з побажанням найкращих успіхів нашому зїздові, рівночасно висловлюємої наше бажання, щоби Хвальний Зїзд підчас своїх нарад звернув спеціяльну увагу на справи, що відносяться до тих студентів, які не знаходяться в Інститутах

Дм. Максимюк.

:::::::::::::

ДО ЗИМИ

Ой зимо, зимо,
Білокрила,-
Чом-же ти зимо
Все покрила?
Городи цвітів
Й шумні ріки,
Закрила життю
Ти повіки.

Чом-же ти зимо
не мудруєш,
І зло на землі
Ти не псуєш?
Заморож зимо
Всіх злодіїв,
Людського добра
Лиходіїв.

Говорить зима
Білокрила:
Я зло і добро
Приснопила.
Я білим рядном
Все покрила;
Над ними буду
Все ходила.

Аж прийде весна
Ясноока,
Погляне Господь
Із висока,
І добре усе
Він розбудить,
А зло-марноту
Він погубить.

:::::::::: - Галька Дністрова.

О, НЕ ЧЕКАЙ!

О, не чекай на той великий день
Коли нагода під вікно прийде,
І стукне тричі, щоб тобе збудити,
І в тобі героя своєго знайде.

Ти будь чуйним й видючим, як орел,
В безмежах гір стежок таки шукай,
Твори нагоду, старайсь її піймати,
І йди вперед, - на хвильку не ставай.

Ів. Данильчук.

:::::::::

Ів. Д.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ

/Етюд для співу-красномовности/

/На сцену виходить дівчина зібрана як русалка, у руках тримає китицю квітів і з захопленням говорить/:

О пісне моя рідна, о ластівочко щебетлива! Як отсю квіточку я тебе люблю, як діямантом я дорожу тобою. Ти береш мене у свої обійми, ти несеш мене в далекі простори,-гень,гень, аж там де сонце, там де краса.

Ти моя любко. Ти, котра давного Бояна зачарувала. Ти вела бодрого Ігоря на Половців. Ти провадила відважних козаків-запорожців через грізне Чорне Море до поєдинків з хижими Татарами. А пізнійше, як сестра жалібниця, ти оспівувала недолю козацького краю, своїми теплими ручками втирала їх слези, Ти божественним огнем любови загрівала наших борців до бою, ти гнала їх на стрічу смерти, ради найбільшого блага, ради волі та свободи.

Від самої юности до послідного дня, Ти, пісне моя дорога, маєш своє слово, свою розраду.

Коли полину зором уяви в минувшину, то бачу, як малесеньке дитятко лежало в кубелечку, а над ним у любій задумі /співає/:

"Мати доню колисала, колихаючи співала..."

І при співі оттім милозвучнім дитина виростала а її очі бачили красу. Весна царила на дворі. А там поблизу /співає/:

"Куку, куку! Чути в ліску....."

Так виростав молодий юнак, щасливий та веселий. В його очах блестіла любов до всего гарного. Він глядів на плесо спокійної річки і бачив як /співає/:

"Човник хитаєся серед води,
Плеще б хвилю весло ....."

Тай почував він він, що залюбився в широкі степи українські,у бистрі води, у молоду дівчину-русалку. Але скоро він відчув якийсь сум. І знайшовши старого цигана-бандуриста говорив йому/Співає/:

"Заграй ми цигане старий,
Такої як гадаю....."

У пісні тій, він бачив свою поневолену Вітчину. Він відчував її муки, він бачив кривди її. Він, як вірний син, не знав чому та любов така велика. І він ні раз ні два питавсь самий себе:/співає/

"Чом, чом, чом, земле моя,
Так люба ти мені, так люба ти мені? ....."

Його любов була велика як буря на морі, як громовиця після спеки. Він не вагався віддати все що мав найдороще для Вітчини. Тоді він розлучався зі своєю найгарнійшою мрією /співає/:

"Прощай дівчино, бо я вже йду!
Прощай дівчино, бо я вже йду-у ....."

Вона зі слезами в очах благословила його на жертвенник Рідного Краю. - І полишив він все що мав. Пішов у вир боротьби, довгої, нерівної, не справедливої.

Далеко від рідного села, коло Золотоверхого Київа виросла нова могила. І чути було /співає/:

"Чуєш брате мій, товаришу мій ....."

Над могилою світило ясне сонце. На ній молився легкий вітрець. А гень, гень, далеко між хмарами було ледве чутне, сумне та гробове /співає/: "Кру, кру, кру,
Кру, кру, кру....."

Проходить рік за роком, і в бурі, і в туску, та в надіях. Задумчива кобза, сумовита бандура та весела скрипка голосить рідну пісню далекими світами і для всіх людей. На честь, на славу Україні.

О пісне моя рідна, о ластівочко щебетлива. Отсе мій малий поклін тобі.....

/Повисшу точку віддала на Зїздовім Концерті п-на Галя Щербань/.

::::::::::::::::::::::

ЗАМІТКА: Редакція отримала праці від слідуючих осіб, однак задля браку місця і часу в виданню сего числа, була змушена відложити матеріял до другого числа. Матеріял прийшов від: п.О.Бендас-а,-"Свято Соборности".
п.Ю.Процюк-а,-"Характер".
п.О.Кусий,-"Сон Будучих Днів".
п.А.Ю.Троян,-"Хлібороби".
п-на Марія Марковська,- "Моя Пригода".
п.Петро Буґера, Давфін, Ман. "Пімста".
п.Павло Яворський,-"Розвиток Укр.Молодіжи".

::::::::::::::::::::::

ПРАЦЯ

Нераз говорять люде, що праця вбиває людей. Однак така думка є мильною, вона розминається з дійсністю. Тяжка праця, а ще до того з розвагою, ніколи людини не вбила, ані не принесла її жадної шкоди. Противно, найбільше людина шкодить собі тоді, коли вона пробує уникати всяку працю, бо тим самим уникає нагоду чогось доброго навчитися.

Чим більше людина працює своїм розумом, тим менше мусить вона працювати руками. Чим більше буде вона прикладати розсудку та здорового розуму до всякої праці, тим скорше і лекше осягне свою ціль. Без праці не можна нічого здобути. Хто бажає щось осягнути, той безперечно мусить бути приготований працювати.

Всякий поступ залежить від праці. Однак ся праця мусить бути плянова, обдумана і систематична. Навіть найбільше скомплікована праця не є трудною до виконання, коли її робиться пляново і систематично. Ото-ж стараймося, в першій мірі, не відсуватися від праці, бо від неї сховатися неможна. Вже саме життя людське є так успособлене, що людина мусить працювати, щоби вдержати себе при життю. Робота є завше подостатком для кожного, хто хоче робити. Хто шукає якогось заняття то все його знайде. Хто працює, той чується вдоволеним. Перед ним є будучність. А хто не працює, той нидіє, пропадає. Він не приносить нікому жадного хісна. Він є паразитом, який живиться тим, що хтось йому дасть. Він є тягарем суспільности. І супроти таких громада неповинна мати ніяких зобовязань., ніяких зглядів, бо вони собі на таке не заслугують.

Дальше, коли вже хтось бажає до якогось діла, то повинен вперед добре роздумати над ним, щоби відтак не жалувати. В нас звичайно робиться все так на аляри, без застановлення, без відповідного передумання справи. І власне через брак такої розважности, більше холоднокровности, більше плянової і загальної активности серед нашого громадянства, то ми були-би до сего часу ще більше зробили. Ми булиб доказали ще більше надзвичайного. А так що! Одні робили плечима а другі очима.

Та час, коли люде так думали і так робили, вже помало йде в забуття. Люде тепер стараються більше і більше зрозуміти вагу розумної, плянової та спільної праці. Вони починають більше думати, гуртуватися і разом, спільними силами працювати для загального і громадського добра. Се є ознака, що ми живемо і хочемо жити. - Піддержуймо дух праці. Памятаймо, що праця єдина з неволі нас вирве!

Анастазія Ґиделевич,
Членкиня Студ. Товариства,
Давфин, Ман.

::::::::::::::

О РОЖО,- ЦВІТЕ МОЇХ ДНІВ!

О рожо, цвіте моїх днів!
Тебе кохав'я на весні,
Тебе любив я в літі все,-
З тобою я у осенні.

Забуть тебе! Нащо забуть?
Покинуть раз! Чому так все?
Чи можна кинуть все життя,
Чи мож хоч раз забуть Тебе?

Бо Ти була тим сонцем все,
Котре світило в юних днях,
І Ти осталась тим теплом,
Яке все гріє в холодах.

О рожо, цвіте моїх днів!
Не вянь мені, цвіти що-дня.
Я буду ділом Твоїх снів,
З Тобою все останусь я.

Вол. Дніпренко.

::::::::::::::::::

"Головна ціль науки є, відкривати думки і ціли. А хто любить лише слова без думок, тому я не поможу".

- Конфуцій.

.....

"Мудрий батько є той, котрий розуміє свою дитину".

-Шакспір.

.....

СТОРІНКА ГУМОРУ

Товариш Вендас, славнозвісний зі своїх подвигів на Зеленій Буковині, а зі своїх снів в Інституті, мав на днях сон, який є представлений повисше. Образець показує Ідею большевизму, котра несе Сталіна і партію в безвісти.

....

ЩОДЕННІ ВИСЛОВИ БУРСАКІВ:

1. Тов. Чарнецький: "Я не вірю одній, тому завсігди беру три на каву".
2. Тов. Процюк: "Я буду успішним учителем, бо Пестальоці казав що добрий учитель мусить так думати як дитина".
3. Тов. Вонітовий: "Вже більше не буду сміятись. Я оден раз усьміхнувсь до себе в зоркало, а до сеї пори поміг ще купити другого".
4. Тов. Вендас: "Окуляри є дуже помічні з осягнено віддаги говорити неправду, і се є дуже потрібне для мого факультету".
5. Пані Друль: "От, за Злоа пора на обід!"

....

ТАКЕ БУВАЄ.

Він: "Як Петро зірвав заручини з Тобою, чи ти взяла собі то дуже до серця?"
Вона: Ні, до суду!

....

ЩО КОМУ БРАКУЄ.

П-ні Сулятицькій і Щербань:- Одної "екстра" години рано.

П-ні Климок:- "Ротбі Бал".

Ректорови:- "Бурґлар Аларм" на сходах для раних пташків.

Данильчукови:- "Гаражу на його Форда.

Мартиновичеви:- Ковбасок на вечеру.

Ф.Кіндрачукови:- Гарбуза.

Чарнецькому:- Млина.

Вонітовому:- Духу до клярнета.

Стрільчукови:- Вісім фунтів "екстра".

....

З РІЗДВЯНИХ ЖЕЛАНЬ:

Редакція Каменярів желає з нагоди Свят:
Тов. Павликови:-По зернови пшениці для кождого сумківця.
Тов. Загусови:-Менше пекла тутешного на горі.
Тов. Мусому:- Птишиного молока і пачечого леду.
Ректорови:- Більше сили для каноналы.
Всім посполитим:- того того що їм приснеться в ночи перед Святами.

::::::::::::::::::

ДОДАТОК ДО "КАМЕНЯРІВ". 1932.

На Небі Зірка

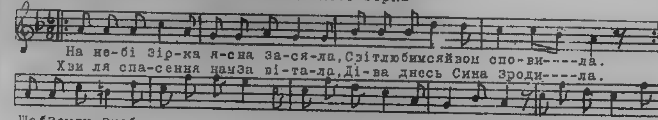

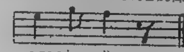

В біднім вертепі, в яслах на сіні
Спочив Владика, Цар світа.
Оцеж до Його спішім всі нині
Нашого жде Він привіта.
Спішім любови теплом загріти!
Христос родився, славіте!

Благослови нас, Дитятко Боже,
Дари нас щастям, любовю.
Хай і пекельна сила не зможе
Нас розділити з Тобою.
Благослови нас, Твоїх ми діти!
Христос родився, славіте!

::::::::::::::::::::::::::::::::::

ДОБРИЙ ВЕЧЕР ТОБІ!

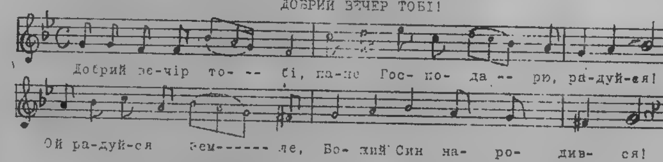

2. Добрий вечер тобі, пані господине, радуйся!
Ой радуйся .....
3. Добрий вечер всім вам, що живуть в цій хаті, радуйся!
Ой радуйся .....
4. Застеляйте столи та все килимами, радуйся!
Ой радуйся .....
5. Колачі кладіть нам з ярої пшениці, радуйся!
Ой радуйся .....

::::::::::::::::::::::::::::::::::

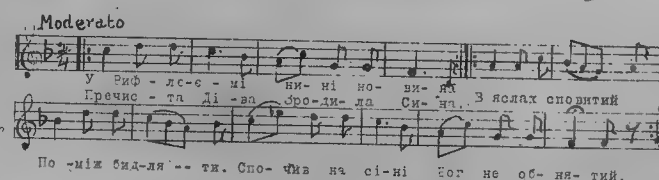

2. Вже Херувими славу співають, А ясна Зоря світу го осить!
Ангельські хори Спаса витають Месія радість, щастя приносить!
Пастир убогий несе що може, До Вефлеєма спішім всі нині
Щоб обдарити Дитятко Боже. Бога витаймо в бідній Дитині.

Глянь добрим оком, о Божий Сину!
На нашу Землю, на Україну.
Зішли їй з неба дар превеликий:
Тебе славити по вічні віки!

:::::::::::::::::::::::::::::::::::::

Не забувайте про КОЛЯДУ на Український Інститут ім.П.Могили, в Саскатуні!

::::::

Per Aspera ad Astra. Labore Omnia Vincit.

КАМЕНЯРІ

ПЕРІОДИЧНИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ЖУРНАЛ

видаваний

СТУДЕНТСЬКИМ КРУЖКОМ

ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ,

Саскатун, Саскачеван, Канада.

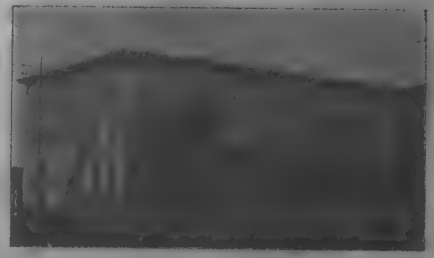

(Будинок Інституту ім. П. Могили в Саскатуні).

РІК: ЧИСЛО.

LITERARY JOURNAL

published by

THE STUDENTS' COUNCIL

at the

P. MOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE

Saskatoon, Sask

РЕДАГУЄ СТУДЕНТСЬКА КОЛЕГІЯ.

ХРИСТОС-БОГ НАРОДИВСЯ!

"Слава на висоті Богу,
На землі спокій,
Між людьми благоволення".

Вже багато століть проминуло від часу, коли в малій станиці у Вифлеємі, народився Той, котрого названо Царем світа. В кожнім столітті сила Його більшала, ім'я Його поширялось, наука Його ставала більше зрозумілою. Так, що нині, всенція того, що великий Учитель проповідував і за що терпів, є знана для великої частини людства по всьому світу.

Саме ядро науки Христа є любов основана на справедливости. Любов до всіх добро-творячих людей. З другого боку, та наука протиставиться всьому злу, темноті, та ненависти. На цій підставі вже говорено тисячі проповідей, написано ще більше книжок.

Досі, наука Христа не знайшла своєю добротою життя всіх людей, не ущасливила тих, котрі щастя шукають. Не збудувала того царства, котре жаріє в серцях учеників Христових. А є це не тому, що наука та є невистарчанча, але тому, що людство так повільно освідомляє собі вартість великих правд.

Нині поклоняються силі, упадають перед золотом, бігають стріголов за хвилевими утіхами. Часто ті, що бажалиб служити ідеалам Христа терплять, бо другі борють ті ідеали під ноги, топчуть святі заповіди Його.

Український Нарід нині святкує велику річницю народження Правди. Святкує Її в неволі на Рідній Зомлі. Святкує по всіх усюдах на кулі земській, де лише життя не кинуло його. Святкує з вірою в перемогу правди над злом.

Українські студенти, де они не є, мають великі завдання перед собою. Мають узброїтися в науку і зрозуміти правди Христа. Вони мають вживати своїх здібностей для добра своєї батьківщини, для слави Її, - а працюючи для Неї, віддаючи своє все на жертівник Її, вони рівночасно сповняти-муть заповіди великого Учителя. Ідучи такою дорогою, будуть мати силу. Вони зможуть побарювати всі перешкоди, і рівночасно співати в своїх серцях: "З нами Бог, розумійте всі люде, і упокоряйтеся, бо з нами Бог!".

::::::

Ів.Д.

ДУМКИ ВЕСНЯНОГО ВЕЧЕРА.

Веселе сонце вже сховалось,
Прийшов кінець мойого дня,
В цілуче злото замінились
Шиби мойого вікна.

Я вийшла, й серце зачарувалось
Пахучим роздухом ліска,
Шептали квіти, степ і трави,
І близько шептала річка.

Неначе сон те все здавалось,
І річка й степ і квіти ті,
І в пору ту, гарну вечірну,
Вижались привиди святі.

Линула думка на Вкраїну,
Де в щастю минали молодечі дні,
Ох, як скучаю за Тобою, Краю,
І як Твоє щастя дороге мені!

Анна Гавриш.

::::::

НАДІЯ:- Підо дайеко, коли віра дасть їй крила, працюватиме безвинно, як любов піднесить їй силу, може бути музикальною, коли серце її співуче, може стати проти всякого ворога, коли її серце буде чисте, може зійти на височину, коли її ноги стануть на дійсности!

З англійського.

СВЯТИЙ ВЕЧІР.

Сонце давно зайшло, - всюди потемніло. Перша зоря засвітила з висоти. Настав вечір так, як і завсіди. Але який відмінний сей вечір від других! Чому се так? Заглянувши у віконце кождої української хати, що бачимо? Вариться куття, пироги, печуть колачі, роблять голубці. Всі приготовляються на сей вечір - Святий Вечір! Народився Ісус, наш Спаситель, і сим вечером ми святкуємо ту память. Всі радуються, співають коляди, желають одні другим всего найкращого з Рождеством Христовим. Весь нарід веселиться.

При дорозі стоїть невеличка хатина. У сій хатині також приготовляються на сей Святий Вечір. Але мамуня раз від разу чомусь втирає сльозу. Очи наче заплакані, обличча страшенно сумне. Діточки бігають по хаті, веселі у грі, але коли поглянуть на матір, зникне сміх. Стіл уже готовий, прибраний. На дворі чути гамір, наче хтось іде. Відчинились двері, увійшли дідуньо та бабуня, але їх лиця також сумні. Чогось нестає у сій хатині. Діточкам батька, жені чоловіка, а дідови та бабуні сина. Поїхав на війну тай немають від нього вістки вже чотири роки. Чи жий, чи помер - не знають. Тому сум обляг їх серця, а в очах блищали сльози. Засвітили свічки та всі разом окружили стіл з дванайцяти стравами і склонили голови до молитви.

Дорогою, що веде до хатини, йде середньо-молодий чоловік. Блідий, перемерзлий, плащ на ньому подертий, він змученим ходом прямує вперед, все дивлячись на хатину. В його очах вдоволення й спокій, немов ся хатина йому рідна. Підступив до вікна - і радість обгорнула його серце, уста усміхнулися. Дякувати Богу, всі його найдорощі, найблищі його серцю у той час молилися, заки мали починати Святу Вечеру. Але чому вони всі такі сумні, заплакані? Певно тому, що його нема і так довгий час не було від нього вістки. А він не міг, бо лежав в шпитали, а коли вийшов - вже війна скінчилася, так він просто до своїх рідних пустився і от на самий Святий Вечір він бачить у перше їх всіх разом, родичі, жінку, і дорогеньких дітей. Але не хотів переривати їх молитву, тільки склонив разом і свою голову та щиро молився, дякуючи Богу за те, що привів його щасливо домів. Коли скінчив, підійшов до дверей і легенько застукав. Тільки тиша відізвалася на його стукіт. Застукав у друге і почув, що хтось устав від стола та підійшов до дверей. Певно не довіряли самі своїм ухам. Двері відчинила його рідна Гануся, але зразу не пізнала хто то проситься до хати. "Ганусю, чого ти плачеш?" - почула голос свого чоловіка і впала й його обійми. Сльози не дали її слова проповити, однак се були сльози радости. Привитався зі всіми, всіх очі блищали від радости, діти плескали у долоні та наперегони оповідали батькови про Святий Вечір. Великий сум умить перемінився в радість, начеб з рождеством малого Ісуса їх батенько немов з мертвих повернувся. Сіли знова до вечері разом, знова склонили голови і щиро молилися Богові, дякуючи Йому, що знова злучив їх у таку незабутню хвилину. А по вечері веселі та щасливі всі разом заспівали: Бог предвічний"!

Юстинка Райчиба.

:::::::::

Дудярд Киплінґ.

МОЛИТВА БРИТАНІЇ
/Рісешонал/

I О предковічний Боже наш,
І князю наших всіх границь.
Під крилом Твоїм держимо
Домінію від пальм, ялиць.
Боже небес, будь з нами все,
Щоб ми, щоб ми спасли себе.

II І крики й шум пропаде весь,
Йдуть капітане й кораблі,
Жертвенник Твій стоїть ще йднесь
Це скромне серце в дар Тобі.
Боже небес, будь з нами все,
Щоб ми, щоб ми спасли себе.

III Далекі фльоти пропада,
І на пісках вмира огонь.
Вся наша гордість що була
Як слава Тайру йде в осторонь.
Суддя Ти наш, будь з нами все,
Щоб ми, щоб ми спасли себе.

IV Як видом сили наш язик
Тобі зневагу часом зве,
Немов поган, або ті
Котрі не знають ще Тебе,-
Боже небес, будь з нами все,
Щоб ми, щоб ми спасли себе.

V Поганське серце вірить лиш
У остру сталь, стрільно грізне.
Піском буде що на піску,
Хто в Тебе помочі не зве.
І відь чваньби та слів глупих,
Спаси нас Боже в небесіх

29/II/34.

Ів. Д.

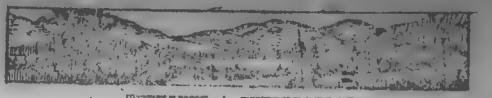

ТЕРПІННЯ А ВИТРЕВАЛІСТЬ

Модерні знавці психольоґії, а головно т.зв. "бігейвйористе", говорять, що обставини або окруження серед якого людина жиє має великий вплив на поведення тої ж особи. Вони приміром, констатують, що одна і та сама людина, вихована в ріжних окруженнях, буде ріжно поводитися. Та щоби переконатися про слушність їхнього твердження треба лише приглянутися до поведення молоді, яка виростає по містах а тою, яка виростає по фармах. Без сумніву кожний признасть, що ріжниця є, а то в деяких случаях навіть досить маркантна. Що в поведенню відноситься до одиниць або більшого гуртка, то відноситься і до цілого народу.

Ми знаємо з української, що наш нарід через ріжні причини не мав того щастя, щоби він міг зажити свобідним національним життям на своїй рідній землі, як се мали інші народи. Український нарід був і що сьогодня є поневоленим народом. Будучи поневоленим він не міг почувати себе господарем, але противно, бо він був примушений ворожим канчуком виконувати ролю наймита, який є позбавлений всяких прав господаря, себто вільного чоловіка. Він не сміє самостійно думати; він не може робити нічого на свою власну руку, але мусить завсігди підчиняти себе під розпорядження того, який над ним старшує. Жиючи серед таких обставин через довший протяг часу, український нарід мимоволі приноровлювався до них витворюючи з себе раба, який не має відваги стати в обороні навіть самого себе. Такий стан річей був потрібний для тих, які панували над українським народом. В їх інтересі було витворити в українського селянина боязливість та покірність перед паном. І вони се до великої міри зробили, бо ще сьогодня можна час від часу подибати людей, які, помимо того, що живуть на вільній канадійській землі, не забули того старокраєвого пана і ще тут страшать ним своїх дітей кажучи: "Не йдіть там, або не робіть того, бо пан буде бити".

В наслідок такого закріпощення духа повстала народня пословиця, яка говорить: "Хто терпен, той спасен". Коли взяти буквально значіння сих слів то виходилоб, що через саме терпіння можна дійти до спасення. Значиться, як хтось впав жертвою якоїсь слабости, або як який нарід опинився під політичним гнетом свойого ворога, то все що він повинен робити, є терпіти а побіда для нього певна. - Та не треба аж двоє голов щоби побачити, яка глупота в тому криється. Придержуватися сеї пословиці в такому розумінню є рівнозначно з тим, що мовляв, не тратьте куме сили, спускайтеся на дно. Терпіти -- значить погоджуватися з тими обставинами, які існують, а хто з чим погоджується то проти нього виступати не буде. Подібне було з нашим народом. Багато українських селян в минулому були вже так привикли до кріпацтва, що як його скасувалося, то вони жалувалися, що не буде кому їх бити. Се показує, який вплив мали ті обставини на вироблення психіки нашого селянина. Він не мав духа творчости, бо він був рабом того, який над ним панував. Він вірив, що треба коритися, терпіти, а воно якось буде. Таке думання є на дорозі до самогубства. Се є навіть проти людської вдачі, бо хто ж шануючий сам себе позволив би тисати кіле на своїй голові.

Одначе клопіт не в словах, але в тім, як ми їх собі пояснюємо. До тепер переважно надавалося сим словам пасивного розуміння -- розуміння пересякненого розиґнацією всякої творчости. Іншими словами, се була теорія, яка пропаґувала цілковите здаванняся на ласку чужих впливів. Та ми дуже добре знаємо з нашого повседневного життя, що самим пасивним чеканням не можна осягнути нічого путнього. Коли хтось осягнути чогось, він безпорочно мусить в тім напрямі постійно працювати. Розуміється, що в такій праці людина мусить час від часу стрічатися з ріжним перепонами, яких конечно треба поборювати. До такого поборювання необхідним є мати ВИТРЕВАЛІСТЬ. Хто не є витревалим в якій небудь роботі, той не може числити на успіхи, бо його праця є з гори засуджена на невдачу. Неодин визначний чоловік пережив великі клопоти та невигоди в процесі осягнення своєї карієри. Та він не зважав на те, але переносив їх бодро в боротьбі за краще майбутнє. Се було терпіння в значінню витревалости на дорозі до якоїсь певної мети, а не тільки безцільне рабське терпіння.

Тільки таке розуміння сеї народньої пословиці робить її корисною та поучаючою. Противне розуміння нагадує нам часи середновіччя, часи закріпощення, часи рабства. Тепер не пора нам Українцям думати перестарілими катеґоріями, але пора глядіти сміло вперед, братися до праці, а коли в нас буде досить витревалости в боротьбі за кращу долю, то ми скорше чи пізнійше дійдемо до того, до чого кожний щирий Українець прямує у своїм власнім життю а також і в життю загально-народнім. З сього виходить, що коли терпіння вяжеться тісно з Житре

валістю в якійсь позитивній роботі, то його можна оправдати, бо тоді воно причиняється до осягнення даної цілі. Самим пасивним і безцільним терпінням ми далеко не зайдемо, а противно багато собі пошкодимо.

Отже не зважаймо на перепони, але будьмо витревалими в наших змаганнях, а побіда напевно прийде.

- С.В.Друль.

::::::§::::::

НОВИНКИ

КОМПЕТИЦІЯ КРАСНОМОВНОСТИ: Що року відбуваєсь компетиція красномовности між Віннінеґом, Едмонтоном та Саскатуном. Минулого року, Едмонтонці виграли і тримають чашу. Цего року буде змагання також. Ще трудно тепер предсказати "чия візьме", але в часі коли редактор пише отсі рядки, з сусідної кімнати долітають слова панни Василик. Вона вірить що побідить. -Шож, тай ми так бажаємо. Але як станесь, побачимо!

ВІСІМНАЙЦЯТИЙ НАРОДНИЙ ЗЇЗД, відбудеся за пору днів в Саскатуні. Цей зїзд представляє наше свідоме громадянство, головно в Саскачевані, а також в Західній Канаді. Представники і представниці СУМК, СУК, СУС, СУНД, представники учителів і студентів будуть присутні на три-денних нарадах.

КРУЖОК "ПРОМЕТЕЙ", з Віннінеґу, висилає панну Марусю Закус як свою представницю на зїзд. Щиро витаємо, і через ню передаємо поздоровлення для всіх в Віннінеґу.

КРУЖОК ІМ.КОЦЬКА, з Едмонтону висилає панну Марію Леськів на компетицію красномовности. Вона має говорити на тему:"Шевченко, як Борець за Кращу Долю Жіноцтва". Послухаємо!

КРУЖОК В БРЕНДОНІ, провадить активну працю. Вісти долітають сюда і ми всі радіємо. Наші найщирійші побажання всім згуртованим там студентам і студенткам.

СТУДЕНТИ В "НАУКА" ШКОЛІ, коло Гефорд, проявляють багато активности. Будучи під правлінням такого педагоґа як п. Шклянка і панна Гавриш, ми нічого иншого неможемо сподіватися.

п.Г.БУТЕНКО, що гостює на днях в нас, говорив нам багато цікавих річей про українську кольонію в Шанґаю і на Зелєнім Клині. Наші найщирійші пожелання ліпшої долі і скорого повороту до Рідної Землі. Пишіть до нас!

Панна ГАНКА РОМАНЧИЧ, котра відвідувала цего року Рідний Край, має бути тепер на Зїзді. Ми всі радіємо і бажаємо почути Її.

ОРАТОРСЬКА КОМПЕТИЦІЯ СУМК заводиться на поважну аферу, бо пан А. Палик, головний писар, два тижні від чудесний "шільд" з Віннінеґу. Той сам "шільд" "зриває" всім очі на салі Інституту. Цікаво хто з Сумківців виграє!

::::::::::

ДОЛЯ МЕДИКА.

Сидить собі молоденький модик при столі,
Задумався бідачиско, як круг на гилі.
Перед ним є людські кости,купа грубих книг,
Іспити вже за плечима, а він ще не встиг
І частину малесеньку роботи зробить...
Похилився над столиком,-головка болить.
Склоний голову на руки,очи заплющив,
І не знав він як непомітно сон його зморив.
Горить лямпа...день світав,студентів йде здвиг,
А перед ним людські кости,купа грубих книг.

:::::§::::: "Будучий Поет",-О.К.

КОМУ ЗАВДЯЧУВАТИ?....

Діялось се в одній українській кольонії північного Саскачевану. Іван і Никола були сини двох заможних сусідів-кумів. Ще змалку Никола та Іван жилися разом і були нероздучними товаришами. Оба були однолітці. Іван був веселої, смілої та завзятої вдачі і любив слухати своїх родичів та взагалі поважати старших. Так вчили його родичі. Никола був лайливий, гнівний і не дуже то часто виконував з охотою те, що родичі йому приказували. Тішилися родичі синами, кажуть нераз: "Не знати, куме, що то знаних хлопців буде, як повирастають?"

Прийшло їм на семий рік - пора до школи. Никола і Іван нетерпливо виглядали того дня, коли то вони з зошитом, олівцем та "дінарком" підуть до школи. Учителя вони вже давно знали, бо нераз заходив до їх родичів.

Літа минали скоро. Наші школярі писувались в школі дуже добре. Оба трималися разом, а в класі як не один, то другий був на першім місци. Вчилися вони і по-українськи по четвертій, Іван з великим захопленням, а Никола вже більше з муси. Вдома Іван читав "Український Голос" і часто дописував до Відділу Молоді. Николу не дуже то цікавили українські часописи, він більше любив переглядати "фонйе" в англійськім тижневнику. Вони часто заходили до Народного Дому, але Іван все мусів поступати за Николою і майже силоміць тягнути його з собою. Іван дуже любив слухати промов різних бесідників. Він самий мріяв бути колись послом і нераз, як йшов в поле за кіньми, пробував повторювати те, що чув на сцені, а руками змахував немов дійсний політик!

Батько Івана видів, що його син має талан до науки, отже по скінченню публичної школи рішив післати його далі до шкіл до Саскатуну. Не хотів лишитися позаду і батько Николи. Так його син погірший від Івана! Поїхали - Іван до Інституту, а Никола на приватну станцію. Батько Івана старався всіми силами переконати свого сусіда, щоби той дав свого сина до Буреи, та се не помагало. Мати Николи боялася, що там застрогі правила тай заборгато дають позашкільної науки. В науці Іван брав живу участь в Кружку "Каменярі", вчащав на українські лекції, на спів, ходив до церкви, читав багато книжок та цікавився всякими справами. А Никола ходив по танцях, заглядав до театрів, навіть і "пул-руми" відвідував часто. В науці він вже стояв так добре як Іван.

Недовго то взяло, коли Іван і Никола записалися на університет, Іван на факультет фільософії а Никола інженірії. Іван хотівбути принципалом. Всі покладали на него великі надії, бо виділи в нім амбітного і здібного хлопця. Никола сунувся чимраз нище і нище. Він опинився в злім товаристві і на третім році науки його віддалили з університету за якусь там поважну причину. - Со був кінець його карієри!

По укінченню університетських студій наш Іван був сейчас покликаний на посаду принципала таки у своїму місточку. До свого фаху він мав замилування і маючи природні здібности провідника, він скоро виробив собі популярність на кольонії. Він на далі працював на народній ниві. Заснував сильний відділ СУС, котрого був головою через довший час. Інтересувався Іван і політикою і підчас одних виборів партія наномінувала його кандитатом. В день голосування дістав він два рази тільки голосів чим другі два кандидати до купи. Всі його поважали і любили, бо всіх трактував після їх заслуг. Хитрий був в нього політик! В парляменті Іван виявив такі здібности, що уряд вважав за відповідне назначити його на дуже відрічальне становище.

Тішилися в першій мірі родичі, тішилися також й Українці, що наш Іван так добре дописувався. "От коби таких якнайбільше", неодин говорив. Тайну свойого успіху Іван завдячував своїм родичам за виховання, яке вони дали йому ще в малку в дома а відтак в Інституті. Не дармо наша пословиця каже: "Нагинай галузку поки молода".

- С. Мисак.

:::4:::::§:::::::::

ЧОГО КОМУ ТРЕБА:

Ів.Чарнецькому,- грошей на перстень.
Омелькові Кусому,- фарби для малювання вусів.
Ар. Масцюхові,- нового паска для остреня бритви.
Андр. Михайлюкові,- пашпорту до Голівуд.
Анні Гавриш,- більше думок про адвокатів.
Пашіні Копоть,- телефону в своїй кімнаті.
Альбіні Ортинській,- пудлко порошку для чищення гузиків.

:::::::::§::::::::: - Шило.

Позір! Раз, два! Раз, два....

"Модерний" спосіб господарки.

:::::0:::::

НА РОЗДОРІЖЖІ.

Говорить одна стародавня грецька легенда таке: - Одного погідного дня вибрався Геракль у світ. Іде він дорогою і споминає свій рідний дім, якого він вже мабуть більше не побачить та намагається відгадати те, що йому майбутнє принесе. По кількох днях ходу приходить він на роздоріжжа. Одна дорога веде на право, а друга на ліво. "Котрою дорогою мені далі йти?" - питає себе Геракль, і в той сам час бачить богиню перед собою /у тих часах боги ходили по землі, говорить легенда/. Богиня відповідає:-

"А отсей на ліве є короткий, битий та широкий і немає жадних перешкод. Йдуть ним всі смертельники, бо він є легенький. Сей шлях не веде до чогось великого.

"А отсей шлях на право, є трудний і довгий, і має він великі перешкоди. Він веде дуже круто скелями та горами. Многі сильні дороги чигають на життя того, хто ним іде. Ніхто без великої відваги пускається йти цим шляхом, і ніхто без великої сили не перейде його. За те він веде до слави та будучности.

Геракль подякував богині і пішов правою дорогою.

І так як Геракль, кожна людина в своїм житті приходить на роздоріжжа. Приходить пора вибирати якою дорогою іти до кінця свого життя. Важна є ця хвиля, бо можна вибрати дорогу добру або злу. Людина може вибрати дорогу легеньку , без перешкод та обов'язків, але будучности в ній немає, або знова може вибрати дорогу труду і праці, котра веде до доброї будучности.

Коли студент вибирає собі фах, то повинен собе запитати:

Чи сей фах є корисний для людства? Чи зможу я сю роботу робити якнайкраще? Чи я люблю сю роботу? Чи буду задоволений малим винагородженням? - Коли студент немає виразної відповіді "так", на кожний цей запит, те це є певний знак що він сього фаху не повинен брати. - Ось ще одно. Щирий студент вибирає той фах, котрий вяже його з життям українського народу і приносе сему народові як найбільше користи, а вибравши фах, не ставить його вище свого народу.

Коли ми знайдемося на роздорожі, вибираймо так як Геракель.

::::::::§§:::::::: М.Ф.Саніцький.

ЗАМІТКА РЕДАКЦІЇ: Ми отримали матеріяли від слідуючих осіб: Андр. Михайлик,-"Праця", О. Процик,"Ковбаса з Капустою", Оцоляк Кусий,"Заклик до Студентів", Андр. Михайлик,"Затримуймо Свою Культуру". - Всім нашим дописувателям щиро дякуємо за співпрацю. Жалуємо, що в сім числі неможемо використати їх зусиль. - Помістимо в слід. числах.

::::::::::§:::::::::

Зверніть увагу на оголошення Курсів Українознавства, на окладинці цего числа. Можна записуватися через Інститут.

::::::::::§:::::::::

Per Aspera ad Astra. Labore Omnia Vincit.

КАМЕНЯРІ

ПЕРІОДИЧНИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ЖУРНАЛ

видаваний

СТУДЕНТСЬКИМ КРУЖКОМ

ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ,

Саскатун, Саскачеван, Канада.

(Будинок Інституту ім. П. Могили в Саскатуні).

РІК: 1935 ЧИСЛО: 3

LITERARY JOURNAL

published by

THE STUDENTS' COUNCIL

at the

P. MOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE

Saskatoon, Sask.

РЕДАГУЄ СТУДЕНТСЬКА КОЛЄГІЯ.

Присвячуємо це число памяті великого історика України, Президента Української Центральної Ради,- Михайла Грушевського.

ВЕЛИКИЙ ІСТОРИК

Перед нами велика постать національного громадянина-історика, Михайла Грушевського.

Народився він дня 29-го вересня, 1866 року, в Холмі, на Україні. На університеті св.Володимира в Київі, був під керівництвом професора Володимира Антоновича. В 1894 році, Михайло Грушевський переїхав до університету у Львові, де почав викладати історію Східної Европи. В цім часі, будучи головою Наукового Товариства ім.Шевченка, він розвинув та підніс товариство на уровень з поважними чужостороннімі товариствами наук. Тут були обєднані всі видатні старші та молодші сили українського життя того часу. Він також, розпочав "Українську Видавничу Спілку", котра стала першою на европейську скалю видавничою спілкою. Заснування "Літературно-Наукового Вістника" і його вміле провадження є лише дальшою згадкою працьовитости великого громадянина. Він також, брав живу участь враз з Франком у зорганізуванню національ-демократичної партії в Галичині.

Тиха, в нутрі енергічна, майже позакулісна особа Грушевського вирінає пізнійше. Після першої революції в Росії, 1905 року, він основує Наукове Товариство в Київі, видає популярний тижневик і бере енергійну участь в політичнім житю. Коли вибухла світова війна, його арештують в Київі і засилають до Симбурська. Революція 1917 року визволяє його. Він стає головою першого парляменту України, головою Центральної Ради. З упадком Української Республіки він стає, як сотки других, емігрантом. Та цего не витримує і повертає до Київа, щоб знову працювати у Всеукраїнській Академії Наук. Але тут большевицька влада не дала йому змоги працювати. З самого початку зробили нагінку на него, а пізнійше запроторили його до Москви, де в злиднях, досі мало відомих, закінчилося його много-активне життя.

Та головна заслуга Грушевського є в його монументальнім творі "Історія України-Руси" і всіми причинками до того твору. Перед його часом, інформації про наше давне минуле були дуже скупі, або були чорпані з чужих жерел. Історія наша була часто писана тенденційно, або прямо фальшована для анти-українських цілей. Грушевський перший заглибився і познаходив різні документи з нашої великої минушини і показав цілість та консеквентність всего. Скількість праці вложеної в скарбник української історії трудно належито оцінити тому, хто немав нагоди переглянути всіх досі виданих томів. А світ ще і досі не знає, яка скількість лишилася в лежить в рукописах великого писателя.

Остаточно, мусимо постарити перед очі наших молодих читачів, Грушевського як ідеального вченого і громадянина. Він є і буде приміром для кожного студента. Його велика самопосвята для великої справи через весь час життя і бур і невигод, нехай запалює всіх наших студентів. Нехай кожний і кожна вибере собі шлях до праці, і вибравши, нехай посвятиться по приміру нашого великого історика на добро і славу Батьківщини.

Редакція.

:::::::/:::::::

"До великого моменту
Будь готовим кожний з вас,-
Кожний може стать Богданом,
як настане слушний час.

Мовив: нині инші війни.
Ну, то иншу зброю куй.
Ум остри, настанюй волю,
Лиш куй, а не тоскуй!"

:::::::/::::::: Ів.Франко.

ЛИСТОК НА МОГИЛУ ГРУШЕВСЬКОГО

Помер, помер один із могіканів,
Помер історик нації рабів.
Пройшов з землі найбільший муж народу,
Що не щадив усіх своїх років.

Знаєм його як віщого пророка,
Котрий минуле наше все збірав,
З руїн старих вигребував каміння,
І велич слави для нас будував.

Знаєм його, і голос і поставу,
Коли під дзвони київських церков
Він голосив для світу, для цілого,
Що нарід встав і вирвався з оков.

І знаєм ще, як мучоник за волю,
В тюрмах московських віку дожидав,-
А сорцем болючим бачив як згорає
Той храм України, що він будував.

.....

Прощай благий, незабутний пророче,
Перед престіл Всевишнього іди,
І там Йому постав рекорд народу,
І спроби всі до щастя й свободи.

Прощай благий. А ми, потомки Твої,
Читати будем і внукам продамо
минулість всю, що Ти зібрав мозольно,
Щоб відновити, що ділом було.

Ми не спочинем, доки Дніпр не вихне,
Ми рук не зложим, доки світ кружить,-
І вповсюдой гін, щоб край наш збудувати,
Ніхто, ніхто, ніхто вже не приспить.

Ми скарги всі до Бога занесемо,
Ми справу нашу світови дамо,-
Коли ж ніхто не вглянеся над нами,
То ми самі діла довершимо.

Саскатун, Із/І/35. :::::/::::: Ів. Данильчук.

ЯКА НАША ІСТОРІЯ?

Кожний нарід має свою власну історію, якою він дорожить. Та не всі історії є однакового змісту і характеру, бо це залежне від того, що даний нарід переживав через весь час свого істнування. Загально говорячи, одна історія є світлійша від другої, однак кожна має свої моменти,-моменти світлі, героїчні, славні. А також, моменти невдач політичних, економічних та других.

Одна історія різниться від другої не тільки змістом але також і духом. А це послідне є дуже важне щоби надати історії відповідного настрою і щоб той настрій переживали ті, що читають і творять будуччину. Історія повинна бути писана в бадьорому дусі остільки дана справа до того надається. Треба щоби всі великі національні подвиги були відповідно продставлені, в яскравих красках, в відповіднім дусі. В кожнім случаю повинно показуватися, що даний момент приніс доброго, а не показувати лише втрату,- бо плаксивий, жалібний настрій буде самогубним для тих, що будуть вглиблятися в справу.

Треба признати, що наша українська історія, в многих случаях, грішить в тому, що має в собі багато плексивого та мінорного тону. Так само як і наша пісня, не має досить оптимізму.

Кожний нарід має своїх великих людей, що відіграли не малу ролю в його розвою. Їм історія повинна присвячувати належите місце і вказати обширно та конструктивно на їх працю, заслуги та на їхні стремління.

Коли візьмемо нашу історію, то побачимо, що і в нас були великі події і то не тільки вузько-національного характеру, але навіть ширшого змісту. Були повстання Хмельницького, заведення Християнства, культурно-освітні рухи, літературні надбання, проблеми державного устрою. На такі і подібні річи треба звертати пильну увагу. Треба дивитись на позитивну сторону тих подій, студіювати їх, розуміти, поширяти їх поміж найширші верстви наших людей,- а такі зусилля поможуть витворити бажаний тип Українця.

С.В.Друль.

:::::::::§:::::::::

МИНУЛОСЯ ЛІТО

Минулося літо зелене,
Зірвано все квіття калини,
Йде осінь холодна до мене,
Мов казка в забуті хвилини.

На небі хмари великі,
І сірі ключі журавлів,-
В невідомі світи, у далекі,
Десь линуть на крилах вітрів.

І бузьки лишають гніздочка,
Затишних, сільських своїх стріх,
Лишають листочки в садочках,
Й діточі забави і сміх.

Десь линуть, десь линуть, десь линуть,
Крізь гори і ріки грізні,
І слід їх на нивах загинув,
Та співи замовкли гучні.

Та чар ще повернесь у нас,
Ще сріблом закрітнуть сади,
І пташки знова заспівають
Нам пісню життя-свободи.

- А. Ортинська.

:::::::::§:::::::::

МОЯ ДОРОГА З БАТЛЕР ДО САСКАТУНУ

Ніхто не знає, що кого чекає. Я також, не думала бути в Канаді. Але сталося, що мій стрий, що мешкає в Вінніпегу, приїхав до Батлер відвідати своїх братів. Він розказував нам про Канаду, про те, яка вона інтересна, велика, сніжна. Багато він говорив про Українців в Канаді. Говорив про те, як они організуються і тримаються своїх традицій. Найбільше розказував про Інститут, де українські студенти привчуються свого рідного і виходять на славних та пожиточних людей. Батько мій дуже цікавився і сказав мені, що я можу зі стрийком назад приїхати до Канади. Це мене дуже цікавило, хоч трохи і боялася, і також, мої учителі говорили не їхати, бо Канада є земля пуста і що мені буде дуже скучно між чужими піл-дикими людьми.

На 26-го листопада, стрий і я виїхали з Батлер. Ми їхали через Пітсбург, Шікаго, Сейнт-Пал і другі великі міста. З потягу ми бачили високі будинки, або так звані "скай-скрейперс". На третий день потяг переїхав границю Злучених Держав і ось, ми в Канаді. Ось зимно і сніг на землі. Так ми їхали довший час і не бачили нічого лише ліси і малі хати тут та там. На 30-го листопада ми приїхали до Вінніпегу, а я навіть нехотіла вірити що то ми вже в Канаді. Тут я бачила великі будівлі, авта, добре повбираних людей,- зовсім так як в Батлер.

Я перебула місяць в Вінніпегу та познакомилася з багатьма людьми. Вінніпег мені подобався. Та найбільше подобався мені Український Православний Собор. Я мала нагоду бути на концертах, представленнях, і других інтересних забавах. У Вінніпегу Українці мають дуже гарний хор і мене дуже кортіло належати до него, але шкода що тепер нема в Вінніпегу Українського Інституту.

Зараз по святах, я виїхала до другого дуже інтересного міста, а се, до Саскатуну. Мені дуже подобається місто, але найбільше Інститут ім.П.Могили, де я тепер перебуваю. Хоч я тут ще довго не є, але я певна що мені тут так добре як в дома. Мені дуже приємно, що я послухала приятелів і приїхала сюда. Тут я довідуюсь багато про те, як наш нарід жив та тепер живе. Тут я пізнаю свою літературу та пісню. Тут бачу приготовлення до великої праці для того рідного народу.

- Анна Маркін.

:::::::§:::::::

НАГЛЯДНА ТАБЛИЦЯ ВАЖНИХ МОМЕНТІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ

/Зладив Ів.Данильчук/

Словянські часи: до 800
/Словянські Народи: Серби, Хорвати, Словінці, Волгари, Чехи, Словаки, Поляки, Українці, Білоруси, Москвини/

Укр.Держава під прав.Князів до 1340
- Перший похід на Царгород-860
- Угода Олега з Греками-907
- Ольга охрестилася-957
- Вол.Великий.Християнство-988
- Смерть Ярослава.Поділ-1054
- Перший напад половців-1061
- Напад Москвинів на Київ-1169
- Перший прихід Татар-1223
- Руїна Київа Татарами-1240

Україна під Литвою і Польщею до 1648
- Другий напад Татар-1482
- Початки козаччини-1500
- Перша друкарня в Львові-1573
- Унія церкви з Римом-1595
- Війни з Польщею-1637.

Укр.Держ.під правл.Гетьманів 1782
- Хмельницький-1648-1667
- Жовті Води, Корсунь-1648
- Мир під Зборовом-1649
- Берестечко.Мир в Б.Церкві-1651
- Переяславська Умова-1654
- Договір Брюховецького-1665
- Гетьман Мазепа-1687-1709
- Битва під Полтавою-1709.
- Гайдамаччина-1734-1750

Україна під Авст.і Росією до 1917
- Університет у Львові-1784
- Енеїда Котляревського-1798
- Університет в Харкові-1804
- Кобзар Шевченка-1840
- Знесення Пащини в Рос-1861
- Заборона укр.мови в Рос-1876
- 1905-Революція в Росії.

Відбудова Української Держави 1919
- Укр.Центральна Рада-1917
- Проголошення Самостійности, 22-го січ.1918
- Берестейський мир,-9лют.1918
- Скоропадський Гетьманом, 29 квіт.1918.
- Соборність укр.земель, 22 січ.1919.

Українські Землі в неволі
- Угода в Сейт Джермейн Під-карп.Русь в ЧС.Вер.10,1919
- Басарабія віддана Румунії
- Угодою в Парижі,гру.9,1919
- Конференція Амбасадорів 1923
- Вел.Укр. взята С.С.С.Р.1923

Порівняючий час в англійській історії:
- Alfred the Great.
- William the Conqueror
- Magna Charta
- 100 yrs.War
- Spanish Arm.
- Commonwealth.
- Declaration of Independence
- 1791-Const.Act.
- Act of Union.

Памятай Ти, на волі, що Твоя Батьківщина тепер в неволі!

ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ ДОГОВІР.

Наприкінці того ж таки р. 1653 до Переяславу прибуло московське посольство на чолі з Бутурліним. 7.січня р.1654 Бутурлін мав побачення з Хмельницьким, а другого дня на мійському майдані публічно проголошено було московське-українське погодження й принято в соборі присягу від козаків та населення. Між Москвою та Україною складено було договір про військовий наступний та оборонний союз, а щоб союз той був тривалий і міцний, український гетьман ставав під зверхність московського царя,- так само, як ним три роки перед тим зроблено було на адресу турецького султана. Згідно з умовою, зверхність тамала приблизно такий самий характер, як зверхність тодішнього германського імператора над тим чи іншим германським королем чи князем, чи беручи аналогію з нашої історії, як пізнійша зверхність київського князя, скажемо, над Суздальським чи Новгородським князівством. З самої суті договорних параґрафів, чи, як тоді говорилося, статтей або пунктів, видко, що Україна й після договору зоставалася фактично самостійною державою і лише формально, інакше кажучи, етикетно,-московський цар був, так мовити,за гетьмана старший, бо давав йому свою зовнішню протекцію. Переяславський Договір забезпечував за Україною всі права незалежної держави. Вона мала зоставатися й надалі республікою з гетьманом на чолі, живучи на основі своїх національних законів і звичаїв. Всі урядові посади - військові, судові, та розпорядні, зачинаючи від малого сільського урядовця і до голови держави - гетьмана - включно, мали бути й були виборними. Про вибір нового гетьмана лише доводилося до відома московського царя. Гетьман має право зносин та союзів з чужими державами, за винятком Польщі та Туреччини, з умовою лише, що ті зносини та союз не будуть шкідливі для Московщини. Це останнє обмеження одначе застосувалося й до Москви. Україна мала стале власне військо в 60.000 люда, на чолі якого стояв гетьман; мала власні фінанси, кордони, митниці, монету. Москвини не мали права жити чи служити на Україні без спеціяльного на те дозволу. Україна та Московщина мали допомагати одна одній проти всіх ворогів: воювати й миритися могли лише за обопільною згодою. За міщанами залишалися стародавні маґдебурські права, духовенство зоставалося в традиційній залежності від царгородського патріярха.

Без радости приняли на Україні Переяславський Договір. Спілка між Україною та Московщиною багатьом людям здавалася неприродною. Славний вінницький полковник Богун, великий прихильник гетьмана, одмовився пристати до цієї умови; те саме зробив і популярний Сірко й цілі - брацлавський та уманський - полки. Дуже хиталися міщане, а київське духовенство, пристаючи на договір, як говорили тоді, не бачило світу за сльозами. Кращі люди на Україні передчували, що не буде добра від спілки між вільною козацькою республікою та царською азіятською деспотією. Надто вже великий розділ був між ними в площині політичної й всякої іншої культури.

Максим Славінський,
Професор Української Господарської Академії в Празі.

З Курсу лекцій Історії України/.

:::::::::::::::::

НОВИНКИ КРУЖКА КАМЕНЯРІ

§. Наші товариші Чарнецький і Масцюх беруться завзято до дебати, котра має відбутися за пару тижнів в Едмонтоні. Пригадуємо їм давний козацький клич:"Або здобути, або в дома не бути!".

§. Довідуємося, що п.Ів.Данильчук їде на днях до Вінніпеґу. Доброї дороги! Сподіємось що привезе щось доброго в повороті.

§. Товариство українських студентів при університеті "Альфа-Омеґа" заряджує на 15-го лютня програму в память Грушевського.

§. Тішимося, що панна Марків почувається вдома тут в Саскатуні. І ми бажалиб відвідати Батлер, але "гріхи не пускають".

§. Щирий привіт кружкові в Вінніпеґу і їх представниці панні Закус. Бажаємо нагоди почоломкатись в дебаті або красномовности.

§. Цікаво чому нема вістки від кружка з Брендону. Може там радять раду "як на Турка стати"?

:::::/:::::

Hnatyshyn & Reynolds

P. R. REYNOLDS, B.A., L.L.B. J. HNATYSHYN, B.A., L.L.B.

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ, і т. д.

Перепроваджуємо справи карні і цивільні, розводові, спадкові, інкорпораційні та старокраєві. — Виробляємо горожанські папери.

204 CANADA BUILDING, Phone 2889, SASKATOON, SASK.

Що суботи відвідуємо місточко ВАКАВ.

ЗНАННЯ ТО СИЛА!

ЗАПИСУЙТЕСЯ НА КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

котрі провадить

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

при

Українській Господарській Академії в Чехословаччині.

По цінник та всі подробиці пишіть на адресу

EXT-N DEP-T,
The P. Mohyla Ukrainian Institute,
P. O. BOX 1260, SASKATOON, SASK.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ЧИТАЙТЕ

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

НАРОДНІЙ ЧАСОПИС, ВИДАВАНИЙ ЗА УКРАЇНСЬКІ ГРОШІ.

Виходить раз на тиждень і коштує $2.50 на рік.

Присилайте нам адреси всіх тих свідомих Українців, які не читають [illegible] читати часопис „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС", щоби [illegible] запросити до передплати

КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ЧИТАТИ „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"!

Адреса

Ukrainian Voice

Box 3626 Winnipeg, Man.

КАМБНАРІ

СТУДЕНСЬКИЙ ЖУРНАЛ

ВИДАНИЙ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ
СТУДЕНСЬКИХ КРУЖКІВ В САСКАТУНІ, ЕДМОНТОНІ і ВІННІПЕГУ

Саскатун, Саск., грудень 1936 року. Видає Редакційна Колегія

25¢

КАМЕНЯРІ
Журнал виданий спільно студенськими кружками
в Саскатуні, Едмонтоні і Вінніпегу

Саскатун, Саск. грудень, 1936. Видає Редакційна Колегія
Зредагував ІвД.

І СЛОВО СТАЛО ДІЛОМ, РАДУЙТЕСЯ!

Надіями жили народи сходу і вірили в той прибіцяний час, коли прийде до Спаситель світа і вкаже людям ліпшу дорогу життя. А тим часом вони мучились в безправствах тодішніх володарів, несли стогнучи кайдани. А володарі проводили в оргіях свій час і шукали способів щоб ще ліпше забавлятись на праці своїх підданих.

І як блискавка прорізує темне небо, так прошибла вістка світ про нового царя, котрий, казали, народився з убогих родичів, в убогій стаєнці у місточкові Вифлеємі. Втішились понижені, бо це значило їхнє визволення, а затрівожились ті на висотах, бо це значило утрату їхнього панування. Думали вони також, що "новий цар" буде царем цього світа і це він відбере від них їх престоли та їхні права. Почались переслідування та утиски. Але Іроди не змогли спинити Того, Котрий походив з висот і котрий мав за завдання сотворити нове царство на землі.

Христос переміг не силою ума а силою серця. Він не воював фізично але духово. Він був Учителем і Пророком, а не диктатором.

. . . . . .

Вже століття минули від того часу. Його науки не спрокинули ні не поліпшили. Є лже-пророки, які стараються перекрутити її. Є інтереси, що пробують затьмити науку Спасителя. Та хиба успіють?! Нині це є поневолені народи, а поневолять їх ті, що не визнаються правді і не практикують запові тів Великого Учителя.

Український Нарід є народом Христа. Він за Його науку і за Него від віків боровся. Він по науці Христа чужого не бажав, але за те, чужі, сусіди його, забрали від него все що могли. Та не забрали і не заберуть святої тої віри, не заберуть Християнства, того правдивого, що остаточно переможе все і поможе мільонам весело промовити:
СЛАВА НА ВИСОТІ БОГУ, НА ЗЕМЛІ СПОКІЙ, МІЖ ЛЮДЬМИ БЛАГОВОЛІННЯ!!!

В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА

Було це давно, в святу годину.
Йшли царі славні до Вифлеєму,-
Йшли Царя світу щоб привітати,
Дари любви Йому віддати.

Ці царі славні приносли віру,
І Царевї світу дали в сфіру.
Бо вони знали, що Він спасіння,
Для любви й волі Він воскресіння.

І ми сегодня в Його завіті,
Зберім турбти свої по світі,
Зложім Ісусу враз з молитвами,
Щоб Він боровся разом із нами.

Він нам поможе лихо забути,
Він наша сила волю здобути.
Він зло поборе, правді поможе,
Він наше сонце - Дитятко Боже.

Тож ми радіймо у цій годині,
Жиймо як добра одна родина,
Співаймо разом, як Його діти:
Христос родився, Славіте!

20/12/36. - Галька.

З НАГОДИ ЦИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ, РЕДАКЦІЯ ЖЕЛАЄ ВСІМ СВОЇМ ДОПИСУВАТЕЛЯМ, ЧИТАЧАМ ТА ПРИХИЛЬНИКАМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО ТА УСПІШНОГО НОВОГО РОКУ

ВІД РЕДАКЦІЇ

Вважаємо за потрібне обов'язок згадати, що більшість помішених тут матеріялів ми отримали в послідних днях. З тої причини, досконалого розміщення трудно було зробити. Ми також, були змушені більше або менше змінити дошо, щоб пристінити його для цього видання. Коли не могли зужити всього надісланого нам матеріялу, то ми дуже жалуємо.

На сьому місці щиро дякуємо зарядам кружків в Саскатуні, Едмонтоні та Вінніпегу за поміч і кооперацію. Ми хочемо вірити, що це перше спільне видання причиниться до ще більшої спільности праці як це досі було. Остаточно, ми щиро дякуємо всім нашим студентам-дописувателям за їх підприємчивість, яка остаточно буде корисна для них самих.

ВИБІР ПРОФЕСІЇ

Студенти що ходять до шкіл, повинні мати на увазі отсі важні завдання: набути вищу освіту для вибору відповідної професії, а також жити життям доброго громадянина.

Вибір професії є важною справою в життю кожної людини. Від цього залежить чи дана особа зробить успіх. Бо ми є щоденними свідками тих многих людей, що через невмілий вибір професії тепер калікують і рівночасно нарікають на свою долю і не успіхи. Мусимо собі усвідомити, що щоби бути успішним у виборі заняття, треба мати на увазі слідуюче:

> Автор цього принагідного начерку є п.О.Лукіянчук, ректор Інституту ім. Грушевського в Едмонтоні. Родом з Манітоби. Вихованець Інституту ім. П.Могили в Саскатуні. Довголітній і успішний учитель в Саскачовані.

1. Застановитися над різними заняттями.
2. Звузити свої думки до двох або трьох занять.
3. Дістати про них відповідні інформації, від когось що є з цим добре обзнакомлений.
4. Вибрати заняття, котре є поплатне, стале і в якім нема забагато компетиції.
5. Найважнішим є вибрати те, до чого є замилування, бо воно поза матеріяльне винагородження, дасть також душевне задоволення.
6. Коли вже хтось рішиться на якесь певне заняття, то повинен дістати в нім добре вишколення щоби міг виконувати свою роботу майстерно та досконало. Для успіху в заняттю, велику вагу відіграє особисте поведення. Треба бути чемним, роботящим і щирим у виконуванню всякої роботи та вважати на точність. Весела вдача, ввічливість і готовість бути все на услугах, є дуже пожадані у всякому заняттю.

Занять до вибору є дуже багато. Їх можна поділити на такі загальні катеґорії: професійні, торговельні, ремісничі та хліборобські. Професійні включають такі як медицина, право, педаґоґія і т.п. Для них потрібно скінченого університету або вищої школи. Коли говоримо про торговлю то розуміємо під цим бизнес взагалі. Тут є місце для осіб з вищим або нищим образованням. - Ремісничі заняття є кравецтво, будівництво, [illegible], блюдарство, і т.д. Ці заняття є такі, що на них є все місце в містах і місточках.

Українці приїхавши до цього краю найбільше звернули уваги на хліборобство. Це було заняття яким вони небільшій части занималися в Рідній Краю. З ходом часу почали вони звертати увагу на просвіту і чимраз більше молодих людей почало ходити до шкіл. На сам початок вони вибирали учительську професію. Тоді це було конечним, бо наших учителів тоді було дуже мало і треба було піднести загальну свідомість по околицях. Пізніше, деякі учителі покінчивши університет, заняли інші професійні становища. Тепер в нас проводиться дальший поступ в цім напрямі, як також і на торговельнім [illegible]. По ріжних околицях маємо чимраз більше українських склепарів. Звернути треба увагу, що учительовання як одна з перших професій стає чимраз більше переповнена. З року на рік виходить [illegible] учителів, а щоби дістати заняття, провадять між собою [illegible] до такої міри, що це заняття стало досить неоплатним. Тому у виборі занять, є дуже пожаданим щоби студенти вибирали ріжнородні заняття. Розуміється, брати те, що хтось любить. В цей час треба якнайбільше уваги звернути на торговельні та ремісничі заняття. В них є місце для багатьох наших учителів, що тепер працюють за безцін, а немають дійсного покликання на педаґоґів. Розуміється, що треба звернути увагу також на професії, котрі вимагають університетського образування, коли хто має можність на це.

Занявши такі ріжнородні професії, кожний і кожна мусить в першій мірі бути добрим громадянином. Треба все інтересуватися щиро народними справами та сповняти свої громадянські обовязки. Не бути осібняком, самолюбом, але поводитися в такий спосіб, щоби бути корисним для загалу.

Чуємо нераз нарікання, що наші фахівці не дістають відповідного попертя від своїх людей. /Про це спеціяльно говориться в бизнесах, де що знаходиться якась часть людей що поперає чужих/. Щоби цему запобігти, треба тих людей освідомити. Кожний учитель, склепар, студент чи який інший профеціоналіст повинен дбати про народну свідомість. Треба показати людям чого ми вимагаємо від них, і що даємо їм. Перед нами є питання життя. Що року виходить зі шкіл більше наших студентів та профеціоналістів. Де вони підуть коли наш загал їх не підтримає? Чи дістануть поміч від чужих? Ці питання повинні отворити очі, тим народним працівникам та будьто-провідникам, котрі не інтересуються народною роботою. Тому, діставши відповідне заняття чи професію, кожний і кожна повинні бути добрими громадянами, бо від цего всего залежить добробут українського загалу.

КАНАДА, МИ І ВИ

> Юрій Стефаник,- автор цего начерку, є сином відомого писменника Василя Стефаника, якого нариси з селянського життя є так відомі нашому загалові. Юрій Стефаник приїхав недавно до Канади і тепер студіює в "Алберта Калодж", в Едмонтоні. Сам він є живий, гарячий і щирий молодий чоловік, який живе багато настроями і відчуває багато.

Канада - країна Джек Лондона. Приємні хвилі перебуті в теплій кімнаті, коли ми - молодь Західної України - палкими очима бачили далекий світ. Полярне світло, сніги й сніги, санки з запряженими псами і далеке виття вовчої зграї. Коло санок золотоволосі Англійці, довгоногі Шведи, кріпкі Німці і Індіяни з міді. Цей похід пре на північ до золотодайної країни, до Клондайк. Золото - одиноке бажання, сила - одинокий закон в країні білої смерти.

Так бачили її ми - молодь Західної України - що для нас світ був мапою, а на ній Канада неоформленим чотирокутником з білими плямами на півночі.

.....

.....

Але знаємо ще одну Канаду. Коли приходить зима - в нас також є зима - і сніг сповиє землю, мороз замалює вікна, тоді приходять Різдвяні Свята. Дзвонять дзвони, замерзлими звуками вбігають в бідні мужицькі хати на Західній Україні, разом з ними вповзає радість. Селяне, як Ескімоси, великих білих кожухах докінчують надвірні роботи, селянки в білих сорочках пораються коло чорних задимлених печей. А як блисне перша зоря на небі, всі сідають до вечері. Містерія Бога і Людини починається на ново. В кожній хаті стіл накритий сіном і білою скатертю, на столі вбогі різдвяні страви. Мозольні руки зложені до молитви, очі піднесені вгору пробивають стелю і на небеснім зводі Бога шукають. Тоді-то очі старих, скорчених від жури і роботи матерей заходять сльозами і ридають. Матері згадують синів і дочок, котрих любили і ростили. Вони далеко за сімома морями, за сімома горами - в Канаді. "Я тут ліпше жию, як наш дідич, але це сумний край" - до дому пишуть сини і дочки з Канади і посилають доляри, цілу повінь долярів. Але матері не хочуть долярів, вони проклинають Канаду, що забрала їм дітий і дає лише доляри.

Це друга Канада, блища нам, але більше траґічна.

.....

Сталось так, що я пішов слідами моїх братів, їх крівава дорога стала моєю. Я зрозумів тоді їх тугу, що як голодний пес пє кров з їх серця.

Канадо, Деж твоє золото? Їдучи безмежними степами Канади я зрозумів, звідки та повінь долярів йшла до нас на Західну Україну. Страшна робота, що з молодих робить старих - це український Клондайк в Канаді.

.....

.....

Але побачив я інших братів по крові, що родились під морозним небом Канади і ніколи не бачили сонця України. Вони були інші від нас.

Ми - молодь Західної України - родилися і живемо на Рідній землі, їмо раз на день, холод, голод і тюрма - товариші наші. Очами нас бють по пивницях досвітками нас вішають, а ми кричимо: "Х а й ж и в е У к р а ї н а !"

Ви - українська молодь Канади - родилися і росли на вільній землі, брами вязниць не замикалися за вами, смерть не обнімала вас ще дужих і здорових, голод і холод не нищили молодости вашої.

Ч и м В и Ж и в е т е?

Я стрічався і говорив з вами, у вас я шукав товаришів, котрих покинув на Західній Україні. Я не знайшов їх, але я зрозумів, що ви переживаєте траґедію в стораз страшнішу.

Серця ваші порожні, душі ваші заморозила студена зима Канади.

Дон, Кубань, над-Каспійські степи, Сибір, Зелений Клин, Канада - землі, де оселились українські еміґранти. Ходіть до нас брати по крові! Разом спережемо землю залізним перстенем, разом заспіваємо гимн В і л ь н о ї Л ю д и н и.

УКРАЇНА, МИ І НАШІ РІДНІ

Володимир Дніпренко - автор цего начерку - є уроженець Канади. Він вирів і виховався тут, але думки його все є про рідний край - Україну - з котрого приїхали його батьки. Він наче відповідає Ю.Стефаникови в щирій, братній і безпристрасний спосіб.

Україна - край багацтва і краси. Оспіваний Шевченком, звеличаний князями та гетьманами, прикрашений високими могилами, заквітчаний столітними тополями, барвистими цвітами та високими травами. Біленькі хатки, з садами та пасіками і городами,- це Україна.

Такою знаємо її з книжок, часописів та оповідань. Такою ми бачили її в своїй уяві.

Такою бачили її ми - молодь українська просторої Канади - котрі виросли на великих, безмежних просторах. Виросли на волі такій вільній, що збагнути трудно, - що сваволею заносить.

. . . . . .

. . . . . .

Але знаємо також другу Україну. Ту з похилими курними хатками, малими вікнами. Знаємо тих синів "вдови нещасної" - братів наших - що в вічному страху, в голоді та холоді животіють. Знаємо що вони тіні своєї бояться, бо жили в гнеті ворожім від наймолодших літ своїх. Знаємо як вони спини гнуть перед чужими, а як повстанчо ставляться до своїх. Знаємо які непрактичні та безпорадні вони. Знаємо їх з Марка Вовчка, Леся Марковича, та Василя Стефаника. Ми також бачили їх тут, як вони приїздили збіджені, знесилені, застрашені та загулюкані.

Ми терпимо коли бачимо і знаємо їх горе.

. . . . . .

. . . . . .

Та знаємо це одну Україну. Ту, що на Чорному Морі ворогам страху додавала. Ту, що як львиця боролася за - те найдороще та для людини необхідне - волю. Знаємо і обожаємо тих героїв, що під Базарем, в Карпатах, по тюрмах та каторгах гинули з піснею побідною на устах.

Знаємо цю геройську Україну!

Ми завидуємо тим братам нашим, що могли бути свідками та акторами в великій драмі визволення.

. . . . . .

. . . . . .

Дивимося на братів наших і себе не пізнаємо.

Здаєсь, ми не є ті, що наші брати на Рідній Землі. Суворий клімат Канади з її вітрами, морозами та снігами виховав нас менше забавними як наші брати. Ми є менше огладжені. Ми живемо менше серцем а більше розумом. Ми менші теоретики за братів наших і менше зворушливі. Нас навчили не хиляти свої чола. Навчили казати собі і другим правду в очі. Навчили не встидатися праці навіть найтяжчої.

. . . . . .

Ми серед чужого моря. Ах яке зрадливе та погубне буває те море! Як воно просякає наші уми, наші настрої, наші серця! Як воно вемоктуєся до наших "святая-святих"!

Але ми живемо настроями Рідної Землі. Ми симпатизуємо з братами нашими. Їх болі є наші болі, їх втіхи нашими втіхами. А їх задушевні мрії і в нас леліються.

... І прийде час. Ми створимо його. Тоді, спільно ми з Канади, брати з Бразилії, Арґентини, Злучених Держав Америки, з Дону та Кубані, з Сибіру та Зеленого Клину, зложимо спільно наші надбання з рідними в Україні і збудуємо величавий храм В і л ь н о ї С о б о р н о ї У к р а ї н и, перед котрим навіть вороги поклоняться. А тим часом, з заповітом великого каменяра "ми всі ідемо в одну громаду скуті святою думкою, а молоти в руках".

Хто лише під ноги дивиться, не зайде далеко.

Для розумного час, то гроші. Другі, час марнують.

Книжки треба вибирати так, як ми вибираємо товариство.

ІСТОРИЧНІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ МОЛОДІ НЕДЕРЖАВНИХ НАРОДІВ

Автор цего короткого начерку є п.Василь Буряник, Ректор Інституту ім.П.Могили в Саскатуні. - Тема його важна і глибока. Її можна навіть два рази прочитати для користи.

Недавний невдачний зрив українського народу відбудувати свою національну державу був болючим ударом для кожного свідомого українця, що бажав тої держави. Все ж таки ця болюча лекція принесла й деяку користь, а саме, вона отворила нам очі на нові недостачі та недомагання у нашому підготованню до боротьби за державу. Ця наша невдача наглядно показала нам, що ми, як народ, не були до неї відповідно підготовані та що ми забагато сподівалися від світа.

Та мимо програної ми не впали на дусі і не стратили надії, що нам прийде ще друга нагода докінчити розпочате діло, а недавна невдача повинна тільки скріпити нашу енерґію до дальшої праці та стати пересторогою і не повторювати старих похибок.

Розвязка питання української державности може при прихильному укладі світових політичних подій та відповідному підготуванню нас самих здійснитися в дуже близькому часі, або може стати заповітом для грядучих поколінь. Та яким би шляхом вона не пішла, нам треба дальше вести розпочате діло і при цему головно звернути увагу на відповідне підготування нашої молоді.

Наша доростаюча шкільна молодь, що невдовзі займе провідні місця, повинна памятати, що при творенню держави:-

1. Не треба покладати надій на чужу поміч та людську справедливість. Недавна подія завоювання Абісинії та ледачість Ліґи Націй можуть послужити за приклад кожному недержавному народови, яким непевним союзником та помічником є чужа поміч і справедливість світа.
2. До такого діла, як відбудова держави, треба готовитися заздалегіть, а не аж тоді, як нагода застукає в наше вікно. Ось чехи, поляки та другі народи були краще підготовані за нас і тому здобули свої держави.
3. Ми не збудуємо держави без єдности серед нас самих. Створенням єдности серед всіх шарів нашого народу ми ним самим створимо віру у у власні сили, а цего нам власне дуже недоставало підчас недавнього зриву. Колишня Італія є для нас клясичним прикладом, що може доконати єдність народу та віра у власні сили.
4. Світови імпонує сила і чин, а не жалі і нарікання. Світ не має співчуття для покривджених, чого доказом є доля Абісинії та Китаю.
5. Підставою зовнішної сили народу є його внутрішна сила, яка виявляєся в його єдности і вірі у власну силу. З упадком внутрішної сили народу паде і його зовнішна сила, з якою світ числиться. Гітлер створив внутрішнусилу привертаючи німецькому народови єдність і віру в себе і цим поставив Німеччину в ряд велико-держав.
6. Не жиймо і плянуймо з дня на день, але на далеку будучність. Анґлія зросла в силу здобуванням колоніяльної імперії не тому, що цих колоній зараз потребувала, але тому, що вміла дивитися і плянувати на далеку будучність. Те саме можна сказати про світове жидівство, яке стало світовою силою через плянування на далеку будучність.
7. Творім всяку додатну, будуючу силу серед нашого народу, а не розбиваймо та роздроблюймо її.

Маючи на оці наведені історичні лекції ми заощадимо собі на будуче багато розчаровань та зневіри задля хвилевих невдач, бо впасти може й великий народ, а згинути тільки нікчемний

ПОЩО ЖУРИТИСЯ?

Як ви журитися, то маєте лише дві причини на журбу: Ви або щасливі, або нещасливі. Як ви щасливі, то немаєте чим журитися, а як ви нещасливі то лише маєте дві причини журитися: Чи ви маєте досить грошей щоб не вмерти з голоду абоні. А як маєте досить грошей, то нема чим журитися. Як немаєте грошей: то лише маєте дві причині журитися: Чи будете здорові чи слабі. Як здорові, то нема чим журитися. Як слабі, то маєте лише дві причини журитися: Чи ви виздоровитесь, чи німрете. Як виздоровитесь, то нема чим журитись. Як помрете, то маєте лише дві причині журитись: Або підете до неба, або до пекла. Як підете до неба, то нема жури вам. Як підете до пекла то будете такі заняті здоровкатися і говорити зі знакомими, що небуде часу журитися. Отже, пощо журитися?

- Теодозія Довбуш, Вінніпеґ.

РІДНА МОВА

Українська мова занимає семе місце між европейськими мовами, а друге між славянськими. Вона є ріжнобарвна, гнучка і багата. Нею можна висказувати найбільш мудрі думки, можна найделікатніші почування говорити, і можна якнайстрогіші та сильні промови виголошувати. Вона є здібна для професора, для політика і для поета.

Ольга Гушта, студентка в Інституті ім. Грушевського. Походить з околиці Стрий, Алберта.

Були в ріжних часах ріжні спроби щоб нашу мову знищити і понизити, але ніхто не зумів видерти від нас цего великого скарбу. Навіть по втраті свобідної держави наша мова була одним з головніших засобів в затриманню культури. Навіть тоді наша мова поширялася поміж чужих. В чотирнацятім століттю, українську мову вживали на польських дворах. Вона була урядовою мовою в зносинах між Туреччиною та Молдавією. Польський учений Банкто уважав українську мову найкращу між славянських. Оден московський письменник признав що наша мова є гарніша як російська.

Оден мудрець сказав: "Поневолений нарід що хоронить свою рідну мову, держить ключ від своєї вязниці в своїх руках". Велике значіння мають ці слова! В нас і при таких обставинах які ми тепер переживаємо, наша мова є великим скарбом. Без неї, ми були б дуже мало вартні як нарід. Отже шануючи свою мову, ми шануємо батьків наших. Хоч нам тут треба знати і чужу мову добре та досконало, то гріх непростимий робить той, що зневажає, невживає або псує свою рідну мову.

ПЕРСОНАЛЬНІСТЬ

Персональність є дійсно якість людського поводження. Це є щось таке, що робить нас провідником або проводженим, успішним або не успішним. Отже, це щось, що має такий вплив на наше життя є, очевидно, щось важне, і тому, ми повинні про него більше знати. Перше всего, щоб мати добру персональність, ми мусимо перевести суд над своїм поводженням. Одначе, тут ми мусимо судити себе справедливо. Бо люде звичайно добре про себе думають і ніяк не можуть признати що їм самим що бракує. Однак ми мусимо глянути правді в очі і побачити себе самих, щоб можна поліпшити свої прикмети. Щоб це зробити, мусимо мати сильну волю над собою. Коли одною з тих наших прикмет є злість, то тоді нам треба старатися мати контролю над собою щоб все поступати холоднокровно. Коли раз, два, ми запануємо над собою, то переможемо свою злу сторону і викорінимо з себе наліг злости. Коли ми чуємося встидливі і маємо "почування низькости" або по англійськи "інферіоріті комплекс", тоді ми повинні старатися забути себе а звертати увагу на другі річи поза себе.

Іванна Козак, авторка цего, походить з околиці Абердін, і є енергійною молодою студенткою в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні. Учащає на нормальний курс.

Дальше, стараймося наслідувати лише ті добрі чорти характеру людини, котрі нам подобаються. Коли нам подобаєся товарискість певної людини, старайнося приглядатися як вона поводиться, щоб ми могли успішно наслідувати її. Що одна особа може мати дуже веселу вдачу. Від неї ми можемо придбати собі повагу і веселість. Її вдачу можемо бодай частинно присвоїти собі.

Ми також обовязково мусимо інтересуватися важними справами і бути активними, бо коли людина більше цікавиться, то більше знає і тим стає більше інтересна. Остаточно, мусимо дбати про свій вигляд, своє здоровля та убрання. Мусимо дбати, щоб наше убрання, хоч не богате, але щоб було порядне і чисте. Жадна людина не є певною себе, коли знає що не виглядає так як повинна, бо здаєсь її що всі на неї дивляться і в душі критикують її. Остаточно, люде цінять порядну людину. Тож памятаймо, що краса я порядок є також важні точки для персональности.

О С І Н Ь

Блиск золотавий,
Листок кучерявий,
І диких качок голосіння,-
Вітер повіває,
Листя розкидає,
І сум блукає надосінний.

І я до школи
Іду поволи,
А жовті листки підомною;
Я їх прощаю
І сподіваюсь
Нащадків їх стрінуть весною.

Написали: Анна Мельник, з Бруно, Саск.
Анна Котелко, з Кадворт, Саск.

СУДОВЕ ОСКАРЖЕННЯ ГРІШНИКІВ

Я нині стаю на місце прокуратора і роблю оскарження. Підною закиди важні та суворі. Коли вони відносяться до тебе, читачу, то вони кличуть до народної гордости о кару. Кара ся має бути сувора і рівна провинам твоїм. Бо і проступки це великі, що кличуть до неба о справедливість.

Є справи що на наших очах діються але котнеповинні мати місця. На кілька таких справ наш анонімний автор сильно і яскраво звернув увагу.

. . . . . .

§1. Я оскаржую тебе, що на латинське Різдво висилаєш до своїх рідних або знакомих поздоровлення або подарунки. Коли б в тебе була своя гордість і свідомість, то ти б почекав до своїх свят і тоді заманіфестував своє святочне почування.

§2. Я оскаржую тебе, що в телефон говориш чужою мовою тоді, коли можеш говорити своєю рідною мовою. Цим поступком топчеш найгарнішу мову на світіт в болото, щоб з часом і сам туда поліз. Цей закид підношу навіть визначним провідникам і провідницям.

§3. Я оскаржую і посуджую о зраду народного "я" тебе, що пишеш листи до своєї рідні, до дому, до знакомих, чужою мовою. Цим даєш примір своїм менше зрячим братам, щоб наслідували Твій поганий, злочинний, каригідний спосіб.

§4. Я оскаржую тебе, що на своїх товариських забавах даєш попуск своєму язикові і говориш та мелеш чужу мову, а тим затроюєш других, котрі може менше знають від тебе.

§5. Я оскаржую тебе перед лицем громадської гідности, коли ти втікаєш від українських лекцій і шукаєш всяких можливих викрутів щоб їх оминути. Тим способом ти стаєш стовпом несвідомости, ослом неочитаним, вовком відчуженим, котрого народне "я" лежить лише в імені батьківськім, а котре може також думаєш зміняти.

§6. Я оскаржую вас всіх, котрі в своїм товаристві вперто і намагаючи говорите чужою мовою, - ніби на сміх собі. І тоді, коли товариства німецькі, російські, французькі, говорять своєю мовою і тим підкреслюють пошану до свого рідного. А ви? Що у вас лишаєсь? Так сам професор, говорив вам та звертав вашу увагу про потребу рідної мови!

. . . . . .

І ось стоїш на суді людськім зі своїми гріхами вільними. Нахей сумління буде твоїм першим суддею. Коли його суд не поможе тобі, тоді окруження твоє, товариші розумні і знакомі розсудні, і ціла плеяда чести народної осудять тебе. Духи Мазепи, Франка, Шевченка, Богуна та других будуть переслідувати тебе ...

- Прижмурене Око.

ДУМА БУРСАКА

Задумався над книжкою
І неможу вчитись.
А до дому летять думки,
Щоби там спочити.

Оттак сидя над книжкою,
Сон мені приснився,
І на хвилю я далеко
В дома опинився.

Автор цего вірша, Михайло Кіндрачук, є сином знаного нашого громадянина з Ст. Джуліен. Наймолодший з бурсаків в Інституті ім. П. Могили.

Подивився я й заплакав,
Над стежкою тою,
Чому то я вже не вдома,
Чого що тут стою?

Дивні думки про минуле
Мені пригадались:
Чого то мя тато й мама
Аж сюди післали?

По Сейнт Джулі я вандрую,
Так мені здаєся,
Перед мною лан широкий
І сонце сміється.

Яка гарна околиця,
Які лани милі,
А ось стежка рідна моя,
Що ходив що днини.

І усе то є знакомо
Як колись бувало,
Рідна школа Коломия,
Мя до неї рвало.

Та що з того? Я не ходжу,
Стежка заростає,
Тільки память осталася
Де стежка бувала.

З лану голос грімкий нісся,
Й мама говорили:
Вчися сину, вчися добре,
Кілько маєш сили.

Солоденько ніч проходить,
Сни мене колишуть,
Вірні вислови батьківські
Мене не полишуть.

Прокинувся! Ах, а де я?
Ні не на Сейнт Джулі,
Я у бурсі між книжками,
В місті Саскатуні.

Так сиджу я і думаю
Очі протираю,
Добрий заповіт батьківський
Всегда памятаю.

БАНКРОЦТВО

Коли настане кріза, як була настала тому пару літ, загал людей і одиниці терплять великі втрати не лише з економічного боку але також з боку морального і духового. Коли в таких часах людина потерпить фінансово, але не піддаєся тому і не опускає себе в других напрямках, то що добре і навіть дуже похвально. Але коли хтось опускає руки на цілій лінії то це не є оправдане. Такого можемо слушно назвати банкротом.

Коли побачимо такого "банкрота", то завважуємо, що світ його не обходить. До всего важного кругом него він відноситься найбільше негативно. Діти такого занедбані, родина розпорошуєся, всякі засади гублятьcя. У такого, народні звичаї немають вартости. Рідна мова для такого не є скарбом. Рідної книжки йому не треба,- вистане каталог фірми Ітона. До злого товариства такий ставиться лише як біолог до жаби. Такий відсуваєся якнайдальше від товариства і від світа, і або запорєся сам в собі, або пукає такого товариства, яке розумним та гідним собе людям не пасує.

Н. Вілітовий, учитель родом з Вреклон, Головна Рада в Саскатуні. Питомець Інституту ім. П. Могили. (Задля браку місця, стаття була скорочена в редакції)

Треба найбільше остерігатися перед таким, щоб не попасти в рівець з якого опісля трудно вилізти. Бо нам, людям перед котрими є будуччина, треба характерів сильних, примірних, зрівноважених. Нам треба їх підприємчивих та відвічальних. - На таких ми зможемо збудувати тревалу будівлю.

НАША ЦІЛЬ.

Коли люде розвивались з примітивних форм життя, вони все більше усвідомляли собі будуччину і дбали про неї Вони поволі але постепенно виробляли собі цілі свого існовання. Вони розуміли що мають певні природні здібности і що ті здібности треба розвивати.

Ми тепер повинні це ще ліпше розуміти. У нашім існуванню може бути двояка ціль: сейчасова і для будуччини. Хто лише дбає про теперішність, той далеко не зайде і багато не здобуде.

Марія Кіящук, родом з Норквей,Саск. Студентка Інституту П. Могили. Учащає на учительський курс.

Наша ціль повинна бути велика і венесла і ми повинні ввесь час стреміти до неї. Не важне як скоро ми осягнемо її. Були великі люде що своїх цілей досягали аж при кінці свого віку, але мали вдоволення що мали велике завдання перед собою

Пусто бути "модними" і йти за "духом часу". На таке ми Українці можемо найменше собі позволити. Нам пляново і певно треба будувати те, що другі, в ліпших обставинах збудували давніше і не оглядатися.

ДОВІРЯ

Дуже зле було б жити на світі, коли б не було довіря. Коли б приобіцянка дана одною особою, не мала значіння для другої. Коли б громада не могла повірити в чесне провадження справ її зарядом. Коли б спілка підозрівала всіх своїх урядовців о зловживання.

Тому, всі ми мусимо старатись виробити довіря до себе, до своїх слів, до своїх приобіцянок, до свого поступовання. Слово сказане, є святе слово. Обіцянка дана, повинна за всяку ціну бути сповнена. Діло розпочате має бути скінчене.

Правду сказавши, все наше життя є тепер збудоване на довірю. Що и сказати про наші гроші? Без віри, вони остали б ся лише порожніми папірцями. Наша почтова система також на ньому лише опираєся, інакше ми не важили б ся давати під її опіку свої листи та другі посилки. Наші банки, телеграфи, школи, і все все, основано на тім магічнім поняттю, яке має вищу вартість від гроша, - на довірю.

Стефанія Мулявка, з Сендї Лейк,Ман. Питомка Інституту П. Могили.Саскатун.

ЧАС

Час є наш природний дар, котрий ми дістаємо для своєї розпорядимости, якого докупити неможна, але який ми часто марнуємо. Ми завважаймо собі кілько годин минає нам зовсім задармо, так що ні розради нам ні користи не приносять. А коли б ми той ввесь час лише використали то могли б далеко дальше зайти і мати остаточно більше вдоволення.

Всі наші і чужі великі люде, принесли людству користь лише тим, що використовували свій час і свої здібности для добрих справ. - Ми маємо час, пошукаймо ще за здібностями, то може бодай чим малим причинимося до піднесення та поліпшення нашого окружения

Анна Гаврищ, з Ст. Вовпел,Саск. Студ. університету в Саскатуні Питомка Інституту ім.П.Могили.

НОВИЙ ЧИ СТАРИЙ КАЛЕНДАР?

Є тепер два головні календарі на світі - Юліянський і Григоріянський. Перший запровадив Римський диктатор Юлій Цезар, і цей календар був в ужитку через довгий час між усіма народами в Европі і дальше. Згодом прийшов в практику другий календар, придуманий Папою Григорієм. Причини впровадження цего другого календаря були ті, щоб направити деякі неточности які з ходом часу показалися в численню календаря Юліянського.

Є тепер в практиці два календарі на світі. Котрий з них правий? - Йде тиха боротьба за них. Чому? Проект нового календаря. Що ми маємо робити? Хто рішить?

Українська Церква і Нарід на загал притримуються досі календаря Юліянського.

З тої причини, що Українці, силою обставин живуть між другими народами, являються певні невигоди з причин неоднаковости календарів. По причині цих невигод, в кількох місцях вже підносилося думку, щоб Українці змінили свій календар і пристали до тих всіх, що притримуються Григоріянського календаря.

. . . .

Ті, що пропонують зміну, мають слідуючі аргументи якими доказують потребу такої зміни:

Тому, що є в ужитку два календарі, є невигода зі святами. Українські торгівці, бизнесмени, професіоналісти, студенти та цілий загал, як лише живе між чужинцями, немає нагоди гідно та вигідно і без різних перешкод, святкувати свої приписані свята. Коли-б старався святкувати то часто наносивби собі шкоду і невигоди. З цеї причини, в многих випадках, свята зневажаєсь несвяткованням, а цим способом промощуєсь дорогу до асиміляції. Таким способом губляться святочні звичаї та традиції і загал людей сходить на бездорожжа. Більше слабкі типи таки полишають все і переходять до чужих або частинно або таки цілковито.

. . . .

Другі, що стоять за затриманням старого традиційного календаря, аргументують так:

Зміна календаря буде першим і важним кроком до асиміляції. Бо коли змінимо календар, тоді вже буде промощена дорога до зміни мови, до зміни способу свят. Тоді можна буде багато чого змінювати що дає питому нам національну відрубність. Врештою, кажуть вони, неділі ми і так святкуємо разом. А коли приходиться святкувати другі свята, то святкуючи їх окремо, покажемо що ми є окремі від тих, що пробують нас асимілювати, як поляки, москалі та чехи. Дальше, навіть без приняття другого календаря, ми святкуємо офіцiяльні державні свята разом.

. . . .

Все це сказане, показує що і одна сторона має добрі аргументи, і друга не без них. Як одні, так і другі -виглядає - мають рацію.

Але на цім місці мусимо взяти під увагу ще одну обставину, на котру досі уваги ми не звернули, ні не звертали на неї ті, що форсують переміну нашого календаря.

Відомо вже всім, що тепер вчені і політики починають застановлятися над ще одною зміною в календарі, щоб при її помочі завести більш льоґічний та розумний і точний поділ числення днів в році. Цей найновіший календар мавби рівне число днів в кожнім місяці і тим самим всі дні тижня припадали-б на певні числа, котрі навіть без календаря можна-б було памятати. Така нова система календаря улекшила-б багато теперішнього числення і зменшила-б клопоти нашої теперішньої системи, котрих, через привичку, ми тепер навіть не завважуємо.

. . . .

Ось тут, для всіх наших реформаторів міститься зерно поради: Не треба скакати до Григоріянського календаря і наражатися на критику, невдоволення і може невлучність зміни. Треба ще трохи почекати. Коли і другі народи будуть рішатись на зміну нову і ліпшу, тоді і нам буде час і справдано буде таку зміну перевести. Досить тоді буде часу на реформу. Тоді ніхто і нічиї інтереси не потерплять. А до тої пори вдоволяймося своїм дотеперішнім Юліянським календарем, і поважаймо його більше як ми робимо.

- Ів.Д.

ЯК ПРОВЕСТИ ВІЛЬНІ ВЕЧЕРІ

Кожний вільний вечір треба провести так, щоб він приносив певну користь для душі і для тіла. Воно гріхом є збувати його пустими балачками або лише грою в карти, бо є багато других способів, що надаються на це, а тим самим приносять нам користь.

Перший зі способів є читання книжок. Воно може відбуватися поодиноко або гуртом. В гурті, хтось оден що читає добре, читає, а решта слухають. Для такого спільного читання вже треба вибрати книжку чи який другий матеріял, що є інтересний для цілого такого гуртка.

> Написала Анна Фіцович, родом з Калмар, Алберта. Студентка в Інституті ім. Грушевського, і бере курс торговельної школи.

Другий спосіб переведення вечера, є вивчування українських пісень, котрі в нас є гарні, милозвучні і цікаві. Хто знає троха грати, хто знає співати, не повинен пропустити ні одного вечора, щоб не переспівати одну, дві або більше пісень. А гарний спів і музика ублагороднює наші душі і успокоює наші настрої.

Третий спосіб, є ручні роботи. Вишивання, плетення, мережання, дасть нам багато вдоволення а рівночасно поширить наше культурне надбання. Гуртові сходини для таких цілей дадуть змогу навчитись тим, котрі це не вміють.

Загалі, ми повинні старатися провадити вільний час так, щоб свідомо або не свідомо могли використати час, бо час втікає на не поворнє ніколи.

ЧОМУ Я Є ЧЛЕНКИНЕЮ С.У.М.К.

Я є членкинею СУМК тому, що це є організація що відповідає моєму віку і здібностям. Я бачу в цій організації доповняючу школу, де я научаюся багато того, чого не могла-б навчитися де инде. Я вірю що коли більше нашої молоді буде належати до цеї молодечої організації, то буде мати нагоду навчитися багато того, що потрібно для нашого спільного життя.

> Написала Зоня Сулятицька, родом з Гофорд, Саскачеван. Бере торговельний курс, студентка в Інституті ім. Грушевського. Часто виступає зі співом на радіо.

Ціль СУМК є зазберігати якнайліпше наші добрі українські звичаї, а разом з ними нашу українську ідею. Тут також молодь привикає до громадської праці і в знайомлюється з громадськими справами. Вона також дає нагоду для ліпшого знакомства молоді між собою, що витворює спільноту думки і зміцнює єдність народу.

Я дійсно вірю що в організації СУМК вихоляєся багато наших молодих хлопців та дівчат на добрих горожан Канади і добрих та щирих українців. Вони разом піднесуть імя нашого народу і тим здобудуть собі признання. Рівночасно зможуть дати поміч своїм братам і сестрам в Европі, на Рідних землях в їх боротьбі за визволення.

ОДА ДО БУРСИ

(Цей вірш знайдено між старими паперами, о звичайно студенти-бурсаки лишають по своїм відході з Інституту на спільній "люфт". Він, автор, як бачите, назвав його одою, хоч вірш мало має спільного з одами. Але якби воно не було, ми уважали, що це прощання студента має певне значіння для всіх тих, що перемешкали в Інституті через який час. Нагадає воно багато любого, милого та щасливого, що звичайно студенти переживають. Подаємо його так як знайшли. Жалуємо що підпису бракує. - І.Киріяк.)

Колись, як сідоглавим старцем сяду
Коло ватри і грітиму кости мої,
Спімну Тебе О люба Бурсо!
І літа свої безжурні молоді.
  Спімну Твої - кожну дошинку,
  Що скрипіла від стіп моїх молодих,
  Кожну східку, що розгталась,
  Як я біг вгору й вділ по них.
Спімну кімнатку малоньку, чисту,
Стіни - цей музей моїх надій,
Стелик, що на плечах своїх двигав
Все то, що я в голові носити не міг.
  Спімну я й ліжко, де я проспав
  Бурсацького життя половину
  Із товаришами лежачи навхрест
  Як диспута велась до загину.
А дзвінка Твого, О люба Бурсо!
Згадаю його змінчиві контрасти, -
Не раз ждав я на його голос любови,
Не раз, - щоб ти тріс - мусів я закляти.

I вергів волі, Твоїх ректорів,
Хоч-не-хоч треба буде згадати,
Бо від них нераз траплялось-
Багато чого прийшлось набрати.

Спімну також і ту лектуру
Про рідний край батьків моїх,
Гірко було товчи літературу,
Коли на очі мої зсувався "ніх".
  Спімну і друзів, що враз зі мною
  Під дахом Твоїм жили,
  Ми разом їли, в один час спали,
  Долю й недолю разом несли.
Хто був багатий, той був приятель,
Кредит-субота, ох, Боже мій.
Ясніли очі, хто мав дівочі
І за "дозволом" радість серця мрій.
  Спімну усе, усе спімну --
  Це буде красний спомин мій,
  Бо до тебе зайшов я "зелений"
  А вийшов мов еврейський Яромій.

Т В О Р Ч І С Т Ь

Ще не було ні одної людини в світі, щоб була успішною, котра б пробувала бути кимсь іншим, а не собою. - Людина повинна розвивати свою творчість якнайбільше по своїй лінії та по лінії своїх сил, а це буде запорукою успіху. Словом, успіх не є успіхом, коли він не є природно витворений. Це лежить в творчій силі кожної одиниці. Тому, кожна людина буде успішною в своїм життю і карієрі, залежно від степення розвитку і використання своїх природних здібностей. Сила творчости має почин в нутрі людини, або ніґде. Для того, треба давати нагоду свому душевному бажанню і можність висказатись.

> Олександер Ласько, автор цего, покінчив архітектуру минувшого року в Вінніпеґу. Тепер продовжує студії в мальованню. Член студенського кружка "Прометей".

Кожна нова професія або фах, мають свої недомагання або похибки, і це дає місце зужити нашу здібність щоб направити ті похибки та недомагання. Світ завсігди потребує людини, що своїм умом та ділами може удосконалити життевий стан суспільства, новими думками чи новими винаходами.

Не лякайтесь, коли ви маєте плян або ідею котра немала попередника. Не бійтесь що ви молоді і що не будете вислухані. Творіть свою власну думку і приготовляйте власну дорогу до життя, бо в противнім случаю ви не зробите впливу на своє окруження. Ідейна людина все має місце і є пожадана в суспільстві.

Світ є повний дослідників, вчених і паразитів. Умових паразитів найбільше. А той світ все шукає за оригінальною, за пожиточною людиною. Все є місце для лікаря що шукає за новими способами лічення, для адвоката що вміє промостити дорогу до справедливости, для учителя що знайде ліпшу методу навчання, для священика котрий має відвагу сказати слово правди, там де того слова мало сподіються.

Яке не є заняття в вашім життю, пробуйте витворювати свою власну думку та ідею. Постановіть собі, що чи ви осягнете мало чи багато, ви створите щось нового та оригінального, що буде додатком до багацтва світа. Мудра оригінальність є могутня сила і життя. Наслідування нерозумного є смерть.

Здаєсь нема нічого більш убійчого для творчої сили, як брак нагоди на поліпшення та удосконалювання тих діл чи справ, котрі потребують постепенних змін.

Чому пробувати бути кимсь иншим? Будьмо самі собою і показуймося власною оригінальностю, а це дасть нам більше довіря, можність висказу і сильну творчу волю. Пробуймо бути творцями.

ВАРТІСТЬ ФІЛОСОФІЧНИХ КУРСІВ

Майже кожного студента і студентку на філософічнім курсі питають про практичну вартість таких студій. Для таких що цікаві, ми хочемо дещо розповісти, бо воно потрібне і конечне.

Важним задданням є, дисціплінувати наші змисли і виробляти здібности. Рівночасно набути знання, щоб можна було сповняти життеві обовязки. Праця, енерґія і витревалість яку ми виказуємо в здобуванню знання є одинокий спосіб здисціплінувати наші здібности. Якби ми були примушені вчитися те все що ми повинні знати, і вживати те знання, то ми ніколи непотребували б журитися дисціпліною. Але лихо в тім, що всого людина навчитись неможе, і практикувати всего неможливо в оден час або одному чоловікови.

> Олександер Мех, голова студенського кружка в Вінніпеґу. Студент що брав філософічний курс через три роки. Тепер бере учительський курс

Пригляньмося тепер другому заданню наших студій. Ми мусимо рішити яке знання є потрібне для освіченої людини. З писання Спенсера я вибрав пять ділянок знання, та списав їх в порядку.

Перше: Знання котре є конечне і потрібне для повного розвитку нашого тіла і збереження нашого здоровля.

Друге: Знання тих принципів котрі продовжають і поправляють нашу вправу в мистецтві та індустрії.

Трете: Знання яке є конечне, щоб ми знали які маємо права і які обовязки як горожане.

Четверте: Знання інтелектуального, морального, релігійного та мистецького характеру людини і його відношення до природи і цивілізації.

Пяте: Що спеціяльне і досконале знання, котре є потрібне в професії або заняттю, яке студент вибирає собі по скінченню студій.

В коротці, студент повинен перестудіювати сам себе у відношенню до до мистецтва, природи, суспільства і до Бога. Правда, ми не можемо обмежити себе до одної ділянки нашого розвою. Ми знаємо що все в світі є залежне від чого другого і нічо само не істнує. - Отже очевидно що людині треба загального знання. Не вистарчить бути лише фахівцем. Треба бути і горожанином та громадянином. Для цеї ціллі наші студії на філософічних курсах мають велику і неоцінену вартість. Чим більше уваги будемо звертати на таке загальне знання побіч нашого фахового, тим більше пожаданими і користними ми будемо.

ДІМ

Колись давно, люде не мали реґулярних домів і родинне їх життя не було таке складне і не значило так багато. Нині, дім є найважнішою соціяльною установою і від него дуже багато залежить. Нині дім означає більше як матеріяльні достатки. Дім нині є найменша і найважніша соціяльна орґанізація, в котрому віра, любов і самопосвята грають свою ролю. Дім нині є, або повинен бути, більше як місце перебування. Це є домашня кооперація, котра не є залежна від жадного зовнішнього урядування. Це є власна, самоконтрольна демократія. В домі молода ґенерація вчиться найбільш елементарних і найбільш потрібних наук життя. - Тому, на дім тепер, зовсім слушно, звертають найбільше уваги.

- Петро Власійчук, Саскатун.

ЗМІНА ПРЕДМЕТІВ ТА МЕТОД НАВЧАННЯ

Різниця між школою давньою а теперішньою є та, що колись дбали більше про теорію, а тепер більше про практичну науку. Колись вчили для знання, а тепер для життя. - Оден з важних предметів є наука горожанства, котра вчить про практику і проблеми громадського спів-життя. Цей предмет є зовсім новим в теперішних школах і його починають все більш оцінювати. Другим так само важним предметом є наука про домашну економію котра особливо для дівчат має велике значіння. Музика є третим і культурним предметом, котрим нинішна школа цікавиться. В посліно, згадати треба ще і науку про здоровля, котра є практична, а про яку давніше навіть не мріяли щоб в кожній школі викладати.

- Федь Чепіль, Саскатун.

ЧИМ УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС Є ВАЖНИЙ?

Він є для всіх зрозумілий. Там містяться важні статі та оповідання. Він вчить нас пізнавати наших ворогів. Він звертає нашу увагу на важні справи. Він учить нас любити свій рідний край і нарід. Він розбудовує здорове життя. Його видають українці. Видають його за українські гроші. Він гуртує коло себе найсвідоміших наших людей. Тому, ми всі повинні "Український Голос" читати.

- Володимир Мельник, Саскатун.

АМБІЦІЯ

Молодість є найгарніша частина життя. Але в цім часі треба щоб була амбіція. Амбіція щоб принесла добро і користь мусить бути лише до доброго. Бо хто має амбіцію до злодійства, опиниться в криміналі. Коли маємо амбіцію до чогось доброго, то часто нам страшно великих перешкод та трудностей. Але нема чого боятися! Лише малі характери мають страх. Великі люде шукають за трудностями і звичайно поборюють їх. Амбітні, успішні люде, на визначних становищах говорять що їх усьпіх залежить від ось таких услівей: незмарнована молодість, здорові і розумні розривки, вечері студій і читання, роздумування і добрі товариші. Ану спробуймо це на собі!

- Евгенія Сівіцька, Саскатун.

СТУДЕНТКИ І НАША КУЛЬТУРА

Культура є серце народу. Наша українська культура є дуже важна і розвинена коли будемо навіть вживати вискази чужинців про ню. А коли ще візьмемо під увагу те, що вона, та наша культура, мала такі різні перешкоди, то мусимо вважати на ню як на щось дуже цінне та велике.

Наша культура складаєся з таких важних складників як вишивки, писанки, дереворит, пісні, звичаї, святочні традиції, приказки, та мова. Всі вони є важні і трудно сказати котре важніше.

Для нас, студенток, важним є, щоб ми познакомились зі всіми важнішими культурними надбаннями нашого народу. Щоб ми могли вишивати, щоб знали писати писанки, щоб знали святочні звичаї, щоб ми співали, і словом, щоб ми знали все те, що наші прабатьки передали нам в спадщині. Ми в Інституті маємо ще найліпшу нагоду навчитись всего цего, а вийшовши з відси, ми зможемо поширяти своє знання і поміж другими.

- Ольга Охітва, Саскатун.
/Родом з Тілбурі, Онтаріо/.

НЕ ПРИЇХАЛА

У віконці все сідала,
На дорогу споглядала:
Виглядала свою доню,
Перед Різдвом та до дому.
Тато нині у місточку,
Бо приїздить його дочка,
Мати вдома веселиться
бо з дочкою зустрінется.

Мати себе потішає,
Все в віконце поглядає
Фіри їдуть, ідуть коні,
Та немає її доні.
Ось і тато приїзджає,
Мати з хати вибігає:
А деж доня?-Вна питає.
Тато листа витягає.

В листі доня написала,
Що у бурсі ся остала,
На зїзді там хоче бути
Людей мудрих щоб почути
"І ви також приїздайте
Других також запрошайте"
Тут багато людей буде,
Бо приїдуть з усіх всюдів.

Написали: Петруня Крива, і Наталя Войціхівська.
Саскатун.

КОРОТКИЙ ПЕРЕБІГ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ ВІД 1914 РОКУ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

написав
Н.К.Мороз, студент теольоґії в
- Вінніпеґу -

Український нарід до 1914 року вже досить був освідомлений під зглядом політичним. В часі світової війни майже вся шкільна молодь добровільно зголошувалась до війська і тим самим дала доказ лояльности стороні, котру уважала корисну для своєї справи. Перед великою навалою російського війська, яке наступало зі сходу, Австрія мусіла податись на захід. Коли австрійське військо злучилось з німецьким, почалась справжня війна. Тим часом москалі в Галичині поводились по варварськи. Тоді багато українців вивезено до Росії, заборонено друкувати ґазети а навіть читати книжки. Весною 1915 року, Австро-німецька армія враз з українськими добровольцями проломила фронт в Карпатах і російське військо з великими втратами мусіло відступити аж до границі. Ще раз пробували москалі заняти Галичину, однак їм це невдалося. Тимчасом на Великій Україні пішла жива політична праця. Українці лучилися в тайні орґанізації і лише чекали відповідної хвилі, коли зможуть визволитись з цеї віковічної неволі.

В 1917 році вибухає на землях Російської Імперії революція, яка дала змогу національному відродженню України. Власть в Україні є тепер в руках Центральної Ради. Скоро в Російській армії повстав нелад, бо українці відділялись і творили осібні українські полки, так що Центральна Рада могла вже спертися на власному війську.

В тім самім році, в Петербурзі, захоплюють власть большевики і проголошують Совіцьку-Соціялістичну-Республіку. Центральна Рада в той час проголошує Українську Народню Республику. Одначе як лише в Київі почався комуністичний рух і коли в січні почалось повстання комуністів в Київі, піддержане військом з Москви, Уряд Центральної Ради був змушений покинути Київ. Тимчасом представники Центральної Ради підписали мир в Бересті на якім були присутні союзні уряди як Німеччина, Австрія, Туреччина та Болгарія. Україна була визнана Самостійною Державою, а Австрія погодилась дати Галичині повну автономію. Рівнож німці допомогли українцям прогнати большевиків з України. Та цей уряд довго не встояв, а то тому, що німці почали реквірувати збіжжя і всі другі споживні продукти України. На це Уряд Центральної Ради не міг погодитися. В той час німці пішли на хитроці і відмовили гетьманат, а на гетьмана поставили Скоропадського. Однак в падолисті 1918 року, проти гетьмана виступив Уряд Директорії, який складався з пятьох осіб. Цей уряд повалив гетьмана та привернено знову уряд народної Республіки. На чолі став Симон Петлюра, який мусів зводити тяжкі бої з комуністами.

Тимчасом в Галичині, після розпаду Австрії, у Львові на ратуші вивішано український прапор та проголошено Незалежну Українську Республику. Однак, по довгій та впертій боротьбі з Поляками, яким це до того прийшла в поміч Франція з військом Галлера, українське військо знесилено, без харчів, ліків та оруддя, з жалем на серці покидало рідну землю і йшло за Збруч, де лучилося з армією Петлюри. Басарабію і Буковину вже в самих початках розвалу Австрії захопили Румуни, а Закарпатська Україна зістала прилучена до Чехословаччини, як автономна провінція, з імям "Підкарпатська Русь".

В той час в Росії, Ленін скріпив найтемніші маси обіцянками. Пішов війною на Україну. Завзято боролось українське військо але вкінці зморене слабостями мусіло вступати. Симон Петлюра ще при помочі поляків вдруге пробував заняти Київ, однак Поляки його зрадили і заключили мир в Ризі 1920 року, яким признали Україну червоним варварам.

Дальше слідувала крівава господарка червоної Москви і ляхів. Та з кожним роком, чим більше знущань, тим більше серця українців стають переповнені любовю до України а ненавистю до всіх ворогів. Так, що остаточно буде зрив і з нашого народу мусять спасти кайдани, щоб він знова зажив вільним життям.

ДУМКИ Авґуста Новосада, Саскатун.

Наші предки приїхали до Канади не тому, що тут є краща земля, а тому, що тут є кращий порядок. В Україні також є земля і багата земля, але вороги запровадили погані порядки.

Ми є тут на рівні з другими горожанами. Враз з ними ми маємо виконувати горожанські обовязки. Але рівночасно ми є зобовязані затримати свої добрі традиції та культурні надбання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Ми, студенти, є або повинні бути обзнакомлені з темою, про яку я тут хочу ширше написати. А вважаю що це є потрібне, бо часто буває що наш успіх є залежний від метод, які ми вживаємо. Для того, над цією справою варта є застановитися щоб знайти наші похибки і недомагання.

Перш всего приходять нам на місту похибки, яких треба на кожнім місці оминати. Вони є слідуючі:

I/ Ми часто "лише" читаємо, тим способом що наші очі бігають по сторінках паперу, але ми самі, себто наш ум, не вглиблюєся в зміст написаного. Таке читання рівнаєся марнованню часу, бо воно не викликає жадної корисної реакції. - Практично можна робити так, щоб занотовувати собі зміст прочитаного. Нотувати можна олівцем на папері, або таки в умі.

Левко Фарина, приїхав до Інституту Грушевського з Елк Пойнт. Є студентом в учительській семінари.

2/ Друга помилка, яку студенти часто поповняють є та, що студенти часто пробують в послідній хвилі навчитись те, що повинні були постепенно вчитись. Послідна ніч перед іспитом не є найліпший час на стале вивчення даного предмету. Во така наука це скорше потім забудесь а студент може собі і пошкодити тим, що буде мати перемучену голову в самий день іспитів.

3/ Часто трапляєся те зло, що ми не маємо певного та остаточного пляну в своїх студіях. Тоді ми блукаємо і марнуємо енергію.

4/ Похибка також є, коли ми вчимось в слабому стані. Далеко ліпше є перервати студії і прийти до доброго здоровля.

Звертаючись тепер до добрих способів навчання, подам тут вказівки знаного психолоґа Іота, котрий каже:

а/ Почувайте в собі хотіння вивчити досконально те, що вам потрібне. Ніколи не думайте, як переважно думають студенти вищих шкіл, що ви вчитесь для учителя.

б/ Переведіть свої постанови в дійсність. Коли вже рішитесь щось вивчити, не позволяйте собі відійти від цеї постанови.

в/ Уложіть досконало свою денну програму студій, і що найважніше, придержуйтеся її.

г/ В своїх клясах у школі, не беріть забогато нотатек. По лекціях можете їх доповнити.

Отсі подані суґестії є для поліпшення наших студій. Бажано є, щоб вони були приняті всіми заінтерессованими.

ЗАГАДОЧНА ПРИГОДА МЕДИКА

Вірте або не вірте, а я підглянув цікаву подію з життя нашого товариша, аспіранта на доктора медицини. - Зачну з кінця. Одного темного вечера, вибрався наш товариш в непевну подорож. Це було щось експериментальне і солодке для нього. Хоч не предчував він як те все мало закінчитися. - Але що в планетах написане, того не змінимо....

Вибираючись в дорогу, постановив рішуче, бодай раз в життю здійснити свої давні задушевні мрії. І от по довшім блуканню по темних бурсацьких катакомбах, він вкінці зустрінувся з нею, тим своїм викріяним ідеалом, про котрий він часто думав і снив. Зустрінувшись, вони довго і пристрасно вдивлялись одно в другого. Вкінці він глибоко зітхнув і забажав виявити свої найглибші почування, але в тій хвилі, щоб йому в горлі заперло дух, бо певно вона зачарувала його своїми проміннистими очима. -Як тут почати? - подумав собі наш молодий герой і мрійник. -Таж це одинока нагода, яка лише раз в моїм житті трапилася,- і може послідний. Рішучість тут була конечна, щоб ту нагоду не прогайнувати. Зібравши всю свою молодечу відвагу і заперши дух у собі, він ..... зловив її за хвіст і кинув просто в мішок. З тріюмфом, як римський ґлядіятор, почимчикував на гору до своєї кімнати.

Михайло Федорук, питомець Інституту Грушевського. походить з околиці Ворвик. Бере 12 клясу.

ХАРАКТЕР ОДИНИЦІ І ГРОМАДИ

Як поле пшениці складаєся з поодиноких колосків, так і грамада або або товариство складаєся з поодиноких людей. Не всі колоски на полю є найліпші, так як не всі одиниці в громаді найліпші. Побажаним є, щоб громада була сильною, а це можливе лише тоді, коли маємо склад сильних характерів. - Будування сильного характеру, є найважніша будівля. Від цего дуже багато залежить.

Треба також згадати, що ми маємо багато таких черт характеру, які є злі. Таке як недбалість, неточність, непевність та несвідомість не належить до гарних прикмет. Цего всего можна при добрій праці позбутися. Коли в додатку на це місце придбаємо собі добрі навички, тоді все буде гаразд. - Таке будування з середини, зі спода, буде далеко трівкіше як всяке друге.

- Ів. Чарнецький, Саскатун.

НЕЗГОДА

Згода будує, а незгода руйнує,- каже старенька наша пословиця. І ніхто цего заперечити неможе. Ми всі добре знаємо які шкідливі наслідки приносить незгода. Як нема згоди в родині, то і між дітьми нема порядку і виховання примірне неможливе. Як нема згоди в товаристві то воно довго не втримаєся. Як нема згоди в народі і між його провідниками, то також вже. Такий нарід не годен довго втриматись ні далеко поступити. З таких то причин ми повинні підприняти кроки щоб вітця [illegible] не сіяти зерно незгоди. А як де вітцде вно, то заздасу випоколяти його.

Василь І. Бурячик, родом з Дзеомин, Саск. Студент на Саскачеванськім Університеті, знаний в кількох околицях як учитель. Питомець Інституту ім. П. Могили в Саскатуні.

Нас в Інституті є поважне число хлопців і дівчат. Ми зібралися тут зі всіх сторін Канади, з околиць і міст. Наше життя, наші заінтерессовання перед приходом до Інституту були дещо відмінні як то життя, яке ми тут провадимо. З тої то причини, зовсім нема дива, коли часом може зайти яке непорозуміння відносно різниці думки, плянів та настроїв. На самім початку року це є необхідне, та навіть можна сказати, пожадане, Таким способом ми пізнаємо себе.

Та треба памятати що все має свої границі. Вважаймо, щоби в товариських суперечках, змаганнях, та стосунках ми не вискакували поза границі, бо з таких вискоків бувають злі наслідки. Багато ліпше є оден другому уступити, дати себе навіть переконати, як починати баталію.

Коли нині навіть на світі є клопоти, то вони бувають ізза двох головних причин. Або зза поглядів, або зза впертости. Коли ходить оборонити погляд, то перше всего переконаймо себе як, де, перед ким і кілько той погляд треба оборонити. Коли ж ходить лише о впертість, то варта часом уступити. Во незгода наносить шкоди одиниці і загалові.

НАВИЧКИ

Ми часто думаємо про куріння як про навичку, але забуваємо тоді-ж що таке як ходження та говорення також можна заключити до навичок. Добрі навички є потрібні в нашім життю. Але злих треба на кожнім кроці вистерігатися. - А навичка виробляєся як та стежечка в лісі. Досить перейти раз, два рази, і от вже є слід. Тоді чим більше ходимо, тим ліпша стає стежка і тим трудніше нам з неї зійти. Так само наші нерви, наші мускули привикають до повторень, і ми з часом маємо добрі або злі навички, залежно від того, до чого ми навикли, чи "втягнулися" повторяти несвідомо.

Написала Розалія Зюбрак, студентка середньої школи в Інст. П. Могили. Вона прибула з Овкборн, Манітоба.

Ті, що виховують молодших від себе знають вагу навичок. На навичках будуєсь характер. Нам треба характерних людей. То ж треба вважати на всі наші навички і виробляти добрі а поборювати злі.

А ЩЕ ЧОГО СПОДІВАТИСЯ НАМ В БУДУЧЧИНІ?

Дивні річи повстають на світі, так нам трудно уявити собі всякі нові та можливі дива. Ось недавно ще, літак був незнаний. А наші теперішні радія, ще тому шару літ вважали за мрію. Є місця що ще і тепер люде в радію бачуть "нечисту силу" або духів. Сими днями ми є свідками нового способу передавання образків воздухом. І багато чого.

Ось вчені теоризують що можна буде колись відкрити спосіб, при помочі котрого злапаємо ті, давні, звуки та образки, котрі вже були в минувшині. Вони базують теорію на тім, що всякі образки, та звуки передаються при помочі хвиль звукових чи світляних і коли нема перешкоди, вони йдуть в простір. А тому що простір є безмежний, кажуть, що можна знайти спосіб при помочі якого те все можна переланати і відтворити.

Написав Мирослав Яворський, питомець Інституту ім. Грушевського, Едмонтон, Алберта.

Коли б це вдалося зробити, ми можемо ще побачити реальні образки того, що ставалося в часах перед і по приході Христа. Ми побачили б давню римську державу. Ми бачили б пригоди наших козаків. І багато чого могли б побачити, що поширило б наше розуміння давнини.

ДУМКИ МУДРОГО БУРСАКА

I. Котра корова багато ричить, та мало молока дає.

2. Коли ректор сердитий, то найліпше сидіти тихо в кімнаті.

3. Котрий бурсак "голитсє" /бриєся/ той зовсім певне має "дейт".

4. Коли бурсак має гроші, то "золота" йому не бракує.

5. Голодним конем далеко не заїдеш.

- Зібрав Волод. Мисак, Саскатун.

З ДІЯЛЬНОСТИ КРУЖКА ПРОМЕТЕЙ
/за минулий пів-рік/

Цего року відновлення Кружка Прометей наступило пізніше як звичайно буває. Це було з тої причини, що трудно було зібрати до купи всіх.

Дня тридцять-першого жовтня, Кружок устроїв забаву з танцями, де студенти враз з другими забавлялися.

Кожної неділі, студенти сходилися на збори до Народного Дому, де час від часу відбувалися дебати між студентами. Також видніші громадяне давали реферати та відчити.

Кружок брав участь в двох концертах. На обох, почесний голова дав відчит.

Найбільший поступ що Кружок зробив, був той, що започатковано Курси Українознавства, на котрий вписалося поважне число студентів. Курси відбуваються два рази в тиждень. Викладає на них п.О.Івах. Маємо надію що по святах число слухачів збільшиться.

Пляни на слідуючий рік /себто пів-рік/ вже вложені і виглядає що зможемо зробити більше як досі зробили. Треба хиба пригадати, що дебата між Саскатуном а Вінніпеґом малаб бути найповажнішою подією цего другого пів-року.

- О. Мех.

ЗАРЯД КРУЖКА

Почесні Голови: Іван Соломон, Ів.Карасевич, Я.В.Арсенич.
Голова: О. Мех. Заст. Голови: Панна С.Угринюк.
Секретарка: Панна А. Керелюк. Касієр: Н.К.Мороз.
Програмовий Комітет: А.М.Мельничук, О.Іванчук, Панна Д.Ботаманюк.
Забавовий Комітет: Г.Давосир, О. Лехів, В. Стечишин.
Редакційний Комітет: Н.Д. Мороз, Я. Масцюх, С.Лазечко.

ГУМОР

Теодозія Довбуш: Знаєш, Евгеню, я до неба ніяк не пішла б без тебе.
Евгенія Угринюк: /здивовано/ А то чому?
Теодозія Довбуш: Бо я без тебе там ніяк неможу бути.

Леонора Говірко: Як там погода в горі?
Ягольницький: По ухах чути холод, а в ноги тепло, певно що на долині тепло.
Леонора Говірко: Так, тут вже сніг топиться.

ОГОЛОШЕННЯ

Треба двох аґентів, щоб Масцюхови знайшли дівчину. Мусить бути така, що розумна, гарна, грошевита. Але обовязково мусить бути сліпа.

Панні Д.Ватаманюк треба черевичків з дуже довгими обцасами. Бо вона каже, що так мусить дивитися догори що аж карк болить.

Боднарчукові треба ліпшого сполучення з Саскачеваном, бо чогось дуже "банує".

Панночці А.Кирилюк треба поради на серце.

Володимирові Стечишинові треба доброї молочної корови.

Панночці Копоть треба знижки на білет до Саскатуну. /Телеґрама з Саскатуну: Гельо! Ми готові знижку дати. Нехай їде сейчас!/

Кажуть що О. Ласькові треба конче стеноґрафки.

Кажуть що Олеся Лехів пильно вчиться. Думає бути професором.

Кажуть що відколи Василь Назаревич почав дути в саксофон, побільшав йому твар.

Кажуть що Зеновії Процьків треба Вінніпеґської відваги.

Кажуть що Славка Лазечко вчиться по українськи, бо її поеми в англійській мові немають жадного враження на Українців.

Кажуть що Мирослава Угринюк "банує" за минулим роком.

НОВІШІ ПРИКАЗКИ

Неспокійно спочиває той король, що корону носить. - А той що без корони неможе спочивати.

Хто багато їсть, той багато робить. - Але ми бачили таких, що їдять не мало, а до роботи навіть не повернуться.

— НАШІ СЛАВНІ ЛЮДЕ —
в Українськім Інституті ім.М.Грушевського, Едмонтон

ЯРОСЛАВ КРУЦІК: Походить з Линдберґ. Тут в Едмонтоні "бере" одинадцяту клясу. - Герой між меншими від него.
ГРИГОРІЙ КРОКОШ: Надбіг до нас з околиці Стрий, щоб пробувати злапати одинадцяту клясу.
ВАСИЛЬ ГРИГУК: Студент восьмої кляси з Дервент. Наш електрик на університеті. Часто питає: "Може вам, дівчата, радіо попсулось?"
ДАНИЛО КОБИЛЬНИК: Подарований нам з Дервент. "Електричний студент в університеті. Часто питають нас про него: "Чи це той ваш соловейко?".
ПЕТРО ШМЕЛСЬКИЙ: Імпортований з Косів, Манітоба. Добровільно ходить до Університету. Також визначаєся як бурсацький інструктор в поводженню.
СТЕПАН ПАХОЛИК: Присланий зі Спеден. Бере дванадцяту клясу. Безнастанно питає: "Які танки ви ще знаєте?"
СТЕПАН ПОРЦІНА: Прилатів з Дервент. Він є визначний бурсацький летун /не по кімнатах/.
ПЕТРО МАЛЯРЧУК: Пригнався з Дейсленд брати кравецтво. Його щоденне питання: "Хлопці, ваші штани це цілі?"
МИРОСЛАВ ЯВОРСЬКИЙ: ПРИСАДИВ з Елдоріни брати дванадцяту клясу. Йому сподобався клімат полудневого Едмонтону і тому, що неділі їде туди на прогульку.
ВАСИЛЬ МОЙСЕЙ: Молодече життя змарнував в Ендро. Як студент університету має ширше знання про "коровячі продукта".
ПЕТРО ІЛЮК: Його привіяло з Гийрі Гил. Бере торговельний курс. Журиться що важить лише 198 фунтів.
ОЛЕКСА КАРОЛЬ: Родом з Брул. Приїхав до великого міста брати першу клясу.
ДАНИЛО ГУНЬКА: Перший раз появився в Еґремонт а другий раз в бурсі. Хоче брати дванадцяту клясу. На зборах все бере дуже активну участь /Вносить щоб "збори заперти"/.
ЛЕВКО ФАРИНА: Приїхав з Елк Пойнт брати нормал. Зіпсув собі очі при співі, як дивився на одну особу в зеркалі /але не на себе/.
ДАНИЛО СІНЯВСЬКИЙ: Походить з Ребит Гилс. Його вічно питання: "Коли будемо їсти?".
ВОЛОДИМИР ЛУКЧАН: Заблукав до Едмонтону з Ґлендон і пробує брати одинадцяту клясу. Його перші слова у неділю є: "Я до церкви нині неможу йти бо добре не "філую"".
ОЛЕКСА СЛАВІНСЬКИЙ: Походить з Кейленд. Бере одинадцяту клясу. За його здібність в боренню дістав здорову початку від пана Ректора.
ВАСИЛЬ ПИНЧ: Продукт славного міста Калмар. Бере одинадцяту клясу. Займаєся торгівлею цукорків на патичках.
МИРОСЛАВ ЛАЗАРОВИЧ: Походить зі Саскачевану. Каже, що пробує брати торговельний курс. Любить як його кличуть: "Раббі Гутнив".
НИКОЛАЙ БОДНАР: Прийшов з Шандро брати нормал. Заінтересований в психольоґії.
МИХАЙЛО ПШЕЙКО: Пригнався з Мирнам брати дванадцяту клясу. Часто повідомляє нам що він ще живий.
ОСИП ГОЛОВАЧ: Перший раз прийшов до свідомости в Брудейгайм, а другий раз в Едмонтоні. Бере дванадцяту клясу. Його щоденне питання є: "Хлопці чи позичите мені сірника?"
МИХАЙЛО ФЕДОРУК: Привалився з Ворвик. Бере дванадцяту клясу і "Арт-вон". Щось йому "шапки" дому не тримаються.
АНДРІЙ КІНАСЕВИЧ: Привели його зі Смокі Лейк, щоби брав дванадцяту клясу. Його улюблена пословиця є: "Ану, хлопці, по пять центів!".
ІВАН СТЕПА: Пригнався з Ендро брати дванадцяту клясу. Він є бурсацький "соціолог".
МАРІЯ МОРГАЛЬ: Звізда з Калмар /завважайте що на з Голівуд/. Бере нормал. Її велика проблема, - якби то жарт почати.
АННА САВЧУК: Рідна її земля - Мирнам. Думає брати одинадцяту клясу. Також думає бути кухаркою.
ЕЛИСАВЕТА ШАПКА: Репрезентує околицю Вастао. Ходить до торговельної школи. Потребує другого кучеря.
КАТЕРИНА ШАПКА: Привандрувала з Беліс. Учащає до торговельної школи. Каже що буде здібна до бизнесу.

ЗОНІ СУЛЯТИЦЬКА: Прибула до нас з Геферд, Саскачован. Вере торговельні науки. Визначна радіо-артистка.
АННА ФІЦОНИЧ: Прибула з Калмар. Ходить до торговельної школи. Любить "дось перекусити" по півночі, а рано "випити", але не мокрого.
АННА СЛАВІНСЬКА: Приїхала з Кейденц до одинадцятої класи. Закупила всі цукорки в найблищім склепі.
ГАЛЯ СІНЯВСЬКА: Прибула з Ребит Гилс і учащає до нормал. Буде "май" гарна учителька.
ГАЛЯ ЛЕСЬКІВ: Походить зі Спеден. Вере одинадцяту класу. Любить "горст мови", але це залежить від обставин.
ОЛЕНА ГУШТА: Стрий є її рідна околиця. Любить нормал. Її слабість є хлопці.
НАСТЯ РОМАНЧУК: Прибула зі Стрий і ходить до нормальної школи. Її пословиця є: "Тиха вода береги рве".
ПАЛАГІЯ КОРОЛЬ: Походить з Врул і бере першу класу.

ЖАРТИ І ГУМОР

ЛЮЛЬКУ ПАКАЄ: Студент на вакаціях, до батька: -Вставайте, тату, бо сусід вже починає молотити.
Тато: Спи, синку, спи, то лише я люльку пакаю.

РОЗМОВА ДВОХ БУРСАКІВ. Левко до Мирослава: -Слухай, Мирось, ми будемо приятелями аж до кінця.
Мирось: То позич мені два доляри.
Левко: О, то це вже кінець нашому приятелюванню.

В СУДІ. Обжалований /кричить/: Справедливости домагаюсь від вас!
Суддя: Добродію, незабувайте що ви в суді.

НЕ МОЧЕ НЕБА. Ректор: Слухай, Андрію, я радби тобі неба прихилити.
Андрій: Дайте спокій, пане Ректоре, я цо хочу жити.

НЕ ДО НЕЇ ПЕ. Зоня: -Анно, я ніколи не чую як ти говориш молитву.
Анна: - Бо я до тебе, Зоню, не говорю.

ДИПЛЬОМАТ: Ректор: -Михайле, чи ти не обіцяв мені, що не будеш боротися з Андрієм?
Михайло: - Так я обіцяв!
Ректор: - А чи не обіцяв я тобі, що як будеш так робити то не пущу тебе на танець?
Михайло: То і Ви, пане ректоре, не потребуєте додержувати свого слова так як я не додержав.

ХТО ДО ,З КИМ? Степан: -Осипе, ходи зі мною разом учитися!
Осип: - А ти де видів, аби мінь разси з ослом тягнули один віз?
Степан: Гой, не називай мене конем!

ЯКА ГОДИНА? Василько до старшого бурсака: -Прошу Вас, скажіть мені котра тепер година.
Старший бурсак: - За десять мінут буде пята.
Василько: Е, мені не треба знати яка буде за десять мінут. Ви скажіть мені яка тепер.

ПОМИЛИВСЯ: Каже один бурсак до другого: Не розумію як Ректор міг назвати мене старшим дурнем!
Другий: І я так кажу, що ти ще молодо виглядаєш!

В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ. Учитель: - Польська лежи на захуд од України.
Ученик: Та нехай собі лежить. Нехай і не встане!

ШКОДА ЛІКУВАТИ. Хорий студент до лікаря: - Пане докторе! Якби ви мене вилічили, то я умерби з радости.

ДОБРА ПАМЯТЬ. Будеш памятати що ти мені винен пять долярів?
- Так, ціле моє життя!

Панна козак дуже гарно
Вміє танцювати,
І думає цим таланом
Славу здобувати.

А в Котелко гарний голос
Як срібний дзвіночок.
Від всіх її відрізняє
Її голосочок.

Анна Мельник усміхами
Нас розвеселяє,
До кожного, що у бурсі
Щось сказати має.

Панна Криза на машині
Вчиться друкувати,
Має плани в будучности
Листоньки писати.

Наша Грушка в нормал ходить,
Буде дітей вчити.
Має думку в будучности
Нарід просвітити.

Юля Чесник пригадує
Мені мою неньку.
Приголубить поцілує,-
Лекше на серденьку.

І Ортинська вже два роки
В бурсі проживає,
Тож то вона все розумно
Правила тримає.

Оля Щербань, як ми знаєм,
Добре доклямує,
Бо вже здавна на цім полі
Вона практикує.

Анна Вельґан троха пізно
До нас загостила,
Хоч тихонька, але чомусь
Усім вона мила.

А Михасів своїм ростом
Нас переписає,
І байки з Рідного Краю
Нам розповідає.

А Марія Солодюк
Серіозна й тиха,
Не думаєм щоб у неї
Було яке лихо.

І Сівіцька на скрипонці
Вчиться пригравати,
Часом як пічне пищати,
Треба утікати.

Слава Воробець із Кридор
До нас приїзджає,
Каже: "Строгі правила
Бурса нам тримає"!

Тай Стефанія Іванів
Гарну вдачу має,
Ще до того і поетка
Нам вірші складає.

А Охітва з Онтарі?
До нас приїзджає.
Через її добродушність
Ми її поважаєм.

Оля Мисак своїм муром
Може гордувати,
Але вона буде вміло
Людей прикрашати.

А Мулявка на скрипонці
Все нам приграває,
Через свою музикальність
В орхестрі все грає.

Рузя Франко гарним альтом
Уміє співати,
І своєю гітарою
Акомпанувати.

Панна Щурко каже тихо,
Щоб хотіла бути
Великою співачкою,-
Щоб світ міг почути.

А Кіящук як вчительку
Діти муть любити.
Вона знає як лекції
Цікаві зробити.

Оля Химій все учиться
Ніч не досипляє.
Що то вона все плянує
То і ми не знаєм.

Хоч Наталя Войціхівська
Довге ім'я має,
На ґітарі, мандоліні
Добре виграває.

А Вербощук у музиці
Нас переписає,
На ґітарі, скрипці, піяні,
Й мандоліні грає.

І Клюкевич нам на піяні
Грає дуже гарно,
Як заграє, то аж чути -
Не йдуть сили марно.

Панни Гавриш й Воробець
З університету,
Рвуться щоб здобути
Сподівану мету.

Панна Зюбрак з бурсаками
Гарно розмовляє,
Мапітобу вихваляє
Й туда запрошає.

А Маруся Великочий
Що дня до "Тох" ходить,
Маєм в неї ми надію
Що все пильно робить.

Галя Троян нам проводить,
І часом співає,
Яке щастя її чекає
Ми самі не знаєм.

Уложила Стефанія Іванів, Саскатун.

АНТИДОТ НА МЕДИЦИНИ

Після двох місяців науки, брак рухапки дався відчути між хлопцями в Інституті. Вже бідачиска навіть по сходах "знемагали" бігати. Нарікали на всякі можливі болі. Кінець кінців, треба було почати "ґімнастичну клясу" де всі вони могли б мати нагоду на вправи. І почалося. Треба було вставати рано, поред сніданком. Були нарікання на різні гуркоти та тріскоти, були лінюхи, але все таки був гурт що вів перед у сім новім спорті.

Треба признати, що між всіма був один лінюх на імя Пилип. Казали про него що як він до ліжка прилип, то збудити його ніхто не міг. Що ми його просили, що конопадили, він вперався як віл, і неміг зрушатись.

> Автор цего, Северин Слоневський живе в Саскатуні. Покінчив вищу школу і також курс фізичних вправ. - За його заходом почавсь в Інституті клюб фіз-культури, котрий дуже гарно пописуєся.

Одного дня, ввійшов я до него в кімнату, дивлюсь, а він прасує штани. На столі і під столом та на шафі повно фляшок, та медікаментів.

- Гов - кажу, - а це що?

- Та йду на забаву - відповідає.

- Та пусте забава. Але скажи ти мені, пощо тобі того різного мила, та порошків, та препаратів?

- Ах. Це біле, на те, щоб шкіра була така біла як в акторів. Від цего не буде прищів. А це на те, щоб не чути було "В.О."

- Добре, але нащо ці пачечки?

- Е, це тут таку маю масть що від ситасти. А це залізні дріжді щоб на вазі прибув. А тут - каже - маю таку сіль щоби я вагу стратив, тоді як багато дріждів наїмся. А від цеї води то цибулі не чути. А це таке що від него ніг не чути. а це знов .....

- Та гов! - кричу - то вже забагато. Ти ще якої хороби дістанеш що тебе не лише буде невидно але також ти зникнеш як камфора. Я на самогубство не позволю. Гей, хлопці - крикнув я - наш Пилип хоче щезнути. Заберіть від него ті медицини!

З тяжкою бідою ми погодилися з Пилипом, що віддамо йому всі ліки та припарати, коли він прийде подивитися на наш виступ в неділю. Він згодився і прийшов. Дивився та думав.

На другий день, приходить до мене та говорить: -Слухайте! - Ви добру роботу робите. Може приймите мене до науки?

-Добре, - кажу - лише мусиш позбутися тих медицинів.

Він погодився. Хотів щоб подарувати дівчатам, та ми переконали його що небезпечно.

Від цеї пори наш Пилип реґулярно робить вправи і не нарікає на жадні болі ні недомагання. До него прилучилось ще більше і маємо такий гурток козарлюгів, що і враг нехай не попадає між нас.

ТРАҐІ-КОМЕДІЯ

/Зі студенського кружка в Вінніпеґу/

ДІЯ ПЕРША. Ява Перша:

Мороз іде на збори забавового комітету, він також запевнює що вертає в девятій годині бо ще не знає своїх співпрацівників.

Ява II. - девята година - Мороза нема.

Ява 3. - десята година - Мороза нема.

Ява 4. - одинадцята година - Мороза ще нема.

ДІЯ ДРУГА. Ява Перша. 12 година. Приходить Мороз веселий як пташок.

Ява II. Засипляє і продовжує свою солодку розмову до рана.

Ява 3. - Рано. Співтовариші кімнати знають цілий зміст їхніх вечірних нарад. Ява 4. - Мороз дрімає при лекції та час від часу підсмішкуєся тай складає ніби до свисту ґуби. Нараз як лектор свисне, Мороз здрігаєся тай приходить до свідомости тай до нормального стану.

Гарасимик: Ну, що будемо робити нині вечером?

Мельничук: Підкиньмо кводра. Як впаде "голова", то підемо на кіно. Як впаде "хвіст" покличемо дівчат. Як стане "боком" то будемо вчитись.

Онуфрій Григорків: - Братику, я тобі кажу, що як оженюся, то моя жінка не буде дров носити до хати.

Дмитро Назаревич: - О ні, самі будуть летіти до хати за нею.

Мороз: - Прошу доктора, погляньте мені на голову і скажіть чому я лисію.

Доктор: Гм, річ дуже проста. Лисієте тому, що вам волосся випадає.

Кажуть що Маруся Гаврилюк була б доброю лікаркою, бо мягенькі пальчики має.

БІОГРАФІЇ "СЛАВНИХ" ЛЮДЕЙ

/в Інституті П.Могили, Саскатун/

Михайло Вілик з Бордон, Саск. - Перший рік в університеті. Тихий та послушний. Любить прибиратися.

Іван Чарнецький з Прілейт, Саск. - Оден зі старших студентів. Студіює все що до аґрономії /і поза нею/ належить. Голова "Альфа-Омеґа", здобуває військові відзнаки. Любить забавитись з "розумом".

Іван Кохан з Вакав, Саск. - Будучий вірний адвокат. Любить спочивати по обіді, а працювати пізними вечерами.

Михайло Король з Лизард Лейк, Саск. - Живе своїми студіями в аґрономії. Слава йому!

Іван Клевчук з Райн, Саск. - Сила в Інженірстві. Писар студенського кружка. Любить всякі листи писати.

Сарчук Левко з Сокаль, Саск. - Всі люблять його, бо примірний бурсак та інженір третього року.

Авґуст Новосад з Вонда, Саск. - Любить студіювати "права", працювати в комітетах, та вечерниці.

Никола Вінітовий з Брокстон, Саск. - Голова кружка. Ставиться серіозно до своїх студій в медицині, та все має клопіт з голосами над головою. Добрий, хоч до рани прикладай!.

Володимир Ференюк з Вакав, Саск. - Наш спортовик-нормалець. Все йому українські лекції перешкаджають в поступові.

Кароль Ґуляк з Брокстон, Саск. - Наш знаний педаґоґ. Любить жартувати з дівчатами.

Йосиф Бравн з Гефорд, Саск. - Повинен був бути силачем, але ходить до нормал. Добру душечку має, як хто його знає.

Федь Чепіль з Брокстон, Саск. - Тихий та працьовитий нормалець. Ще колись покажеся між людо.

Ілля Панчук з Ґронлид, Саск. - Уродився на учителя. Працює більше як ми знаємо. Кажути про него що "тиха вода".

Петро Стрільчук з Арран, Саск. - Скучає за родинним місточком. Має великі пляни, але що в практику не ввів.

Андрій Скавронський з Желвінґтон, Саск. - Учителем думає бути. Буде сіяти просвіту по півночі.

Петро Власійчук з Райн, Саск. Хоч малий але трівкий в нормал. Кажуть що дівчата його люблять.

Йосиф Скварчук з Дробот, Саск. - Повинен бути працьовитий учитель. Каже:"Ви ще мене не пізнали!".

Василь І. Буряник з Джесмин, Саск. - Ходить до університету але не дармо, бо вже капралем став, і в редакції "Шіфа" пописуєсь. Працьовитий в кружку та вміє наперед думати.

Давид Трофаненко з Брокстон, Саск. - Перший рік на університеті і в Інституті. Любить ходити на прохід по вечері.

Зиновій Харко з Кридор, Саск. - Наш будучий дентист. СУМКівець. Добре репрезентує свою околицю. Любить думати часом.

Орест Михасів з Міхадо, Саск. - Бере початкуючий курс аґрономії. Нарікає що студії перешкаджають йому в совганці.

Володимир Мисак з Поничай, Саск. - Провідник СУМК, знаний як аґроном. Кажуть що він дуже "золото" любить.

З НАГОДИ СВЯТ ЖЕЛАЄМО:

Кіндрачукови - більше книжок для читання і дому близько Інституту.

Лазаровичеві - кілька більше голосів до хору, лиш більш вразних.

Чесникови - Грушок на свята.

Буряникови Михайлови - більше парад і великого уніформу.

Ганущакови - успіху в його грі на ґітарі.

Котелкови - зерно пшениці число перше на кутю.

Кінареви - більше машинерії під руками щоб винахід міг докінчити.

Ковалишинови - повної орхестри до його "бенджо".

Малюкови - нових більших вус, бо ті що були, - сходилися.

Йос. Мельникови - більше світла на коритареви, щоб сено було.

Ткачукови - таких дверий в Інституті щоб не гримали.

В. Мельникови - більше електрики для "велдовання".

Студенському Кружкови в Вінніпеґу - способу приїхати з дебатою до Саскачевану. Або можливости приймити своїх противників.

Студенському Кружкови в Едмонтоні - "Зимних ніг" як будуть їхати на своїх противників в Саскатуні.

Всім читачам цего журнала - Веселих та щасливих Різдвяних Свят.

НА СВЯТИЙ ВЕЧІР

Смеркаєся. Холодний день
У небесах кінчаєсь.
В печі червоний блис огень,
А в сінях вітер грає.

Той тихий і сумний настрій
Несе мене світами,
І я лечу на крилах мрій
До батька і до мами.

- Богдан Лепкий.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ.П.МОГИЛИ
В САСКАТУНІ
"Виховавча інституція, котра має минувщину і котра вказує шлях для будуччини"
—— Свідомі Батьки ——
ПОСИЛАЮТЬ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО ІНСТИТУТУ

З м і с т

І Слово Стало Ділом - Редакція. ..... ст.І.
В День Народження Христа - Галька. ..... І.
Від Редакції ..... І.
Вибір Професії - О.Лукіянчук. ..... 2.
Канада,Ми і Ви - Ю. Стефаник. ..... 3.
Україна,Ми і Наші Рідні - Волод.Дніпренко 4.
Історичні Лекції - Вас.Буряник. ..... 5.
Пощо Журитися - Теодозія Довбуш. ..... 5.
Рідна Мова - Ольга Гушта. ..... 6.
Персональність - Іванна Козак. ..... 6.
Осінь - Котелко-Мельник. ..... 6.
Судове Оскарження - Око. ..... 7.
Дума Вурсака - Мих.Кіндрачук. ..... 7.
Банкротство - Н. Вінітовий. ..... 8.
Наша Ціль - Марія Кіяшук. ..... 8.
Довірря - Стефанія Мулявка. ..... 8.
Час - Анна Гавриш. ..... 8.
Новий чи Старий Календар - Ів.Д. ..... 9.
Як Провести Вільні Вечері - Анна Фіцович... 10.
Чому Членкинею СУМК. - Зоня Сулятицька. ..... 10.
Ода до Вурси. ..... 10.
Творчість - Ол.Ласько. ..... 11.
Вартість Філос.Курсів -Ол. Мех. ..... 11.
Дім - Петро Власійчук. ..... 12.
Зміна Предметів та Метод - Федь Чепіль. ..... 12.
Чому Український Голос? - Влод. Мельник. ... 12.
Амбіція - Евгенія Сівіцька. ..... 12.
Студ. і Культура - Ольга Охітва. ..... 12.
Не Приїхала - П.Крива і Нат. Войцехівська. 12.
Перебіг Історичних Подій -Н.К.Мороз. ..... 13.
Думки - Август Новосад. ..... 13.
Методи Навчання - Левко Фарина. ..... 14.
Пригода Медика - Мих.Федорук. ..... 14.
Характер Одиниці і Громади - Ів.Чарнецький 14.
Назгода - Вас.І.Буряник . ..... 15.
Навички - Розалія Зубрак . ..... 15.
Чого Сподіватися - Митрос. Яворський. ..... 15.
Думки Вурсака - Волод.Мисак. ..... 15.
З Діяльности Кружка Прометей -О.Мех. ..... 16.
Оголошення . ..... 16.
Наші Славні Люде - ..... 17.
Жарти . ..... 18.
Наші Дівчата - Стефанія Іванів. ..... 19.
Антидот на Медицину - Северин Слоневський 20.
Трагі-Комедія. ..... 20.
Біографії Славних Людей. ..... 21.
З Нагоди Сият - Богдан Лепкий. ..... 21.
На Сият-Вечер. ..... 21.

Ч и т а й т е
"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"
Часопис, що гуртує довкола себе найсвідоміший український загал

КАЛЕНДАР
1937

"СТУДЕНСЬКИЙ ЖУРНАЛ"

Виданий спільними силами Студенських Кружків "Каменярів" в Саскатуні і "Прометей" в Вінніпегу

Саскатун, Саск. Грудень 1937 року.

ВІД РЕДАКЦІЇ

[illegible] є друге спільне число Студенського Журналу видане спіль[illegible] Студенських Кружків в Саскатуні і Вінніпегу. На сьому [illegible] дакуємо всім студентам-дописувателям за їх підприємчи[illegible] праці. Хай се будуть початки більшої будучої студенсь[illegible] котра остаточно буде нам на корість.

[illegible] також були змушені дещо більше або менше змінити щоб при[illegible] [illegible]теріял до сего видання і коли ми немогли зужити всего [illegible] то ми дуже жалуємо. Редакція обмежилася до найменшої [illegible] для приміщеня сего матеріялу.

[illegible] тут нагоду і желаємо всім студентам, читачам і Україн[illegible] [illegible]дови Веселих Різдвяних Свят і Щасливого Нового Року !

.....

ЗМІСТ

[illegible] .....Михайло Боднарчук..... [illegible]
[illegible] Культура.....Стефан Крепякевич.....2
[illegible] студентів.....Анна Котелко.....3
[illegible] Курсацькі Правила...Михайло Буряник.....3
[illegible] Сторонця.....Лелія Гоненюк.....3
[illegible] Світового Миру.....Н. Зинитой.....4
[illegible] .....Ю. В. Процюк.....4
[illegible] .....С. Химій.....5
[illegible] Річи.....Г. Андрусяк.....5
[illegible] .....С. М. Дорещук.....5
[illegible] Дівчата.....Н. ВОЙЦІХОВСЬКА і С. Химій...6
[illegible] .....М. Кіндрачук.....6
[illegible] .....А. К. / Вінніпег/.....6
[illegible] до сту. кружка..І. Клевчук.....7
[illegible] що?.....7
[illegible] Студентами.....В. М./ Саскатун.....8
[illegible] .....А. Данильчук.....8
[illegible] .....В. Мисак.....9
[illegible] з [illegible] .....С. І. / Вінніпег/.....10
[illegible] .....М. Кіндрачук.....10
[illegible] До Життя.....М. Корель.....10
[illegible] для дівчат.....В. М. 10
[illegible] .....О. Данильчук.....11
[illegible] Україна.....Петро Сас.....11

ДЕ ШУКАТИ ЩАСТЯ

За щастям люде гонятся як за найважнійшою ціллю на землі. Отже виринає питання чи справді де є щастя? Може щастя це тільки злуда ?
Життя днів дитинства -се щасливі часи! Та тільки не для дитини що пережила отті щасливі часи але для старших що оглядаються на свої минулі літа дитинства. Тай праваді коли отті минулі часи дитинства пригадаємо собі, перед нами відкриваются веселі і радісні образки , нас опановує туга за минулим . Нам здается що тоді ми не мали ніяких турбот ні турбот ні горя і що ми були найщасливійшими!
Чи справді воно так є ? Чи буває щаслива дитина в своїх літах ? Она не може чутися щасливою будучи під строгим наглядом своїх родичів котрі її навчають на кождім кроці . Всяка залежність когось виключає повне щастя . Оден ідеал дитини є вирости і стати на рівні з дорослими ,се щастя .
Та коли дитина стане дорослою людиною ,чи тоді чуется щасливою ? Шкільна дисципліна стає на перешкоді щастя . Здаєтся молодим що аж тоді осягнуть повне щастя коли стануть зовсім незалежними, коли в ступлять в життя подружне.
Дочекались , увійшли вони у повну насолоду його, та лише на хвилинку. Те що в золотих снах і молодих мріях, здавалося таким гарним чарівним і принадним, дійсности стало звичайною, далекою від щастя.
Отже людське життя має свою дорогу по якій само йде і нас за собою веде. "Все йде і все минає" Приходить старість зо слабими силами, тягарем і бідою. Пізнаємо що вже нема як шукати щастя у майбутньому.Тоді людина починає жити своєю минушиною. Вона жалує за тими часами, Коли вона була в розцвиті своїх сил.
У початку жите вона мріями дитячих літ, з надією у майбутньому: у старости жие вона в романтичнім сумі згадуючи часи минулі. Одинокою ціллю через ціле життя є знайти щастя, та на своє розчарування людина його не знаходить.Так проминає життя тих людей що за щастям шукають там де його нема. Самий світ зо всіма його скарбами та розкошами не може нам дати справжнього щастя.
Щастя в повноті, знаходиться у Бозі. Коли ми віддамо свої серця у Божі руки, то напевно знайдемо задоволення в нашим життю. Щастя приходить до людини з його серця, з його душі. Через віру у Бога чоловік знаходить чисту любов, душевний спокій і правдиве щастя.

Михайло Боднарчук
Студент Теольогії
у Вінніпеґу....

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Поляки і Москалі а за ними і инші як такі голосять що Українці се на пів дикий і некультурний народ. Головно Поляки широко голосять що Українці то є Азіяцкою дичию і що його розвиток є небезпечний для культурної Европи. Такі представки перед світом є погані а ще гірше коли чуженці начитаються такої думки і дістануть цілком хибні понятя. Примірок такої лихої думки почуєм лише від народів котрі стараються Український нарід і його культуру заграбати.
Українська культура існує від більш як тисяч літ. Нинішна Українська територія була ще перед Різдвом Христовим освідком Грецьких колоній і інтересів старого Грецького купецтва куди сягала культура Римської імперії. У середних віках почав плисти на Україну Дніпром Византійський културний народі під ними виросла наша старо-Українськакультура Київ та Галича. В княжих часах України вона сягнула так високо що Галич чи Київ перевишав тодішний Париж і або Льондон величністю богатства торговельним значінням. Чим була тоді Польща? Відним лісовим краєм ? Знали її Німці лише тому що туда вела дорога на богату та культурну країну. Чим була тоді Москва ? На пів диким Азовським краєм. Отже бачим чим була тоді Україна а чим вона є тепер, завойована не високи и културними людьми.Отже схаменімось ми Українськи сини бо тільки на нас лежить доля України і скорше чим пізніше завіє вітер синьо жовтий прапор над Київом і стане свобідна Самостійна Україна на віки вічні ?

Стефан Крипякевич
Студент вишої школи
у Саскатуні ,.....

Людина повина своїм умом сягати аж до хмар, а ногами твердо стояти на землі.

Ніч є лише дрібосенькою чорною крапкою у морі світла солярної системи .

З Життя Студентів.

З початку шкільного року для нових прибувших студентів відбулися вводини з забавою. Новобранців було сім дівчат і дванадцять хлопців. Хоч терпіли страх та муки, за те по вводинах гарно забавилися. І сей самий вечер ми пращали Домініяльну Королеву С.У.М.К. котра відїхала до Альберти. Сотник місцевого відділу С.У.М.К. вручив Королеві Ортинські гарний дарунок від студентів на спомин.

При кінці жовтня відбувся прабальний вечерок для Панні Троян., котра покінчила студії музики у Саскатуні і відїхала брати участь у нові Українські фільмі а разом продовжати студиії співу у Злучених Державах. На спомин голова Каменярів вручив єї гарней дарунок від місцевих людей.

Наші товариства відбували свої засїдання реґулярно, де відбувалися дебати, промови, музичні точки, вокальні та загальні співи, на котрих студенти гарно пописувалися. Товариство Могилянок також відбували свої сходини у Інституті.

А тепер при кінци сего шкільного року, студенти відїзджають на вакації до дому. Веселих свят!

Анна Котелко
Сту. [illegible]
Саскатун.

БУРСАКИ І БУРСАЦЬКІ ПРАВИЛА.

Перше поглянемо на наші бурсацькі правила, котрі деякі з нас уважають затяжкі і немилосердні. Рано вставати то зле бо як нестанемо то не поснідаємо. На Українські лекції то нікому часу не стає, має шкільну роботу [illegible] болить. А як треба іти на засїдання Каменярів або на спів то [illegible] іти бо шкільний товариш обіцяв що до теетру возьме. А по осьмій годині як у кімнаті сидіти? Якже то можна так? Йому прецінь можна було у дома до опівночи [illegible]андрувати. І так як він у дома научився то він і тут так хоче робити, не думаючи що він нікому лише собі шкодить!

Бурсак як перебуде у Інституті оден або два роки і був примірним бурсаком що заховався після правил Інституту то він буде знате все те що лише по Українських округах треба, іменно, музику, спів, історію, літературу і т.п. Бурсак як заїде до українського округа то так люде сподіються всяких порад. Як сей бурсак був з тих що неуважав бурсацьких правил то негоден ді поради дати ані задоволити людей. Він аж тоді побачить свій блуд і аж тоді схоче поравитися але то вже запізно.

Ми бурсаки маємо між собою таких що як він бурсацькі правила не буде важати то він думає що він кривду робить другому, але нам треба йому показати що він лише себе окривджує. Бурсаки, памятайте що наша будучність і будучність наших людей і будучність нашої держави лежить в таких інститутах і в церкві. А як ми не будемо їх поважати то заптаймося себе, яка наша будучність буде?

Михайло Бурянник.
Сту. Технічної Школи...
Саскатун Саск.

ЗАГАЛЬНЕ ЗДОРОВЛЯ

Ви як прочитаєте сю статю то може скажете як приповідають, "Голодні куття на умі", хоч я неголодна але куття мені все на умі бо то є для мене домашнє господарство/гом економикс/. Мене студія домашного господарства дуже інтересує бо то можна сказати є нова галуза студії в порівнаню з другими і для неї є велика будучність.

Від давних часів люде старалися поліпшувати способи набуття домашного господарства, матеріяльного богацтва і знання а занедбували найбільший свій скарб, Здоровлє! Буває таке-чоловік працює тяжко аби здобути маєток та як його здобуде то не може з него користати бо як богацтво здобув то зате здоровля стратив. Його добром користають доктори. Часом студент провадить свої най кращі літа у школї і як скінчить свої науки то мусить йти до Сенаторії або нести свою науку з школи до гробу. Не дуже богато лїт минуло як люди більше інтересувалися плеканням худоби, як догляданням своїх дітей. Нераз на виставі худоби можна побачити малого блідного хлопчину що привів на виставу весь вже телля котре важить 800 фунтів і велике як корова. Як було би то красше як би той хлопчина був такий здоровий як те теля! Його навчили виплекати ситу худобину а не навчили як стерегти свого здоровля. Цікава річ є що богато фактів про здоровля відкрили професори Бекок. Стінбок, та другі коли старалися поліпшити раси худоби Голстін через добре плекання. Після того доктори доглупалися що як можна поліпшити худобу тим способом то можна і людину.

Від тодї дослідів на людях переведано і корисної інформації здобуто. Кажуть що через кілька років то буде рахуватися за встид бути не здоровим навіть на найменшу недугу хоч таку як кашель. Недуга буде знак не свідомости або недбайливости.

оліпшення здоровля людей Канади є одна з найважніших задач Міністерства Просвіти і Здоровля. Вони стараються то зробити через просвітну організації жінок і через науку Домашнього Господарства у вищих школах. Ми Українці неможем усі справі [illegible] тися позаді. Українські Студенські Кружки тут можуть своїм Людям помочи. Вони можуть передавати вартісну інформацію. А ще важніще вони можуть бути добрим примірою як вони будуть шанувати своє здоровля бо у здоровім тілі здоровий дух і лише тоді ми зможем добре панувати і працювати для нашого народу як тіло і дух до праці спосібний.

Гоминюк
Студентка Університеті
Саскатун Саск.

ЗА СЦЕНОЮ СВІТОВОГО МИРУ

Ті що є проті світової війни, ставляться так тому що вони не обдумали яка велика корість може вивязатися колиб світ що тепер є такі невірючім насрою і напроженю на якусь злочинь, прийшо до тої нагоди перекіпіти пару років у горячі безмежні безмежні війні. Як високо цінилиб і шанувалиб люде мир тоді! В перші мірі всі що так твердо операються проті війни не бачуть можливости тої що добра війна всіх управителів державних спаслаб від тої чорної хмари безробіття, бо коли минула війна знищила десять міліонів молодих людей то можемо певно зачислити сорок міліонів на слідуючу війну, через модерні апарати і способи війни. Число війною позбутих осіб пропорціянально малоб бути около девять сот тисяч для Канади. Тоді небулоб причини для безробіття і властителі булиб примушені видавати вищі платні.

Після доброї війни індусрія дісталаб великий новий замах. Много поруйнованих церков, шкіл, памятників і инши будівля булиб відбудовані, як також свіжі матеріяли для слідуючої війни мусілиб бути знова придбані. З сего повстаєби великий попит за винахідниками на полю техники. Всі тоді подрібні корости війни булиб майже безчислені і по кількох роках війна направилаб більшість наших теперішних світових недуг.

Оден важний чинник проті війни є те що війна побирає великі видатки Але хто про се дбає він пускається на розкіш і прогульку у війні. Люде і так марнують багато грошей на ріжні дурниці а се буде на корість. Але помимо того війна є ще принадна і романтична для много молодих і старих осіб. Дальше є легка можливість упоїти нарід тою думкою що вони будуть боротися за високими ідеалами і в таких очарованих думках можливо зробити велику жертву. Всім помогають політикарі і священики що додають інспирацію до боротьби бо споминають борців як великих жерто-давців для свого народа і Бога. Отже бачимо що війна є найкращий спосіб для знищення най більше народу в найкорочім часі.

Н. Винитой
Сту. Університеті
Саскатун Саск.

ХАРАКТЕР.

Кождий знає яку вагу кладе світ на характер людини. Господар коли принимає когось у найми то сампеpед хоче довідатися про характер тої людини. Громада коли вибирає людину до заряду то у сам перед розвідуєся про його характер. Такихпримирів можна богато найти де характер грає най важнійшу ролю в життю людини і доказує що добрий характер є всюда пожаданий.

Щож то є характер і як його виробити собі? Характер не є те чим він себе приставляє анї навіть те що про него люди думають і говорять, але тим чим він в дійсности є. Дж. С. Мил каже що характер се є цілковито сформована воля. Иншими словами, характер се сильна система налогів котрі ми творимо рік річно з дня на день кождим своїм рухом. Кожда людина постепено з дня на день виробляє свій характер і старається сформувати його в як най красшей спосіб. Будовання доброго характеру залежить богато від обставин в котрих людина знаходится і від людей з котрими має стичність і від котрих бере собі примір. Тут приходится згадати приповідку "Скажи менї з ким ти сходится то я тобі скажу хто ти є". Або "З яким стаєш таким остаєш".

Можна уявити собі що кожда людина пише книжку сого життя з дня на день. Не є се книжка звичайна але можна уявити що кождий день життя се є одна сторінка а кожда година життя то одне речення і так постепенно побільшує ту книжку до кінця свого життя. Вартість тої книжки буде залежити від характеру тої людини. Коли та людина мала добрий характер то та книжка ніколи не знищится. Рік річно та книжка стане при міром для богатьох людей. Не раз чуємо приказку що "Визначні люди нїколи не вмирають". Се тому що опис їх життя є згаданий другими людьми передаваний з ґенерації до ґенерації яко примір і матеріял для [illegible] сформування доброго характеру.

ХАРАКТЕР/ продовження/

Богато думають що можливість доброго характеру є лише тоді коли людина посідає високі школи. Думають що коли одягне степінь на університеті то добрий характер тої людини сформований автоматично. Не так се буває,-характер,а важка то є дві відмінні справи. Школа дасть науку але не дасть знання. Тому богато високо вивчених людей немають характеру,не мають і жадної вартости. Таких то людей можна навати"вченими дурнями".

Родичі роблять помилку коли занедбувають виховання своїх дітей з малу. Покладають богато надій на те що діти здобудуть собі добрий характер у вищі школи. Часто виходить тоді таке що дітє не надаються направити своїх злих навичок,бо як пословиця каже," Нащо бик навик тим і вістанится". Тоді родичі чуються надзвичайно розчаровані коли по думають що дітє мають високу науку але у очах характерних і визначних людей не мають жадної вартости і поваги.

Одже щоби виробити собі добрий характер,треба на те звернути увагу змалу,бо лише тоді в молодих дітах можна навернути чи на добре чи на зле,бо як на кажуе приречення,-" Нагинай лозу поки ще молода".

Ю.В. Процюк.

ТОВАРИШІ.

Товариші є дуже важними скарбами у нашому житю. Сумний той хто живе без товаришів. Наша робота може для нас лекшою стати коли маємо вірних товаришів до помочі і з ким поділитися думками. Ми чуємося веселі коли маєм нагоду помогти нашим товаришам.

Однак треба осторожним бути коли шукаємо собі другів. Богато людей се легко важуть і думають що коли хтось з ним ся сходить і забавляється то він є його товаришем. Наші вірні товариші шанують нас за нашу вартість,за вдоволеність яку вони дістають коли знамипрацюють,поділяются радощами та смутками нашими і не за гроші або за наш вигляд.

Ми повинні шукати собі таких товаришів що будуть з нами симпатезувати і готові подати нам поміч у найпрекрійших хвилях,бо тоді ми пізнаємо їх вартість. Але і ми повинні бути готові подати таку саму поміч нашим товаришам. Кажуть," Роби для других так як би ти хотів щоби вони для тебе робили". Коли наші знайомі посьміюються як ми у клопоті то ми можем бути певні що вони не є вірними товаришами.

Наші товариші мають великий вплив на наш характер. Коли ми виберемо злих товаришів,за час ті злі товариші заведуть час до певного зла і наша репутація може стати зачеркнена. Не одно життя є зруйноване при злім товаристві.

Товариськість не є збудована в одним моменті. Кожде щире слово чи діло дає нам більше довіря до тої людини. Коли би ми раз підозріли що наші товариші нам щось зрадливого чинять,то ми можем бути певні що так може знова потворитися,отже найліпше таких обминати.

Щоби мати добрих товаришів то ми самі мусим такі бути. Наша найбільша веселість є у тім коли ми зможемо других розвеселити. Коли б ми поважали одні других як рівний з рівним,як би то богато краще було жити,бо за часто ми кладемо других на нищий щебель від себе.

Оля Химій
Сту. Вищої школи. Саскатун

МАЛЕНЬКІ РІЧИ.

В своїм житєві подорожі ми дуже часто витрачаємо свою силу,свою здібність, свій час на здобуття великої слави,великого маєтку і вагаючи великих річей, а забуваємо про велику вагу маленьких річей в нашім щоденнім житю. Забуваємо що дуже часто буває що малі короткі слова є найсолодші, що маленькі милостині найдальше досягають, що малі на вигляд неважні діла приносять найбільше добра, малі серденька є повні щирости і любови - а малі грядочки найліпше оброблені.

Малі книжечки найбільше читані, коротенькі пісні найбільше улюблені. І коли природа бажає створити щось надзвичайно прикрасного, то творить з малисеньких річ... малі діямента, маленькі перли!

Ціле життя, то комбінація маленьких річей.День створений з маленьких сонячних промінів, а ніч чудова з маленькими зорями. Щоби наше життя було повне щастя, то звернімо більше уваги, з щирістю й любовю на маленькі річеи в нашім щоденнім житю?]

Панна Г. Андрусяк. Вінніпег.

ОТСЕ МОЯ ДОЛЯ...

Я шукав життя даремно
Дармо шукав волі,
Дармо мріяв я дитятем,
Про кращую долю...

Стебло зів'яле, билинка я
На осіннім полі-----
Вітер гуде, слота, що дня,
Отсе моя доля.....

С. М. Дорощук.

НАШІ ДІВЧАТА...
/в Інститутї ім. П. Могили/

[illegible] з Гефорд,
[illegible]
Го Сукнільську корону,
Не [illegible] тримає.

Ломїя Гоменюк з Альберти,
До унїверситету учащає,
І Домашну Господарку,
Дуже добре знає.

[illegible] з Манїтоби,
[illegible] здібність має,
[illegible] "[illegible]",
[illegible]

[illegible] з Стирджес,
[illegible]
[illegible] будучинї,
[illegible]

[illegible] з Кадворт,
[illegible] проходжає,
[illegible] голосочком,
[illegible] звеселяє.

[illegible] з Сенді Лейк,
[illegible] у нас!
[illegible] ку корону,
[illegible] у тримає.

Ана Гладун з Мікадо,
Нас [illegible],
Зате буде добра учителька,
Бо до того здібність має.

Анна Романович з Ростерн,
До музики талан має
І своїм грою на піянї,
Нас розвеселяє.

Марія Король з Кендо,
Инше заняття має,
Бо в докторськім офісї,
[illegible] всїх здоровля дбає.

Юстина Санець з [illegible],
Також Нормал побирає,
І бути доброю учителькою,
В будучинї бажає!

Наталя Войціховська,і Ол[illegible] Химій
До "Калїджет" ходять,
І про наших дівчат,
най вірши складають.

Н. Войціховська..
і....
О. Химій.

....

ВПЕРЕД !

[illegible]!, [illegible] мов доганяє,
[illegible] ясних мрій,
[illegible] розбиває,
[illegible] тихий мій.

[illegible] я лечу,
[illegible] блискучих промінь,
[illegible] розігріли,
[illegible] на той день.

А там - тихенько зсьміется,
Веселий спогад давних днїв,
Коли то в дома я гуляв,
Без журби, весело життя вів,.

А тут тепер, сиди, думай,
Студиюй безупинно ті книжки,
Щоб для тебе лекше було,
Проходить життьові шляхи!

Сьпіши вперед! Орлами летом,
Лети! На хвильку не ставай,
Степами, полем, очеретом,
Сьпіши! Та мрії здоганяй.

М. Кіндрачук.

....

ПРИЯТЕЛЇ.

[illegible] людина має певний напрям у життю, котрой она старается [illegible] скорше чи пізнійше. Се звемо амбіцією. Але часто [illegible] то ми здійснимо найяскравійше свою амбіцію, однаком [illegible]. Ції ми чули про випадки людей, котрі осягнули найбільші [illegible] і здобутки, а розминулись з найбільшою річой в життю [illegible] стан. [illegible] чули про мільонерів, котрим їх велике богацтво не принесло ду[illegible] задоволення і котрі відобрали собі життя.

[illegible]к можна осягнути щастя у життю ? Від ріжних людей почуємо ріжні [illegible], [illegible] нїхто не заперечить то що одних з найважнїйших чинників [illegible] щастя і душевного задоволення, є через щирих приятелїв?! Так [illegible] потрібно для рослин, сонця і води, так само нам потрібно приятелів [illegible] нашім життєві подорожі, приятелї з котрими ми можемо дїлитися своїм [illegible] і радостю, котрим радо помагаємо і котрі нас не відкинуться в [illegible] кий час. Дїйсні приятелї се є найдорожший скарб, бо вони приносять [illegible] те що ми за гроші не купимо. Отже шукаймо і держімся сего скарбу?!

А. К. .....Вінніпег.

....

Дїйсні переживання вартнїші, ніж переказанні переживання инших людей.......

ЧОМУ Я НАЛЕЖУ ДО СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА!

Коли ми возьмемо під роз вагу супільне становище українських студентів на чужині то відразу знаходимо відповідь студентського погляду, "Чому я є членом сту. кружка?". З якоїсь причини, чито через те наше самопониження чи то через погорду англійців до нас, українське студентство гуртується лише до малої міри при англійських товариствах але го ловно при українських. І нині ми багимо що по цілій Канадийські країні де тільки знаходиться горстка українського громадянства, між иншими товариствами, існує також український студенський кружок. Отже нимо волі ... до заключення що такі кружки мусять грати важну ролю в студентськім життю.

Ми бачимо що програми засідань на зборах переводяться виключно в українські мові. І коли український загал годиться що найсильнійший предмет для стримання асиміляції є рідна мова то бачимо на яку корість ... виходить. Инші точки на програмі складаются з українських пісень, музичних творів добат, промов, і т. д., і вся програма плянована в тею ціллею щоби поширити рідну культуру між студентами.

Не малу ролю грає кружок такі в нашім суспільнім життю. Ми знаємо з історії що українці в загалі не люблять підлягати законам аторотету. Се була наша найбільша слабість підчас всяких політичних чи військових змагань. Студентський кружок є місце де ми маємо нагоду витворювати пошану до старших а особливо до нашого заряду. котрой ми виберанмо з па між себе. І коли ми будемо вміте поважати самі себе і одні других то знайде що ми зробили поступ у перод.

Члени студентського кружка також забовязені точно виповняти обовязки і к ... поводитися в товаристві. Коли ми зрозумієм вартість сих пр ..., то радіймо тим що ми додали ща дв і перлй до нашого характеру котрі остануться знами на все.

Студентський кружок приставляє місце де студенти мають нагоду пізнати не лише самі себе, але також укр. інтоліґенцію. Для студентів є дуже важне пізнати думки і стрімлїння людей котрі вже пережили студент ський вік і нині займають те суспільне становище до якого ми прямуємо. Укр. загал дивится на своїх студентів як на бодучих провідників. Кождий студент мусить зрозуміти що скорше чи пізнійше, він змусить взяти сей обовязок на свої плечі. На скілько локший буде сей обовязок, коли ми студенти будемо приґотовоні до него!

Ген то чуємо від деяких студентів, що такий кружок не варта навіт того часу що від студентів вимагается, богато чуємо і подібного і від старших. Студенти! Лишім на хвильку сї наклепи і застановімся над сим питанням- Де будемо працювати після наших студій? Девятьдесять і пять процент з нас з мусить від повісти," Будемо хлїба шукати меже своїми"! Отже не забувайте кобзарових слів.........

Учітся, брати мої,
Думайте! читайте,
І чужого научайтесь,
Свого не цурайтесь!

Іван Клевчук.
Сту. Індк...Ірей..Віннїпег.

ЧИ ТО ПРАВДА ЩО........

П-на А. Андрусяк має "міліон-доляровий" усмік

Тов. Мороз хоче знати чи то правдива ознака мудрої людини котра мало говорить?

Тов. Ю. Ковалишин хоче знати чи хлопець котрого полюбила найгарнійша дівчина в світі повинен чутися щасливий як ангел ?

П-на Зобрик дуже банує за Саскатуном ?

/подано з Вінніпеґу/

НАГОДИ РІЗДВЯНИХ-СВЯТ ЖЕЛАЄМО......

Тов. Чесников - соломяного капелюха щобе не було зимно у ухи.
Тов. З. Тимчакови - "Липстик", "руджу", і "перменент кучерів" щоб дівчата менше любили.
Тов. П. Сасови - більше дівчат в студентськім кружку.
Тов. С. Крипякевичови - більшого "штабу" до редакції, але лише для помочі.
П-нні Г. Андрусяк -"Сувенір" від "Кларк Ґейбла".
П-нні О. Вішивецькій - ще одної фотографії з нього.
Тов. А. Данильчукови - більше чаю на студентських зборах.

ГЕТЬМАНИЧ МЕЖЕ СТУДЕНТАМИ:

Студенти та члени нашого кружка мали велику честь витати у собе на ... , Гетьманича Скоропадського, котрой тепер відвідує Укр: гетьманські центри у Канаді: Для него Інститут устроїв велику вечеру де були також присутні гості і з міста: По вечері Гетьманич Скоропадський був ... проковляти до студенто на що він радо згодився: Його промову доукуемо майже у повні.....:

...ечесний отче та шановні українці! Моя подорож у Канаді дає мені ...довичайну велику моральну піддержку, бо я тут стрічаю рівних укр: ...дей, котрі всі мріють про одну справу, та стрімлять до одної мети! ... до тепер велику часть гостити меже нашими Католицькими прихильниками, ... нинїшней вечер дає для мене, приємність, честь та радість були тут у вас меже Православними, бо я самий є Православного віроісповідания.

Ви студенти майже усї уроджені тут у Канаді і всїм вам чїкаво чути про долю наших українців на наші рідні земли: Я був особисто на Україні через чілей той час як наша Україна будовалася, та боролася за свою свободу: Я також був свідкомзанепаду тої держави, і я певний що вам всім є цікаво знати чому то наша держава не устоїлася:

Після окупації Укаїни большивиками, на Україні постав великий рух для тої цїли аби ті помилки що опричинилися до упадку Української держави ... не потворилися: У ті цїли постав Гетьманський рух, ... витворити серед наших Українських мас, спільне порозуміння ... для нашої Української справи!

... ціль не була ясна, нїхто незнав як раз якої то ... Ука... і нїхто не знав як то він мав ту Україну будувати- ... як ... занепаду нашої держави: За те ми ще тепер приготовля... ... що у той спосіб ми поможимо досягнути сей наш святий ...

... українська молодь і Ви українцї, мусимо знайти одну ... і думку аби наші державні помилки більше не потворялися, ... витворуеся оден тип українського патріота котрой має лише ... все- ціль збудовання самостійної української держави!

Ціль ... приїзду до Америки була побачити тих людей попирають наш Гетьманський ... ух, але разом менї є велика приємність стрічати других ... сердечно чуюся радий бути тут меже вами- людей незнаком... ... ... українських патріотів!

Через ..., ми будемо мати це одну нагодк доверщити нашу ціль, тому ... мусимо бути на поготовлю: Я твердо вірю що ми тепер будемо ... ... приготовлені скористати з сеї нагоди аби разом збудовати вільну самостійну Українську державу!!

------------------------------ -

По вечері Вельможний Гетьманич витався з всїми студентами та підписував їм їх " Книжечки Підписів",.На нас він зробив велике вражіння а наші дївчата ще по нинї чванятся тим що," Бачиш, я маю власноручний підпис Гетьманича Скоропадського"!

В: М: .:Саскатун:

НАМ ПІД РОЗВАГУ

Нераз приходиться нам почути від молодих студентів котрі покінчили свої школи що вони незнають що мають далі робити щоб остаточно ... вибрати собі життєве заняття. Вони знаходяться на роздорожу життя. ... вони застановляються над питанням куди вони мають дальше поступ...

... ... або і товариші не піддають їм бадьор... та морального поперття тоді вони дуже лигенько стають пасивні , ... байдужні що до своїї будучности. Припустім що пару років так безціль... ... , тоді збігом часу він дістає заняття, але таке низеньки що ... дає жадної можливости кращої будучности аби як він щиро працював.

По кількох роках напливає на його ум огірчення за те що він не... вибрав собі кращу долю в життю. Ну, і кого-ж винувати ? Теперішна ...пресія знищила багато молодих мрій та амбітности . Але тут потріб... ... подивитися з иншого боку: Депресії були і.будуть. Нам треба розуміти що природа нищить все те що є слабосильне , невитривали та якому ... бракує відваги боротись за все краще. Як говорить Шевченко:

"Борітеся----поборете
Вам Бог помагає".

... ... то нас скаржуться на фінансові обставини але мусим знати ... ... мовить повної перепони, тому що можливо защадити трохи потрібних грошей в молодих літ. Чи не краще побідувати в молодих днях ... зазнати кращої долї в старших літах.

/продовжене/

Отже на те питання "до якаго фаху або професії престати" відповід така: Українців в Канаді є поверх 350,000, а мають небільше як 20% професіоналістів а тих других 80% йдуть до чужих. Отже для наших молодих професіоналістів заняття легенько знайдеться. Мав нагоду почути від одного знайомого медика таку думку--"Завжди напевно де осиджуся, але так українську мову отже не журюся". Тому непозволяти собі приопадати духом, але це при нагоді подати помічну руку своїм товаришам та товаришкам котрі хитаються на роздорожу.

А. Данильчук
Сту. мидицини
Вінніпег Ман.

Я.

Дуже мало знао, коли хто застоновляется над тим, що причина майже всіх людських непорозумінь та непотрібних сварок є звязанна з одним примітом людського характеру, котре ми можем найлекше пояснити одним словом -"я". Непорозуміння меже товаришами, сварки може дітьми, домашне "... " угруповання людей на ріжні партії, релігійні секти, все те повстало з одного жерела, з впертої людської натури аби показати своє -я! Однак трагедія сего питання є та, цей відділ "я" людського характеру можна контролювати, так що нам непотрібно час марнувати на ... , котрі остаточно шкодять не лише нам але всему суспільству взагалі.

... що чим менши образована людина є, тим більше вона старається ... свое "я", та удає що все знає. Образованого чоловіка можна ... по тім, що він все дуже осторожно говорить, та не удає що ... "всезнайко", а найбільше по тім що він покорится противникови навіть тоді коли він певний що правда по його стороні, однак бачить що ... "опозиція" може привести до певної шкоди, бо противник нечислиться з фактами, лише виводить свое "я". Тут як раз ... найбільша слабість "українського" характеру. Завелике число з нас є ті, що не числяться з ... потребами, з більшостою, з вимоганнями організацій... , або противно є ті що кидаються на всі можливі сторини, аби ... свое "я"!

... згода є неможлива- однак більшей коопаративний рух можна ... через розумне порозуміння про спосіб у який ми маємо себе ... з другими. Якби ми уважали себе, як крапля води у морі, то тоді велика часть теперішного непорозуміння би зникла як роса на сонці! Не накидайте свое "я" на других, то тоді побачите що сей світ і ... стане? Навіть жертвовання себе для других приносить ... більшу корість від впертої та непокірного становища. " Робіть так для других як би ви хотіли щоби другі робили для вас"! Во так лише роблять образовані та славнілюди.

Всім нам відома перша подорож Линдбурга через Атлянтійський Океан Він летів самий і всей світ уважав се яко його власний успіх. Найого стрічу зібралася велика маса народу. Однак коли він зліз на землю і ... премієр Франції спитав " Яка була твоя подорож"?, то він відповів " Ми були дуже щасливі." Всі присутні були здивовані, бо він летів самий і самий зліз з арopляна - а тут відповів " МИ Були дуже щасливі" Коли премієр спитався , " А хиба ще хтось стобою приїхав?" , то він з усміхом відповів,"Так,хиба ви невидити мого друга!!" ... Кілько з нас українців були би поділили той успіх з ... машиною? Однак ... так повинно бути. Коли ми возьмем сей примір Линдберга для себе, то тоді ми зможем бути певні що ми станем також "Народом"!

В. Мисак. Саскатун.

ВЕСНА ?

... весна надходить,
І сонце пригріває,
А сніжечок біленький,
Із землі щезає.

З горів високих,
Потекли річеньки,
Несуть свою воду,
У море глибоньке.

Цьвітом рясненьким,
За-цвили садочки,
Що аж чудно, дивно,
На те все гладіти.

У гаю зеленім,
Заспівали пташки,
Вся природа одізвалась,
Як діти до мати.

Марія Реваковська
Ганнуся Гладун.

КУДИ ЧОВНИ ПЛИВУТЬ?

Веселая річка,
Золотий пісок,
... день і нічка,
Лерада і лісок.

Пливуть листочки,
Вальони бульок!

А ... човники-
До їх сточинок?

У далі плине річка,
І ... млинок,
В діл долиною,
І по під горбок.

П. Лабач.

ПРИВІТ З МАРСУ!

Ми віроми що се буде для вас великою несподіванкою, але на днях ми дістали слідуючий привіт від студентського кружка" Сапієнта" на Марсі, одержаний через новий апарат винайдений одним з наших інджені[illegible], [illegible] точність ручимо: "Витаємо вас, члени кружка " Прометей" і гра[illegible] за вашу працю? Ви є золото українського студенства у Вінніпегу, і ми дуже тішимося тим що ви знова згуртовалися до купи і ма[illegible] всі як оден в задіІІ Користайте з сеї нагоди [illegible] веселім настрою! [illegible] свої здібности а прийде час що кождий з вас досягне сьві[illegible]! Між вами бачимо славних музикантів, письменників, докторів [illegible] діячів в всяких ділянках життя ?!

С. І. ..Вінніпег.

" ТУ ТД"

[illegible] Тимчок: Мене найгарнійша дівчина на світі любить !
[illegible]: ..А як ти знаєш що вона найгарнійша є?
[illegible]: ..Вол, я сї так самий казав, а вона сего не заперечила !

ВОРОБЕЦЬ.

[illegible] напроти сонця,
[illegible] горобець.
[illegible] небече,
[illegible].

В моїм горю наче море,
Тиха хвиля надійде,
Забуваєсь всяке лихо,
Здаєсь радість вже буде.

[illegible] скінчилось,
[illegible], та весна,
[illegible] ясне сонце,
[illegible] вже зима.

Найгарніші тоді мрії,
Мене ведуть до життя,
І сьпівають доки лихо,
Не поверне з забуття !

М. Кіндрачук.

ПРИГОТОВЛЕННЯ ДО ЖИТТЯ.

[illegible] мистство вимагає постепеного приготовлення. Наше життя є [illegible] між добрим а злим і ми повинні приготовлятися так щоби ми [illegible]ками над злим. Ми видимо що у всесвітнім життю, ті [illegible]ками котрі приготовляюця до сеї боротьби. Се відноситься [illegible] до людей але і до всякого живучого сотворіння. Навіть зві[illegible] плянують якби то їм пережити довгу зиму і до того [illegible] [illegible], і лише ті вийдуть живими на весні, котрі собі [illegible] достадку їди.

[illegible]ед нами стоїть велика та трудна завдача, до котрої [illegible] приготовлення, щоби ми могли певно устоїти за свої пра[illegible] народу. Тому ми повинні брати активну участь у суспіль[illegible] [illegible] інтересуватися загально громадськими справами, читати к[illegible], журнали, і ґазети. Треба також мати денне заінтересовання і ро[illegible] [illegible] справ серед нашого завалу, щоби у такий спосіб при[illegible]товити себе до проводу і помічної участи в нашім громадськім життю.

Таке підготовлення залежить до великої міри, такі від самих нас, від кождого з нас окремо. Коли у нас не буде бракувати ініціятиви по[illegible]святити охоти і труду, то ми безперечно вибємося на провідні місця і зможемо дати відповідний провід.

Перед нами лежить велика будучність, котра майже цільковито залежить від нас. Яка буде наша молодь така і наша будучність! Тому кождий з нас повинен поставити собі за ціль що він має стати [illegible] чоловіком і великим працївником на нашім громадськім полю. Коли ми будемо до сеї цілі стреміти, то нам лекше буде еї досягнути !

М. Король.....Саскатун.
Сту. Агрономії.

ПРИЗНАЧИННЯ ДЛЯ БУРСАЧОК.!

[illegible] чорнобриві,
[illegible] бурсаками,
[illegible] бурсаки бідні люди
[illegible] буде з вами!
[illegible] жартуючи,
[illegible] кине,
[illegible] іде до кімнати,
[illegible].

Неслухала чорнобрива,
Залюбилась тяжко,
Полюбила бурсака,
Як знала: ненько!
Тепер плаче, гірко плаче,
До школи не ходить,
Бо бурсак а " Брокував",
Тай більше не водить!

В. М.

. . . .

[illegible] нам бурсак що світ ся крутить... Ну то нехай- менше пе ?
[illegible], то така річ що молоко дає... І ми то вже, також знаєм!!

Воєнні Спомини

[illegible] ще буб хлопчиско
[illegible] мене [illegible]тичиско
[illegible] кого страхця,
[illegible] має,
[illegible] хватає,
[illegible] - не [illegible]ця.

[illegible] школи
[illegible] спори
[illegible] ків,
[illegible] ний того,
[illegible] знайти такого,
[illegible] не тікати поскіз.

[illegible] звінна людська слава !
[illegible]
[illegible] краю,
[illegible] було багато,
[illegible]
[illegible] гаю.

Щоб слави заробити,
Я порішив найбільшу збити.
Улоті -а не які!..
Вже камінюку маю,
Готсялюсь, примірню,
Щоб влучний був, отак!

Та доля знай сміялась,
Коли до мене приглядалась,
I каже: "Я йому!."..
Я камінь ледви кинув,
А він коняку гримнув,
Таки у голову саму.

Що кінь робив - байдуже!..
Чи лаяв мене дуже...
Та моїй славі край!
Рука би несписала..
Дубового покушав сала,
Що дав учитель.. Гай, Гай, [illegible]!

Олекса Данильчук.
Віннінег. Ман.

НАШ КРАЙ УКРАЇНА.

[illegible] - Країна,..
[illegible] руїна,
[illegible] нуе,
[illegible]
[illegible] смерть усюди,
[illegible] груди,

В Країні нашій - не с[illegible]ій,
У хаті нашій - не[illegible] чужій.
Тако терміне, що ми тут
А звідтам чуєм брязкіт пут,
Однаком віримо: прийде час,
И засвітить сонце і [illegible] нас!

Петро Сас.
Віннінег. Ман.

БУРСАЦЬКА КОЛЯДА

Нова радість стала, яка не бувала:
В Саскатуні, славнім місті, Бурса заснувалась.

Те Бурса Могили, славного владики,
Де для люду ростуть сили, славні провідники.

[illegible]стають славні козаки завзяті,-
Щоб народу в кожній хвилі, могли провід дати:

Могли провід дати у кожній годині:
Про це кожний українець нехай знає нині.

Бурса - це велика справа,
Хто дасть жертву на цю бурсу - чести йому і слава!

Буде довго жити, будуть го хвалити,
Що в нас важний для нарзду знав, що мав робити.

15-12

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ім. П. МОГИЛИ
в САСКАТУНІ, САСК.

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ім. П. МОГИЛИ
в САСКАТУНІ, САСК.

ІДЕМО В ПЕРЕД!

Сказав оден Англійський письменник, Томас Гардий, що життя людини се є боротьба своїм окруженням. Така боротьба вимагає знання науки, що можна скорше зрозуміти своє окруження.

Світ йде в перед... Коли ми лишаємося позаді, наше окруження стає більше скомпліковане і ми стаємо без сильні зрозуміти його.

З причини теперішної війни, не раз заходить питання між студентами "Чи є чого далі іти науковими амбіціями?" Поклик до війни закінчить наші пляни в осягненню наших ціль-а наші амбіції закінчаться в боротьбі на воєнних степах.

Однак, війна не повинна бути жадним перепоном в наших цілях. Війна се є боротьба з темнотою. Викликання сеї війни доказує що такі держави як Німечина, і Росія, лишились по заді на культурнім полі а головно їх провідники, і їх окруження стали їм нерозумілі, і бачили лише оден вихід з того, а се, викликання війни з свідомостю.

Двацять оден літ минуло від закінчинню світової війни. Однак, двацять оден літ для піднесання держави на вищий культурний степень є дуже короткий період. Сей період доказав те, що демократичні держави, як примиром Бритийська Імперія, де є воля і свобода, мали більшу нагоду своєму заголови, як і провідникам, освідомитися як се зробили держави під диктатурою. Їх провідники є нищого наукового калїбру, і коли навіть в їх державах знаходилися одиниці котрі йшли в перед з свідомостю, то в той самий час вони ставили окруження своїх провідників більше скомпліковане, і тоді життя диктаторського проводу вимогало позбуття тих свідоміщих. Чи так не ставалося в Росії, або в Німечині?

Коли диктаторський провід притримав свої держави на степеню свого розуміння, то той час поставив їх в дуже з компліковане окруження, себто з демократичними державами. Брак дипльоматичної свідомости, брак зрозуміння і вирішення світових справ, викликає війну.

Отже коли є заклик до війни то ми йдемо до боротьби з темнотою, котра поборана, злежить боротьбу з нашим окруженням.

Тут звернуся до слів нашого українського письменника Івана Франка, де в своїй поезії "Каменнярі", він каже: "Лупайте скалу!"--пробийти скалу--поборіть темноту!

Коли заглянемо в історію сего Інститута, то зауважимо що се є інституція через котру перейшов довгий ряд студентів "Каменярів." неначе місіонарі кинили собою "каменярі" по ріжних закутках українського населення щоби дати свою поміч в наукових напрямах. Відзначились вони як добрі українці, і добрі горожани сеї держави. Ми шануємо демократію, і розуміємо її-а дотого під кождим зглядом стараємося поширяти те знання для всіх тих що заїхали до сеї держави з тих Европийських держав де панує диктаторське правління.

Сего року ряд каменнярів збільшився. Студенти є розподілені на ріжні галузи науки як вимогає наше теперішне суспільне життя.

Без огляду на теперішну війну ми гордо відзиваємося до наших попередних товаришів-"Каменнярів ....."МИ ІДЕМО В ПЕРЕД!"

За редакцію,
Ю. Процюк.

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ім. П. МОГИЛИ
В САСКАТУН, САСК.

БУРСАЦЬКА КОЛЯДА.

Нова радість стала, яка не бувала,
В саскатуні, славнім місті, Бурса заснувалась.

То Бурса Могили, славного владики,
Для народу ростуть сили, славні провідники.

Виростають славні, козаки завзяті,-
Щоб народу в кожній хвилі, могли провід дати.

Могли провід дати, у кожній годині:
Про це кожній українець нехай знає нині.

Бурса-це велика справа,
Хто дасть жертву на цю Бурсу,-честь йому і слава!
Буде довго жити, будуть го хвалити,
Що знав важно для народу, що він мав робити.

ЗАМІТКА РЕДАКЦІЇ: З ТОЇ ПРИЧИНИ ЩО НАШ ЖУРНАЛ ДРУКУВАЛИ САМІ СТУДЕНТИ КОТРІ НЕ Є ВПРАВЛЕНІ НА МАШИНЦІ ДРУКУВАТИ ЗАЙШЛИ ПЕВНІ МИХАНІЧНІ ПОХИБКИ. ПРОСИМ ВИБАЧИННЯ.

Введення в Інститутї.

На початку кождого року Інститут відбуває формально свої "введення" всїх тих студентів,катрі перший раз прибули до бурси.Про цю важну традиційну подію можуть бути всякого рода думки.Дегто думає,"дурне",дехто"старомодне"-дехто"непотрібне",інші"прикри"...Позвольте!

Сама теорія і практика введення є дуже а дуже стара.Від самих початків старші все формально приймали молодших у свої ряди,у формі систематичного,формального введення.В Полудневій Америцїще і тепер буває таке,що тато родини висилає своїх синів в дикі-лїси.Коли той молодець дасть собі раду і верне в якусь певну пору до дому,живий,здоровий,то се знак що він може безпечно приставати в склади вояків того села-він вже є рівний,з ними.Безперечно ті що були слабі і тілом і духомто,- або не могли вибути призначиний час,або і ніколи не вернули Така традиція є звичаєм кождого народу.Індіяни Канади,на примір,мали своїх"бревз".Тих своїх молодих кандидатівна цю поважну честь у своїх "трайбс" вони мучили в ріжнородні способи.Пазурі їм живцем витягали, босих на горячих вуглях ставили і тим подібно.Коли переттерпів всї завдання то він ставав один з них,коли хоч скривівся або цілком не витерпів,так його проганяли і він звичайно кінчив свої лїта між "бабами

Таке введення завелося у всїх важніших і більших Інституціях кожного народу і в теперішній час.Всї університати,школи,товариства, мають свого рода введення.Чого?Бо лише в такий спосіб можна пізнати чи той молодий кандидат є здібний і відповідний бути одним з нас.Природа має одну головну підставу"перемога найздібніших".Коли хтось є на стілки сильний духом і тілом що може витримати всї завдання без жаллю і без нарікання,коли він не кривиться,то він безперечно є добрий вояк!

Це є формальне введення.Воно для нас є приготовляюче.Ми можемо догадуватися,які завдання будуть на нас наложені-і ми можемо самі на перед приготовитися до всего.Таке введення безперечно має свою вартість.Але-чи свідомі ми,що ми кожний день нашого переживаємо введення? Кожний хлопець і кожна дївчина,хочи чи не хоче,колись в життю прийде на зустріг тяжким прикростям навіть і мукам.Чи ми є приготовані на се нам до сеї пори може родичі давали всьо,що потрібне до життя.Може коли ми є щасливі що наші родичі є багаті.Ми є модерні.Пощо нам журитися? Тато все нам постарається.Чогож нам журитися про якісь там обовязки про котрі нам хтось згадує?Миж молоді лише раз!Кілько з нас так думає?Чи такий погляд на світ і на життя є здоровий?Ми шукаємо веселости і втім біда,що не знаємо де та веселість лежить.Ми думаємо але не певні чи то до нас Шевченко казав:"Не шукайте того на землї що і на небі номА"?

Ці обовязки про котрі наші старші говорять,про котрі так прикро нам слухати;ті котрі ми відсуваємо на бік,іґноруємо;ті обовязки котрі зникають наколи почуємо яку коломийку,є як раз ті котрі нас приготовлять до введення життя і дадуть нам те щастя і ту веселість за котрим ми на сліпо шукаємо.

Наші старші може "олд фешонд" а ми є модерні.Але вони для нас придбали те все,що ми около себе видимо і маємо.Чи ми є оправдані лише шукати за "ґут тайМ"?Наші батьки нам дали життя і все,що потрібне до того життя по своїй зможности.Що ми передали нашим наслідкам?Чи ще більше як наші батьки нам дали?Цікаво?

Вже близько 20 років минуло як під маленьким містечком Базаром розтріляно 359 наших молодих хлопців за те що вони не хотїли відрікти ся того всего що їм їх батьки передали,те що було їм рідне і миле.Перед смертію наймолодший з них виступив на перед і ворогів сказав:"Кати,звірї,прокляті собаки! Ви наших рідних мордуєте,Ви наш маєток нищите,Ви відбираєте від нас те що для нас є найдороще і хочете щоби ми добровільно піддалися!Ніколи! Хлопцї чоло до гори! Ще не Вмерла Україна!",і за лунав їх голос і понїс в гору до хмар,слова любови до своєї неньки.Але не докінчили першої стрічки.Загудїли скоростріли і всї 359 повалилися в гріб, що самі собі викопали.

Не знати колиб прийшов критичний момент чи хто з нас подібно відгукнувся----але-- щож я знаю.....

від себе лише прошу Бога о одно:

Не дай спати ходячому
Серцем замирати,
І гнилодою колодою
По світї валятись:
А дай жити,серцем жити
І людей любити.....!

В. Панчук.

Людина повинна своїм умом сягати аж до хмар а ногами твердо стояти на землї.

Ніч є лише дрібосенькою крапкою у морі світла солярної системи.

МОБІЛЇЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СИЛ.

По кождій сторонї ми нинїчуємо слово"мобілїзація!"Саме слово мобілїзація нагадує старшим українцям покликання на фронт,колись до Боснії битись за Австрію,або на Японський фронт боротися за Російську Імперію. Молодше поколїння памятає добре покликання до війська в 1914 роцї.А цими днями кличуть нас на Аліянтський фронт боронити волю сьвіта.

Для нас українців може і мусить бути двояка мабілїзація.Перша це дійсно брати участь у битві, а друга і я вважаю що це є більше корисна як перша, а то мобілїзація наших сил,сил сьвідомих і будуючих. В першій мірі,під цей час,ми мусимо показатися добрими та лояльними до Бритійської Імперії.Ми зможемо це зробити лише тодї,коли ми українцї зберем всї свої сили до купи,коли ми заведем дисциплїну і будемо підпорядкуватися одному проводові,коли ми всї будемо йти одним шляхом до одної мети.

Мусимо признати,що довгими роками полїтика сусїдних держав творила хотяй повільну,зате певну деморалїзацію меже українцями.Яким способом лише вдалося,вони старалися зробити з українцїв пропащий народ. І це пригноблення витворило два типи людей--або дві скрайности.

Перша скрайність,це наші оптимісти.Ці оптимісти думають що коли поінформують світ про те що нас є 45 мільйонів,тоце є дуже похвальна та корисна річ для нас.Забувають вони,що люди з боку розберають справу зовсїм холоднокровно і як признають великість українському народові,то хіба тому що він є найбільшим поневолиним народом в Европі. Є народи в Европі,котрі числять лише кілька мільйонів а мають свої держави.Отже дуже потрібним є відріжнити великість від якости,сили свідомі,будуючі,від сил темних або руйнуючих.

Друга скрайність є наші песемісти.Вони мають замало віри в себе самих,в свій народ та у свій провід.Думають вони,що все те,що наше то гірше,низше,підліше.Вони стараются засимілюватися зміненням імен і тим подібне.Однак це не поважає за собою зміни вигляду лиця,або зміни характеру.Нам треба зрозуміти,що зміна імен ніколи не заступить характеру людини,коли його в неї бракує.

Вважаю ці скрайні погляди як шкідливі,відкидаємо їх і приходимо до питання:коли мобілїзація наших сил то яких? Очевидно,що не всїх як і попадуть, але, добре розваживши лише тих, що будуть приносити для нас корість.

Такими силами можемо називати ті,що помагають в піднесенню й поліпшенню української справи на цілому світї.Змагання до незаложности,до власної держави,це один може з найважніших способів для піднесення українського народу.

Ми це зможемо найкраще зробити,коли ми будемо"самі собою" коли ми зрозуміємо,що в нас є культура,лїтература,історія,котра дорівнює а часом перевисшує культуру инших державних народів.Не досить знати що в нас культура є,але потрібно обзнакомитися з нею.Тодї ми зможемо зрозуміти,чому нам не треба мати те почування нищости.Тодї ми дійсно зможемо сказати,що ми тморимо мобілїзацію---мобілїзацію українських свідомих,будуючих сил!

ОЛЬГА КІЯЩУК.
Студ."Нормал".

СТУДЕНТСЬКИЙ ДЕНЬ.

Сонце сходить,
Мороз скрипить,
А бурсак вже,
Над книжкою сидить.

Сїм тридцять дзвонить,
Послїдний дзвінок,
А він вже готовий,
Йти на снїданок.

В осьмійгодинї,
Він вже з книжками,
Весело до школи йде,
З своїми братами.

Прийшов до школи,
Якраз на час,
І до всего готовий,
Як батогом "Трас".

Богато трудностий,
Він переходить,
Але вірить,що нічо
Його в науцї не зловить.

Сонце заходить,
Мороз скрипить,
А бурсак далї,
Над книжкою сидить.

ПЕТРО ЛАБАЧ.

НАДІЯ.

Ні долі,ні волі у мене нема,
Зосталась тільки надія одна:
Поглянути ще раз на рідну Вкраїну,
Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро,-
Там жити,чи вмерти,менї все одно
Поглянути ще раз на степ могилки,
ні долі,ні волї у мене нема,
Зосталась тільки надія одна.

Леся Українка.

КАПИТАЛІЗМ.

Топорішна капіталістична система є під огнем. Тому корисно буде застановитися на деяких точках сеї економічної системи, і взяти під увагу її корість та її помилки. Причин як з одного боку так і з другого боку є богато.

Перша помилка сеї системи безперечно є підле розпроділення маєтку. Се означає що маєток і прихід ріжниться від чоловіка до чоловіка, і від групи до групи. Наші списи доказують що найбільша частина маєтку належить до найменшої групи людий, тоб то капиталісти. Далі списи доказують що більша маса людий заробляє пропорціонально дуже мало, о очивидно їх маєток малий. Як повстала ріжниця між людьми і чому вона істнує? Перша певна причина є що кожда людина ріжниця індивідуально від другої і тому мусить бути ріжниця в їїх здобутках. Як би кожній людині дав однакову нагоду, то в протягі часу ті люди мимовільно поділилиб на групи. Розумійші і більше амбітній в короткім часі знайдутся у ліпшім фінан совім стані як їх менше амбітні сусїди. Причини до сего існують були всякі, але найважніші є двогородовій, індивидуальні і суспільні.

Фізичні і умові перепони є одідичені, і ми зараз бачимо чому огрупования мусить бути в опрації як природне правило котре ріжнить чоловіка від чоловіка. Друга причина котра не є природна але повстає від першої є нашім суспільнім окружинвем. Ріжниця економічного маєтку приносить з собою ріжницю суспільнім положенню в котрім та людина знайдется і в її потомках. Модль може бути фізично і умово досить розвинена але не маючи економічної нагоди мусить остатися бідною. Сим способом культурна, моральна і професіональна наука молоді є дуже обмежена.

Дальше се система дає нагоду витворити само заінтересования і самолюбство. Кожда людина пробує зробити життя компетаційно, без огляду на скривдження других. Під капиталізмом кооперація є ідіалом, котрий ні коли не знатирилїєпоється. Капиталізм нагороджує матеріально а не культурно. Самозаінтересования і АМБІЦІЯ ЗРОБИТИ МАЄТОК не включає своїм плянованню ту ліпшу сторону людського життя котрого потрібно в гармонійні суспільности.

Критикуючи капиталізм ми мусимо також згадати і добрі аспекти сеї системи; Капиталістично-економічна система була збудована еволюцій но через сотки років і тому вона мусить мати свої заслуги.

Перше, вона дала волю розвинутися прогрисивно в скорім часі. Друге, вона людині дає психічний грат з тому що нема легальних правил, котрі робили перепони у його планованю. Це не є конечний прихід, але прихід самого задоволення і тому має свою вартість, отже хоч тут нема економічної різности, то кождий має за то психічну свободу.

Ця система також не володіє ніякими легальними правилами, котрі кажуть, що людина має споживати, коли під соціялізмом уряд це регулює. Це само в собі заборе ту людську волю, котру чоловік здобував століттями, і вона йому дорога. Історія показує, що західна цивілізація під капиталістичною системою зробила найбільший поступ; В цім краю напр. вильлад, свобода робити і заробляти, здобула між людьми той [illegible] елемент, котрий винайшов всякі технічні продукційні способи, і [illegible] наші природні багацтва є розвинені більше, як в котрім другім краю. Дух свободи найбільше причинився до цего індустріяльного поступу. Це є факт не збитий. Навіть Карло Маркс, ініціятор соціялізму, признав що капиталістична система більше зробила за послідних сто років, як другі системи перед її часом.

Ми коротесенько перебігли певні хиби, котрі під капіталістичною системою існують, і котрі поділили люди на кляси, даючи більшу частину матеріяльного маєтку, і більшу нагоду меншости, тоді як більшість людей знаходиться в труднім положенню. Дальше, ми зробили перегляд доброї сторони цеї системи і прийшли до заключення, що вона дає психічну волю і свободу до ініціятиви продукції і волі споживання.

Рох. Благий

Виховання в Інституті.

За минулих кілька місяців ми всї переживали життя як попередне. Для котрих воно є розрадою--для інших воно є тяжкою працею поборювання нашого незнання, але для всіх воно є щастям.

Тут в Інституті ми маємо нагоду здибатися з найкращими українськими працівниками, з зарядом і провідниками. Ми маємо нагоду побачити як поборюють життєві перепони не лише наші провідники але також провідники інших народів.

Треба для нас всїх памятати, що ми молодь, маємо заступити їх місце. Тож незабуваймо запримічувати найкращі прикмети наших провідників в певній праці на певнім полі. Памятаймо також, що нам треба знати їх вдачі і невдачі. поширювати вдачі а виорібнювати невдачі.

Коли ми цего що неробимо, то з початком Нового Року ми всї візьмімся до такої праці, розвиваючи свій ум найкращими діяльностями, приготовляючи себе не тільки для шкільних іспитів, але на дійсних провідників українського народу.

М. Доброволеьский.

Чому незбудовано України у [illegible]

Версайський договір закінчив найбільшу світову війну. Всі сподївалися, що цей договір подбає бодай до певної міри задоволити всї народи, щоб потім всі міждержавні суперечки були залагоджені без війська. Та так воно не сталося, бо той самий договір забув про український нарід, котрого питання тому кілька місяців назад було одно з найбільших питань в рішаючих хвилях другої війни.

Може хтось спитати, чи старався український провід збудувати свою державу? На це питання навіть наші вороги признають, що старався, бо самі голосили на відповідь нашому проводови, що України не було, нема і не може бути. Одначе сьогодня вони бачуть свою помилку і мусять признати що Україна була, нема, але мусить бути, щоби затримати спокій цілого світа і також щоб дати другим державам жити-бонема нічого такого, щоби робило українців гіршими від других. Противно, українцї повинні бути більше горді, як другі народи; що вони могли свою батьківську приналежність зберегти, помимо довгої неволї.

Одна з тих приналежностий є українські традиції, за котрих українцї памятають. Приміром, надходять Різдвяні Свята, як ми всї радїємо, що наші мами не забули за дванадцять страв, а батьки не забули ще й осінни заховати по снїпочкови пшениції, щоби їх внести до хати разом з сїном на Святий Вечер: Наші співи, український нарід держить вдумках і виливає їх лише на самоті. Наші танки такі самі за гарні. Поза те ми маємо багато більше таких традиций, котрі ми памнятаємо.

Коли так, то чому нема української держави.? На це відповідь короткa--підписателї договору в той час були українськими ворогами, а котрі небули такі, то про українців дуже мало знали. Одні старалися як лише могли, щоби України не було, а другі недбали і тому наші замагання в 1918 році не були успішні. Але помимо того, український нарід сьогодня більше як коли вірить, що позакінченню цеї війни, знова повстане вільна, незалежна, свобідна і соборна Українська держава!!

Л. Войціховський.

Кооперація.

Кооперація є дуже важна у нашому щоденному життю. Від кооперації походить щось кращого, але то лише тоді, коли людина забуде про себе а робить разом для добра всїх.

Бути добрим кооператором, працювати з кимось рука в руку для якоїсь доброї цілі є одна з найгарніших прикмет, яку людина може мати. Кооперація вчить людий працювати разом і зрозуміти то, що коли бажається осягнути щось ліпшого в життю, то требе всїм зєднатися. Кілька людий в спільці, в добрім розуминню, прямуючи до одної цілі, можуть осягнути ту ціль там де один не мав би нагоди.

Де взялася цивілізація? Можна досить певно сказати, що ко-операція є її початком. Без ко-операції небулоби нагоди на поступ, який є конечний і корисний. Якби кожна людина жила з собою, нічим більше не інтересувалася лише тим, що дуже близько неї, то поступ бувби не можливий. Але коли люде разом працюють, то тоді можуть дуже багато більше осягнути. Цивілізація, для добра, лиш тоді можлива, коли люди щиро працюють, щоби поліпшити увесь хід життя. Успіх всяких товариств залежить від того, як члени кооперують. Є потрібним, щоби члени працювали для добра товариств а не для осягнення похвали собі. Навіть наше побутя тут в Інституті буде залежати як забагато ми будемо кооперувати. Коли ми разом будем розуміти, чого ми тут, яка наша ціль, і будемо спільно працюватитоє певно, що ми всї будемо вдоволенні і кожде з нас щось скористає.

Можна звернутися тепер до родинного життя. Родинна то є неначе машина, і кождий член родинни є частиною тої родини. Так, як в машині коли яка часть попсується, вже машина не робить добро, так само у родині коли котрий член не кооперує тоді є непорозуміння. Кожний член родини повиннен думати не лише про себе, але про тих, що коло него, і сповняти свій обовязок хоч який би він був маленький.

У щасливій родині кооперація, як схований приятель, є присутна хоч не дуже часто се можна доглянути.

У теперішнім світовім критичнім моменті, нам треба більше кооперувати як коли. Лише кооперація, одно стремління до тої одної цілі може довести все до кращого і скорого кінця.

Кооперація є одна з найгарніших доріг, і лише одинока дорога котрою можна поступати у світі до кращого життя.

Оля Химій.

Бібліотека Українського Інституту
ім. П. Могили
в Саскатун, Саск.

Чим я можу помогти українському народови.

В першій мірі пригляньмося до життя українців під правлінням большевиків, румунів і мадярів, на наші Україні-

"Від кавказу аж по кубань,
Попад чорне море,
Від рік: Десни, Буга, Сяну,
За карпатські гори."

В сих то границях український нарід жив, правив сам собою, боровся всякими займами, як культурно так і політично аж докі зчасом сильніщі сусіди його не розібрали або забрали у неволю. Коротко сказати, український нарід хоч на свої землі живе то перше-немає свободи, віри і тої солідарности що вяжи нарід в одну моральну цілнисть. Друге-заборонена йому мова, школа, те жерело просвіти без котрої ніякий нарід неможе існувати під сей час. Трере-нищять його культуру, те наше вікове надбання А українська культура належить до найбагатших в світі. Во над українську пісню, понад укр. танки, страви, писанки, вишивки, і богато іншиго немає ніякий інший нарід на світі.

І ту культуру, традиції, помимо того що вороги пробували знищити наші батьки привезли її собою до Канади. І задяки нашим батькам ми нині можем похвалитися тим поступом який українці зробили у Канаді. І задяки нашим передовим людям, котрі посвятили себе для праці свого народу, піднесли нас на вищий уровень просвіти.

[illegible] нині маємо у Канаді такі інституції як бурси в Саскатуні та Едмонтоні. І задяки їм і нашим просвітним товариствам, в нас нині по цілі Канаді де лише живуть українці є зорґанізовані молоді відділи С.У.М.К.. На нас молодих Сумківців спадає той нарадний обовязок продовжати дальше ту роботу які наші батьки започиткували тут на чужі, вільні вкраїні.

Як я повище сказав що вороги відбирають нашому народови його віру, забороняють мову, школу, те жерело просвіти без якого ніякий нарід неможе обійтися, отже я вірю що я можу помогти свому народові визволитися з неволі, не з оружом в руках, бо то далеко за море, але живучи на вільні Канадійські землі я маю змогу помогти морально-все і всюда де лиш можливо говорити рідною мовою, шанувати наші народні традиції, нашу пісню, наш звичай, обзнакомлювати наших сусідів, чужинців з нашими визвольними змаганнями. Матеріально-се, жертвувати по змозі на наші народні цілі. Піддержувати рідну школу, чи то в Канаді чи там за морем. Невідмовлятися ніколи від жертви на ті наші народні інституції з котрих мають вийти борці за кращу долю нашого народу.

І. Ф. Грушка.

Аристотель.

Як ми чуємо імя Аристотеля, то ми все собі уявляємо що він був чоловік з дуже великими та правдивими ідеями. Однак коли ми блище приглянимося на його теорії і порівняємо їх з нашим нинішним знанням, ми будемо бачити що він вірив дуже багато смішних річой, поза деякі добрі річи.

От на приклад, він казав, що всі річи що є на світі складаються з чотирох якостий, а це зимність, теплість, вогкість, і сухість. Ці чотири якости злучувалися і творили каміння, землю, воду, люди, ліс, і все інше що є на світі. Вогонь складався з теплости та сухости, повітря з теплости та вогкости, і. т. д.. В загалі різні річи були складниками тих чотирох якостий в різних пропорціях.

Минерали, він казав, складалися з земського диму та води. Золото на приклад, було зроблене з малої частини земського диму і води кріпко стиснено до купи. Залізо так само було зроблено з тих двох, але мало в собі більше земського диму. Срібло, сірка, мідь та інші мінарали мали земський дим та воду в різних пропорціях. Така теорія спонукала людий вірити що можна перемінювати залізо або сірку в золото і втакий спосіб почалася Альхемія. Через 1500 літ по Аристотелеви люди старалися перемінювати різні мінерали в золото, але ніхто не був успішним. Отже в тім Аристотел мав велику помилку, бо люди старалися робито неможливе.

Аристотел тоді також мав велский вплив у тодішній медецині. Щоб людина була здорова, то всі чотири якости, мусіли бути в рівновазі в людині. Як людина мала більше теплости як звичайно то над нею запановала горячка. Лід в таких случаях помагав. Як людина мала боляки по тілі, то в неї було забагато сухости. Отже щоб людина була в добрім здоровлю треба було рівноваги між всіма якостями. Рівновагу між якостями можна було дістати назад лише як людина добре спочила, виспалася, та часто купалася. Такі поради давав Аристотель для своїх пацієнтів. Вплив Аристотеля тягнувся на світі через 1500 літ, а його фільозофія що і нині має багато ваги.

Йосиф Ґорчинський.

МОЇ ПЕРШІ ВРАЖІННЯ ІНСИТУТУ.

Прийшла осінь а разом і час мені їти до школи. А се був мій перший раз так далеко їхати від дому, на довший побут. Сіла я на потяг у Принц Алберт і зажурилася тим що я так далеко відїзджаю від дому, до цілком незнакомого міста де я нікого незнаю.

Приїхавши до Саскатуну, мене з стації привіз до Інституту Ректор. Там він мене гарно привітав і сказав дівчатам щоб мене завели до призначиної мені кімнати.

При обіді я побачила що сего року тут є богато студентів, і відразу зачала почуватися як у дома. По обіді я пішла на місто, а як вернулася то в Інституті застала богато нетерпиливого руху, між студентами. Отож я запитала що тут має бути, а вони мені віповіли що того вечера мають бути вводини. По вечері ті вводини відбулися, і для мене вони будуть незабутні. Хоч я чулася дуже перемучина подорожею, то все таки я лишилась на забаву котра слідувала, бо хотіла побачити як всі забавляются. Все було до в подоби. Мушу признатись що мені скучно було перший тиждень, але з часом я привикла, а тепер мені здаєтся що я ніколи не пожалую що я прийшла до Інституту, а се найбільше тому що ми тут учимося всего того що приготовляє нас на добрих, розумних українців.

Також маємо доброго ректора котрой пробує защепити в нас прикмети чесних і гідних людей за що йому належится велика подяка від нас.

Оксана Паскарук.

МОЇ ПОЧУВАННЯ І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ.

Минають вже довгі роки від того часу коли наші українці були примушині лишати рідний край і родинне село і їхати у далеку Канаду, шукати кращої долі. Не весело було їм лишати ті прикрасні, зелені лани, вишневі сади та широкі степи по котрих колись гуляли наші славні козаки. Важко було їм кидати все те що було їм наймиліше. Коли за далеким океяном, українське серце боліло за своєю вітчиною та за рідним селом. Жаль і сум обнимав кожду душу і кождого одинокове бажання було верну ти до рідного краю.

Чи є тепер в нас ті самі почування, та сама любов до України? Можна сказати, що той жар помало згасає. Наша молодіж, не бачивши рідного краю немає того почуття і забуває нашу славну минувшину а декотрі навіть не мали нагоди почути або прочитати про козацькі часи та про славу колишної України. І на щож боролися наші козаки, кров свою проливали в бою з татарськими та польськими ордами коли ми нині так легко забуваємо про все те і так байдужо відносимося до українських справ? Хтож більше перебув в неволи, пережив горя за свою волю і свободу як наш український народ? Може дехто з нас вже втратив надію, щоб Україна існувала, але ми неповині впадати на дусі. Ми повинні мати тверду українську волю і ставитися до праці з новою енергією і з тим напрямом що наша держава мусить існувати. Коли ми так будемо тримати надію і не будемо тратити тої надії на будуче, і з любовю до рідного краю візьмемося щиро до праці, то ми можемо бути певні що ще раз завитає наш жовто-блакитний прапор на Україні!

Зеня Ґурська.

ЩО [illegible] ПОВИННІ ШАНУВАТИ

Вперший мірі, ми повинні шанувати Бога і церкву. [illegible]анувати церкву ми можемо лише тоді, коли ми будемо все ходити на Богослужения і уважно слухати науки, яка проповідуеться в церкві. Дальше, ми повинні шанувати своїх родичів, і взагалі всіх старших. Треба [illegible] що і ми колись будемо старшими і схочемо, щоби нас також шанували. [illegible] не можемо сподіватися пошани від других, як ми не будемо других шанувати.

Також ми повинні шанувати державні закони і бути [illegible] раз готовими боронити канадийський прапор, отту землю, [illegible] маємо.

Ми, Бурсаки, повинні вчитися оттої пошани тут в Бурсі, шануючи отті правила, які ми тут маємо. Це є перший крок до шанування більших державних правил-законів. Ми повинні шанувати свою рідну мову і на кожнім кроці нею говорити між своїми. Так само ми повинні шанувати своїх провідників, своїх склепарів, лікарів, адвокатів і взагалі всіх професіоналістів. Памятаймо, що як ми самі себе не поважуємо, то й ніхто інший нас не пошанує.

[illegible]АРІЯ [illegible]АЛЯТА.

Наука і життя.

Кожда людина має в собі певні здібности. Зразу ці не є вироблені, але через час коли ми є в тіснім контакті з окруженням, ці здібности виробляються. В дісности наш цілий характер формується так. Тому то є важне, щоб окруження в котрім мала дитина виростає, було таке, щоби давала спромогу на як найбільшу скількість здорових реакцій. Видно отже, що ми маємо спромогу сформувати який небудь нахил в характері через певного рода змін в окруженню. Ми повинні також мати на увазі, що не всі люди мають однакові умові здібности. Для нас це не є важне, бо як на одних так як на других окруження має свій вплив.

Людство має певні потреби. Важніші з них є біольоґічні, суспільні, умові і духові. Як ми допильнуємо одні потреби а вилишимо другі, то тоді буде кінець цивілізації.

В теперішні часі є певні недомагання в нашім життю. Наука має силу зробити дуже корісні зміни в кождім з людських інтересів. Важніщих цих інтересів є шість, -здоровля, родинне життя, економіка, горожаньство, рекріація, і релїґія. Кождий з сих інтересів наших має свої недостачі. Ми їх навіть часом самі знаємо. Також знаємо, що ці недостачі є через брак одиниць, котрі могли б своєю роботу і життя провадити успішно для добра суспільства.

Наука має за ціль вишколення /не лише в школї/ одиниць котрі мали б в свої душі волю робити добрі діла для всїх. Наука мусить змінити окруження на стільки, щоби можна його наповнити чинниками, котрі будуть нам корісні реакції в кождій людині.

М. Гавриш.

Школяр-українець.

Колись вчила мене мати,
Щоб раненько все вставати.
Каже, Богу помолися,
І чистенько прибирися.

Тож встаю я все раненько,
Прибираюсь чепурненько,
Умиваюсь і снідаю,
Потім в школу поспішаю.

Там учуся я читати,
Рисувати і писати,
Пісень гарних там сьпіваєм,
Забавок богато знаєм.

Як приходжу я до дому,
Мати вчить мене по свому,
Пос українськи я читаю,
Пишу, вчуся, розмовляю.

День за днем оттак працюю,
час дармо не марную.
І так раджу дітям всім,
Всї до працїся берім!

Володимир Ґорчинський.

Наче дощ іде....

День перед тим як я лишав мій батько казав:
Ти підеш тай зробиш не мудре а дурне,
Якби ти сину добрий розум мав,
Ти вже раз послухавби мене.

Не знаєш ввійти до хати як дож іде,
Немаєш сенсу навіть і на те.
Через твою голову куля перейде,
Нім ти розпізнаєш що то є.

А тепер я лижу туть в окопі,
Де кулї шумлять наче дощ іде,
Родичі плачуть в канадї; а я в Европі,
Під землею ляг трупом раз на все!

С. Клімашко.

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ім. П. МОГИЛИ
В САСКАТУН, САСК.

Багатий--Бідний.

У Прокопа обід, у прокопа хрестини,
У Прокопа бенкет, весілля, іменини,
Тому у Прокопа куми й побратими.
За Прокопа всякий рад
Як у воду так і в огонь скакать!
Аж глянь.....
У Прокопа пожар-все у Прокопа згоріло,
Ледво виніс сам з вогню з душею тіло,

Щож рідні та куми
В пожежі помогли?
Не дуже; свояки його й не пізнавали
До Прокопа стежки буряном
позаростали!
Не даром люди гомонять:
Покі богачтто поти сват!

Михайло Пушкаренко.

ВІЙНА !

На тороні історичної Европи почалася нова війна. Не річ в тім хто її почав, або заким лежить правда, але для нас молодих горожан Канади, у військовім віку, стає більше питання--що само ця війна від нас вимагає, і що як раз лишиться для нас коли війна закінчиться.?

На перше питання легко відповісти, за те на друге питання треба нам сператися на пророцтві, а це небезпечна річ, бо на пророцтві нераз помиляються найбільші знавці світової полїтики. Однак на підставі історії та теперішного стану світової полїтики і економії, ми можемо бодай деякі висновки з цеї війни зробити--беручи під увагу тую віру, що побіда остаточно попаде по стороні Аліянтів.

В першій мірі треба нам заявити, щоми, яко добрі горожани цеї держави, є готові на кождім кроці подати всяку поміч, яку лиш наш уряд буде від нас вимогати. З великою приємністою показую на факт, що пропорціально велике число наших хлопців уже вписалися до мілїтарної служби на перший поклик нашого уряду. Друга похвала належиться нашим старшим гродянам що вписалися на військовий офіцирський курс, і тим чином показали нашим сусїдам, що вони також розуміють вартість Анґлійської свободи і демократії.

По друге, ми повинні створити солїдарність наших сил в Канадї, щоби у той спосіб могли поспішити остаточну перемогу у війнї. Всякі партійні вибрики під цю пору є цілком не на місце. А провід наших сил повинен остатися у наших старших, заслужиних та риспектованих людий, а не на повоєнні еміґрації, або самоназначиних провідників. З натиском додаю, що вся наша поведїнка підчас війни повинна бути лише така щоби не шкодила в ніякий наші спромоги у війнї, а у противні разї повинна бути така, котраб була як найкорисніша для нашої держави.

А тепер пару слів на питання--Що станеться як ми вже війну виграємо? Повторяю знова, що це питання тяжко, однак відважуся сказати, що на слідуючій мировій конференції місця на пімсту не буде! Взяло людей поверх тисячі років щоби запевнити себе, що мир укладжений на підставі пімсти, не є ніяким миром лише причиною до другої війни! "Ми не допустим до другого Версалю!", запевняють нас як Анґлійські так і Французські провідники--"бо ніяка сила на світї неможе поневолити мільоновий народ". Ці запевнення лише доказують нам, що кождий націяльно окремий народ у Европі буде мати нагоду проживати вільним духом у своїй власній державі. Для нас українців також повинна бути цікава промова, Винстона Чирчола, міністра Анґлійської маринарки, де між іншим він сказав, "Тоді"-коли війну виграють Аліянти-"постануть старі держави, і кождий народ буде мати свободу в своїй власній державі". Можливо, що це знова прирокує гарнішу будучність для нашого поневоленого народу. Наша справа стала ще більше на кращому місце коли наш вічний ворог, червоний москаль, у дикий, не цивілїзований спосіб напав на невинну Фінляндію, і тим кроком став автоматично ворогом Аліянтів. Остаточна мапа Европи, безперечно обмежить Росію до лише її власних етноґрафічних границь. Коротко сказавши, наша українська справа стоїть тепер краще ніж коли був в історії від часів Хмельницького.

Щодо обставин в Канадї по укінчинню війни то вже тяще сказати. Одно знаємо, а це те що вже тепер війна нас коштує поверх оден мільон долярів денно, кошт, котрой побільшиться з ходом часу. Це безперечно лишить нам великий повоєнний довг, котрий стане податковим тягарем на будучи. Що до кошту життя і загальної нашої економії, то можем сказати, що все те буде залежати відтого, як за довго потягне війна. Коли потягне поверх два роки, то можем сподїватися вищих цїней на фармарські продукта котрі остаточно відобються на що вищім коштови життя. Треба зазначити те, що наш уряд запевняє нас, що він буде старатися щоби недопустити наші фінанси до інфляції, котра діляє дуже шкідливо на наш стан життя.

А будучність буде залежати від повоєнної господарки як у Канадї так і по цїлому світї. Коли повстане правдивий мир і отворяться ринки по цілім світї, то ми можемо сподїватися кращої будучности. В противнім разї повстане хаос а наслідком і можливо революція. Однак це знова залежить від того, як задовго потягне війна, анд чим ми не маємо найменшої контролї і тому неможемо ніц певного сказати.

В.М.

Жадна нація ще нїколи не піднялася понад просвіту своїх людей, а просвіта годна досягнути лише такої висоти до якої її школи в силї піднести.

Приповідки...

Брехнею і під столом не від брешешся.
На чужой коровай очей не піднимай.
На Бога складайся, розому-ж тримайся.
Як золото в огни, так приятеля в нуждї пізнаємо.
Не все треба людям знати, треба і щось для себе зховати.

З ВЕСЕЛОЇ СТОРІНКИ БУРСАЦЬКОГО ЖИТТЯ......

ФІЛЬОЗОФІЯ !

Кажуть ті, що добре знають що неоден студент котрой приїхав до бурси з фармів був кілько днів так звано "зелений", значить покй він познакомився з містом, бо він мав заблудити пару разів, або пропустити трамвай кілька раз, тому що стояв з дугого боку. Але було таке раз що містський попався на фарми.....

Тай каже він до фармера, "Видно що між свиньми так як між людьми нема правди. От лише тепер я бачив як богато малих крикливих свиней напали на одну велику свиню, повалили єї і тоді всі взялися відкусувати її ґузики від камезельки."

"Так виростають ці малі пацята на великих," відповів йому розумний фармер.

Правда !!

Старший бурсак.."Маю пять причин чому я стобою неможу одружитися".
Молода бурсачка.." Ато які, мій голубчику".
Стар. Бурсак...." Жінку і четворо дітий" ?!!

Бурсаки всьо знають!

Підчас лекції у літературі питає інструктор." Хто знає що то є таке гаїлка?"
Розумний бурсак..." Я знаю--мої тато виділи її в старім краю як вона скакала через пліт !"

Старший бурсак..." Яне розумію як то ректор міг мене прозвати старшим дурнем".
Молодший бурсак.." Мені також дивно або ти ще цілком молодий виглядаєш.

Тов. Благей.." Ну то добре--я тобі позичу $5., але будеш памятати що ти їх мені винен ?".
Тов. Зінчишин.. " О шур --буду памятати ціле своє життя".!

Ясно як шварц !

Фармар на Зїзді.." Скажіть мені пане чому то малі пацята замикають очи коли їдять ?"
Бурсацький Агроном/ Тов. Трофаненко/, " Гмм, бо тому що вони стидаються що їх мама свиння"!

"Файт" у кичене !

Бурсацький сторож і кухар чайнимен пощось дерлися над якимось мішком з трачовиньом котре і поросипали по підлозі......
Сторож.."Ю но кен посипати флор трачовиньом !"
Кухар.."Мі кичен бас, мі кен, ю ґе лавт !"
Сторож..." Ю ґе павт! мі сторож гір, мі свіп флор-а трачовиння липне бо флор ще мокра...форштей ?"
Кухар..." Ай донт кир! Мі гев найф- Мі ю килем!"
Сторож.. " Ю чекай- Мі ґит сокиру! Мі ю файт ґуд!
Само тоді сторож необачно став черевиком котови на фіст-котрой завирищав на всі три голоси. Переляканий кухар утік до кімнати а анш сторож осьміхнувся---герой та годі!!!

І то правда !!

Тов. Поліха."Нас нині професор учив що чоловік походить з малпи."
Тов. Єрсмко.." Е, я то самий тобі хотів сказати вчера коли побачив тебе на нашім "бонкиті" на пів пяного!"

Як завести мир на світі!

Тільки тоді буде мир на світі коли вдовиця Ґенерала Франка з Іспанії піде до смертельного ліжка Сталіна і скаже йому що жид убив Гітлера на похороні Мусоліна у Римі!!

Веселий Світ.......

Фармер...А тепер ходи,-покажу тобі, як доїти корову.
Бурсак-Агроном...Вачите..., я що ніколиського не робив...чи не краще булоб починати вчитися на тилятю!

Панна Мочульська...Мені чогось так тяжко на серденьку!!!!
Панна Клюкевич....І-моно також...Ходїм на долину......

Кажуть Що........
Тов. Поліха в їв в неділю пять паїв!
Тов. Бодяк в їв 55 пироґів і ще живе?
Тов. Войціховський замовив собі 2 тузини своїх фотоґрафій???
Тов. Клюкевич, причепив собі "екстеншин" до ліжка!
Тов. Савченко має велику Віру, а за те Тов. Благий має більшу Надію
Тов. Малюк задушив на смерть мишу!!
Тов. Дуб попукує за "бльондинкою"???
Панна Бойчук уже навчилася моргати...???
Панна Малюк боїться що має слабе серце!!!

МОГОРНА !

Панна Марковська...Марійко, де Кіящук?
Друга бурсачка...Прошу зачекати. Вона вже годину пішла до Вербесюк на пару хвилин. Зараз прийде!

Що то правда....!

Тов. Глуханюк...Ніґде нема густійшої мряки, як в Лондоні.
Тов. Трафаненко...Ота а я бачив густійшу!
Тов. Глуханюк...Так! Де то було?
Тов. Трофаненко . Я...я не міг власне пізнати, де то було, така густа була та мряка!!

Перед іспитами всі бурсаки вчуться. У тов. Чорнейка знайшли слідуючу записку."Сей, Торкй гвен в гох гон онд файнд мі стадінґ плів войк ми ап фор сапер"!

За правду!!

Тов. Малюк...Цей, безличний тип назвав мене брехуном, бандитом, голотою і т.п., Я його вибив за то......
Тов. Дуб...Рація! Кожний з нас повинен битися за правду!

ПОРА....

Було мені багато веселійше,
Слухати кракання ворон з весни,
Як почути голос самого соловейка,
У своїм відлості в осени.

Буде і нам багато приємнійше,
В молодім віці тяжко працювать,
Ніж легенько-злагенько собі жити,
А на старість наріками.

С. Климашко.

АРТИСТНЕ ЖИТТЯ В БУРСІ.......

Чому Я Не Можу Спати.

Сів я собі одного вечера,
Про се і про то думаю,
А наречті все лишаю,
І по своїм звичаю, спати лягаю.

І вже думав буду спати
Щоб на сніданок на час в стати,
Як нараз хтось здерятої кімнати,
Почав собі сось так співати:

Снилось мені що я взяв Бурсу до раю,
До бурсаки пили собі вино замість чаю.
Лиш дівчата декотрі дуже понарніли,
Во світла їм по всіх кутках очи разили.

Але щоби був порядок, а не пустота,
Мене там вибрали за найбільшого "Вігшота"!
Я старався по розумному господарювати,
І про се вам хочу нині розказати.

Там Зеня і Марія цвіти підливали,
А Дмитро і Людвіг їм пригравали.
Ах Дуб і Грушка, у тім саді,
Зауважили що цвіти зовсім сухі.

Процюк там був за "О.К." дериґента,
Але через трумкання віймов на пацієнта!
Нераз казав, "Так з сего можна заслабнути!"
А трукачі нехотіли йому повірити.

Тяжко мені було всього доглядати,
А найгірше шмаття купувати.
Але в мене була Надія, кажу коваче,
Так як у Тараса Віра на будуче.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ

СЛАВІТИ !

ЙОГО !!

ОТСЕ МОЯ ДОЛЯ.....

Я шукав життя даремно,
Дармо шукав волї,
Дармо мріяв я дитятом,
Про кращую долю.....

Стебло вяло, біленька я
На осїннім полї------
Вітер гуде, слота, що дня,
Отсе моя доля.....

С.М. ДОРОЩУК.

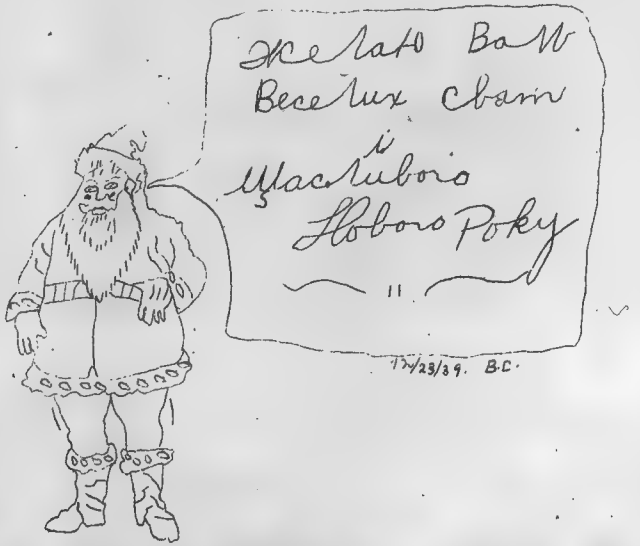

12/23/39. В.С.

Праця єдина
З недолі
нас вирве

Календар

ГРУДЕНЬ

САСКАТУН САСК

1940

"КРУЖОК КАМЕНЯРІ"

жолає вам

ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ.

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

Отсе видаємо число журналу "КАМЕНЯРІ" за рік 1940, для нашого першого загалу. Хочемо звернути увагу нашим читачам, що праця ця була написана і редагована студентами, котрі поза свою шкільну працю, поспятили трохи вільного часу на це підприємство.

Просимо отже розуміти нас, і ставитися до цих Каменярів як до перших спроб молодих журналістів. Думки, зауваги тут написані виходили самотужки, і без великої помочі, бо нинішний студент немає богато вільного часу на більшу посвяту поза шкільну працю.

Віримо одначе, що це видання знайде своє місце і належний відгук між читачами, як частинний рекорд піврічної праці кружка Каменярів.

За редакцію,
І.В.Процюк.

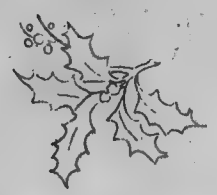

ОСНОВИ СВІТО-ПІЗНАННЯ Й НАУКИ

Як би ти знав! Та це знання предавне;
Відчути треба,серцем зрозуміти.
Що темне для ума,для серця ясне й явне...
І иншим би тобі і вказався світ.
Ти б серцем ріс.Між бурь життя тривоги--
Була б несхитна,ясна путь твоя.
--Іван Франко

Молодий вік це вік найвищих ідеалів в житті. Досконалість є одиноким задоволяючим бажанням кожної молодої людини. Досконалість у морально-суспільнім житті,досконалість в політичнім житті,досконалість в економічнім житті і досконалість у релігійнім житті є прагненням і необхідною конечністю в уяві всіх молодих. Яка будь справа чи річ,з найменшою мірою неточности,недомагання,стягає на себе критичне око і починається завзятий і довгий процес пристрасної реформи. Таке бувало,є і буде.

Кожний студент і кожна студентка повинні мати на увазі,що кожна молода людина,в глибині своєї душі,прагне добра,досконалости не лише для себе,але й для всього людьства. Привчіться прислухувати до своїх внутрішних блискавичних думок-відчувань,які часто просмикаються глибоко у вашім умі. Перелапуйте отої "натхнені" проміння і списуйте або переказуйте їх другим. Говоріть і робіть те,що ви щиро вірите в глибині своєї душі,а це стане правилом нас всіх. Та,щоби не надавати викривлення,"зараженого" людським зіпсуттям,то вглублюйтеся думкою-серцем до самих основ кожної річи чи справи.

Основні потреби й конечности наші є основними потребами й конечностями всего людьства. Зрозуміймо це і 99.9% всього надужиття,заздрости,завести,захланьства,зарозумілости,непорозуміння,самолюбства і несправедливости скінчиться.

Це основне правило добре розуміли ті,що писали Біблію. Заповідь "Не роби другому того,що тобі не миле",якраз має на увазі отсе все-людське основне правило взаймного запотребования людини. Бернард Шо перевернув отсю заповідь і каже так:"Не роби другому того,що тобі миле,бо смак його може бути відмінний від твого." Та Шо,думаю,не входив до самих основ того правила.Він брав справу так,як вона назверх виглядає. Правда,дійсна правда,є лише одна на світі.Нема двох правд і не може бути. Як комуси виглядає,що є багато "правд",то він має/повинен мати/на увазі не ОСНОВНУ ПРАВДУ, але наше неточне,з природних причин/фізичних і умово-підготовчих/ розуміння оттої правди. В цім міститься різнородність різниць людського думання і ділання. Повстання,революції і війни є лише природним наслідком неточности людського думання. Діло йде слідом за думкою.

Завданням і обовязком школи-науки є,щоби,в світлі минувшини-здобутків й досвіду, помогти молодим прислухуватися до внутрішнього відчування і розуміння все-світної основної правди. "Пізнай себе,а будеш розуміти других","Пізнайте правду,а правда визволить вас","Люби ближнього свого,як себе самого",чи "Не роби другому того,що тобі не миле" є одне і то саме правило основної правди все-світа.

Додайте і свою частинку для поліпшення життя!

Ів.П.Горчинський
/20-го грудня,1940/

Пукайте перше за здоровою поживою ума,а все решта або вам додасться або того браку не відчуєте/Бейкон/

Творіть добро,то буде вам добре:творіть зло,то буде вам зле.

Поверховне знання склоняє нас до атеїзму,а глибоке знання привертає нас назад до релігії/Бейкон/

:::::::::::::::::::::

ЧОГУ РОБО ТАК?

Чай більшої небезпеки для нашого українського життя серед молоді, як так звана гомилянція. Під цим розуміємо занедбання нашої української мови. Як часто говориться до молоді на тему! Як часто нагадується і напоминається її зберігати й шанувати рідну мову. Однак, на жаль, це лихо так поширяється, що коли ми йому не зарадимо, то нем культура загибель в чужому морі є неминуча.

Перше всього, може хтось спитати, "Чому ми повинні говорити своєю рідною, українською мовою"? Перше тому що наша українська мова, є цілком не гірша від англійської мови, а противно рідна є одною з найкращих мов у світі. Як прекрасний є широкий український степ, як чисте й прозоре є українське небо, так прекрасна і чиста є українська мова. Коли вслухаєшся в цю мову то відчуєш особливо її милозвучність, красу і своєрідний чар, що немають мови найбільше розвинених і культурних народів. Чиста рідна мова є така гнучка, еластична, музикальна і прекрасна що її не встані дорівняти жадна мова в світі. Отже вона є тою дорогою перлиною котру передали нам наші предки, і нею ми повинні гордитися.

Дальше, пригадаймо собі слова професора Огієнка, котрий сказав, що мова це душа народу. Чиєю мовою говориш таку душу носиш. Хто не говорить українською мовою, той душі української немає і той правдивим українцем ніколи не буде. Він може бути тільки приятелем України, а не щирим сином її. Він може шанувати Україну, але кохати її нелюб, кохати до загину він не буде.

І тому як раз, щоб виховати таких щирих синів і донек свого народу, котрим доля рідного краю тяжилаб на серці, нам треба плекати й ширити звичай говорення між собою по українськи. Це найбільше відноситься до тих, котрі вважають значіння рідної мови, щоби вони поступенно поширювали добрий звичай, і плекали рідну мову в товаристві тих, що нее того свідомі.

Я певне, що ті що забувають і не шанують рідну мову не роблять сего свідомо. Але я рівнож певна, що нашим обовязком на всяких сходинах є бити в дзвін на тривогу. Ми бо хто як не ми ми збудимо байдужний зі сну? Збудім у них любов до рідної мови! Наказуймо їм, що хто рідну мову забуває, той стає чужинцем для своєї нації. Забуття своєї мови годе до забуття свого народу. Хто не міцний в своїй рідній мові, той не твердий в батьківському ґрунті. Чужі слова в українських реченях-це чужі плями на нашій душі, це болючий сором для нації, це смертельний удар для народу в саме серце його!

Отже майме таку важну річ на увазі. Звертаймо увагу одно д другому, вчімся придержуватись своїх постанов, яки нерад робимо щоби говорити своєю мовою і напоминаймо інших, щоби так робили. Коли будемо робити поступ в цім напрямі, то тим лекше нам буде поборювати инші трудноші на дорозі до цілі і тим скорше ми ту ціль осягнемо.

Докія Ціпцирник

СЛОВА МУДРОСТИ

1. Правда не зробить нас багатими, але зробить нас щільними.

2. Одну річ я знаю, а це, що я нічого не знаю /Сократ/

3. Знання без мудрости є сліпе.

4. Любіть своїх ворогів так неначе б вони мали стати вашими приятелями, а своїх приятелів так неначе б вони мали стати вашими ворогами. /Бейкон/

5. Наука природознавство є описова аналіза, більзофія є синтетична інтерпритація пояснення. /пояснення/

6. Хочете здобути собі приятелів, то будьте самі приятелями.

7. Доброму и сюда добре.

8. Любов творить любов, а ненависть творить ненависть.

9. Скажіть мені що ви читаєте, а я скажу вам хто ви є.

10. Ми маємо не лише права, але і обовязки. Права без обовязків не існують.

З ЖИТТЯ-З ОБЗЕРВАЦІЙ.

РОСІЯНИН--Один-пятика, два-бійка, три-бунт.
НІМЕЦЬ--Один-тупість, два-освітне товариство, три-три-академія.
АНГЛІЄЦЬ--Один-патріотизм, два-нація, три-світова держава.
ФРАНЦУЗ--Один-релігійність, два-неморальність, три-роспуста.
ЖИД--Один-льояльність, два-нейтральність, три-революційний уряд.
ПОЛЯК--Один-гонор, два-хвальба, три-непорядок.
УКРАЇНЕЦЬ--Один-організація, два-орієнтація, на чужинецький уряд, три-чотири політичні партії.

ЧОМУ НАШІ СПРОБИ ДЕКОЛИ НЕ УСПІШНІ

НА ВСЕ ЩО СТАНЕТЬСЯ Є ПРИЧИНА. Нічо ніколе "лиш от так стаєть Коли комусь вдалося здобути добру посаду, успіхи, похвалу, то для то в добрі причини. Коли комусь невдалося доконати те що він бажав, то про що він мріяв, то на те є також добрі причини. Коли молодий робіт перегнав старшого в поступі на це є причина. Коли хтось стратив до роботу на це також є якась добра причина.

Ось подамо ліпту причин котрі най більше причиняються до упад
1. Шукання хибів в когось не звертаючи уваги на свої.
2. Робіт так за мало як лише вдасться вкрутити аби не змучитись а вимагай за те як най більше платні або признання.
3. Коли маєш який вільний час то зужий його на критиковання чиєїсь роботи а про свою і не думай. Так ти процінь знаєш що ти знаєш.
4. Як когось не любиш то при кожні нагоді його треба добре обсудити.
5. Коли маєш якусь певну роботу виконати, то не спішись, то ще можна завтра є час на те що повів вчера треба було зробити.
6. До всіх відносися по "Фарисейськи". В очі будь ласкавий а як відійд або обернеться то можна і вплечі вколоти.
7. Знай що ти мудрий. Ти-ж можеш коли небудь дістати платні за роботу що ти не зробив і не думаєш зробити.
8. З часта треба зрадити тихцю зіркються на тебе.
9. Не трать любов на кого іншого. Люби себе більше як кого бо ти знає що тебе вже ніхто не навчить.
10. Послідне але не найменьше вомне-школа, церква, організація це є дуже добре і важне для другого, сля ти немаєш часу на такі річи.

ЯК ЗБУДУВАТИ СИЛЬНУ ВОЛЮ./ 12 вправ/

1. Засмійтеся навіть як хочеться сумувати.
2. Скажіть тепле слово, хоч хочеться дуже вколоти.
3. Зробіть що дня хоч одно маленьке добре діло замість того щоб легенько спочивати.
4. Подумай добру думку хочби і хотілося нічо не думати.
5. Шукай за красою навіть в поганих річах.
6. Знайди щось інтересного навіть і в неприємнім ділі.
7. Коли говориш про когось то говори лише добре навіть хоч би він тобі і що прикрого зробив.
8. Відмов собі хоч одну маленьку річ що дня.
9. Люби свого брата по Христі хоч би він і образив тебе.
10. Будь терпеливий.
11. Будь веселий хоч треба і велике горе переживати.
12. Дякуй Богу денно за все.

ЛИСТ

Один дідич мав у школах
Кохану дитину,
Ото раз до неї й пише:
"Милий ти мій сину!

Як ти здоров - слава Богу,
А як добре вчися,-
То-не візьме тебе дідько,
Про те не журися.

Моя жінка, твоя мати
Без відома мого
Посилає на горіхи
Тобі золотого

А я тобі посилаю
Старі ногавиці,
Зробиш собі жупанину,
З решток - рукавиці.

Та учися, милий сину,
Та читай багато,
Бо ти дурнем зостанешся
А я таїм татом.

ПРИСВЯТА БАБУСІ

Одного святочного дня рано до ух моїх прилинув далекий звук, церковних дзвонів. Це відразу зворушило мене і мої думки полинули до малої біленької хатини над горбочком, котра майже цілком обкружена була високими соснами. Невже то рік минув від часу коли моїх ласкаві та добрі бабуся відійшли в будучність. Так, вже рік є мені здається, що я ще недавно бачила свою бабусю, як вони лежали хорі і навіть непізнали мене, свою рідну внуку, котру вони так щиро любили, і котре їх так пильно доглядало. Я памятаю, як вони дивились на мене і на хвилинку пізнали мене той осміхнулися, але не надовго ще одна хвилина і душа полинула в простори небес.

Коли я глянула у вікно, то мені здавалось, що вся природа зі мною співчувала. Скрізь було тихо лише одна пташенка сиділа на галузі недалеко вікна і співала сумну мельодію. За якийсь час вона стала співати, глянула на мене неначиб хотіла сказати, "Не сумуй, нас всіх чекає така доля." По всякій хуртовині світить сонце, отже після життевої боротьби сподіймося вічного щастя.

Пташенка відлетіла, а я сиділа і ще довго гляділа в даль, аж якась невідома сила привернула мене назад до ріальности з тої хвилевої уяви.

Юстина Нівранське.

КУПОТИ МОЛОДОГО БУРСАКА

Сидить бурсак молоденький,
Глибоко думає,
І на свою лиху долю
Гірко нарікає.

"Біда мені між старшими
Бурсаками жити,
Що їх волі не по свої,
Кажуть все робити.

Отсе зроби! Не руш того!
Сиди дрантя...хо,
А отсе як ти не зробиш,
Буде тобі лихо".

Тепер кажуть, "Марш до кляси,
Абетки учитись,
Бо як свого не пізнаєш,
То будеш бідити.

Отож іду я, тай вчуся,
Бо ж маю робити!
А потого, ще хтось каже,
"Буде ректор бити"!

І так сиджу та думаю,
І вже не сміюся,
Хіба піду, скочу в воду,
Бо подушки збюся.

Догадався бурсак старий
І почав голосити:
"Як виростеш молись більший,
Будеш менших вчити".

Волод. Горчинський.

ІНСТИТУТ

Як приїхав я до міста,
Троха оглядівся,
То до бурси я зайшов,
І тут я осівся.

Тут побачив я знакомих,
І чужих богато,
І за хвилю я почувся,
Як у своїй хаті.

Ми тут разом всі вчимося,
І разом співаєм,
А як часу маєм досить,
То ще й поспіваєм.

До снідanку всі весело,
Враз розходимося,
Та аж в вечір при вечері,
Знову бачимося.

В Інституті П. Могили,
Веселість все зними,
Отож прошу сестер, братів,
Щіть в слід за нами.

Андрій Савчин.

ХАРАКТЕР

Добрі та злі нахили-властивости творять характер людини. Перевага добрих прикмет становить вартість даної людини. Люде, котрі привикли робити лише добро, мають добрий характер, але люде, котрі не мають найменшої контролі над своїми пристрастями є люде "безхарактерні", слабодухи, безхребетники.

Характер кожної людини залежить від того, як вона вихована в дитинстві, і в якім окруженню вирола. Дитину можна лише тоді навчити говорити правду, чисто коло себе ходити і тримати порядок наокола себе, коли люде в її окруженню є чисті, порядні і правдо-любиві. Під впливом доброго окружения дитина автоматично поводиться так як треба. Так само й злі прикмети вкорінюються під впливом злого окружения. Дівництво в старших в її окруженню зробить дитину леданку, збиточну, до праці не здібну. Такі діти звичайно стають злочинцями в пізнішім віці. Коли дитині раз вдасться здурити старшого чи й своїх товаришів, то другий раз ще гладше бреше, не червоніючи. Коли так вдасться кілька разів, тоді маємо дитину брехливу, шахрая, і крутаря. Але коли дитина виростає під добрим примірним впливом, то вона ту силу в собі будує, що коли прийдеться щось злого зробити, то її щось від того стримує, і тому ми часто чуємо, "Та хоч би хотів щось злого зробити, то не можу".

Добрий, гідний і чесний чоловік, це є чоловік з добрим характером. Про такого кажуть: "Один добрий чоловік в громаді варта тисячу злих". Такий чоловік не освічує кожного маленького місця на березі моря, але він стоїть на твердім камінь серед моря наче той ліхтар, і кидає своє світло милями наокола себе, щоби помогти кораблям в темряві знайти свою дорогу до пристані.

Ось таку місію має чоловік з добрим характером. Вартість чоловіка не залежить від того, що він має в формі частку, але від того чим він самий є.

Михайло В. Хомин

ВПАДОК СТОЛИЦІ.

Сонце ясне заходило
За західні гори.
Східне небо посивіло
Нов до бурі море.

В Хусті тихо, страшно тихо,
Що там нині сталось?
Вчера галас, спів, і танки,
Нині, - все минулось.

Вчера Волю голосили, -
Тисяч-літно ждана.
Нині вітер полудневий
Несе звук кайдана.

Вітрець тихей поміж мури
Снігом замітає,
В кутках шнурить, в двері віє,
Мов правди шукає.

Дарма, вітре, ти не знайдеш
В зимнім Хусті Волю.
Гнань на мури, кровю влити,
Вач козацьку долю.

Знай, що зрадив куцей Німець.
Дарма го прохати,
Щоб христом нас кривин-чорних
Від Мадяр спасати.

"Дивна думка! Ви у Німіця
Правди не знайдете.
Шкода віри, шкода труду,
Він лиш зна багнети."

Темна нічка огортає
Наші рідні гори.
Вийшов місяць блідей з хмари
А за ним і зорі.

Хусть дрімає сном нахливим,
Буря на заході.
Завтра сонце засіяє
Ясне день на сході.

Сонце зійде, - хто мож знати, -
Враз із сонцем, Воля.
В нас надія, праця, муки, -
Буде краща доля.

Роман Янчинський

ВПЛИВИ ДІЄТИ НА ХАРАКТЕР.
Сатира

Характер або персональність є така річ, котру кожна особа має, але признання посілости приходить лише від одної особи, а іменно, від самого себе.

Доказують великі фільософи, що цей розвиток персональности переходить через всі фази людської біологічної еволюції. На примір, кажуть, що персональність малої дитини подібна до малпячого. Посвідчиця каже, "Малпує як дитина". Кажуть, що нецівілізована людина доводиться як дикун. Це є друга фаза еволюції народу. І справді не брешуть. Підіть на танець денебудь і побачите, що ви будете переконані. Кажуть, що трета фаза є рабівнича фаза, котра стосується з фазою розвою пів-цивілізованого народу. Підімо до першого-ліпшого крамаря, то переконаєтеся, що це також точна правда.

Є що одна група фільософів до котрої Я сам признаюсь, котра ще дальше в минувшину вертається, що б розяснити явлення й росту людського характеру. Ми викладаємо таку теорію: Перше, що еволюція характеру кожної людини починається на рівні з еволюцією найскромнійших і найнисших звірят. Друге, що еволюція характеру, якої небудь людини може негайно перестати рости в котрій небудь фазі через певні причини. Для пояснення возьмімо кілька примірів.

Коли лишень дитина вродиться, то зараз беруть до води купати. Там воно талапається мов риба. Це є перша фаза. Потім вциться лазити на животі мов звірята-повзуни,- друга фаза. Відтак береться лазити на ногах і руках, мов рак,- трета фаза. Потім, береться ходити,-це четверта фаза, фаза "диносарус". І так далі й далі. Коли ваш хлопчик першей раз прибіжить до дому з розпорними штанятами, бо лазив на дерево, то ви можете бути певні, що він вже дійшов до фази малпячої в еволюції розвитку свого характеру.

Не булоби нічого надзвичайного в цім коли б людина не перестала розвиватися в цім напрямі аж доки не виробився б мірний, дорий і характер. Але звичайно це не діється. Звичайно характер через якісь дивні причини перестає розвиватися і хоч кричи "ґвалт" то нічого не зробиш. Коли таке стається, то людина лишається з таким характером, якей має та звірина через чию фазу ця людина переходит.на На примір, розвій характеру людини може переходити фазу курячу. Коли б, Боже борони, його характер став розвиватися то ця людина буде мати "курячий" характер. Ця людина буде любити шпортати мов курка, і буде любити богато про других кудкудакати а про себе голосно піяти.

Або, скажімо, характер людини переходить через фазу малпячу. Така людина буде любити рватися до гори чи хочуть її там чи ні; буде других малпувати, й нераз в прикрих случаях буде так хвостом крутити, що й малпа так не потрафить.

Більш конкретні приміри можна набути з Історії, минувшої й сучасної. Доказують, що характер Юди, котрей зрадив Христа, ніколи не вейшов з фази повзунів.

В дослідах сучасної історії ми прийшли до заключення,-і то до точного заключення,- що характер Гітлера перестав розвиватися коли переходив через фазу звірати "Пекенирій", котре знаходиться в лісах берегами ріки Амазон в Полудневі Америці. Це є мале звіря, надзвичайно витривале, надзвичайно люте, скоре до бою, і має довгу рийку оброслу коротою чорною шерстею.

Характер Сталіна здається лишився в фазі жидівськім, однак деякі доказують, що є можливість, що його характер десь між фазою повизши згаданою а фазою в котрій знаходится характер Гітлера. Точно ще не знано однак Я вже давно самой працюю над класифікацією його характеру і сподіюся успіху в короткім часі.

Характер Мусоліного належить до фази звірини "Оронґ Отенґ". Ця звірина любить багато бити себе в груди й вити як медвідь. Тут є надзвичайний фізичний доказ і остільки ми могли розібрати зо знимок, то вдача є надзвичайно близька.

Чому характери, котрі з разу так гарно розвивалися через ріжні фази розвою так раптово перестають рости? Причина є в дієті тих людей. Якраз чому дієта так богато спричинається до спинення розвою характеру ще незнаємо, однак при помочі нашого славного кухаря

інвестиґація йде вперед ніч і день. Статистика [illegible]дається і ми її негайно розбираємо і творимо ріжні теорії. [illegible] теорії ми відтак переводимо в життя й "експериментуємо". Ми вже дійшли до деяких цікавих висновків.

На примір, ми доказуємо що коли студенти їдать макарони на обід, то їх натура стає нелагідна, сварлива, і боягузлива. Богатьох з них слабнуть перед іспитами, а другі тратять відвагу до всіх і всього. Найсильніший доказ впливу дієти макаронів на відвагу ми бачимо на близкім Сході де Італійці макароно-їди так дрібно "шпаґатують" до дому перед наступом Греків солонино-їдів. Отже кухар суґестує, щоб дієту студентів змінити від макаронів до рижу. З боку науки Я вірю що ця суґестія є на місце бо Китайці досить добре тримаються проте Японців на рижові дієті. Характер Мусоліного є результатом його їди.

До Гітлерового характеру спричинається його дієта "ірсалтс", або мука з трачовиння. Бо дієта "Пікенерів" або диких свиней також є з "дерева", складаючися з коріння і жолуді. Характер Сталіна мабуть виростає з того, що він заживає надмірно богато часнику, жидівської водки на свинячих ковбас.

Що ви нині їли? По вашій їді можна знати ваш характер. Вакайте і обминайте нерозумні дієти, коли хочете затримати добрей, поважней характер.

Роман Янчинський

НАУКА

Наука є важна у нашім життю. Вчені й очитані люде стараються зрозуміти все розумом. Люде покладають великі надії на вчених досьлідників, однак скоро переконуються, що те,що теперішна наука знає про світ і життя, що дуже маленька частина того, що можна знати. Світ такий великий що всього, що на нім знаходиться негоден зрозуміти найдрійший чоловік.

Однак ми нераз здибаємо богато таких людей, котрі думають що вони все знають. Вони можуть розмовляти про все, що тільки знаходиться на світі, але з того всего можна довідатися як мало вони дійсно знають. Мудрість не показується тим, скілько хто знає але тим, чи одиниця знає бодай фундаментальний прицип якоїсь одної галузи життя.

Взагалі те, що ми знаємо про всякі прояви життя і руху на світі є так мало в порівнаню до того, що ще не знаємо, що витворюється сумнів до наукових дослідів.

Як би ми пробували, замість пізнати все, пізнати і зрозуміти себе і нашу душу, котра послугується тілом і розумом,як також тій природні сили хемії і фізики, котрі орудують світом,то лекше могли би пізнати світ і життя.

Вчимося ми про всякі природні сили, як і що вони роблять, але не знаємо на певно якраз що вони є. Знаємо ми всі яку силу і роботу робить електрика, але ще до цего часу дісно не розуміємо що саме таке електрика. Ми стараємося доглянути навіть у найдальші зорі, але не можемо доглянути цевної основної матерії яку називаємо електриком. Знаємо яку силу має світло і його скорість бігу. Ми навіть не годні думкою вхопити скорість світла бо знаємо що воно може облетіти землю вісім разів у часі одної секунди а докола земської кулі рахуємо близько двайцять пять тисяч миль. В порівнаню що ми можемо зробити є літак котрий колиб летів сто миль на годину, без перестанку мисів би бути в дорозі два і три місяці щоби залетіти так задалеко, як світло за летить за одну секунду. Також подумайте кілько добра нам світло приносить і дає красу всьому на світі, але ніхто докладно не знає що властиво світло є.

Так саме можна сказати і про життя. Треба перше зрозуміти самого себе наскрізь як також і зрозуміти других людей, щоби можна провадити веселе і успішне життя. Людина не може поліпшити себе тим, що вбереться у гарне убрання або здобуде вище становище. Людина може поліпшити себе тільки тим, коли пізнає саму себе і ті обставини у котрих живе.

Михайло Король

СОН БУРСАЧКИ

В 1950 році Яприїхала потягом до Вінніпеґу. В потязі був кондуктор, що виглядав дуже знакомим. Приглядаєтся він на мене а я на нього і й пізнала що то пан Губка-наш стародавний бурс бурсак. Вже з анґлійщився тай каже до мене:"Гав ду ю ду-Плізд ту мітча!" тай пішов далі.

Став потяг, звійшла ядо стації, а там хтось так чистить черевики що аж змокрів. Зацікавило мене хто то такий працьовитий, отже приступаю ближче і ближче--дивлюся а то пан Сідор. Змарнів бідний, ніби не бачив хліба так як у Бурсі.

Походила я трохи по місті тай зголодніла. Дивлюся чи нема де близько ресторану,--аж справді побачила ресторан з підписом:"Стрільчук Бродерс Кафий". Входжу до середини, а там за лядою сидить Богдан і ніби читає "Український Голос". Сіла я до стола, приходить до мене служниця гай так дивится що аж мені маркотно стало. "Вай,Галов," каже вона до мене, а то панна Вережак. І з радости аж ложкивипадали з рук. Зачали розказувати як еї поводится і сказала що тут більше знакомих робитьв іх ресторанькі. Повела мене до кухні а там Савасій і Михайленка начиня миють, а Янчинський і Шиповик втирають,--а пан Войціховський варить їсти---називають його "Чеф Кук".

Сонце пішло спати і вже настала ніч. Прийшла я до готелю і призначили мені кімнату. Веде мене якийсь хлопець до кімнати і дуже розговорився зо мною. Питаю його як він зветься, а він каже-"Йосиф Поліха". Я зо здивовання мало що не впала. Розпитую його дальше про це і те і довідуюсь що властителем цего готелю єпан Трофаненко.

На другий день пішла я на шов. Каже на фільмі що "Мейн керектерс"є пани Дмитрічук, Михасів, Савчин і панночки Савчук Квасниця і Котелко. Мені так дивно стало що вони аж до "Голівуд дісталися що я аж за голову злапалася. Іоправді вони відіграли свої ролі добре.

У Суботу я виїхала з Вінніпеґу і поїхала до Ню Йорку. Приїздаю туди, а люде якийсь гакийкрик учинили що аж страшно слухати. Питаюсь одної жінки що то таке є, а вона каже, що то нового президента вибрали і так радіють. Допитуюсь хто то вийшов за президента, а вона каже що то пан Дуб. Чую гуркіт сі стає чимраз голоснійший і вже бачу що великим автомобілем поволенькипереїздить місто новий президент. Мені нагадалися ті часи 1940 року як то нашого Дуба вибрали президентом Нормальної Школи в Саскатуні, а він тепер аж опинився у Ню Йорку. Приглядаюся ближче і пізнаю що коло него сидить панна Л. Цимбаліста. Думаю,"А це що сталося"-от якби так Трофаненко побачив".

Переїхаючи Ню Йорк мене зацікавила одна школа. Набрала я відваги і пішла до середини. Та якже я здивувалася коли побачила там панну Тріщук Як принципальку тої школи. Таке вона мені розказує,--аж тут, стук у двері і входить панна Ціпивник і пан Клапоущак. Каже мені принципалка що панна Ціпивник вчить початкову клясу, а пан Клапоущак є інспектором шкіл в Ню Йорку. При нагоди що сказала мені що пан Дуркан що колись до Нормал ходив, тепер зміністром освіти.

Трохи зними я поговорила тай пішла дальше.Вийшла я на "Фіфт Авеню"-- бачу а там на будинку пише "Ґранякс Фешон Шап" Входжу до середину, а Оля шия модерні суконки, а Стефанія продає "Косметики".

От так я перебула паруьднів і думала що то справді велике чудо, що наші бурсаки і бурсачки такі позиції подіставали.

Прийшла до церкви у Недільу, Ввійшла я, а там отець Стрілець править Службу Божу,[illegible] а пан Мандрик йому кадило подає. Бачу, якась оказія. Приглядаюся--і що ви на то скажете, Аж пять пар бурсаків шлюб беркть! Котрі то такі бурсаки то цег цего вже вам нескажу. Вибачте------

Одного вечора я пильно читала ґазету,--чую, а хтось телефонує. Говорить мені хтось у телефон щоби я прийшла до шпиталю бо хтось там хоче бачите мене. Я злякалася і не знала що робити. Але прийшла я до того шпеталю і питаюся хто то такий хотів мене бачити. Веде мене дівчина до 880ї кімнати на 10-ім поверху. Відчинила двері а там доктор Процюк і норса панна Когут оперують пана Панчука. Кажуть мені що пан Панчук заслаб на горло і не може співати. Думаю собі,"От то наші Українці справді герої". Була я там зо три години і так мені дивно було зі всіх приход що аж трудно було у голові помістити як то усе можливе. Зачав дзвонити дзвінок-я пробудилася-- Дивлюся а я у бурсі. Який то чудовий сон був?

ПІСНЯ ДІВЧАТ
на
ВЕЧІРОК [illegible]

Ми тепер вам заспіваєм,
Гоб вам догодити,
Але просим не збирайтесь
За те нас сварити.

Когут в ночі чогось друбав,
Курка нині піє,
Дуб на шов не може йти,
Заверюха віє.

А наш Стрілчук спустив вуха,
Тай навісив брови,
Бо він мусів позавчора,
Доїти корови.

Наш товариш пан Янчинський,
То велика штука,
Бо у нього вся цікавість,
То його наука.

Наш товариш пан Михасів,
Зубами скреготе,
Але воно не дивниця,
Він женитись хоче.

Наш учитель пан Процюк
Мало що тут робить,
Як задзвонить на Їду,
Все пізно приходить.

Наш товариш Войціховський,
Дуже популярний,
Та дівчата всі думають,
Го він таки гарний.

Ой хмариться, ой буриться,
Віддай буде слітка.
Чи ви чулй що Поліху,
Напудила кітка?

А наш Маґус сюди туди,
Куди лиш погляне,
То одно дівоче серче
Мало що не вяне.

Наш поважний Ободяк,
Все чогось сумує,
Чи може хто тут зпас знає
Го йому бракує.

Каже Панчук до дівчини
Я не можу спати,
Лиш гадаю як то можна
Так причарувати.

Не гнівайтесь що ми всіх
Не могли згадати,
Гоб на другий раз лишилось
Дещо вам сказати.

7---------------------------7

БУРСАЦЬКА КОЛЯДА

Нова радість стала, яка не бувала,
В Саскатуні,в славнім місті, Бурса заснувалась.

То Бурса Могили, славного владики,
Для народу ростуть сили славні провідники.

Виростають славні, козаки завзяті,
Гоб народу в кождій хвилі, могли провід дати,

Могли провід дати, у кожній годині:
Про це кожний Українець нехай знає нині.

Бурса се велика народьная справа,
Хто дасть жертву на ця Бурсу, честь йому і слава!

Буде довго жити, будуть го хвалити,
Го в час прикрий для народу знав що мав зробити.

---------- ----------------------

[illegible]

Павло просив Петра папірка. Петро пішов пішки в полатаних

панчохах і в подертих пантальонах по папірки до Пилипа.

Прісько, принеси прутко прут.

Per Aspera ad Astra. Labore Omnia Vincit.

КАМЕНЯРІ

ПЕРІОДИЧНИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ЖУРНАЛ

видаваний

СТУДЕНТСЬКИМ КРУЖКОМ

ПРИ ІНСТИТУТІ ІМ. П. МОГИЛИ,

Саскатун, Саскачеван, Канада.

(Будинок Інституту ім. П. Могили в Саскатуні).

РІК: 1943 ЧИСЛО: 25

LITERARY JOURNAL
published by
THE STUDENTS' COUNCIL
at the
P. MOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE
Saskatoon, Sask.

РЕДАГУЄ СТУДЕНТСЬКА КОЛЄГІЯ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

РІДНИМ
Студентський Кружок "Каменярі"

Члени Редакційного Комітету

Маруся Никифорук — Михайло Типович
Оля Костинюк — Дмитро Кіндрачук
Ярослава Микитюк — Мирослав Карпяк

ЗАРЯД КАМЕНЯРІВ

Поч.Голова : І.Г.Сирник, Ректор
М.М.Кирилюк - Голова — Маруся Никифорук - Заст.Писарки
Мирослав Карпяк-Заст.Гол. — Влас Даркович - Касієр
Іванна Горчинський - Писарка

Контрольна Комісія : Іван Обідяк, Стефан Кушнірук, Данило Задерайко

Програмовий Комітет — Забавовий Комітет

Маруся Никифорук — Ярослава Микитюк
Дмитро Кіндрачук — Віра Михайленко
Мирон Валич — Богдан Никифорук

Дебатовий Комітет — Провідники Кличу

Влас Даркович — М.М.Кирилюк
Мирон Балич — Олеся Левченко
Богдан Никифорук

Оля Костинюк - Піяністка
Мих.Хомин і Мих.Типович - Артисти

ЗАРЯД МОГИЛЯНОК

Пані Анастазія Сирник, Поч.Голова — Ярослава Микитюк, Писарка
Маруся Никифорук - Голова — Еміліл Хомин — Касієрка
Олеся Левченко — Заст.Голови

Програмовий Комітет: Панни О.Ланчук, К.Галик, Д.Михайлюк
Бібліотекарки: Панни Генд Срайко, Маруся Стронський
Господині Вітальні: Панна А.Ситко, М.Чесник

НАШ КЛИЧ

Пу-гу! Козаки! — В славній бурсі Петра Могили
Саска, Саска, бурсаки — Бурса, бурса, бурс-бурсун
Для народу ростуть сили — Саска, Саска, Саскатун!

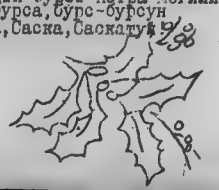

В І Д Р Е Д А К Ц І Ї .

Цього року, як ніколи, під коли існують "Каменярі", час не був так дорогий і важний. Війна затягнулася пятий рік. Тільки сього року перевага виграння війни перехилилася в нашу сторону. Наші студенти-вояки, колишні Каменярі, як моряки, піхотинці і летуни є на всіх побоєвищах цієї Другої Світової Війни, яка обняла цілий світ, без сумніву пожертвували стопроцентово свої найбільші здібности і все, що найдорожше, щоб виграти війну...

У той осний час не можна забути звичайних людей, які теж тяжко з пожертвуванням працюють, щоб доставити воєнний матеріял і все інше потрібне нашому війську, щоб покінчати ворога. В нашім краю є гроші є і сировці. Деколи відчувається брак робучих рук. Провідники наші, державні мужі, працюють над тим аби доставити армії того, що треба, але і про прочих горожан не забувають, задовольнюють їх найконечніші вимоги. Приглянемося бливше тому всьому то й самі переконаємося, що воно так справді і є.

Серед таких то обставин проживаємо, ми, "Каменярі", цього року. Дух наш, виссько настроєний! У школах треба тяжко вчитися, працювати все, що не конечне виключіноване. Все достроєне до теперішного надзвичайного часу.

Твердимо, час той дорогий і важний.

Ось зближаються: Різдво Христове і Новий Рік!

На мент настроюємося святочним настроєм і бажаємо всім, нашим вояким, всім "каменярам" у військових одностроях, всім працівникам при верстатах і на полі, всьому УКРАЇНЬСЬКОМУ НАРОДОВІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

П Р И С В Я Т А .

Отже, цьогорічне число "КАМЕНЯРІВ" присвячуємо нашому Вельмишановному Д о б р о д і ю і М е ц е н а т о в і

І В А Н О В І Ф Е Д А Н О В І

його Шановній ДРУГИНІ, та дням дочкам ІРИНІ-ЕВІ і ЮСТИНІ-МАРІЇ.

Редакція.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

У БУРСІ МОГИЛИ.../Арія: "У горах Карпатах,."/

У Бурсі Могили, ой там би я жив,
З гори на долину усе б ся дивив.
Приспів: Дівчата співають злеренька все уха-ха!
А голос піяна там чути щодня!

У Бурсі Могили там бурсак іде,
Прекрасну буросчку за ручку веде.
Дівчата співають і.т.д.

У Бурсі Могили дівчата як мак,
А хлопці-молодці співають як шпак.
Дівчата співають....

У Бурсі Могили пан Ректор іде,
Українських студентів до праці веде.
Дівчата співають....

У Бурсі Могили є кухарочка
Варить, випікає смачні страточки.
Дівчата співають....

У Бурсі Могили там мило щодня,
Веселе й щасливе бурсацьке життя.
Дівчата співають.....

::::::::::::::::::::::::::

На щастя, на здоров'я, на Новий РІК!

Українським, я, звичаєм,
З Новим Роком всім бажаю:
Фармерам - врожаю в полі,
Збіжа в стогах і в стодолі
Для худібки сіна й полі,
Щоб коровам доїлися,
Щоби бджоли роїлися,
Щоб дощі перепадали,
Збіжжа й пашу підливали;
Щоби хроби й скакуни,
Не зідали ярини.
Щоб урожай, ви, зібрали,
Змолотили і продали;
Буде врожай, буде зерно,
То не буде в вас мізерно.
Буде добро в хаті, в скрині.
Будуть гроші у торбині.
Всім українцям - бажаю:
Щиро, так як я лише знаю,
Дай Вам, Боже, довгий вік!
Та, щоби вам з року в рік
Всяке добре приростало.
А всяке зло пропадало,
Щоб гризоти з Новим Роком
Вам не лізли уже боком,
Щоб горнулись, ви і діти,
До науки, до просвіти,
Бо просвіта - треба знати,
Є сильніша ніж гармати.
І студентам всім і всюди,
Я бажаю, сил-охоти...
До їх трудів, до роботи.
Щоб пригод лихих не мали,
Із науки користь мали..!
А бурсакам я бажаю,
Щоб їм велось як у раю,
Мали грошей подостатком,
Не й на свята кутю з маком.
Свою гідність зберігти - всі іспити перейти!

Василь І.Кіндрачук.

xxxxxxxxxxxxxxx

Т.Шевченко.

САВА УКРАЇНИ.

Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чиї ми діти.
Наша думка, наша пісня
Не вмре, не загине....
От де, люди, наша слава,
Слава УКРАЇНИ!
Без золота, без каменю,
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово.

П.Куліш.

ПСАЛЬМА 125.

Хто в Господі кладе надію,
Во вік упадку не дізнає,
Не захитається по віки,
Як той Сіон, гора святая.
Кругом Єрусалима гори,
Господь кругом свого народу;
Не дасть неправним переваги,
Одверне од благих пригоду.
І не простягнуть праві серцем
Руки своєї на обиду,
Даруй нам, Боже, мир безпечний
І погубляй творящих кривду.

xxxxxxxxxxxxx

ОДНО Я ПРОШУ В БОГА...

Одно я прошу в Бога:
Яканебудь дорога
В житті на мене жде,-
Хай користь з мене буде,
І дармоїдом люди
Хай не зовуть мене! / Юра Ігоркін/.

Василь І.Кіндрачук.

ЧОГО ЦЕ?

Чого це, мій краю,
Я гірко скучаю
Буває, як покину тебе?
І сам я не знаю,
Чом сльози ронію -
Щось давить, щось мучить мене.

І тут-же є люди,
Та й сонічко всюди -
Всіх гріє, всіх вабить воно...
То тяжко у грудях,
Хоч я на людях,
А мов на безлюддю даяко.

Так пташка, буває,
У клітці скучає,
Хоч клітка ота золота,
На світ споглядає,
Чогось дожидає -
Про волю у сонця пита.

-----oooo-----

Оля Панчук.

НАШЕ ЗАВДАННЯ.

Минуло літо. Минули і вакації.
Минув час, у якім кожний студент і кожна студентка були вільні від праці і мали нагоду відпочати та й відсвіжитися, щоб знов почати слідуючий, шкільний рік.
Прийшла осінь. І знов усі відзиваються на шкільний клич. Так як бджоли вертають ввечері до улія, так студенти вертають до школи, вчитися, бо наука, по уплині часу, здійснить їхні бажання. І мрії.
У той час і наш Інститут наповняється студентами. Тими шкодярами, що поза свою шкільну працю находять час учащати на українські лекції, і кожну вільну хвилину використовують для того, аби набрати вправи в такій праці, яку вони, як громадяни, будуть обовязані виконувати поміж нашим народом. Студенти, що є в Інституті цінять і люблять свій нарід. Шанують народні звичаї. Люблять український побут. Вони мають завдання остатися українцями де доля їх не закинула б, яке заняття вони не мали б, без огляду на вік, здібності і силу, якими їх обдарує Господь Бог.
Маючи це все на увазі, і практикуючи це чого навчили нас наші добрі родичі, і що доповнили ми в мурах славного Інституту П.Могили в Саскатуні, - ми будемо мати успіх у житті та й заняттях, які призначені для нас.
Учімся. Працюймо. Любім свій нарід. Живмо завжди для свого народу. Памятаймо на слова великого, нашого поета Тараса Шевченка, який нам лишив наказ:

"Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтеся,-
Свого не цурайтесь:
Бо хто матір забуває
Того Бог карає,
Чужі люди цураються
В хату не пускають...."

Наше завдання це - працею щирою, добрим, примірним поведенням здобути імя примірних синів і доньок УКРАЇНИ.

-------oOo------

ІЗ КНИГ МУДРОСТИ.

Не завидуй же нікому, дивись кругом себе:
Нема раю на всім світі, хиба що на небі!

/Т.Шевченко: 1845 р./

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ДВІ ДОРОГИ.

Живемо в часах різних нагод. Тільки запамятаймо добре, що "нагоди рідко коли два рази трапляються". Їх використаймо. Всякому Бог дав якісь дари або таланти. Їх ми повинні використати в житті; інакше прогайнуємо дорогий час.

Життя предкладає нам дві дороги! Не більше. І кожна людина мусить одною, з них, іти. Мусить вибрати свою дорогу.

Одна дорога веде до благословенства і слави; друга провадить до упадку і руїни. Перша - ясна і виразна і певна, друга - темна, невиразна і непевна. Одною доходимо до високих ідеалів, другою до банкротва.

На дорогах цих є дороговкази, щоб показувати напрям для нас, подорожних. Найперше є напис у місці де ці дві дороги розходяться. Написано: "Амбіція". Він пояснює, що треба йти в гору. Зараз же попри нього є напис "Недбальство" і подає напрям у долину. Амбіція добра, бо вона веде нас наперед, заохочує нас і підкріпляє. Недбальство зле, бо воно каже нам не боротися, забути за змагання, тільки їсти, пити і веселитися поки час.

Дальше при дорозі амбіції видніє напис "Успіх". Коли при дорозі недбальства є напис "Невдача". Лице подорожного, що проходить попри напис "Успіх" веселе, ясне і задоволене. Але подорожний, що мимойде попри таблицю, що на ній видніє слово "Невдача", сумний, горем прибитий і невдоволений.

Щаслива людина та, коли може з задоволенням сказати: "Життя то приємна і добра річ"! Але тричі нещасною є людина та, що каже "Ой, та життя це мука! Коби його не було! Що доброго воно мені зробило? Нічого!" Тільки вона, та друга людина, забуває, що вона сама ані трошки не старалася аби його поліпшити...

Оттак люди йдуть крізь життя мов подорожні. Одні мають щастя і успіхи, другі переповнені горем. Та накінець приходять до останньої таблиці-дороговказу, що на обох дорогах видніють з написом: "Смерть"! Подорожний високої дороги амбіції стрічає смерть сміло і без страху Кинувши оком позад себе, він, пригадує собі миле, вартісне життя. За те любитель дороги недбальства тремтить... Зо страхом оглядається назад. Жалує, що був нерозсудним коли пішов тою дорогою. О, як би він хотів мати другу нагоду!... Та горе, другої нагоди вже нема! Так він умирає, не лишаючи за собою ніякого сліду.

Читачу! Ось у цей мент ти стоїш на роздорожу! Відси йде одна дорога в гору, друга в долину! Тільки одною можна йти! І нема повороту Котру вибереш? Котрою підеш?... Рішай!

Олеся Левченко.

----------xxxxx--------

<u>Анна Ситко.</u>

Не надумаю.

Одного вечера прийшли дівчата,
Просили до "Каменярів" писати.
Їм я ще тоді відповіла:
"Мені не до того! Не сила".

Але пробую. Сіла до стола..
Ой сиджу вже з цілу годину...
Та видно, що я нічого не зложу,
Най сиділа б я цілісеньку днину...

Сиджу я довго та й час гайную.
Треба, відай, перо сховати,
Бо я ще поеткою буду,
Про те нема що навіть думати.

-------oooOOooo-------

"Нещастя".

РЕКТОР: Як би молоді бурсак і бурсачка сиділи в парку, на лавці і нараз звіявся б холодний, північний вітер; то що вони тоді зробили б?

Премудрий бурсак: А що мали б робити? Сіли б блище до купи.

-

"Я".

Все наше поведення має причину. Ми не конче працюємо з тої причини, що любимо працювати, але тому щоби було чим задоволити потреби нашого тіла, щоб було за що купити поживи, одежі, та збудувати дім, в якому ми могли б скритися від заверюх, дощу, сонця та зимна.

Ми працюємо також щоб найти способи задоволити наші емоційні та естетичні почування до таких річей як музика, малюнки, вистави різні, і.т.д.

Як є певні причини чому ми працюємо, так є різні причини иншого нашого поведення. Найвизначніщою причиною є, " Задоволити Себе".

Людина прибирается щоб другі люди дивилися на ню з добрим враженням, з похвалою та можливо і любою.

Людина богато говорить, надмірно жартує, або поводится загально в надзвичайний спосіб, лиш тому щоб другі люди звертали на ню увагу, і щоб вона стала центром їх заінтересовання. В короткі сказавши, та людина хоче збільшити своє Я або ЕГО.

Та таке поведення має богато добрих засіб. Наш світ є збудований тими людми котрі у різні способи збільшували своє "Я". Поети, композитори, хемічні винахідники, урядовці, фізики, всі свою важну роботу робили щоб себе то певної міри звеличати. Це "Я" є людською ініціятивою до життя. Воно є відповідальне за нашу гордість роботи добре зробленою. Це "Я" є причиною ріжниці між індівідуальними людьми.

Нема на світі більшого пониження, як пониження "Я".

Коротко сказати, "Я" є ключем до людського життя.

Бурсак.

------oOo------

"БЕЗРОБІТТЯ" в Канаді.

Чи ви коли застановлялися і думали скільки пересічна людина працює в році /днів/. Я певен, що ви скажете, що весь час, кожний день, однак я вам докажу, що воно так не є. Людина зовсім не працює на протязі року.

Рік має 365 днів. Це всякий знає.

Кожного дня відпочиває людина 8 годин і се робить 122 дні. Остається 243 дні. По дня вона спить 8 годин. Знов 122 дні не працює. Лишається 121 днів. Є в році 52 неділі. Людина тоді святкує. Остає 69 днів на працю. Але що тиждня, в середу, пів дня не працює, то ж робить в році 26 днів. Лишилося 43 дні. Відкласти годину і 50 мінут денно на слабість, їду, свята іті. що робить знов 28 днів. Осталося 15 днів. Двотижневі вакації забирають 14 днів. Лишається один день. А той день це "Лейбор Дей", коли ніхто не працює...

Безробітний.

-----oOo-----

<u>Оля Костинюк.</u>

ДЛЯ ГАЛІ.

Сонце хилилося до заходу...Я пристала,
Оперлась на крісло. Я думку думала...
Вдивилась у образ моєї сестрички,
А він...як спів, між усіми, одної птички!
Все замовкло, тихо стало...
Наче вчула її голос, коли прибігла зо школи;
Вздрівши приятельку щось вона її шептала,
Мабуть про пригоду, яку в школі мала...
Опісля побачила я її в хорі,
То в клясі, де вчилася про козаків на Чорному морі.
В їдальні з другими вона сьміялась,
То знов промовцям прислухувалась!
Знов побачила її...В гурті вона гуляла,
По очах було видно, що вона це кохала:,
І на забавах вона була все весела,
Там вона багато дечого стрічала.
Аж ось побігла вона на гору скоренько,
Чути хід її голосно, а далі тихо-тихенько....
Оперта я на крісло. Вже темно довкола,
Майнула згадка про сестру...Тільки образ і я осталась!

жжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжжж

ПРО ПОСМІШКИ.

Люди,молодь і старші,часто сміються з інших.Сміються з вороріз,але посміхаються з приятелів.Насміхаються з звичайних смертельників,однак не здержуться посміятися з поганих людей.

Часто посміхаються люди з других,коли ті є в скрутнім положенню,або роблять те чого добре не знають чи не розуміють.

Деколи,коли люди сміються з других,є дещо смішне.Тоді вони сміються з того,що людина робить.Та коли вони сміються як нема нічого смішного,то насміхаються з людини.Не кажуть УУ,що ти сяка чи така бо це небезпечно,то сміємося для себе,в боку,як то говориться в кулак. ..

Длячого люди таке роблять?

Деякі роблять се от-так,без думки.Так собі.

Другі насміхаються з наміром понизити когось.А себе в той самий час підвисшити.Це не добре,бо тоді вони самі себе ставлять у немудре положення.Краще є піти поговорити з людиною,порадити УУ чи поправити особисто,аніж з неї сміятися,і тим набувати собі ворога.

Та буває,що насміхатися часами треба з людини,яка є горда,зіпсута і непоправна.Коли людина не приймає поради,напімнення,погрози чи чого іншого,тоді насмішками,деколи,як одиноким ліком,можемо зробити добро.

Наше життя повне трудів,поважних форм,серіозних чинів.Все ж деколи добре є і потрібно посміятися.Сміймося,але і добре важаймо щоб тим сміхом зробити користь і собі і другим!....

Ирон Валич.

---oOOo---

З а б у д ь к о в а т и й.

Нерса у шпиталі вийшла до кімнати де сидів професор і сповіщає його таємничо і радісно:"Це хлопчик"!

Професо:/Сердито підвів голову і гукнув/А,чого він хоче?

Професор ходив щонеділі до церкви.І все з собою приносив парасолю.Звичайно чужу.Жінка його все картала за се.

Минулої неділі він приїхав домів без парасолі і це вміщає жінці.Е,каже,вже не приніс чужої парасолі.

Жінка:Але ж ти пішов до церкви з парасолею...

----oOo----

На військових вправах.

Офіцер,до бурсака в однострою,який на нього три рази більший:Ти ефермо один!Три місяці тебе муштрую і ти досі не вмієш стат на "позір"!Так як треба!

Бурсак:Пане офіцер!Я стою на "позір",а то тільки мій однострій стоїть на "спочинь"!

----oOo----

Дипльома вищої школи.

Яка мені користь з дипльоми?Таке поважне питання ставлять нерідко абсольвенти вищої школи.

Хто має дипльому укінченої школи,той уже вчений чоловік. Його цікавлять ріжні справи.Чи має і підставу до карієри,себто йти вище і вище по щаблях свого життя.Той,що не кінчив шкіл,часто в нинішних обставинах дістає кращу платню ніж той що покінчив високі школи.Але перший уже дійшов до цілі,коли людина з дипльомою не має ограничення в стремліннях і змаганнях за краще завтра.

Люди коли невдоволені бувають то їзза того,що не покінчили шкіл,що не використали нагоди яку мали в молодих літах.А не жаліють,що вчилися!Бо наука,се основа їх успіхів.Вона поширює людський погляд на світ,на людей,на Бога.Вона ублагороднює людину і робить її пожиточною,гідною та й партіною.

Вища школа дає ту науку.

Вища школа є дуже потрібна і конечна.

І її треба перейти й дістати дипльому.

Віра Михайленко.

----oOOo----

ПЕРШІ ВРАЖ[illegible]Я.

Чаймив хлопець "таксі" і їде!Куди ж?До Інституту ім.П.Могили. Минуло кілька хвиль і авто спинилося і шофер каже йому:401 Мейн Стрит.Вийшов юнак з авта і глядить а перед ним стоїть великий будинок.Це ж Інститут!

Йде то зі страхом,ніби знервований узяв свої валізки і входить до середини.Тихо.Нікого не видно.Чути тільки тик!тик!...Це годинник десь тикає.Розглядається!...На стінах багато фотографій.Щось йому шепче:Чи це справді той Інститут?...Приглядається блисне.На фотографіях українські написи.Чаїть на годиннику є написано:"Український годинникар".Успокоївся.Впевнився,що це Інститут,куди їхав!

Входить до другої кімнати.Там,зза стола,встає пан ректор,і мило з гостем витається.За кілька хвиль і вони вже оба добре знайомі! Відтак пан ректор запроваджує його на гору,до кімнати,іще дещо йому сказав,і лишив юнака самого.Сів хлопець на крісло,і думки роєм насіли його молоденьку голову.Стало кучно йому і лячно!"Чи справді зможу бути тут цілий,довгий рік?"- подумав.Почув голоси хлопців,що були по інших кімнатах,та якось нікого піти між них,між незнакомих. Зачинив двері.Ліг на ліжко.Був змучений і затрівожений...

За якийсь час задзвонив дзвінок.Сказали йому,що це кличуть усіх на вечеру.Іде на долину з іншими бурсаками до великої салі.На стінах там образи.Сала заповнена столами.Коли столів молодь,хлопці і дівчата.Ректор дав знак.І все замовкло.Проводить молитву.Помолилися.Засіли вечерати.В часі вечері всі гуторили весело,говорили і сміялися. Вступив дух у нашого юнака.Подумав:"Чого мені їх боятися?Та ж вони мої брати і сестри,що сюди приїхали з тією самою ціллю,що і я".Набрав відваги і почав з сусідами говорити.В часі сеї першої вечері він познайомився з кількома хлопцями і дівчатами.Стало йому лекше. Розвеселився.Радий,що найшов тут гарних товаришів.Скоро стає він правдивим бурсаком на рівні з іншими.

Перше враження,якого дізнав у Інституті,глибоко записалося йому в свідомості.Тяжко це забути.Рік скоро проминув.Прийшла пора прощатися з добрим товариством.Гірке те прощання,бо цей юнак,разом із іншими бурсаками і бурсачками найшов у Інституті другий дім,якого годі забути.

Мирослав Карпяк.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

ПРО СІЯННЯ І ЖНИВО.

Ісус Христос,найбільший учитель і Спаситель наш сказав:"Що посіте,те будете і збирати".Це велика життєва правда,подана як приповість повинна заставити кожного з нас глибоко призадуматися;в дійсности це повинна бути наша мета,до якої ми маємо безнастанно прямувати.

Справді маленьке число зпоміж нас здобули славу і признання, з виїмком тих,що багато натрудилися в напрямі поліпшення людства як такого,без ріжниці чи той труд був виховний,племінний чи науковий. Бо як ми можемо збирати,коли ми не сіяли?...

Одначе праця сама не вистарчає.Визнання прав і привілеїв других народів,пошана громадської власности як і власної,признання державних законів задля добра загалу і добре моральне поведення - є теж чи не найважніше.

Та ця велика приповість не відноситься тільки до одиниць.Її можна прикласти до групи,чого добрим прикладом є національні меншини.То ж українське студенство,зверніть увагу на цю велику науку. Негайно постановім до неї пристосуватися так як це вчинили численні наші попередники.Сіймо дружно насіння добрих діл безнастанно!Памятаймо:жниво прийде в слушний час,не тільки для нас,але також для тих, що йдуть за нами!

Степан Кушнірук.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

ХОЧЕ ГОВОРИТИ ДО ПЕТРА МОГИЛИ....

Дзвонить телефон.Ректор бере слухавку і каже:Це Інститут ім.П.Могили.

Голос:Чи це Петро Могила?

Ректор:Ні,це ректор Інституту ім.П.Могили.

Голос:Прошу закликати Петра Могилу до телефону!Мені його дуже треба.Я маю бізнес до нього....

Ректор завісив слухавку і пішов до своєї праці.

СВЯТИЙ ВЕЧІР.

Сонце вже давно сховалося за горами і глуха темрява покрила землю. Аж ось на небі появилася перша зірка...Якась незвичайна, таємнича радість наповнила цілий світ. Вечір настав. Але вечір сей відмінний від усіх інших. А чому?...

Заглянувши в віконця, кожної української хати, щось побачимо. Що саме?...Там рух. Варяться кутя й інші українські страви. Приготовляються до СВЯТОЇ ВЕЧЕРІ. Велике родинне українське свято настає. Згадують Народження Ісуса Христа. Всюди радість і втіха. Лунають колядки. Рідня себе відвідує. Бажають собі взаємно щастя, здоровля, веселих свят та й діждати "під нині за рік"...другого Святого Вечера.

При дорозі стоїть хатина. У ній приготовляють Святу Вечерю. Та невесело в ній. Мати сумна. Від часу до часу втирає сльозу. Діти бавляться, веселі, однак як глянуть на матір, устає сміх, зникає радість...

Стіл уже готовий, застелений запашним сіном, накритий чистим, біленьким обрусом. На столі все, що треба, приготоване. Загавкав, на дворі, пес. Почулись кроки. Хтось іде...Отворилися двері, і в хату ввійшли невеселі, старенькі дідуньо і бабуня. Чогось іще не достає в цій хатині...Діточим батька рідненького, дружині милого чоловіка, дідуньові та й бабуні дорогої дитини...Поїхав на війну. Не дає про себе знати. Рік довгий проминув як була пістка від нього.

Пригадується їм усім минулорічний Святий Вечір. Радісний він був. Тато був дома. Господар і голова родини. А тепер не знати...живий він чи погиб?...Тому сум сповив серця всіх, а в очах заблестіли гарячі сльози.

Засвітили свічку і всі разом окружили стіл, заставлений дванадцятьма стравами і почали молитву. Дідуньо проводив її голосно.

Дорогою, що веде до хатини, посувається якась тінь. Скрипить мороз під ногами. Іде не молодий але і не старий чоловік. Бліди, перемерзлий, голодний і змучений далекою дорогою прямує до своєї хати. Від коли заглянув світло в ній опанувала його радість, приспішує ходу, а здається йому, що наче стоїть на місці...Скорше, скорше, до своїх, рідненьких, аби їх побачити, привітати, натішитися ними...Ось уже на власнім подвірі. Підступив під вікно. Радість опанувала його...На лиці появилася усмішка. Побачив своїх найдорожших, кругом стола. Вони молилися перед Святою Вечерою. Мали починати вечеряти. Але чого вони сумні і заплакані, подумав собі. Мабуть ізза того, що його нема, та й пістки він про себе не давав їм. Та він не винен. Він хотів писати, одначе не міг. Довго лежав у шпиталі. Кілька днів минуло як він покинув шпиталь і ось спішить до рідних, на Святий Вечір. Радий був, що бачить своїх, що прийшов домів у такий радісний час; тішився, бачучи їх при молитві до Бога не тільки за нього але за всіх тих, що на війні бються з ворогом. Молився і він. Дякував Богові, що живий, і що дозволив йому прийти до хати, до своїх, на Святий Вечір...

В мить вони опинився в дверях! Оглянулися всі! І остовпіли! Ганусь, перша отямилася і кинулася татові в обійми. І проч діти обступили найдорожшого гостя. Почалося питання. Радісне, неожидане, святовечірне. Плаче жінка. Плачуть родичі старенькі. Плачуть з радости...Недавний сум перемінився в радість. Чароджений Ісус сповнив радощами цілу родину. І засіли до Святої Вечері. Говорили багато. Всі наразі хотіли розказати щось, що сталося на протязі року. Довго, довше як звичайно, сиділи при столі. А пізно в ночі радісно всі, щиро Богові, заспівали найкращу колядку "Бог Предвічний народився..."

Маруся Никифорук.

------ooOoo------

Марта Чесник.

ДОЩИК.

Дегесенько стало, як сонце сховалось
І дощик почав падать на світ.
Я чоботи взбрала, на дощ поманджала,
Від природи дістати привіт...

Моє серце співало, як з природи взяло
Ту снїжість природи, що залляла світ.
І та красна веселка душу мою зачарувала,
Та й журба моя счезла мов зівялий цвіт....

xxxxxxxxxxx

УСПІХ.

Успіх, це здійснення мрій і амбіцій людини. Успіх - це заплата за тяжку і довгу працю. Всі мріємо і навіть працюємо для здійснення наших амбіцій, усі маємо меншу чи більшу здібність.

Чому деякі люди мають успіхи в житті а другі ні? Чому їм завжди добре йде? Тому, бо вони знають як найбільше користати з власних здібностей. Заходить питання, чи, можливо, інші чинники відграють велику роль в цій справі?

Відповідь на це питання можемо найкраще зрозуміти коли розглянемо, наприклад, життя славних людей. Ми читали книжку "Нилгримс Прогресс", А чи відомо нам, що автор її Джан Бонян писав сю книжку в тюрмі? Також знак, що виграв першу нагороду в біганню на недавних ігрищах, був каліков в молодих літах? Шевченко, нам найбільший поет, написав свої найкращі твори підчас найтяжших переживань. Що було причиною їхніх здобутків у так несприятчих обставинах? Розглянувши їх життя, можемо навчитися як нам ужитати наші здібности в найбільш ефектний спосіб, щоб вийти на успішну дорогу. Віддукаймо пару звичайних, однак основних, засад, яких великі люди держалися, і через те мали успіх.

Перше, ми мусимо зрозуміти те, що "наша сила в нас самих". Не числити на обставини, на поміч других, не здавати ся на долю-судьбу, але розуміти, ми самі, і тільки ми самі є "ковалями нашого щастя".

Друге, ми мусимо працювати. Маємо силу в собі то її треба зужити на працю. Вона, праця, є основою всіх успіхів і щастя. Виконуючи її, ми повинні забути за себе. От славний президент ЗДА Линкольн не думав про себе але про добро краю, народу.

Трете, не зважати на перешкоди. При всякій праці стрінемо перешкоди, ба й трудноші. На них не звертати уваги. Навпаки, вони повинні заохочувати іще до тяжшої праці. Ніхто не дійшов до мети без перешкод.

Четверте, завсіди надіятися. Ніколи не тратити надії на успіх. Завжди думаймо, що те, що ми робимо є так важне, що мусимо виконати, і то виконати в успіхом.

До згаданих засад, треба іще додати найважнішу, якою є - віра. Тепер чи пізніше трапиться нам такий тягар у житті, що нам може забракнути природних сил, щоб його перенести. Тут нам придасться віра. Коли будемо мати сильну віру, виконаємо всьо. Будемо мати успіх. Сказав мудрець: "Найбільша проблема в житті, це відкрити щось, щоб його ми могли покласти на перше місце перед себе". На першому місці в нас має бути віра. А щоб мати віру, щоб надіятися, треба бути релігійними. Во релігійне життя - це основа віри і надії, та й резерва зпідки ми можемо черпати додаткові сили.

Вірю, що придержуючися цих засад, ми зможемо бодай частинно досягнути наші цілі. В житті є недостачі і клопоти, однак кожне життя мусить мати ціль. Осягнення їх - це успіх. А це залежне від нас і наших зусиль.

Богдан Никифорук.

------ooOoo------

Не буде бачити.

ВУРСАК, що хотів стати офіцером при війську, стається до побороної комісії.

Офіцер: Тепер, скажи мені Іване, що сталось би, як би я відтяв тобі одно вухо?

Вурсак: Я би не міг бачити, пане офіцер!

Офіцер: А що сталось би як би я відтяв тобі друге вухо?

Вурсак: Я би не міг бачити, пане офіцер!

Офіцер: Як же ти не міг би бачити коли б я тобі вуха пообтинав?

Вурсак: Во шапка зсунулась би мені на очі.....

Дві міри.

Василь: Знаєш Михасю, що при війську є тільки дві міри обуви.

Михась: А то як?

Василь: А так. Є черевики за великі і за малі. І то всьо.

ПЕРЕКОНАННЯ.

Була осінна пора в однім більшім місті в Сх.Канаді.Майже щодня насувала густа мряка і вкривала високі будинки посеред того міста а на краях фабрики і їх комини та і дим,що з них постало виходив.Сим разом мряка була густіша як коли,і хоч щойно смеркало то світла вже давно були засвічені то те сире та холодне повітря здавалося ще трохи веселим.На краю міста світла були рідші,і на одній маловживаній вулиці вони освітили хлопця,що появлявся на хвилину то знов зникав у темноті.

Склепар,що в той час дивився крізь вікна і слідив,що діялося на дворі,завважив того хлопця.Не було трудно відріжнити його від інших;двигав він дві валізки;крок його був повільний і важкий;обличчя його було стягнене і весь він був сумний як та погода кругом нього."Щось сталося,а то не вибирався б у таку студінь, та й іще без родичів",забурмотів сам до себе наш склепар,та й блисше присунувся до печі.

Хлопець зайшов на залізничий двірець.Очима кинув по всіх кутках,наче шукав за кимсь,що не дуже хотів бачити.За хвильку до середини ввійшли кілька хлопців,і він пізнав у них своїх приятелів,що прийшли попрощатись із ним як обіцяли.

"То ти відїзджаєш",були їхні перші слова."Вважай,щоб ти де не замерз там,а як коли і застрягнеш у снігу,то не жди весни,але напиши до нас листа,ми виратуємо!"І всі зареготалися голосним, молодим сміхом.

"Шкода,Кириле,що їдеш",- додав другий,"ти,багато стратиш. Наш добрий Микита - де він?А,ось він!Ну то він потягнув цілу скринку яблук а також повну скринку добрих американських папіросів,а його батько хоч грозив поліцією,те ще не найшов злодія. Шкода,що не зможеш помогти нам їх посмакувати,- бо що ти скажеш старому,старий старим,задер ноги,не питавши нікого."Всі хлопці другий раз голосно засміялися.

Кирило не любив сих жартів.Бо хоч хлопці були його приятелі, і він був одним із них і так само,як вони,поводився ,то тепер він був наче сполоханий і жарти ці його тільки сердили.Але він їм не міг відповісти,бо голос кондуктора перебив йому.Його поїзд мав відходити.Зачувши се,хлопці,обступили його і почали шпарити його по плечах,говорючи:"Не журися яблуками.і папіросами,ми їм самі дамо раду.Не забувай про нас!"-Кирило дальше вже не видержав, вирвався з гурту,і з їх веселими голосами в ухах,він,утік у поїзд. Поїзд небавом рушив.

Дивлячись крізь вікно він бачив бліді світла,що зникали одне за одним коли поїзд посувався дальше і дальше в ніч.Скоро вони зовсім зникли.І глядячи в пітьму,він,думав про місто,що його він так скоро лишав.

Жаль йому було того міста.Тут він виростав,ходив до школи, набув товаришів."Товариші" - це слово щось пригадувало йому та й йому зле зробилося на душі.Він хотів змінити думки.Пробував, але це йому невдавалося.Він мусів думкою переживати те все,як батько сварив його тоді як він прибіг домів а за ним поліція. І він тямив як після тієї події між ним і батьком настала прірва. Вона все більшала поволі.Роздумуючи далі,він,пригадав той нещасливий випадок,що взяв його батька з сього світу і лишив його сиротою.І сьогодні він їхав,сам не знав куди.Десь до свояків він їхав,що мали ним заопікуватися.В очах йому потемніло.Зашуміло в голові.Відчув який то він малий і нікчемний порівнюючи себе до сього великого і широкого світу,що наче на нього котився але ніколи його не здогнав.Здавалося йому,що світ за великий,і,обертаючися на свойому вузкому ліжку,він сховав голову в подушку,гіренько заплакав.Поїзд мчався.

Поїзд гнався на всю пару.І те гостре і монотонне стук-стук, стук-стук коліс по рейках приглушило його жаль і заколисало його до сну.

Три дні пізніше,Кирило,ще їхав.Гори,скали,озера і ліси його провінції минулися,і вже другий день він їхав степами, яким не було ні кінця ні краю.Він думав.І мабуть не один пасажир,коли відвернув очі свої від ґазети і побачив сього хлопчину, що так пильно глядів у вікно,собі подумав:"Може бути,що вперве бачить цей край,що так ним цікавиться!"І як хлопець дальше сидів тихо і непорушно,подорожний кидав очима на ґазету знов і шукав це місце де перервав читати.Все ж таки той пасажир милився коли він думав,що Кирило так пильно приглядається околицям.Хоч обабіч поїзда були поля за полями,стерні,перелоги,а й часто фармерські будинки і де-не-де містечко,він їх не бачив.Коли його обличчя було звернене до вікна,то не тому,що він глядів на двір,але тому,що скороминаючий край зливався перед очима і давав йому нагоду думати.Думки його були глибокі і ними він линув далеко, далеко.

Він думав,чому він такий нещасливий.Чому він пускався нераз на дорогу крадіжі?Длячого він зприятелювався з тими товаришами? Чому померла його мати?Длячого погиб його батько і він лишився сиротою?Чому він мусів їхати до дядька,котрого він зроду не бачив,який жив десь далеко у другій провінції?Боже!чому з ним світ весь не числився,а завсіди йшов проти нього?І думки його шуміли і крутилися і оберталися в голові так як колеса поїзду на рейках.Нові думки напливали безперестанку,і не було б їм кінця,та заціпивши зуби,він примусив себе не думати.Спинив їх. Коли весь світ проти нього,то він стане проти світу;коли давлять його обставини і непускають,то колись,чи добрим способом чи злим,він стане вищим від тих обставин,і як той час настане він все візьме у свої руки,і те все,що його стримувало,він,його здушить,і покаже,що він людина,що і з ним треба числитися.

Так то,хоч Кирило іще не доїхав до того містечка котре мав прийняти за своє,він його закляв;закляв він дядькову фарму і дядькову родину,і ту нову провінцію,і всі ті нові обставини в цій провінції.І як дядько Іван стрінув його на залізничій стації,познайомився з ним і відтак віз його до дому тай думав у душі дорогою який то з нього буде добрий помічник,то не знав про його виховання в місті,та й не знав,що його погляд,- погляд на світ був скривлений.

Дядько Іван робив що міг аби доглянути сироту свого брата. Рік багатим не був.Однак всього мав недостатком.І фармерське окруження,хоч не зовсім приємне,за те було чисте і здорове.Але виховання Кирила в місті вже оформилось,і дядько Іван бачив докладне як то тяжко йому було приспособитися до нових обставин життя.Знав,що Кирило в школі добре не поводився,не зовсім був ласкавим до своїх приятелів,не подобалося йому,що він завжди уникав свою роботу.Нераз дядько Іван радив щось Кирилові,часами навіть гостре слово сказав.Але він завважив,що при ганьбі Кирило тільки мовчав,і він більше робив цього,бо не хотів вбивати між себе і братанича клина розєднання.Журився,як його виховати?... І через се нераз боліла Іванові голова.Він роздумував,плянував, переговорював з жінкою,радився сусідів.Рік один перетримав сироту в себе.А що дальше йому робити?Нарешті Іван рішив - певно треба йому зміни.І як Кирилові пішло на сімнадцятий рік,його післали до міста аби там брав одинадцяту клясу.

Для Кирила вертати до міста було так як вертатися домів; міське окруження він розумів і любив.Але чи успішний був йому перший рік,дядько Іван не міг цього якраз знати,тільки хіба з листів,що часто приходили від настоятеля,міг довідуватися. Кирило міг би добре стояти в науці,як би того хотів.Трохи він збиточний,впертий,неслухняний,однак може вдасть його чимсь зацікавити.Ще надії не тратять.Тільки треба способу.- Це був загальний зміст листів,і не було в них нічого аби його потішало, і він щораз більше і більше журився,що всі зусилля і гроші будуть змарновані.

У той самий час,коли дядько Іван був так заклопотаний, Кирилові трапився малий,однак дуже важливий случай.Одного дня, коли студенти опустили шкільний будинок,учитель закликав Кирила до себе і сказав йому кілька щирих слів.Певно колись,казав учитель,у твоїм житті сталось тобі щось противне,таке,що ти набрав переконання,що ти мусиш відбиватися,і ти хочеш,після того це віддати назад,а кому саме,ти сам не знаєш.Повір мені,ти пливеш проти води,ти прешся проти шерсти світа,і шкодиш не тільки світові але також і собі.Чому не попробуєш іти за шерстю?Побачиш тобі буде ліпше!

Ці слова мали на Кирила добрий вплив,бо учитель був перший, що до нього симпатично і вирозуміло забалакав.Кирило не був з тих,щоб не міг змінитися,але він змалку обгородив себе високою стіною і ніхто не міг до нього приступити.Слова учителя,батьківські,теплі слова,знищили ту стіну,перший раз.

Мусів дядько Іван завважити якусь зміну,бо на другу осінь вислав Кирила до міста аби цим разом кінчив вищу школу.Другий рік Кирило проживав під тим самим настоятелем.Зникла трохи та його впертість і зухвалість.Тепер Кирило притримувався того,що

йому казали робити, не тому, що він хотів або розумів, але тому, що йому наказували, навіть заставляли. Коли казали вчитися, він учився, неохотно - але учився. І по праді, хоч Кирило нікому не признавався, він вірив, що всі ці наказування, всі заставлювання будуть даремні.

Було се в неділю, якраз серед зими. Кирило чувся так як все в тім часі. Всі ішли до церкви і він також ішов. Може деякі дожидали неділі нетерпеливо, але він, і певно другі йому подібні, уникали церкву скільки могли. У сю неділю навіть було гірше трохи, бо на понеділок мусіли бути готові задачі математики та й варто було хоч дещо ними поклопотатися. Одначе викрутитися не було як, бо щойно вчера ввечері ходив до міста з хлопцями. ... "Якось то буде..." сказав він, затиснувши зуби.

Як це сталося, він сам і не знає, але скоро ввійшов у церкву, то на гадку прийшла йому була одна задача математики. Настрій у церкві був якийсь такий, що нічо йому думок не перебивало. Несвідомо його думки, про ту задачу заглиблювалися, і він не чув ні Служби Божої, ні співу, ані проповіді. Задачу, до якої він у своїй кімнаті ніяк не міг приступити, він, ось тут, у церкві мало що не розвязав як би... Ще трошки... "Бов"... і йому щось трісло в голові, він стрепенувся. Отямився! Що йому перервало задуму? Ага, це був дзвін, якого звук і дальше, раз-за-разом, гомонів у церкві.

Попри нього ішла таца. Збирали гроші. Скоро всунув руку до кишені, витягнув калитку. Хотів дати від себе жертву, але вже було за пізно. Таца пішла дальше і він остався держучи калитку неодчинену в руці. Стало йому соромно; здавалося, що на нього всі гляділи, що він дуже згрішив. Нараз усі почали клякати. Він теж прикляк, і перший раз у своїм житті, він, щиро молився, каючись за свій гріх.

Потонув у молитвах. А як піднявся, то людей уже не було. Вийшли з церкви. Тільки він, і ще один, зосталися... У кутку, коло лавки, клячав старший чоловік. Боже! чого обличчя його так стягнулося, чого в кутиках очий блищали сльози? Видно, що він глибоко задуманий. "Певно", подумав Кирило, "коли він про якісь справи так щиро молиться, то вони більші і важніші як мої".

Це другий случай, у житті, що його зворушив. Перший раз - учитель, а тепер - церква. Мабуть це правда, що церква то добра річ! Видно, що старші люди це знали і про це нераз говорили молодшим. Хотіли аби молоді не цуралися церкви, аби їм було ліпше. Коли церква йому помогла в такій практичній справі як розвязка математичної задачі, то можливо помагає декому і в важніших справах?

Сталося це не за першим разом ані за другим, одначе поволи і по якімсь часі погляд його змінився. Дядько Іван завважив цю зміну, бо на третий рік знов його післав до школи; сим разом до "нормал" /учительського семинаря/. Щойно тепер відкрилося Кирилові повне значіння школи і науки. Ті справи, від яких він тікав і ховався тому два роки, тепер він ними щиро цікавився. В душі відчував він переворот; навзверх цього було не видно. Його почуття "віддати комусь назад" - зникло. Він глядів тепер на світ просто і здорово. При тім зовсім не стратив свої перші, до деякої міри, злі навички. А це йому виходило на користь, бо вони тільки додавали кольору до теперішнього, звичайно, серіозного характеру.

На двадцятому році, Кирило, скінчив "нормал". Приїхав до дому. Та не на довго. Мав їхати учити свою першу школу. Дядько Іван і його жінка були раді, не тому, що їх гроші не стратилися, але тому, що їх вихованок не змарнувався.

"Знаєш стара", говорив Іван до жінки, коли вона натирала його плечі "школа варта багато. Ніколи не вірив я, що таке може статися з Іваном, але вже переконався."

"І хто би думав тоді коли він сюди приїхав, що з нього щось буде" - додала його жінка. "А от тепер, учитель, бачиш? Та ще й який!"

Думаючи про це, Іван, відвернув розшуровану свою спину від натираючих рук жінки, вліз дальше під теплу перину, та й за хвилитвердо заснув.

Кирило довго не вчив по фармерських школах. Бо як є якась природна сила що рік за роком притягає ластівки до того самого гнізда, так певно ся сама сила притягнула і Кирила назад до міста, яке він покинув малим бувши ще хлопцем. І тепер, як би ми могли перелетіти ті милі до його міста і заглянути у його життя, де ми побачили б не тільки його але також і цілу ту громаду між якою він проживає, ми переконалися б, що він завжди до громади приставав. Одначе коли б ми блище приглянулися, ми побачили б, що хоч він все стояв близько неї, то та громада, та маса народу ніколи за нього не забувала; він відріжнювався від неї, і своїм тихим та певним способом її провадив і нею керував. Нарешті як би ми відкрили стіни його хати і заглянули до середини, ми пізнали б його як щиро працьовиту людину, дружину його повсякчасну йому помічницю, і їхніх дітей неперестанною їх потіхою. Ми тільки мали б охоту шепнути йому: "Щасливий ти, приятелю!".....

Тепер дорогі читачі, ви мабуть догадувалися, читаючи це оповідання, про яке місто і про які школи ми згадували. Ви подумаєте чи не про Інститут П. Могили, в Саскатуні? Так, вгадали! З цікавістю спитаєте, а хто цей Кирило? А, Кирило, це український студент, а може бути, Ваш син або ваша донька. Кирило, це той український студент, що приходить до Інституту з грішми і бажанням учитися, а відходить з золотом.

Влас Даркович.

СОН БУРСАКА.

Сидить бурсак над книжкою,
Та й думку думає:
"На що мені так мучитись?"
Себе сам питає.

На що мені так учитись?
Іти пізно спати?...
Тілько літ так марнувати,
Щоб знання надбати!?

Світить місяць. Зорі ясні
На небі видати...
Утомився наш бурсак
Та й подався спати.

Сниться йому, що над ранком
До його кімнати,
Прийшов старий дідуган
Йому щось казати.

Прийшов же він, та відразу
Давай його вчити -
Що без праці на цім світі
Тяжко, важко жити....

Устав бурсак. Помолився.
Поснідав доволі.
Зібрав книжки, та й чимскорше
Пішов він до школи.

Богдан Гладиборода.

---oOo---

ЛОМИГОЛОВКА.

Вчера ввечері, десь коло осьмої години сьогодні рано, в порожній хаті, де було повно меблів, повстав вогонь. Господар, який не був дома, покотився сходами на долину і впав у ведро холодної води; дуже він попарився, і тепер лежить у шпиталі в як найкращім здоровлю, та й сподіється умерти кожної хвилини.

Немо.

xxxxxxxxxxx

ЖЕРТВЕННІСТЬ.

Був собі священик. Служив він у добрій і багатій парохії. При праці рік за роком минав. Церква постарілася... Плястер зачав обпадати.... Стеля, підчас дощу, почала протікати, і в церкві вода лилася на людей.

Священик тим журився. Хотів полагодити церкву. Просив парохіян аби роздобули грошей на це. Ходив. Не спав. Журився, бідачисько. Роздумував як би то намолити людей аби зложили фонди і поправили церкву. Нічого не міг вдіяти.

Одної неділі, десь у половині Богослуження пустився уливний дощ. Крізь стелю капала вода. Люди почали ховатися від дощу в церкві. У той час священик взяв тацу і пішов за колектою на поправу церкви. Це був підхожий час на це. Приблизився до найбагатшого парафіянина, банкиря. Той довго шолопав у кишені. Священик чекав. Аж кусок плястру, урвався від стелі, і гримнув багачові на голову. Той із болю крикнув: "Даю пять соток доларів"!...

Священик, обернувся до престола і каже: Боже, коби іще кусок на цю голову, може дасть іще пятьсот....

Подала Емілія Вайда.

жжжжжжжжжжжжжжжжж

ДІЯЛЬНІСТЬ КРУЖКА "КАМЕНЯРІ".

З прибуттям студентів до Інституту, наш кружок "Каменярі" відновив. Відбулися загальні збори 17-го жовтня. Тоді вибрано заряд і уложено програму на біжучий рік. Було введення новиків /нових студентів/ та й відбулися інші успішні забавові вечірки.

Держучись традицій студенти вважають, що культурна робота "Каменярів" є найважнішою і тому в своїх програмах включали такий матеріял, що був партійний студенству в його праці. Наприклад неприготовані промови /болячка - новоприбувших бурсаків/ відкрили багато бесідницьких талянів серед студенства. Були теми жартівливі але й були серіозні, поважні про українство, погляди на побіду війни і т.п.

От на 21-го жовтня відбулася дебата на тему: "Рішено, що прихід кожної людини повинен бути обмежений до пять тисяч доларів на рік". Афірматичну сторону заступили товариші Волич і Даркович, а негативну т-ка Никифорук М. і тов. В. Никифорук. Виграла афірматична сторона.

31-го жовтня "Каменярі" рішили на своїх зборах купити "Ферст Ейд Кит" та й запреномерувати англійські магазини "Рідерс Дайджест" і "Неспенал Джіографік Магезин".

"Каменярі" виступили свого року з концертом на Листопадовім Святі під проводом о. Гребенюка, п. Сирника і п. Кирилюка. Свято відбулося в Українськім Народнім Домі.

І.А.С.І. Войціховський учить усіх заінтересованих членів кружка українських танців, його учоники будуть виступати на концерті в Укр. Народнім Домі в часі зїзду.

Оттак виглядає наш звіт до тепер. Глядимо вперед з надією, що праця в кружку по святах буде іще більше успішною як досі.

Дмитро Кіндрачук, звітовик.

-x-x-x-x-x-x-x-x-

ДОРОГА ЖИТТЯ.

Як листок, що його билі вроди носять туди і сюди такими є люди. Вітри долі уносять нас на крилах життя, і кидають то в один бік то в другий.

На початку шкільного віку ми стрічаємося як чужі. Роки щастя, горя, праці і гри непомітно минають на крилах часу. Ті літа в яких ми працюємо є основою для більшої роботи, яку маємо виконати в житті. Деколи, у цій борні для життя і Бога, ми того життя не розуміємо, і через те, нераз, не доцінюємо науки.

По недовгім часі ми прощаємося вже як щирі товариші. Ідемо, кожне, своєю дорогою. Деякі з нас будуть бачитися колись знов, але і будуть такі, що підуть у чужину, де все для них буде чуже. І ті, останні і всі ми, будемо шукати знов таких товаришів, яких ми мали за юних літ.

Знаємо, що щирого приятеля тяжко найти. "Характер людини тоді тільки пізнаємо як його випробуємо". Тоді то виявляється правдива вартість людини.

"Дорогоцінний діямант мусить бути вперед обліфований, щоб міг блищатися". З деким з поміж нас ми ніколи не однайомимося; до других/ що були приятелями для інших, заки ми їх стрінули/ ми вернемося час від часу. "Набувайте нових приятелів, але не забувайте давних". Одні срібні, а другі золоті.

Дехто з нас глядає на дусі і скажуть "світ цей немилосерний, повно в нім нещасть. Та й пощо вони?" Маю на думці не тих, що маєтні, що живуть у достатках, але про тих нещасних, кундарів, що їх багато навкруги нас.

Виберім собі одну життєву дорогу!

Прямуймо нею!

І коли найдорожча річ видерта з наших рук, - коли наші серця закопані з мертвими, коли бачимо, що наші сни, які ми снили, золоті, не здійснюються, - коли вся радість і надія пропала, не зачиняймо наших дверий, на світ, що чекає на нас.

Встаймо! Усміхнімся та й ідім вперед гордо радуючися! Покажім світові нашу відвагу і нашу віру!

У світі є багато, що жадні любови! Не мусимо бути самі у наших змаганнях. В тут праця для кожного! Чє давайме гіркому горю заморожувати наші серця. Будьмо щедрі! Живімо, і вийдемо "усміхнені на гору".

О, се тяжка дорога, скаже дехто! З цим годимося, однак це найвартніша дорога. Чи дійдемо до цілі не найважніше. Спробуймо ІІ..

Ярослава Микитюк.

ПИТОМЦІ ІНСТИТУТУ ім. П. МОГИЛИ - 1943 - 1944 Року

Студенти Університету	Місцевість		Курс	Рік
Волич Мирон	Морин Крік,	Саск.	Фільозофія	2-гий
Божак Никола	Лідер	"	Медицина	1-ший
Даркович Влас	Курокі	"	Агрономія	4-тий
Даркович Петро	Курокі	"	Інженірія	1-ший
Горчинський Іванна	Шіго	"	Доглядачка хорих	3-тий
Гой Михайло	Елов Крік	"	Інженірія	1-ший
Гишка Володомир	Катнайф	"	Агрономія	2-гий
Кирилюк М.М.	Фовм Лийк	"	Медицина	2-гий
Ковбуз Мирослав	Кадворт	"	Медицина	1-ший
Котелко Докія	Кадворт	"	Фільозофія	1-ший
Кіндрачук Дмитро	Альвена	"	Дентистика	1-ший
Кушнірук Стефан	Ейкенен	"	Фільозофія	3-тий
Костинюк Оля	Толстой	Ман	Фільозофія	1-ший
Котик Ярослав	Редфілд	Саск.	Фільозофія	1-ший
Никифорук Маруся	Гефорд	"	Домашне Господарство	1-ший
Никифорук Богдан	Редфілд	"	Дентистика	2-гий
Пушкаренко Михайло	Мічам	"	Агрономія	4-тий
Шевчук Никола	Пенс	"	Фільозофія	1-ший
Задерайко Данило	Канора	"	Агрономія	3-тий

Студенти Нормальної Школи		
Цимбалістий Зоря	Донвел,	Саск.
Чорнейко Ігор	Арран	"
Деркач Оля	Веригин	"
Гладій Стефанія	Рама	"
Михайлюк Докія	Ст. Джулієн	"
Овчар Катерина	Рама	"
Охрей Олена	Кіндерслей	"
Срайко Геня	Гвіткон	"

Студенти Вищої Школи				
Байда Емілія	Альвена,	Саск.	12-ту	класу
Вальон Іван	Рейно	"	11	" "
Білий Володомир	Торонто	Онт.	9	" "
Чесник Марта	Плейто	"	11	" "
Деренюк Михаліна	Віммер	"	11	" "
Дідик Василь	Акведел	"	11	" "
Дідух Оля	Вакар	"	11	" "
Франко Софія	Ватсон	"	12	" "
Галик Катерина	Вест Бенд	"	12	" "
Гриник Мирослава	Мидл Лийк	"	12	" "
Гладиборода Богдан	Мікадо	"	11	" "
Гнатюк Тарас	Гилберт Плейнс,	Ман.	12	" "
Кіндрачук Василь	Альвена	Саск.	12	" "
Карпяк Мирослав	Гарленд	Ман.	12	" "
Красниця Роман	Рейно	Саск.	11	" "
Левченко Люба	Кендо	"	10	" "
Левченко Олеся	Кендо	"	12	" "
Ленко Віктор	Донвел	"	10	" "
Мелещак Параня	Бостон	"	11	" "
Мисак Орест	Поничай	"	12	" "
Михайленко Віра	Редбері Парк	"	11	" "
Никифорук Наталка	Саскатун	"	11	" "
Олендій Едвард	Донвел	"	10	" "
Перепелюк Володомир	Рорктон	Ман.	12	" "
Стеца Іван	Йонг	Саск.	11	" "
Сороканюк Мирослав	Альвена	"	12	" "
Забродський Зеновій	Ленсінг, Міш.	З.Д.А.	9	" "
Забродський Славко	Ленсінг,	" "	11	" "

/Продовження на слідуючому листку/

/Продовження Списку Питомців Інституту/

Студенти, які беруть бізнесові курси/книгоподітво, стенографія і,т.д.	Місцевість	
Цимбалістий Орест	Донген,	Саск.
Черовик Маруся	Нора	"
Христина Василь	Вайтлей	"
Хомин Емілія	Карпентер	"
Гавриляк Таня	Кипавин	"
Костина Ева	Твей	"
Микитюк Ярослава	Гудів	"
Ситко Анна	Фостон	"
Стронський Маруся	Фостон	"
Панчук Оля, Курс "Бютий Калчур"	Гронлид	"

Учителі Українських Курсів в Інституті

Історія - - - Д.Максимюк і І.Г.Сирник
Література - - - пані А.Сирник
Граматика і Музика - М.М.Кирилюк
Читання й Писання - Маруся Мигфорук
Укр.Танки - - - Д.Войціховський
Спів - - - от.Гребенюк, І.Г.Сирник, М.М.Кирилюк

-- o O o --

КАМЕНЯРІ

Я бачив дивний сон. Немов передомною
Безмірна, а пуста і дика площина,
А я, прикований ланцюгом залізним стою
Під височезною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.
..... У кождого в руках залізний молот,
І голос сильний нам з гори мов грім гремить:
Лупайте сю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносіть і труд і спрагу й голод,
Бо вам призначено скалу сесю розбить.
І всі ми як один підняли в гору руки
І тисяч молотів о камінь загуло,
І в тисячні боки розприскалися штуки
Та відривки скали, ми з силою розпуки
Раз по раз гримали о камяне чоло.
..... І кождий з нас то знав, що слави нам не буде
Ні памяти в людей за сей кровавий труд,
Що аж тоді підуть по сій дорозі люде,
Як ми пробем її та прорівняєм всюди,
Як наші кости тут під нею згниють.
Тай слави-ж людської зовсім ми не бажали,
Бо не герої ми і не богатирі.
Ні, ми невольники, хоч добровільно взяли
На себе пута. І ми рабами волі стали,
На шляху поступу ми лиш камінярі.
..... І так ми далі йдем в одну громаду скуті
Всесильною думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті,
Ми ломимо скалу, рівнаєм правди путі,
А щастя всіх прийде по наших аж кістках.

/Частина Поеми/ Іван Франко

НАШИМ ЧИТАЧАМ

Випускаючи у світ свій Кобзар 1840-року, Шевченко помістив у ньому на самім початку поему, яка так кінчалася: "Привітай же, моя ненько, Моя Україно, Моїх дітей нерозумних, Як свою дитину!"

Це було прохання Поета до його земляків, щоб вони приняли його думи щирим серцем. Це і наше прохання до Вас. Прийміть і ви щиро ці наші перші літературні спроби.

Редакція

KYLE, FERGUSON & KWATYSHYN

Barristers, Solicitors, Notaries, etc.
Friel Building - 214 - 21 St. E. - Saskatoon, Sask.
JOHN KWATYSHYN B.A. L.L.B. GEORGE A.FERGUSON DAVID C.KYLE.

J.W.STECHISHIN B.A. L.L.B.
Адвокат, Повноважний, Нотар.
Перепроваджує справи карні, цивільні, розводові і спадкові.

413 CANADA BUILDING. SASKATOON, SASK. Phone 2110.

DR.M.M.BOYKOWICH

Dental Surgeon. Evenings by appointment.

404 CANADA BUILDING. - SASKATOON, SASK. Phone: Office: 4774
Res. 6856.

ДР.Д.Е.КРАГАН
лікар, акушер, оператор.
Член Домініяльної Ради Лікарів. Виключно стаціонарової практики.
Телефон 3293.
601 CANADA BUILDING - SASKATOON, SASK.

GREETINGS from PURITY DAIRY LTD.

"Safe Dairy Products."

733 Broadway SASKATOON, SASK. Phone 5556.

TO our MANY FRIENDS Phone
WE EXTEND OUR 2916

MOULDING'S HARDWARE - 220 2nd Ave.S. - SASKATOON, SASK.

THE EMPIRE MEAT Co.Ltd. 330 2nd Ave S. SASKATOON, SASK.
Wholesale. Retail.
Manufacturers of the famous Peerless pork sausage.
wieners, bologna, headcheese, liver sausage, polish garlic sausage. bacon, hams, etc.
Phones 2733 & 3995

UKRAINIAN BOOKSTORE - 229 20 St.W. SASKATOON, SASK.

Маємо на складі великий вибір стінних календарів, картин на різні оказії, шкільні підручники і приборн, також усякі музичні інструменти по приступних цінах.

BROTHERS BAKERY
White, brown, rye bread, buns & cakes.
УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ.
912 20 St.W. SASKATOON, SASK.
Phone 7366

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.
A mutual Company.
В нас нема удільів. Всякий дохід звертається за асекурування.

H.W.SLIPCHENKO.
104 3rd Ave.North.
Saskatoon, Sask.

No. 1 NOVEMBER, 1958. Run 100

KAMENIARI EXECUTIVE

Pres.-- Joseph Borsa
Vice-Pres.-- Vera Nychyk
Sec.-- Sylvia Petrow
Treas.-- Eugene Gryba
Social -- Terry Monastyrski
Editor -- Harold Cipywnyk
Photographer -- George Palichuk
Debating -- Orest Talpash
Sports -- Eugene Kozey

MOHYLIANKY EXECUTIVE

Pres.-- Zoria Rudachuk
Vice-pres.-- Helene Seneshen
Sec.-- Anne Sawchuk
Treas.-- Violet Owchar
Social-- Helen Borsa

EDITORIAL STAFF

Editor-in-chief -- Harold Cipywnyk
Committee-- Terry Monastyrski
Joseph Kozak
Ilona Raycheba
Typists-- Sylvia Petrow
Vera Nychyk
Cartoonist-- Barry Chobotar

[illegible] industries, communities, [illegible] is the improvement of the present-day conditions. Every individual's goal is to better his position in society and as a result the society, the nation, and the whole world benefits. So should it be our aim, as students of an educational institute, to better ourselves and those around us. We can become better Ukrainians only if we become well acquainted with and excercise the characteristics that distinguish us as Ukrainians. We may consider ourselves fortunate for having the opportunity to do so through the facilities offered by the institute and the Kameniari. We should take part in singing, folk-dancing, and attending lectures not with the feeling that we must or that it is better for us but with the feeling that we are doing something to enrich and propogate our national culture.

This paper is intended to provide another means by which the students can make definite steps towards attaining their goal. By means of the newspaper it is our hope that the students will voice their opinions on various topics, use the opportunity to develop their literary talents, exchange ideas, and most of all, by combined effort, gain prestige by making it a successful venture.

The editorial staff will consider any article you may wish to publish and will from time to time approach some of the students for their opinions on certain topics. Your co-operation and assistance will be greatly appreciated.

LOCAL DELEGATES ATTEND CYC CONFERENCE IN YORKTON

The city of Yorkton on November 1st and 2nd played host to delegates from all parts of Saskatchewan attending the 29th annual conference of CYC. Saskatoon delegates representing CYC, CYMU, and P.M.I. directorate were: Rev. and Mrs. Seneshen, Prof. Rudewsky, Prof. Maksymiuk, and Prof. Michalenko. A group of KAMENIARI from P.M.I. represented Saskatoon's Ukrainian Youth at the conference. George Symchych was there too.

During the conference, which started Friday night and ended on Sunday, the various delegates spoke on and discussed a wide range of CYC business and affairs. The biggest item on the agenda was, of course, the topic of the building of a new institute. Speeches dealing with its necessity, organization, and methods of canvassing were delivered by Prof. Maksymiuk, Rev. Seneshen, and Prof. Rudewsky. Apparently the speeches were of a convincing air for the collections that started on Sunday totalled more than SIXTEEN THOUSAND dollars--(Can you imagine that-not bad at all for maybe two hours of speeches-$8000 an hour-"should have another z'izg" remarked one individual.)

Saturday night was a night of fun and frolic for most of the delegates, especially the younger ones. A banquet supper started things going. Hats off to the ladies of Yorkton for their delicious supper- that alone made the trip worthwhile. Of the after-

(continued on page 2)

dinner speeches, Dr. Faryna's talk on the CYC organization was a masterpiece of oration. All who heard Dr. Faryna (Pres. of CYC) speak will agree with this, I am sure.(Anyone here taken to painting his thumb on a canvass yet?) Joseph Borsa, president of KAMENIARI- also threw in his bit of inspired oration- thanking the various groups for their turnout, the ladies for their grand supper, and the CYC executive for inviting everybody to the conference.

A dance followed, featuring the "Pyjama Boy's" orchestra, and a local artist who gave out with some terrific E.P. impersonation. Naturally the members of KAMENIARI had to make their presence heard with a few rousing KOLOMAIKA'S. The evening was capped with a small, quiet, very orderly party at Castle Hall.(Do I hear exclamations of disbelief?)

Sunday started with church service, followed by a lunch. The afternoon saw and heard the official business brought to an end. Interspaced between the speeches were songs, dances and what have you by members of various CYMK organizations and also KAMENIARI. Taras Korol made a dashing cossack as he and a fair young maid "tred a measure" upon the stage. The boys from P.M.I. sang a few songs which were very well received by the people. The dancers, both boys and girls, really did themselves proud. All in all the afternoon was a terrific success in every aspect.

An impression was created which will do much(it is hoped) in building a new institute. The performances on the stage seemed to rouse the people into realizing the value of having an institution, such as the present P.M.I., in upholding our traditional songs, dances, and language. How deep this impression went will be known only after we see the people's response to our call for aid in getting a new institute. If Sunday's response was any measure of its depth- then the impression was deep.

Sunday evening held only a lunch in store for the delegates- it may have been light but it was very much appreciated (-it was free). After that the people went home. Another z'izg had come and gone.

We turned our cars away from Yorkton,
We thought of our toil, and also our fun,
Our toil was over - our goal had been met
We'd paid our expenses by passing the hat!

J. Borsa.

- - - - - - -

"Blessed is the man that walketh not in the counsel of the ungodly, nor standeth in the way of sinners, nor sitteth in the seat of the scornful."

Bible.

КІЛЬКА МОЇХ ДУМОК СТУДЕНТАМ

Тут коротко покажу, як я на деякі справи дивлюся.

1. Українці в Канаді повинні старатися бути завсігди двомовним народом, - знати дуже добре і свою мову й англійську. Двомовний чоловік, чи двомовний нарід стоїть вище ніж нарід одномовний. Він має більше розуму і сили.

2. Українці не повинні бути такі як усі, але стояти вище всіх. Усі то широка вулиця.

3. "Українці", це культурне означення, а не політичне. Вони є народом, що має свою культуру, хоч може не мати своєї держави. Жиди розсипані по світі, але вони всюди жидівський нарід. Жиди! Бо вони мають свою культуру. Не держава творить нарід, але культура.

4. Кажуть: "Канадиець українського походження", але чи така балачка розумна? Чи є-
Канадиець англійського походження? жидівського? циганського? індіянського чи французського?
Ні! Є Англієць, Жид, Циган, Індіянин, Француз. Так й українець повинен бути Українцем.
Українець, - то культурна якість, а "канадиець", то політична, і не можна їх разом мішати.

5. Кажуть: "Українці прийшли до Канади бідні, без капіталу/без грошей/, але воно не так! Українці привезли до Канади великий капітал, - а тим капіталом були вони самі - як робітники! Робітник є великим творчим капіталом, бо що варта гроші коли нема робітників ? Праця є великим капіталом. Отже українці привезли свою працю, і працю своїх синів і внуків. Тим вони збогатили Канаду!

6. Українці привезли свою культуру, що має великі моральні вартості, - коли англійсько-канадійська культура нині дуже занепадає. А техніка, копальні, фабрики, автомобілі, телевізія не є культурою. Культура є в людях, коли вона є. Тому українці повинні затримати свою культуру, - мову, пісні, звичаї, церкву.
Казав же губернатор Твідсмюр: "Будь гідним українцем а тоді будеш гідним Канадийцем /політичним/".

7. Привички...Говорю по англійськи, бо привик", але привичка не є розум. То не розум а байдужність.
Пригадуєсь мені таке: Жиди йшли пізно вночи зі свого "Квінс Театру"/в Вінніпегу/, і я зауважив, що гурт молодих говорив між собою тільки по жидівськи. Й одного англійського слова не умішував. За ними йшов другий гурт, що рівнож по жидівськи говорив.
Але ж ті жиди вдень говорять всюди лише по англійське, бо в їх окруженню по англійське говорять. Коли ж вони самі з собою, то своєю мовою говорять, - отже знають добре свою мову й англійську.
Вони йдуть за розумом, а не за привичкою. Розум каже їм так робити, отже вони роблять. Вони не оглядаються назад, на привичку, але вперед, куде їх розум кличе. Тому вони стоять вище ніж англійці.

8. "Спорт" уважають нині вежним, але жиди дбають про розум, а не щоби бути спортовими "чемпіоном". Хоч других до спорту заохочують, вони "Чемпіони" в торговлі, в науці, в світовій політиці.

В жидів 14-літний хлопець зарахований до старших/Бар Міцвах/ і вже відтягають від діточих забав,-а в нежидів до 25 і 30 літ танцюй, бігай за спортом, вереди і нічого поважного не думай. А вони світовою політикою правлять.

9. Мова.... Одною мовою не можна похвалитися, бо всі люде одну мову знають. Але є МОВНА ДРАБИНА, що стоїть понад одною кождою. Хто знає одну мову, той стоїть під Мовною Драбиною. Хто знає дві, той стоїть на першім щаблі Мовної Драбини, хто знає 4 мові, той на третім щаблі, хто знає 6, той на пятім щаблі. Чи ж не повинні українці бодай на першім щаблі стояти, коли будемо знати добре дві мові ?

IO. Кажуть: "Мої діти по українське розуміють", але чи скаже англієць, що його діти розуміють по англійське ? Ні! Вони по англійське говорять ! Таке скаже і Француз та другі.

- - - - - - - - - - - -

Чому є отже пишу? Тому, що в Саскатуні провадилася віддавна велика українська робота, отже вона повинна і дальше провадитися. Там з Інституту повинні виходити розумні люде, розумні Українці, а не лише фаховці, ремісники, професіоналісти і.т.п. Фаховець поза своїм фахом може бути чоловіком з дуже малим розумом.

Отже моїм баженням було би, щоби студенти добре застановилися над тим, що я згадав, а я повний, що вони не будуть такі як всі, але будуть більші ніж усі. І навіть Канаді треба таких, що стоять вище пересічності.

свящ.В.К.

o o o O O O o o o

Бурсацький Клич

"Пугу, пугу, козаки,
В Саскатуні бурсаки!
Для народу ростуть сили
В славній бурсі Петра Могили.
Бурса, бурса, бур-бур-сум,
Саска-саска, саскатун.

- - - - - - - - - - - - - - -

Бурсак, що хотів бути офіцером при війску, ставиться перед перевірну комісію.

Офіцер: Тепер, скаже мені Іване, що сталобся, як би я відтяв тобі одно ухо ?
Іван: Я би не міг бачити, пане офіцер!
Офіцер: А щоби сталоод, як би я відтяв тобі други ухо ?
Іван: Я не міг би бачити, пане офіцер!
Офіцер: Як же ти не міг би бачити коли б я тобі уха пообтинав ?
Бурсак Іван: Бо шапка зсунулась би мені на очі.

- -

TO SPEAK OR NOT TO SPEAK

--By Joseph Kozak

The problem, "Should we speak Ukrainian during mealtime?" has created a few varied opinions. Some opinions may raise a brow or two and some will receive sympathetic approval while others... Here are some opinions. What is yours?

"Yes, Ukrainian should be spoken at the table. If your knowledge of Ukrainian is limited it should be enlarged. If you know Ukrainian you should speak it regardless so as to help others who cannot speak the language fluently."

—Victor Stelmaschuk

"By my table Russian should be spoken so that I can at least pass my finals."

--Boris Kindrakov

"I think we should speak Ukrainian at the table but is should not necessarily be compulsory. Personally I haven't learned much more Ukrainian than I knew by speaking at the table."

--Anonymous

"Since this is a UKRAINIAN Institute we should speak Ukrainian all the time--not just at the table."

--Myron Kowalski

"Continuously urging us to speak Ukrainian at the table is a farce. When we do speak Ukrainian by the table we often make a joke of it and thus nothing is accomplished. If we haven't learned to speak Ukrainian from our parents, then it is no time to be learning it now."

--Tom Dooley

"To improve simple oral speech, yes. The question should have been--'Should Ukrainian be spoken at all?' If we say that it should be spoken, then where else should it be used if not at the table during mealtime at a UKRAINIAN Institute?"

--Rev. Wm. Seneshen

"I think that Ukrainian should be spo...Hey! Wait for me fella's, let's go to the Red Robin. I'll finish when I get back!"

--Joe Borsa

The first Institute social, the annual Initiation dance, was held on October 4th,1958. The successful evening turned out to be one of the better initiation dances held. Orchids go to the Frosh-welcoming committee consisting of Helene Seneshen, Anne Sawchuk, Zoria Rudachyk, Orest Talpash, Eugene Gryba, and Bill Humeny for the well-planned day.

Following socially was the welcoming banquet for all Greek-Orthodox students. Students of the Institute turned out in full force and had the opportunity to get acquainted with church officials and get their first glimpse of the ever-famous Club 400.

Another social event which deserves mention was the banquet held during the CYCK Western Regional Conference to which members of the Directorate, Leo Wynyckyj, National President of CYCK, members of the Alpha Omega executive and delegates from Edmonton were invited.

Another note-worthy banquet was the one held in honor of Metropolitan Illarion, Rev. Dr. Sawchuk and Rev. Kudryk. Our honorable guests were in Saskatoon to celebrate the 40th Anniversary of the formation of the Ukrainian Greek-Orthodox Church in Canada. Other guests were the boys of the defeated Yellow Creek soccer team.

Because of the participation of students in the Convention at Yorkton we were unable to hold our annual Hallowe'en Dance. However, an informal social was held in the common room on October 24th which was enjoyed by all. Orchids to the girls who had patience to teach the boys to jive.

Forth-coming Social Events.

Nov. 8 -- Bazaar and Dance at Avenue G Hall sponsored by the church.

Nov.22 -- Tentative date for the final dance of the year, "Pyschenia", to be held in the Institute.

If you have any ideas social-wise contact

Most Social Monastyrski

ABOUT THIS PAPER

As you are reading this novation around the Institute you may have noticed that our monthly paper does not have a name. Consequently, the editorial staff of this paper are holding a "Naming Contest". Written entries consisting of a name for this paper and the reason why you chose it will be accepted by T.J. Monastyrski before November 22,1958. All entries will be judged by the editorial staff for originality. A prize is offered.

"Blessed are they who go round and round, for they shall be known as wheels".

Anonymous...

Said the toe to the sock,
"Let me through, let me through"
Said the sock to the toe,
"I'll be darned if I do".

SHHHH!

There was sadness in the air
Stillness in the night
Everyone was working feverously
As though in ghastly fright.

Only the scratching of the pen
Was all that could be heard
Only the rubbing of the gum
But not a single word.

It was not the mid-term tests
That had bannished all the noise
It was not the Reverend's word
That silenced all the boys.

Then I guessed just what it was
When I saw the gleam
In my room-mate's half-closed eyes
That said, '' 'twas Hallowe'en''.

M. Fedak

FRESHIE

"Ah enjo' bein' a freshman 'cause ah's meetin'
manie onederfool noo friends; s'pecially
bootiful gils that ah ne' new before ah com' hya."

Wm. Borsa.

"I like being a freshman because I think it is exciting and it also gives you a chance to get up early in the morning."

Bill Senkiw.

STUDENTS AT THE P. MOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE 1958-59

STUDENT	HOME ADDRESS	COURSE
Bayda, Joseph	Smuts	Grade X
Bazuik, Gloria	Ituna	Teacher's Clge.
Borsa, Helen	Yellow Creek	1st yr. Arts
Borsa, Joseph	Yellow Creek	2nd yr. Eng.
Borsa, William	Yellow Creek	1st yr. Eng.
Chobotar, Barry	Canora	1st yr. Ed.
Cipywnyk, Harold	Melfort	3rd yr. Eng.
Dmytruk, Vera	Richard	Grade XII
Fedak, Morris	Tuffnell	Teacher's Clge.
Filyk, Orest	Sceptre	1st yr. Arts
Gnyp, Larry	Kamsack	3rd yr. Arts.
Gryba, Eugene	Yellow Creek	2nd yr. Arts
Harbus, Shirley	N. Battleford	1st yr. Pharmacy
Hleck, Gordon	Engelfield	3rd yr. Arts
Hrycay, Rudolph	Buchanan	2nd yr. Arts
Humeny, William	Eatonia	2nd yr. Arts
Kalyn, Walter	Hafford	1st yr. Pharmacy
Keller, Albin	Canora	2nd yr. Eng.
Kinar, Eddie	Smuts	Grade IX
Kindrachuk, Boris	Yellow Creek	2nd yr. Arts
Kindrachuk, Gordon	Whitkow	Grade IX
Kindrachuk, Slawko	Whitkow	Grade XI
Kosowan, Shirley	Weirdale	Grade XI
Korol, Orest	Donwell	1st yr. Agr.
Kowalsky, Myron	Richard	Grade XII
Kozak, Joseph	Yellow Creek	2nd yr. Ed.
Kozak, Theresa	Meacham	Commercial
Kozey, Eugene	Goodeve	4th yr. Eng.
Kravchenko, Ludmilla	Montreal P.Q.	Grade XI
Lysak, Lessia	Weirdale	Teacher's Clge.
Monastyrski, Terry	Winnipeg, Man.	4th yr. Eng.
Nedila, Ostap	MacDowall	Grade XI
Nickolaichuk, Walter	Kamsack	1st yr. Eng.
Nychyk, Vera	Whitkow	Teacher's Clge.
Owchar, Violet	Tisdale	Teacher's Clge.
Palichuk, George	Whitkow	3rd yr. Eng.
Petrow, Sylvia	Gronlid	Commercial
Raychyba, Ilona	Prelate	Grade X
Rudachyk, Zoria	Arabella	1st yr. Arts
Sawchuk, Anne	Yellow Creek	Commercial
Seneshen, Helene	Saskatoon	Grade XII
Seneshen, Eugene	Saskatoon	2nd yr. Eng.
Senkiw, John	Wishart	Grade X
Senkiw, William	Wishart	Grade IX
Sorochuk, Mary	Swan Plain	Commercial
Stelmaschuk, Victor	Tarnopol	2nd yr. Arts
Talpash, Orest	Buchanan	3rd yr. Arts
Tymchak, Ivan	Venn	Grade X

TEACHERS AND LECTURERS AT THE INSTITUTE

Ukrainian, Grade IX	Mrs. S. D. Seneshen
Ukrainian, Grade X	Mrs. J. H. Maduke
Ukrainian, Grade XI	Rev. Wm. Seneshen
Ukrainian, Grade XII	Mrs. Sonia Cipywnyk
Ukrainian History	Mr. Dm. Cipywnyk
Ukrainian Liturature	Prof. J. Rudewsky
Religion	Rev. Wm. Seneshen

BOARD OF DIRECTORS

President	Prof. D. Maksymiuk
Vice-President	Mr. Wm. Burianyk
Secretary	Prof. J. Rudewsky
Treasurer	Mr. Peter Kyba
Manager	Rev. Wm. Seneshen

MEMBERS

Mr. J. Ivanyshyn
Mr. M. Soroka
Mrs. J. Maduke
Mr. John Chycoski
Mr. Wm. Gryba

КАЛЕНДАРІ

Христос Родився!

ЧИСЛО 2 САСКАТУН, САСК. ГРУДЕНЬ 1958.

Ч А С

Час - це є найбільше демократично розділений маєток в цілім світі. Ніхто немає його ні більше, ні менше. Він є есенцією нашого життя. Кожному з нас є даний певний час і що ми з ним зробимо, як його використаємо, абсолютно в нашій розпорядимості. Кожний зокрема мусить судити, чи відповідно його використовує.

Інженерові дані знаряди, матеріяли і знання і від нього вимагається збудувати сильну, практичну і милу для ока будову. Безперечно здібність і сила будинку буде залежати від форми, якости матеріялу, здібности будівничого та від техніки ставлення фудаменту для побудови. Цей фундамент дасть напрям розміру, висоти будинку а головно він має бути міцним і солідним.

Ми, як студенти, є в процесі розбудови нашого сильного життєвого фундаменту. Час є нашим матеріялом і залежить від нашого знання, як вживати і що робити з тим часом. Успіхи нашої будучности залежатимуть від розпроділу часу. Життя є нашим проєктом - а розпроділ часу технікою, яку ми будемо вживати. Життя складається з ріжних матеріялів, -душевих надбань, інтелектуальних та розумових, що формують нашу фільозофію або характер. Отже уклад часу на певних відтинках нашого життя витворить те, що ми маємо в пляні життєвої побудови. Будуймо розумно, вживаймо час на користь, для добра будучого !

За Редакцію,
Зеновій Ціпивник.

- - - - - - - - - - - - o o o o o o o o o - - - - - - - - - - - - -

В
цей
день-
СВЯТА
РОЖДЕСТВА
ХРИСТОВОГО
ПЕРЕСИЛАЄМО НАШИМ.
БАТЬКАМ, РІДНІ,
ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ
НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ.

o o
o ВЕСЕЛИХ o
o І o
o ЩАСЛИВИХ o
o СВЯТ o
o o

- Проводові Церкви, Світлі Дирекції Українського Інституту ім. П. -
- Могили, Проводові Самостійницьких Організацій та Інституцій. -

СЛОВО ВІД ДИРЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ.

Найважливішою справою під теперішню пору для дирекції й студентів нашого Інституту це кампанія збирання грошей на новий будинок Інституту. За минувший рік ця справа має поважний поступ, бо на провінціяльному зїзді СУС в Йорк[illegible] було започатковано збіркову кампанію. Показовим є те, що першими новими членами Інституту стали теперішні питомці Інституту в кількості 14 осіб. Цей факт ще більше заохотив присутніх на зїзді і причинився до того великого успіху, з яким кампанія на збірку почалася. Отим дирекція висловлює студентам і студенткам признання і подяку за їх щирість, жертвенність, за молодече завзяття й позитивне ставлення, що вони виявили їх під час зїзду. Їхня активність ще більше заохотила старших жертвувати на Інститут, бо старші побачили, що наша молодь розуміє потребу Інституту і хоче його.

Ще перед нами багато труду, щоб мрія про новий будинок здійснилася. Але кожний із нас має міоце при цій роботі. Тому дирекція закликає студентів до помочі в цім великім ділі. Поїхавши домів на літо, ви зустрічатимете багато людей. Говоріть їм про Інститут, закликайте і заохочуйте їх до щедрих жертв на таку шляхетну ціль.

Кампанія триватиме 5 літ і є побажанним, щоб якнайбільше людей наших стало членами Інституту, бо тільки масове поперття цієї справи зробить Інститут важливим чинником у нашому спільному громадському житті.

Теперішній будинок нашого Інституту був придбаний і провадив свою працю поверх 40 літ тому, що в ньому перебували й виховувалися наші студенти, які у великій мірі самі про нього дбали. До будови ж нового Інституту теперішні студенти також можуть причинитися дуже багато.

Памятаймо про це і всі, кожний на своєму міоці, дбаймо, щоб наш спільний добрий задум увінчався гарним успіхом.

проф. Д. Максимюк, голова дирекції.

УРОЧИСТИЙ СВЯТ-ВЕЧІР.

Найбільшим, найголовнішим українським родинним, громадським і релігійним святом у році є свято Різдва Христового, яке за стародавнім церковним і світським звичаєм святкуємо 7-го січня.

Різдво- це свято не тільки слов'янських народів, а також багатьох народів і релігій світу. Святкують його на всіх континентах. Звичайно, кожний нарід вкладає в це свято свій зміст, свою форму й свої ідеї.

Свято Різдва в українського народу відрізняється особливим багатством, величавістю, радістю, веселістю. Воно насичене сильною обрядовістю, оригінальністю і становить найміцнішу українську традицію.

Форми українських святкувань дуже близькі між собою і творять одну цілість, високо підносять релігійні й загально-людські почування, а зокрема колективно-громадське й національне почуття солідарности та єдности. У наших святкуваннях з особливою силою підкреслюються істотні риси українського народу: працьовитість, чесність, доброту, гостинність, співучість, єдність, святість родини, шанування памяти померших.

Різдвяні свята починаються Святим Вечером напередодні Різдва 6-го січня. Кожна родина готується до цього свята заздалегідь. Батьки дбають, щоб на це свято у кожного члена родини була нова білизна, щоб було нове накриття на стіл, щоб були навіть нові горшки для зготовлення святочних страв. Батько пильнує ще з літа, щоб зберегти необмолочений сніп збіжжя-пшениці й жита-, відкладає трохи найкращого запашного сіна. Молодь старанно вивчає колядки, готує зірку з вертепом тощо. А вже мамі найбільший клопіт і журби, бо ж треба і пречипурити, і придбати, і наварити, і напекти, і за всім приглянути, щоб усе було так, як звичай велить, як годиться!

День Святого Вечора- це піший день. Того дня нема ні снідання, ні обіду. Всі постять до к у т і, до появи першої вечірньої зірки. Навіть малі діти намагаються цього дотримати!

Кутя- це зварена, обтовчена набіло пшениця з добірного, пильно

перебраного зерна, після варення змішана з медом і маком. Кутя-головна страва Свят-Вечора. У старовинні часи кутя готувалася на честь богів врожаю, а тепер на спогад померших родичів, /членів родини/.

На Свят-Вечір готується обовязково 12 страв і всі пісні /без мяса/. 12 страв тому, що протягом року місяць оббігає землю 12 разів, тому, що Спаситель споживав Святу Вечерю з 12-ма Апостолами, а ще й тому, щоб страви були з усієї городини й садовини, що є в господарстві. Пісними страви готуються тому, що це наша безкровна жертва Господу Богу. У цей Вечір ні одна тварина не повинна зазнати кривди, як не повинно бути й крови. На Свят-Вечір ніхто з родини не сміє виїжджати з дому. Навпаки-кожний член родини мусить поспішати додому, щоб спільно в родинному колі відзначити це величне Свято.

Свят-вечірній стіл готується з усією урочистістю та обрядовістю. Особливе значення тут має оніп пшениці-"Дідух". Сніп-Дідух- це памятка про дідів-прадідів, опікунів-покровителів дому. Він же Дідух знаменує надію на новий врожай, багатство, добру долю для родини. Ставлять Дідуха на почесне місце, на покуті, під образами, яке застелене сіном. Сіном же притрушують стіл, на нього кладуть скатертину, а тоді вже святочні страви. Уся підготовка Вечері провадиться з молитвами і традиційними примовляннями. Сіно пригадує нам, що Спаситель народився в стаєнці на/ сіні.

Свята Вечеря починається з появою на небі першої вечірньої зірки. Це на спогад того, що в момент народження Христа, на небі засяяла особлива Божа зоря.

Коли все приготовлено, обрядовість виконана, тоді всі, з молитвою і дальшою обрядовістю, в побожному настрою, приступають до Святої Вечері.

Тоді, в кожній українській хаті-святочно, побожно. На столі горять свічки, перед образами блимає лямпадка, пахне сіном, зіллямомашними стравами, з покутя величаво поглядає Дідух, а під ним на сіні-кутя й узвар. Обличчя присутніх радіоні, настрій урочистий. Ось-ось задунають наші величні коляди, а навколо-спокій, лагідність, доброта, любов!

І. Рудевський.

ПЕРЕДРІЗДВЯНО- ВАКАЦІЙНІ ДУМКИ.

Наближається час Різдвяних Свят, а з ними приходить і закінчення першого півроку нашої науки та студентсько-бурсацького життя в нашому Інституті.

Незадовго ми всі повернемося на два тижні до своїх рідних домів, щоб спільно з рідними відсвяткувати Різдво, відпочити від праці над книжкою та, набравшись свіжих сил, взятися до продовження науки в Інституті.

Перебуваючи дома, Ви напевне згадуватимете недавноминуле з інститутського життя, а особливо ті, що перший рік перебували в Інституті. Дома матимете подостатком часу, щоб розповісти своїм рідним і знайомим і про вашу науку, і про ваше життя в Інституті, і про різні пригоди в ньому з товаришами. Напевне, розповіді ваші будуть веселі, радіоні, бадьорі й повні молодечого життя.

Переконаний, що дівчата не оминуть розповісти про свої "ген парти", а може навіть і про своїх " бой френдз". Та вірю, що знайдуть вони час і про свої студії дещо сказати. Не зробіть тільки так, щоб з ваших розповідей люди подумали, що в Інституті крім забав та танців більше нічого вартнішого нема. Памятаймо, що люди думатимуть про наш Інститут так добре, як ми його добре їм представимо та покажимо, як ми самі змінилися на краще. В своїх розповідях не забудьте згадати і про наші коляди, про наш виступ на оцені в Йорктоні під час зїзду та й про інше, що може зробити нам честь.

Вірю, що й хлопці не залишаться позаду. Наші фільософічні дискусії в Інституті, що іноді точилися до 2-ої години ранку, очевидно, розширили наш кругозор і ми оміліше та інтеліґентніше зможемо тепер говорити з людьми.

Передайте своїм рідним і знайомим наше студентське побажання веселих Свят та щасливого Нового Року. Найголовніше, не забудьте повернутися до Інституту на друге півріччя до науки. Вірю, що ви полюбите Інститут у другій половині року ще більше.

Вам усім щиро бажаю веселих Свят та щасливого й успішного Нового Року!

Йосиф Ворса,
Голова "Каменярів".

У СВЯТИЙ ВЕЧІР.

У святий вечір радість у світі,
Мерехтять світлом наші доми,
Радіють серцем побожні люди,
Забули злидні і клопоти.

На небі зірка ясна засяяла
І сповістила всім новину:
Христос родився! Радійте нині,
Нуж, заспіваймо пісню голосну!

На Україні зірка теж зійде,
Ясні проміння кине на шлях,
Зірка надії на кращу долю
І на побіду в тяжких змагах!

П.Ш.

-.-.-.-.-.-.-.-

ДЕКІЛЬКА СЛІВ ПРО МОГИЛЯНОК.
$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$

Українські дівчата, що перебувають в Інституті ім.П.Могили знаходяться тут в українському оточенні. Вони вчаться в державних школах, а поза те в своєму Інституті слухають лекцій з українознавства, релігії, вчаться співу, музики, танків, вправляються в бесідництві та призвичаюються до провідництва. Ми дівчата розуміємо, що прийде час і ми, вийшовши з Інституту, повинні будемо на околицях зайняти провідні становища і стати примірними господинями, бо дім то основа суспільства, нації, держави.

Ще від самих початків заснования Інституту при ньому було зорганізовано дівоче товариство Могилянок, поруч з студентським товариством "Каменярі." Могилянки виробили добру традицію й передають її рік-річно все новим і новим дівчатам, які приходять до Інституту.

У цьому році ми могилянки приділяємо багато уваги вивченню українських вишивок, відвідуємо різні лекції, вчимося співу, танків тощо. У листопаді могилянки зорганізували при Інституті чай, який випав дуже успішно: було досить поважних гостей з міста. На приходи з чаю хочемо закупити настільні лямпи до дівочих кімнат. У лютому місяці, 1959 року намічуємо відбути вечерок "Забава Сердець". Маємо вже три кандидатки на королеву: Віра Дмитрук з Ришарл, Шерлі Коссован з Вирдейл та Людмила Кравченко з Монтреалу.

Наші кімнати тепер гарно умебльовані новими меблями. Про це постаралася провінціяльна Екзекутива Союзу Українок Канади на Саскачеван з своїми відділами. За це ми їм сердечно і дуже вдячні.

Віримо, що в новому Інституті, який побудують наші батьки, бувші питомці нашого Інституту та його прихильники, буде ще краще і привітніше жити та вчитися.

Зоря Рудачек,
Голова Могилянок.

SPORT

Sport is not a mere "form of amusement", as it is usually defined. Most people, when hearing the word "sport", feel a thrill, a sort of inner feeling possesses them and their hopes and determination begin to soar. Our feelings also did soar, prior to our anticipated soccer game versus Sheptycky Institute, but as a famous Greek scientist once said, "All that goes up must come down", and so it was with our hopes and determinations, they fell and were shattered when Sheptycky did not accept our challenge.

Our great competative spirit is not easily thwarted, nothing can daunt passions for sport. This was very vividly illustrated at the bowling party we had on November 18. There we saw thirty-five boys and girls hurling the bowling balls with grim ahd deliberate determination, with the hope of attaining at least one "strike" per game. Some students even made "side bets", to enchance this burning desire for competition. Although competition supposedly produces both mental and physical strain, the students enjoyed the bowling party immensely.

The sports committee give the idea of having a "curling bonspeil", thorough consideration. However a significant number of students felt they could not spare the time because Christmas exams were steadily encroaching upon them. The idea, therefore had to be postponed until after Christmas.

A table tennis tournament was also considered by the sports committee, but it was also decided to postpone it till after Christmas. In this way the first year students would have an opportunity to raise the caliber of their game, to match the very high standard set for them by the veteran sharp-shooters.

We may not have had the greatest sports term possible, but I think we have done as much as our time and financial conditions would permit.

Eugene Kozey

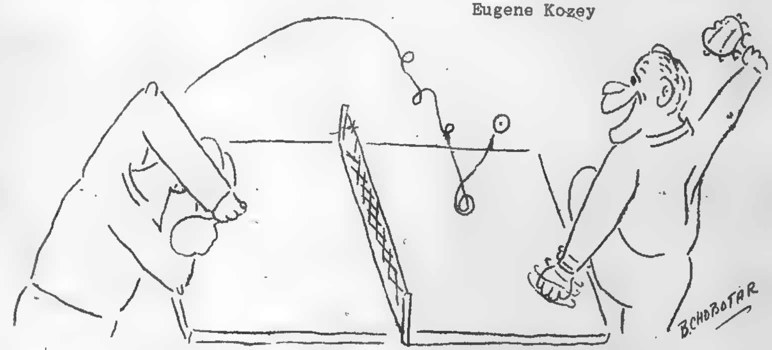

WHAT WOULD YOU DO....

...IF YOU SAW A MILLER'S THUMB?
Here are some suggestions:

George Tkachuk--Ohh, I don' know.
Theresa Kozak--I don't know, why?
Eugene Gryba--I wouldn't do anything.
Orest Talpash--I'd chop it up and keep it as a souvenir.
Helen Kush--I'd run away.
T. J. Monastyrski--I don't know, go ask Reverend.
Bill Borsa--I'd step on it.
Shirely Kosowan--Nothing.
Orest Korol--Give it back to the miller.
Helene Seneshen--I'd say hello to him.

What is it? --- It's a kind of an ugly spiny fish.

This article is introduced by the highschool boys and any comments will be appreciated.

ПАН ДУРНИЙ

Зустрічав її на скалі,
Там я взяв її життя,
Зустрічав її на скалі,
Проколов її своїм ножем.

У цей час завтра,
Незнаю де я буду;
Як би не через Микиту,
Я б поїхав на Москву.

/повторювати після кожного вірша/
Схили голову Пан Дурний,
Схили голову й плач.
Схили голову Пан Дурний,
Завтра буде капут.

У цей час завтра,
Знаю де я буду,
Десь у тихі долині,
Висить на шнурку.

Це переві́д з теперішної популярної пісні..../Рок енд Рол/
Де є розум ? Де є сено ? До чого провадить теперішне розперізане життя ???

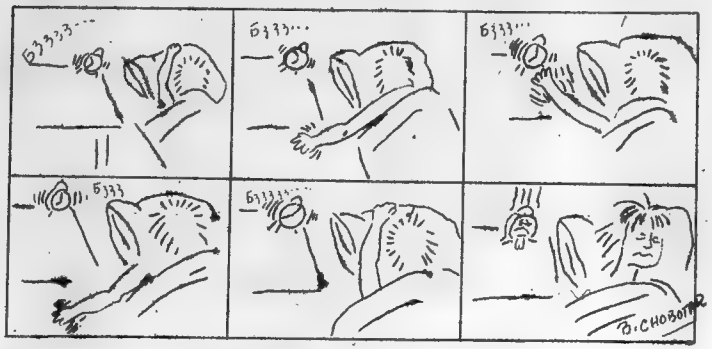

INSTITUTE RUMBLINGS

I would like to direct this commentary to all students who are thinking of coming to Saskatoon to attend University, Teacher's College, Business College and Highschool. If your never thought of staying the the Institute, read some of these comments and maybe you will reconsider.

A number of students were interviewed and asked the question: "What appeals to you the most in this institute?" Here are some comments. What do you think as readers? Are these answers justified?

-- the friends you acquire which are never forgotten.
--bull and hen sessions that last till 3 a.m.
-- the пироги every second Friday. Special thanks to the cooks.
-- harmonious life of the institute students; at any rate the fine cooperation among the boys and girls.
-- psychological training of the mind, for example to be without sleep.
-- shower choir practice
-- Gordon Hlemk's beard
-- social life, compainionship and courtship
-- Kind cooperation of the students towards publishing the newspaper
--creaky corridors to warn us that Reverend is coming. Maybe a new institute would solve this problem.
-- recreational activities such as bowling, tobogganning, curling and the wonderful parties that follow.
-- trying to figure out what others ambitions are and wondering what they will eventually be
-- opportunity to meet prominent people from Saskatoon and other parts of Canada
-- the Institute's own Christmas festivities
-- opportunity to participate in Ukrainian organizations
-- opportunity to learn the Ukrainian language, dancing, singing, sewing and Ukrainian history.
-- the cosmopolitan element of society--"comment allezvous"?

Roving Reporters
--Theresa Kozak
--Joseph Kozak

TO A SPEEDY RECOVERY

Several weeks ago one of our students, Barry Chobotar, became ill and underwent a serious operation. We were very sorry to hear this, but it is our hope and wish that with the careful attention of the doctors and nurses he will soon be well again. Above all, we ask in our prayers the Almighty God for Barry's speedy recovery and that he may rejoin us before long. We would like his parents and family to know that our sympathy is with them all the time.

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА.

При Українському Інституті ім.П.Могили.

САСКАТУН

Заряд Кружка "Каменярі".

1945.

Поч.Голова - І.Г.Сирник

	В першій половині року.	В другій половині року.
Голова	Мих.А.Негрич	Людвик Войціховський
Місто-Голова	Оля Костинюк	Орест Мисак
Писар	Валентина Кирилюк	Михайло Гладун
Заст.писаря	Зеновія Забродовська	Савелія Кіндрачук
Касіер	Тарас Гнатик	Тарас Гнатик

Заряд Кружка "Могилянки"

1945.

Поч.Голова - пані А.Сирник

	В першій половині року.	В другій половині року.
Голова	Василина Григор	Олеся Романович
Заст.Голови	Віра Ковбуз	Оля Стасюк
Писарка	Валентина Кирилюк	Савелія Кіндрачук
Касіерка	Олеся Романович	Елисавета Павлик

Артисти.

Артистичну частину цього журналу виконали : Андрій Гарас і
Галя Дарнович

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ

Бог Предвічний народився.
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь
І утішився.

В Вифлеємі народився
Месія, Христос наш
І Бог наш, для всіх нас,
Нам народився.

Діва Сина породила,
Звізда ста, де Христа
Невіста Пречиста,
Сина зродила.

А три царі ідуть з дарами:
До Вифлеєму-міста,
Де Діва Пречиста
Сина повила.

Слава Богу! — заспіваймо,
Честь Сину Божому
І Панові нашому
Поклін віддаймо!

НАШИМ ЧИТАЧАМ, БУВШИМ ЧЛЕНАМ НАШОГО КРУЖКА, ЧЛЕНАМ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ІМ.П.МОГИЛИ І ВСІМ УКРАЇНЦЯМ ПО ВСЬОМУ СВІТІ

БАЖАЄ

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КРУЖОК "КАМЕНЯРІ".

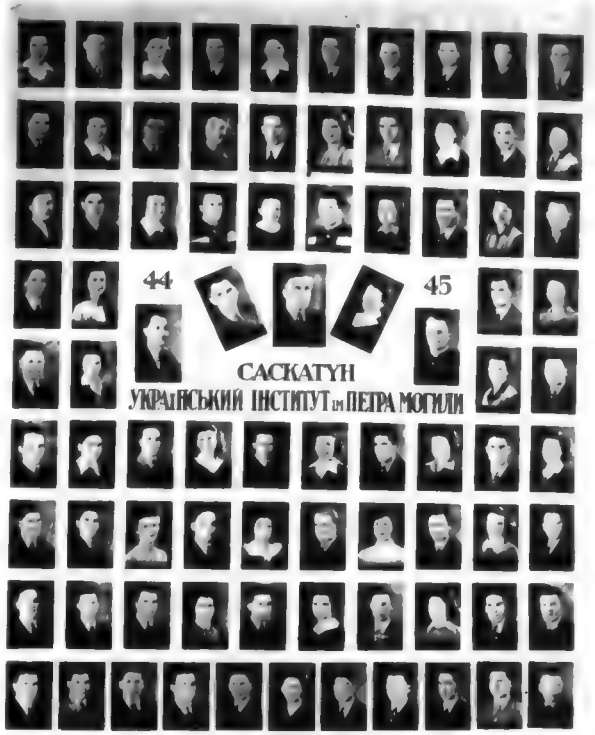

РЕДАКЦІЙНА СТОРІНКА

Слово від Редакції.

Рік 1945 доходить до кінця і передає історії записки своїх подій - подій,що своєю важністю переважують події з попередніх років.

Цей рік закінчив найстрашнішу боротьбу в історії людства. Цей рік починає будову підвалин нового життя,на яких будуть опиратися будучі покоління.

Всі ми радіємо що вернулися мирні часи,але й одночасно відчуваємо смуток тих родин,до яких не повернули їх найдорожші,їх найблизші. В їх домах та серцях залишилися порожні місця,яких ніхто не може заступити.

Цей рік має також переломове значіння в історії Українського Інституту ім.П.Могили. Інститут переповнений студентами. Для багатьох пізніших аплікантів не стало приміщення. Цей факт доказує що українське громадянство в Канаді добре розуміє вартість того дорогоцінного скарбу - науки,і посилає своїх дітей до шкіл,щоб дати їм те незнищиме майно - просвіту. Честь і слава українським родичам,що дають своїм дітям гарне виховання та допомагають їм осягнути вищу освіту!

Щира подяка і признання належиться всім тим,що причинилися до заснування цего Інституту. Великі зміни зайшли від тої історичної хвилі. Ряди нашого студентства ростуть з кожним роком. Будинок Інституту старіється. Виринає потреба більшого Інституту.

Справа важна і актуальна. До кого ж з нею звертатися ? В першій мірі,до тих,що духово й морально користали зі свойого побуту в Інституті,до його бувших питомців. А їх вже є тисячі - багато з них на добрих посадах. Вони перші повинні взятися за цю важну справу,а за ними повинно піти все наше громадянство.

Новий Відділ.

Редакція повідомляє своїх читачів,що в цім числі починається новий відділ п.з. "Де і що роблять наші товариші-бурсаки?". Такий інформативний відділ про бувших питомців Інституту буде незвичайно інтересний для всіх студентів,а особливо для тих,що потратили звязки з колишніми своїми товаришками та товаришами.

З огляду на велике число студентів,що були питомцями Інституту, неможливо було подати про кожного і кожну хоч би і коротесеньку згадку. Про багатьох не маємо ніяких інформацій,не знаємо де вони та що роблять. З тих причин,ми ограничилися до послідних двох шкільних років.

Студентський кружок "Каменярі" спромігся видати цей журнал кращим друком чим попередними роками. Додано також деякі знимки та оригінальні ілюстрації з бурсацького життя. Це все піднесло значно кошт видання,та ми сподіємося що технічні поліпшення оправдають різницю в коштах.

Редакційна Колегія:

Мирон Валич, Влас Даркович,

Павло Ортинський, Олеся Романович, Дмитро Глуханюк

ТИМ, ЩО ВПАЛИ.

Коли Ви вмирали,
Вам дзвони не грали
І ніхто не плакав
Над вами.
Лиш в чистому полі
Ревіли гармати,
І зорі на небі
Вмивались слозами.
Коли хоронили
Вас в темну могилу,
То земля від крови
Чорніла.

Під хмарою - круки
Стадами летіли -
І бурею битва
Гриміла.
На Ваших могилах
Хрести похилились,
Терновi вiночки
Звалились до долу.
Спіть орли - соколи....

Михайло Курах.

П Р И С В Я Т А

З нагоди присвяти цего числа журналу "Каменярам",що служили в канадійських збройних силах,хочу коротенько описати той період в нашім житті.

Кожний Каменяр,як попередньо так і тепер,думає про свою будучність,про краще життя,про піднесення знання і загального добробуту свого народу.

Прийшла чудова осінь 1939-го року,і мов вітром розвіяла всі наші юні рожеві мрії. Завтра - стало дуже непевне,бо світ кинувся у вир другої світової війни.

Канадійський уряд кинув клич до всеї молоді:"Боримося за наше життя!" У відповідь на цей заклик,сотки тисяч найкращого цвіту - сини і дочки матерей нашої Канади вписалися до военної служби. Вся країна перемінилася в табор приготовання і вишколу до оборони найдорожших скарбів нашої цивілізації.

В скорому часі почали,ці вже вишколені вояки,прощати своїх найдорожших - матір,батька,дружину,наречену,сестру,брата,і виїздити в далеку,незнану і непевну дорогу. Тяжко збагнути і описати ті всі думки,що пролетіли через ум прощаючого і прощаючих. Перед ними було велике діло,великий вивов. Все інше стало другорядним. Треба було виїхати там,де було приказано.

Не буду описувати ті всі переживання за морем. Нехай кожний вояк роскаже це самий. Хочу лише згадати ту велику неописану радість в душі кожного з нас,коли перед нашими очима знову зарисувалися береги вільної Канади,коли ми побачили пишні непорушновані міста і нарід, якого не діткнули страхіття війни.

Вояки вертають домів. Гуро і радо витають їх в рідну сему. На залізничих двірцях,і на дверях рідних хат читаємо,"Вітайте Героїв, Домів!" Родини чекають тої хвилі,коли знову зможуть засісти разом до одного стола,як колись засідали. Чекають того довго-ожиданого дня.

Рік 1945 закінчив кріваний танець. Всі радіємо тою вісткою,але наша радість сполучена таком з великим жалем і смутком,бо не всі наші товариші вернули домів. Не всім судила доля витати той радісний день перемоги. Кількох наших товаришів зложили свої молоді буйні голови на чужій землі. Вони хотіли жити,жити на волі,і за ту волю віддали своє життя.

Наша присвята буде лише порожнім жестом,коли ми,що осталися,не присвятимо свого життя щоб вповні здійснити і закріпити ті гуманні і благородні цілі,за для яких вони жертвували своє життя. Отже нехай кожен з нас,в повазі до памяті полеглих товаришів,посвятить своє життя,сили і знання в цілі збереження демократичних засад нашого життя і щоб ті вольности,за які вони боролися,були доступні таком українському народови на його рідних землях в Европі. Нехай кожен з нас прийме за свій дороговказ оці стрічки великого українського поета:

"Кожен думай,що на тобі
Мілiонів стан стоїть,
Що за долю мілiонів,
Мусиш дати ти - одвіт."

Спіть спокійно,дорогі наші Товариші-Каменярі,брати наші по зброї та ідеї. Ви віддали найвищу жертву,щоб ми,мілiони нас,могли жити вільним життям. Ми Вас не забудемо.

Нехай чужа земля буде Вам легков!

Л. Войцехівський
Голова "Каменярів".

НАШ РЕКТОР.

Ваші перші враження про нашого ректора не могли бути інші як найкращі.Бо як ви перший раз приїхали до Інституту й може боязливо стукали в двері канцелярії,ви не сподівалися чути голосне й веселе "прошу", а ввійшовши в середину,ще може й менше сподівалися стрінути симпатичну людину,що,простягнувши вам руку,просить вас сідати й зараз починає з вами розмовляти.І певно,що в різнородньому нашому житті,ваші ці перші враження не змаліли а навпаки побільшилися,- і ви мабуть хотіли б про нього щось більше знати.

Пан Сирник приїхав до Інституту в серпні 1943 року з нашої сусідньої провінції Манітоби,з містечка Пайн Ривер.Народився він у Етелберт,де перебув літа ранньої молодости.Батьки його,бачучи його охоту до науки,післали його до школи в Виннипеґу а скоро до Давфину на короткий вчительский курс.Покінчивши той курс він почав учителювати.Від 1922 року учителював девятнадцять літ.Зразу вчив у околиці Давфин.Пізніше вчив Рідну Школу в містечку Давфині.Дальше вчителював коло Ґарленд, звідки в 1926 році виїхав до Саскатуну й замешкав у нашім Інституті ім. П.Могили.Тут записався він на університет.Через брак фінансів кидає науку в університеті й кидається знов на учительске поле.Вертає в Манітобу,в околицю Етелберт.1929 року покінчив учительский курс у Давфині й вчив у школах околиць Етелберт,Україна,Ґарленд і Пайн Ривер аж до покликання його на посаду ректора Інституту.

Діяльність нашого ректора в тих часах не обмежувалася тільки до вчителювання.Він брав живу участь у громадськім нашім житті.Особливо цікавився він виставами,історією й літературою.Ведучи українську школу в Давфині,він приготовив виставу "Ясні Зорі" й концерти,що були виставлені кілька разів,з великими успіхами,в сусідніх околицях.Як питомець Інституту він цікавився журналом "Каменярі" і в ньому поміщував свої праці.Визначився він тут як добрий промовець і за це був вибраний разом з п.Лазаровичом,тодішнім питомцем Інституту,до участи в міжпровінціональній дебаті в Едмонтоні.У Пайн Ривер зарядив виклади української історії.Багато грошей і чимало труду вложив він у видавництво дитячого журнала "Промінь",що свого часу виходив у Виннипеґу.

У громадськім житті також брав широку участь.І як у якім кружку молоді не був писар чи член заряду,то напевне провідником.Через тяжкі роки економічної крізи,коли платня вчителя була аж занадто низька,він намагався її підвищити.І на цім полі він був діяльніший за інших.Брав участь у багатьох учительских конвенціях і там занимав чільні місця.Боровся він за кращу долю вчительства але й ставив до нього великі вимоги.

За щиру й довголітню свою працю на громадськім полі наш ректор здобув не тільки високу пошану і велике признання.Його цінять українці та й інші співгорожани.Це все вийшло на доборо бо стало знаменитим приготованням його перебрати обовязки,важкі й відповідальні,ректора Інституту.

Добробут і успіх студентства в шкільнім,громадськім і моральнім житті - це найбільша турбота й бажання нашого ректора.Найбільшим і найгарячішим бажанням його є збудувати новий,більший і модерний,під кожним зглядом,Інститут.А поза тим він скромний під кожним зглядом.Любить бути зо своєю родиною,любою дружиною,що йому багато помагає в праці виховній у Інституті й гарним,милим Зеноном,що вчащає до публичної школи й Сонею,маленькою щебетушкою,ученицею другої кляси.В вільному часі написати віршик,прочитати дещо а головно знайому частину "Кобзаря", або ввечері пограти з добрим другом у шахи.Як прийде літо,як сонічко пригріє,в вільний час,любить вийти з родиною на вільний воздух,на лоно природи,між пахучі квітки й кольорові метелики,й надихатися ним та й налюбуватися життям і красою.

Бажаємо нашому ректорові п.Сирникові доброго здоровля,сили й найбільших успіхів у його відповідальній і надто важній праці.

****

К Р У Т И .

Крути! - це українські Термопілі.Тут триста лицарів,наших героїв-юнаків,студентів київських шкіл,стали чолом проти ворога України, захищали її,й полягли як найбільші герої наших часів.

Крути - це маленька залізнича стація на північний схід від Києва.Отут коло тої стації розігрався страшний,крівавий бій між страшним,відвічним ворогом України - москалем,з одної сторони, і молоденькими,українськими студентами.Вони всі там полягли.По собі полишили безсмертну славу.За це не забуде їх український нарід а особливо українське студенство.Їх память жити буде серед нас з роду в рід.

В РОКОВИНИ ВСЮ ПІД КРУТАМИ.

Орди шість тисяч їде у люти,
Пожежу запалив солдат.
Невже ж не бути нам?
Покаже бій,порішать Крути,
Не володітиме в нас кат.

Вже знемогали,сил не стало,
Та дальше морем лилась кров.
"Їх так багато,нас - так мало!"
/Розпукою в душі кричало/
І дальше бій нерівний йшов.

І впали всі і не спинили
Нового наїзду варвар,
Та всі лягли,а не спочили,
Добули слави й нам лишили
Безсмертний взір:геройський чар.

"Чужинче!йди,скажи Вкраїні,
Що ми готові на приказ;
Що ми збудуєм на руїні
Нові твердині і святині,
Як ти жадаєш їх від нас.

В.М.Янів.

****

Хто такі каменярі?

Чуємо часто це слово: "каменярі"! В Інституті таки дуже часто згадують його. А й громадянство наше, поза мурами Інституту, нераз має нагоду чути таке слово. Хто ж вони, ті каменярі?

Дехто, почувши те слово "каменярі", зараз думає, а те то такі люди, що лупають каміння в каменьоломах. Так їх звали в старім краю. Інші нагадують собі тих бідних каменярів, що при муруванках били камінця на дрібні куски. А це інші можуть гадати, що каменярі це такі істоти, що з каменя збудовані.

Каменярі - це члени студентського кружка при Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, що має назву "Каменярі". Основателі того кружка захопилися ідеями великого нашого поета й каменяра - Івана Франка, що написав був славнозвісну поему "Каменярі" в якій він змальовав народніх працівників, що промовують людям дорогу поступу, і себе він між них поставив і писав: ..."Ми рабами волі стали,
На шляху поступу ми лиш каменярі.

Отже каменярі - не тільки члени студентського кружка "Каменярі". Вони народні працівники, майбутні, що в кружку і в Інституті дістають підготовання до праці на полі народнім, до праці для нашого народу, до праці, щоб нам нарід під кожним зглядом підносився і поступав на кожній ділянці свого життя. Каменярі мають "любови жар" до свого народу. В руках у них великий молот - це нестримна воля розбивати всі перешкоди, що стануть на дорозі добробуту й поступу нашого народу. Каменярі не дивляться на труд, на умучення, на силу, що перед ними стоїть й заступає народові дорогу до кращої майбутности. Їх є багато. Їх єднає одна ідея і віра в краще завтра свого народу. Вони не дбають, що прийдеться навіть пожертвувати життя за свій нарід. Вони знають, що признання ні слави не дістануть. Однак працюють для народу, бо той нарід колись, як після їх смерти, користаючи з їхньої праці, надбань і трудів, їх оцінить і прославить.

Кращого ідеалу не могли вибрати основателі того згаданого вище кружка.

А кожночасні члени кружка "Каменярі" повинні ставити собі перед очі ті завдання і їх пильно виконувати, щоб здобути собі почесне ім'я - український каменяр.

Тимсамим кожночасні члени того кружка як і ті, що вийшли з нього, це ті, що є добрими членами кружка, в ньому беруть живу участь, працюють над тим, щоб набути якнайбільше знання з области українознавства, що виконують всі обовязки чесно і щиро, без огляду на труд і час і користь. Це ті, що люблять свою мову й пісню. Це ті, що хочуть займати високі становища без різниці де їх доля закине і там прислужитися своєму народові, щось доброго зробити для української народньої справи.

Каменярі, це ті українські громадяни, що вийшли з кружка "Каменярі", що горді на своє українство, що ведуть чисті українські доми, в них вживають української мови, тримають українські звичаї й дорожать усім, що для нас свяге й дороге.

Каменярі це сила нашого народу. Тому то в кличові буровців все пригадуємо собі, що "для народу ростуть сили, в славній бурсі Петра Могили..." І це завсіди треба мати в свідомости всім, хто вийшов в Інституту ім. П. Могили.

На початку перебування в Інституті є традиційні "вводини"; перебіг їх відомий кожному питомцеві, однак слова присяги глибоко нарбуються в свідомості студенства. А вони звучать так: "Присягаю на свою честь, що буду виповняти обовязки "каменярів" і по своїй змозі поможу осягнути ті високі цілі намічені ними."

Каменярі - це ті українські громадяне, що горді на своє українське походження, дорожать традиціями народніми, цінять понад усьо українську мову й люблять цілим своїм єством Бога й свою українську Церкву.

Каменярі - це ті українці, що не цураються своїх батьків. Вони не цураються свого українського імени і завсігди поступають так, щоб принести славу і честь своєму народові.

Каменярі - це українці, що готові боронити свій нарід, свою честь, свою віру і свою Канаду.

Які ми молоді то все мусимо бути каменярами. Хоч слабі наші сили однак нас богато. Зрештою перед нами життя, в якім маємо себе гартувати і приготовляти на сильних і завзятих працівників народніх, каменярів, щоб якнайкраще прислужитися свому народові.

"І так ми далі йдем в одну громаду скуті
Всесильною думкою, а молоти в руках..."

П.І.Е.Ортинський

Знає Добре Граматику.

Учитель граматики: Василько, вичисли кілька іменників чоловічого роду.
Василько: Пес, кіт, кінь, віл, цап,...
Учитель: Тепер вичисли кілька іменників жіночого роду.
Василько: Песиха, котиха, кониха, волиха, цапиха...
Учитель: Вичисли кілька іменників ніякого роду.
Василько: Песик, коник, котик, волик, цапик....

Новинки з Саскатуну.

Нові Здобутки. Рік 1945 буде записаний великими буквами в історії українців Саскачевану. Весною цього року п. Андрій Михайленко, від кількох літ лєктором інженірії на саскачеванському університеті, зістав назначений асистент-професором.

Питомці Інституту мають спеціяльну причину гордитися осягом проф. Михайленки. Він був питомцем Інституту через довгі роки, а від кількох літ є Головою нашої виховавчої інституції. Українські студенти мають в особі проф. Михайленки щирого приятеля.

З приходом Дра. К. Андрусишина українські професорські сили на університеті зросли до чотирох. Перед своїм призначенням до саскачеванського університету, Гр. Андрусишин займався журналістичною працею. З початком шкільного року він викладає українську мову три рази в тиждень, а кожного четверга дає двогодинну лєкцію для студентів, що не мають змоги учащати на денні виклади. Попри те Др. Андрусишин викладає також інші мови. Вітаємо його в Саскатуні.

Між професорськими силами в саскачеванськім університеті є тепер чотирох українців, а це: Проф. Михайленко, Др. Павличенко, Др. Андрусишин і п. Дмитро Максимюк. Пан Максимюк був через довший час питомцем Інституту, входив в склад Дирекції та був секретарем Інституту. Др. Павличенко також перебував в Інституті.

Виступ Ірінки Рубнюк. Ірінка Рубнюк, молоденька талановита піяністка з Саскатуну, полонила серця слухачів своїм концертом в Весборо готелі 21-го листопада. Музична критика відносилася надзвичайно прихильно і добачує в Ірінці правдивий артистичний талан. Ірінка відбуває тепер концерти по більших містах Канади, після чого виїде до Лондону на дальші музичні студії. "Каменярі" радіють успіхами Ірінки і бажають їй приємного побуту в Англії.

Богдан Лепкий.

О КРАЮ МІЙ, СВЯТА РУЇНО!

І я мав свій родинний край,
Цвіли там квіти у діброві,
Гумів таємну пісню гай,
Збіжжа стелилися чудові,
На пасну і на коровай.
І я мав свій родинний край.

А нині там земля горита,
Біля рова стрілецький рів,
Квіти стоголчили копита,
Замовкли співи, гай сочорнів,
Пшениця ніби градом збита.
Щаслив хто бачив й не здурів!

І я мав свій родинний край,
Хати в садах вишневих крились,
Коли настав чудовий май,
Черемхи у лугах розвились,
Казавбись – не земля, а рай!
І я мав свій родинний край.

А нині з біл сліду немає.
Де хочеш, вітре, там гуляй.
З могили череп визирає,
Хрести сторчать як чорний гай,
Між ними тихий сум блукає,
І ллються сльози як Дунай.

О, краю мій! Свята руїно,
Новітня Троє в попелах!
Перед тобою гну коліно
І кличу: Боже в небесах,
За кров, за муки, за руїну,
Верни, верни нам Україну!

Верни колишню горду славу,
Свобідно відітхнути дай!
Недаром молодім керваву
Голову клала за свій край,
Ішла на смерть, як на забаву;
Віддай нам вітчину, віддай!

Повища поема Б.Лепкого, написана в часі першої світової війни, представляє вірно, по нашій думці, ту страшну руїну і спустошення, що український нарід в Европі зазнав на своїх рідних землях в другій світовій війні, 1939 - 1945 року. Ред.

ДІЙСНІСТЬ І МРІЇ.

Настав час випуску нашого журнала та й до мене, в кімнату, прийшов один член редакторського штабу й каже мені: "Ти мусиш щось написати до журнала. Завтра рано маєш дати матеріял, бо треба його дати друкарям. Ще маєш час від 12 в ночі до 9 рано." З тим вийшов а мене лишив у кімнаті наче переляканого.

Сів я та й задумався....Думав та й думав...Час від часу гляну ліжко, де мій товариш спить. Минула година. Минула й друга. Побратим уже на другий бік обертається а мені ані одна думка не приминула до голови. Час трачу, сповна трачу і жадної роботи не роблю...Робота? Ох, горе моє! Коли б ви знали скільки тої роботи є! Прийду домів, сонечко іще високо, сідаю й беруся до праці. І що мені робити? До чого насамперед братися? Ой, гірка моя доля. Страшно стає коли подумаю про ту економію. Та й я на завтра маю дати десятьторінкову статтю на тему "Бенкінг ін Д.е-С,е-Й". Не думайте, що то все. Має ще одну проблему в книговодстві. Смієтеся? Та й чому? Ви думаєте, що тими "фігурами" легко володіти? Коли хочете знати то запитайте мене. Коли ви "фігури" добре не покалькуєте, то один бік буде переважувати другий. І не буде рівноваги. І часом годинами сиджу заки найду якийсь лад у цім усім.

От незабаром й іспити будуть. В додатку треба вчитися психольогії і право. Психольогія знаменитий предмет. Кожна людина повинна познайомитися з нею. Познайомитися настільки, щоб знати чому ми такі як ми є. Що до права то воно інша річ. Про право чуємо в нашім щоденнім житті.

Так мої думки крутяться одна наперед другої. Тяжко успокоїтися. В Інституті тишина. Не чути гамору, ані скрипіння підлоги, ні звуку. Тихо...А мені так легко, легко стає на думі. Стало так легко, що краще й не треба.

Всьо гарно. Я скінчив свій курс, перейшов іспити успішно і став на практику в чартерованих експантів. У фірмі, та й це під наглядом старших досвідчених знавців. Вибув я три роки й дістав С.А. степень. От і вже я професіоналіст.

Та й не тільки те. Я маю свою власну фірму. З кожним днем наплавають клієнти.

Якось приходить до мене якийсь високий пан. Гарно одітий. Наче мільйонер який. Привітався. Пізнав його. Це ж п. Кирилюк менеджер "Конфедерейшн Лайф Інсюренс Компані", той самий, що колись у Інституті був. Почали говорити. Слово по слові й погодилися. Я взяв рахунки його фірми й добру дістав за це нагороду. Пізніше прийшли до мене два молоді доктори а саме Др. Кіндрачук і Др. Войціховський. Поставили мені подібну пропозицію. Ми погодилися.

За хвилю отворилися двері. Ввійшов поважно якийсь добродій. Не вважаючи на моїх клієнтів підійшов прямо до мене. Я його відразу пізнав. Ми колись разом були в Інституті. Навіть жили в одній кімнаті. То ж привіталися ми по дружньому, тепло.

- Чим можу вам послужити? - питаю.

- От нічим. Я тобі скажу що маєш робити а не ти мені. Новий уряд настав. Всі підприємства переходять в руки уряду. Від тепер будеш працювати для уряду, для краю, для людей. Цей гарний будинок, що до тебе належить, мусиш лишити і маєш перенестися до іншого, в котрім уже приготоване місце де будеш працювати.

Я відпирався, боронився як міг. Гадав я, що він збожеволів, що таке мені пропонує. Але він довго не думав, вхопив мене за руку й потягнув.

Я перестрашився і схопився. Отямився я. Та ж я в Інституті. Коло мене стоїть мій друг, легенько всміхається й каже: "Пора на снідання".

Тарас Гнатюк.

СТУДІЯ В 21-ЙІ КІМНАТІ

Галя Даркович і Оля Павчук приготовляються до іспитів.

Моя Товаришка.

Ой маю я товаришку,
Що Галею зветься,
Струнка, гарна і висока,
А як засміється,
Не одному бурсакови
Серце стрепенеться

Багато Їх збирається
Чолись слабувати,
Бо думають, що Галя Їх
Буде доглядати
Як скінчить курс, і в шпиталі
Буде працювати.

Оля Павчук.

БУРСАЦЬКИЙ МЛИНОК.

Приїздить нам Івась до українського Інституту ім. П. Могили, що гордо пишається, такий високий на три поверхи, під числом 401 на Мейн вулиці в Саскатуні.

Отворяє він двері і входить до нього; тут радо його вітає пан ректор і знайомить зо старшими бурсаками. Та не тільки з хлопцями його знайомить, але й також з панночками, що гарно усміхаються до новика. Майнула думка в голові Івася: Ге ж! виглядає, що не зле тут бути!"

Зразу тут усьо нове. Івась гей не сміливий. Осторожний. Та по кількох днях побуту в Інституті нам новик уже й усміхається. Вачить, що більше є таких як він, і хлощів і дівчат. Почувається наче в великій родині. Приємно тут бути.

По якімось часі, при вечері, пан ректор заряджує, що всі хто перший рік в Інституті, мають зійтися, хлощі в першій, а дівчата в другій класі.

- Ого, мабуть будуть там якісь лекції давати, - сказав Гриць до Івася. Але помилилися. Це день введення до Інституту.

Прийшла субота. Всі новики, великі й малі, виконують приказ старших. Вбуваються в черевики і то різного вигляду, один з холявою, другий без неї. Одна нога в панчосі, друга без неї. Одна штанина підкочена трицалі вище коліна, а друга трицалі нище коліна. Сорочка має бути назадгусь а краватка наперед, один рукав закочений. Все лице має бути замащене. І волосся. Розчіска на середині. Нічого не можна сказати по англійськи. Коли говорять до старшого питомця то вперед і потім треба йому низько вклонитися.

Прибрався й нам Івась після розпорядку. Як глянув в зеркало то засміявся голосно: ха-ха-ха!... і заговорив сам до себе: "Ох, який я красний!"

Задзонив дзвінок. Ідуть усі снідати. Іде й нам Івась. Стрінув Перепелюка тай каже: "Гуд морнінґ Перп"! "Ага," каже Перепелюк; треба пташку говорити по українськи", та й поставив йому хрестика на чолі. Зійшов він на долину а там дівчата так гарно повбирані, що не може на них надивитися. А які то вони гарні корали мають! Бараболя, морква, цибуля, чісник, бураки, - і маєте корали різнородної краски.

Засіли до столів. Івась також з ними. Приходить товариш Мисак, а він вже старший бурсак, та й тиць йому хрестика на чоло. Тут Івась і отямився. Він зле зробив. Отже встав, отавить крісло в противну сторону і сідає. Взяв ложку в ліву руку й смачно снідає. Тут знов хрестика дістав на чоло. А це за те, що забув робити знак чотирокутника за кожною ложков.

Снідання закінчилося. Всі новики мають мити начиння. Наш Івась хитрий собі хлопець. Незамітно, поза плечі, та й смикнув в кімнату. Але й інші не були гірші. Вони також подалися в свої кімнати. Та це Їм не помогло. Старші Їх зловили й дали за це доброго перцю.

Дальше завдали нам позамітати підлоги, Їх помити і в додатку повоскувати. Тяженько працює Івась, та не самий, але з прочими новиками, як сорочка пріс на плечах.

Після обіду дістали всі новики вільне, за те, що тяжко працювали. Повиходили на двір та й беруть фільми один із другого, особі на памятку. Не знали бідні, що то ще не все, що після вечері чекає Їх дальша церемонія введення, всі мусять перейти через млинок.

Так то по вечері зібралися всі в класі. Чекають. Зявилися старші бурсаки та й викликають по одному бідних, перестрашених і стрівожених. Покликали Івася. Ой і били ж, бодай Їм в пятах застигло. Далі завязали йому очі, вивели з класи, стягнули черевики, три рази ним обкрутили та повели дальше. Казали: "Приготовися, бо ведемо тебе до

пекла".Отворили двері.По сходах повели біднягу Івася вдолину.Страшно!

А там у "пеклі" крик,гамір,гуркіт,наче справді в пеклі.Ноги на шпильках.Воляче.Посадили Івася на крісло,ноги його в воду та й мили їх щіткою,казали це потрібне,бо до "пекла" не приймають з брудними ногами. Відтак заставили співати бідного Івася.Отворив він уста,пробував співати але...голосу й не чути.Голос застиг.Пробує ще раз.Отвирає уста ширше.Тут йому бухнули перцю повний рот.Закашлявся нещасний,почав кричати "пече".Кажуть йому:- О,ми маємо ратунок на це!Маємо спосіб погасити вогонь.Поклали його в ванну,повну холодної води.До ванни заставляють іти на колінах.Почав лізти до ванни а тут дали йому пляцка,аж бідний він скрутився.Тут він відчув що означає "бурсацький млинок".Приказали низенько поклонитися.Слухає.Хилиться а хтось його бухнув в муку.Це вже гірше було як вода.Пчихав він.Плював.І так його вивели на гору.Скинули хустку з очей аж лекше стало йому.Зітхнув.Перед ним стояв товариш Войціхівський,поблагословив і поклав йому хреста на чоло.

Коли всі перейшли ті "тортури" тоді поставлено їх у салі кругом.Сказали клякнути.Піднести праву руку й говорити:"Присягаю на свою честь,що буду виповняти обовязки "Каменярів" і по своїй змозі поможу осягнути ті високі цілі намічені ними.Так мені Боже поможи!"

Побігли всі по своїх кімнатах.Обчистилися.Помилися.Приоділися. На долині танець.Отже всі сходять до кімнати танцювати.Знайомляться.Весело минає час.Нараз забаву перервано.Зявляється суддя.Викликують тих, що мали найбільше хрестиків на чолі і їх карають.Покликали й нашого бідного Івася.Каже до нього суддя:

- Як називаєшся?
- Іван!
- Присягаєш,що будеш говорити правду?
- Присягаю!

Тут вичислив суддя всі "злочини" Івася.Не було ради,се була правда й треба було прийняти заслужену кару.І виміряв тяжку кару.Треба було котити цибулю по підлозі через цілу салю.Не було ради.Бідний приляг до підлоги й покотив її носом.Другі мусіли виконати інші "кари". Покінчили карати винуватців.Подали перекуску.Потанцювали ще трохи а потім стали в колесо,взялися за руки й заспівали"Де згода в родині..." й закінчили бурсацьким кличем:Пугу,пугу,козаки!Саска-саска,бурсаки!Для народу ростуть сили,в славній бурсі Петра Могили,Бурса-бурса,буре-бурсун,Саска-саска,Саскатун!

Іван Карпяк.

----oooOOOooo---

У С М І Ш К И .

Неволя.

На лекції граматики,учитель пояснюючи походження і значіння слів запитав:"Що означає слово "неволя"?

Бурсак:- "Щось таке як Інститут,прошу пана....

На лекції історії.

Учитель бажав звернути увагу студентам на помилку князя Ярослава Мудрого,що він поділив українську державу на менші князівства, уділи й тим ослабив її.

В часі іспитів поставив студентам таке питання:Яку найбільшу помилку зробив Ярослав Мудрий?

Бурсак:- Що оженився!

НЕМА ІНСПІРАЦІЇ

І скрипить і шумить,
Хомин бубном смалить.

Скрипить підлога,шумить радіятор,а на горі Хомин бубном смалить.

А в мене стільки багато роботи. На столі передімною стоси книжок і паперу. Задачей на завтра багато - а інспірації нема. Маю вирахувати "пай сквирд ар". Куди воно і як ? Беру те мірило,що люде називають "слайд рул"і пробую вирахувати той пай. Але при чому той пай ? Здається що ми мали пай на обід сьогодні. Так,так,пригадую собі добре - був пай з яблук і мені дістався найменший кусок. І морожене мали - "страберий флейвор" . Ковбуз ще винен мені за него пять центів. Треба йому колись про це нагадати.

Де то я був ? Ага,той "пай сквирд ар"!

Нагнувся над книжкою,а тут вже дзвінок дзвонить. Одинацята година. Так як приказано,наші добрі бусаки на третій підлозі кладуться спати. Чути тихеньке - рип,рип,а нараз - грим! бах! стеля валиться. О то товариш Ростоцький черевики скидає.

Радіятор знову зашумів. В кімнаті стало дуже тепло. Очі запираються,голову морить сон. Вечір пройшов - робота не скінчена.

І скрипить і шумить,
Хомин бубном смалить,
А я сиджу та думаю,
А що "пай сквирд" ще не знаю.

Петро Даркович.

ЯК ПАЛЬЦІ СВАРИЛИСЯ.

Почали пальці сварку раз:
- Хто найважніший з поміж нас ?
Палюх говорить перший так!
- Я з вас найперший,як не як,
Без мене ви усі - нічо!
Хоч вас чотири,я одно!
Чи вдієте без мене що ?
Тому вам всім за короля
Повинен бути тільки я!

По нім указуючий встав:
І трохи тихше запищав:
- Чи грубі речі,чи ніжні,
Дають робити все мені!
Я все покажу,де що є,
Хто з вас перевисшить мене

Середний каже: - Я вам пан!
Бо в середині є мій стан, -
Найдовший і найкращий я -
Лиш я вам буду за царя!

А перстеневий обізвавсь:
- Ще з вас ніхто не догадавсь,
Що всі прикрашують мене
У злото й срібло дороге ?
То видно,що між усіма
Мені найбільша є ціна!

Лише мізинчик все мовчав
І до сварні не приставав.
Тож крикнув тамки не один:
- Скажи,що з тебе за хосен ?
А він їм смирно говорив:
- Й мене Бог так,як вас створив.
А як створив,то видно вже,
Що й з мене користь певна є,
Бо чи таке хто з вас чував,
Щоб Бог життя без цілі дав ?
Мою ціну пізнали б ви,
Якби відпав я від руки.
Тож хоч малий,це знаю сам,
Та певно не для кпин я вам.

І завстидалися усі,
Почувши речі враз такі
І кажуть так: - Ну,що робить,
Мізинчик нас розуму вчить!
Говорив правду,наш малий:
Ми рівні всі - і ти такий!

З німецького переклав: Ю.І.

НАУКА ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ЛЮДСТВА.

Людський ум це один з найкращих архитворів Божої сили. Він має перед собою великі можливости. При його помочі людство піднялося до високого рівня цивілізації і зробило великий поступ у всіх напрямах життя. Одначе ум не завсігди благородний. Не все він діє у користь людства. Історія доказує,що ум дуже часто працював не для благородних цілей,але часто був причиною свідомого нищення справедливости й добра світу. Часто нищив він матеріяльні й культурні надбання поколінь,ламав моральні засади. За примір може послужити недавно скінчена війна.

Що ж треба робити,щоб запрягти людський ум до поліпшення долі людства ? Що робити,щоб він виконував творчу а не руйнуючу працю для всього суспільства ? Ці питання дуже важні для всіх людей. Маємо обовязок вибирати ті чинники чи науки,що стараються викорінити зло а вщіпити прикмети доброго й корисного життя. Обовязком нашої шкільної системи є представити й передати такі ублогороднюючі науки студентам, розвинути їхні здібности й талани і повернути їх працю в користь суспільства.

Цивілізація західнього світі піднеслася до такого степеня розвою що настала спеціялізація науки - поділ на різні галузи. Ця спеціялізація має добрі і злі сторони. Поділ науки на різні відділи такі як математика,химія,астрономія,ґеольоґія та інші,привели до занедбання ублагороднюючих наук,що мають метою своєю - витворити й розширити світогляд людини. Науки вище вичисленні і їм подібні,мають сильнішу приману для молодих людей,бо дають запоруку матеріяльних користей. А вислідом цього те,що ширші науки т.звані "либерал артс" є занедбані, бо вони не обіцюють матеріяльних користей так як інші науки. Цей поділ у науці робить людину досконалим автоматом,але не дає всестороннього погляду на світ і життя.

Щастя в повноті життя складається з різних чинників:як родинне життя,шкільне життя,громадське життя. У всі ці розділи входять ще інші різні численні чинники. Наша ціль в науці є вибирати ці корисні чинники й кермувати ними так,щоб вони зробили людство щасливим;щоб молодші і старші,без різниці чи вони живуть в переповнених апартментах чи на фармах,могли знайти вдоволення й повноту в своїм житті.

Несправедливо судити людину тільки після її академічного знання. Буває таке,що й найздібніша людина не має успіхів. Можливо,що та наша шкільна система не дописала. Можливо,що її вчителі не дописали. На те могли скластися різні причини або комбінація причин. Люде взагалі, включаючи багато наукових сил,є склонні судити поступ особи після успіху чи неуспіху в іспитах. Та коли бажаємо виховати людство для благородних цілей,то ми безперечно повинні в програму його виховання включити суспільні й моральні науки і зробити ті науки обовязковими. Конечно треба звернути більшу увагу на вибір курсів,що були б корисні в житті студентству й людству взагалі.

В недалекій будучности надіємося вступити в різні ділянки громадського життя,як учителі,інженіри,адвокати,аґрономи,добрі рільники, лікарі,доглядачки хорих,священики,склепарі,фахівці,провідники на широкім полі кооперативного й громадського життя. Де не будемо й що б ми не робили,то памятаймо,що наука виходить з людства,якого ми є невідлучною частиною,і що ця наука належить до людства,та що процес розвою є неперервний через ціле життя.

Мих.А.Неґрич.

Повища ґрупа студентів Інституту виступала з народними танками через чотири вечері на програмі в "Нютена Каліджієт".Виступ відбувався 6,7,8 і 9-го листопада цего року. Анґлійська публика любувалася українськими танками,і за кожним разом нагороджувала молодих танцюристів гучними оплесками.

Перший ряд з долини:Володимир Слюзар, Іван Шевчик
Другий ряд:Я.Завадюк,К.Тацюк,А.Франко,О.Дробот,П.Процюк і Г.Шевчук.
Задний ряд:Омелян Карпяк,музикант і Л.Войціхівський,інструктор.

ДЕ,І ЩО РОБЛЯТЬ НАШІ ТОВАРИШІ-БУРСАКИ.

"Гей,хто в лісі,озовися!...

Читаючи попередні числа журналу "Каменярі",Тобі певно дорогий читачу,нераз приходила до голови думка,що сталося з тими Твоїми товаришами й товаришками,з котрими Ти,чи то одного чи другого року перебував в Інституті. Тебе може цікавили поважніші статті,поезії або гумор,та все таки,Тобі хотілось знати,де тепер Твій товариш,що перебув з Тобою один рік в кімнаті,або де та весела бурсачка,що веселила всіх своїм співом,грою на піяні,чи милою усмішкою.

Щоб помогти затримати контакт з бувшими бурсаками,ми додаємо цей новий відділ до журналу,з тою вірою що не одна чи один відшукає свого товариша чи товаришку. Про багатьох самі не знаємо де вони; тому ограничуємося до тих,про яких ми або самі знали,або могли дістати інформації від других. Коли закралися які неточности,то просимо вибачення.

Вл.Д.

Еміль Цимбалістий - виїхав до Торонто студіювати хіропрактику. Кого болять кости,нехай ще почекає два-три роки.

Орест Левицький- виїхав в червні до дому у Винипеґу і не дає про себе вістки. Ану Орест,відізвися!

Оля Костинюк - учителює в Кловерліф коло Винипеґу. На другий рік вертається до університету і хоче знов 26-ої кімнати в Інституті.

М.М.Кирилюк - репрезентує асекураційну фірму "Конфедерейшон Лайф".Хто з бурсаків має намір прощатися скоро з цим світом,нехай вибере в нього полісу в користь "Каменярів". Бажаємо йому повний міх зелених.

Василина Григор - учителює коло свого дому - Ейлшем. Ціла бурсацька родина скучає за тобою,Василино.

Стефан Кушнірук - працює в Нешонал Рісерч Кавнсил в Монтреалі. Видумавши атомічну бомбу,він тепер ночами не спить,а старається винайти оборону проти ньої. Хто з його товаришів,або навіть товаришок хоче післати йому новорічні желання,то його адреса є: 1210 Пайн Аве., Монтреал.

Богдан Гладиборода - Бувший голова "Каменярів" учителює коло Паркервю. Будучи здібним і повним ініціятиви,ми певні що Богдан буде не лише добрим учителем,але й щирим народним робітником.

ВасильВівчар - є "фаєрменом" в Сіенара в Мелфорт. Так скоро як стане інжініром,дасть всім бурсакам "фрі райда" на тендері.

Віра Ковбуз - наша мила і симпатична бурсачка,учителює в містечку Арран. Інститутське піяно сумує за тобою,Віро.

Володимир Горчинський - учителює в Пус Купей,В.К. Пришли нам Володимире,замерзлої калини на Різдво.

Маруся Стронська - працює в саскатунськім шпиталі. Аж тепер нам ясно чому бурсаки слабують.

Віктор Ленко - бувший бурсацький фільософ,буде якийсь час фармерувати в дома - Донвел,Саск.

Славко Забродський - наш штукар-комедіянт з Америки,працює в ледівні в Ленсінґ,Миш. Як ми йому завидували підчас літної спеки.

Оленка Охрій - учителює в Ітонія,Саск. Каже що учительовання її дуже подобається. Ми думаємо що там є ще якась інша принада.

Петро Михайлюк - учителює в школі Галич,Винярд,Саск. Скучає за Інститутом.

Маруся Вовняк - учителювала послідного разу в Паркервю. Робила добру роботу. Вчила по українськи,приготовляла представлення й концерти,взагалі показалася здібною провідницею.

Богдан Лозінський - один з переможців в контесті дебат минулого року,учащає до нормал в Мус Джа.

Мирослав Карпяк - учителює в Неолдавн. Не розуміємо як він може жити так далеко від Саскатуну.

Федь Олексин - мабуть фармерує в Рейно. Нема від нього "ні вітру ні хвилі".

Орися Стратійчук - виїхала до торонто,де секретарює в одній фірмі. На жаль,не знаємо її адреси.

Ярослава Микитюк - працює в департменті ветеранських справ в Саскатуні. Не розуміємо як вона може жити так далеко від Неолдавн.

Богдан Никифорук - бере другий послідний рік дентистики в Торонто. Довідуємось що він виробив найкращі штучні зуби в своїй клясі, і тепер вони є на виставі. Ґратулюємо тобі Богдане,та бажаємо найкращих успіхів і скорого повороту до рідного Саскачевану.

Маруся Никифорук - працює при університеті. Маруся і Ярослава ще далі нерозлучні товаришки.

Олеся Левченко - учителює коло Ґлеслин. В Інституті веселила бурсацьку громаду своїми жартами,щирим усміхом та музикою. Незабутні хвилі,товаришу Б...ч!

Іванна Горчинська - докінчує курс доглядачок хорих. Тепер на практиці в Ст.Павло шпиталі. Кажуть що вилічує багато хорих своїм милим усміхом.

Брати Пушкаренки - Михайло працював в 1944-45 році при експерементальній фармі в Мелфорт,Петро при війську,а Олександер працює в Содборий,Онт.

Василь Кирилюк - брат Митра,працює як "екавнтант" в Едмонтоні, та знаходить час учащати на Сумнівські збори.

Іван Ободяк - працює при федеральнім департменті рільництва. Живе в Саскатуні.

Оля Деркач - наша гарна бурсачка учителює в околиці Вериґин. Надслухуємо чи не чути весільних дзвонів.

Емілія Байда - здібна бурсачка,учителює в околиці Вонда.

Софія Франко - учителює в околиці Квил Лейк. Ми часто споминаємо твою щиру і милу вдачу,Софійко.

Аделя Коропатніцька - учителює коло дому в Шіго. Ми не розуміємо як ти можеш жити так далеко від Едмонтону.

Мирослав Сорокан - учителює в школі Ст.Джулієн. Чекаємо коли ти вже станеш кінним поліцаєм. Дамо тобі заняття в Інституті виловлювати збиточників.

Нестор Ортинський - перебував в Інституті 1942-43 року. Тепер учащає на університет в Манітобі.

Евген Єремко - покінчив правничі студії 1942 року. Вписався до війська і там скоро авансував. Зразу був лефтенантом,потім капітаном,а тепер є майором. Ставши майором,він мав нагляд над військовою поліцією в цілім Саскачевані. Щирі ґратуляції за такий знаменитий рекорд!

Віра Михайленко - учащає до саскачеванського університету. Живе з своєю матірю на Темперенс вулиці.

Докія Михайлюк - учителює. Не знаємо в якій околиці,та ми певні що Докія має гарні успіхи.

Весільні дзвони залунали два рази в околиці Ст.Джуліен як пан-ство Іван і Анна Кіндрачуки дружили своїх синів - соколів; Василя з панною Розалією Басько,а кілька тижнів пізніше,Федя з панною Наталею Цимбалістою.

Василь був питомцем Інституту в 1943-44 році,і тепер учителює в Ст.Джуліен.

Федь - наш давніший бурсак,через кілька літ Ув бурсацьку каму, та збогачував студентське життя своєю ці, в і симпатичною вдачею. Його дружина,бувша Наталя Цимбаліста,також перебувала в Інституті в 1940-41 році.

В Канорі,27-го липня відбулося вінчання Данила Задерайка з панною Розалією Франко. Данило перебував в Інституті через три роки і всі що його знали,пам'ятають його лагідну і веселу вдачу. Розалія була в Інституті в 1937-38 році,а опісля вживала свій курс в практичний спосіб,складаючи по модньому волосся панночкам,ну й іншим також. Данило тепер працює в Ріджайні,одначе має намір кінчити свої університетські студії.

У Вимер,при кінці липня,відбулося вінчання Івана Франка і Марусі Липки. Іван перебував в Інституті в 1942-43 році,і ми його пам'ятаємо як щирого та зрівноваженого провідника в українських справах. В 1943 році вступив до летунства,а тепер учителює в Блов Крік. Бувша Маруся Липка жила в Інституті в 1940-41 році,а потім через якийсь час працювала при уряді в Оттаві.

Чуємо також що Анна Ситко,котра перебувала в Інституті в 1943-44 році і була одною з переможців дебатового контесту,одружилася з п.Петром Стронським з Фастон. Будуть мешкати у Вадіна,де п.Стронський має торговельне підприємство.

Довідуємось що Стефан Андруник і Катерина Овчар,бурсачка з 1943-44 року,повінчались. Стефана пам'ятаємо як дуже жвавого і бистроумного бурсака,що з великим успіхом покінчив учительський курс. Скоро потім вписався до війська,де через свою здібність осягнув ранґу лефтенанта. Стефан є одним з наймолодших наших офіцерів.

Першого дня у вересні відбулося в Ріджайні вінчання Романа Яничинського з Катериною Аниклєвич. Роман був бурсаком в 1940-41 році і тепер працює в Східній Канаді.

У Вишарт,при кінці червня відбулося вінчання Богдана Стрільчука з Надією Шевчук. Богдан був в Інституті через довший час і покінчив рільничий курс на університеті 1942 року. В 1943 році вписався до летунства,а тепер продовжує свої студії на саскачеванському університеті. Надя переживала в Інституті в 1939-40 а також 1941-42 року. Через якийсь час працювала в Ріджайні.

В серпні капітан Йосиф Поліха одружився з Розалією Мочульською. "Джо",як він був популярно знаний серед бурсацтва,перебував довгі роки в Інституті,учащав до вищої школи а потім записався на правничі студії. З вибухом війни вписався до війська,служив в Італії, був ранений і вернувся до Канади. Бувша панна Мочульська перебувала в Інституті в 1939-40 році,а опісля працювала в Східній Канаді.

Довідуємось що Ярослава Майба,яка перебувала в Інституті 1941-42 - го року коли учащала до нормал,а кількома наворотами на короткий учительський курс,повінчалася з Ільком Павлишиним,який фармерує коло Марлін.

В червні,Орест Михасів,що був бурсаком в 1940-41 році,а відтак довший час служив при летунстві і був за морем,повінчався з панною Теофілею Білик з Торонто.

Кажуть що Василь Сопотик,котрий перебував в Інституті як учащав на короткі учительські курси,одружився з панною Розалією Равлик,учильською з Блов Крік.

Всім новоповінчаним товаришам і товаришкам бажаємо щастя,витревалости,кріпкого здоровля і многая літ на їх новій дорозі життя!

В.Д.

Непрошені гості з добрим нюхом,готовляться до важної традиційної операції.

РОЗМОВА СТІН

Як була я ще маленькою,то нераз чула від своєї матусі та старших людей,що стіни "мають вуха". Хоч малі діти мають ширшу уяву чим старші люде,то я ніяк не могла повірити що стіни мають вуха. Не помогло і те, що я обвирала з великою увагою всі стіни в нашій хаті,а також в хатах наших сусідів. Вуха не показувалися.

Я виросла і почала ходити до школи. Зрозуміла значіння поговірки,що "стіни мають вуха",і вже більше над тим не застановлялася.

Коли зробила якого збитка в дома - стала котови на хвіст,або від меншого братчика відобрала цукорки,чи зїла медівник,що мама тримала для гостей,то матуся погрожувала:"чекай,чекай вітрогоне,щоб ти мені ще трохи підросла,то я тебе до Інституту пішлю. Там тобі дадуть чосу"!

Не малую що стала котови на хвіст,коли тато читав газету. Не малую що вирвала від Процика цукорки ані що зїла мамусин медівник,бо коли б не ті збитки,то може я сьогодні в Інституті не була б. А так я опинилася в Інституті,і тут переконалася що стіни не лише мають вуха, але й вміють говорити.

Було це так. Одної ночі я не могла заснути. Може тому що на вечерю зїла два товстеньких паїв з яблук. Моя товаришка в сусідній кімнаті хропіла голосніше від мого радіятора,а я товкла собою по ліжку і не могла заколисати себе до сну. Аж над ранком почала я засипляти,коли стіни нараз неначе поворухнулися і прирали форму великих вух. Північна почала говорити:

- Добрий ранок,товаришко! Думаю що наша господиня повинна чутися щасливою,що ми заслоняємо від чужих очей її кімнату.

- Ще й як щаслива! Хтось подумав би що вихор танцював в її хаті. Книжки поотворювані,папірці від "світ мері"чоколяди пороскидані по підлозі,а убрання всюди,лише не там де має бути.

- Ох,як я дуже хотіла б побачити її нареченого,коли він буде вести її до шлюбу і шепнути йому до вуха,що він робить велику помилку,завязуючи собі світ з такою нечепурою.

- Та й хлощі не ліпші. Одного разу оповідала мені північна стіна 45-ої кімнати,що хлощі ще гірші від дівчат. Сірники по підлозі, попіл та недокурки на столі,пантохи на ліжку, фляшки від "кока кола" на вікнах. А на стінах,то деякі хлощі Бог зна що навішують. Ой,бідні ті стіни! Коли б на мене таке,то я б від сорому розсипалась.

- Може вони ще колись виростуть. А що ти думаєш,товаришко,про ту розмову,що дівчата були завели тут минулого вечора ?

- От цохотухи! Мені цікаво кого вони мали на гадці як говорили про одного студента,що повернувши з театру,пів години підпирав стіни Інституту вчера вечер. А що то за одна,що безнастанно говорила за якогось Івана з синіми очима ?

- Та то не лише дівчата говорять про хлощів. Мені казала наша сусідка,що хлощі подібними справами також інтересуються. Говорять як не про якусь бльондинку,то за ту чорнобривку з 3... кімнати. Казала ще мені та стіна,що один університетник старався переконати одну нормалітку,що учительський фах її не пасує,бо вона любить аргументувати,отже повинна бути адвокатком. А один навіть оцю поему скомпонував:

Без тебе голубко
Гірко мені жить,
Через тебе,любко
Почав я курить.
Скурив цілу пачку,
Пробую забуть,
Через тебе рибко,
Не можу заснуть.

Скажи мені любко
Що мені робить,
Чи тебе покинуть,
Чи тебе любить ?
Чи мені забиться,
Чи мені втопиться.
Чи з тобою серце
Мені оженитися ?

- От дурненький! Як він страшенно залюбився. А поберуться,то будуть горшками голови собі розбивати.

І довго ще так стіни між собою говорили. Я намагалась не спати, та сон таки переміг,і я заснула.

Коли товаришка з сусідної кімнати мене збудила і я протерла очі, то стіни все ще видавалися великими вухами,і я памятала їх розмову точнісінько,так як оце вам оповіла.

Цікаво що стіни думають про кожного і кожну з нас ? Може колись я знову зїм два паї на вечерю,та послухаю ще раз що стіни говоритимуть про вас.

О. Р - ч.

Десять Заповідей Вурсака.

1. Будь хворий один день в тиждень і не йди до школи. За те дістанеш похвалу від своїх учителів.
2. Підчас забави в Інституті витанцьовуй волякі викрутаси,тоді всі звернуть на тебе увагу та будуть дивуватися де ти такий проворний взявся.
3. Всі шкільні задачі лишай на рано,бо тоді твій ум буде відсвіжений.
4. Не забудь відвідати хоч пять сусідів від 8 до 11-ої години, а як ректора нема в дома,то чим більше тим ліпше. Коли ні,то останешся без товаришів.
5. В умивальні співай якнайголосніше,щоб сторож знав що вода холодна,бо коли ректор про те довідається то може звільнить тебе від проби співу.
6. Коли дзвінок дзвонить на студії,то говори і кричи голосно. Тоді є добра нагода,бо ніхто тебе не почує.
7. В неділі лишайся деколи вдома,співай та свищи по коритарях. За це сторож тебе похвалить.
8. Як почуєш що десь коти мявкають,то не кидай черевиками. То лише твій сусід на саксофон грає.
9. Бери бурсачку до театру кожної пятниці,а коли вернешся,то не забудь підперти Інститут хоч на годину.
10. В Інституті,чи то на коритарі чи в Удальні,говори по англійськи,щоб всі знали і чули який ти розумний. За те свої і чужі тебе пошанують.

За точне виконування повищих заповідей,одержиш степень Б.С.-Вурсацьку Славу.

Дм.Г - н.

В Лікаря.

Пацієнт: Скажіть мені пане доктор,що мені властиво хибує. Але не по латиньськи!

Лікар: Що вам хибує ? Ви є впертий пяниця,от і все!

Пацієнт: Дякую дуже,пане доктор. А тепер будь ласка,скажіть мені по латиньськи,щоб я знав що маю жінці сказати.

Чоловік,що хоче безплатної поради,питається лікаря: Що ви робите,пане доктор,як простудитеся ?

- Часом кашлаю,а часом пчихаю,відповідає лікар.

С Т Е П А Н Р У Д А Н С Ь К И Й

1833 - 1873.

Степан Руданський є загально відомий між українським народом як автор гумористичних віршів. За час свого короткого життя він написав дуже багато віршів п.з."Співомовки". В тих співомовках поет яскравими красками змальовує картини з народнього побуту і вилітає в них природний і здоровий гумор.

Руданський писав також вірші глибоко ідейного характеру. В першій частині віршу "Наука"він описує,як мати виряжає свого сина в світ,і бажачи йому легкого хліба,дає йому пораду,як того легкого хліба добитися.

НАУКА

Дочекався я свого святенька,
Вирядала в світ мене матінка -
Вирядала в світ мати рідная
І промовила мені бідная:
- Нехай,сину мій,ми працюємо,
Нехай цілий вік ми горюємо;
Нехай сохну я,тато горбиться, -
Ти на світ поглянь,що там робиться.
Та не всі ж,як ми,в землі риються,
Може є такі,що і миються.
Та не всі як ми,димом куряться -
Може є такі,що й не куряться.
Коли найдеш їх,милий синочку,
То склони себе,як билиночку,
То склони себе,як билиночку,
Простели себе,як рядниночку,
Спина з похилу не іскорчиться,
Чоло з пороху не ізморщиться;
Спина з похилу не іскривиться,
Зато ступить пан,тай подивиться.
Зато ступить пан на покірного
І в годиночку на драбиночку...
І пійдем тоді,милий синочку -
І з панами сам порівнаєшся,
В сріблі-золоті закупаєшся;
В сріблі-золоті закупаєшся,
З полем батьківським розпрощаєшся.

В другій половині віршу,Руданський дає синові науку батька - як людини тілом і духом міцнішої від матері:

Але сталося друге святенько:
Вирядав у світ мене батенько...
Вирядав мене,путь показував,
Говорив мені і приказував:
- Видиш,сину мій,як працюємо,
Видиш,сину мій,як горюємо!
Кожний на світі на те родиться...
Не дивись на світ,що там робиться!
Ти на пчіл поглянь: є робучії,
Але й трутні є неминучії.
Так і на світі: одні риються,
Другі потом їх тілько миються.
Будь проклятий ти,милий синочку,
Як пігнеш таким свою спиночку,
Як пігнеш таким свою спиночку;
Як простелишся на рядниночку.
І чоло тобі нехай зморщиться,
І хребет тобі нехай скорчиться!
Ти тікай від них,як від гадини,
Ти не жди від них перекладини;
Ти не жди від них перекладини -
Ти у світ іди на оглядини!
Ти у світ іди,милий синочку,
Ти усе спізнай - і билиночку;
Тоді з світом ти порівнаєшся,
В добрі-розумі закупаєшся;
В добрі-розумі закупаєшся -
З полем батьківським привітаєшся.

Козацькі Приказки

Терпи козаче,отаманом будеш!
То не козак,що не думає отаманом бути.
Козак з бідою,як риба з водою.
У ляхів - пани,на Москві - ребята,а у нас - брати.

О С Ь В І Т А .

Ному то з роками,з ходом часу,все більше і більше батьки посилають своїх дітей до шкіл,щоб вони там побрали науку?В тім мусить бути є багато.

Першою причиною того є те,що батьки бажають дати своїм дітям найкращу нагоду приготовитися до дальшого,майбутнього життя.В великій мірі вони хочуть бути певні,що їхні діти будуть краще жити чим вони.Великий відсоток наших батьків,що приїхали з старого краю є рільниками, хліборобами.Тяжка їхня праця.Ще й тепер на старість вони не мають відпочинку.Це переживаючи,й бачучи не дуже сприятливі обставини на будуче для своро отану,вони хочуть для дітей придбати легкого хліба,кращого життя.Вони завдно повторюють:"Не хочемо,щоб наші діти так тяжко працювали й бідили як ми".Задля того вони посилають своїх дітей до шкіл,на науку,щоб діти здобували інші професії й заняття,що їм виглядають приємнішими й легшими.

Другою причиною чому молодь ходить до шкіл то та,що кожне має бажання набути освіту,бо світ тепер потребує людей освічених і розумних більше як будь коли в минулому.Наука,техніка,ремесло,торговля і т.д.сьогодні високо стоять.І людина чим більше має освіти тим краще може дати собі раду в світі.Люди неосвічені,необразовані наймень вартні в теперішнім часі,а щоб бути вартісним,щоб мати успіхи треба вчитися.

Ніякий поступ неможливий на кожній ділянці життя без освіти. Хто хоче працювати на землі й мати користи зо своєї праці,а не марнуватися,мусить учитися.Фармер мусить знати як управляти землю,щоб з неї дістати якнайбільше користи,як плекати худобу,як продукувати всякі вироби земледілля,ярину,дріб і все інше,щоб у нього в господарстві нічо не марнувалося а з усього була користь.Він мусить знати як провадити рахунки. Мусить бути обзнайомлений з машинерією,що нею покористується в праці.До того він має знати порядки в муніципалі,в державі,в організації.Це все набуде через відповідну освіту.Це треба сказати про всіх інших людей,чи вони лікарі,адвокати,бізнесмени,чи робітники,відпоручники всяких підприємст чи хто там.

В минулому провідними були завжди ті одиниці,що мали більшу освіту.Тепер таком провідними всюди є тільки ті люди,що мають більше підготовання до своєї ролі де б то не було,що мають відповідне вихолення й освіту.

Недавно була війна.Шість літ вона тревала.Не бажаємо,щоб вона повторилася.Радше хочемо вічного миру на світі.І тут потрібна відповідна освіта.Коли б людей навчити добра,моралі,порозуміння й любови тоді не потрібно війни,люди полагодили б багато питань дорогою порозуміння і згоди.

Уряди деяких держав робили помилку,коли не звязали на освіту людей,а займалися такими справами,що вели до воєн і роздорів.Варто,щоб уряди всіх держав дали можливість широким масам людей черпати науку,більшу й вищу,а це після нової думки,може поправити відносини між людьми як взагалі між народами та й державами.

Отже вчімся в школах коли маємо нагоду.Набираймо знання в Інституті,коли ми належимо до тих щасливців,що їх не багато є серед нашого громадянства.Як вийдемо зо шкіл і тоді вчімся.Знання все потрібне й воно не є обмежене,ні заняттям,ні часом ні віком.Вчімся,бо казав великий наш поет Іван Франко,той хто вчиться "хоч труду мав досить" з тої глибини глибокої як море,бо знання,освіту можна прирівняти до морської глибини невгибимої ані змірямої,той "дивні перли виносить".

Орест Мисак.

ОБРАЗКИ З БУРСАЦЬКОГО ЖИТТЯ.

Ой вже знову сторож дзвонить,
На восьму годину,
Ніким Влодку купатися
Скоро на долину.

Там ніхто нас не почує,
Ні сторож ні ректор,
Ані Гнатюк ані Негрич,
Ні навіть директор.

Ми панами над панами
У нашій купальні,
Навіть в школі так не добре
Як в тепленькій ванні.

Викупались,поспівали,
Десята година,
- Гей Богдане,вибігаймо,
Хоч мокра чуприна.

Оглянулись сюди,туди,
Капці повбирали,
Тай на гору до кімнати
Як вітер пігнали.

Вибігає сторож з кухні,
Пізно,запізнився,
Лише слід їх на підлозі
І на сходах лишився.

Підслухав буроак.

Бурсак пише листа до дому.

- Дорогий мій татику,
І дорогий мамику,
І дорогий братику,
І дорогий сестрику,
Пришли мені татику
Хоч би один п'ятаку.

Тато відписує:

- Дорогий мій синаку,
Як я вхоплю бучаку,
Як ти скрешу крижаку,
Нащо тобі п'ятаку ?

СПОМИН ПРО ЖИТТЯ В ІНСТИТУТІ.

Часто буває,що хлопці чи дівчата,коли переживають надзвичайні хвилі в своїм молодім житті,не доцінюють їх вартости.Виглядає їм,що коли ті хвилі проминуть,ніколи до них вертатися не будуть. Навіть згадати їх не схочуть.І такі хвилі,- кожен їх має.Але між тими,що хочемо їх затямити як найдовше є той час,що ми перебували в Інституті.Це признає кожний хто перебував у Інституті.Во що краще й цінніше як життя з студентством,що має однакові обставини з нашими, що має такі інтереси й такий погляд на життя як ми самі.

Не довгі ті роки побуту в Інституті.Час скоро минає.І ми всі,покінчивши свої студії,маємо бажання як найскорше здобути посаду. Це звичайна річ.Якраз у тім часі нам легко забути Інститут тому,що пристосовуємося до нового життя.Одначе це довго не тревае.По роках нагадуємо свій другий"дім".

Вертаємося думками до Інституту.Нагадуємо веселе,студентське життя.Думаємо про тих,що були перед нами в Інституті як і тих,що відтак,після нас,туди прийшли.Ах тепер оцінюємо вартість тих навчань, що ми набували в ньому.Тоді хотілось би вертати знов до Інституту й наново починати свою науку,з тою думкою,щоб як найкраще використати нагоду побуту в ньому,бо це все придасться в житті.

На жаль тоді це буде неможливе.Тоді можна буде дальше держати звязок з Інститутом,через пресу.А з високовартісною організацією "Каменярі" через журнал тої самої назви.Як приємно буде про це все читати.Як дуже будемо слідити за вістями про життя в Інституті, і в кружку "Каменярі",в пресі!

Час побуту в Інституті це найкращий спомин з нашого молодечого,студентського життя!

Савеля Кіндрачук.

ooooooooooooo

ГІРЕНЬКА МОЯ ДОЛЯ.

Дзур-р-р-р-р-р-р.....!!!
Що то перериває мені гарнесенький сон?!!
- "Марусю!"
Ах,я так перестрашилася,що мало не полетіла до стелі.
- Марусю,та ж уже другий дзвінок передзвонив....Коли ж ти будеш ставати?А може ти сьогодні й не думаєш ставати?....
-А-а-а!Зараз встану!Ой,який то гарний,прегарний сон!...
- Марусю!...Пять мінут лишається.Ставай!
Та й такато гірка доленька моя!Як не дзвінок то Гануся не дають мені бідній спати.Перешкаджають.І то так кожного дня.То треба хіба вставати...
Викочуся з ліжка.Десь нога моя запуталася і щось ТУ не пускає,а я...гіренька доленька моя,впала лицем до підлоги.Гануся мало не вмирає зо сміху,а я щойно пробудилася!
- Ще чотири мінути!....Живо!
Зібрала я всі свої сили й покалічені кости та й почала збиратися.
Пішла я відтак на коритар,митися.І тут мені не везе.Милом замилила я собі очі.Вою мені йде як "з Петрового дня"!Кричу:"Де моя капці?"
- Під столом!
- Вскочила я в капці та й як не гримнуся до стола,що аж звізди стали мені в очах.
- А де моя суконка?

- Та ж там де ти її поклала!
- А де я її поклала?
- А твоя голова де?
- Щойно,ось тепер я її розбила.
- Гляди,ось тут під носом.
- О,дякую!Дякую!....

Поволі я зібралася.Поглянула я в зеркало,побачила своє личко й засміялася./І ви сміялись би як би ви мали таке лице як моє рано буває./

Гануся кличе:"Та ж ходи бо вже.Лишається нам тільки десять секундів."

Скоро я побігла за нею.Так скоро,що аж своїми великими ногами зашпоталася і,ох гіренька доленька моя...,я впала!Цим разом я думала що напевно Інститут завалиться.

- Ще пять секундів - кричить Гануся.

Пять секундів,подумала я собі!І не можна було за той час свій сон докінчити!А він такий,такий чарівний,солодкий сон був!

Маруся Чеберяк.

****

Наша славна Бурса.

Як студенти заспівають
Разом з студентками
То полине голос пісні
Горами,долами....

Як вберуться в свої пишні,
Українські строї,
Затанцюють "гопак - колом"
Та тупнуть ногою....

То не один буде знати
Де то їх учили...
Що то було не де інде
А в Бурсі Могили.

Тому наша славна Бурса,
Нам люба і мила.
Буду її памятати,
Доки буду жила.

Славка Леник,Вал Дор,Квебек.
Учениця 8-ої кляси.

****

Карти і Правда

Мисак: Кажуть психольоґи що людина не може робити дві роботі в один час.
Перепелюк: Це правда.
Мисак:Отже що ти робиш в клясі,слухаєш що професор говорить чи робиш записки ?
Перепелюк: Сплю.

Незвичайна Ґазета.

Павло Ортинський отримує щоденну ґазету. Правда,ґазета не мусить виходити що дня,але звичайно вона виходить дуже реґулярно. Та ґазета має дуже підбадьорюючий вплив на Павла. Редакція містися в Ріджайні. Ґазета є малого формату,бо її вложується до коверти. Правда,це робить коверту дуже грубою. Коли Павло прочитає ґазету,робиться веселий як птах і зараз бере Бойковича на "тріт".

Кажуть що ґазета перестане виходити на весні,коли редакція і передплатник створять спільну корпорацію.

Члени Кружка "Каменярі" на Активній Службі
в Збройних Силах Канади,в Другій Світовій Війні,1939-45.

ПРОПАМЯТНА ТАБЛИЦЯ

Маринарка

Божак Н.
Крипякевич С.
Козак Т.
Мандрик В.
Мулявка Е.
Новак Н.
Паскарук,панна О.

Армія

Андруник С.
Анака Г.
Буряник В.
Буряник Віра
Благий В.
Хомин М.
Чарнецький І.
Буб Ф.
Єремко Дм.
Федак В.
Горчинський Й.
Гаврилів Н.
Глуханюк Д.
Келер П.
Клапоущак С.
Кусий О.
Клімашко С.
Лисак В.
Мисак С.
Микитяк Г.
Мельник І.
Никифорук І.П.
Поліха Й.
Процик П.
Процюк О.
Савіцький Др.М.
Савчук,От.С.В.
Стрілець І.
★Слонецький С.
Строган Др.Д.
Воробець В.
Щербій Петро
Воробець П.
Вакарчук О.
Никифорук С.
Палк Олеся
Палк В.
Пушкаренко П.

Во[illegible]ина Сила

Браья Й.
Буряник М.
Білоус М.
Буряник І.
Бокурак П.
Харко З.
Чесник А.
Добровольський Д.
Фернюк В.
Франко І.
★Гаврилюк Т.
Гавриш Н.І.
Гавриш М.
Гавриш Ю.
Гавриш М.
Ганущак В.
Горохолин В.
Грушка І.
Калин С.
Квізак М.
Кріпкий П.
Котелко П.
Кіндрачук В.
★Лабач П.
Лабюк М.
Лазарович М.
Лазарович В.
Мисак Ольга
Маґус І.
Марковський Ф.
Масцюх Я.
Масцюх В.
Мельничук І.
Михасів О.
Мельничук Ф.
Михайлюк М.
Небоженко Н.
Новосад В.
Новосад П.
★Новосад А.
Новосад М.
Никифорук І.
Панчук В.
Стрільчук Мак.
Стрільчук М.
Стрільчук Р.
Стрільчук В.
Сметанюк В.
Семчук Ю.
Сорочук М.
Сарчук Л.
Стефанюк М.
Томащук Л.
Тріщук В.
Томашевський Й.
Троян П.
Вавринюк Е.
Вережак Н.
Вережак В.
Войціхівський Л.
Вінітой Н.
Воловідник Ю.
Залещук В.
Залещук Я.
★Ягольницький Вол.

Поляглі "Каменярі" зазначені звіздкою.

Помимо найкращих старань могли зайти неточности в іменах або в приділюванню до служби. Може й когось пропущено. Ми зібрали всіх що знали. Просимо вибачення коли кого пропущено.

Питомці Українського Інституту ім.П.Могили на Шкільний Рік 1945-46.

Ім'я	Домашня Адреса	Пров.	Курс	Рік
Балич Мирон	Морин Кріх	Саск.	"Артс енд Саєнс"	I
Войнович Володимир	Венкувер	Б.К.	Рільництво	2
Царух Іван	Вірдейл	Саск.	"Артс енд Саєнс"	I
Данильчук Богдан	Канора	"	Дентистичний	I
Дарконич Галя	Курокі	"	Доглядачка хорих	I
Дарконич Петро	Курокі	"	Інженірія	3
Дарконич Влас	Курокі	"	Рільництво	5
Дубінський Гриць	Кінор	"	Інженірія	I
Федейко Павло	Кат Найф	"	Рільництво	I
Франко Василь	Ватсон	"	Рільництво	I
Гой Михайло	Слов Кріх	"	Інженірія	3
Гулуцан Дмитро	Канора	"	"Артс енд Саєнс"	I
Гнатюк Тарас	Гилберт Плейнс	Ман.	Бухгальтерія	2
Гунчак Петро	Гефорд	Саск.	Інженірія	I
Кіндрачук Дмитро	Альвена	"	"Артс енд Саєнс"	2
Кіщук Федор	Вишарт	"	"Артс енд Саєнс"	I
Кіщул Тарас	Бенък Енд	"	"Артс"/фільософія/	I
Ковбуз Мирослав	Кадворт	"	Дентистичний	2
Кройтор Петро Г.	Ріджайна	"	"Артс енд Саєнс"	3
Микитин Йосиф	Годсон Бей Джонк.	"	"Артс енд Саєнс"	I
Мисак Орест	Поничай	"	Рільництво	2
Негрич Михайло А.	Давфін	Ман.	"Артс енд Саєнс"	2
Николайчук Михайло	Кемсек	Саск.	Інженірія	2
Охітва Евген	Канора	"	"Артс енд Саєнс"	I
Ортинський Павло	Веригин	"	Фармацевтика	I
Павчук Оля	Брокстон	"	Домашні Науки	I
Перепелюк Володимир	Рорктон	Ман.	Рільництво	I
Стасюк Оля	Маренго	Саск.	Домашні Науки	I
Войціхівський Людвик	Слов Кріх	"	Дентистичний	I

Нормал - Учительська Школа

Бойко Едвард	Оролов	Саск.
Будзак Никола	Альвена	"
Фуштей Параня	Тіго	"
Гладун Павло	Мікадо	"
Капустяник Гриць	Глиден	"
Кіндрачук Савелій	Кадворт	"
Король Олеся	Донвел	"
Котелко Василь	Грейт Дір	"
Котик Оля	Вітков	"
Ковалишин Олександра	Райн	"
Луцюк Маруся	Кнс	"
Мадрига Анна	Кодет	"
Романович Олеся	Принс Альберт	"
Волошук Анна	Салтковтс	"
Зазеленчук Анна	Кемсек	"

Вища Школа

Березовський Борис	Міт Парк	Саск.	XII
Білий Володимир	Торонто	Онт.	XI
Чеберяк Маруся	Вишарт	Саск.	XII

Ім'я	Домашня Адреса	Пров.	Клясс
Хохолюк Славко	Донвел	Саск.	XII
Хохоляк Іван	Донвел	"	XII
Хомин Іван	Карпентер	"	XII
Дорош Гиля	Стінен	"	XII
Дробот Юрій	Вікенен	"	XII
Дробот Оля	Вікенен	"	XII
Іваницин Оля	Кадворт	"	X
Франко Анна	Ватсон	"	XII
Гаук Орест	Принс Альберт	"	X
Ганкевич Анна	Дейфо	"	XI
Гарас Андрій	Видевор	"	XI
Гаврин Давид	Редберий Парк	"	X
Гладиборода Маруся	Мікадо	"	XII
Григор Тарас	Ейлмем	"	XII
Гупан Анна	Вікенен	"	XII
Гута Гриць	Росел	Ман.	XI
Гута Іван	Росел	"	XI
Кадинюк Модест	Вайте	"	IX
Карпяк Іван	Гарленд	"	XII
Карпяк Омелян	Гарленд	"	XII
Кінащук Катруся	Ватсон	Саск.	XI
Кінащук Стефан	Ватсон	"	XI
Кошлай Володимир	Монтреал	Кве.	IX
Кудрик Оля	Квил Лейк	Саск.	XI
Литвинович Богдан	Рорктон	Ман.	IX
Манчур Володимир	Ватсон	Саск.	XI
Мінкен Оля	Тіодор	"	XII
Мекмилен Леонід	Видевор	"	XI
Никифорук Тарас	Ватсон	"	IX
Павлюст Маруся	Айтуни	"	XII
Процюк Павліна	Ст.Джуліен	"	XI
Ростоцький Михайло	Стінен	"	XII
Савчук Іван	Слов Кріх	"	IX
Шур Василь	Сван Плейн	"	XI
Шевчук Галя	Сокаль	"	XI
Шевчик Іван	Торонто	Онт.	XI
Скорець Дамян	Рама	Саск.	X
Скорець Данило	Вікенен	"	XII
Скорець Леон	Вікенен	"	XII
Слюзар Ярослав	Едмонтон	Альта.	IX
Сорохан Аделя	Бенък Енд	Саск.	XII
Стельмащук Волод.	Тарнополь	"	X
Щербій Йосиф	Гронлид	"	XI
Щербій Вероніка	Гронлид	"	XII
Тацюк Катруся	Гасс	"	XII
Татарин Аделя	Говкфілд	"	XI
Тимчик Маруся	Сонінгдейл	"	XII
Туткалюк Надя	Мейфілд	"	XII
Яроцький Орест	Гарленд	Ман.	XII
Забродська Зеновія	Ленсінг,Мин. З.Д.А.		XI
Загарія Василь	Вікенен	Саск.	XII
Залещук Орест	Мічам	"	XI
Завадюк Яруся	Саскатун	"	XI

Публична Школа.

Імя	Домашня Адреса		Кляса
Леник Славка	Вал Д'ор	Квебек	8
Сирник Зенон	Саскатун	Саск.	7
Сирник Соня	Саскатун	"	I

Торговельні Курси, книговодство, стенографія і т.д.

Чорній Павліна	Клир	Саск.
Глек Оля	Енґлфелд	"
Котелко Докія	Кадворт	"
Мельник Люба	Кренберий Портидж	Ман.
Мельник Віра	Кренберий Портидж	"
Павлюк Єлисавета	Мічам	Саск.
Піць Христина	Глиден	"
Семеник Стефанія	Сторджис	"

Ріжні Курси.

Панчук Маруся	Ґронлид	"	Курс кучерів.
Заґвольський Василь	Дефней	"	Курс механіки.

Лишили науку протягом року.

Гладун Михайло - Мікадо, Саск., записаний на перший рік фармацевтики, поважно захорував, і перебувши два тижні в шпиталі, мусів з огляду на своє здоровля перервати науку на цей рік.

Чорнейко Ігор - Арран, Саск., записаний на перший рік "артс енд саєнс", за порадою лікаря виїхав до дому на відпочинок. Обом їм бажаємо скорого повороту до повного здоровля.

Рудачик Текля - Гаєс, Саск., записана на нормал, виїхала учителювати до Жоркдейл, в другій половині листопада. Бажаємо її якнайкращих успіхів!

Кіндрачук Мирослав - Сокаль, Саск., записаний на нормал, залишив курс добровільно, не подобаючи собі учительовання. Вповні з ним годимося.

Будник Зеновія - Тарнополь, Саск., записана на торговельний курс, буде продовжати його в Принс Алберт. Якнайкращих успіхів, Зеновіє!

Курси Українознавства.

Історія I	-	І.Г.Сирник
Історія II	-	Всеч.о.Є.Грицина
Література	-	І.Г.Сирник
Граматика	-	Всеч.о.Є.Грицина
Початкова I	-	Д.І.Кіндрачук
Початкова II	-	пані А.Сирник
Наука Релігії	-	Всеч.отці Желішкевич і Грицина
Укр.Народні Танки	-	Л.Войціхівський і Д.І.Кіндрачук
Хоральний Спів	-	Мих.Гуменюк, діріґент
Орхестральна Музика	-	Мих.Гуменюк і П.Ортинський

Лекції і демонстрації з поля домашної господарки давала для дівчат-студенток пані Йоанна Михайленко.

Веселих Свят Рождества Христового
і
Щасливого Нового Року
своїм клієнтам і приятелям
шлях
Др.Ю.Е.Драґан
601 Канада Бадг. Тел.[illegible]
Саскатун - Саск.

Веселих Свят Рождества Христового
і Щасливого Нового Року
своїм приятелям і знакомим
шлях
П.І.Семко - репрезентант
NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.
Тел.Офісу 4814 - Тел.Рез.97807

DR.M.H.BOYKOWICH
Dental Surgeon
Evenings by appointment
403 Canada Building - Saskatoon
Phone:Office 4774,Res.91669

KYLE,FERGUSON & HNATYSHYN,
Barristers,Solicitors,Notaries etc.
PRIEL Bldg. 214 - 21 st Str.E.
George A.Ferguson , David C.Kyle
John Hnatyshyn,B.A.,L.L.B.
Of.Phone 4261
Saskatoon Sask.

J.W.STECHISHIN, B.A.,L.L.B.
Адвокат,Повновласник,Нотар.
Перепроваджує справи карні, цивільні,розводові і спадкові.
Тел. 2110
413 CANADA BUILDING
Saskatoon,Sask.

TO ALL OUR FRIENDS
WE EXTEND SINCERE GREETINGS
Compliments of
THAMS STUDIO
Phone 6631
Heinzman Hall - 2nd Ave.
Saskatoon Sask.

GREETINGS from PURITY DAIRY Ltd.
"Safe Dairy Products"
733 BROADWAY Ave. Phone 5551
Saskatoon
Sask.

SEASON'S GREETINGS
from
SASKATCHEWAN SUPPLY & FUEL CO.LTD.
AVENUE BLDG. Phone:6161
SASKATOON SASK.

UKRAINIAN BOOK STORE
Маємо на складі великий вибір стінних календарів,картки на ріжні оказії,шкільні підручники і прибори,також ріжного рода музичні інструменти по приступних цінах. П.ТКАЧУК, Влас.
229 - 20 th Street - Phone:6072
SASKATOON SASK.

THE EMPIRE MEAT CO.LTD.
Wholesale & Retail
Manufacturers of the famous Peerless pork sausage,weiners,bologna liver sausage,Polish sausage, bacon,hams etc.
Phones:2733 & 3995
330 - 2 nd Ave.S.
SASKATOON SASK.

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

Виходить від 1910 року кожного тижня.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС" Є:

ПЕРШИМ українським часописом в Канаді незалежним від чужих.

ПЕРШИМ, який вчив русинів, що вони українці.

За ним є 35 роки громадської праці і тим він заслугує на довіря і піддержку.

В кождій УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ повинен бути „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС".

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА: В Канаді 2 доляри; в Зединених Державах $2.50. В інших краях 3 доляри.

Адреса:

UKRAINIAN VOICE

BOX 3626 Sta. B. WINNIPEG, MAN.

КАМЕНЯРІ

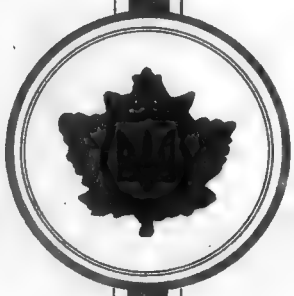

1946

St. John's Institute Library
10124 - 82nd AVENUE
EDMONTON, ALBERTA.

КАМЕНЯРІ

1946

КЛИЧ "КАМЕНЯРІВ":

ПУГУ, КОЗАКИ!
САСКА-САСКА, БУРСАКИ!
ДЛЯ НАРОДУ РОСТУТЬ СИЛИ
В СЛАВНІЙ БУРСІ ПЕТРА МОГИЛИ,
БУРСА, БУРСА, БУРС-БУРСУН,
САСКА-САСКА-САСКАТУН!

Мирослав М.Гавриш
Голова Кружка "Каменярі"

З нагоди тридцять-літнього ювілею Кружка "Каменярі" видано цей річник відмінним,під багатьома зглядами, від попередних чисел,і ми віримо що наші читачі будуть вдоволені його змістом.

Велике признання належиться Редакційній Колегії за старанну роботу у викінченні цього журналу. Не менше признання належиться й нашому ректорові,п.Сирникові за його конструктивну критику й поміч.

Вже через тридцять років Бурсаки виходять з Інституту на арену суспільного життя,і я певний,що тому що вони були "Каменярами",вони переживали й переживають веселіші й змістом багатші хвилі в своїм житті. Недалекий той час,коли і нам прийдеться лишати Інститут з його милими споминами,та ступати слідом його попередних цитомців.

Мир. М. Гавриш

КАМЕНЯРІ

ЖУРНАЛ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА "КАМЕНЯРІ" при УКР.ТЕХН.ІН.ІМ.МОГИЛИ

САСКАТУН - САСК.

ГРУДЕНЬ 1946

Редакційна Колегія

Сидять,з ліва на право: Галя Даркович; Дмитро Добровольський,нач.редактор; І.Г.Сирник, в ролі дорадника; Маруся Ткачик.
Стоять,з ліва на право: Евген Слонецький; Станіслав Клапоущак;Савеля Федорук;Василь Буряник.

ПОБОРІТЬ ТЕМНОТУ!

Світ іде в перед. Коли ми не поступаємо разом з ним,тоді лишаємося позаду,наше окруження стає нам незрозуміле,і ми є безсильні зрозуміти світ. Людське життя,це - боротьба зі своїм окруженням. Ця боротьба вимагає науки і знання.

В Інституті ми живемо іншим життям. Воно різниться від дитячого життя,коли ми були під опікою і наглядом наших рідних батьків. В Інституті чекає нас праця - тяжка але конечна праця. Цею працею ми мусимо побороювати наше незнання та розширювати свій світогляд. При помочі цих двох здобутків, ширшого світогляду і побільшеного знання,ми здужаємо лупати ске-

ку незнання і темноти серед нашого народу.

Коли заглянемо в історію цього Інституту, то завважимо, що через нього перейшов чисельний ряд студентів-"Каменярів". Ми знайдемо їх в різних закутках українського населення, і всюди вони дають поміч і провід в громадській праці. Відзначаються вони не тільки як добрі українці, але також як першорядні горожани нашої країни - Канади.

Ми не сміємо лишатися позаду. Нам треба памятати, що ми молоді, маємо в будуччині заступити місця наших старших товаришів. В Інституті ми маємо нагоду поширити наше українське знання, познайомитися з українськими діячами й працівниками, котрі поклали підвалини під наше громадське життя в цім краю.

Коли зрозуміємо, чого ми до Інституту прийшли, яка є ціль нашого перебування в Інституті, і коли будемо працювати спільно, щиро й совісно, тоді станемо на дорозі до кращого суспільного життя. Коли ми собі ще цього не освідомили, то берімося зараз до цеї важної праці - приготовити себе не тільки до шкільних іспитів, але також до тої великої праці, що жде кожного з нас між нашим народом.

Іван Франко.

КАМЕНЯРІ.
(Уривки)

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
Безмірна, та пуста і дика площина,
І я прикований ланцом залізним стою
Під височенною ґранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.

У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам з гори як грім гремить:
"Лупайте що скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносіть і труд і спрагу й голод,
Бо вам призначено скалу оцю розбить."

І всі ми вірили, що своїми руками
Розіб'ємо скалу, роздробимо ґраніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.

Оттак ми всі йдемо в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівнаєм праді путі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках.

СЛОВО від РЕКТОРА

І. Г. Сирник
Ректор Інституту
від серпня, 1943-го р.

Оце вже четвертий рік приходиться мені працювати між вами і з вами. Всякі часи разом ми пережили. Були хвилі що нас підносили, були й моменти що нас пригноблювали. Їх ми переживали спільно, і я вірю що з того всего пережитого, ви вибрали найкращі перлини та заховали в теплім куточку свойого серця - як милий спомин минулих літ.

За останніх три роки, назбірав і я багато милих вражінь, і дорожу ними, мов тою китицею живих і пахучих квітів. Бо із квітами мав я до діла - з молодим квітом українського народу - його надією і майбутністю.

Я бачив як ви перший раз, боязько та непевно, переступали поріг Інституту. І знову бачив, як по кількох роках, ви виходили з Інституту, з піднесеним чолом і сильною вірою, що ви поборете світ.

До тої боротьби ви приготовляєте себе в Інституті і школі. Світ ще так ніколи не потребував людей ідейних і характерних як потребує їх сьогодні. Людство переживає те пер найчорнішу добу в своїй історії. Ми є свідками великих подій. На тлі світового хаосу і руїни, підносить голову темна, брутальна сила. Мов той октопус, вона своїми червоними й кровавими лапетами огорнула мало що не всю континентальну Европу. Мов той октопус, вона простягає свої лапета і на нашу канадійську землю. Оця темна і жорстока сила, котрій на імя - комунізм, кидає визов усім думаючим людям, що ще не стратили своєї рівноваги ні благородності духа.

Ви вчитеся історії і знаєте кілько то взяло часу, горя і крови, щоби нарешті виборoти волю людини. Пригадайте собі тільки "Магна Карта" з 1215 року, боротьбу Саймон де Монтфорта за парляментаризм, боротьбу Вилкса за свободу преси, боротьбу Вилиям Лайон Мекензого за репрезентаційний уряд, а посвячите що за кожну пядь свободи треба було заплатити кровю. Історія далі показує, що людство мусіло часто іти в бій, щоби ті вольності зберігти. За нашої памяті треба було два рази зводити тяжку боротьбу, щоби смолоскип свободи не погас в світі.

Ви памятаєте як в чорних днях 1940 і 41-го року доля демократії висіла на волоску, і ви також знаєте як дуже мало тої демократії осталося сьогодні в Европі - як основні права людини зникли за залізною куртиною червоної Москви.

Про це підносять голоси такі люде,як Дороті Томпсон,Винстон Чорчил і другі,в яких ще не завмерло людське сумління. Бо правди не можна закрити ні сховати. Навіть з поза залізної куртини факти виходять на яв. А хіба кращого доказу треба на те що діється за залізною куртиною,як те - що сотки тисяч скитальців не хочуть вертати до країв "визволених" чи контрольованих Москвою? Та хто ж не хотів би вернутися додому,до рідні,до рідного села?

Смолоскип свободи погас в східній і середній Европі. Як марево,посувається червоний Молох і на решту Европи. Будьте чуйні і не допустіть до того щоби смолоскип свободи погас в Канаді.

Вживайте своє знання в користь свойого окруження. Людина є частиною суспільства,вона не живе тільки для себе; вона повинна ділитися своїм знанням і здобутками з другими. Світ завдяч є свій поступ людям,що не оглядаючися на власні користі чи вигоди,працювали щоби щось тривалого по собі лишити,щоби щось доброго і гарного лишити світові, щоб зробити його кращим чим вони його застали. І історія записала до безсмертньої слави,на память грядущих поколінь: Сократа,Ґетого,Флоренс Найтінґейл,Пастера, Линколна, Шекспіра,Борнса,Шевченка та сотки других,що віддали своє знання і талани на службу людства. Та історія не записала ще нікого,що вживав своє знання і талани тільки на свою власну користь чи наживу. Навпаки,вони є знані як - паразити.

Наші батьки тяжко працювали на кавалок хліба, і коли посилали свою дитину до школи,звичайно говорили: "бачиш сину,як тяжко ми горюємо. Іди синку до школи,вчися добре та здобудеш собі лекшого хліба". Та здобути лекшого хліба не є ціллю науки. Ви вчитеся тому щоби стати кориснійшими членами вашого окруження,щоби ви могли те окруження піднести й збагатити.

Великий президент Америки,Линколн,ніколи не був багатим чоловіком. Тяжкою невпинною працею й самообразуванням він підніс себе із самих низин на саму вершину людського успіху. Багато читав та при всякій нагоді збагачував свою бібліотеку добрими книжками. Одного разу приятель Линколна,знаючи добре його матеріяльні гаразди,сказав до нього: "Нащо тобі ця вся наука здалася? Вона ж не дає тобі легкого хліба." Ликолн відповів:"Ти помиляєшся мій друже. Наука не на те щоби дати людині легкого хліба,а радше навчити людину як жити,коли вона вже того хліба здобуде".

Ви і я родилися вже в Канаді. Тут будемо розбудовувати своє життя.Беріть повну участь в житті нашої країни. Часом молоді люде думають що розбудова нашої країни дійшла до такого ступіння розвитку,що дуже мало або й нічого не осталося робити,що вже нема поля до попису.Та так воно не є. Українці,особливо,мають ще широке поле до попису. До цього часу,наш нарід,беручи під увагу його дуже обмежені початкові засоби і короткий побут в Канаді, осягнув величезні успіхи. Та наші дотеперішні осягнення є більше льокального характеру. Ми ще не видали з поміж себе Мекдоналда,Каршієра,Лорієра,Бентінґа.Ось тут є широке поле до попису.

Беручи повну участь в житті Канади,ви одночасно не повинні забувати,що ви є українці. Навпаки - ви повинні ще близше запізнатися з культурними цінностями українського народу - знати його мову,літературу,минувшину,його багате мистецтво. Не бійтеся що може наступити конфлікт між українською а анґльо-саксонською культурою. Між гарним, добрим і взнеслим,не може бути конфлікту. Лорієй був більшим канадійцем,тому що він був французом,і міг щось свого питомого вложити в державне життя Канади. З тої самої причини, Лойд Джордж був більшим бритійцем тому що був валійцем.

Не тікайте від себе,і не робіть з себе Ерніїв,Росів. Диків і Смитів. Яке моральне право має українець до "Смита"? Саме імя ще нікого не зробило славним. Славу,пошану і признання добувається тяжкою,солідною,корисною і чесною працею. Імя є лише наліпкою,маркою,що відрізнює одну людину від другої.

Коли Лорієрові закинули одного разу,що він,будучи французом,не робить нічого щоби якнайскоріше засимілювати Квебек,він відповів приблизно так:

> "Я був недавно в Анґлії,і бачив там величаву і гарну будівлю,що чарувала моє око.Вона була збудована з мармуру,дуба і ґраніту,та ті три елєменти сплітались,і творили одну гармонійну цілість. Моїм бажанням є, щоби мармур,остався - мармуром;дуб,остався - дубом,а ґраніт,остався - ґранітом".

Бог створив нас українцями,і українцями ми повинні остати. Божого закону,людина не має права ламати. Світ був би дуже монотонний коли б всі люде на світі говорили тільки одною мовою;коли б всі пташки співали на один лад;коли б всі цвіти були одної форми і краски. Якраз оця різнородність,що Бог створив у Своїй великій мудрості,робить світ гарним та інтересним.

Памятайте що найбільший вклад до канадійської культури зробите тільки тоді,коли затримаєте звязок з культурними цінностями свого народу. Тоді можна буде,те що гарного в нас,дати до загальної канадійської культури,що виростає на широких просторах Канади,і яка не буде анґлійської,французькою чи українською,а яка буде відбитком того всего що є найкращого в кожнім народі,що живе в Канаді.

З пошаною до минувшини,з практичністю і реалізмом до сучасності,з сильною вірою в кращу будучність - ідіть вперед шляхом правди,обовязків і праці. І як коли ми стрінемося знову і стиснемо собі руки,щоби в наших очах можна було бачити,що ми не лукавили з світом, що ми сягали до зір, що "у нас нема зерна неправди за собою"...

Хай вас Бог благословить!

Г.Г.Бирник

ПРИВІТ від ДИРЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ.

І.Г.Мадюк,В.S.A.
Голова Дирекції.

Це вже другий рік по закінченню світової війни.Молоді люде - а студенти особливо, звертають свою увагу на мирні осягнення,на поширення свого знання,на приготовання себе до мирного життя - до обовязків. Те саме роблять і українські студенти.

Дирекція Інституту радіє,що наші українські студенти держуться на рівні з другими співгорожанами в цьому напрямі.Дирекція Інституту дальше радіє фактом,що українські батьки і студенти оцінюють додаткову виховавчу працю Інституту. Свідоцтвом цього є більше число аплікацій на приняття до Інституту, чим можна примістити.

Дирекція Інституту особливо радіє,що ветерани становлять поважне число між питомцями Інституту. Коли прийшов заклик до горожанського обовязку,вони без вагання відгукнулись, похвально виконали своє важке завдання, і щасливо вернули до нас. Ми щиро витаємо їх і приймаємо в наше громадське співжиття.Їм,особливо,бажаємо найкращих успіхів в науці та їхніх стремліннях.

Український Інститут ім.П.Могили переживає цього року тридцяті роковини свого існування. Вже через тридцять років приходять українські студенти до Інституту,щоби набрати освіти,вивчитись фаху або профксії. Та не менше приходять і приходили тому,щоби навчитися,пізнати і поглибити своє знання про те хто вони є,чиї вони діти;пізнати скарби українського народу - його світлу історію,культуру, літературу,пісню,музику,мистецтво. А пізнавши це,бути гордим свого походження,не чутися комірником в своїй родимій землі,а чутися рівним з рівними.

За тих тридцять років,Інститут може виказатися важними здобутками серед українського народу в Канаді.Інститут будив і плекав народню свідомість,виховував громадянство і студентство до громадських і горожанських обовязків. Вже поверх дві тисячі студентів перейшло через Інститут, сотки з них одержали вищу освіту і занимають поважні становища. Є посли,лікарі,дентисти,адвокати,інжініри, аґрономи,професори університету,велике число учителів, директори шкіл, шкільні інспектори,аптикарі та інші. Найбільше їх знаходиться в Канаді по всіх провінціях. Значне число живе в Злучених Державах Америки,а є також один,Др.Василь Чепіль, аж в Китаю,визичений канадійським урядом китайському урядови,

щоби перевести в Китаю програму земельної господарки і регабілітації.

Чому це наводимо? Наводимо це тому,щоби пригадати Вам, теперішним студентам,що знаходячися в Інституті,Ви не знаходитеся в приміщенню,що тільки недавно заіснувало. Ви знаходитеся в Інституті,що вже тому тридцять років заснований, і має вже за собою світлу історію і великі здобутки,до чого було вложено багато самопожертвования і труду. Ті труди, ті жертви,той час,витворили вже традицію Інституту. Переживаючи цей рік в Інституті,майте на увазі цю традицію,і що найменше сподіємося,що Ви задержите її такою світлою якою вона є,а радо буде признаний кожний крок,кожне Ваше зусилля , щоби цю традицію ще збільшити,зміцнити і зробити її ще більше світлою.

Дирекція бажає,кожному з Вас особисто,корисного і веселого перебування в Інституті протягом цього шкільного року.

За Дирекцію Інституту,

Іван Г. Мадюк, Голова.

Український Інститут ім.П.Могили

З Бурсацького Світа

МОГЛО БУТИ ГІРШЕ.

Жив собі раз дуже великий фільософ - Богдан. Як коли стало-ся злого,то він добре подумав над справою і на кінці завсі-ди сказав:"А,та то могло бути багато гірше".

Так то раз сталося в бурсі,що Богданів добрий товариш, Віктор,порядно зголоднів,отже в глибині ночі закрався ниш-ком до кухні,отворив комору з провіянтами, і почав смачно заїдати пироги.

Все було б пішло добре,як би не сторож. Пан Збанок по-чув шелест в коморі,і крадьком почав розсліджувати звідки той шелест походить.

Ви дорогі читачі,певно вже посумніли,бо сподієтеся що пан Збанок зловив нашого голодного бурсака на гарячім вчин-ку, - і так воно дійсно сталося. Пан Збанок злапав нещасно-го Віктора за сорочку,вигнав на гору,і на другий день рос казав цілу ту аферу ректорови. Пан ректор здорово поганьбив Віктора,а що найгірше - заборонив йому їсти бурсацькі пиро-ги через цілий рік.

Це є найстрогіша кара,яка тільки може попасти бурсакови бо як вже не можна їсти пирогів,то нащо тоді жити на цім не щаснім світі.

От росказую про цю велику трагедію нашому фільософови , Богданови,і сатий мало не плачу.

Богдан добре подумав одну хвилину,а на кінці каже:

- А,та то могло бути багато гірше! -

- Та як може бути гірші? -,я мало не закричав до нього.

- Бо як би пан Збанок був встав і подивився до комори одну ніч перед тим,то був би м е н е там зловив -,від-повів Богдан.

Рамек.

Заячківський каже,що його радість,як він побачить свого старого товариша,Вережака,є два рази більша тоді,як він довідається що Вережак має багато гро-шей.

Ференюк до панни Р-к на Сумк забаві:" Скажіть мені Надійко моя,все про себе - ваші мрії,пляни і число вашого телефону"...

Історичне питання,котрим тов.Наконий кожного заша-ховує: - Що ви думаєте про гетьманщину?

Підслухав Рамек.

А МУЗИКА ГРАЄ, ГРАЄ,
В БУРСІ СТІНИ РОСПИРАЄ.....

" ДЕСЬ в ЕВРОПІ "

Ця історія почалася ще 1941 року. Тоді то, в одній добре знаній околиці в Саскачевані, ми всі три учителювали недалеко один від другого. Степан був серед нас найстарший, дуже доброї вдачі і ідеаліст, якого ви тепер не знайдете. Михайло - був жвавий і скорий, не тільки в розмові але й в ділі, а я вже ні одної ні другої вдачі не мав, та все з ними приставав.

Як би Степан був знав що наречті станеться, то може був би і до служби не записувався. Та Михайло все вірить що Степан був би пішов і те все знову пережив, добре знаючи що його мало чекати. Я не знаю.

- Що ти думаєш про війну? - питає нас одного дня Михайло, як ми зійшлися всі разом.

- Воно не дуже добре виглядає, - відповів Степан, бо в той час німці мали великі успіхи на всіх фронтах.

- Може ми повинні записатися до служби, - докинув я не думаючи.

- Геніяльна думка! - кликнули вони обидва.

Ми побули ще разом поверх години і скоро забули за все - за війну і за німця, бо недалеко була нова молода учителька, і про ню треба було подумати.

За тиждень приїздять ці два козаки до моєї школи і Михайло, навіть не привітавшись, каже:

- Ну, Петре, ми їдемо за два дні.

- Та куди? - питаю.

- Ми записалися до летничої служби, - відповів Степан з такою холоднокровністю наче б то було діло, що його хто будь виконує кожної днини в своїм житті.

І так вони поїхали вчитися літати. Ми переписувалися часто. Степан все скаржився що мусів бути Михайловим опікуном, бо цей любив в клопоти попадати і треба було його рятувати. Мені стало скучно за тими опришками і на другу весну я вступив на службу в короля.

Під час нашого вишколу в Канаді, ми всі тільки один раз зійшлися в Ню Йорку, і то тільки на короткий часочок. Михайло і Степан мали вже вищу ранґу і почувались веселими, бо сподівалися незадовго виїхати до Анґлії. Ми трохи "побаювали, а Степан і я трохи пожурилися що Михайло був такий буйний.

Я вернувся до своєї стації в

Квебеку і через довший час не чув нічого від своїх летунів. Аж нарешті в січні 1944 року,дістав листа з маркою "десь в Анґлії". То був лист від Степана. Він був вже за морем разом з Михайлом,і хоч вони ще не літали до Европи,то описував чудесні річи і переживання в Анґлії. Читаючи той лист мені здавалося,що вони були дійсно щасливі що там були. Я тоді ще не знав що часом і не так мило могло там бути і конечно хотів поїхати хоч би тільки до Анґлії.

Я мушу вірити в судьбу,бо в червні 1944 року я вже був на великому кораблі на Атлянтійському океані. За сім днів я вже був в Скотляндії,а що більше,я остаточно опинився в тім самім шкадроні де були мої товариші. Михайло і Степан були вже старшинами,і як ми разом зійшлися,то радості нашій не було кінця.

- Як там моя бльондинка? - питає Михайло.

- Та скажи,про котру думаєш - чи про ту в Винипеґу, чи про ту,що так полюбив в Торонто?

Ми сиділи того першого вечора майже до самого ранку, я розказував їм про все в Канаді,а вони - про все в Анґлії.

- Тепер німець певно піддасться,як почує що ти приїхав, жартував Михайло.

Степан був ще тихіший тепер як був зак вписався до служби. Тепер він все курив люльку - мені вона і до нині пригадується,бо була стара неначе б походила від його прадіда. Як він її курив,то треба було трохи дальше стояти, бо видавала із себе таку сильну арому,що горло лоскотала.Одинокий час,коли можна було побачити його без люльки,то тоді коли збірався в лет.

Ми були там разом майже цілий рік - до 5-го червня. То були веселі часи,бо Михайло і Степан не літали дуже часто і все вертали без перепон. Але доля наче та полохлива птиця - здається,ось-ось її впіймаєш,а вона знесе свої крильця,і полетить далеко за широкі степи і сині гори...

Мені пригадується мов сьогодні,як наш шкадрон, тиждень перед 5-им червнем,відчував якесь напруження - наче якийсь великий тягар тяжів над нами,і ми мусіли навіть потихо говорити щоби не покликати на себе якоїсь великої трівоги.Ми всі знали що напад аліянтських військ має котрогось дня бути - але коли? Наші великі літаки стояли напоготові на лет нищах - готові до лету кожної хвилини.

Прийшов день 5-го червня. Сонце ласкаво гріло через цілий день,а над вечір соняшні лучі хотіли неначе послідний раз показати світові свою красу.

Михайло,Степан і я,скоро по вечері,помандрували собі біля наших кватир і полягали на зелену траву під могутніми дубами. Яка чудесна була краса природи! Чути було спів зазульки,і в такім окруженню той спів видавався чудесний.Час від часу можна було чути гомін далеких літаків,але нарешті і той гомін загубився в далечині.

Ми лежали мовчки через довший час.

- Що думаєте робити як війна скінчиться? -,нарешті запитав нас Степан,потягаючи свою люльку.

- Може би ми купили разом якийсь склеп, - відповів Михайло.

- Може ми будемо мусіли олівці продавати по вулицях Винипеґу! - докинув я.

- Я думаю вертатися до школи, - продовжував Степан, - і думаю що ви повинні також.

- Та нащо... почав був Михайло,коли нараз рознісся алярм:

- Всі до своєї служби! -

Михайло і Степан побігли до своєї площі і я за ними. Всі механіки вганяли без перестанку. - Це є та хвиля! - сказав один до нас. Вони переглянули літаки ще один послідний раз, і за кілька хвилин,неначе велике стадо крилатих птиць, літаки почали зноситися в гору.

Я бачив як Степанів літак,а потім і Михайлів, взнеслися в гору,а за ними ще більше і більше літаків.

Чи були ви коло моря і чули як буря підносить великі хвилі,що безнастанно бють об береги?

Бо не тільки з нашої площі,але й літаки із двісті других площ,зносилися в той сам час,і прямували на південь - до берегів Европи. Шум тих літаків бив в наші вуха,мов ті хвилі об береги,і здавалося що цілий острів трясеться,та що шумові не буде кінця.

Не всі наші літаки вернули того памятного 6-го червня.Михайло вернув аж над ранком,і ми обидва чекали ще дві години, але його не було... Нарешті сон зморив наші очі і ми пішли до своїх бараків. Поки ми заснули,хтось накрутив радіо,і ми почули офіціяльне звідомлення,що наші війська висіли на береги Европи.

Не всі вони повернули.

Степана ми більше не бачили.

Рамек.

ВЕЛИКДЕНЬ в ЛОНДОНІ.

Нас пятнадцять там стояло у величавій церкві в столичнім місті Анґлії. То був Великдень,і на серці в нас тяжів великий тягар. Ми знали що в Канаді також Великдень,та що наша рідня, знайомі і приятелі стрічають в радості це велике свято, а ми так далеко за морем,на чужині...

В Лондоні не було тоді українського священика,і не було кому відправити Богослуження. А як дуже хотілося побачити свого священика в ризах,вислухати Служби Божої,та послухати воскресних пісень.

Ми співали самі. Один з нас проводив а решта співали"Христос Воскрес". Пісня росходилася по великій церкві,виходила на вулиці Лондону,а в нашій уяві,мов на кіні,виринали картини,рідні картини наших домів. І ми бачили святочно застелені столи,свячену паску й колачі,чули веселий гомін дзвонів. На хвилях воскресної пісні ми линули до вас - додому.

Ми вийшли з церкви і пішли до нашого Українського Клюбу. Дівчата розвинули пакунки з Канади і вибрали українські ковбаси,пять писанок,трохи хріну й бураків і бохонець білого хліба.

Ми розділили цю їду на пятнадцять частин,і кожний з нас з'їв свою пайку,уявляючи що він в дома.

Перший раз в свойому житті,в чужому краї,я відчув повну велич і зміст наших святочних звичаїв - нашої духової культури.

В Лондоні в Анґлії...

Іван Наконий.

Сон

Мала я сон...
Сон - гарний,чудний:
Була весна;
Радість вкрила світ,
Золоті проміння танцювали
З синього неба,
Вітрець повівав ... кволочки шептали,
- хто знає про що?

Цвіти очі підносили
І весело усміхались;
А там,в гаю вишні
Цвітом,мов снігом,вкриті...
Пташки щебетали,
Бо - радісні,легкі були їх душі.

Зелене жито вкрило поля -
Зелене жито колисалося як вода;
А далеко - за полями
Видно село,
Церква - от - сягає до Бога,
А в тих біленьких хатах - мов палатах
- Скарби - веселі серця.

Всюди панувала тишина...
Нараз - чую спів,
Ангельський спів...
Дзвіночки дзвонили,соловейко заводив,
Навіть шептала річка...
І було чути страшний стогін
Далекого ревучого Дніпра.

Пробудилася я.
Як туман все зникло,
І я,лишилася сама -
На чужині.

Маруся Ткачик.

КУТОК ДЛЯ ЗАКОХАНИХ.

Коли Богиня Любови зранила ваше серденько,і вам конечно треба поради,то найскоріше вдавайтеся до нас.Наша відповідь буде завсіди точна,коротка і вичерпуюча. Якщо послухаєте її, то всі ваші клопоти,а часом навіть ваше життя,зникнуть мов камфора.

Якщо маєте яке питання дуже приватного характеру,то залучіть одного долара,а дістанете авторітетну і цілком безплатну відповідь в приватнім і регістрованім листі.За повне вдоволення ручимо.

Проф. В. Е. З. Умний.
Доктор Б. Р. Е. Хун.

ПИТАННЯ: Мені 18 років. Я сподобала одного бурсака,і не можу без нього жити,але він на мене і дивитися не хоче,хоч я красавиця першого сорта і дуже бистроумна. Ради Бога, порадьте що маю робити,щоби його принадити до себе?

- Безрадна -

ВІДПОВІДЬ: Ми певні,що той безталанний бурсак шукає красавиці,та вашої краси він ще не бачив. Це тому,що він не може бачити крізь косметики й порохи,отже дайте йому нагоду подивитися на вас рано - зараз потім як добре вмиється,/ якщо ви взагалі миється/.

Ваш бистрий ум також вам на перешкоді. Бурсак,бачите,не хоче щоби ви його перехитрили,і тому тримається здалека від вас. Вдавайте перед ним,що нічогісінько не розумієте,а він зараз пічне до вас залицятися.

ПИТАННЯ: Я маю двадцять років і полюбив дві бурсачки - Анну і Марусю. Хочу знати наперед,котра з них буде щасливою дівчиною,щоби я знав з котрою мені женитися.

- Модерний Вовк -

ВІДПОВІДЬ: Анна піде за вас і буде вашою жінкою - отже Маруся буде щасливою дівчиною.

ПИТАННЯ: Один місяць минув відколи ми побралися, і хоч мій муж впевняє мене що далі щиро мене кохає,то мені тяжко приходить запрягти його до миття начиння. Це мене дуже непокоїть,і я побоюся що його любов до мене остигає.Що маю робити,щоби його принадити до начиння?

- Господиня -

ВІДПОВІДЬ: Ви не маєте причини непокоїтися. Ваш муж надалі вас кохає. Щоби переконатися що це правда,найміть до кухні молоду,гарну дівчину,а побачите,що ваш муж знову вернеться до начиння. Він навіть не схоче щоби ви своїї руки мочили,бо він може помити начиння з наймичкою.

ПИТАННЯ: Мені 19 років. Я записався на курс астрономії на університеті,і мушу робити астрономічні обсервації вночі і то надворі,отже завсіди беру з собою одну гарну бурсачку і обоє розбираємо зірні проблеми. Клопіт в тім,що ті проблеми забирають багато часу. Ми вертаємося додому пізно, застаємо замкнені двері,і не можемо увійти до бурси. Що мені робити?

- Зіролюб -

Сон

Мала я сон...
Сон - гарний, чудний:
Була весна;
Радість вкрила світ,
Золоті проміння танцювали
З синього неба,
Вітрець повівав ..., листочки шептали,
- хто знає про що?

Цвіти очі підносили
І весело усміхались;
А там, в гаю вишні
Цвітом, мов снігом, вкриті...
Пташки щебетали,
Бо - радісні, легкі були їх душі.

Зелене жито вкрило поля -
Зелене жито колисалося як вода;
А далеко - за полями
Видно село,
Церква - от - сягає до Бога,
А в тих біленьких хатах - мов палатах
- Скарби - веселі серця.

Всюди панувала тишина...
Нараз - чую спів,
Ангельський спів...
Дзвіночки дзвонили, соловейко заводив,
Навіть шептала річка...
І було чути страшний стогін
Далекого ревучого Дніпра.

Пробудилася я.
Як туман все зникло,
І я, лишилася сама -
На чужині.

Маруся Ткачик.

КУТОК ДЛЯ ЗАКОХАНИХ.

Коли Богиня Любови зранила ваше серденько, і вам конечно треба поради, то найскоріше вдавайтеся до нас. Наша відповідь буде завсіди точна, коротка і вичерпуюча. Якщо послухаєте її, то всі ваші клопоти, а часом навіть ваше життя, зникнуть мов камфора.

Якщо маєте яке питання дуже приватного характеру, то залучіть одного долара, а дістанете авторітетну і цілком безплатну відповідь в приватнім і регістрованім листі. За повне вдоволення ручимо.

Проф. В. Е. З. Умний.
Доктор Б. Р. Е. Хун.

ПИТАННЯ: Мені 18 років. Я сподобала одного бурсака, і не можу без нього жити, але він на мене і дивитися не хоче, хоч я красавиця першого сорта і дуже чистроумна. Ради Бога, порадьте що маю робити, щоби його принадити до себе?

- Безрадна -

ВІДПОВІДЬ: Ми певні, що той безталанний бурсак шукає красавиці, та вашої краси він ще не бачив. Це тому, що він не може бачити крізь косметики й порохи, отже дайте йому нагоду подивитися на вас рано - зараз потім як добре вмиється, якщо ви взагалі миється/.

Ваш бистрий ум також вам на перешкоді. Бурсак, бачите, не хоче щоби ви його перехитрили, і тому тримається здалека від вас. Вдавайте перед ним, що нічогісінько не розумієте, а він зараз пічне до вас залицятися.

ПИТАННЯ: Я маю двадцять років і полюбив дві бурсачки - Анну і Марусю. Хочу знати наперед, котра з них буде щасливою дівчиною, щоби я знав з котрою мені женитися.

- Модерний Вовк -

ВІДПОВІДЬ: Анна піде за вас і буде вашою жінкою - отже Маруся буде щасливою дівчиною.

ПИТАННЯ: Один місяць минув відколи ми побралися, і хоч мій муж впевняє мене що далі щиро мене кохає, то мені тяжко приходить запрягти його до миття начиння. Це мене дуже непокоїть, і я побоюся що його любов до мене остигає. Що маю робити, щоби його принадити до начиння?

- Господиня -

ВІДПОВІДЬ: Ви не маєте причини непокоїтися. Ваш муж надалі вас кохає. Щоби переконатися що це правда, найміть до кухні молоду, гарну дівчину, а побачите, що ваш муж знову вернеться до начиння. Він навіть не схоче щоби ви свої руки мочили, бо він може помити начиння з наймичкою.

ПИТАННЯ: Мені 19 років. Я записався на курс астрономії на університеті, і мушу робити астрономічні обсервації вночі і то надворі, отже завсіди беру з собою одну гарну бурсачку і обоє розбираємо зірні проблеми. Клопіт в тім, що ті проблеми забирають багато часу. Ми вертаємося додому пізно, застаємо замкнені двері, і не можемо увійти до бурси. Що мені робити?

- Зіролюб -

ВІДПОВІДЬ: Радимо вам виходити на студії пізно ввечері,щоби можна робити обсерваційї цілу ніч,а до бурси приходити рано, коли двері вже відчинені. Сніданок припадає в бурсі на пів до восьмої години,отже старайтися прийти на час.

П.Д - ч і М. В - ч.

ЧОМУ МИ В ІНСТИТУТІ ?

Коли ви зайдете до Інституту.ім.П.Могили,ви знайдете в ньому студентів,які вже довший час переживають свої студентські дні в Інституті. Зацікавлює нас питання,в чім ці студенти знаходять принаду й любов до бурсацького життя.Щоб ми могли дати на це питання точну відповідь,ми мусимо самі пережити те студентське життя,стати частиною його,щоби красу цього життя побачити виразно - мусимо глянути глибше, щоби побачити фундамент,на котрім ця наша інституція опирається.

Прибувши до Інституту,новий студент починає відчувати взаємного життя,яке існує між студентами. Він відчуває що живе в своїм другім домі,бо цей дім,так як і його родинний дім,був здобутий силами його тяжко-працьовитих батьків. Він починає пізнавати себе як одного з великої родини - починає пізнавати,що він подібний до тих між якими він живе - що й він має обовязки подібні до тих,між котрими він знаходиться. Він має цілі подібні до цілей других студентів-бурсаків.

Він бачить красу в звичайнім щоденнім житті. Він,приміром,відчуває теплоту веселого й приємного гуртка завсіди як займе своє місце в салі під час вечері,і знову коли знайдеться в гуртку веселої забави чи в більше поважних сходинах студентського кружка. Краса бурсацького життя ростелюється перед ним,мов той чудовий краєвид природи,коли він почує звуки народньої пісні і музики,бо він це любив від ще від молодечих літ.Скоро він пізнає приятелів,і на їх обличчах бачить черти щирості і вірності.

Він також бачить,що бурсацькі двері - це двері до науки якої він шукає і покладає всю силу щоб її здобути.Він вчиться рідної пісні,історії,літератури,одним словом,такої науки якої він не знаходить де-инде,а якої йому потрібно тепер і пізніше. Він знаходить змогу розвивати свою здібність в організаційному житті,коли він займе своє місце на студентських зборах. Тут є нагода висловлювати свої думки перед гуртом,як також виконувати поважну частину організаційної праці для загального добра свойого гуртка.

Він пізнає що Інститут доповнює ту науку в академічній інституції,до якої він учащає на академічні курси.По короткім побуті в Інституті знає,що бути бурсаком,є великим привілеєм для молодого студента.

Повищий образець студентського життя й активности в Інституті й відповідає на питання: чому ми в Інституті?

Мирон Валич.

ПРИПОВІДКИ ПРО НАУКУ.

Наука - то сила.

Науки ні вода не забере,ні вогонь не спалить,ані злодій не вкраде.

Не вся наука в одній голові сидить.

Іван Гнатишин
Перший Голова "Альфа Омега"

"АЛЬФА ОМЕҐА"

В 1929 році малий гурток українських студентів саскачеванського університету зійшлися разом,і по доцільних нарадах,рішили заснувати при університеті організацію українських студентів,що мала б за свою головну ціль - затримувати і плекати культурні цінності українського народу,та інтерпретувати їх перед англійським світом.

Так започаткувалася організація "Альфа Омега", взявши собі за назву першу і послідню грецьку букву - початок і кінець.

Першим головою і головним основником "Альфа Омега" був добре відомий адвокат п. Іван Гнатишин,тодішний студент на університеті і питомець Інституту,котрий і тепер цікавиться працею товариства та часто подає свою поміч.

Професор Симпсон широко відомий зі свого розуміння та щирого заінтересування українською культурою,був вибраний першим почесним головою,і від того часу є поновно вибраний кожного року на те становище. "Альфа Омега" щиро оцінює його поради і суґґестії.

Чайне приняття для членів "Альфа Омега" в домі Проф.Павличенка. Приняття устроїли дружини українських професорів і лекторів саскаванського університету.

До цьої пори,українські студенти при університеті у Вінніпегу також зорганізували товариство "Альфа Омега" і є надія що подібне станеться в Едмонтоні,де поважне число українських студентів учащає до університету.

Шкільний

Рік на університеті є короткий і переповнений. Все таки члени "Альфа Омеґа"знаходять часу відбути кілька зборів в рік,та приготовити хоч одну поважнішу програму,як приміром,Шевченківський Концерт в університетській авдиторії минулого шкільного року.

На місці також згадати, що товариство "Альфа Омеґа" в порозумінню з університетськими властями започаткували стипендію для українських студентів в саскачеванському університеті. Ця стипендія є знана як "Альфа Омеґа Сосаєті Скаларшипс". Стипендій є дві - одна пятдесят, а друга двадцять пять доларів. Аплікантів на ці стипендії рекомендує Товариство,та стипендії определює остаточно"Університетський Комітет від Скаларшипс",беручи під увагу попис студента в студіях,його характер заінтересування в українській культурі,і його потребу фінансової помочі.

Проф. Дж. В. Симпсон
Почесний Голова"Альфа Омеґа"
від самого початку заснування
Товариства.

Іван Наконий
Голова "Альфа Омеґа"
на рік 1946-47.

Гроші на цю стипендію зложують по рівній части:Український Інститут ім.П.Могили,Брацтво Українців Католиків,і Українське Національне Обєднання.

Признання належиться студентам з Інституту, що учащають на університет і великим числом вписуються в члени "Альфа Омеґа".

Із закінченням війни число українських студентів в університеті постепенно зростає і їх вже можна числити на сотки. При їх щирій співпраці можна буде ще краще розвинути і поширити працю Товариства.

Мир. М. Гавриш

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК.

Український народній танок є багата галузь нашого дорогого мистецтва. Колись Україна пишалася своїми танками,бо вони є гарні й пишні. Ними молодь,а навіть старші проявляли свою радість. Разом з танками були й танкові пісні,котрі попри гуляшу веселість,вказували на народній побут. Рідко відбувалося яке народне свято,що святкували б без танків та наших гарних пісень.

Станіслав Клапоущак
Інструктор Укр.Танків
в Інституті.

Це все було можливе коли Україна була вільною.Та коли лютий кат завоював українську землю,те все було до певної міри заборонене. Вороги нашого народу старалися різними способами знищити українську культуру. Не вільно було нашим людям говорити та писати,що вони хотіли. Забороняли все найдорозше,що мав український нарід - нашу пісню,танки,звичаї,народній одяг. Забирали від нього віру щоби скоріше знищити наш нарід - спольщити чи змосковщити його.

Помимо того що український нарід плекав наші танки по сёлах,виступи були заборонені. Не можна було зібрати цих танків і зложити в друк. Серед таких обставин не міг наш танок розвиватися. Через те багато танкового матеріялу пропало для нас.

Хоч нищили вороги українську культуру,вона ожила. Як Україна воскресла в 1917 році,наша мова,пісня й нарешті народній танок,ожили. Під проводом нашого артиста Василя Авраменка,перша школа українських танків була відкрита в Каліському таборі в 1921 року,щоби відродити ту важну частину нашої культури. Почав наш танок дуже успішно розвиватися. Авраменко обїхав Галичину,Волинь,Холмщину й Полісся,Чехію,Німеччину й Канаду,де засновував школи укр.національного танку і випускав тисячі учнів. Ми знаємо який великий успіх він мав своїми виступами. На світовій виставі в Торонто,1926 року,люди з різних країн дивилися і чарувалися нашими народніми танками й строями. Другі виступи мали не менший успіх. Чи не має наш танок той сам успіх і тепер?

Ми повинні бути горді що ми походимо з українського народу. Ми повинні плекати національний танок,котрий є одною з найкращих галузей нашого мистецтва. Підтримуймо і шануймо його.Плекаймо його серед нашої молоді,і нехай він займає поважне місце в наших концертах і забавах,в правдивій його красі, котру він має.

Станіслав Клапоущак.

ОДЕРЖАВ НАГОРОДУ ІНСТИТУТУ

Василь Шур

Вже другий рік Інститут дає нагороду в сумі двадцять пять долярів одному своєму питомцеві,котрий через рік відзначиться в науці,українознавстві,та виявиться ініціятивою,працьовитістю та хистом до провідництва.

Такими пожаданими прикметами відзначився Василь Шур з околиці Сван Плейн,Саск.

Василь приїхав до Інституту перший раз в осени 1945-го року. Приїхав пізно,бо треба було заробити на жнивах трохи грошей.Та те що він приїхав пізніше від других не стояло йому довго на перешкоді Пильною працею він не то що здогонив своїх товаришів,але й при кінці року був рекомендований у всіх предметах своїми учителями.

В студентськім житті в Інституті,Василь також показався здібним хлопцем. В іспитах українознавства здобув найвищі марки. Брав участь в контесті дебат в Інституті,і як здібний дебатант,виграв чашу "Каменярів" з своїм товаришем в дебаті,Юрієм Дроботом. Коли треба було вислати представників з вищої школи на між-провінційну дебату в Едмонтоні,то "Каменярі"без вагання вислали Василя. І кружок не завівся в своїх сподіваннях,бо Василь,разом з своїм товаришем Василем Загарією, що також виграв нагороду Інституту попереднього року,привіз лаври побіди до Інституту.

Цього року Василь учащає на дванадцяту клясу в "Нютена Калідж'єт",а на другий рік записується на курс в університеті. Задумує студіювати медицину.

ОРГАНІЗАЦІЯ.

Організація - це вища форма життя. Збираються люде в одну громаду і встановляють потрібні закони,накладають на себе обовязки,обдумують і укладають способи праці,ставлять контролю над працею та поведенням цілої своєї громади - оце і є та вища форма життя,яку люде називають організацією.

Сила одиниці занадто обмежена. Всяка більша праця вимагає багато рук,багато розумів і багато спільної праці. Для того люде лучать свої руки,свої уми і своє майно разом щоби піддержати себе спільно.Злука людей для праці,то так як машина в якій сила одиниці звязується для виконання того,чого не можуть виконати одиниці одинцем. Це машина,де кожна одиниць стає конечною частиною і працює в згоді разом з усіма іншими машинами.

Зрозуміти отже треба,що здоровля,сила і успіх організації залежить від щирості членів,що готові працювати для великої справи.Де більша сила,там більша праця і більше

оутків для всіх членів,що до тої організації належуть.

Подав Андрій Яремій.

М О Г И Л Я Н К И.

" Раз,два, раз,два, раз,два,три!
Ми є,ми є - Могилянки!
Будем щиро працювати,
Українцям помагати;
Мо - ги - лян - ки!
Могилянки!"

Могилянки! Хто то є Могилянки? Спитайте котрого будь бурсака,а я запевняю вас,що він вам скаже - але на вухо -так щоби панночки не почули,та не дуже гордилися. Так - часом тихесенько і бурсаки признають що "Могилянки" є активний і навіть дуже гарний Кружок.

Це ви й самі роспізнаєте коли послухаєте нашого кличу, бо кожне його слово викликує глибоке почуття в серці кожної Могилянки.

Товариство "Могилянки" при Інституті П.Могили повстало з тої причини,що перед дівчатами-студентками станули питомі їм проблєми і справи,котрі тільки вони самі,при зорганізованій дискусії і праці можуть розвязати. Вони побачили що перед ними є певна місія - піддержувати і поширювати українську культуру і традиції між українським жіноцтвом в Канаді. Як будучі провідниці,господині й матері,Могилянки взялися до праці, і вчуться вишивати,писати писанки, куховарства та печива,і вислухують рефератів на різні теми домашнього господарства,що їх виголошують на наших зборах і лєкціях визначні господині з міста..

Маруся Ткачик
теперішня Голова
"Могилянок"

Поза свою працю в школі та в Інституті,ми не занедбуємо й веселішої сторінки,що має своє місце в житті кожної людини.Протягом року Могилянки справляють забаву,програми та чайні приняття на якусь похвальну ціль. Приміром,минулого шкільного року зібрано тридцять пять доларів на українських скитальців. Ці гроші зібрано з чайного приняття,що "Могилянки" устроїли в Інституті. Всі членкині щиро співпрацюють з зарядом і при помочі нашої Почесної Голови, пані А.Сирник,наша праця поступає в перед з добрим успіхом, помимо того що "Могилянки є також членкинями Кружка "Каменярі" і багато часу не остається на нашу працю. Та ми використовуємо

кожну вільну хвилину щоби набрати духа української женщинитого духа що створить правдиві,веселі українські доми.

Том до праці Могилянки! Ви - надія нашого Інститута та нашого народу!

М. Ткачик.

ДУМКА

Сиділа я задумана
В пущі на чужині,
Прилетіла ластівонька,
Сіла на калині.
І так сумно заспівала,
Що аж серцю туга,
Немов вона утратила
Миленького друга.
Мабуть вона відчуває,
Так як моє серце,
Про неволю України,
Та про її страсти.
Повіває зимний вітер,
Сніг стане падати,
Тоді будеш ластівонько
Всіх нас покидати.
І полетиш ти далеко
До іншого краю,
Там де тепло і весело
Мов в небі,мов в раю.
Мабуть будеш ти летіти
Понад Україну,
Потіши та розвеселі
Всю нашу родину.
Та скажи їм,люба пташко,
Що я Бога молю,
Щоб ще нашим братам,сестрам,
Усміхнулась доля.
І дівчина мов горлиця,
Сяде під липою,
Заспіває жалібненько
Про свою недолю.
Бо поїхав їй миленький
В далеку чужину,
Чи вернеться він здоровий,
Чи може де згинув?
Присягався як відїжджав
Любити до згину,
Вже три роки не вертає,
Дівча блудить,вяне.
Взнеслась в гору ластівонька,
Крильми злопотіла,
Наче нашу розмовоньку
Та порозуміла.

Вронїслава Заверуха.

ЩАСТИ ТОБІ БОЖЕ, ТОВАРИШКО!

Говорять люде,що добра русалка відвідує кожну ново-народжену дитину,і наділяє її якимось таланом.Одній дає - красу, другій - чарівний голос, третій - натхнення Музи,четвертій-бистрий ум,а ще іншій - добряче серце.

Коли це правда,то багато добрих русалок мусіли відвідати колиску Савелі Федорук Вони не поскупили своїми дарами ні їх різнородністю.

Савеля Федорук- молода,струнка висока і чорноброва.Поглянути на неї раз,вистарчить впевнитися, що пан Сирник не помилився,приймаючи її до Інституту Її активність у всіх ділянках бурсацького життя, веселий усміх,отверта, щира та симпатична вдача, скоро зробили її любимцем бурсацького товариства.

Савеля родилася в Райн,Саск.,а до школи ходила в Брокстон.Там вона покінчила девяту клясу. До десятої,одинадцятої і три-

Савеля Федорук кидає ратище, "джевелин" під час атлєтичного змагання між трьома університетами в осені цього року. В тім змаганні Савеля здобула чемпіонство на Західну Канаду.

надцятої у чащала до " Вакервил Каліджіет" у Виндзор, Онт.Там вона проявила надзвичайні здібності в науці і спорті,і здобувала всі можливі нагороди та відзначення Подаю деякі з них:

1.У"Вакервил Каліджіет"чотири нагороді - одну кожного року за найкращий попис в науці

2. Найвищу нагороду за атлєтику, через три роки загалом.

3. Медаль Дост. Павла Мартина,державного секретаря Канади Це є найвища нагорода котру визначний студент може дістати.

4. Онтерійську Домініяльно-провінціяльну стипендію "скаларшип".

Найновіший успіх в своїй блискучій карієрі,Савеля осягнула в Саскачевані,як згадано під її знимком.Це є надзвичай-

но великий осяг,і Савеля є правдоподібно першою українкою, що здобула цю честь саскачеванському університетові,Інститутові та українському народові взагалі.

Савеля записалася на фільософію і хоче спеціялізуватися в фізиці. Мріє також стати колись професійним грачем в "сафт бал",в Злучених Державах Америки. Та хто може збаг - нути куди доля поверне її талани. Я одно певна - яку карієру в житті Савеля собі не вибрала б,то вона стоятиме на вершку горизонту - бо добрі русалки обдарили її своїми багатими дарами.

Маруся Ткачик.

У БУРСІ МОГИЛИ...

Популярна бурсацька пісня. Арія - "У горах Карпатах"

У Бурсі Могили,ой там би я жив,
З гори на долину усе б ся дивив.
Дівчата співають з легенька,все уха-ха!
А голос піяна там чути що дня!

У Бурсі Могили,там бурсак іде,
Прекрасну бурсачку за руку веде.
Дівчата співають і т.д.

У Бурсі Могили дівчата як мак,
А хлопці молодці співають як шпак.
Дівчата співають ...

У Бурсі Могили пан ректор іде,
Вкраїнських студентів до праці веде.
Дівчата співають ...

У Бурсі Могили ректорова йде,
За нею дівчата як мак той цвіте.
Дівчата співають ...

У Бурсі Могили є кухарочка,
Варить,випікає смачні стравочки.
Дівчата співають ...

У Бурсі Могили,там мило що дня,
Веселе,щасливе бурсацьке життя.
Дівчата співають ....

В Школі.

Учитель: - Кілько буде половина від двадцять?
Івась: - Не знаю.
Учитель: - Ану,уважай! Припустім що два злодії вкрали двадцять доларів,і як вони поділяться,то кілько кожний дістане?
Івась: - Найменше по два місяці.

БЛИСКАВИЧНІ УСПІХИ НА ВСІХ ФРОНТАХ.

Війна почалася. Через те що я був записаний до війська перед війною,то скоро по вибуху війни одержав листа від департменту оборони що моя черга прийшла,та щоби я негайно порозумівся з моїм перед-воєнним відділом. Я це зробив.

В дуже коротенькім часі я опинився в Бритиш Колюмбії.Ми тоді сподівалися там японців. Я ще й досі думаю,що як японці довідалися що я вже приїхав,а ще з Олексом Процюком, то вони свій плян щодо нападу на Бритиш Колюмбію,змінили.

Скоро канадійський ґенеральний штаб про це довідався,то зараз Процюка й мене висилають до Анґлії,подумайте, аж до Анґлії! Дуже добре! Ми їх пропозицію приняли,але цього разу взяли з собою цілий регімент. Замовили собі корабля " Квін Мері " і поплили собі до Анґлії.

В Анґлії вже знали що ми приїжджаємо,отже зустріли нас з великою парадою,почастували,і зараз повезли нас до південної частини Анґлії. І знову сталося диво! Як тільки Ґітлєр почув що ми приїхали,а ще з цілим регіментом,то в тім моменті відкликав свій наїзд на Анґлію. Наша команда цим так втішилася що аж розвязала наш регімент,а Процюкови й мені дали дванадцять днів відпустки.

Діставши урльоп,мій Процюк десь зник. Я використав відпустку на те,щоби звидіти такі міста як Лондон,де за чотири центи я їздив по підземеллях яких пять годин,головно з тої причини,що не знав куди вийти на верх. Відвідав "Виндзор Кесл",Вежу Лондону,театр Шекспіра та другі історичні будівлі. Здибався з такими особами як Панчук,Киба,Кирилюк та сотки других. З Лондону я поїхав до Единбургу,столичного міста Скотляндії,де анґлійців дуже не люблять. Там відвідав "Единборо Кесл","Да Роял Майл" і "Галируд Пелес" - палати колишніх королів Скотляндії. Звідти вернув я до своїх бараків. Процюка ще не було. Зараз по моїм повороті,знову сталося якраз те чого сподівався.

Хата в якій родився Вилїям Шекспір,анґлійський письменник і найбільший драматург світу.

"Вестмінстер Ебей" в Лондоні,де з давних давен коронуються анґлійські королі.

В Італії нашим аліянтам дуже зле йде. Річ зрозуміла, посилають мене до Італії. Прибувши туди,да-

Будинок парляменту в Лондоні. На вежі великий годинник, "Біґ Бен". На знимці також дво-по верховий автобус.

Старинне римське місто, Помпеї, котре начисляло колись 20,000 мешканців. В 79 по Христі було засипане попелом і піском вибухом вулькану Везувія. Розкопи початі ще в 18-ім столітті і тривають досі. Відкрито цілі вулиці, доми з різними виробами.

ли часу обмитися та наїстися і зараз кинули на фронт. Як так, то так! Зараз здобув їм Касіно, розторощив так звану лінію "Гітлер-Густав" та пігнав німця аж-за Рим. Ну, а вже коло Риму, то треба відвідати Папу. Так і зробив.

Трохи мене здивувало що Папа не пізнав мене відразу, та коли я йому пригадав, що я українець з Канади, то він зараз собі мене пригадав і дякував, що я його відвідав. Заки скінчив з Римом, було вже запізно доганяти ворога.

Як Процюк почув що мені йде в Італії як по маслі, то зараз приїхав Ворог, почувши що вже й Процюк є, подумав серіозно та почав вибиратися в Італії. Наша старшина взяла цілу ситуацію під розвагу, і рішила що ми не маємо вже що в Італії робити, та канадійському війську в Голяндії та в Німеччині не дуже добре йшло, отже треба нас післати там. Так і зробили. З вдячности за наші дотеперішні великі успіхи, висилають з нами цілий перший канадійський корпус. І так з першим корпусом ми прибули до Голяндії. Ну, цілий світ знає що сталося. Війна закінчилася.

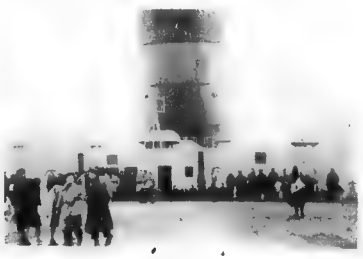

Поворот додому. Канадійські воякі висідають з корабля "Квін Елизабет" на пристані в Канаді.

Подякували нам, начіпали нам різних стяжечок на груди, і попращалися з нами на завсіди. Хто його знає?...

Тихесенько ми вернули додому.

- Вас. Буряник.

НА ШИРШІМ ПОЛІ ДІЛАННЯ.

Др. Ю. Е. Драґан, один з перших українських лікарів в Саскачевані. і перший українець вибраний послом до саскачеванської лєґіслятури .

Вже пів століття минає як перші українські піонірі прибули до Канади. Вони шукали за краєм в котрім могли б знайти кращу будучність. Хоч часи були прикрі і тяжкі, то сильна віра і невсипуща праця поморли їм пережити і побороти всі труднощі.

Серед таких піонірських обставин прийшлося Ю. Е. Драґанови провести свої молодечі літа в Плезент Гом, Манітобі, де його родичі були поселились. Ще замалечку він був заохочений цікавитися громадськими справами.

Та вперше треба було фаху, отже Др. Драґан по укінченню публичної та вищої школи побув два роки в Манітобській Рільничій Колеґії, потім перейшов учительський вишкіл та учителював через кілька років. Та учительська праця, хоч взнесла і часами приємна, не вдоволяла його. Його манило ширше поле ділання і він записується на медичний куро в Едмонтоні. Помимо того що треба було самому себе удержувати та переносити різні невигоди, він дістає медичний степень в Меґил університеті 1926 року та починає свою практику в Саскатуні, де практикує й досі та тішиться великим числом клієнтів і приятелів.

Др. Драґан, як під час своїх студентських часів так і тепер бере активну участь на широкій народній ниві. Він все цікавиться не тільки українськими справами але також всіма ділянками в канадійськім громадськім житті, вірячи що таким способом можна зробити найбільше добра для нашого загалу. Через свої погляди на цю справу Др. Драґан дав себе переконати вийти на політичну арену і був першим українцем вибраним послом до лєґіслятури в Ріджайні. Під час війни був головою Саскатунської Цивільної Оборони, через довгі літа членом "Ст. Джанс Ембюленс Сосаєті", а тепер є головою на Саскачеван цеї орґанізації.

Др. Драґан одружився з панною Розиною Лазарук, дочкою добре відомих наших громадян в Алберті. Мають троє дітей - найстарший Евроній ходить до університету, Соня до вищої школи, а наймолодший Василько ще вдома.

Др. Драґан має багато стичности зі студентами та співпрацює з ними при всякій нагоді. Членам нашого кружка буде цікаво знати, що Др. Драґан був питомцем Інституту від 1918 до 1921 року, та співчуває зо всіма нашими думками, мріями та клопотами, бо він дуже інтересується всею молодю.

Ю. Стечишин,

ЧЕРЕЗ ТРУДНОЩІ ДО ПЕРЕМОГИ.

Студентський Кружок "Каменярі" заснувався 1917 року, в другому році існування Українського Інституту ім.П.Могили. Головним основателет цего кружка був С. В. Савчук, теперішний священник і Адміністратор Української Православної Церкви в Канаді.

Цей кружок мав на цілі створити для українських студентів в Саскатуні осередок, де студенти мали б нагоду висловляти свої думки і проявляти свою студентську діяльність а в додатку кружок мав помагати Інститутові розвивати здібности питомців Інституту і приготовляти їх на громадських роб'тників.

Ю.Стечишин, B.A., L.L.B., один з перших укр.адвокатів в Саскачевані і бувший довголітний настоятель Інституту.

Уже в самих початках свого існування цей кружок прийняв собі мотто: per aspera ad astra. В буквальнім переводі це значить - через трудноші до звізд, а у вільнім переводі це значить: по стрімкій дорозі до звізд, або: через труднощі до перемоги, або: без труднощів ніхто в світі не піднесеться високо. Це мотто звичайно служить за провідну думку тим, що хочуть у світі осягнути якусь високу ціль, а до її осягнення є великі перешкоди, які треба усунути тяжкою роботою.

Це мотто відноситься не тільки до одної людини, але й до цілого народу. Тому кружок "Каменярі" завсіди пригадував своїм членам, що вони повинні ставити собі високу і далеку ціль, бо коли її осягнуть, тоді принесуть користь і собі і свому народові.

За час близько трох десяток літ свого існування кружок мав багато членів. Їх напевно було вже поверх 1500. Наслідки доброї роботи цего кружка серед такого чисельного членотва нині видні для кожного, що не хоче замикати очей перед фактами. Сотки членів "Каменярів" тяжко працювали у своїм молодім віці і вибилися на поважних і провідних громадян. Нині в трох західних провінціях Канади є сотки українських учителів і сотки тих що колись були учителями. Всі вони занимають поважне місце в громадськім житті, а більшість їх - це бувші члени "Каменярів". Маємо в Канаді і Єдинених Державах також сотки професіоналістів, а вони також в більшости бувші члени цего кружка.

Добрі наслідки праці згаданих людей є замітні всюди. Вистарчить навести такий примір. Ми маємо в Канаді все-українську організацію, що називається Комітет Українців Канади /в скороченні - КУК/, і до якої входять всі українські організації, кромі большевиків. Цей комітет має свої льокалі, або відділи, майже по всіх наших околицях в Канаді. Замітне те, що на кожних три відділи на цілу Канаду, один відділ є в провінції Саскачеван, де є найбільше число членів кружка і де вони найдовше працювали. Дальше замітне те, що в зарядах тих відділів є багато бувших членів цего кружка, а де їх нема в зарядах, то вони звичайно є головними позакулісовими опорами тих відділів.

Те саме явище показується при всяких збірках на різні загально-народні справи. Бувші члени кружка і тут поважно фіґурують.

Можна напевно сказати, що минувшина передає теперішним "Каменярам" добрий рекорд осягнень. Та вона також передає нинішним та будучим членам кружка обовязок продовжати добру роботу своїх попередників, обовязок дальше працювати і для свого власного добра і для добра свого народа.

Не сміємо забувати, що наш нарід потребує дальше нашої помочі. Через послідних кілька років світові політичні обставини кілька разів так складалися, що український нарід міг плекати надію, що сось-ось осягне свою довго очікувану політичну свободу і запанує у своїй власній державі. Тимчасом обставини обернулися і дозволили ворогові запанувати над українським народом та його землями. Те панування страшне і український нарід терпить нині муки, що перевищують муки колишніх християн в руках царів-поганів. Одначе "Каменярі" як молоді люди, в котрих надії панують сильніше ніж у старших людей, не повинні теперішним положенням знеохочуватися. Бачучи страшні і несправедливі обставини в світі, вони повинні радше загартовуватися до дальшої впертої праці, яка остаточно принесе для них особисто і для їх народу їм належне місце в світі.

Треба також згадати, що від часу заснування "Каменярів" в нашім житті в Канаді зайшли поважні зміни. Наше життя під многими зглядами змінилося. Ми нині стоїмо сильніше на ґрунті, що тут ми живемо і будемо жити і тому наші обовязки до цього краю ясніше зарисовуються.

Отже Каменярі повинні памятати про себе і про свої тутешні горожанські обовязки, але вони не повинні забувати також своїх обовязків до свого народу. Відносно українського народу в старім краю вони повинні памятати, що коли англійські горожани можуть думати, приміром, про місійну роботу між чужими їм хінцями, то канадійські українці повинні цікавитися долею того народа, з котрого вони самі походять.

Др. Михайло Бойкович

УКРАЇНСЬКА ДРАМА, ЯК ВИХОВНИЙ ЧИННИК

Чим більше я думаю про українську драму, тимбільше вкорінюється в мені переконання, що вона є одним з найбільш будуючих чинників в житті народа. Має вона значучий вплив не лише на тих, що грають ролі, але і на слухачів-глядачів. Як одні, так і другі користають з неї в мірі цінности і значіння даної драми.

Др. Михайло Бойкович, укр. дентист в Саскатуні і один з перших питомців Інституту.

В останніх часах, на жаль, число українських драматичних вистав в Канаді значно зменшилося. Для українців це велика втрата, бо внаслідок цього занедбання зменшився і культурний вплив на молоде покоління. Цей вплив яскраво відзначувався в часах, коли по наших околицях українські драми виставлялися досить часто.

В першій мірі вплив позначувався на тих, що грали ролі. Були це переважно доморослі аматори, з яких багато навіть не вміли читати як слід. Дістаючи однак ролю до вивчення на память і до виконання, вони рівночасно мусіли вивчати мову. Тим способом вони присвоювали собі різні українські ідіоми; їх засіб слів значно збільшався; те, що вони вивчилися, в більшості залишилося в них на ціле життя. Українська драма отже була школою для тих, що не вміли, або мало вміли, орудувати граматичними правилами мови. Маємо тепер поважне число осіб, що завдячують своє знання рідної словесности майже виключно українській драмі.

Подібний вплив відбивався також на слухачах. І вони мали нагоду збагачувати своє знання рідного слова. Українська драма стала для них джерелом українознавства. З неї вони черпали духові цінності народа, до якого вони належать; через неї скріплювалася в них любов до всього рідного.

Здебільшого українська драма є побутового характеру. Відзеркалює вона реалістично щоденне життя народу. Тим способом вона притягає увагу пересічного глядача. Але є в ній щось глибше, як звичайний побут, а це: - українські пісні, якими багато наших драм переплітані. А українська пісня, це душа народу. В словах Шевченка,

"Наша дума, наша пісня
Не вмре не загине,
От де, люде, наша слава,
Слава України."

В українській драмі криється також краса народнього мистецтва, краса рідних звичаїв. Так аматор, як і слухач, познайомлюється в ній з українською ношею, вишивками, з установою української хати у всій її, так сказати б, простій величности. Все те причинюється до збагачення нашого народнього світогляду.

Не треба також забувати, що наша драматична література є багата на історичні пєси, які поглиблюють наше знання про славне минуле українського народа, і в яких передаються темні і світлі сторінки його існування, його жалі, терпіння, лихоліття, і його хвилин радости, щастя і поривів до кращої долі. Для всіх отже, ці історичні драми є криницею національної свідомости.

Українське студентство повинно серйозно застановитися над цією занедбаною стороною нашої культури, і старатися відновити заінтересування в українській драмі. Щороку вони повинні виставляти, з належним приготуванням, бодай одну драму. Підбирати треба позитивні штуки, і вистерігатися тих драм і комедій, що представляють нарід в негативнім світлі, і які не мають в собі нічого конкретного й будуючого. В тім напрямі заінтересовані студенти кожної хвилі можуть засягати порад від тих, що в минулих роках брали живу участь в різних драматичних виставах і тим способом здобули певний досвід в тій важній ділянці української культури.

Збереження духа народньої свідомости в підростаючому поколінні українського елєменту в Канаді багато залежатиме від відновлення української драми в наших освітних осередках. Для цієї справи українське студентство повинно посвятити бодай частинку свого часу, енергії й знання, памятаючи, що це діло є одним із важніших виховних чинників в українознавстві й загальній освіті.

Інструктори і Курсанти на першім Курсі Укр.Школи.
Перший ряд,з ліва на право - Інструктори: Н.Лабюк,І.Шклянка, Ю.Стечишин,пані С.Стечишин,о.Є.Грицина,Директор Укр.Школи і пані А.Сирник,І.Г.Сирник,Директор Курсу,В.Мошук,Я.Бубнюк і І.В.Іванишин.

Курсанти: пані К.Лабюк,Г.Лис,Ю.Кульчицька,О.Ференюк, Т.Король,М.Цьотка,І.Бойко,С.Федак,В.Романюк,А.Васкул,Н.Кінасевич,З.Стечишин,В.Котик,В.Василів,В.Світик,П.Нихолат,Д.Котик, Мир.Кушнірук.

УКРАЇНСЬКІ ПРОФЕСОРСЬКІ СИЛИ ПРИ САСКАЧЕВАНСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

Др.Т.К.Павличенко

Др.Т.К.Павличенко

Др.Павличенко родився 1892 року на східних землях України. Там скінчив учительську семінарію та Учительський Інститут. Студіював на університеті в Камянці Подільському,Господарській Академії в Кракові та скінчив університет в Празі яко інженір аґрономії.

Прибувши до Канади 1927 року,Проф. Павличенко працював зразу як звичайний робітниу на фармі а потім як будівничий контрактор.

В Канаді він здобув степень магістра біології при університеті в Саскатуні та степень доктора фільософії /"Екологія"/ при університеті в Небрасці,З.Д.А. Він є першим кваліфікованим екологом в Канаді.

Починаючи з учительської семинарії Др.Павличенко здобув цілу освіту на одержаних стипендіях. Останню стипендію в розмірі $2500 запропонувала йому корпорація Карнеґі в Ню Йорку,коли її президент Др.Кеппел відвідав Саскатун 1937 року і тут особисто ознайомився з працею Дра.Павличенка.

Від 1930 до 1938 року,Др.Павличенко був управителем Дослідної Лабораторії екології рослин при університеті в Саскатуні,а від 1938 року його призначено професором-дослідником екології рослин при томуж університеті.

В Україні Др.Павличенко брав живу участь в суспільно-політичнім життю. Був членом Української Центральної Ради,Установчих Зборів та занимав ріжні поважні державні становища,написав кілька наукових і популярних праць та спеціяльно цікавився кооперативним рухом.

В науковім світі Др.Павличенко є широко знаний через:

1. свої студії коріння господарських рослин.
2. власний спосіб кількостних дослідів корінних систем рослин.
3. винахід педоструктометра - апарату для студії структури ґрунтів.
4. наукове обгрунтовання мілкої обробки землі в посушних кліматах.
5. збудовання спеціяльного культіватора для мілкої обробки землі.
6. працю нищення бурянів на полях після засіву збіжжа при допомозі зверхньої обробки землі.
7. хемічні досліди для нищення бурянів.
8. свої численні наукові праці в англійській мові з ділянки екології рослин.

Др.Павличенко одружився в Канаді з бувшою панною А.Гредук 1931 року. Мають три донечки: Люся - 13, Лариса - 10 і Надія 9 років.

Проф.Андрій Михайленко

Проф.Андрій Михайленко, B.Sc., D.I.C.

Проф.Михайленко родився в Ворден,Саск. 1909 року. Батьки його були свідомими українцями,що розуміли вагу вищої освіти. Батько професора Матвій,широ цікавився громадськими справами,брав чинну участь в заснуванні Інституту ім.П.Могили та входив до заряду цієї виховавчої інституції.

Покінчивши сему клясу в місцевій школі,Проф.Михайленко приїздить до Інституту одинадцять-літним хлопцем та учащає до восьмої кляси. В Саскатуні покінчив вищу школу та три роки університету. В осени 1929 року приїздить до філії Інституту у Винипеґу і на весні 1930 року одержує степень B.Sc. По укінченні студій дістає посаду радіо-техніка при Нортерн Електрик з осідком у Винипеґу,а потім в Саскатуні.

Бажаючи спеціялізуватися дальше в своїй професії, Проф. Михайленко виїздить в осени 1933 року до Англії і в Лондоні записується на "повст ґреджуейт корс" в"Імпіріял Каледж оф Саєнс енд Текнолоджі. Там осягнув степень D.I.C.

Перебуваючи в Лондоні,Проф.Михайленко заходив часто до Українського Бюра і там з Доктором Кисілевським,завідателем Бюра,та Олександром Дарковичом з Канади,творили українську трійцю в великім та гамірнім Лондоні,де не одну годину провели на балачці про рідні справи. Під час великодних ферій виїхав на континент,відвідав рідне село своїх батьків, а у Львові звидів всі важніші українські культурні та економічні установи та познайомився з українськими дічами.

По повороті з Европи одержав посаду при Нортерн Електрик а 1939 року став інструктором електричної інжінірії при саскачеванському університеті. Минулого року зістав назначений професором при томуж університеті.

В 1940 році Проф.Михайленко одружився з панною Йоганною Маґерою,що також покінчила курс домашніх наук в албертійськім університеті,де опісля була інструкторкою. Мають двоє діточок, Катрусю і Григорійка.

Проф.А.Михайленко тісно звязаний з Інститутом П.Могили. Був питомцем Інституту,членом Дирекції та Головою Дирекції через кілька років.

Історією свого успіху та зацікавленням ширшими громадськими справами,Проф.Михайленко ставить перед українське студентство гідний примір до наслідування.

Др.К.Андрусишин

Др.К.Андрусишин

Др.Андрусишин родився в Винипеґу,де покінчив публичну й вищу школу. Тоді записався на манітобський університет і спеціялізувався в англійській та французькій мовах.

Осягнувши степень М.А., він у 1929 році поїхав до Сарбона в Парижі де перебув один рік на мовних студіях. Там використав нагоду поїхати на Західну Україну,най довше зупиняючися в Львові.

Скучно було йому самому їздити по світі,і Др.Андрусишин вернувшися з Европи,одружився з панною Галею Крет,передше з Едмонтону.

Від 1936 до 1940 року Др.Андрусишин учащав до торонтського університету та одержав там докторат в романських мовах. В 1944 році одержав "Рокефелер Фелоушип" на науку в словянських мовах в Гарвард.

На протязі свого дотеперішнього життя Др.Андрусишин був дириґентом хору,редактором "Канадійського Фармера",незалежним кандидатом до манітобської лєґіслятури,інструктором італійської мови при торонтськім університеті,а тепер професором та головою ново-отвореного відділу словянських мов при саскачеванськім університеті.

Др.Андрусишин перевів на англійську мову більшість творів Коцюбинського та Хвильового,також короткі оповідання ріжних українських письменників як Стефаника та Черемшини.

Дмитро Максимюк,

Дмитро Максимюк,В.Е.

Дмитро Максимюк родився в Галичині,повіт Городенка. До Канади приїхав 1914 року та замешкав з своїми родичами в околиці Сквир Гил,Саск.,де учащав до публичної школи. Вищу школу брав в Саскатуні і скінчив учительський курс в 1926 році. Через цілий час своїх студій перебував в Інституті.Учителював чотири роки в околиці Витков.

На університет записався 1930 року на відділ інжінірії і покінчив його в манітобськім університеті 1939 року. Був дуже добрим студентом;одержав "дженерал профішенсі"медаль у вищій школі та стипендію на університеті.

По укінченню інжінірії вчив

у вищій школі,так працював при саскачеванським пшеничнім пулі та при інших заняттях.

В році 1940 став інструктором в саскачеванським університеті при інжінірським факультеті де-й досі працює.

Одружився 1943 року з панною Галею Мазяр з Брендон,Ман,, відомою солісткою. Мають одну донечку Ілюсю Анну.

Павло Юзик,В.А.

Павло Юзик,В. А.

Павло Юзик вже другий рік викладає математику в саскачеванському університеті.

Уроджений 1913 року коло Естеван,його родина перебралася до Саскатуну в 1924 році. Тут скінчив вищу школу й учительський семинар. Став учителем 1933 року в околиці Гефорд і з маленькою перервою там учителював до 1942 року;останні два роки був там директором вищої школи.

Під час університетських студій вступив охотником до канадійського війська 1943 року,вислужив один рік і знову вернувся до університету і здобув степень В.А. в математиці у 1945 року. По цім змінив курс та вступив на студії історії,спеціялізуючися в славістиці. Минулого року здобув стипендію в розмірі $500 від Осередку Культури й Освіти в Винипегу. Далі продовжує студії історії та пише історію Галичини.

У свойому часі був і є активний в громадській праці серед канадійських українців. Був головою "Альфа Омега". Тепер є секретарем саскатунського відділу Союзу Українських Канадійських Вояків. Був головою молодечих і громадських організацій, учительського товариства й відділу КУК-а. На другім Конгресі КУК-а виголосив доклад на тему,"Культурні й Наукові Осягнення Українців в Канаді."

ВЕТЕРАНИ ПИТОМЦІ.

Задний ряд з ліва на право: В.Вуряник, С.Клопущак, Н.Гавриш, Е.Слонецький, Д. Добровольський, В.Ференюк.
Передний ряд з ліва на право: О.Гупка, А.Яремій, В.Вережан, І.Наконий, В.Палк, М.Гавриш.
Нема на знимці: М.Кіяшук, В.Франко,Н.Вінтоник, П.Власійчук.

АБСОЛЬВЕНТИ 1946-47 РОКУ.

ВАСИЛЬ БУРЯНИК.

Василь Буряник
одержує степень В.А.

Василя можна вважати посередником між студентством старішої і новішої генерації. Хоч Василь ще молодий віком,то пережив багато, учителював,був на війні, і з тих ріжних переживань назбірав чимало життєвого досвіду,так що коли говорите з ним,вам видається що він мусить бути старший,як він дійсно є або виглядає.

Василь родився в Галичині недалеко Станиславова,в селі Угорники. До Канади приїхав маленьким хлопчиком і початкову школу скінчив в Джесмин,Саск.,де його батьки поселились та й досі фармерують. До вищої школи почав учащати в Айтуні,а 1929 року приїздить до Інституту і записується до"Нютена Каліджіет". Скінчивши вищу школу, бере учительський курс і йде учителювати. Був принципалом вищих шкіл в Джесмин і Габард.

З початком війни Василь кидає учительство і 1940 року записується до війська. У війську перебув до кінця війни. Воював в Італії,Франції,Бельгії,Голяндії та Німеччині і дослужився ранґи капітана при артилерії. За морем був активним в Союзі Укр.Кан.Вояків,і заходив до клюбу при кожній нагоді.

По закінченні війни Василь вертає до університету і наступної весни кінчить філософічний курс. Перебуває в Інституті з своєю дружиною,учителькою з роду Березюк. Належить до заряду "Каменярів" і "Альфа Омеґа" та тішиться довірям і пошаною серед студентів.

У хвилях,вільних від студій та інших обовязків, Василь доповнює свою колекцію почтових значків. Він є справжній філятеліст. Збирає головно значки Британської Імперії і Канади

Василь має намір студіювати медицину в наступному шкільному році. Щасть Боже!

ТАРАС ҐНАТЮК.

Тарас походить з околиці Ґилберт Плейнс,Манітоба,де його батьки займаються фармерством. Початкову науку побирав в місцевих школах,а до вищих шкіл учащав в Етелберт і Ґилберт Плейнс. По скінченні одинадцятої кляси,Тарас мусів перервати студії на якийсь час через матеріяльні причини. В осени 1943 року приїздить до Інституту і учащає на дванадцяту клясу в "Нютена Каліджіет",а наступного року записується на курс книговодства та авдіторства в саскачеванському університеті.Над

Тарас Ґнатюк
дістає степень
В.Comm.

ходячої весни отримає степень"Бечелор оф Комерс". По цім Тарас думає вступити на практику в чартерованого авдітора,щоби осягнути степень С.А./"чартерд екавнтент"/.

Перебуваючи через час своїх студій в Інституті,Тарас звернув на себе увагу своєю пильністю,поважною вдачею здоровим розсудком. Входи до заряду "Каменярів", був головою Редакційної Колеґії і через довший час скарбником Кружка. Відзначився також як добрий дебатант і з панною Василіною Григор репрезентували Студентський Кружок в між-провінційній дебаті у Винипеґу 1945 року.

Поза свою діяльність в Інституті,Тарас находить ще час брати живу участь в праці "Альфа Омеґа" і цього року є скарбником того товариства.

Тарас,тихої вдачі,любить читати книжки. Має замилування до музики та бере лекції на скрипку.

Бажаємо Тарасови якнайкращих успіхів,та сподіємося що за кілько років він отворить власну фірму чартерованих авдіторів.

ДМИТРО ҐУЛУЦАН.

Дмитро Ґулуцан
одержує степень В.А.

Дмитро родився біля Бюкенен, 1925 року. Пізніше його батьки переселилися близше Канори. Свою першу освіту,від першої до десятої кляси,побирав в місцевих школах,а вищу освіту докінчував вже в Канорі. Покінчивши вищу школу, Дмитро записався на учительський курс в Мус Джа,де,як кажуть, здобув кучеряве волосся,що зосталося з ним по нинішний день,та " Супірійор Фирст Клес" учительський цертифікат. Жадоба вищого образування тягнула Дмитра дальше в школу,і в осени 1945 року він записується на філософічний відділ при саскачеванськім університеті.

Дмитро є здібний студент і пописується дуже добре в усіх предметах,але психольоґія та філософія мають на нього спеціяльний вплив. По скінченні теперішнього курсу Дмитро має в плянї учащати

далі на університет та вчитися словянських мов.

Дмитро є членом "Альфа Омега" та кружка "Каменярі.В обох бере активну участь,а головно в студентськім Кружку в Інституті. З двома другими товаришами він працював над перерібкою статута "Каменярів". Любить дебатувати,рідко коли кому піддається, та попри те приємної і товариської вдачі. Минулого року репрезентував кружок "Каменярі" на між-провінційній дебаті в Едмонтоні,взявши собі тов.Валича на поміч. Цього року Дмитро викладає українську історію в Інституті.

На Дмитра покладаємо великі надії.

ПЕТРО ДАРКОВИЧ.

Петро Даркович
одержує степень В. Е.

Петро - це уроженець Волиня. Та заледви чи памятає він рідне село,бо йому було всього три роки коли батьки його приїхали до Канади та привезли Петра зі собою. Привезли - бо Петро не хотів оставати самий на Волині. Хотів таки жити з своїми батьками в Курокі,Саск. Там ходив до школи та покінчив вищу школу,а потім остався вдома один рік.

В осени Петро приїздить до Інституту і записується на інжінірський курс в університеті, та кінчить його на весні. Дуже працьовитий студент і завсіди пописувався добре в іспитах.Минулого року виграв нагороду "Бовмен Бродерс" та "Альфа Омега" стипендію Щирий член "Каменярів" та "Альфа Омега". Каже що за чотири роки свого перебування в Інституті не оминув жадних зборів кружка , а коли він так каже,то це мусить бути правда.

Петро дуже любить наладнувати річи і для всяких потреб має знаряддя в своїй "шапі",що тимчасово міститься у верхній шуфляді його шафи на шмаття.

Ми певні що Петро виробить собі блискучу карієру в своїй професії.

МИРОСЛАВ КОВБУЗ.

Відколи положила його мати в колиску 1926 року,від того часу Мирослав безперестанно блукає по цім Божім світі.Помимо того що першого дня втік зі школи - тоді він був ще "Миросем",однак покінчив успішно нищу і вищу школу в Кадворт . Тепер,вже як Мирослав, докінчує фільософічний курс при сас-

качеванськім університеті. Спеціялізується в біольогії і має надію покінчити ветеринарію.

Завсіди серіозний, Мирослав признається своїм товаришам, що переживає тепер найкращі дні в своїм житті,та не хоче подати імени тої причини. Нам цікаво знати коли він пічне танцювати.

Мирослав має бути абсольвентом один рік скоріше та через недугу мусів перервати науку на один рік. Ми тішимося його присутністю між нами.Приємно нам слухати як в своїй кімнаті він вправляє свій сильний і милий барітоновий голос.Вже другий рік бере лекції співу і має надію стати добрим співаком,проще ми не маємо найменшого сумніву.

Мирослав є членом "Каменярів" і "Альфа Омега". Йому бажаємо якнайкращих успіхів в дальших студіях.

Мирослав Ковбуз
дістає степень В.А.

МИХАЙЛО А.НЕҐРИЧ.

Михайло А.Неґрич
одержує степень В. А.

Одного ранку якраз на святого Михаїла зчинився вереск в домі Андрія і Юстини Неґрич в околиці Венлав,Манітоба. Таким голосним дитячим плачем оповістив своє прибуття на цю землю Михайло Неґрич.

Перших чотири роки шкільного віку Михайло перебув на Сифтоні,а коли батьки перебралися до Давфину,Михайло продовжав свою науку там.

Замолоду цікавився народними справами. Був членом студентського Кружка,що пізніше переорґанізувався в Сумк, де Михайло працював як член, провідник а нарешті як член Окружної Ради.

Скінчивши вищу школу записався на учительський курс у Винипеґу та пять і пів року учителював. Його зацікавлення в громадських справах зростало.З

великою охотою приходив на відчити,що їх час від часу виголошували наші громадські провідники й працівники.Вони часто згадували про важну виховавчу працю Інституту серед українських студентів,і Михайло постановив собі в душі що так скоро як обставини позволять,він це буде питомцем Інституту.Та треба було перше заробити грошей. Кидає учительство і дістає посаду при пошті в Портедж Ля Прері. Там вислужив три і пів року.

В 1944 році Михайло прибув до Саскатуну учащати до університету. Ставши питомцем Інституту П.Могили,він скоро освоївся і став одним з найбільш активних членів кружка "Каменярі". Є також рухливим членом "Альфа Омега". Він сильно вірить що відділи "Альфа Омега" повинні повстати при кожнім університеті де є українські студенти,та щоби українська молодь відгравала провідну роль в просвітнім,економічнім та кооперативнім життю в Канаді.

Михайло спеціяльно інтересується та любить дискусувати на суспільні та економічно-політичні теми.Всего найкращого!

ПАВЛО ОРТИНСЬКИЙ.

Павло Ортинський родився в околиці Вериґин,Саск.Каже що це диво мусіло статися десь в ранних годинах по опівночі. Він є син Йосифа й Марії Ортинських - добре відомих зі своєї жертвенности на народні цілі.

Павло скінчив нищу науку в школі Терпіння а вищу школу у Вериґин та Йорктоні.

Перед вступом до університету Павло перебув три роки на практиці в одного аптикаря в Йорктоні. Потім поїхав до манітобського університету та записався на курс медицини.

Та не все так стається як чоловік собі плянує.Вибухла війна і Павло записався до війська. Через три роки був інструктором при артилерії у Вікторія, Б.К. Тут Павло туй-туй що не здезертирував,бо при канадійській армії дістав клясу дівчат . Взяло кілька днів ним він прийшов до себе.

, Павло. Ортинський дістає цертифікат в фармацевтиці.

Павло цего року докінчує фармацевтику і сподіється отворити власну аптику,десь в добрій околиці. Котра околиця його дістане буде мати щирого помічника,бо Павло завсіди цікавиться ширшими громадськими справами. За своїх студентських часів,був у Винипеґу головою кружка "Прометей",а в Саскатуні бере участь в кружках "Каменярі",Альфа Омега" та Сумк. Минулого літа одружився з активною панно Д. Ґреґорій з Ріджайни. Їм обом студенти бажають всего найкращого.

НАШ ФОТОҐРАФІСТ.

Михайло Кіящук

"Каменярам" пощастило мати цього року між собою досвідченого фотографіста в особі п.Мих Кіящука.

Михайло записався до летничої служби з весною 1941 року. По скінченні фотографічного вишколу в Отаві,сповняв службу по своїм фаху на східнім побережі Канади. В осени 1943 року виїхав за море і в злуці з своїми обовязками звидів майже всі частини Анґлії та Скотляндії.Двадцять днів по нападі аліянтських військ на Нормандію,Михайла вислано до Европи та прилучено до другої британської армії.Перейшов Францію,Бельґію, Голяндію та Німеччину. Багато бачив та багато пережив.До найбільше приємних його вражінь належить привітання народом аліянтського війська в Брукселі. Радощам не було кінця. Картину крайного спустошення бачив в німецькім порті Гамбурґу. Та нічого більше його не зворушило, як та радісна вістка,що він може вертати до Канади.

Михайло є хлопцем такого типу,що кожний вважає собі за привілей мати його за товариша. Товариський,поважний,щирий та солідний - оце його головні прикмети. Поза свої студії найбільше інтересується зниманням знимок - фотографією.Його дорогоцінним скарбом - котрого береже як ока в голові,є маленька камерка,що він привіз з собою з Німеччини і з котрою він не розлучився б нізащо в світі. Вона є його постійною приятелькою,і більша частина знимок в цім журналі є його продукт.

Михайло учащає на курс інжінірії в університеті,та ми певні що навіть по скінченні курсу,він не забуде своєї любої камерки.

- М. М. Г. -

В Музею Союзу Українок при Інституті.

УКРАЇНСЬКА ХАТА В МІНІЯТУРІ.
(Виконання п. П. Зварича для Музею Союзу Українок Канади)

Університет

Відділ Філософії

Буряник Василь	Джесмин	3
Гулуцан Дмитро	Канора	3
Ковбуз Мирослав	Кадворт	3
Вережак Василь	Гефорд	2
Березовський Борис	Міт Парк	I
Березовський Ігор	Міт Парк	I
Березовський Омелько	Міт Парк	I
Гупка Олекса	Інсинґер	I
Дробот Юрій	Бюкенен	I
Загарія Василь	Бюкенен	I
Палк Володимир	Стрілов	I
Скорець Леон	Бюкенен	I
Слонецький Евген	Саскатун	I
Федорук Савелія	Гемтон	I
Ференюк Володимир	Вакав	I
Хомин Іван	Карпентер	I
Хохоляк Іван	Донвел	I
Чорнейко Олег	Арран	I

Відділ Інжінірії

Даркович Петро	Ню Вестминстер, Б.К.	4
Николайчук Михайло	Кемсек	3
Гавриш Нестор	Мічам	I
Заячковський Андрій	Гефорд	I
Зип Богдан	Блов Крік	I
Кіящук Михайло	Норквей	I
Шевчук Іван	Винипеґ, Мен.	I

Відділ Аґрономії

Гишка Володимир	Кат Найф	3
Добровольський Дмитро	Гронлид	2
Федейко Павло	Кат Найф	2
Франко Василь	Ватсон	2
Яремій Андрій	Фері Глен	I
Вінтоник Никола	Кітлей	I

Відділ Педаґоґії

Балич Мирон, Б.А.	Морин Крік	4
Власійчук Петро	Райн	2
Збітнів Йосиф	Ендевор	2
Клапоущак Станіслав	Гефорд	2

Відділ "Комерс"

Гнатюк Тарас	Ґилберт Плейнс, Мен.	3
Гавриш Мирослав	Мічам	I

Відділ "Норсінґ"

Даркович Галя	Ню Вестминстер, Б.К.	2

Відділ Медицини

Цуркан Дмитро	Бюкенен	I

Відділ Фармцевтики

Наконий Іван	Ріджайна	I

Відділ Домашніх Наук

Ткачик Маруся	Сонінґдейл	I

Нормал

Вінджак Володимир	Тіодор
Григор Тарас	Ейлтем
Грушка Павліна	Стирджис
Гуменюк Анна	Бирджис
Гриба Василь	Норквей
Гриба Маруся	Блов Крік
Каленчук Фрозина	Бюкенен
Кіндрачук Дмитро	Альвена
Клапоущак Едвард	Гефорд
Король Тарас	Донвел
Плаксій Анна	Скрип
Саїн Анна	Тіодор
Свик Петро	Принц Алберт
Сороківський Оля	Блов Крік
Франко Анна	Ватсон
Цуркан Матей	Тіодор

"Бизнес Каледж"

Буряник пані В.	Джесмин
Гладиборода Маруся	Мікадо
Гупан Анна	Бюкенен
Заброцький Соня	Ленсінґ, Мишиґен, З.Д.А.
Заверуха Броніслава	Бюкенен
Кудрик Оля	Квил Лейк
Микитюк Олеся	Вон Мадон
Радиш Веронія	Тіодор
Стратійчук Орися	Канора
Янисів Зося	Бюкенен

Вища Школа

Дванадцята Кляса

Ганкевич Анна	Дейфо
Гупка Никола	Інсинґер
Дранчук Юрій	Гаяс

Залєщук Орест	Мічам
Ільніцький Михайліна	Ешвил, Мен.
Кивереґа Мирослав	Бруксбі
Кінащук Катерина	Дефний
Кінащук Стефан	Дефний
Мекмелен Леонід	Вірдейл
Олексин Андрій	Карпентер
Павлишин Василь	Ґудів
Панчук Вікторія	Ґронлид
Пасічник Михайло	Бюкенен
Процюк Павліна	Ст. Джулієн
Савчук Амералія	Інсинґер
Савчук Корнило	Інсинґер
Татарин Дилька	Гомфілд
Чорнейко Наталя	Арран
Шевчук Галя	Сокол
Шур Василь	Сван Плейн

<u>Одинадцята Кляса</u>

Букурак Дмитро	Колонсей
Ґаук Орест	Принц Алберт
Завальський Іван	Сендвіт
Задворний Зенон	Дийвес
Козунь Оля	Нипавин
Ленко Віктор	Донвел
Марковський Петро	Колонсей
Натішак Мирослав	Бруксбі
Павлюк Зенон	Мічам
Стефанюк Мирослав	Альвена

<u>Десята Кляса</u>

Закус Петро	Міт Парк
Кадинюк Модест	Віта, Мен.
Кошлай Володимир	Монтріял, Квебек
Літвинович Богдан	Роректон, Мен.
Патер Василь	Сталварт
Савчук Іван	Єлов Крік
Савчук Орест	Єлов Крік

<u>Девята Кляса</u>

Ласічук Никола	Едмонтон, Альта.
Стрілець Олександер	Ватсон

<u>"Фарм Мекеникс"</u>

Кучінський Едмонд	Тіодор
Павлик Никола	Виловбрук

НАМ НЕ ТРЕБА НОВИХ СЛІВ.

Є пісні,що ми їх співаємо скоро і весело. Інші пісні є сумні,і їх співаємо повільно та поважно. Багато наших патріотичних пісень мають ходовий такт. Це є навідповідніший такт для такої пісні,і так треба співати. Кожна пісня висловлює свою окрему думку,і після тої думки треба її співати, щоби слухачі вповні зрозуміли її.

Ми нераз любимо яку небудь пісню дуже витягати; мабуть хочемо її якнайбільше продовжити. Через такий спів,деякі наші найкращі пісні не можуть виказати своєї дійсної краси,- свого значіння. Розуміння та оцінка пісні залежить від її виконання в співі.

Читаємо,що хтось повинен скомпонувати новий національний гимн,бо "Ще не вмерла Україна" не виглядає на дуже патріотичну пісню. Мельодія - кажуть - не є відповідна. Та хто з нас співає цю пісню так,щоби вона показала своє значіння? Співаємо "Ще не вмерла Україна",та хтось з посторонніх почувши нас,педумав би що ми співаємо "вічная память Україні". На такий лад співаємо "Не пора москалеви й ляхови служить". Слова в цих піснях є бадьорі,войовничі,козацькі слова. "Ми поляжем",означає на полі бою,а не в ліжку. А ми так співаємо ніби вже готові спати лягати. Я певний,що коли б ми мали таку мельодію як французька "Марселеза",то ми все одно не вміли б її співати,і далі хотіли б нової мельодії.

Я нераз бачив як українці,скінчивши співати "Ще не вмерла Україна",витягають руки з кишень,вирівнюються, стають в позір і співають "Ґад сейв да Кінґ". Чому? В школах вчуть що треба стояти в позір коли співається національний гимн, та багато з нас не розуміють,чи не хочуть признати,що " Ще не вмерла Україна " є також нашим національним гимном. Певно, що як ми будемо співати,сперті на крісло,або тримати руки в кишенях,то ми не зможемо співати національного гимну так,як його ми повинні співати.

Нам не треба нової мельодії! Нам не треба нових слів! Нам треба тільки нового,сильного українського духа!Не будьмо плаксивими! Ми своїм співом,таким як він тепер є, ніколи нашої славної України не розвеселимо. Пробуймо зрозуміти й вірити в ті слова,що ми співаємо,і співаймо їх сміливо,гордо,бадьоро! Тоді й чужі люде з пошаною поставляться до нас, бо ми ..."покажем,що ми браття
З козацького роду"...

Евген Слонецький.

З Веселішої Сторінки з Життя Наших Університетників.

На третім поверху, в 46-ті кімнаті, відбуваються регулярно жидівські збори. Пан Геник часто таким зборам читає "райот ект" Підчас зборів, не можливо вгадати, хто в тій кімнаті живе, але як заберуться всі гості, там з находять-ся три брати -- Березовські.

Кажуть, що Омелян був дуже розчарований по "Галовін" забаві, бо Наконий не хотів зним зробити "дейт". Борис, як скінчить курс дентиста, буде вчитися ветеринарії, бо хтось йому сказав, що худоба також має зуби. Ігор журиться, що йому незадовго не стане стін на образки.

По другім боці коритара, Власійчук і Кіящук готовляться до війни проти незнаного ворога, котрий на них нападає ночами.

Нам було б цікаво знати, чи Валич думає дістати "АТСМ" Поки що ми раді, що піяно не можливо виносити на третій поверх.

Галя Даркович і Савеля Федорук не розуміють, чому Пан Гавриш не дасть їм нагоди робити столовий плян.

Панна Ткачик бере курс "Гавсголд Савнс"-- не знати яку карієру вона має на думці?

Гупка каже, коли б дебати були в анґлійські мові, він би на певно виграв чашу.

Сподіємося, що Вінтоник і Франко, покінчуть свої курси будуть пекати пшеницю по 80 бушлів з акра.

Як хто має "мафлер" на продаж, він має в Бурсі готового купця, бо Гупка шукає такої машини.

Заячківський вміє по духубоськи говорити, та де котрі бурсаки вірять, що він має духуборську вдачу.

Наш баритон, Ковбуз вчиться співати "лалебай", щоб міг приспати дітей на Темперанс вулиці.

Коли Хомин, на сумківській забаві, питав Ференюка:"Де мій корсаж?" Ференюкові причулися "кукурудзи". Він тепер є переконаний, що дівчата на формальні забаві повинні мати цвіти.

Де котрі з бурсаків вже мають пляни, куди мають їхати як покінчуть школу. Яремій думає до Інсінґер їхати. а Нестор Гавриш до Ватсон. Гулуцан, з Бюкенен знаний як "пайд пайпер," поїде до Ст. Филипс.

Наш редактор Добровольський дуже цими днями журиться. Він думає, як продати 400 примірників журналу "Каменярі" та де дістати новий матерал.

Скорець тепер вірить, що орхестра на забаві в бурсі повинна грати "анданте" а ні "кон спірито".

Тут студенти вчуться різних мов. Збітнів від когось в бурсі бере лекції по іспанськи. Слонецький не користає з цієї нагоди, але вчиться "по русскии."

Зіп шукає нових окулярів, бо він свої збив до ложки .

Компанія "Мессі Герис" може не задовго збанкротувати, бо Даркович і Миколайчук будуть свою фірму закладувати.

Шевчук не може розуміти, чому його мило довго не стоїть у вмивальні.

Хтось Чорнейкові сказав, що записався на сім літ до маринарки. Олег тепер дуже журиться.

Саксофоніст Хоходяк думає заступити місце Лу Костело каже той актор постаріється. Каже Іван, "Голівуд ор баст."

Дробот має дуже добрий нюх. Він може з університету за нюхати печену курку в бурсі.

Дівчата на послідній забаві були повбирані в міхах та в простиралах, але Палк переконаний, що дівчина найкраще виглядає у "светері."

Ми не можемо надивуватися, як Гнатюк може за дві мінути вбратися на снідання.

Інструктор танків, Клапоущак може також давати лекції "як ґратулювати."

Жалуються дівчата, що Загарія ніде не ходить. Вони вірять, що якась на нього в Бюкенен чекає.

А Вережак, Гефордський "кабелєро" каже що на нього ніяка не чекає.

Федейко зробив резолуцію, що буде купувати папіроси.

Цуркан не знає, чому на іспитах не дають більше як "А".

Один бурсак нарікає: Я хотів післати листа до дому, і пішов до Пана Буряника купити почтових значків-- а він не хотів продати, ані одним!

Гавриш, наш голова, хоче знати що ви думаєте про Гетьманшину бо хоче знати що відповісти Наконому коли той його запитає.

Е. Слонецький.

ЗАГАДКИ.

I. Ходить панї по майданї, куди гляне -- трава вяне.

2. Між двома дубами завязло теля зубами.

3. Кривеньке маленько збігає поле всеньке.

4. Дїраве рядно все поле закрило і Бога просило, щоб зазеленіло.

5. Два брати втікають, а два здоганяють.

6. Бігли два пси, позадирали носи.

7. В земли росте, в воді кохається, а кинь у воду--злякається.

8. Малий патичок робить з майна попелок.

9. Ревнув віл на четверо сіл.

I0. Вийду на міст, потягну за хвіст -- воно зареве.

II. Що то за гість, що теплоту їсть.

Хрін каже:-- Я добрий з мясом.

А мясо каже:-- Я й без хрону добре.

СТАТУТ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА
при
ІНСТИТУТІ ІМЕНИ ПЕТРА МОГИЛИ в САСКАТУНІ

I. НАЗВА: "Каменярі".

II. ГАСЛО: Лупаймо скалу!

III. ЦІЛЬ: Піднесення патріотичного духа й поширення українознавства між студентами.

IV. СПОСІБ:
A. Через піддержування цілей Інституту П. Могили.
B. Через заряджування відчитів, дебат, концертів та товариських забав.
B. Через видавання журналу "Каменярі" і заохочування студентів до літературної праці.

V. ЧЛЕНСТВО:
A. Членами Кружка стають слідуючі:
1. Всі питомці Інституту ім. П. Могили.
2. Українські студенти поза Інститутом, які одержать рекомендацію від одного члена й Почесного Голови, як також потвердження Голови Кружка.

B. Членська вкладка: в кожному шкільному році члени встановлять суму вкладки, яка буде обовязуюча в наступному шкільному році.

B. Права Членів:
1. Учащати на збори Кружка.
2. Дискусувати й голосувати на зборах.
3. Бути вибраним до Управи Кружка.

Г. Втрата членських прав: загальні збори можуть виключити члена, який діє на шкоду Кружка.

VI. УПРАВА:
A. Склад:
1. Почесний Голова.
2. Заряд:
а. Голова.
б. Заступник Голови.
в. Писар.
г. Заступник Писаря.
ґ. Скарбник.
д. Начальники комітетів які подані в VI-A - 3.
3. Стійні Комітети:
а. Редакторський - з пятьох членів.
б. Програмовий - з пятьох членів.
в. Фотографічний - з пятьох членів.
г. Забавовий - з пятьох членів.
ґ. Дебатовий - з трьох членів.
д. Спортовий - з трьох членів.

4. Тимчасові Комітети.
5. Контрольна Комісія:-з трьох членів.
6. Господарі - з сімох членів.
7. Провідник Кличу.
8. Піяніст /ка/.
9. Історик.

Б. Існування:

1. Всі частини Управи,крім дебатового й фотографічного комітетів,вибираються два рази в шкільному році.
2. Дебатовий і фотографічний комітети вибираються на цілий шкільний рік.
3. Шкільний рік приблизно рівняється університетському шкільному рокові.
4. При кінці шкільного року чотирьох присутніх членів Заряду,за потвердженням Почесного Голови,мож ть роспоряджувати оставшими фондами Кружка.

VII. ВИБОРИ:

А. Номінації:

1. Кандидати до Заряду номінується подвійним способом:
   а. Номінаційна Комісія,яку назначить Ректор Інституту,представить листу кандидатів на кожну позицію Заряду. Ліста кандидатів буде представлена не менше як пять днів перед голосуванням.
   б. Додаткові кандидати на позиції до Заряду будуть приняті до номінаційної листи тільки за підписом сімох членів і за представленням їх імен перед Номінаційною Комісією,не менше як три дні перед голосуванням.
2. Кандидати на позиції в Управі /не до Заряду/, вибір яких рішиться голосуванням,номінується членами на виборних зборах.

Б. Голосування:

1. Слідуючі частини Управи вибирається голосуванням:
   а. Почесний Голова.
   б. Заряд.
   в. Господарі.
   г. Контрольна Комісія.
   ґ. Провідник Кличу.
2. На вибір Заряду голосування буде тайне. Номінаційна Комісія назначить одну особу яка буде відповідальна за перепровадження тайного голосування.
3. Голосування на решту позицій поданих в I. а це Почесний Голова,Господарі,Контрольна Комісія, Провідник Кличу - буде явне.

В. Назначення:

По голосуванню новий Заряд назначить слідуючих:
I. Решту членів комітетів.

2. Тимчасові комітети,коли їх потрібно.
3. Історика.
4. Піяніста /ку/.

VIII. ОБОВЯЗКИ:

А. Почесний Голова - сповняє ролю дорадника Заряду, вказує й суґґестує пляни праці на шкільний рік.

Б. Заряд:

1. Голова - є предсідником на Виборних і Надзвичайних зборах Кружка та на зборах Заряду; дбає про розвій Кружка та надає загальний напрям його діяльності.
2. Заступник Голови - займає місце Голови в його відсутності.
3. Писар/ка/ - веде протокольні книги та провадить кореспонденцію Кружка.
4. Заступник Писаря/ки/ - займає місце писаря/ки/ в разі його /її/ відсутності.
5. Скарбник - провадить фінансові книги та дає зборам звіт фінансового стану Кружка.
6. Начальники Комітетів - є відповідальні за працю своїх комітетів.

В. Стійні Комітети:

1. Редакторський - займається виданням журналу "Каменярі" та студентського провідника.
2. Програмовий - заряджує програми на всі сходини Кружка.
3. Фотоґрафічний - займається збиранням знимок зі студентського життя й вироблення ґуртової знимки питомців Інституту.
4. Забавовий - заряджує всі забави Кружка.
5. Дебатовий - заряджує всі дебати в Кружку.
6. Спортовий - займається спортовими потребами Кружка.

Г. Тимчасові Комітети - виконують надзвичайні потреби Кружка.

Ґ. Контрольна Комісія - провірює приходи й росходи Кружка та піддержує внесок скарбника на приняття фінансового звіту.

Д. Господарі - займаються розміщенням меблів для потреб Кружка.

Е. Провідник Кличу - проводить Бурсацький Клич при кінці сходин Кружка.

Є. Піяніст/ка/- акомпанює до національних гимнів при отворенні й закінченні зборів.

Ж. Історик - слідить за діяльністю Кружка і що пів року рекордує її в книжці призначеній для тієї цілі.

IX. ЗБОРИ:

А. Виборні:

1. Відбуваються два рази в шкільному році.
2. Перші Виборні збори відбудуться не пізніше як в другій неділі в жовтні; другі Виборні збори не пізніше як в третій неділі в січні.

3. На Виборних зборах:
   а. Всі члени нової Управи будуть проголошені.
   б. Цей статут буде прочитаний.

В. Загальні:
1. Звичайні - як за часто звичайні збори будуть відбуватися, рішають члени.
2. Надзвичайні - скликає Голова за: -
   а. порадою Заряду.
   б. домаганням пятої частини членів.

В. Заряду:
1. Скликає Голова Кружка.
2. Включає Голову й не менше шістьох інших членів Заряду.
3. Заряд відвічальний за рішення на цих зборах перед загальними зборами.

Г. Комітетів:
1. Скликає начальник комітету.
2. Включає начальника й більшість назначених членів комітету.
3. Комітет відвічальний за свої рішення перед Зарядом.

Ґ. Мова: - Всі збори будуть перепроваджуватися в українській мові.

Х. ЗМІНИ Й ПРИЙНЯТТЯ СТАТУТУ:
А. Параґрафи I, IX - Ґ, і X - А не можуть бути змінені.
Б. Інші параґрафи цього статуту можуть бути відкинені, доложені, змінені вповні або частинно тільки за внеском члена Заряду та за згодою більшості членів на двох загальних зборах.
В. Цей статут увійде в життя I-го січня, 1947 року.

Цього року Кружок "Каменярі" вважав конечним зробити ревізію свого статуту. До цієї праці був назначений п. Дмитро Гулуцан. Він взяв собі до помочі Мирона Балича, В.А. і Власа Дарковича, B.S.A., M.Sc . Разом вони працювали вільними хвилями через пять тижнів, і повищий статут є продуктом їх праці.

Заряд Кружка "Каменярі" висловлюємо їм щиру подяку а також Докторові Андрусишинові та п. Сирникові й п. Мадюкові за їх поради й критику, бо без їх помочі статут не був би таким як він є.

Мир. М. Гавриш,
Голова "Каменярів"

НАШ КАПЕЛЯН

Коли ви ще не знаєте нашого пароха та капеляна, і перший раз зустрінетеся з ним, то він з певністю викличе у вас дуже приємне враження своєю отвертою, щирою і рішучою вдачею.

Отець Ковалишин належить до наймолодших наших священиків, так своїм віком як і своїм служінням в Церкві. По висвяченні на священика під час 8-го Собору, був призначений парохом в Сенді Лейк, Ман. Там вислужив чотири роки, зміцнив громаду та в значній мірі, причинився до збудування гарної церкви. Року 1944-го був назначений військовим капеляном, і на тім стано вищі перебув два роки в східній Канаді. Цього року назначено його парохом в Саскатуні, де також чекає на нього будова нової церкви.

Всеч. о. Т. Ковалишин

В особі своєї дружини, передше панна Анна Біловус, о. Ковалишин має щиру і вірну поміч та заохоту в своїй праці. Мають двоє милих діточок - Лесю і Дениса.

"Каменярі" вітають свого капеляна о. Ковалишина в Саскатуні, і з щирого серця бажають йому та його семї доброго здоровля і завзятої витривалості на церковній ниві.

РІЗНІ ЗАІНТЕРЕСУВАННЯ

Михайло Гуменюк по фаху - музик. Та його зацікавлення і активність сягають далеко поза межі самої музики. Він належить до тих людей, що не можуть сидіти тихо, загнувши руки.

Приїхавши до Канади малим хлопцем, він ходив до школи у Винипеґу та заразом вчився музики, до котрої мав спеціяльне замилування. Кажуть що був наймолодшим басом в хорі "Боян" та в хорі при Соборі в Винипеґу. Був учителем Рідних Шкіл, музики та дириґентом в різних містах західної Канади, а 1941-го року був покликаний Інститутом та централею Сус до Саскатуну. Тут одружився з активною Сумківкою - Марусею Лесничук 1942-го року. Мають маленького синка - Дениса.

Михайло Гуменюк

В Саскатуні взявся щиро до орґанізаційної праці. Зорґанізував і вивчив церковний хор, відновив Сумк, приготовляє концертові програми на сцені і для передачі через радіо, а попри те є вже другий рік Головою Церковної Громади, вчить хор в Інституті , веде музичне студіо і належить до симфонічної орхестри.

ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ І ЖУРНАЛІСТ

Мирослав Стечишин

Цього року припадають 25 літні роковини редакторської праці пана Мирослава Стечишина при нашому тижневику "Український Голос". Чверть століття пан Стечишин працював щиро й віддано для української справи, з якою ми всі є тісно звязані й якою ми всі так дуже дорожимо. Не демагогією годував він читачів "Українського Голосу". Не достроювався він до їх смаку, чи апетиту, не йшов він по лінії найменшого опору, а мужньо й відважно одкривав правду і отавав в обороні українського народу, його чести і слави.

Мирослав Стечишин родився в селі Глещаві, теребовельського повіту, 1884 р. В тих часах такі були політичні обставини в Галичині, що власти переслідували кожного свідомого українця. Тому то й пан Стечишин не міг скінчити ані гімназії, ані семинарії, бо в Галичині для нього, тоді молоденького студента, двері були замкнені й він на 18-ому року свого життя мусів покидати рідний край, родичів своїх і поїхав до Канади.

Про журналістичну працю пана Стечишина коротко скажемо таке: В 1908 році почав видавати місячник "Робучий Народ". Від 1913 - 1915 рр. редагував газету "Новини" в Едмонтоні. Пізніше редагував "Народну Волю" в Скрентон, Па. В останніх часах независимої України Головний Отаман С. Петлюра покликав пана Стечишина до Української Дипльоматичної Місії в Вашинґтоні, де він був секретарем до 1921 року.По розвязанню цеї укр. амбасади, пан Стечишин їздив до Тарнова до Головного Отамана, щоб здати звіт із діяльности амбасади. Коли вернувся до Канади, Адміністрація Українського Голосу покликала його на редактора, де він працює й до сьогодні.

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь, —
Свого не цурайтесь:
Бо хто матірь забуває,
Того Бог карає,
Чужі люде цураються,
В хату не пускають,
Свої діти, — як чужії,
І немає злому
На всій землі безконешній
Веселого дому.

Тарас Шевченко.

Хор під проводом п.Я.Бубанка,що виступав на концерті Укр.Школи 9-го серпня,1946 року. Хор зложений з курсантів У.Ш.,питомців Інституту та деяких громадян з Саскатуну.

Частина групи танцюристів на Курсі української Школи при Укр. Інституті ім. П. Мотиля в Саскатуні. В першім ряді по середині, інструктор п. В. Мошук з Торонто. Пятдесят танцюристів в пишних строях виступали на величавім концерті Укр. Школи.

ІНСТИТУТ

НЮТЕНА КОЛІДЖИЙТ

НОРМАЛ

БУДИНОК ХЕМІЇ

БУДИНОК ІНДЖЕНІРСТВА

КАНВОКИЙШАН ГАЛ

СЦЕНИ БУРСАЦЬКОГО ЖИТТЯ

І КУРКА З ДОМУ

ГЕЛОВІН

ГЕЛОВІН-ПО ЗАБАВІ СМАК ПРИБУВАЄ

МРІЇ, МРІЇ...

НА ЗАБАВІ

ХТО Б УГАДАВ

ОЙ КАЗАЛА МЕНІ МАТИ...

Ой казала мені мати
Пильно учитися,
На бурсаки молодії
Не дивитися.
Ой мамо,мамо,мамо,
Не дивитися.

Цілий тиждень йду до школи,
Знання набираю,
І на співи і на збори
І ще вишиваю.
Ой мамо,мамо,мамо,
І ще вишиваю.

У неділю ранесенько
Я до церкви іду,
У неділю по обіді
Ще і танки беру.
Ой мамо,мамо,мамо,
Ще і танки беру.

Ой хороший той інструктор
Що ті танки учить,
Як поглянемо на нього,
То нам серце щемить.
Ой мамо,мамо,мамо,
То нам серце щемить.

Нераз пильно я учуся
Аж над книжкою засну,
Але прийде та пятниця
Таки кіна не мину.
Ой мамо,мамо,мамо,
Таки кіна не мину.

- Анна Гупан -

Можна співати на арію "Ой казала мені мати, тай наказувала".

В їдальні.

- До кухні, пане Ґудуцан, до кухні !

Кухарка і її помічниці в кухні - заскочені несподівано нашим фотографістом.

SUCCESS

SECRETARIAL COLLEGE

and

School of Accounting

Saskatoon, Canada

THE BUSINESS EDUCATORS' ASSN. OF CANADA BEA AFFILIATED SCHOOL

sends the Season's Greetings and Congratulations on your excellent Year Book.

WE OFFER:

- Larger instruction staff, carefully chosen from the University of Saskatchewan, University of Manitoba, Calgary and Peterborough Normal Schools.
- Wider choice of courses.
- The Diploma of the Business Educators' Association of Canada, for 50 years the symbol of superior training.
- An enviable record in placing more graduates in better positions.
- Social and recreational benefits of a larger college.
- BEST POSSIBLE TRAINING IN THE SHORTEST POSSIBLE TIME.

L. F. FURSE

Kempthorne Blk. Principal **Phone 6333**

DR. M. H. BOYKOWICH

DENTAL SURGEON

EVENINGS BY APPOINTMENT

403 Canada Building — Saskatoon, Sask.

PHONES

Office 4774 — Residence 91669

KYLE, FERGUSON & HNATYSHYN

Barristers, Solicitors, Notaries, Etc.

GEORGE A. FERGUSON — DAVID C. KYLE

JOHN HNATYSHYN, B.A., L.L.B.

Phone 4261

214 Priel Bldg., 21st St. East — Saskatoon, Sask.

TO ALL OUR FRIENDS WE EXTEND
SINCERE GREETINGS

Compliments of

Thams Studio

Phone 6631

Heintzman Hall, 2nd Avenue — Saskatoon, Sask.

SEASON'S GREETINGS

TO ALL CLIENTS AND FRIENDS

DR. G. E. DRAGAN

601 Canada Building — Phone 3293

Saskatoon, Saskatchewan

It Pays To Advertise . . .

★ Your advertising staff spent considerable time in soliciting ads from the business firms and professionalists of Saskatoon. Some of these had been inserting ads in our Year Book before — some had not been contacted in this matter.

We are very pleased to be able to present quite a number of new advertisers. On behalf of the old and new subscribers may we suggest that when you do shop, be sure to patronize those who have advertised in our Year Book.

With Compliments of

New
Broadway Theatre

In Nutana

PHONE 97075

"All the Fine Pictures Will Come to the Broadway"

WAIT FOR THEM!

BROTHERS BAKERY

912-20th Street West — Saskatoon, Sask.

WE BAKE . . .

WHITE, BROWN AND RYE BREAD
BUNS, CAKES AND PASTRY

PHONE 7366 — Nestor Wiwchar, Proprietor

OUR GRADUATES

succeed in the

Dominion Civil Service

Saskatchewan Public Service

and in Municipal and General Business Offices everywhere in Canada.

FOR INFORMATION write, telephone or call

SCOTT BUSINESS COLLEGE LTD.

W. J. G. SCOTT, B.A., Principal

118-2nd Avenue North **Saskatoon, Sask.**

FYFE'S DRUG STORE

Drugs — Prescriptions — Toiletries — Medical Supplies
Soda Fountain — Confectionery
Magazines

The friendly store closest to the P. MOHYLA INSTITUTE.

906 Victoria Avenue **Phone 91225**

PHONE 7258 **CITY TAXI** PHONE 7258

Prompt and Courteous **Day and Night**
City and Country Service

Owners and Operators
F. J. HAWRISH and P. STOKALKO

420-20th Street West Saskatoon, Sask.

New Red Robin Cafe

★ MEALS AND LUNCHES
★ ICE CREAM
★ FRESH FRUIT IN SEASON
★ MAGAZINES AND CIGARETTES

Broadway Avenue **Phone 91201**

Obe's Confectionery

Fruit, Pastry, Ice Cream and Drinks
School Supplies Magazines

WE APPRECIATE YOUR PATRONAGE

910 Victoria Avenue **Saskatoon, Sask.**

SHOP WITH CONFIDENCE

at

The **BAY**

Saskatoon's Friendly Store

Hudson's Bay Company.

INCORPORATED 2ND MAY 1670

J. W. STECHISHIN, B.A., L.L.B.

Barrister, Solicitor and Notary Public

413 Canada Building, Saskatoon, Sask.

Office 2110 PHONES Residence 98196

Season's Greetings from

British Coal & Wood Co.

for all your FUEL SUPPLIES

101 Pacific Avenue North
Saskatoon, Sask.

PHONE 7622
N. Rak, Proprietor

With Compliments of

Parisian Dye Works

Cleaning • Pressing • Repairing

321 Avenue F South

Phone 4474

UKRAINIAN BOOK STORE

For all your
School Supplies, Stationery and Musical Instruments
at reasonable prices.

229-20th Street West
Saskatoon, Sask.

Phone 6072
P. Tkachuk, Proprietor

THE EMPIRE MEAT CO. LTD.

WHOLESALE AND RETAIL

Manufacturers of the famous
Peerless Pork Sausages, Weiners, Bologna, Liver Sausage, Polish Sausage, Bacon, Hams, etc.

Phones 2733 - 3995

330-2nd Avenue South Saskatoon, Sask.

GREETINGS from

PURITY DAIRY Limited

"Safe Dairy Products"

733 Broadway Ave. Phone 5551
Saskatoon, Sask.

Genuine Frigidaire . . .

Electric Refrigerators and Stoves
when available.

SASKATOON HARDWARE CO. Ltd.

2nd Avenue, Saskatoon

If ROSE Cleaned It . . . It's C-L-E-A-N

spells satisfaction.

DIAL 6108

We Call and Deliver

Arthur Rose LIMITED
CLEANERS · LAUNDERERS · FURRIERS

Compliments of

Midwest Litho Ltd.

Vancouver — Saskatoon

Western Canada's Leading

★ Lithographers
★ Printers
★ Bookbinders
★ Stationers

Autographs

THF. M. HRUSHEVSKY
Edmonton, Alberta.
UKRAINIAN INSTITUTE

КАМЕНЯРІ

30-ий ювілейний рік
1947-48

St. John's Institute Library
11024 - 82nd AVENUE
EDMONTON, ALBERTA.

Printed in Canada by Midwest Litho Ltd., Saskatoon

КАМЕНЯРІ

30-ий ювілейний
рік
1947-48

Присвячуємо цей річник своїм родичам. За їх старанням Інститут і все, що він представляє, стало нам можливим.

Студенти Інституту ім. П. Могили,

Саскатун, Саск.

— ЗМІСТ —

"Каменярі" ..... стор. 7
Вартість освіти з погляду канадійської єдности ..... стор. 8
Підсумки діяльности Студентського Товариства "Каменярі" ..... стор. 10
Наш побут в Інституті ..... стор. 13
Поведінка вихованих ..... стор. 14
Духовний визволитель ..... стор. 16
Сила традиції в розвитку молоді ..... стор. 20
Відзнака. — Весна ..... стор. 22
Наші Студенти ..... стор. 23
Наші абсольвенти ..... стор. 35
У вічную память ..... стор. 38
Тридцятилітній Ювілей ..... стор. 39
У переході життя ..... стор. 40
Іспит поколінь ..... стор. 41
Задержуйте своє рідне ..... стор. 44
І хай буде пісня ..... стор. 45
Слово дітей до батьків і матерів ..... стор. 46
Культурні обовязки канадійців українського походження ..... стор. 50
Поширюймо правду про українців ..... стор. 53
Весільні дзвони ..... стор. 55
Спогади ..... стор. 58
Я тобі покажу! ..... стор. 59
Могилянки ..... стор. 62
Про дебати ..... стор. 63
Наша кантина ..... стор. 64
Дещо з спортового світу ..... стор. 66
Про степендії ..... стор. 67
Наш геній Гудима ..... стор. 68
"Дифтонг" ..... стор. 69
Дивний сон ..... стор. 71
Пригода носа. — "Фиш сторіз" ..... стор. 73
Бурсацькі вводини. — Шелест паперу ..... стор. 74
Наші танцюристи ..... стор. 76
Спис Студентів ..... стор. 77
Статут Студентського Кружка ..... стор. 80

Іван Франко.

КАМЕНЯРІ.

(Уривки)

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
Безмірна, та пуста і дика площина,
І я прикований ланцом залізним стою
Під височенною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.

У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам з гори як грім гремить:
"Лупайте цю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносіть і труд і спрагу й голод,
Бо вам призначено скалу оцю розбить."

І всі ми вірили, що своїми руками
Розіб'ємо скалу, роздробимо граніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.

Оттак ми всі йдемо в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках.

Вартість Освіти з Погляду Канадійської Єдности

Перший ряд — сидять зліва до права: Олекса Гупка, редактор; Маруся Ткачик; Проф. Н. Григоріїв.
Другий ряд: Мирослав Гавриш; Митро Голуцан; Николай Лабюк.

Поведінка людини дуже злучена з бажанням задовольнити основні життьові потреби. Ті способи, яких вживається для задоволення потреб, у великій мірі рішають, чи поведінка є соціяльно пристойною чи ганебною. Щоб життя було пристойним, мало задовольняти самі фізичні потреби, бо теперішнє громадське життя вимагає вищих здібностей, які дає тільки освіта. З цього погляду вартість освіти близько звязана з рівнем задоволення нею життьових потреб. Тому оцінка освіти залежить від особи.

Кажуть, що теперішня освіта обмежує розвиток молоді; не дає нагоди здійснювати свої індивідуальні мрії. Багато, мовляв, того, що дається в школах, не вяжеться з життям. Нащо, мовляв, потрібна нам історія, література і т. п., коли вони не мають жадної практичної вартости в щоденному житті?

Така оцінка освіти цілком безпідставна. Вона є наслідком того, що ми кладемо завеликий натиск на матеріяльні багацтва, гроші і т. п., як головні засоби життьового успіху.

Правда, людина мусить задовольняти головні матеріяльні потреби, щоб мати змогу виконувати свої вищі обовязки, але

цього не вистарчає для теперішнього модерного життя. Коли студент скінчить студії таких предметів, як історія й література, то це збільшить його можливости ширше задовольнити свої потреби і дасть йому змогу лекше й краще висловлювати свої думки, говорити до публики; поширить світознання; розгорне його світогляд. Він ширше скористає з освітних засобів, які має "світ книжок".

Коли ж так, то як нам поліпшувати свою освіту?

З наведеного ясно, що треба використовувати всі можливі нагоди поширення ріжного знання, бо тільки цим способом можна поліпшити життя Канади, зробити Канаду кращою.

Щоб Канада була кращою, її треба сконсолідувати, звести до купи всі творчі сили, а для консолідації потрібно однакове знання, однакове розуміння, однакові способи діяння.

В цей час, коли наша країна пристосовується до світової економії розбурханого світу, нам треба особливо подумати над проблемами освіти. Що й для чого? Чи тільки технічні знання чи потрібне й знання людської душі, туманізму?

Щоб майбутня ера миру була сталим добробутом, суспільним поступом, треба людей з ширшим світоглядом, а це дає не лише технічна, а й гуманітарна наука. В цей час не так важно знати, як зробити машину, а як її продати, а продаж потрібує знання суспільних наук. Суспільний зріст Канади залежить від світогляду. Що ширший світогляд, то більше можливостей добробуту. Такий світогляд вимагає широкої толеранції людей ріжного походження, віри, економічного стану і т. п., бо тільки це усуне суперечности й поможе обєднанню канадійського суспільства.

Ідеалізм та плекання солідарности, єдности, стають головною ціллю освіти.

Завдання освіти в Канаді є виплекати таке громадянство, яке би створило умове світання нового й кращого дня. Тільки освіта здібна підняти рівень життя канадійців, зробити їх більш звинними споживачами й більш чинними вирібниками ріжного добра. Тільки освіта може зробити їх заможніщими, більше задоволеними, веселіщими. Там же де добробут, там і єдність, а де біда, там розбрат, сварка, боротьба за "шмат гнилої ковбаси".

Раз для єдности треба освічених, знаючих, уміючих людей, то хто бажає єдности, мусить дбати про освіту. Не лише учителі, а всі громадяни, всі канадійці. Ніхто не сміє ухилятися від цього обовязку, від одвічальности за піднесення й розвиток канадійського світогляду й добробуту. Освіта кожної хвилини збільшує можливости єдности, а єдність — можливости добробуту. Про це всі маємо дбати, коли хочемо кращої Канади!

— Редакція.

Підсумки Діяльности Студентського Товариства "Каменярі"

Д. Добровольський
Голова Каменярів 1947

Надзвичайно приємно витати на Ювилейному Зїзді Інституту ім. П. Могили таку велику скількість теперішних і бувших членів студентського товариства "Каменярі".

Коли гляну по салі, то бачу перед собою не просто гостей, а основателів і многолітних діячів сего товариства; "бурсаків", що раніш вели провід серед молоді славного Інституту; а тепер прикладають свій досвід в громадському житті Канади, в ріжних її закутках.

Ми, теперішні бурсаки, члени т-ва "Каменярі", радіємо, що Ви не пожалували часу й труду та завитали на цей Зїзд, щоб поділитися думками. Особливо приємно бачити серед Вас основоположника нашої організації і першого її голову — о. С. Савчука.

Нашим обовязком було би підвести підсумки тридцятилітньої праці і нашого студентського товариства, але вона така велика і ріжноманітна, що сумлінний звіт про неї забрав би забагато часу. Тому ми обмежимось лише на деяких провідних засадах і обставинах, що сприяли або перешкоджали чи перешкоджають її розвитку.

Основоположники нашого товариства, як і Інституту та інших організацій, що вийшли з того лона, поклали в основу свого життя й праці три засаді: самостійність, самопошану, й самодіяльність.

Ці три засаді найбільше сприяли й помогли в розвитку діяльности "Каменярів". Самостійно, не чекаючи й не шукаючи помочі збоку, з пошаною до своєї праці і поводячись так, щоби другі шанували; виявляючи найширше власну ініціятиву та здійснюючи її власною силою, лупало наше товариство ту скалу темноти, яку заповів роздробити один з найбільших геніїв нашого народу — Іван Франко.

Лупало скалу темноти й прорубувало вікна освіти для цілої низки молодих поколінь.

З огляду на це, можна було би думати, що наше товариство має історію постійного поступу, розвитку й розквіту. Та в дійсности не так. Коли приглянемось до його історії, то побачимо, що деколи цей кружок розвивався, а деколи занепадав.

Справа залежала не тільки від засад, але й від складу членства. Найкращі засади нічого не поможуть, коли нема таких людей, що ті засади здійснювали би, уводили в життя.

Багато залежало на тому, які студентські сили входили в склад "Каменярів" — активні чи пасивні, виховані в українських традиціях чи ні, добре знайомі з українською мовою, культурою чи ні і, т п. Залежало від того чи уряд "Каменярів" був активний, ініціятивний чи ні, а головне — чи студентська маса була активною, діяльною, бо коли вона пасивна, то жаден уряд невсилі сам нічого зробити.

Залежало також від загальних обставин, в яких жило українське громадянство в Канаді, від його потреб, можливостий і здібностий.

Спершу в Інституті перебували такі студенти, які вже мали досить життєвого досвіду, побували учителями, працівниками на ріжних підприємствах. Не мало було й таких, які первістну, а то й середну освіту здобули в старому краю. Вони добре знали не тільки українську мову, історію, письменство, а й тогочасні громадсько-політичні та господарські відносини. Були свідомі національно й соціяльно. Це впливало на решту тутешніх молодих студентів.

Та з року в рік кількість таких студентів меншала, а збільшувалося число молодших, роджених і вихованих тут.

Вони прибували до Інституту, щоб здобути тут українське виховання. Вони не приносили його до Інституту, а приходили сюди за ним. Отже прибутки української культурности зменшувались, а видатки збільшувались. Молодь потребувала й жадала українського знання, прикладу, взірця, поучення, виховання, прищіплення українських звичок, а таких студентів, від яких того можна було дістати, все меншало. Навіть учительські сили меншали, бо попередні досвідчені учителі кінчали школи й розходилися з Інституту.

Тому труднощі українського виховання, а в тім числі й труднощі виховавчої праці "Каменярів" збільшувались. Основоположники "Каменярів" розходилися, часто навіть не залишаючи по собі матеріялів свого досвіду, по яких могли би вчитися наступні покоління. Не залишали, бо їм і в голову не приходило, що такі "прості річі" (для них прості) й зрозумілі, а для вихованого тут покоління цілком невідомі — можуть бути комусь цікавими. В наш час до Інституту прибувають часто хлопці й дівчата, що не вміють по українськи ні читати, ні писати. Мало навіть говорять, бо вони виросли вже в нових умовах, де не могли чути української мови. Дехто чув її лише дома а дехто й того не чув. Вони хотілиби навчитися в Інституті хоч трохи говорити, читати й писати. Ця наука поруч

в наукою в урядовій школі одбирає багато часу. І студент замість віддатися праці в товаристві, мусить витрачати час на вивчення того, що колишні студенти мали з дому.

Та незважаючи на це, "Каменярі" робили свою роботу й роблять. Лупають скалу й виховують "Каменярів" громадського життя. Скрізь по Канаді ви маєте змогу побачити їх працю, а особливо в провінції Саскачеван, звідки вони за останні роки розходяться не лише в Альберту й Манітобу, а й в Онтеріо та Квебек. Ви побачите їх по всіх закутках Канади, де тільки є українське населення. Скрізь вони серед активнішого громадянства, помагають в усіх громадських справах — культурних, релігійних, господарських, політичних. Визначаються вони не лише, як добрі українці, але й як патріотичні канадійці. І цей патріотизм у них не штучний, а природний, бо походить з любови до того краю, де вони родилися і виховалися, де їх батьки й старші брати здобули найкращі умови існування; здобули свободу й можливости своєю вільною працею підносити добробут, матеріяльну й духовну культуру.

Наша організація мала й має ціль поширити знання й світогляд молодих поколінь та підготовити до громадської праці в ріжних умовах життя. І це завдання вона виконує в міру сил і можливостий.

Часом ширше, часом вужче, але ніколи не відступає від праці. Лупала й лупає скалу темноти. В Інституті ми маємо нагоду робити це невпинно, бо тут ми пізнаємо один одного і довідуємося про невичерпані скарби української культури, її діячів, досвід і поради на ріжні випадки життя. Додаючи це до того, що здобуваємо у урядових школах, маємо змогу ширше глянути на світ і лекше переборювати його труднощі. Додаючи здобутки української культури до канадійської, збогачуємо себе й усе канадійське громадянство без огляду на походження. Помагаємо Канаді швидше й лекше ступати вперед.

Бажаючи й надалі в міру сил продовжувати цю користну громадську працю, ми ставимо завданням "Каменярів":

1 — Затримувати й розвивати товариську солідарність,

2 — помагати один другому і всьому громадянству в щоденних змаганнях до поліпшення життя;

3 — виховувати молоде покоління й дальше на засадах самодіяльности, християнської моралі, канадійського патріотизму, вірности демократії й любови до української культури, як культури батьків і джерела засобів, які помагають поступові всього людства.

Не той є "канадійським патріотом", який знає тільки канадійську мову, а той, який знає багато ріжних мов і культур, за допомогою яких помагає Канаді поступати вперед культурно, господарськи та політично.

Цим шляхом ідемо і кличемо всіх, хто був, є, й буде в нашім товаристві: Подаймо спільно руки! "Нехай ні жар, ні холод не спинить нас! Розібємо скалу, роздробимо граніт!"

Наш Побут в Інституті

М. Николайчук
Голова Каменярів 1948

Я вважаю що найбільша користь з нашого побуту в Інституті є користь з студентського кружка "Каменярі". Ціль кружка "Каменярі" є дати студентам нагоду брати участь у ріжних його діяльностях. Тут ми маємо нагоду брати участь у промовах і дебатах, а головно як поводитися в товариським життю.

Тут ми маємо нагоду розпізнати минулість нашого народа й оцінити працю й діяльність славних діячів як також познайомитися з українськими думками. Коли ми пізнаємо що є наше, й нашу традицію то ми всі будемо ліпшими Канадійцями, як також добрими українцями.

Всі ці нагоди є перед нами в Інституті, але до якої міри ми скористаємо з цих нагод буде залежати від нас самих. Коли будемо мати зацікавлення, тоді користь буде певна.

На закінчення, я вважаю, що найбільший зиск з нашого побуту в Інституті буде те приятельство та контакти, які ми навяжемо за той час. Бо де би ми не пішли, ми все стрінемося і наші думки безперервно полинуть в сторону нашої "Альма мейтер".

Ідуть потягом хлопець і старий чоловік. Потяг їде шістьдесять миль на годину. Переїзджають вони степ а хлопець каже:

— На степу котрий ми тепер минули є чотири тисячі, шість сот, вісімдесять двоє штук худоби.

Чоловік (здивовано): — То є мій степ і моя худоба. Яким способом ти міг їх так точно порахувати, як потяг їде шістьдесять миль на годину?

Хлопець (гордо): — Легко! Я порахував всі їх ноги, і поділив на чотири.

Подав Віктор Бойчук.

Поведінка Вихованих

о. Т. Ковалишин
Ректор і Капелян

Головна ціль в вихованню є витворення характеру. Для цього існують інституції, звичаї, правила. Піднести характер до найвищого ступня є головна ціль людини. Для цього ми ходимо до шкіл, побираємо науки. Це є приготовлення себе до всіх тих років, що мають прийти.

Хотяй ми покінчимо школи, все залежить від того, як ми поставимось або відгукнемось до того, що світ має для нас. В цім грають ролю не факти, які ми знаємо; не результат, який осягнемо, але наше відношення до фактів, наша поведінка. Вона показує нашу дозрілість чи недозрілість, задоволення чи незадоволення, вартість чи невартість. Виховання розумного відношення до світу, відповідної поведінки є головним завданням шкіл, бо це рішає в справі витворення характеру.

Якою ж та поведінка має бути?

"Не добре людині самітною бути" — сказав сам Бог. А великий грецький філософ старих часів Аристотель ствердив, що "людина є громадське створіння". Ніякий чоловік не живе самотою, а все в громаді. Тому, що стається одній людині, те відчувають і другі члени громади. Любимо це чи ні, а живемо в сусідстві інших людей, цілою громадою. Тому наша поведінка в громаді має мати на увазі всіх людей. Творець світу так склав життя, що ми маємо доми, в яких купчаться наші родини; маємо громади, в яких живуть наші родини; маємо нації, що охоплюють громади, і маємо світ, який охоплює всі нації.

Наша поведінка в такій ситуації є дуже важною справою. Коли ми вкинені в сусідство з людьми отаких ріжних суспільних скупчень, то дуже важно, чи наше відношення до них виробляє нам приятелів чи ворогів. Наша доля і доля громади та навіть всього світу залежна від цього. Як би позволилось кожній особі, кожній групі жити лише для себе й боротися з другими за особисті чи гурткові користи, то життя опинилося б у великім клопоті. Навпаки, коли кожен живе для других, для людства, для добра всіх, тоді світ стоїть веселіще і дорібок

всіх збільшується. Добре виховання полягає в тім, щоб привчити людину жити не лише для себе, а й для суспільства. Її вихованність дає їй змогу "жити в життю других", як сказав Віктор Гюго. Головна властивість, яка відріжняє нас від звірят, це здібність увійти в життя й використати досвід інших. В такий спосіб ми примножуємо власний досвід.

Святе письмо дає нам в цім напрямку добре правило: "Роби другим так, як би ти хотів, щоб тобі робили".

Не можна не згодитися, що таке життя є життям вищого ступіння.

Для того найголовніщим завданням людини є "вибрати себе з себе" і створити те, що є спільним для всіх людей, громадським. Коли наука нам цього не дасть, то всі дипломи й "учені степені" безвартністні. Горе тому, хто вийде із школи егоїстом, амбіції якого звужені до його лише особи, а не розходяться в життя других.

Від темпераменту залежить форма поведінки вихованних людей. Декотрі вихованні люди стараються бути до всього обективними, критичними. Сидять збоку й придивляються, як другі роблять. Подають поради, як треба робити, але сами в працю не втручаються. Таку поведінку називають академічною. Вона не зла, навіть користна, але "мертва".

Люди з більшим темпераментом живуть разом з усім людським оточенням, приймають до серця його болі, жалі, згуби, помилки і т. п. Вони борються разом з усім людством за здійснення мрій, надій, вартостей життя; виконують наміри Божої й людської сили створити нове, досконаліще життя.

Треті визначаються скромністю. Маючи найбільші багатства знання, вони знають, що силою милим не будеш. Знають, що богатство, радість, похвальне життя не приходять з наказу, а тільки з охоти, заінтересування, любови. Мало сказати "Світ мені винен це. Я дістану своє, поки це можливо". Треба брати під увагу й обставини та інтереси інших. Не все той має краще життя, що вимагає. Життя скромних повніще. Не кажу, що вони мають великі посілости, але мають більше того, що робить життя ріжноманітним і задовольняючим: воно повне приятелів, веселости, спокою.

Тому, я бажаю молоді, яка побірає науки, щоб вона не забувала, що головне в науці не знання, а виховання; щоб училася іти в світ і находити собі місце серед життя других: щоб була посланцем доброї волі, кооперації й тішилася, любувалася служенням іншим. В такий спосіб вона здобуде признання інших, а це зробить її життя повніщим.

* * * *

Духовний Визволитель

(З нагоди 300-ліття із дня смерти П. Могили)

Герої-творці людського добробуту, матеріяльного й духовного. Добробут здобувається двома способами — 1, культури: тобто, власної праці; та 2, завоювання. Через те є два типи героїв: культурні й військові.

Проф. Н. Григорів
~~Духовний визволитель~~

В старі часи, коли народи були малокультурні, добробут здобувався переважно завоюванням. Тому найбільше величалися військові герої. Людський поступ показав, що культура приносить більше добробуту, ніж війни. Тому в наш час збільшується пошана до героїв культури.

В українському суспільстві досить знають про військових героїв, починаючи від завойовника Святослава, але дуже мало знають про тих, чиїми зусиллями створено й збережено ті наукові, мистецькі та інші культурні скарби, якими звязано, виховано й переховано на протязі сотні літ український народ, як самостійну етнографічну одиницю.

Мало знають навіть про такого велетня української культури, як П. Могила, патрон Українського Інституту в Саскатуні.

Б. Хмельницький визволив український народ з польської неволі на кілька літ, а П. Могила визволив його з духовної неволі від поляків, німців, москалів та інших народів світу на тисячі літ, бо поміг йому 1 — створити свій сласний світогляд, який зробив його духовно незалежним від інших народів; 2 — заснував і розбудував фабрику власної духовної зброї у формі самостійного українського шкільництва, та 3 — започаткував виховання власного громадського проводу.

П. Могила поставив український народ на власний грунт самостійности і дав йому в руки засоби самооборони й самопоступу; тоб то: поміг йому сформуватися в самобутню культурно-національну одиницю.

Зробив він це не з національного егоїзму, бо сам був не

українцем. Лише з вселюдського гуманізму: з любови до людини, до вічної правди.

П. Могила з походження молдавин. Родився р. 1597 в родині молдавського господаря (князя), а виростав під впливом ріжних культур, а в тім числі й української, бо при дворах молдавських господарів уживали української мови, звичаїв і т. п. Господарі часто женилися на українках і віддавали сестер та дочок за українців. Вищу ж освіту П. Могила здобув у Парижі.

В той час світ хвилювався боротьбою католицтва з протестантством та навалою турків на Европу. Молодий і здібний П. Могила швидко опинився в польській армії, що воювала проти турків. Там він зустрівся знов з українцями, що під проводом П. Конашевича-Сагайдачного помогали полякам одбивати турків.

В бою під Хотином р. 1621, коли турки були розгромлені українськими козаками, 24-літній П. Могила визначився, як здібний офіцер. Військова карьєра однак не привабила його. Вже року 1625 став він чернцем у Києво-Печерській Лаврі.

Висока освіта та великий досвід здобутий життям між ріжними національностями, працьовитість та завзятість в боротьбі за правду спричинилися до того, що року 1627 він був обраний архимандритом (настоятелем) Лаври, а року 1633 — митрополитом Української Православної Церкви.

П. Могила, подібно, як Г. Лойола, зневірившися в військовім засобі здобування людського добробуту, взявся за зброю культурну. Ріжниця лиш в тім, що Лойола і в культурну працю вклав військову традицію диктатури та оправдання усіх засобів доброю цілею, а П. Могила став на грунт християнської чистоти й громадськости, народоправства.

Розглядаючись за способами вищого служення християнським ідеалам свободи, рівности й братерства, П. Могила почав працювати, щоб всі народи були рівні, вільні й забезпечені. Бачивши перед собою поневолений і визискуваний український народ, П. Могила, як правдивий християнин, віддав свої сили, щоб визволити його з неволі духовної, бо знав, що свобода й духовна самостійність провадить до свободи й самостійности державної.

П. Могила усвідомив, що вільним може бути тільки той народ, який має власний самостійний погляд на світ, власну культуру та засоби її розмноження й удосконалення а також власний громадський провід.

Головною властивістю, яка розріжняє народи, є культура, а серед культурних надбань — віра, релігія. В час переслідування української культури польською владою, найвиразніщою національною ознакою українців були мова й церква.

Зберігти мову й церкву — означало зберігти український народ, як окрему самостійну націю.

Для цього П. Могила взявся творити самостійний релігійний світогляд, шкільництво та видавництво книжок.

Він написав і видав цілу низку праць, в яких ростлумачив зміст православного християнства, яке відріжнялось і від католицтва і протестанства. Серед тих книжок головні: "Церковна Енциклопедія Православія", "Православне ісповідання", "Антологія", "Требник", "Лідос або камень в пращі істини" та інші.

Ці писання обґрунтував він цітатами з праць дотогочасних світових учених і письменників, як Аристотель, Гомер, Софокл, Демостен, Архимед, Цицерон, Марко Аврелій та інші. Вони повні любови до України, як "отчизни милої", "отчизни коханої", і яскраво відмежовують українську православну віру, як віру національну, не тільки від католицтва та протестанства, але й від православія інших народів, як греки, москалі, румуни і т. п. До сего часу вони є основою самостійности українського православія, а разом з тим і самостійности українського національного світогляду.

Для виховання народу в цім світогляді П. Могила розбудував тогочасне шкільництво на Україні. Маючи великий досвід з життя ріжних народів та боротьби католицтва з протестанством, П. Могила, як і Лойола розумів вагу інтернаціональної мови в освіті, якою тоді була латинь. Він організував при Лаврі школу латинською мовою, щоб вихованці її мали змогу читати писання своїх противників і спростовувати їх в світовій мові. Року 1632 П. Могила злучив цю школу з старою братською школою на Подолі в Київі, а з р. 1634 обернув її в ту знамениту Академію, яка довгий час була головним огнищем вищої освіти не лише для України, а й Московщини та Балканів. Перший московський учений Михайло Васильович Ломоносов вищу освіту здобув у тій академії. З тієї ж академії повиходили знамениті радники московських царів та вихователі їх дітей, як наприклад: Теофан Прокопович — радник царя Петра І, та А. Самборський вихователь царевичів Константина й Олександра Павловичів, з яких Олександер був потім московським царем.

П. Могила влаштував Академію не лише для вивчення потрібних наук, а й для виховання громадських провідників, які би показували взірець кращого життя.

Студенти Академії гуртувалися в "конґреґації" (громади), в яких привчалися до громадського співжиття на засадах людяности: свободи, рівности й братерства. Кожний новоприйнятий член студентської конґреґації мусів присягнути в церкві на хресті, та євангелії, що своєю поведінкою буде високо тримати прапор школи, боронити її та помагати їй протягом всього свого життя. Коли студент кінчав школу, то давав публичну присягу в соборі св. Софії, що де би він не був, а все буде помагати Академії.

В "конґреґаціях" провадилася велика культурна праця, способом самоосвіти й самодіяльности. Студенти писали літописи, вірші, драми, вертепи, колядки і т. п., а в вільний від науки

час розходилися по околицях, уряджали там концерти, представлення або просто співали "канти", коляди, і т. п.

Здібніших студентів Академія висилала по скінчені науки на удосконалення за кордон, в чужі школи, особливо протестантські. Згаданий Теофан Прокопович доучувався в Лютеранській Академії.

Вплив Академії розійшовся й по за Україну. На Україні ж були утворені її філії в Гощі, Винниці та по інших містах.

Хоч згодом московський уряд обернув Академію в московську школу, то все ж таки треба признати, що до того часу вона була розсадником української національної свідомости і навіть під московською деспотією зберігла чимало національних властивостей.

Через 270 літ по смерті П. Могили ідеали, яким він служив, піднесені були в Канаді: року 1917 в Саскатуні засновано Інститут його імени з його цілями: зберігти самостійний світогляд, зберігти свою культуру.

В Інституті, як і в Академії, створилося студентське товариство, яке прибрало назву "Каменярі". Його мета та сама, що й "конґреґацій": виховати власний громадський провід. Засади його діяльности — самостійність, самодіяльність, самопошана.

Молодий, енергійний, сміливий і завзятий П. Могила створив огнище культури, яке врятувало Україну від загину. Завданням молоді в Інституті, духовних нащадків П. Могили, є плекати добрі властивости української культури в Канаді, щоб за їх допомогою піднести власний добробут, збагатити культурний стан всієї Канади і помогти Україні.

ЗАГАДКА

За розвязання цеї загадки редакція призначує нагороду, а зглядно три нагороди. І так, перша нагорода, тикет до котрого небудь кінотеатру, на котру небудь неділю найблищого місяця; друга нагорода, тікет на цілий літний сезон на скейтінґ рінк; третя нагорода, котрий небудь із Тольових наймодернійших літаків. До розвязки загадки треба долучити 50 центів на покриття всяких коштів.

Проблема:

Молодий жених взяв тисячу долярів приданого. Його платня виносила річно 1500 долярів. Кімната, яку вони замешкували коштувала 8 долярів місячно без світла і води. Фунт мяса волового коштував 13 центів, а тона вугля 6 долярів. Питання: Як завелика їх любов?

Розвязки надсилати просто до редакції найдальше до Великодня.

Сила Традиції в Розвитку Молоді

Від Дирекції:

Др. М. Бойкович
Голова Інституту

В житті кожного народу традиція є елементом поступу, підставою матеріяльного й культурного розвитку. Традиція, це підвалина творчости народу. Ті народи, що задержали свою традицію, залишилися життєздатними, сильні духом; а ті, що її втратили, занепали морально і, кінець-кінців, зістали стерті з лиця землі. І сліду по них не остало. А це тому що, знехтувавши свою традицію, вони рівночасно втратили грунт під ногами. Що більше, вони втратили своє основне значіння.

Традиція для розвитку народного духа, це те саме, що багата земля, що видає з себе корисні плоди. Без тої плодючої сили нічого не виросте ні на земній ниві, ні на ниві духової культури. Залишиться лише пустиня, серед якої нарід не житиме, а буде тільки животіти.

Що творить нарід сильним, значним в очах світа? Його минувшина. А минувшина складається з традиційних цінностей народа. Витворюючи ті цінности, нарід витворює і традицію, і в своїм часі передає її своїм нащадкам. А ті, користаючи з батьківського досвіду, що криється в традиції, продовжають працю своїх предків, збільшують і поширюють традицію, і передають її наступному поколінню. В тім постійнім переході традиції від одної генерації до другої, криється сила народного генія. Є вона в дійсности першорядним фактором поступу.

На тій основі витворюється також народний світогляд, народна свідомість, народна єдність. Ці три елєменти витворюють сильний національний характер. Чим глибша традиція, тим солідніший той характер.

Маючи на увазі цей факт, теперішне молоде покоління, а особливо студентство, повинно зрозуміти вагу традиції і задержати до неї повагу, бо в ній містяться наші духові й матеріяльні святощі. До традиції, що її нам передали наші батьки, ми мусимо відноситися з респектом, а не згірдливо, як це ми нераз завважуємо з боку наших молодших людей. Треба ж нам

мати підставу під ногами, підставу на якій будувати нашу майбутність, і будучність тих, що наступлять по нас. Певна річ, що приймаючи традицію від наших батьків, ми маємо право очистити її від кукілю й будяків. Це дозволене, бо не без гріха були наші предки, не без гріха будемо і ми.

Молодість, по більшій мірі, це буйність. І тому молоді люди повинні якнайбільше подбати про те, щоб в тій буйности не відректися цілковито від традиції нашої минувшости. Памятаймо, що ті, що відреклися її, зрадили свій нарід, зрадили і самих себе. Молодь мусить також старатися здержатися від всяких екстремів. Хапатися крайностей, це річ небезпечна. Теперішний світ тому в такім заколоті, що нема в ньому помірковаости. Панує в нім хаос крайностей, в яких відкидається традицію, яка одинока може здержати народи світа від шаленого розгону до краю катастрофи. Яскравий приклад маємо з совітської Росії, де провідники комунізму викинули традицію за борт і почали творити нове життя основане лише на теперішности, яка без минувшости нічого не представляє. Витворювати життя можливо лише на традиційній минувшости.

І наш Інститут ім. Петра Могили є оснований і збудований на сильних підвалинах традиції. А елементами тої традиції, це — свобідний дух нашого народу, наша батьківська віра, наша козацька завзятість, наша широка домократія. Ця традиція складається також з нашого народного мистецтва, з нашої милозвучної пісні, з нашої безсмертної поезії. На тих основах видвигнена ця Інституція. І ті, що її започаткували, і ті, що продовжали її працю, робили це лише на основі сильної життєдатної, української традиції, без якої наш Інститут не міг би був проіснувати вже поверх тридцять літ. Дай, Боже, щоб та традиція постійно оживляла наш поступ до кращої будучности.

Тут в Канаді молодше покоління поширило свій світогляд додатком англійської традиції. Є це відрадне явище серед української молоді, бо цей додаток значно збагатив її відношення до загальних справ. Мусимо памятати, що ми канадійці, і не лише приймати канадійську традицію, але і старатися її поширювати.

Для власного добра українська молодь повинна мати слідуючі точки постійно на увазі: — задержати традицію своїх батьків; на її підставі витворювати так українську як і загальну канадійську культурну традицію; вистерігатися крайностей, і на кожнім кроці старатися їх викорінювати; і вкінці памятати, що так як наші батьки були відвічальні супроти нас, так і ми тепер відвічальні супроти тих, що по нас наступлять. Стараймося витворити їм нашу традицію в повній її чистоті, яскравости і красі.

* * * *

ВІДЗНАКА

Гратуляції є на місці, а іменно нашому ректорові, о. Т. Ковалишинові. З нагоди Різдвяних Свят, Високопреосвященний Архиєпископ Мстислав надгородив його святим набедрєником — Духовним Мечем. Це є хвальна надгорода за діяльність між молодіжю й працею при церкві. Всі ми знаємо, що отець тяжко працює, й що він правдиво й вповні заслужив свою надгороду. Отцим, ми, Каменярі гратулюємо його, і бажаємо всіх успіхів у будучности.

* * * *

Весна

Встала й весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком покрила;
А на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю убрану весною,
В-ранці зострічають...
Рай тай годі! А для кого?
Для людей... А люди?
Не хотять на його й глянуть,
А глянуть — огудять.
Треба кровю домалювать,
Освітить пожаром;
Сонця мало, рясту мало
І багато хмари.
Тепла мало!... Люди, люди!
Коли то в вас буде
Того добра, що маєте?
Чудні, чудні, люди!

— Тарас Шевченко.

Наші Студенти

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): М. Гавриш; В. Ковбуз; Д. Гулуцан; Ю. Кульчиська; В. Скварчук.
Другий ряд: В. Біловус; В. Кіндрачук; В. Ференюк; Н. Федірко; В. Пилипчук; В. Гудима.
Третій ряд: О. Чорнейко; Б. Зіп; Л. Мекмилен; В. Кіндрачук; Ф. Кіщук; С. Кінащук; О. Березовський.

Мирослав Гавриш є один з наших старших бурсаків. В 1946 році, як він вернув ізза моря, то вписався на університет де побирає "комерс". Мирослав бере живу участь в бурсацькім життю. Минувшого року був головою Каменярів. Він колись занимався учительованням..... а тепер тільки інтересується одною учителькою.

Віра Ковбуз. Віра походить з Кадворт, Саск. Там вона перейшла свою школу і учащала до Нормал 1944-45 в Саскатуні. Учителювала два роки, а тепер вернулася продовжати науку на університеті. Віра виграє гарно на фортепяні і мріє колись писати музику. В бурсацькім життю вона дуже активна. Була писаркою Каменярів 1947 року. Лише один недостаток має — коби так рано не вставала.

Митро Гулуцан походить з Бюкенен, Саск. Спеціялізує психольогію на університеті. Недавно одружився з панною Василиною Григор, з Айлшем, Саск.

Юлія Кульчицька. Поважна наша Юлія тихенька, робітна, інтілігентна! Юлія походить з містечка Медов Лейк, де вона виросла і скінчила вищу школу. Учащає до університету 1-ий

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): О. Гупка; Л. Поліщук; Д. Добровольський; М. Ткачик; П. Федейко.
Другий ряд: Н. Лабюк; С. Франко; М. Охітва; Г. Ребчук; М. Николайчук; М. Олскшій; Ю. Петришин.
Третій ряд: Н. Гаврищ; Ф. Дуб; С. Клапоущак; В. Мантика; І. Наконий.

рік і бере "Артс". Думає учителювати, як скінчить всій курс. Желаємо її всяких успіхів на будуче.

Василь Скварчук. У кімнаті сорок-першій, перебуває ніхто інший як наш пан Василь Скварчук. Він походить з Бюкенан, про котре він часто гордо говорить. Василь тепер учащає до університету та бере курс в комерс. Він є активним членом Каменярів. Його амбіція — стати першим українським президентом "Бенк оф Кенеда".

Володимир Біловус родився в Етелберт, Ман. Публичну школу брав в Інсиньгир. Там багато не навчився, то вищу школу брав в Йорктон, Саск., де добре пописався. Цього року прибув до Інституту з Тафнел, Саск. Учащає до університету — перший рік "Артс". Амбіція — бути хемиком.

Василь Кіндрачук. Василь родився 1929-го року в околиці Ст. Джуліен, Саск. Публичну школу побирав в тій же околиці. Вищу школу докінчив в Бедфорд Ровд Каліджет. Цього року записався на курс "Артс енд Сайнс" при університеті. Кажуть хлопці, що Василь і його кучері повинні в скорім часі завдати комусь клопоту.

Володимир Ференюк. Володимир ходить в хмарах, — там повітря чистійше. Та й компетиції менше є. Але Торонто так далеко! Колись і Володимир доктором буде. Він так навчився крутити при "корлінг", що задумує брати курс кучерів — сайдлайн!

Никола Федірко є хлопець котрого варт знати. Ходить щиро до церкви, добре вчиться, приходить на час на сніданок і все приходить рано додому! Никола учителював два роки; тепер бере "Артс енд Сайнс" в університеті.

Василь Пилипчук. Василь походить з Микедо. Це його другий рік на університеті, де він бере злучений курс "Комерс" і "Артс". Це є його перший рік в нашій бурсі. Василь є добрий, працьовитий студент.

Володимир Гудима родом з Шіго, Саск. Він учителював пару років, а цього року записався на курс "Артс енд Сайнс" на університеті. Володимир хлопець тихої вдачі; мало говорить, та багато думає. Перед ним будучність усміхається!

Олег Чорнейко. Олег походить із Аран, Саск., і вже другий рік в Бурсі. В літі він троха над морем буває, бо записався до маринарки. Тепер він вже плянує як бути великим лікарем.

Богдан Зіп. Наш молодий економіст із Єлов Крік, добре все дебатує із Гулуцаном але каже, що Др. Бойкович не повинен бути в Бурсі по дванадцятій годині вночі. Все такі є великі надії, що Богдан буде колись славним знавцем.

Ліон Мекмилен з Вірдийл, учащає до університету й бере перший рік "Артс". Це його третий рік в Бурсі. Ліон високий, білявий, негордий, веселий — та любить з другими зачіпатися. Панночками взагалі, Ліон не цікавиться, але декотрим приграє на фортепяні ... "Очі чорні. ...."

Володимир Кіндрачук. Володимир є один з наших абсольвентів.

Федь Кіщук походить з містечка Вішарт. Учащає другий рік до університету де бере "Артс енд Сайнс" і хоче одержати степень Б.А. Потім думає брати медицину. Може дочекаємося бачити його лікарем!

Степан Кінащук прийшов до нас з Ватсон, Саск. Це було три роки тому і ми тепер можемо сказати, що не він належить до Інституту а Інститут до нього. Степан бере перший рік "Артс енд Сайнс" при університеті. З його роботи взагалі, ми певні, що Степан вийде з Інституту з відзначенням.

Еміл Березовський. Еміл син Василя із Міт Парк, Саск. Батько—колишний учитель і муніціпальний секретар. Минулого року Еміл прибув до Інституту і записався на курс "Артс енд Сайнс". Він любить "крибидж" — і високі дівчата.

Олекса Гупка

Наш пан Гупка добре знає,
Що Бурсак часу не має;
З дня на день щось вибагає,
І все ходить, докучає.

Учительський семинар він має,
До університету учащає,
Вірить що за свої труди,
Не буде робити більше блуди.

Бурсак на коліна приклякає,
В пана Гупки віддиху благає.
Він вірить що Бурсак за свої труди,
Не буде робити блуди.

Ліда Поліщук роджена в Мейсфілд, Саск. Брала 11-ту і 12-ту клясу в Поничай, Саск. Тепер вона бере курс "норси" на університеті. Ліда інтересується галкою, "волі бал", і хемічною лябораторією. Дуже любить квашені огірки — а дуже не любить мити начення і психольогію — а ще гірше не може втерпіти дзвінка в 6:45 рано!

Дмитро Добросольський родився в Мелфорт, Саск. Вищу школу закінчив у Гронлид. '39-'40 року прибув до Інституту перший раз й учащав до Нормал — думав може буде учителем, але доля інші пляни мала для нього — бо тепер при університеті бере третій рік агрономії. Четвертий рік у бурсі. Амбіція: Обминути "введення" в бурсі.

Маруся Ткачик. Приповідка каже: "Добрі річі приходять в маленьких пачках!" Щось подібне стосується до нашої Марусі Ткачик з Сонінгдейл. Маруся репрезентантка з "Каледж" Домашнього Господарства, денно приготовляється до домашних обовязків! Всі ми знаємо її здібність в дебатах і участь в представленнях — але ніхто ще дотепер не довідався про її секретне бажання. — "Коби вже Савеля прийшла до дому!"

Павло Федейко. Се наш Павлусь з Катнайф, Саск. Надія, віра і любов — все решту вже якось буде. На університеті бере модерну агрономію — буде гудзиками керувати господарку. Здається його курс не включає "Першу Поміч". Добре коли б давали? ? ? Гм?

Николай Лабюк. Пан Лабюк походить з міста Принц Альберт. Перший раз він прибув до Інституту в 1937-38, коли брав учительский курс. Як учитель, працював багато на народнім полі. Своєю щирою, тихою вдачею, він багато молоді заохочував до Організації СУМК. Він також учив хор і музику, котре довше продовжає тут. В протягу свого учительювання, одружився з панною К. Гриневич. Тепер дальше продовжає свою науку при університеті при відділі Педагогії.

Степан Франко з Вотсон, Саск., учащає до університету, де бере курс Агрономії. Думає бути фармером. З цего огляду, дуже добре поводиться з дівчатами, бо знає, що кожний фармер повинен женитися! Ми желаємо йому всього щастя — в агрономії! ! !

Мирослав Охітва. Мирослав походить з Норквей, де перше світло сонця бачив 6-го лютого, 1928. Мирослав має багато знакомства з ріжними роботами бо робив при автах, у склепі, і в молочарні. У 19-ім віку догадався, що ще багато не знає і прийшов до бурси. Тепер учащає до університету і є в відділі Агрономії. Каже що в нього колись буде ліпша пшениця як у Франка.

Григорій Ребчук — бере "спеціяльний" курс домашнього господарства.

Михайло Николайчук — Один з наших абсольвентів.

Мирослав Олекшій. Мирослав родився в славнім Едмонтоні. Середню школу брав у Калмар, Алта. Перших два роки агрономії брав в Едмонтоні. В січні 1948-го року перейшов до Інституту в Саскатуні. Курс агрономії продовжає тут. Має "Форд конвертибл".

Юрій Петришин — Один з наших абсольвентів.

Нестор Гавриш — походить з Мічам, і вже другий рік перебуває в Бурсі. Бере курс Інженірства при університеті, але вже і тепер будує палати в повітрю, недалеко Ватсон, Саск. Вільними часами Нестор вчиться, співає в хорі, і бере жваву участь в спортових змаганнях.

Федір Дуб

Вітер віє, повіває,
Дуба нагинає,
Як він у суботу ввечір
З "Сенатор" вертає.

Федір старий бурсак, він знає всі закрути і підступи — Гм? На університеті бере освіту. Буде йому виднійше іти додому...

Станіслав Клапоущак. Це вже третій рік в Бурсі для нашого здібного **Станіслава Клапоущака.** Брав він учительський курс в '40-'41 році а знова вернувся минувшого року із війська щоби докінчити студії педагогічні. Учить українських народних танків, бере участь в хорі поза те є книговодчиком книжок при Інституті. Також має сталий інтерес в Дейфо, Саск.

Василь Мантика — походить з Мейфер, Саск. Він бере перший рік "Інженірства". Василь має "байсика" і так ним їде, що як на розі навертає, то аж на двох колесах!

Іван Наконий. Іван є один із найактивніших Бурсаків і все є джерелом нових думок. Перед війною учителював, був чотири роки в війську, а тепер учащає до університету і плянує бути

Олекса Костина — Олекса походить з Твей, Саск. Бере 12-ту клясу в "Тек". Його амбіція невідома, але одне довідуємось — думає мати добру жінку (добру кухарку), і багато дітий.

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): О. Іванишин; А. Кінар; Я. Залєщук; М. Нікля; Н. Хомин.
Другий ряд: Я. Сенів; О. Савчук; Д. Нікля; Н. Шабага; І. Савчук; В. Бойчук.
Третій ряд: В. Григор; Й. Франко; Д. Букурак; Ф. Демсис.

Оля Іванишин — походить з Кадворт, Саск. Це її другий рік в Бурсі... і вона бере 12-ту клясу в Нютена. Вона мріє бути норсою, і можливо почне практику цього літа. Вона любить музику і "спорт".

Анна Кінар — знана як "бльондинка", походить з "Сматз". Вона бере 11-ту клясу в Текникал Каліджет. Анна любить грати галку, любить музику, місто Саскатун й їду взагалі. Дуже не любить Алберту й мишей. Анна думає бути стенографкою. Желаємо тобі всього найліпшого, Анно!

Ярослав Залєщук — походить з Мічем, Саск. Він брав десяту клясу в Мічем, і там також брав активну участь в спортах. Цього року бере 11-ту клясу в Нютена Каліджет. Він походить з фарми. Ярослав від кількох літ належить до летничих і військових кадетів. Його амбіція — бути добрим "боксером".

Марія Нікля — походить з Бюкенен. Тепер вона бере 12-ту клясу в Нютена Каліджет. Єї бажанням — бути норсою. Зо шкільних предметів Марія любить хемію найліпше — також любить плести.....

Наталія Хомин — походить з околиці Вакав. Вона брала 11-ту клясу в Бедфорд Ровд Каліджет, тепер учащає до Нютена. Вона скромна, чорнобрива панночка, що дуже любить читати, вишивати і інтересується спортом.

Ярослав Сенів. Ярослав походить з Єлов Крік і ходить до Нютена. Амбіція..... невідома. Він наш добрий дебатант, і фотографіст..... Нас всіх переконав, що був би добрим ректором.

Срест Савчук — походить з Єлов Крік. Це його другий рік в Бурсі. Він бере 11-ту клясу в Нютена Каліджет. Орест бере живу участь в танках. Думає йти до університету.

Домка Нікля — роджена в Бюкенан, Саск., де скінчила публичну школу (9-ту і 10-ту клясу). Одинайцяту клясу тепер бере в Нютена Каліджет. Найлучші предмети її в школі є хемія і фізика. Вона має намір бути учителькою. Також є веселої вдачі і любить життя. Желаємо тобі витревалости, Домко!

Наталя Шабага, з Фиш Крік, прибула цього року до Інституту і учащає до "Текникал Каліджет", де бере одинайцяту клясу. Вона мріє про учительство, а потім можливо піде до університету.

Іван Савчук — походить з Єлов Крік. Він вже третій рік в Інституті, і тепер учащає до Нютена Каліджет, де він бере участь у спортах, і задумує бути учителем.

Віктор Бойчук. Віктор походить з Алвени, Саск. Цього року бере дванадцяту клясу в Нютена. Віктор до всего здібний, колись буде другий "Карусо" — лише все чогось з своїми ногами має клопіт.

Василь Григор. Василь прийшов до Бурси з Ейлшем, Саск. Бере дванадцяту клясу в Нютена. В Інституті поводиться гарно та усміхається до всіх. Він мав лише одного ворога котрого вже збувся. Це була сліпа кишка.

Йосиф Франко — походить з Ватсон, Саск. Брав десяту клясу в Кенора, Саск., а тепер бере 11-ту клясу в Нютена Каліджет". Копає "футбал" аж дрантя летить — з футбали, не з Йосифа.

Дмитро Букурак. Дмитро родився в околиці Колонсий, Саск. Покінчив вищу школу з признанням. Прибув до Інституту минулого року і учащає до Технічної Школи. Його намір є бути інженіром. Має знаменитий талан до музики; любить спорт та фотографістику.

Франко Демсис. Франко наш "шік" з Вишарт, Саск. Інститут і Нютена повинні чутися щасливі мати Франка між собою. А що дівчата думають?

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): П. Котелко; М. Желішкевич; О. Деркач; Н. Чорнейко; О. Грицина.
Другий ряд: К. Остапович; К. Король; Н. Новосад; В. Баюс; С. Чорній; В. Панчук; О. Дробот; С. Бабійчук; М. Добровольський; М. Деркач.

Петро Котелко — з околиці Кадворт. Через чотири роки він був при воздушній службі. Петро скінчив "скул оф агрикольчюр" а цього року бере "вудворк і дрефтінг" у Текникал Каліджет — його другий рік в Інституті. Він тихий й відвічальний, то маємо на нього велику надію.

Марія Зелішкевич — походить з Гронлид, Саск. Вона брала курс торговлі. Про неї мибагато не знаємо, бо з нами була лише короткий час — а ще була дуже тиха. Желаємо тобі всего добра!

Наталя Чорнейко — походить з околиці Аран, Саск. Це її другий рік в Бурсі. Минулого року ходила до Нютена Каліджет де скінчила 12-ту клясу. Тепер бере курс торговлі в Робертсон Бизнес Каледж. Вона є дуже амбітна і здібна в своїй роботі і ми віримо, що вона буде успішна.

Олександер Грицина — приїхав до нас з Йорктон, де брав вищу школу, вчив церковний хор і брав участь у всякій організаційній праці. Олександер також є добрим співаком. Він є син нам добре знаного о. Грицини. Тепер Олександер учащає до "Нормал" і всі ми віримо, що буде успішним учителем.

Катруся Остапович — роджена в Фом Лейк, і там покінчила публичну і вищу школу. Тепер учащає до Саксес Калидж, і ми сподіємося, що вона буде дуже успішною стенографкою незадовго. Ми все її пізнаємо по приємнім сміху, і цінимо її щирість.

Катерина Король — походить з Тіодор, і вчиться стенографії. Має багато добрих прикмет а найкраща та, що є найспокійнійша дівчина в бурсі — коли спить!

Надія Новосад — походить з Брендон, Ман. Учащає до Нютена Каліджет і бере десяту клясу. Надія весела дівчина, — на піяно красно грає — мріє колись норсою бути.

Вікторія Баюс — походить з Фом Лейк, Саск. Учащає до Саксес і бере курс торговлі. Вікторія цікава дівчина і бере активну участь в бурсацькім життю. Любить грати на мандоліні і танцювати.

Стефка Чорній — з Клир, Саск., бере десяту клясу в Нютена Каліджет. Стефка хоче бути учителькою. Вона цікавиться спортом і танками і любить брати участь в ріжних підприємствах (activities).

Вікторія Панчук — з Гронлид, є дуже активна. Брала 12-ту клясу в Нютена Каліджет минулого року, а цього року бере курс Торговлі в Саксес Каледж. В Бурсі брала участь в дебатах в минувшім році, а цього року є писаркою "Каменярів".

Ольга Дробот — походить з Бюкенан, Саск., гарна на вроду, бльондинка і одна з наших популярних дівчат. Два роки тому скінчила 12-ту клясу в Нютена Каліджет, взяла короткий курс Нормал в Виннипегу і учителювала в околиці Роблін, Манітоба. Тепер учащає до Саксес Каледж на курс торговлі.

Степан Бабійчук — походить з Інсиньгир, і скінчив вищу школу в Йорктон Каліджет. Цего року прибув до Інституту і учащає до "Саксес Каледж". Але ж бо і кучері в нього!

Михайло Добровольський. — Михайло родився в околиці Бюрес, Саск. Тому що батько є "секшин форман", він час від часу знаходиться в іншій околиці, в іншій школі. Був у Медов Лейк, Вилкі, Трейнор, Фовм Лейк і Шіго. Тепер родичі замешкують в Тафнел, Саск. Михайло учащає до Комерсійної школи. Має знаменитий слух до музики і любить орхестру.

Читається зліва до права:
(1) Олеся Глек; (2) Олеся Зюбрак; (3) Гелєна Білокрила; (4) Савеля Федорук.

Другий ряд — зліва до права:
(5) Іван Козак; (6) Зеновий Павлюк; (7) Петро Марковський; (8) Максим Стрільчук.

Олеся Глек — з Енґлфелд, Саск., бере 12-ту клясу в Нютена. Це її перший рік в бурсі. Олеся хоче бути учителькою.

Леся Зюбрак — родима співачка і скрипачка з Принц Альберт. Зросла в тім же місті де скінчила 11-ту клясу а 12-ту бере в Нютена Каліджет. Дуже здібна до музики бо також є молодою композиторкою і піяністкою. Її мрії — співати незадовго в "Метрополітан Опера Гавз" в Ню-Йорку.

Галя Білокрила. — Галя Б. походить з Теодор, Саск., де вона докінчила свій вишкіл. Вона тепер бере курс торговлі, і думає колись бути справною секретаркою. Галя приємна дівчина, любить жартувати і має всі кваліфікації доброї приятельки. Галя гарно грає на піяно!

Савеля Федорук. — Як згадаємо степендії, ратища, галку, та "такий", то зараз приходить нам на думку наша активна, талановита бурсачка, Савеля Федорук. Савеля походить з Райн, Саск. Це її другий рік на університеті, де вона бере курс фільософії, і думає спеціялізувати в фізиці. Хто жиє з нею, за короткий час пізнає її як симпатичною, щирою приятелькою. А як вона гарно малює карикатури! — або поезію складає.

Іван Козак. — Іван походить з Вонда, Саск. Бере дванадцяту клясу в Нютена. Він є наш славний скрипак. Це наш будучий Пеганіні, коли навчиться грати на одну струну. Щасти тобі Боже, Іване!

Зенозий Павлюк — з Мічем походить
І вже другий рік, з Бурси до Нютена ходить.
Дванадцяту клясу цього року бере,
А на будучність ще на певно не знає чим буде.

Петро Марковський — походить з Мічем. Це його другий рік у Бурсі. Цього року він учащає до Нютена Каліджет. На другий рік ще не знає, що буде робити.

Максим Стрільчук —
Як Ви маєте біль або застудились,
Кір, романци, горячку або запалились —
Ми маємо лік для Вас на алярм,
Як Стрільчук буде аптекаром.

Лекція

Пан Добровольський почав свою лекцію. Як говорив, так і записував на таблиці — щоб ясніше було ученикам розуміти про що він говорить.

Минуло кілька хвилин.... Пан Добровольський стирає все з таблиці і каже бурсакам:

— Я тепер покажу вам якраз, що я маю на думці!

І так лишив таблицю чистою.....!

THE M. HRUSHEVSKY
Edmonton, Alberta.
UKRAINIAN INSTITUTE

Наші Абсольвенти

Вони хотіли світ пізнати —
На шляху яснім, битім стати . . .
Тому пішли з бажанням сильним
Всі перешкоди подолати.

За роком рік йшов так поволі . . .
Та допливають вже до ціли!
І що добро, і правда що —
Вони помалу зрозуміли.

Тепер підуть у дальші путі . . .
Лиш дай їм Боже снаг і сили,
Щоб істину перед народом
Промінням ясним просвітили.

Михайло Николайчук

М. Николайчук
Голова Каменярів 1948

Чотири роки тому буря з Кемсеку привіяла до нас Михайла Николайчука. Час показав, що це на користь усім. Як він почав свій поут між нами, то деякі звали його "Кемсек Сайкловн", а тепер як відходить, то всі ми поважаємо його як нашим головою "Каменярів". У цій позиції він показав велику здібність в провідництві і зрозуміння долі бурсака. Ніколи він не вдавав, що він щось ліпшого, а все числився як найменший з нас.

Михайло прожив велику часть свого життя недалеко Кемсеку. Там учащав до публичної школи аж до десятої кляси, коли записався на Кемсек Каліджет докінчити решту своєї вищої школи.

Як покінчив тут науки в 1944 році, то прийшов до Інституту і записався на курс Інженірства при тутешному університеті. Цього року кінчить свій чотирилітний курс і одержує степень В. Е. (бакилавріям в Інжинерстві).

Михайло пильно вчився, однако знаємо його яко активного, здібного, члена Каменярів. В вільних часах цікавився спортами, картами (бридж) "файр ескейпс".... та дівчатами — головно дівчатами.

Гратулюємо тобі, Михайле, за твій успіх в науці, і бажаємо щасливої будучности.

Юрій Петришин

Юрій походить з околиці Мічем,Саск., і є це один з наших старших студентів. Початкову науку побирав у місцевих школах, а до вищих шкіл учащав у Мічем, де він покінчив два-

Юрій Петришин

надцяту клясу. Покінчивши вищу школу, Юрій записався на учительський курс в Саскатуні. Учителював пять років в околицях Витков і Вакав, де він брав активну участь в шкільних справах та народній роботі.

Підчас війни служив три роки при канадійському війську. По закінченні війни він записався на педагогічний курс при Саскачеванському університеті. Підчас студентського життя брав активну участь в кружку "Альфа Омега", де служив як заступник голови і в інших комітетах.

Юрій є також рухливим членом "Каменярів" і учителем української граматики при Інституті. Юрій є доброї вдачі і любить багато читати. Найбільше має замилування до "Таймс Мегезін."

Окрім учителювання, Юрій має інші амбіції (? ?). Бажаємо йому якнайкращих успіхів у дальших студіях.

Володимир Кіндрачук

Володимир родився в Ст. Джуліен, Саск., 20-го листопада, 1924 р. Тут покінчив публичну школу. До вищої школи ходив у Ростерн.

По коротенькім учительськім курсі, учителював три роки: два роки в домашній школі, Коломия, а рік у вищій школі у містечку Мейфер. Підчас свого учителювання брав університетські предмети позаочно. В міжчасі записався до війська, але був відкинений, отже вояком не був. Підчас учителювання брав активну участь при С. У. М. К., вчив хор і орхестру. В 1946-ім році записався на курс "Артс енд Сайнс" при Саскачеванському університеті.

Цього року прибув до Інституту. На весні сподіється одержати степень В.А. Посім хоче продовжати студії дентистики.

Володимир Кіндрачук

НА НОВІМ ПОЛІ

Галя Даркович

З новим роком скінчилося півтретя року бурсацького життя для Галі Даркович—і з нею скінчився ряд Дарковичів в Інституті (на якийсь час). Ще від 39-го року, як Влас вписався на курс агрономії, не виходило це імя з Бурси, ані з Каменярів. Всі вони гарно причинилися своїми щирими вдачами до студентського життя — і Влас, і Петро, і Зеновія, та й Галя.

Всі ми знаємо Галю як гарну, успішну студентку..... і приятельку з милим усміхом та щирим серцем.

Галя все була активна в бурсацькім життю — і щиро причинялася своєю працею до всіх діл кружка Каменярів. Найбільше визначилася своїм таланом до малярства.

Напротязі півтретя року Галя учащала до університету і брала "Норсінг." Шестого січня, цього року, покинула нас Галя, і почала свою практику доглядачки хворих в "Ст. Палз" шпиталі, таки тут в Саскатуні. По двох роках практики Галя одержить степень "B.Sc. - R.N."

Цікаво нам знати, що Галя маленькою приїхала до Канади з Волині. Пережила вона дитячий вік в Курокі, Саск., і покінчила вищу школу в Вадіна, Саск. Пару років тому, її родичі перебралися до Ню Вестмінстер, Б. К. — і ми тепер можемо сказати, що Галя звідти походить.

Хоч Галя не живе з нами цего пів року, ми все відчуваємо, що вона одна з нас — і віримо, що вона чується зовсім вдома, як приходить до нас у гості.

Желаємо ми тобі Галю, всего добра, і успіху в твоїй професії і в твоїм життю — і віримо, що кого будеш доглядати — той все виздоровиться.

Маруся Ткачик.

Леся: — Віро, Віро! Вставай! Мені здається, що в нашій кімнаті є миш.

Віра (заспана): — То нехай тобі також здається, що в кімнаті є і кіт!

†

У ВІЧНУЮ ПАМЯТЬ

Бл. Володимир Кошлай

"Я ще вернуся назахід, ми ще побачимося."

Ось це були слова бурсака Володимира Кошлая при кінці шкільного року в червні, 1947-го року.

На 9-го січня, 1948 року телеграма з Монтреялу принесла сумну вістку — Володимир Кошлай вже не між живими.

Погиб Володимир у вибуховім випадку при фабриці де він працював. Сум огорнув Інститут. Минулорічні бурсаки засумували, та й задумалися. Ніхто не знає, яка кого доля завтра чекає. Ось недавно це було. — Володимир був з нами — цікавився життям, проявляв цікавість у всіх діяльностях. Він співав в церковнім хорі, був жвавим Сумківцем і Каменярем. Для всіх він мав усміх на устах.

Спи спокійним сном, Володимире! Ми тебе незабудемо. Ти своєю людяною вдачею зворушив наші серця.

Вічна тобі память!

Бл. Володимир Кошлай

З українських приповідок:

1. Вчися розуму не до старости, але до смерти!
2. Поки хвалько нахвалиться, то будько набудеться!
3. Людей питай, але свій розум май!

Тридцятилітній Ювілей

Церемонія краяння короваю підчас 30-го Ювілейного Зїзду в Саскатуні. Перший голова Каменярів, о. С. В. Савчук; сьогорічний голова, Дмитро Добровольський.

Архієрейська Служба Божа в Інституті — 30-ий Ювілейний Зїзд.

У Переході Життя

(Альфред Лорд Тенисон)
"Кросінг де Бар"

Захід — вечірний час —
Я дзвона свого жду,
Нехай не буде жалю серед вас,
Як я піду.

Нехай буде спокій,
Як море в тихий час
Де після довгих бурevій,
Йде мир для нас.

Захід, вечірний дзвін,
А після цего ніч.
Нехай сумним не буде мій скін
З сльозами віч.

Бо хоч від вас в простори я піду,
Й не буде вороття,
Я Творця свого бачити буду, —
А Він життя.

перевів з англійського
Іван Данильчук,
Саскатун, 11/3/1933.

Н. Григориїв.

Іспит Поколінь

Ювилейний Зїзд Інституту ім. П. Могили з нагоди 30-ліття його культурної праці фактично був іспитом цілих чотирьох поколінь канадійців українського походження. На ньому показалося, що вони доброго зробили й що доброго роблять.

Перше покоління — це перші переселенці до Канади, які підтримали ініціативу про створення Інституту й утримували весь час його своїми пожертвами.

Не всі вони прибули на Ювилейний Зїзд: одні померли, другі відбилися на манівці чужих шляхів, треті стомилися, четверті пересварилися і т. п.

Іспит витримали ті, що залишилися при старих традиціях. Вони мали змогу глянути далеко назад і сказати: "Ми виконали свій обовязок: згуртувалися коло української культурної традиції, і вона нас не завела. Навпаки: дала змогу нам і дітям нашим триматися при купі і зберігаючи громадські засади демократії, встояти проти спокусливих але фальшивих і шкідливих екстрем диктаторських ідей комунізму, фашизму, націзму і т. п. Нам не соромно подивитися на наше минуле: воно було чисте і не завело нас під чужий манастир. Ми нікого не дурили і нас ніхто не спромігся обдурити."

Перевіряючи своє минуле, це покоління з утіхою констатувало, що пройдений шлях не треба міняти. Він був справний. Треба й далі ним іти та молоді покоління ним провадити.

Друге покоління — це старші діти перших переселенців або їх ровесники, це ті, що були фактичними ініціаторами й організаторами Інституту та його першими вихованцями. Це ті, що на своїх плечах винесли найбільший тягар організації, утримання й розбудови Інституту. Це ті, що не впали і не зневірилися, а утримали Інститут і розгорнули при ньому широку громадську само-організацію, в якій немов би черенками відгалузилися від Інституту СУК, СУС, УПЦ, СУМК, СУНД та інші, що цілою своєю сіткою тримають прикупі українське суспільство в Канаді властивостями української культури.

Цьому поколінню Канада завдячує, що чужі екстремні ідеї диктатур не спентеличили більшости українських переселенців навіть тоді, коли з боку властей не було проти них жадного опору. Це покоління витворило огнища української культури, яка традиційно є демократичною. Хто їх тримався, той не йшов за чужими екстремами диктатур.

Вихованці Інституту розійшлися по всій Канаді і скрізь рознесли усвідомлений опір баламуцтву червоних і чорних диктаторів. Вони були осередками відбивання навали комунізму,

фашизму й націзму. Сами не давалися обдурити себе, і других від запаморочення захищали.

Розуміється, не всі встояли на цих позиціях. Дехто піддався чужій омані, а дехто стомився чи з приятелями посварився і в свій куток зашився. Але ті, що при старім огнищі культури залишились, витримали іспит. Мають змогу бачити, що й інші громадські течії, які раніш з ними не годилися, в європейські чудеса вірили, тепер повертаються на їх шлях самостійности і власних сил, виплеканих на джерелах власної культури.

Вони горді тим, що їм не треба міняти віх, бо перші їх віхи були поставлені там, де треба, і не завели в диктаторську прірву. Вони лиш вище ті віхи піднімають, щоб і другі їх бачили.

Третє покоління — молодші сини й старші внуки первістних поселенців. Це ті, що певний час уже виховуються в Інституті. Вони вже були й учителями і вояками. Здобули певний досвід, а тепер відновлюють у власному й громадському житті ті нитки, які перервала війна. Вони виступили на зїзді з низкою доповідів, як оживити й розширити українську школу, як продовжити й закріпити звязок української культури з канадійською, як звести їх в одну гармонійну цілість для добра Канади й України. Це покоління майбутнього руху. Воно лиш почало жити громадським життям і готується до більших можливостей.

Коли взяти кількість їх, що активно виступали на зїзді*), то треба ствердити великий процент активности. З цього кола вийшла найбільша кількість ділових промовців. Отже: і це покоління витримало іспит у великій своїй більшости.

Четверте покоління — це молодші внуки первістних переселенців, нові вихованці Інституту. Вони тільки ще придивляються до громадської організації та її праці. Пробують свої сили. Війна одірвала їх від джерел української культури. Вони виросли й почали формуватися на людей, коли культурне життя було завмерло. Вони не бачили багато такого, на чому виростали їх батьки й старші брати. Проте й вони показали, що стара нитка громадського звязку на засадах української культури, хоч і ослабла та подекуди перетерлась, то не цілком затратилася, і при певній кооперації поколінь може бути легко відновлена та скріплена. Більшість цього покоління в Інституті одвідувала зїзд і уважно придивлялася та прислухалася до того, що на ньому робилося й говорилося. Йому так само, як і старшим, імпонувало, що саме ця течія українського суспільства, згуртована коло інститутів, не дала себе обдурити чужим пропагандам і є чистою перед своїм канадським і українським сумлінням. Їм також імпонувало, що інститути були правдивими огнищами виховання канадійського демократичного патріотизму без занедбання української культури та традицій батьків, дідів і прадідів.

*) Д. Добровольський та Н. Лабюк були в президії зїзду, В. Буряник обраний в Дирекцію Інституту.

Доповіді на зїзді прочитали: Д. Добровольський — Підсумки діяльности Т-ва "Каменярі", М. Гавриш — Фінансування шкіл, М. Ткачикова — Потреби вчителя, Н. Лабюк — Ступні шкільництва й програми, Ю. Петришин — Методи навчання, С. Клапоущак — Пришкільне виховання, І. Голуцан — Заочні курси.

Свій інтерес до продовження цієї традиції вони показали не тільки масовою участю на засіданнях зїзду, а й влаштуванням для зїзду концерту та досконалим виконанням його програми — хорового співу, соло-співу, музики, танців та театральних сцен*).

Можливо, що й серед них не бракувало осіб, які спочатку скептично ставилися до української культури, бо криза й війна одірвала їх від тісніщого звязку з нею, але перебування в Інституті та на зїзді, а особливо підготовка та участь в концерті, захопили й їх, і у них виріс інтерес до того, щоб щось більше довідатися про культуру своїх батьків і дідів, бо знання її не тільки задовольняє мистецький смак, а й дає певні перспективи лекшого пробивання вперед в життьовій боротьбі.

Отже, беручи в цілому, треба сказати, що більшість канадійців українського походження ріжних поколінь витримала на зїзді громадський іспит.

Помимо всіх несприятливих умов, криз, війни, вона залишилася звязаною українською культурою так сильно, що не дає роскласти себе чужим екстремам, а відновляє й розширює свою діяльність та притягає до неї сили молодих поколінь, які хапаються за історичну культурну нитку, щоб всім разом класти підстави дальшого власного поступу й поступу всієї Канади, який принесе користи й для українського народу, де би він не був.

*) Концерт приготовлений і відбувся під проводом Студентської Мистецької Ради. В мішаному, чоловічому й жіночому хорах брали участь майже всі вихованці Інституту; інсценізацію "Каменярі" виконали: Б. Зип, В. Ленько, Я. Сенів, В. Стефанів, С. Франко; грали: на скрипці — І. Козак, на пяно — О. Білокрила та В. Ковбуз, на гармонії — П. Марковський, на гітарі — З. Павлюк; на мандолінах під орудою Н. Лабюка — В. Баюс, Т. Гнатюк, М. Добровольський, А. Загарія, Є. Керелюк, А. Кінар, В. Ковбуз, О. Костина, Ю. Кульчицька, М. Ткачик; соло співали — Л. Зюбрак, О. Корба; танцювали під орудою С. Клапоущака — Л. Зюбрак, Д. Бокурак, З. Павлюк, В. Баюс, А. Загарія, О. Козунь, К. Остапович, В. Панчук, О. Савчук, Я. Сенів, С. Франко; сценку "В бурсі" виконали: В. Бойчук, О. Гупка, А. Загарія, Л. Зюбрак, Б. Зип, В. Ленько, В. Панчук, Я. Сенів, М. Ткачик.

ЗАДЕРЖУЙТЕ СВОЄ РІДНЕ

Батьки наші взяли з собою що мали найдороще, щоби нам передати. Той батьківський скарб не продається за гроші і злодій не вкраде, але при найменшій неувазі можна легко згубити. Той скарб то є наша рідна культура.... така відмінна від других. Український нарід віками її виховував і плекав для нас. Наша гарна, рідна, співуча мова! Наша прекрасна, чарівна пісня дума! Наші танки, вишивки, великодні і різдвяні обряди. Ми мусимо стати на сторожі цего всего, бо прийде час, що нас за ними спитають. Україна незабаром встане і тяжким здвиженням стрясе з себе окови ворогів і нарід на рідній землі згадає про нас на чужині; покличе нас як мати розпорошених дітей, туди на чисті води, на гострі гори, пишні сади, зелені ліси. На ясні зорі, де край веселий, де мир хрещений. Рідний нарід по рідним слові пізнає і привітає нас, а ми поки молоде серце в грудях бється, ставаймо всі під її ясним прапором і йдім сміло до нашої ясної мети. Будім спячих, розбуджаймо байдужих і покажім світови, що ми є діти великого народу.

Пригадаймо собі слова помершого Лорда Твідзмюра: "Ви всі будете ліпшими канадійцями як будете також добрими українцями." Головне є, щоб молодь мала це на увазі. Від нашої молоді буде залежати будучність нашого народу. Ми, будуча генерація, повинні стояти на висоті завдань свого часу, жити його великими ідеями і..., найголовнійше, боротися за ці ідеї часу. Це можуть зробити лише ті, що вміють любити і шанувати волю й права в самостійному світі. І як тягнуться до сонця трави, так повинна тягнутися молодь до добра й правди. Шлях перемоги тяжкий, кривавий і довгий, але з щирої праці є наслідки.

Нас кличе до діла батьківщина! Нас кличе до праці наш край! Думаймо, працюймо, а будуччина наша!

Василь Кіндрачук.

— Гело! Іс дис да Юкраініян Институт?
— Єс! Гум ду ю вонт ту ток ту?
— Ай вонт ту ток ту Бил....
— Бил, гу?
— Пітз бродер.
— Піт, гу?
— Піт Могила — силі!
— Сорі... Гі из авт нав. Ю шуд гев калд трій гондред йірз агов.

..... І ХАЙ БУДЕ ПІСНЯ

Від вчасного досвітка історії, музика присвоїлася до людської душі. Від колиски до могили музика товаришувала з чоловіком. Матері успокоювали своїх дітей до сну легеньким співом. Різні народи виражали свою радість і своє горе музикою. Музика кликала їх до бою. Музика заохочувала їх до дальших напружень в своїй роботі, додала веселости при забаві і виражала найбільших зворушень при молитві.

Музика була музика простолюддя, описаня про щоденні роботи і забави і висловлювала в одинокій мельодії свої зворушення любови, патріотизму і релігії. Кожний нарід має спадщину народних пісень. Ця музика різниться між народами, можливо в ритмі і характері, але знаходиться в національнім волокну від котрого вона була сотворена. Однаково кожна пісня має підставну простоту, котра явиться в людині, як музика душі.

Ми українці, маємо свої народні пісні. Пісні котрі мають свої предки далеко в старинній історії. Невільники, вояки, любовники, школярі, робітники — всі мали і співали свої пісні. Ось маємо музику самої землі, щоденної праці — розкіш тих котрі її писали. Держім цю спадщину пісень і музики. Користь? Багацтво — багацтво душі і думки.

Віра Ковбуз.

Як би ви вчились так як треба,
То й мудрість би була своя.
А то залізете на небо;
"І ми не ми, — і я не я!
І все те бачив, все те знаю
Немає пекла, ані раю.

Немає й Бога, тілько я,
Та куций Німець узловатий
А більше нічого."
"Добре, Брате!"
"Що-ж ти таке?"
".... Я не знаю."...
"Нехай Німець скаже!"

— Т. Шевченко.

Іван Наконий.

Слово Дітей до Батьків і Матерів

Дорогі тати й мами!

Дозволю собі звернутися до Вас з оцим словом від серця дітей Ваших, з якими разом я в студентському товаристві "Каменярі" готуюся до громадського життя. Склав я його на підставі не вигадок, а досвіду з щоденного співжиття з Вашими дітьми, співпраці, співнавчання, товариської розмови і спільних мрій про краще життя. Не хочу я нікому докоряти, бо знаю, що й вам не солодко живеться і не все можете зробити, що хотіли би, але роблю це, щоб помогти вам зробити те, що треба, аби ні вам, ні дітям вашим не було прикро перед своїм сумлінням і людською громадою.

Стосується моє слово не до кожного, але до всіх тих, хто з будь якої причини не спромігся зробити те, чого вимагає життя в громаді, а саме — приготовити дітей своїх до співжиття в культурному товаристві канадійців українського походження. Є й такі і мають вже свої традиції, недотримування яких виявляє культурну непідготовленність до вищого рівня громадського життя.

Моє слово поради таке:

1 — **ПЕРШЕ, НІЖ ПОСЛАТИ ДИТИНУ ДО ІНСТИТУТУ, ПІДГОТОВТЕ Її ДО ТОГО!** Недумайте, що Інститут є такою фабрикою, що перемеле все і з будь чого зробить щось. Декотрі з вас думають, що як пішлють дитину до Інституту, то вона неминучо навчиться там зразу добре говорити по-українськи, читати, писати, вивчить історію України, письменства і т. п. і вернеться через півроку додому повна всякого знання, потрібного для канадійця українського походження. В дійсности воно не так. Коли до Інституту приходить дитина, з якою тато й мама говорили тільки по українськи, і вона знає українську розговірку, то їй легко і грамоти навчитися, й писати, й історію й інших українських наук. Коли ж дитина дома української мови не чула, то їй тяжко зразу чогось більшого навчитися. Вона мусить витрачати час на те, що інші дома здобули. До того ж їй перед другими соромно, що вона не все розуміє, що учителі кажуть. Ховається з своїм незнанням, а все це перешкаджає їй поступати вперед, і вона вертається додому з дуже малим придбанням. Тому перше, ніж посилати дитину до Інституту, навчіть її дома не лише трохи говорити, а й читати та писати, щоб вона вже в Інституті бралася до вищих наук. Памятаймо, що з млинка, в який кладеться сирове мясо, ніяк не можуть вийти готові смажені ковбаси, а друге, що машина, зроблена для вимішування муки, не може вимішувати зерна. Треба його раніш перемолоти, а тоді вже муку вимішувати й пекти. Коли дитина не підготовлена дома, вона в Інституті марнує свій час і час учителів. Поможіть їй не бути в такому прикрому стані. Навчіть дома читати й писати по-українському. Книжки для того є в усіх українських книгарнях.

2 — **ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ОБЛЕКШУЄ НАУКУ В УНІВЕРСИТЕТІ.** — Не думайте, що діти мають вчитись української мови лише для того, щоб вам було приємно; щоб ніхто не дорікнув, що ви забули, з якого коріння виросли. Ні, коли студенти університету знають українську мову, то можуть записатися на курс проф. К. Андрусишина в відділі славянських мов, слухати його лекції, здавати іспити, і ці іспити залічуються до того, що дає право на університетський диплом. Українська мова, як і французька чи німецька, має на університеті рівне з ними право. Отже, хто знає українську мову, той на іспитах може пописуватися нею так само, як і французькою чи німецькою. Наука української мови не одбере в нього стільки часу, як інша, а тому йому лекше буде витримати університетські іспити.

3 — **УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТРЕБА ВЧИТИ ДИТИНУ РАНІШ, НІЖ АНГЛІЙСЬКОЇ.** — Не журіться тим, що дитина буде мати акцент. Справа не в акценті, а в умінні говорити й писати англійською мовою. Хто переїхав Канаду й Злучені Держави Америки, той знає, що в ріжних околицях є свої акценти. Ніхто їх всі не знає, а загально американський акцент інший, ніж канадійський, а англійський в Европі інший, ніж в Канаді й З. Д. А. Акцент можна завше направити в товаристві, де приходиться жити, але мови української треба вчитися, бо це важніше, ніж знати якийсь один англійський акцент.

Дитину треба раніш вчити української мови, ніж англійської, тому, що поки вона мала й не відходить далеко від дому, то більше чує мову українську й швидче її навчається, а коли підросте й піде до школи, то більше вже чує англійської мови, і тоді їй тяжче вчитися української.

4 — **ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ОБЛЕКШУЄ ВИВЧЕННЯ ІНШИХ НАУК ТА СПРИЯЄ САМОДІЯЛЬНОСТИ В ТОВАРИСТВІ "КАМЕНЯРІВ".** — Французька професорка в університеті, Dr. Bernadine Bujila, заявила, що студенти, які говорять і пишуть по українськи, швидче похоплюють французьку мову ніж інші. Та й в других науках студент, який знає українську мову, лекше поступає. Чому? Бо читає українські книжки й часописи, з яких довідується багато такого, чого в англійських нема, особливо з життя народів, Сходу Европи, а ці знання помагають йому швидше й краще похоплювати ріжні інші науки, бо його розум більше розвинений і загострений.

В студентському кружку "Каменярі" студент має розвивати свою самодіяльність. Як же це він зробить, коли не знає мови того кружка? "Каменярі" повинні відбувати збори, переводити їх, брати участь в дебатах, казати промови в україн-

ській мові. Як же це зробити тому, кого дома по українськи говорити не навчили?

5 — **НАВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ГРОМАДСЬКОЇ ПОВЕДІНКИ.** — Нема нічого гіршого, як бачити нового студента, якого ні тато, ні мама не навчили пристойно, чемно, по-людяному поводитись в товаристві.

Життя в громаді вимагає, щоб не шкодити іншим не лише фізично, а й духовно; тобто: не робити нікому неприємности. Сумно робиться, коли бачиш, як одні студенти одвертаються від других, бо ті грубо, неотесано поводяться в клясі, за столом, в церкві і т. п. Навіть їсти треба так, щоб не викликати неприємного почуття в сусід. Хто ж цього навчить студента, як не мама й тато? Треба вміти не лише не штовхатись, не наступати на пяти, не пхатися до столу поперед других, не гаяти руками по столі за потрібними річами, треба вміти й послужити сусідам; перепросити, коли зробив яку похибку і т. п. По всьому цьому видко, чи батьки та мами подбали про людяну поведінку дітей. Не говоримо про якісь особливі приписи етикети (хоч їх знати також не завадить), але про ту пристойність, якої, як мені бабуся казали, навчають мами в кожній українській родині в найглухіщому закутку українського села. Не думайте, що як в Канаді свобода, то можна росперезатися й зовсім не дбати про пристойність. Свобода свободою, а культура культурою. Свобідний, це не значить культурний. Можна бути свобідним і некультурним, що часто трапляється не лише між нашими лінюхами.

Студент, якого змалку мама навчила поводитися полюдяному в товаристві, відважно виступає на всіх громадських зібраннях, на бенкетах, в гостях, на урочистостях, а той, кого мама не навчила, соромиться, стулиться, ховається по кутках або смішить людей.

Чи хочете ви, щоб таке було з вашими дітьми?

6 — **ПРИВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ!** — Сумно дивитися, коли молоді люди, тікають від громадської праці, від будь якої відповідальности. З них ніколи не буде громадян, яким можна би було довіриди якусь важну справу. З них не можуть бути жадні провідники. Це ті, над якими треба ставити доглядачів, щоб не проспали, не зіпсували, не спроневірили. Вони ні до чого не здатні, опріч, як зробити шкоду собі й іншим.

Хочете їх знати?

Дивіться, хто не приходить на збори "Каменярів", не бере участи в жадному концерті, не приходить на проби хору, не одвідує церкви, не пильнує за чистотою своєї кімнати, не виконує всіх приписів Бурси і т. п. Подивіться, як вони смашно сплять над будь якою книжкою, але дуже звинно увихаються по темних закутках вулиць!

На жаль, вони мають оправдання. Кажуть, що ні мама,

ні тато їх змалку до відповідальности не привчали. Навіть, як котрий запросить дівчину на баль, то потім покине її десь в кутку, а сам бавиться з іншими. І думаєте, що це пристойно?

Коли батьки й матері не хочуть, щоб на їх дітей люди нарікали за неувагу до їх же дітей, то мусять подбати, щоб ті діти навчилися ще дома бути відповідальними; не боялися жадної праці і, взявшися за неї, доводили до кінця.

7 — **ПРИВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ДО САМОСВІДОМОСТИ.** — Кожна дитина в 12-15 роках переживає переходовий час природнього дозрівання. Вона тоді помічає в собі багато змін фізичних і душевних. Коли їй завчасу не пояснити цього, то відчуває клопіт, пригноблення, страх і т. п. Щоб цього не було, треба поводитись з нею, як з дорослою до зрозуміння тих змін і пояснити їх, як дорослій людині, а не як глупій дитині, що може вірити всяким небелицям. Треба також привчати, щоб доглядала за чистотою навколо себе й свідома була своїх властивостей.

Одною з властивостей дозрілости є самоконтроля, уміння стримати свої почуття, підпорядкувати їх розумові. До того треба привчати. Без науки люди можуть увесь свій вік залишатися дітьми, які слухаються тільки чуття, а не всилі підпорядкувати його розумові. Нещасні ті студенти, які навіть у вищій школі не вміють відповісти спокійно на будь яке питання, а впадають в злість тому лише, що лінуються або невсилі найти потрібну відповідь. Це є наслідок недогляду батьків. Це означає, що коли змалку такий студент чи студентка, не вміючи відповісти як слід, впадали в злість, фиркали, пирскали, бурчали, то батьки махали на те рукою й не навчали гамувати неприємне почуття.

Поведінка дітей це зеркало, яке відбиває відношення до їх батьків, їх увагу чи неувагу до батьківських обовязків.

Треба памятати, що яблучко не далеко від яблуні відкочується. Треба памятати, що по батьках та дітях сторонні люди оцінюють всю націю, весь нарід.

Чи хочете ви, щоб ваші діти були підставою для насмішок над українцями з боку інших народів?

Розуміється, ні! Тому зробіть найшвидчий висновок з того, що я переказав вам за ваших дітей.

Вибачте, дорогі батьки й матері, що я вам сказав кілька прикрих слів. На жаль, вони прикрі не лише вам та мені, а й усьому громадянству. Тому наш спільний обовязок—усунути їх. Я хотівби, щоб ваші діти, а мої товариші, приходили в Інститут здобувати не початкову, а вищу науку, і вміли поводитися в товаристві в Інституті й по за ним, як дійсно рівні всім канадійцям, громадяни, а не як забуті батьками недоростки.

Мені їх жаль, а вам хіба ні?

Поможім їм, хто і як може. Я свій обовязок виконав. Сказав вам, як воно збоку виглядає, а ви припильнуйте, щоб надалі виглядало краще. Так?

Ю. Петришин.

Культурні Обовязки Канадійців Українського Походження

Канадійці українського походження мають два головних обовязки супроти себе й Канади. Перший — включити в канадійську культуру добрі властивости української культури, на якій виховані в родині. Другий — подбати, щоб українська мова, як головна властивість української культури, викладалася в канадійських університетах так, як в Саскачеванському університеті.

Канадійці українського походження мають два головні в Канаді своїми, більше її любитимуть і поважатимуть, коли включать свою культуру в канадійську і разом з канадійською витворять вищий ступінь культурности.

З того було би дві користи. В першій мірі це би збагатило канадійську культуру, що є потрібно для всіх громадян Канади, а друге — воно би зробило її миліщою для нас і цікавіщою для других.

Коли говориться про включення української культури (пісні, музики, танців) в канадійську, то треба мати на увазі дві річі. Перша — матеріяли добірати найкращі й здатні до припасування в цім краю, а друге — подавати їх в такій формі, щоб вони легко прищіплювалися до тутешнього сучасного життя. Наприклад, коли ми хочемо поширити серед канадійців якусь українську пісню, то варто подати її і в перекладі на англійську мову. Коли канадієць призвичається до українських мотивів, то разом з ними перебіратиме й зміст пісень. Більше того: навіть коли пісня подається в англійській мові з словами іншого змісту, то як стає популярною і викликає запити про своє походження, то веде до відомостей про Україну, як джерело тих гарних мотивів. Наприклад: недавно дуже популярною в Америці була пісня "Oh, My Darling Mother!" на український мотив "Ой, не ходи, Грицю!" Українці мали змогу, співаючи з канадійцями та американцями цю пісню, навязувати до неї пояснення про джерело її мотива —, українську драму "Ой, не ходи, Грицю", а від того до української музики й пісні взагалі, а від того й до загальних відомостей про Україну, її народ, культуру, змагання і т. п.

Через те користно, щоб і другі українські мотиви стали популярні навіть з чужими словами. Такі мотиви треба подавати в легкій, захоплюючій формі, здатні до гармонізації і т. п. Подавати треба не стільки штучні медолії сучасних композиторів з інтернаціональним смаком, як народні пісні, що показалиби ріжницю мелодій, і легко залишилися в памяти.

Як що українські пісні будуть мати англійські слова, то

можуть увійти в Canadian Folk Songs, а через те й у школи та до вживання в ріжних товариствах, що збільшить нагоду для розмови про їх джерело. Канадійське громадянство звикатиме чути їх, полюбить їх і бажатиме, щоб частіш уживалися. Людина звичайно любить те, до чого звикла змалку.

В часі війни наші хлопці спостеріглн, що коли вони співали в військових товариствах українських пісень, то й неукраїнці помагали їм; підтягали, бо мотив подобався. Коли канадійське суспільство звикне до того, що українські мотиви гарні, то само їх жадатиме.

Отже: канадійці українського походження мають нагоду, коли схочуть, виконати один з культурних обовязків перед Канадою й Україною: збагатити культуру Канади готовими вже здобутками української культури.

Як це зробити?

Є два способи: власними силами, власними виступами та через радіо. Радіо-підприємці стараються дати матеріял, якого бажають слухачі. Коли українці жадатимуть, радіо-підприємці запрошуватимуть співати й грати українські мотиви. Запрошуватимуть співаків, солістів, хори, пяністів, скрипаків, оркестри. Що більше українці того жадатимуть, то більше радіо-підприємці задовольнятимуть і канадійська публика звикатиме до наших пісень, музики, які мають свої великі виховуючі властивости. Коли до того додати виступ на концертах наших співаків, музик і танцюристів, то все це згодом може увійти в канадійське життя, як Canadian Folk Songs, Folk Music, Folk Dancing і т. п.

В цім нема нічого дивного й нового, бо саме таким способом плекають нову канадійську культуру інші національні групи в Канаді — приміром Square Dances, Scottish Reels і т. п.

В своїх програмах вони подають матеріял з культури ріжних національностей, що населяють Канаду і, зводячи його докупи, помагають витворюватися спільній канадійській культурі.

Тому канадійці українського походження повинні жадати більше українського матеріялу на радіо-програмах. Коли щось сподобається з українського матеріялу, то жадати повторення і т. п.

Самі українці повинні помагати канадійським радіо-фірмам здобувати український матеріял. Вони не знають, що є в українців доброго, а як і знають з книжок, то не знають, де його дістати. Тому українці повинні посилати їм свої ноти для співу й музики а також вказувати, де є тут добрі співаки й музики.

Єсть уже такі радіо-програми, що самі цікавляться українським матеріялом, як і всяким іншим мистецьким матеріялом. Наприклад: "Dances of all Nations" у Виннипегу, "Dairy Pool" в Саскатуні, "Prairie Schooner" в Торонто і т. п. Отже, коли їм післати щось доброго, то вони його вжиють.

Другий обовязок — заведення української мови в університетах Канади, як в Саскачеванськім. Ця справа ще ясніща. Вона власне є частиною першої — включення української культури в канадську.

Найбільшим культурним засобом є мова. Використати українську культуру для Канади, а канадійську для України — найлекше способом заведення української мови в школах Канади, як одної з мов світових, що користна для практичних потреб канадійців, особливо у їх звязках зі Сходом Европи. Той Схід словянський. З англійською, французькою чи німецькою мовою до нього не доберешся, але з українською, яка є ключем до всіх словянських мов, легко добратися. В культуру Канади нарівні з французькою та німецькою мовами треба включати й українську. Треба заводити її в "Гай Скул" і в університетах. Як то практично робити, мають подумати наші провідні громадські сили, але ми, студіююча молодь, можемо й мусимо цю справу підперти, побіраючи лекції української мови там, де вони вже заведені, а саме в Саскачеванському університеті, а також на ріжних курсах українознавства, які уряджаються нашими організаціями та установами.

Освічений канадієць українського походження мусить знати українську мову, як канадієць французького знає французьку і т. п. Иначе на нього будуть дивитися, як на людину нездібну до вищого культурного ступня, тобто: людину, що нездібна вивчити мову батьків, і не свідома світового значіння культури своїх предків.

Включення української культури в канадську, заведення української мови в школах Канади найшвидче приведе до найтіснішої кооперації між канадійцями ріжного походження, бо викличе солідарність в пошунуванні всіх культур в інтересах піднесення всього людства Канади. Кожен канадієць не боятиметься й не соромитиметься а ні вживати культуру своїх батьків та дідів а ні користуватися культурою своїх сусід та спільним канадійським культурним витвором. З цієї пошани й солідарности ростиме нова вища багатша культура Канади, яка буде взірцем і для інших держав та країн; джерелом їх поступу до людяности, свободи й добробуту всього світу.

О. Ковалишин (при співі: — Як довго ми вже співаємо? Хто має годинник?

Студ. Сенів: — Не знаю, але там календар висить на стіні.

* * * *

Наконий (при гарячій дискусії): — Ай тел ю джентелмен, ай гев ей вері стейбл керектар.

— Горс ор кетел стейбел? — кидає хтось з гурту.

Володимир Кіндрачук.

Поширюймо Правду про Українців

Здається в історії народів світу не найдеться такого, який би зводив таку тяжку боротьбу за своє істнування, як український.

Від VI-го століття по Р. Х. Україна була незалежною державою чотири рази: 1 — за первістних родово-племінних республик і князівств, 2 — за українського королівства з династії Данила Романовича та його наступників, 3 — за козацької республики, та 4 — за Української Народної Республики в роках 1917 - 1920.

Кожного разу її самостійність нищили навали всяких зайд та сусідніх народів. Останній раз це спільним напором зробили Московщина й Польща, а при них і Румунія.

Весь час істнування суверенної української держави, виключаючи добу Святослава, Володимира й Ярослава, народ наш був у стані оборонної війни. Його оборонна боротьба захистила християнську цивілізацію, але не захистила самостійности України.

Проте безконечні оборонні війни, повстання, революції, довге національно-соціяльне поневолення не зломили духа народу; не знищили його змагання до суверенности. Більше того: ці змагання увійшли в національно-духовий та етнографічний характер народу. Стали взірцем неподатливости в історії людства.

Ідею боротьби за свободу, незалежність України, добро людства передали нам і наші батьки в цій країні. Нам — молодим!

А що ми на це? Як відгукнулися? Що зробили?

Тієї культурно-освітної праці, яку започаткували батьки наші, тепер вже не вистарчає. Її треба розвивати й посувати вперед, бо життя йде вперед. Ми потрібуємо багато такого, чого батьки наші не потрібували. Нові потреби вимагають нових культурних зусиль. Що ж ми для цього робимо?

Ми, українська молодь Канади, віддаємо для Канади всю свою енергію і навіть найвищу жертву — життя. Иначе й бути не може. Це є наша Батьківщина. Ми тут родилися, вихувалися, розбудовуємо своє життя.

Та чи не потрібуємо ми дещо взяти для неї з культурного надбання батьків і дідів наших на Україні? А коли так, то чи не повинні ми також трохи подбати, щоб та культура, яка помогла батькам нашим вийти в люди, розвивалася далі й стояла до роспорядимости всім людям українського походження, незалежно від того, де вони проживають? Чи не треба, щоб вона помагала пробиватися через життя всім українцям по всьому світу розсіяним? Чи не повинні ми їм помогти?

Хоч би добрим словом про їх культурні властивости? Чи не повинні ми помогти Україні здобути таке вільне становище, як інші культурні краї й народи мають, щоб вона своєю культурою помагала всьому людству йти до миру й добробуту, а не до війн та господарської руїни?

Сьогодня по всьому світу рішається доля всіх народів. Маємо нагоду, обовязок і право домагатися волі й для України, з якої вийшли батьки наші, але де полишалися їх брати й сестри, а наші дядьки й тітки та інша рідня, наші кревні. Коли кожна людина повинна помагати всякій іншій людині, то тим більше тій, з якою споріднена кровію й культурою.

Тому то українська молодь Канади, захищаючи Канаду, як свою Батьківщину, повинна помогти й Україні, як Батьківщині батьків та дідів її, а також Батьківщині багатьох її рідних, що й досі там перебувають.

Як це зробити?

Хоч би поширенням добрих відомостей про ту країну серед канадійців, з якими доводиться зустрічатися. Самі канадійці цікавляться тепер Европою й Україною, роспитують про них. Як то добре випалоби, коли би хтось, довідавшися, що ми українського походження, спитав нас щось про Україну, а ми не знали, як відповісти? Скажемо учителя з українців діти спитають, яка ріжниця між українськими й сибірськими козаками? Або українського "шторника" якийсь англієць спитає, чим торгувала Україна з чужими державами? Або українського адвоката англієць спитає, яке право було в основі тих законів, що істнували на Україні? Чи не було би їм соромно, коли би не знали, як відповісти?

З цього виходить, що ми, молоді канадійці українського походження, повинні і самі знати і другим росповідати про Україну, хто ми є, чиї діти і ким наші брати в кайдани закуті. Наші рідні на українських землях віддають своє життя в боротьбі за свободу, за правду, а ми поможім їм хоч добрим словом.

Що для того робити? Самим читати про Україну хоч англійські книжки і другим про те росповідати.

В першу чергу треба прочитати книжку В. Чемберлена — "The Ukraine, a Submerged Nation", в якій подано короткі, але важніщі відомости з історії України та її сучасного стану. Другою книжкою має бути "Ukrainian Literature, by Prof. Clarence A. Manning, в якій подано головні відомости про письменство України. Третя книжка—"The War and Ukrainian Democracy", by Prof. N. Hryhoriev, в якій подано документи й відомости про розвиток на Україні того демократичного ладу, який істнує в Канаді і який є основою людського поступу. Четверта книжка — "From Political Diary — Russia, the Ukraine and America," by A. Margolin, в якій подано важні відомости про міжнародне становище України та її боротьбу на міжнародньому полі.

Хто ці чотирі книжки прочитає, той зможе дати відповідь на всяке питання про Україну і цим поможе нашим рідним в їх боротьбі за людське істнування. Поможе й собі та українцям в Канаді, бо поширить про них добрі відомости. Коли кожен це зробить, то виконає свій обовязок перед Канадою й Україною.

Попробуймо показати це на ділі!

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ

Кіндрачук - Павлюк

В Мічем 12-го липня відбулося вінчання Дмитра Кіндрачука з Єлисаветою Павлюк. Обої були питомцями Бурси Петра Могили. Вони тепер в Норт Бателфорт де Дмитро учителює в Каліджет.

Кіящук - Черевик

Голуцан - Григор

На 16-го липня одружилися в Кадет, Дмитро Голуцан і Василина Григор. Обоє перебували в Інституті П. Могили через три роки. Тепер Василина учителює близько Канори а Дмитро продовжує свої студії в психології. Часто відвідують одно одного.

Кіящук - Черевик

31-го січня Михайло Кіящук одружився з Наталкою Черевик. Шлюб відбувся в салі імени П. Могили. Михайло є давним бурсаком і ветераном минулої війни. Тепер є властителем Росел Студіо в Йорктон. Сподіємось,що Наталя йому кухарить.

Яскович - Гнатів

В жовтні, в Ростерн, Едмонд Яскович узяв Славку Гнатів за дружину. Покінчивши вищу школу, Едмонд вписався до війська де минуло йому кілька літ. Славка, наша бурсачка, учителювала якійсь час при кінці в Вейнард де тепер вони замешкують.

Волощук - Вербовецька

На св. Петра і Павла відбулося весілля пана Волощука з Катериною Вербовецькою. Панна Вербовецька нам знайома бо перебувала в Бурсі, як брала Нормал в 1944-45 роках. Минулих два роки вона учителювала в Врокстон де стрінула пана Волощука.

— Ти продав мені того пса і казав, що він жадному чоловікові не зробить прикрости, а він сусідові подер штани.

— Ну, я казав, що чоловікові нічого не зробить; а штани не чоловік!

* * *

— Ми з чоловіком порозумілись аби дітей висилати на вулицю бавитись, коли ми зачинаємо сваритись!

— Ага! я тепер розумію чому ваші діти по цілих днях на вулиці.

"ТИМБЕР"

Один з наших бурсаків, котрий приїхав до Бурси з "далекого краю", і учащає до університету, дістав раз сумного листа від своєї коханки. Пише вона йому, що не любить більше його і що знайшла вже собі іншого, то жадає щоби він звернув її листи та фотографію. Зажурило це нашого бурсака, не знає, що робити. Приятелі завважили це та й прийшли йому на поміч. Зібрали вони багато фотографій всяких дівчат, грубих та тоненьких, довгих та коротких, і сказали йому ці фотографії опакувати і післати до його "бувшої" разом з листом такого змісту:

"Між цими всіми фотографіями знайди свою власну; решту зверни мені. Це трохи може для тебе неприємне, але вибач, бо я забув котра з тебе."

Василь Скварчук.

СПОГАДИ

Кажуть що спогади є найкраща книжка. І справді воно до якоїсь міри і так буває. Чи є що краще як спогади про минувшину? Та вже які можуть бути кращі спогади бурсака, як про його бурсацьке життя? Товариство котре ми навязуємо в той час, остає в нашій памяті до смерти. Ті товариші бурсаки і бурсачки остають в нашій памяті в окремій закутині, де ніяка сила їх не видобуде. Імена ці, це перлини нашого здобутку; це скарб міцно збережений. Вартість такого скарбу ми аж тоді зможемо вповні оцінити коли опинимося поза мурами цього Інституту — учителі в своїх школах, інші професіоналісти на своїх вибраних професіях. Аж тоді мимохіть вирветься з наших сердець: "От, щоби ще раз вернутися до Інституту!" ....

А не знати чи той чи та вернулися до Інституту.... Жаль було покидати, та так треба було.... Чи справді мене так зле годували?... А чи я тепер сам собі в цім "шеку" краще догоджую?

Промине рік два, сприяє нагода вернутися до Інституту хоч би і на короткий час. Нові лиця студентів, можливо інший ректор, і кухарки не ті самі — навіть сторож вже не той, що був. Та дух життя той самий. Ми чуємося в дома; так мило знов.... Поглянули по стінах, а ось і фотографія з того року коли я був тут.... Так, я чув, що він вже оженився.... Кажуть, що вона учителює коло — — —. От шкода хлопців.... Так, він був в моїй кімнаті.... Впав над Лондоном — других спас, та сам загинув....

Пройшли вакації, знов треба покидати. Ох! Як тяжко! Здається тяжче як було перший раз, бо тоді були менше свідомі про те, що нас чекає. Можливо і нове приятельство набули за той короткий час.... Красна вона, і розумна.... Не знати чи напише так, як казав?... Коби скорше до Різдва!...

В життю всяко буває. Приходиться переживати і веселість і смуток. Коли нам добре, то звичайно забуваємо минуле; та коли нам прикрість долягає, тоді милі спомини розраджують душу. Це лік на наші злі дні; це крапля холодної води серед пустині. Стараймося творити милі спомини. Добрий товариський настрій можна витворити лише почином приязні від себе самого. Щоби мати приятелів, треба перше бути добрим приятелем других. Світ і все що в нім є, це здобуток всіх і для всіх. Нехай наші бурсацькі спогади будуть переповнені іменами вірних приятелів.

Є англійська пісенька, котра закінчується так:

Увесь світ яб радо пройшов,
Щоб одного вірного приятеля знайшов.

Н. Лабюк.

Я Тобі Покажу!

"Ще нема вечері?" — крикнув я до жінки, як прийшов з фабрики одного вечора.

Чоловік звичайно наробиться від ранка до вечора, добре зголодніє, приходить до дому щоби застати теплу страву, а тут маєш, ще і не наводиться на вечеру.

"Самий видиш, що нема."

"І чому?" — відрубав як сокирою.

Марія більше нічого не сказала. Поралася коло печі. Її мала постать звихалася то сюди, то туди. "Змарніла вона" — подумав я собі. Як ми побралися, десь двадцять років тому, які повні, рожеві лиця були в неї! Пібралися, купили собі хату на одній тихій вулиці та жили мов в раю рік чи два. Відтак Марія захорувала. Перестали платити за хату, щоби ратувати її. Багато коштували лікарі. Довг на хаті зріс. Ми мали четверо дітей. Настали тірші часи, меньша платня і так трудно було звести кінці докупи. З щоденних справ ми почали обоє перемовлятися а часом і сварилися.

Та тут отворилися двері.

"Багато продав газет?" — питала жінка чотирнайцятьлітного Василя, що увійшов.

"Так, як все, мамо, а чого Федь так пізно прийшов мене звільнити? Я вже дуже зголоднів."

"Ая. Видиш і дитина голодна. Давай же нам їсти."

"Зажди трошка, зараз буде."

"Якогось біса, зараз і зараз!"

І так потроха ми почали сварку. Мене щось підштуркувало щоби її гірше вколоти. Як же сміє вона дорікати мені? Яж працюю, заробляю на неї і на дітей. Ех!

"Слухай, Гнате," сказала з слезою в оці, — "не маєш чого сваритися. Я так само роблю, як ти. В день у кравецькій робітні, відтак іду на місто купувати. Приходжу, варю вечеру і прятаю в хаті. По вечері плету і шию. А ти сидиш, встромиш ніс в газету і так пройде цілий вечір. Що я винна тому, що тобі не повелося з "форманом." А що боїшся отворити до него рота, то всю злість зливаєш на мене."

"Тихо!" крикнув я на ціле горло, бо того було мені вже за багато — "того ти жінка, щоби на тебе посварити!"

"Того, того. А ти тому чоловік, щоби кому дати тесати кілок на голові а жінкою так водити."

Більше не слухав. Вхопив шапку, лопнув дверима і вийшов. "Боюся рот отворити" — думав вже на вулици. "Даю тесати кілок" крутилося мені в голові. "Ех! **Я її покажу!"**

Думаючи так, я опинився в фабриці де положення робітників гіршало з кожним днем. Майже без причини відправляли людей до дому а від оставших вимагали більше і більше ро-

боти. Робітники щось перешептувалися поміж собою але зі мною нічим не ділилися. Однак я завважив якесь напруження, якась небеспека висіла над головою.

Нині моя цікавість про все збільшилася і як обідав самий, рішився приступити до одного передового робітника і запитати що то все значить? Здалеко видів, що він з гуртком щось пильного говорив і дехто час від часу оглядався чи хто не іде. Як я підійшов, втихло. Мені відобрало відвагу питатися і я, вдаючи що так случайно проходжуюся, перейшов попри них. Мені в голові ніби зачало шуміти. "Не довірують мені. А в мене нема відваги переконати їх — ні, таки піду." Але знов щось спинило мене. "Ще буйде нагода, покажу їм що я чоловік, не боягуз. Покажу!" — сказав голосно і знову пустився до них. "Покажу!"

"Покажеш що?" — сказав форман, що ішов за мною і тепер ми стали лице в лице.

Мені за плечима пробігло щось зимного і я став немов закаменілий. В голові ж думки стріляли тисячами на хвилину. "Іду! Ні! За скоро. Іду! Але що, як насміються? Що як відправлять з роботи?"

"Покажеш що?" форман сказав ще раз.

"Що ти дурний!" і ступив попри него обертаючи замахом рамена його довкола.

"Пі-і-і-і!" запищала свиставка. В мить зчинився рух. Всі бігли до дверий.

"Гасіть світло!" крикнув власник, як вибігши з канцелярії, зрозумів що то є. "Гасіть! Гасіть!"

Хвилину стало темно, бо вікна були маленькі і не багато світла продиралося крізь них. Мені над головою пролетіло щось з шумом і бряскло в залізні двері. Зробився крик. "Світіть! Світіть!" Хтось пробував продертися крізь натовп і дав мені штурханя в бік. Нараз знов стало ясно. "Бах! Б-а-а-х!" Сторож вистрілив вгору щоби настрахати юрбу. Та тут хтось залізом вдарив по руці і револьвер випав йому з рук. На других сторожів посипались крісла і шруби. За кілька хвилин їх заперли в кімнату.

Остались робітники, котрі метушилися і викликували брудні слова повні злоби і ненависти до всего капіталістичного. Одні сварилися з другими, деякі почали наново бійку, а декотрі спинивши рух головної машини, нищили всяке знаряддя. Кілька з провідних робітників пробували вискочити на підсунений стіл і спинити безладдя, та їх закрикували. Не чекаючи заохочення, я вискочив на стіл, крикнув сильним голосом:

"Робітники! Ми показали свою силу, нас не будуть дурити марними обіцянками. Як тепер стали разом, так і дальше будемо стояти!"

Мені перебили плесканням, криком і свистом. Чути було, "Він є наш!" Голоси здається розривали стіни і зносили дах. Як втихли, я продовжав дальше: "Ми стали разом не тому,

щоби нищити майно на яке і ми працювали, а тому щоби добитися ліпших умовин праці, справедливої платні і роботи для всіх. Чи ви хочете звернути неславу на себе, як на нерозважних людей, погромщиків?"

"Ні-і-і!" — закричали разом.

І так я продовжав дальше, викладаючи наші потреби і наміри. По скінченню мене обступили, плескали здоровими руками по плечах і дивувалися з мого поступу.

"Ми не сподівалися такого від тебе!"

"Ти нас поставив на добрий шлях."

Тепер підійшов власник, який, скоро почалася бійка, втік і десь в половині розмови вернув з поліцією. Видно, видів що силою нічого не вдіє, одже взявся інакше.

"Я вдячний вам, що вдержали порядок" сказав мені. По короткій розмові ми згодилися вибрати людей щоби представляли робітників. Він погодився залишити збори щоби ми могли говорити що треба. Мене вибрали головним представником і рішили, щоби я поїхав до Оттави і там представив урядови нашу справу.

Нім зайшов я до дому, рознеслася вістка по цілому місті і жінка вже все знала.

"Що тепер буде?" питала.

"Не знаю, я боягуз!"

На другий день появилися великі надписи в часописах: "Страйк у Доминіон", "Тихий Робітник Спинив Заворушення", "Місцевий Чоловік Чемпіоном Робучих." Скрізь на передних сторінках моя фотографія. До мене приходили телеграми і листи. Приїздили репортери з других міст. Випитували, фотографували. Я виріс як гриб по дощи. Приїхавши до Оттави, не мав трудности дістатися до урядових кол. Робітники зробили велику демонстрацію і величезне віче для мене з десятками тисяч людей. Як мав відїзджати, самий Премієр запросив мене на розмову де і висловив надію що скоро зобачить мене послом а може і Міністром Праці.

Як я вернувся з Оттави, власник привитав мене радісною вісткою бо зробив управителем фабрики. За деякий час обіцяв цілу фабрику передати робітникам.

Однак я того вже не бачив, бо ніхто не видів як я провадив робітників, ніхто не здибав мене в Оттаві і навіть самий не бачив свого імени в часописах. То лиш так уродилося.

Я. Сенів.

Промов ті слова що будуть значити небо або пекло мені!..
"Іди скоч з моста."

МОГИЛЯНКИ

Товариство "Могилянки" є товариство при котрім дівчата дістають підготовлення до праці на народнім полі. Кожна дівчина Могилянка, думає про свою будучність, про краще життя, та про піднесення знання і поширення добробуту свого народу.

На перших зборах Могилянок цього року, пані Савеля Стечишин представила головнійші ціли і завдання товариства. Вона дала короткий перебіг причин чому засновано Інститут імени Петра Могили й дано в нім приміщення не тільки хлопцям але і дівчатам.

Українцям ходить про те, щоби мати освічених жінок й студенток в Інституті мають нагоду не тільки здобути собі освіту шкільну, але в додатку мають нагоду підготовання до загальної громадської праці, яка потребує також освічених патріотичних дівчат студенток. Для того зорганізовано окреме товариство дівчат студенток ще в 1923 році. Сама назва товариства прийшла від назви княгині Раїни Могилянки, яка в часі існування Могилянської Академії в Києві кілька сот літ тому назад, інтересувалася українською справою. Віддавала багато свого маєтку на науку української молоді. Будувала церкви та монастері щоби скріплювати та захищати українську культуру. Її іменем названо товариство дівчат при Інституті.

Від давна товариство Могилянок ставило собі за завдання інформуватися про українське життя, українську культуру, цікавитися теперішним змаганням українського народу і по можности брати участь в загально українськім життю. Товариство Могилянок має за собою світлу історію. Це товариство поклало перші основи на зорганізування жіночої організації Союзу Українок Канади, яка сьогодня представляє велику і могучу організацію в Канаді.

Членки товариства Могилянок з окрема розходилися по всіх українських околицях і засновували та вели жіночі товариства. Велика скількість в організованню і ведення жіночих товариств в Канаді, це праця Могилянок. Поза те ще одна додаткова діяльність дівчат згуртованих в товаристві Могилянок є на полі ручного мистецтва. Заходом того товариства зродився широкий рух в відродженні ручного мистецтва, а то розповсюджувано вишивки, писанки й загально обзнакомлювалося своїх і чужих про українські ручні вироби.

Крім того дівчата вправляються в бесідництві, що придасться пізнійше в загально громадській праці.

Така в коротці була минувша діяльність Могилянок.

Так ми мусимо себе приготовляти на сильних і завзятих народних працівників.

Оля Козунь, голова.

ДЕБАТАНТИ 1946 — 47-го РОКУ

Зліва на право: Олекса Гупка; Марія Гриба; Галя Шевчук; Вікторія Панчук; Маруся Ткачик; Йосиф Збітнів.

ПРО ДЕБАТИ

Дебати 1946-47 року відбулися дуже успішно. Начальником дебатового комітету був пан Балич, а його помічниками наші добрі дебатанти пан Загарія і пан Дробот. Під їх добрим проводом контест дебат був дуже успішний.

Дванадцять дебатантів брали участь; шість студентів вищої школи, а шість університетників. Обидві групі пописалися дуже добре. Дмитро Цуркан вийшов з найбільше марками, а Маруся Ткачик близько за ним слідувала. За те їм подаровано чашу Дебатового Контесту Каменярів.

Окрім цього були три міжпровінціональні дебаті; дві з Сумківцями Едмонтону, а одна з Сумківцями Вінніпегу. Дебати з Едмонтоном були поділені так: Одна між студентами вищої школи, в котрій брали участь Галя Шевчук і Вікторія Панчук; проти Андрія Фуштея і Евгена Саковського з Едмонтону. В другій дебаті брали участь Каменярі Маруся Гриба і Олекса Гупка, проти Богдана Мельничука й Бориса Фербея. Можна сказати, що наша гостинність не була дуже добра — бо обидві чаші лишилися Каменярам. Вікторія Панчук і Галя Шевчук виграли чашу Доктора Бойковича, а Маруся Гриба і Олекса Гупка отримали чашу котру постарали Сумківці Едмонтону.

Маруся Ткачик і Йосиф Збітнів були репрезентанти Каменярів у дебаті котра відбулася на 8-го березня в Вінніпегу.

Вони приїхали до дому славними. Чаші на цю дебату не було. Наші дебатанти приїхали назад з дуже добрим вражінням гостиньства Сумківців, громадян, і Колегії у Вінніпегу. Вони були вдоволені не тому, що виграли дебату, але що так гарно погостилися і порозумілися з молодіжжю Вінніпегу.

І так закінчився рік дебат.... інтересним для всіх котрі мали нагоду чути їх, а надзвичайно корисним й поучаючим тим котрі брали участь.

Маруся Ткачик.

НАША КАНТИНА

Цього року студенти можуть чутися дуже щасливі що мають під руками гарну "кантину" для їх ужитку.

Історія кантини починається десь у місяцю листопаді 1947 року, коли наш ректор, о. Т. Ковалишин, піддав думку щоби було добре як би кружок Каменярів мав свою кантину де студенти могліб купувати такі річі, що їм потрібні, замість ходити через улицю й щоби хтось інший з того користав. Пішла поголоска між студентами, котрі передумали і переговорили справу між собою. На зборах була цікава дискусія на ту тему і кружок рішив заложити кантину.

Богдан Зіп був вибраний управителем і робота почалася. Під управою о. Кавалишина і п. Зіпа, котрі замовили майстра котрий приготовив відповідні шафи в кантині, а студенти Павло Федейко і Михайло Николайчук при помочі других студентів приготовили стільці де студенти могліб сідати. Льокальна молочарня згодилася прибрати і постаратися щоби було де тримати молоко і "айс крім."

Так через пару тижнів ішов рух і гармідер, майстрували, обмивали і малювали кантину. Студенти цікавилися роботою й помагали коли було можливо, і як час на те позволяв. Так що на 19-го грудня, 1947 року, кантина була офіційно отворена. Підчас зїзду, котрий відбувся на 21-го, 22-го і 23-го грудня, кантина була вже в повнім розмаху і на добру користь бо через тих три дні гарна сума грошей прибула до центрального фонду.

Наша кантина.

Кантина є під проводом управителя Павла Федейка, один з студентів котрий був назначений по новім році. Він доглядає того щоби був загальний порядок в кантині й дає тим студентам що роблять в кантині на той вечір певні інструкції що до порядкування в кантині. Всі студенти беруть свою чергу робити в кантині, так що кожного вечера є інший студент котрий занимається роботою, при помочі других.

При кінці кожного дня студенти звертають гроші до управителя котрий робить рахунок і кладе гроші до "каси." Кантина є відчинена кожного дня на короткий час по обіді, то по вечері. Коло пів одинадцятої вечером коли студенти вже трохи змучені від роботи, є коротка павза і студенти приходять на каву щоби відживити свій "ум."

Така вигода є на користь студентам, не мусять вони виходити на перекуску, і можуть дістати багато подробиць що вживають що дня. Також така вигода є поплатна, бо за місяць кантина заробила майже досить поплатити всі довги. Коли все буде поплачене й буде трохи грошей на руках, студенти думають постарати трохи меблів до нашої витальні й гарнійше прибрати. Пізнійше думають повернути гроші на такі річі що будуть корисні для всіх студентів.

Станіслав Клапоущак.

ДЕЩО З СПОРТОВОГО СВІТУ

Спорт звичайно не уважається як один з найважнійших чинників для виховання молодого студента. Але треба будувати здорове тіло так само як здоровий умовий і моральний характер. Студент виробляє здоровля, беручи участь у різних спортах. Також добрий характер виробляєсь у той спосіб, що научується справедливости і толеранности. Тому в бурсі ми маємо спортову програму.

Гокі — Бурсаки дуже добре пописалися напроти опозиції в грі гокі. Далі лід аж горів як такі спеціялісти як Кіндрачуки, Франки, Дуб, "Зеро" Смишнюк, Березовський і Мантика виступали кожної суботи. Чорнейко був "чіф тайм-кіпер" і "ковч" і піддержував наш клюб дуже енергічно.

Софт-бал — Наші хлопці визначилися на С. У. М. К. Зїзді в Єлов Крік, як злучилися зі Саскатунськими Сумківцями і виграли чашу. Бойчук, Марковський, і Павлюк були зірки на цій оказії.

Футбал — Кожної суботи, наші хлопці ходили до Нютена і там копали ту свинську шкіру аж черевики ломалися. Мекмилен, "Шорті" Малещик, і Василь Кіндрачук були найліпші копарі.

Бовлинг — По Різдвяних святах зорганізовано "бовлинг ліг." Наші дівчата тут дуже добре пописувалися, так що хлопцям тяжко було часом концентрувати над своєю грою. Дівчата Поліщук, Дробот, Панчук і Чорнейко брали енергічну участь, а хлопці Михайло Доброволський, Володимир Кіндрачук, Скварчук, Олекший, і Федейко найліпше на дівчата дивилися.

Баксинг — Ще у бурсі ми мали "баксинг" де Залєщук ужи-

вав свої великі, вироблені мускули до поборювання таких силачів як Василь Кіндрачук, Й. Франко, "Шорті" Малещук, Чорнейко, С. Франко, і Віктор Бойчук.

Межи нами ще знаходилися студенти котрі брали участь в спорті поза бурсою, на університеті або де інше. Савеля Федорук яка є надзвичайна студентка, також надзвичайна у атлєтиці і принесла нам багато чести і слави. Вона кандидатка до "Олимпик" ігрів і ми певні що її успіхи лише починаються. Також у нас був Володимир Ференюк, котрий відзначився у "бейсбал" і "керлинг."

Колись із цих спортовиків як вийдуть студенти в світ, будуть за то ліпшими громадянами і певно так зауспішно попишуться як пописувалися у атлєтиці у бурсі.

Нестор Гавриш.

ПРО СТЕПЕНДІЇ

Маємо до відома, що дві степендії будуть одержанні питомцями Інституту П. Могили цього шкільного року.

Першу степендію в сумі $100.00, дає Союз Українок Канади, і видача неї буде при кінці шкільного 1948-го року. Від тепер, Союз Українок Канади кожного року буде давати стодолярову степендію питомцям Інституту ім. П. Могили, як також і питомцям Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, і питомцям Колєгії св. Андрея в Виннипегу.

Ці рішення запали на ювілейнім зїзді Союзу Українок Канади в Саскатуні, в 1947 році.

Право на одержання степендії мають хлопці і дівчата. Рекомендації на яких то правилах малиб студенти одержувати заслужену степендію є слідуючі:

1. Нагорода повинна бути лише на продовження дальших студій із застереженням, що студент або студентка лишається питомцем цієї Інституції. Виняток робиться для тих студентів, які б продовжували науку через кореспонденцію (позаочне навчання) і не мешкали в місті.

2. Студент або студентка мають право на одержання степендії в віці 16 до 22 літ.

3. Кандидат має бути релігійним, православного віроісповідання і має учащати до церкви.

4. В академічній освіті кандидат повинен мати не менше, як 75% марок. Цю точку віддати до вирішення ректорові інституту, який має право зробити уступки в академічній освіті, наколи студент, або студентка, перевищають в інших корисних предметах.

5. Щоб кандидат був моральною і характерною людиною, щоб був активним в студентськім організаційнім життю.

6. Щоб брав участь в спорті, і щоб по можливости брав участь в спортовій грі на дворі і тим дбав про свій фізичній розвиток.

7. Кандидат повинен відзначитися персональністю і ввічливістю. Він повинен кооперувати з товаришами і з управою Інституту.

Ці рекомендації послужуть нам одержати вищі степені в нашій науці і в нашім студентськім життю.

Маруся Ткачик.

НАШ ГЕНІЙ ГУДИМА

1. В пятій кімнаті є Айнстайн
Про кого треба знати
Він любить А's робити,
І довго рано спати.

2. Він каже нам, що знання
Треба дуже шанувати,
І моцною колодкою
В бріф кейс замикати.

3. Але добре ви пильнуйте
Як він рано ся збирає,
Що він цей здоровий бріф кейс
Чорною шапкою накриває.

4. До університету він ходить
Артс енд Сайнс збирає
І по трохи знання
В бріф кейс напихає.

5. Хемія в нього добра кляса
Котра не дасть спати
Бо він любить в Луцького
Сходи рахувати.

6. Цей наш гарний хлопець
В Шіго народився
Життя його ще веселе
Бо ще не женився.

Костина: — Я виграю справу, бо маю десять свідків котрі бачили як ти мені окуляри збив.

Смицнюк: — А я маю сто свідків котрі не бачили що я твої окуляри збив!

* * *

Метелики не ростуть, бо лише діри їдять.

"ДИФТОНГ"

Чудесне це слово "дифтонг." Коли люди думають, що це слово має лише одне значіння то вони миляться. Для всіх людей дифтонг є слово що вживається в граматиці. Однакож (ви певно цего не знали) дифтонг так само значить якусь спеціяльну річ, і щоб ми добре зрозуміли яка ця річ є, ми мусимо вперед подивитися для чого її вживається.

Часом так бувае, що ми захоруємо на страшну слабість — цебто лінивство. — Це нам не дуже зчаста трапляється бо ми до Університету ходимо і маємо много часу виспатись і приплентатись до снідання коло одинадцятої години рано. І коли дівчата в кухні напечуть — як ми по українськи кажемо — "пенкейкс", то справді аж коло серця і коло жолудка лекше стає! Однакож коли ми так захоруємо, наш лікар привозить нам "дифтонг" і нам зараз стає лекше. Ми часом навіть беремо дифтонг із собою до ліжка і так гарно спиться що аж хропеться!

Кажуть що "дифтонг" має в собі щось такого, що молодця зробить із вусатого діда, або покриває гладонькі мужецкі лисини волохатим волосям. Ми якраз тепер це випробовуємо на наших приятелях тут в Інституті.

Дифтонг вживається також в інших способах. Деколи дифтонг має в собі поживу, а деколи щось таке, що подібне до поживи. Про цю послідну річ всі знають, а головно мужчини бо коли цей дифтонг візмуть то і діти і жінку загублять а часом і самі себе. Це трохи негарна річ виявляти, а все таки інтересна.

Коли хто не годиться то нехай добре приглянеться тим що мали дифтонг в руках і побачуть, що це є правда. Часами мужчини навіть беруть дифтонг і в приятельський спосіб торкають себе ними по головах. Певно що випробовують чи дифтонг міцнійший чи голова.

Із цего всего ми приходимо до заключення, що "дифтонги" то є "фляшки" — часом повні, а часом порожні — але багато лучше коли повні, ніж порожні.

Кімнати 5 і 37/2

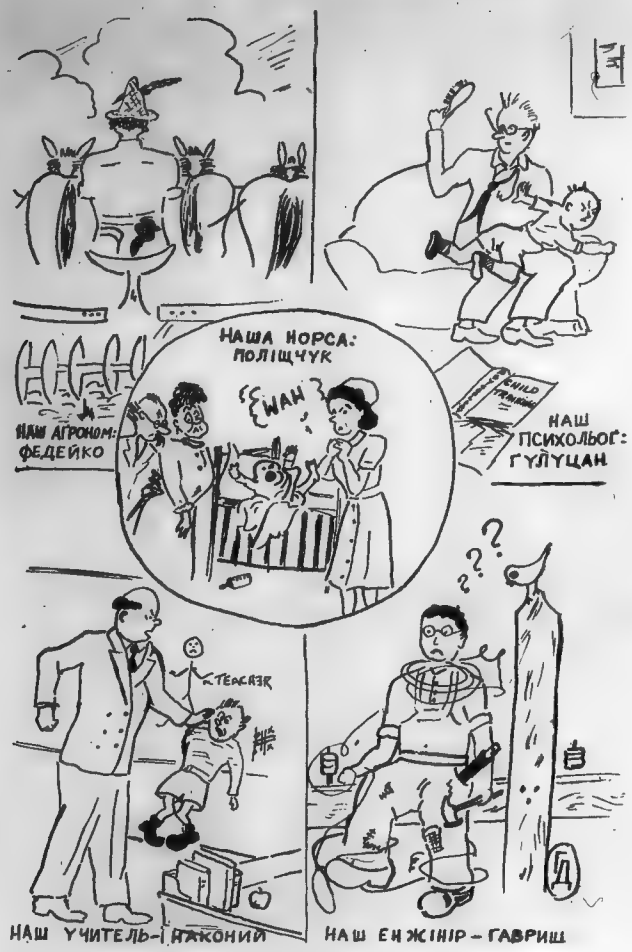

ДИВНИЙ СОН

Кажуть "як спиться то сниться" і справді добре спалося а ще ліпше снилося.

Було то в 1960 році, прийшло літо, думаю треба взяти відпочинок. Рішив я поїхати собі по Канаді і відвідати наших більших місцевостей. Сів на потяг й їду до Вінніпегу. Незадовго чую, хтось викликає що друга стація Йорктон. Здається що десь чув такий голос; дивлюся і справді чув, бо то наш старий бурсак Чорнейко, вже поважний собі кондуктор і несе валіску якійсь панні.

Скоро почав потяг в дорогу, думаю треба заговорити до нього: дивлюся — йде, і пізнав мене. Вже з-англічився тай каже — "Вай, галов; вер ю гоінг?" Розговорився і кажу "Чогось дуже потяг шарпає," а він каже "то той новий інжінір "Мантика" чогось дуже напосівся сьогодні." Говоримо і чую хтось знову викликає: "Дрінкс, барз, гам!" Дивлюся а то Савчук, вже зафасував собі таку шапку з дашком, ходить і продає всякі люксуси.

Приїхав до Вінніпегу а там на стації хтось чистить черевики аж піт заливає йому очі. Зацікавило мене хто то такий працьовитий; дивлюся, а то пан Костина. Змарнів трохи, видко що не має так їсти, як в Бурсі.

Іду собі вулицею, думаю треба щось зїсти, бо вже і пізно. Дивлюся а тут справді реставрант — виглядає досить добрий та й зайшов. Не встиг сісти до стола, а тут вже питає: "Вордер паліз." Дивлюся а то панна Кирилюк, мало не вмліла як мене побачила. Кажу: "принеси мені голубців, пирогів, трохи борщу," і справді була смачна страва. Питаю, хто то є властителем такого реставранту, а вона каже: "Та то пан Дуб." Дивлюся а він сидить за лядою, ніби читає Український Голос. Думаю добре що вибрали його за скарбника в 1947 році, вже навчився гроші рахувати. Питаю хто то варить такі смачні страви? Вона каже: "Чекай, подивишся!" Веде мене до кухні, а там стоїть пан Наконий, убраний в біло і велику білу шапку на голові має, кажуть що він є "шеф." Дивлюся, а там панночки Даркович і Федорук начиння миють а Добровольський і Гавриш втирають. Кажуть мені, що панна Ткачик "пляновує" тут їду. Думаю, а вони в бурсі були все прикупі, і ще тепер.

Вийшов і дуже добре чувся, що тільки знакомих здибав. Треба десь переночувати. Прийшов до готелю і призначили мені кімнату. Веде мене якийсь хлопець, дуже гарно говорить. Питаю, як він зветься; а він каже: "Василь Скварчук." Питаю його дещо більше і довідався, що властителем готелю є пан Николайчук.

На другий день приїхав до Торонто. Думаю, треба трохи пройтися на свіжий воздух. Йду собі і розглядаюся, сюди і туди, нічим не цікавлюся; нарешті чую, хтось так кричить. Заходжу до будинку а там пан Гулуцан наговорює людям щоб

голосували на "сошал кредит". З публики обзивається пан Гупка і закидає йому по "С. С. ефски", думаю, от і будуть наші посли.

Того вечора пішов собі на "шов". Каже на фільмі, що "мейн керектерс" є пани Павлюк, Марковський, Козак, і Клапоущак, і панночки Панчук, Зюбрак і Ілніцька. Мені так дивно стало що неміг собі уявити що вони вже десь аж у "Голівуд", але справді добре романцували що аж слинка текла. На тій самій фільмі мали і "нюз", там виголошували що вибрали нашого "Зіпа" яко "майора" міста Торонто — їде собі в великім авті — люди так кричуть, а він собі лиш на вус мотає.

На другий день йду собі "стрітом", дивлюся а то полицай Федейко веде якогось пяницю. Привів його до корту а там судія Буряник сидить і вже має ту чорну шапочку на голові. Слухає так до пяного а на кінці каже: "Засуджую тебе на місяць до криминалу, не тому що ти пяний, але за то що ти всю горілку випив."

Думаю вже все бачив, але ще зацікавила мене одна школа. Прийшов до неї, і диво над всіма дивами — там сидить принципал Петришин. Ми трохи по-галовкалися і розговорилися, аж тут стук в двері, і входить панна Ціпівник і пан Лабюк. Каже Петришин, що панна Ціпівник вчить початкову клясу, а пан Лабюк є інспектором шкіл в Торонто.

На один день цего було мені забагато. Пішов до готелю і думаю, трохи відпочину і роздумаю це все, що наші бурсаки так гарно пописалися.

На другий день пішов до церкви, бо ще в '47-ім році навчився ходити до церкви. Дивлюся, а там Отець Котик править Службу Божу а пан Сенів йому кадило подає. Чую шум позад мене а там аж пять пар бурсаків входять шлюб брати. От і оказія, бодай собі добре тупну!

Так перейшло пару днів, і одного дня сиджу я в готелю, читаю — чую хтось телєфонує; каже голос: "Прийди зараз до шпиталю." Трохи налякався і скоро прибув, розказав про те покликання і зараз завели мене до кімнати на пятім поверху. Відчинили двері, а там доктор Ференюк і норса Поліщук оперують пана Стрільчука на "пендик". По операції ми трохи переговорили давні часи і тоді Доктор Ференюк відвіз мене в великім авті до готелю.

Сів я собі в крісло і думаю про ті веселі часи в Бурсі, що вже так давно минули. Нарешті хтось крикнув: "Фаєр!" і так дзвони задзвонили; я підскочив, аж мало з ліжка не впав. Прибудився, а то пан Збанок дзвонить, що вже час вставати.

Полежав трохи і думаю що то справді таке можливе, скоро зібрався і пішов подивитися чи всі бурсаки ще є.

Незнаний (Anonymous)

Ів. Данильчук.

ПРИГОДА НОСА

(Присвята носови Михайла Козака в день 14 січня 1932)

Мороз раз мав з носиском мову:
"Чому ж ти, носе, не підеш до дому,
Не сядеш маком коло печі близько,
А йдеш на двір, де холодно і слизько?
"Та ж знай, що паном я тепер зовуся,
А за непослух дуже я пімщуся, —
Бо люти в мене тепер не купити,
Таких, як ти, носів, не можу я щадити!"
Таке говори. упертий ти морозе?
Та ж голова мене усюди носить!
Та ж я дорогу голові покажу,
І чоловік там йде, де я лише прикажу.
І впертий був собі носисько,
Та й вірить він не хтів, що ворог близько,
Як чоловік з лицем цілим сховався,
То ніс на збитки таки показався.
Мороз дивився на впертість нерозумну,
І усміхнувсь над носом троха глумно.
Тоді лиш "хлись", лизнув він ніс упертий,
Й пішов у сніг, сліди свої затерти.
А ніс, як вчув на собі біль страшенний,
Почервонів, неначе рак печений,
І в тую мить за ковнір заховався,
Та каявсь вже, що з ворогом стрічався.
Тепер як индик ходить він червоний,
І дусить жаль великий та бездонний;
Та молить Бога, щоб весна настала,
Мороза-злюку з між людий прогнала.

"ФИШ СТОРІЗ"

Пан Ноконий має дуже надзвичайні рибки..... Золоті з чорними значками! Дуже чемні, вони є — ніколи клопоту не дають. Одної ночі сталась пригода. — В Наконого дуже було тепло в кімнаті... він відчинив вікно і ляг спати. Пробуджається рано, а один бік його лиця замерз як грудка леду. Встав він, так зараз до рибок — а рибки совгаються по леду.

Пан Наконий прийшов до кімнати пана Гупки... Вони мають багато спільного, бо й в пана Гупки є рибки. Каже пан Наконий: "Гупка — ти ще сьогодні не змінив води своїм рибкам."

Гупка: "Та нащо? Вони ще не випили ту, що я вчера їм дав!"

Панна Федорук як побачила що й Маруся Ткачик дістала рибок на свята, то постановила що має закласти "фиш гечері." До цеї пори ще не знайшла доброго гатунку на розплід. Як закладеться "гечері" отворимо "фиш сейл." Сподіємося, що Федейко й Николайчук будуть наші перші покупці. — Вони вже за рибами глядять!??? Маруся Ткачик.

БУРСАЦЬКІ ВВОДИНИ

Щоби хлопцям доказати
Щоб їм примір дати
Як у бурсі цей рік мають
Вони проживати,
Тож взялися до роботи
Бурсаки давніші,
Щоби з гарних новобранців
Зробити гарнійші.
Вже місяць от минає
І час за роботу
А бурсаки лиш гуляють
Як доброго року.
О то рада відбуваєсь
Установчі збори
Щоб рішити раз на все,
Той час на трівогу,
Ой вводини, та й вводини
Вже скрізь залунало

Новобранці остовпіли,
Мов сили не стало.
Перший закон Інституту
"Каменяром стати"
Кожний бурсак мусить цьому
Дуже підлягати.
Кожний бурсак мусить знати
Певні свої сили
Як фізичні, так умові
Щоб лиха не було.
Громи били, бурі вили,
Блискавки палили.
Мов у пекло хлопців вели,
Щоб відвагу мали.
Що там було, як там було
Казати не будем,
Але вводин тих славетних
Таки не забудем.

І. Клевчук.

ШЕЛЕСТ ПАПЕРУ

Пішов я раз до крамниці
Паперу купити,
Щоби дещо написати,
Чого научитись.

Та звичайно так буває:
Люди понаходять,
І на теми ріжнородні
Розмови виводять.

Того разу розмовляли —
Завели дебату:
За шахрайство і ошуство
Не дістанеш плату.

В фартухові товстий крамар
До слухачів каже:
"Є на світі такі люди,
Що обмана вяже.

"Вони в очі так до тебе,
Як ангели в небі,
І помочі не відмовлять
У прикрій потребі.

"Як дивишся — справедливі,
Тебе поважають;
Відвернишся — лице своє
З відрази скривляють."

Обернувсь тепер до мене:
"Чим можу служити?"
"Добродію, я хотівби
Паперу купити."

"О паперу! Добре, добре!
Кілько ви бажали?"
"Сто листків хотівби, щоби
Ви нарахували."

Числить він ті картки,
Через числа скаче,
Поглянув лиш зпід лоба
Чи хто не зобаче.

"Дякую вам, добродію,"
Й тримаючи двері,
"Та не глушіть ви совісти
В шелесті, в папері.

"Хоч мала сніжина
Не важить нічого,
То простори покривають
Сніжиночок много.

"Бо безмежній пустині —
Пісок, порошини;
А незначні діла творять
Характер людини."

Ярослав Сенів.

ЛЮБИВ, ЛЮБЛЮ, ЛЮБИТЬ БУДУ

Любив, люблю, любить буду,
Отсю нашу бурсу.
Бо в ню наші батьки
Уложили досить труду,
Щоб вивисти нас у люде.

Любив, люблю, любить буду,
Нашу церкву рідну.
До неї що неділі йду.
Молюсь до Бога все.
Щоб дав Україні свободу.

Любив, люблю, любить буду,
Україну рідну,
Бо у бурсі вчили мене,
Щоби нарід свій любити,
Так довго як буду жити.

Василь Савчук.

Наші танцюристи під управою пана Клапоущака

Сьома година рано

Спис Студентів

ВІДДІЛ ФІЛОСОФІЇ

Імена:	Рік Навчання:	Звідки походить:
1—Березовський, Омелян	2	Міт Парк, Саск.
2—Біловус, Володимир	1	Тафнел, Саск.
3—Гудима, Володимир	1	Шіго, Саск.
*4—Горчинський, Володимир	1	Кемсек, Саск.
*5—Гулуцан, Дмитро	(Спеціал. психолог.)	Кенора, Саск.
*6—Задворний, Петро	1	Дейвис, Саск.
7—Зіп, Богдан	2	Єлов Крик, Саск.
8—Кінащук, Степан	1	Дефні, Саск.
9—Кіндрачук, Василь	1	Саскатун, Саск.
10—Кіндрачук, Володимир	3	Саскатун, Саск.
11—Кіщук, Федь	2	Вішарт, Саск.
12—Ковбуз, Віра	1	Кадворт, Саск.
13—Кульчицька, Юлія	1	Медов Лейк, Саск.
14—Мекмилен, Ліон	1	Вірдейл, Саск.
15—Федірко, Микола	1	Моцарт, Саск.
16—Федорук, Савеля	2	Райн, Саск.
17—Ференюк, Володимир	2	Вакав, Саск.
18—Чорнейко, Олег	2	Аран, Саск.

СЕСТРИ ЖАЛІБНИЦІ

*1—Даркович, Галя	3	Ню Вестмінстер, Б. К.
2—Поліщук, Ліда	1	Паничай, Саск.

ВІДДІЛ ПЕДАГОГІКИ

1—Гупка, Олекса	3	Інсінгер, Саск.
2—Дуб, Федь	3	Глеслин, Саск.
3—Клапоущак, Станіслав	3	Гефорд, Саск.
4—Лабюк, Микола	3	Калина, Саск.
5—Наконий, Іван	3	Ріджайна, Саск.
6—Петришин, Юрій	4	Мічем, Саск.

ВІДДІЛ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

1—Ткачик, Маруся	2	Сонінгдейл, Саск.

ВІДДІЛ ФАРМАЦЕВТИКИ

1—Стрільчук, Михайло	3	Аран, Саск.

ВІДДІЛ ІНЖЕНІРІЇ

*1—Букурак, Петро	1	Ст. Джулієн, Саск.
2—Гавриш, Нестор	2	Мічем, Саск.
*3—Король, Омелян	1	Донвел, Саск.
4—Мантика, Василь	1	Мейфир, Саск.
5—Николайчук, Михайло	4	Кемсек, Саск.
6—Ребчук, Григорій	1	Ребит Лейк, Саск.
*7—Рябко, Дмитро	1	Йорктон, Саск.

Імена:	Рік Навчання:	Звідки походить:

ВІДДІЛ ПРАВА

*1—Буряник, Василь	1	Джесмин, Саск.

ВІДДІЛ АГРОНОМІЇ

1—Добровольський, Дмитро	3	Гронлид, Саск.
2—Олекшій, Мирослав	3	Калмар, Алта.
3—Охітва, Мирослав	(Коротк. курс)	Норквей, Саск.
4—Федейко, Павло	3	Катнайф, Саск.
5— Франко, Степан	(Коротк. курс)	Ватсон, Саск.

ВІДДІЛ КОММЕРЦІЇ

1—Гавриш, Мирослав	2	Мічем, Саск.
2—Пилипчук, Василь	2	Мікадо, Саск.
3—Скварчук, Василь	1	Дробот, Саск.

УЧИТЕЛЬСЬКА (Нормал) ШКОЛА

*1—Березовський, Борис	Міт Парк, Саск.
*2—Березовський, Ігор	Міт Парк, Саск.
*3—Бучко, Орест	Міт Парк, Саск.
4—Грицина, Олександер	Йорктон, Саск.
*5—Гупка, Микола	Інсінгер, Саск.
*6—Камінецький, Юрій	Бюкенен, Саск.
*7—Котик, Василь	Леслі, Саск.
*8—Ціпивник, Олена	Ирвингтон, Саск.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ КУРС

1—Бабичик, Степан	Саксес Каледж	Інсінгер, Саск.
2—Баюс, Вікторія	Саксес Каледж	Фом Лейк, Саск.
3—Букурак, Дмитро	Техн. Курс	Колонсей, Саск.
4—Білокрила, Олена	Техн. Каледж	Тіодор, Саск.
5—Добровольський, Мих.	Саксес, Кал.	Шіго, Саск.
6—Дробот, Ольга	Саксес Каледж	Бюкенен, Саск.
*7—Зелішкевич, Марія	Техн. Курс	Гронлид, Саск.
8—Котелко, Петро	Техн. Курс	Кадворт, Саск.
9—Король, Катерина	Техн. Каледж	Тіодор, Саск.
10—Остапович, Катерина	Саксес Кал.	Фом Лейк, Саск.
11—Панчук, Вікторія	Саксес Кал.	Гронлид, Саск.
12—Чорнейко, Наталя	Робертсон Скул	Аран, Саск.

ВИЩА ШКОЛА

X-та кляса:

*1—Білик, Орест	Нютена	Борден, Саск.
*2—Деркач, Мирослав	Техн. Каледж	Саскатун, Саск.
3—Новосад, Надія	Нютена	Брендон, Ман.
4—Чорній, Стефанія	Нютена	Клир, Саск.

* Були в бурсі попередно в 1947-'48 шкільнім році а на 20-го лютого були де інде.

Імена:	Рік Навчання:	Звідки походить:

XI-та кляса:

*1—Бойчук, М.	Нютена	Клир, Саск.
2—Деліс, Франко	"	Вішарт, Саск.
3—Залєщук, Ярослав	"	Мічем, Саск.
*4—Кадинюк, Модест	"	Вайта, Ман.
5—Кінар, Анна	"	Сматс, Саск.
*6—Кінар, Василь	"	Сматс, Саск.
7—Нікля, Домка	"	Бюкенен, Саск.
8—Савчук, Іван	"	Єлов Крік, Саск.
9—Савчук, Орест	"	Єлов Крік, Саск.
*10—Токарик, Ольга	"	Витков, Саск.
11—Франко, Йосип	"	Ватсон, Саск.
12—Шабага, Наталя	Техн. Каледж	Фиш Крік, Саск.

XII-та кляса:

1—Бойчук, Віктор	Нютена	Алвена, Саск.
2—Винтоник, Ольга	"	Ришард, Саск.
3—Глек, Олеся	"	Енглфилд, Саск.
4—Григор, Василь	"	Ейлшем, Саск.
*5—Деркач, Олеся	"	Саскатун, Саск.
6—Завальський, Іван	"	Сендвит, Саск.
7—Загарія, Анна	"	Бюкенен, Саск.
8—Задворний, Зеновій	"	Дейвис, Саск.
9—Зюбрак, Леся	"	Принс Альберт, Саск.
10—Іванишин, Ольга	"	Кадворт, Саск.
11—Ільницька, Михайлина	"	Ешвил, Ман.
12—Керелюк, Олеся	"	Шіго, Саск.
13—Козак, Іван	"	Ванда, Саск.
14—Козунь, Ольга	"	Ніпавин, Саск.
15—Костина, Олекса	"	Твей, Саск.
16—Лабач, Андрій	"	Ст. Джуліен, Саск.
17—Лемко, Олена	"	Клир, Саск.
18—Ленько, Віктор	"	Донвел, Саск.
19—Маркер, Анна	"	Клир, Саск.
20—Марковський, Петро	"	Колонсей, Саск.
21—Мелещак, Адвин	"	Лентло, Саск.
22—Нікля, Марія	"	Бюкенен, Саск.
23—Павлишин, Василь	Техн. Кал.	Гудів, Саск.
24—Павлюк, Зиновій	Нютена	Мічем, Саск.
25—Сайн, Тарас М.	"	Тіодор, Саск.
26—Сенів, Ярослав	"	Єлов Крік, Саск.
27—Смиснюк, Микола	"	Бедфордвил, Саск.
28—Стефанюк, Мирослав	"	Алвена, Саск.
29—Хомин, Наталя	"	Карпентер, Саск.

Статут Студентського Кружка

— при —

ІНСТИТУТІ ІМЕНИ ПЕТРА МОГИЛИ В САСКАТУНІ

I. НАЗВА: "Каменярі".

II. ГАСЛО: Лупаймо скалу!

III. ЦІЛЬ: Піднесення патріотичного духа й поширення українознавства між студентами.

IV. СПОСІБ:

А. Через піддержування цілей Інституту ім. П. Могили.

Б. Через заряджування відчитів, дебат, концертів та товариських забав.

В. Через видавання річника "Каменярі" і заохочування студентів до літературної праці.

V. ЧЛЕНСТВО:

А. **Членами Кружка стають слідуючі:**

1. Всі питомці Інституту ім. П. Могили.
2. Українські студенти поза Інститутом, які одержуть рекомендацію від одного члена й Почесного Голови, як також потвердження Голови Кружка.

Б. **Членська вкладка:** в кожному шкільному році члени встановлять суму вкладки, яка буде обовязуюча в наступному шкільному році.

В. **Права Членів:**

1. Учащати на збори Кружка.
2. Дискусувати й голосувати на зборах.
3. Бути вибраним до Управи Кружка.

Г. **Втрата членських прав:** загальні збори можуть виключити члена, який діє на шкоду Кружка.

VI. УПРАВА:

А. **Склад:**

1. **Почесний Голова.**
2. **Заряд:**
   а. Голова.
   б. Заступник Голови.
   в. Писар.
   г. Заступник Писаря.
   ґ. Скарбник.
   д. Начальники комітетів які подані в VI-А — 3.
3. **Стійні Комітети:**
   а. Редакторський — з пятьох членів.
   б. Програмовий — з пятьох членів.
   в. Фотографічний — з пятьох членів.
   г. Забавовий — з пятьох членів.
   ґ. Дебатовий — з трьох членів.
   д. Спортовий з трьох членів.

4. **Тимчасові Комітети.**
5. **Контрольна Комісія** — з трьох членів.
6. **Господарі** — з сімох членів.
7. **Провідник Кличу.**
8. **Піяніст(ка).**
9. **Історик.**

Б. **Існування:**

1. Всі частини управи, крім дебатового, редакторського й фотографічного комітетів, вибираються два рази в шкільному році.

2. Дебатовий, редакторський й фотографічний комітети вибираються на цілий шкільний рік.

3. Шкільний рік приблизно рівняється університетському шкільному рокові.

4. При кінці шкільного року, чотирьох присутних членів Заряду, за потвердженням Почесного Голови, можуть роспоряджувати оставшими фондами Кружка.

VII. ВИБОРИ:

А. **Номінації:**

1. Кандидати до Заряду номінується подвійним способом:
   а. Номінаційна Комісія, яку назначить Ректор Інституту, представить листу кандидатів на кожну позицію Заряду. Ліста кандидатів буде представлена не менше як пять днів перед голосуванням.
   б. Додаткові кандидати на позиції до Заряду будуть приняті до номінаційної листи тільки за підписом сімох членів і за представленням їх імен перед Номінаційною Комісією, не менше як три дні перед голосуванням.
2. Кандидати на позиції в Управі (не до Заряду), вибір яких рішиться голосуванням, номінується членами на виборчих зборах.

Б. **Голосування:**

1. Слідуючі частини Управи вибирається голосуванням:
   а. Почесний Голова.
   б. Заряд.
   в. Господарі.
   г. Контрольна Комісія.
   ґ. Провідник Кличу.
2. На вибір Заряду голосування буде тайне. Номінаційна Комісія назначить одну особу яка буде відповідальна за перепровадження тайного голосування.
3. Голосування на решту позицій поданих в 1. а це Почесний Голова, Господарі, Контрольна Комісія, Провідник Кличу — буде явне.

В. **Назначення:**

По голосуванню новий Заряд назначить слідуючих:

1. Решту членів комітетів.
2. Тимчасові комітети, коли їх потрібно.
3. Історика.
4. Піяніста(ку).

VIII. ОБОВЯЗКИ:

А. **Почесний Голова** — сповняє ролю дорадника Заряду, вказує й суґґестує пляни праці на шкільний рік.

Б. **Заряд:**

1. Голова — є предсідником на Виборних і Надзвичайних зборах Кружка та на зборах Заряду; дбає про розвій Кружка та надає загальний напрям його діяльності.
2. **Заступник Голови** — займає місце Голови в його відсутності.
3. **Писар(ка)** — веде протокольні книги та провадить кореспонденцію Кружка.
4. **Заступник писаря(ки)** — займає місце писаря(ки) в разі його (її) відсутності.
5. **Скарбник** — провадить фінансові книги та дає зборам звіт фінансового стану Кружка.
6. **Начальники Комітетів** — є відповідальні за працю своїх комітетів.

В. **Стійні Комітети:**

1. **Редакторський** — займається виданням річника "Каменярі" та студентського провідника, які мають бути видані до кінця шкільного року.
2. **Програмовий** — заряджує програми на всі сходини Кружка.
3. **Фотографічний** — займається збиранням знимок зі студентського життя й вироблення ґуртової знимки питомців Інституту.
4. **Забавовий** — заряджує всі забави Кружка.
5. **Дебатовий** — заряджує всі дебати в Кружку.
6. **Спортовий**—займається спортовими потребами Кружка.

Г. **Тимчасові Комітети** — виконують надзвичайні потреби Кружка.

Ґ. **Контрольна Комісія** — провірює приходи й росходи Кружка та піддержує внесок скарбника на приняття фінансового звіту.

Д. **Господарі** — займаються розміщенням меблів для потреб Кружка.

Е. **Провідник Кличу** — проводить Бурсацький Клич при кінці сходин Кружка.

Є. **Піяніст(ка)** — акомпаніює до національних гимнів при отворенні й закінченні зборів.

Ж. **Історик** — слідить за діяльністю Кружка і що пів року рекордує її в книжці призначеній для тієї ціли.

IX. ЗБОРИ:

А. **Виборні:**

1. Відбуваються два рази в шкільному році.
2. Перші виборні збори відбуваються не пізніше як в другій неділі в жовтні; другі виборчі збори не пізніше як в третій неділі в січні.

3. На Виборчих зборах:
   а. Всі члени нової Управи будуть проголошені.
   б. Цей статут буде прочитаний.

В. **Загальні:**

1. **Звичайні** — як за часто звичайні збори будуть відбуватися, рішають члени.
2. **Надзвичайні** — скликає Голова за:
   а. порадою Заряду.
   б. домаганням пятої частини членів.

В. **Заряду:**

1. Скликає Голова Кружка.
2. Включає Голову й не менше шістьох інших членів Заряду.
3. Заряд відвічальний за рішення на цих зборах перед загальними зборами.

Г. **Комітетів:**

1. Скликає начальник комітету.
2. Включає начальника й більшість назначених членів комітету.
3. Комітет відвічальний за свої рішення перед Зарядом.

Ґ. **Мова:** — Всі збори будуть переповаджуватися в українській мові.

X. ЗМІНИ Й ПРИНЯТТЯ СТАТУТУ:

А. Параґрафи I, IX - Ґ, і X - А не можуть бути змінені.

Б. Інші параґрафи цього статуту можуть бути відкинені, доложені, змінені вповні або частинно тільки за внеском члена Заряду та за згодою більшості членів на двох загальних зборах.

В. Цей статут увійшов в життя 1-го січня, 1947 року.

Фізичні потреби бурсака

В Саскатунській Бурсі

Цього року в саскатунській бурсі товчеться коло сотні студентів і студенток ріжного віку; від 16 літ до яких 30.

Переведена анкета показує, що 90% студентства родилося в Канаді, а 15% має навіть батьків, роджених в Канаді. Решта батьків походить з Галичини, Буковини та Волині. Більшість тих батьків прибула перед Першою Світовою Війною, а серед них найбільше року 1898.

63% студентства походить з українських околиць, а решта з мішаних. 75% студентства мають батьків, які дома говорять тільки по українськи, 22% двома мовами, і лише 3% тільки по англійськи.

84% студентства говорить українською мовою. Розуміється, не всі блискучо. 13% пробує говорити по українськи, а 3% зовсім не вміє.

55% ніде не подорожували, опріч, як зі свого хутора до бурси в Саскатуні. Але серед решти є чимало таких, що підчас служби у війську побували в Европі й Африці.

З розваг найбільше цікавиться спортом — 54%, музикою — 48%, співом — 24%.

Найбільше мріють про "не знаю що"; коло 15% про "щастя, успіх, кар'єру, багатство; коло 15% про учительство; коло 10% про "дівчат і подружжа"; 6% про науку й винаходи, а решта про окремі фахи інженіра, лікаря, адвоката, політика, навіть міністра.

Більше 90% зазначила, що їм бурса подобається. Поверх 35% пояснили це тим, що тут "життя в громаді, товариство, можна привчитися до громадського життя, організації, кооперації" і т. п. Іншим сподобалися "ідеали інституту", ще іншим, дісципліна, а багатьом — "їжа, харч", добре освітлення, купальні і т. п.

На запит, що в бурсі злого, найбільше зазначило 1—брак "загального духу" й кооперації між "гайскулістами" й університантами, 2—неувага до спорту й відсутність спортового майдану, 3—"забагато" гуркоту й галасу, 4—запирання дверей по 12-ій годині і т. п.

Отже: одним подобається дісципліна, а другим не до смаку, коли "начальство занадто по за шкіру лізе".

Серед побажань головніші: частіще уживання студентами української мови; дозвіл студентам самим розбиратися, що зле, а що добре, при умові не зловживати свободою; дозвіл вертатися в суботу по 12 годині; підшукання майдану для спорту і т. п.

Більшість студентства, як сказано раніш, з фармів, 45% показала, що любить фарму, 30% любить місто, а 25% однаково ставляться до того й другого. Тому переважає фармерський дух. Пахне степом, хутором. Тихо, скромно, пристойно.

Міщанський галас та розхрістанність хоч часом зриваються, то швидко тонуть в загальнім настрою родинного виховання. Навіть гомін святочних забав рідко переходить звичайний рівень.

Коли що й можна дорікнути хуторянству, то хиба те, що соромливість подекуди переходить в таку форму самозамикання, яка здається непривітливістю або невихованністю. Дехто уникає привітатися з фальшивого страху не дістати відповіди або з "непривички". Тут особливо кидається в очі характер родинного виховання. Видко, чи мати подбала, щоб її дитина не виглядала між людьми дикуном, а була привітною, людяною, чи ні. Більшість матерів про це не забули. Це маніфестується при ріжних зустрічах, а особливо при столі. Одначе не бракує й меншости, яка "боїться" бути привітною або просто не знає, що привітливість і послужливість одна з головних ознак вихованности.

Закони бурсацького життя складені давно. Багато з них веде свій родовід від П. Могили. В Канаді так само, як і на Україні, в Київі, Полтаві, чи Камянці-Подільському. Забороняється галасувати, гуркотіти, грюкати дверима. Забороняється співати й грати по за встановлені години. Пояснюється це, мовляв тим, буцім то дехто більше грає ногами, ніж інструментами. Забороняється перегукуватися й пересвистуватися з одного корпусу чи поверху в другий. Забороняється залишатися в місті по 12 годині ночі. Двері запіраються і ночуй, де хочеш.

На щастя, батьки бурсаків, коли самі були бурсаками, понаходили шляхи, як обходити Драконові Закони. Діти лише старанно наслідують батьків: зберігають славну традицію.

Доброю властивістю бурси є, що речі не пропадають. Котра й згубиться, то шукає свого господаря. Бували випадки, що рушники висіли на показних місцях тиждями, поки найшлися їх господарі. Правда, з сигаретами цього не трапляється.

Не можна також поручитися, що світло й вода завше скручуються, як господарі виходять з кімнат. Бували випадки, що "Чорне Море" виливалося за пороги на коридор.

Найжвавіший день в бурсі—це субота. До школи не йдуть, а прибірають кімнати. Кожен свою. Метушаться, миють підлоги. Натерають, воскують навперейми. Хитруни звечора ховають під подушку "полішер", щоб визеркалити підлогу попереду всіх. В деяких кімнатах, як от наприклад, в редактора "Каменярів" так, як у квітничку: чисто, прикрашено образками, а на столі ялинка.

Інколи по пятницях буває й інша "святочна подія". Всі студентки збіраються до кухні і "толокою" ліплять вареники. Студенти змагаються з ними, хто кого переможе: чи студентки наліплять більше, ніж студенти всилі зїсти, чи студенти всилі зїсти більше, ніж студентки наліплять.

До сеї пори, слава Богу, ні одна сторона не захворіла!

Н. Т.

Наші наймолодші Буревки:
Олеся і Денис Ковалишин

Наша піаністка.

Світ по коліна!

Уведення

Наука ? ? ?

В кухні.

Марусі.

Час їсти!

Підчас іспитів!

Вільні хвилини.

Наша кантина.

При студії.

Наука не тяжка ! ?

THE EMPIRE MEAT CO. LTD.
WHOLESALE AND RETAIL
Manufacturers of the famous
Peerless Pork Sausages, Weiners, Bologna, Liver Sausage, Polish Sausage, Bacon, Hams, etc.
Phones 2733 - 3995
30-2nd Avenue South Saskatoon, Sask.

GREETINGS from

PURITY DAIRY Co.
"Safe Dairy Products"
733 Broadway Ave. Phone 5551
Saskatoon, Sask.

For complete stocks of up-to-date
HOUSEWARE — HARDWARE
— and —
MAJOR APPLIANCES
Deal with us.
SASKATOON HARDWARE CO. LTD.

LICENSED SANITONE CLEANERS

For Sanitone Dry Cleaning
Just Dial 6-1-0-8
Daily Pick Up and Delivery

If Rose Cleaned It
It's C-L-E-A-N

OUR GRADUATES

succeed in the

Dominion Civil Service **Saskatchewan Public Service**

and in Municipal and General Business Offices everywhere in Canada.

FOR INFORMATION write, telephone or call

SCOTT BUSINESS COLLEGE TLD.

W. J. G. Scott, B.A., Principal

118-2nd Avenue North **Saskatoon, Sask.**

Member, Canadian Business School Association

New Red Robin Cafe

★ MEALS AND LUNCHES

★ ICE CREAM

★ FRESH FRUIT IN SEASON

★ MAGAZINES AND CIGARETTES

Broadway Avenue **Phone 91201**

SHOP WITH CONFIDENCE

at

The **BAY**

Saskatoon's Friendly Store

Hudson's Bay Company.

INCORPORATED 2ND MAY 1670.

ПІДДЕРЖУЙТЕ

Укр. Інститут ім. П. Могили в Саскатуні

Що дбає про моральне і культурне виховання дорученої йому молоді й тим приготовляє її на свідомих і примірних горожон цього краю.

Замовляйте підручники:

ЧИТАНКА МАРУСЯ

— і —

ЮВІЛЕЙНУ КНИГУ ІНСТИТУТУ

Пишіть до:

The P. Mohyla Ukrainian Institute

Cor. Main St. & Victoria Ave. **Saskatoon, Sask.**

ДР. М. Г. БОЙКОВИЧ, Голова Дирекції.

о. Т. КОВАЛИШИН, Ректор.

J. W. STECHISHIN, B.A., L.L.B.

Barrister, Solicitor and Notary Public

413 Canada Building, Saskatoon, Sask.

Office PHONES Residence 98196

COMPLIMENTS OF

British Coal & Wood Co.

for all your FUEL SUPPLIES

101 Pacific Avenue, North **PHONE 7622**
Saskatoon, Sask. **N. Rak, Proprietor**

With Compliments of

Parisian Cleaners & Dyers

Cleaning • Pressing • Repairing

321 Avenue F South **PHONE 4474**

Music & Book Store

For all your
School Supplies, Stationery and Musical Instruments
at reasonable prices.

229-20th Street West **Phone 6072**
Saskatoon, Sask. **P. Tkachuk, Proprietor**

Secretarial College
and
School of Accounting

Saskatoon, Canada

Sends Greetings and Congratulations on your excellent Year Book.

WE OFFER:

- Larger instruction staff, carefully chosen from the University of Saskatchewan University of Manitoba, Calgary and Peterborough Normal Schools.
- Wider choice of courses.
- The Diploma of the Business Educators' Association of Canada — for 50 years the symbol of superior training.
- An enviable record in placing more graduates in better positions.
- Social and recreational benefits of a larger college.
- BEST POSSIBLE TRAINING IN THE SHORTEST POSSIBLE TIME.

L. F. FURSE, B.A., G.C.T.
Principal

Kempthorne Blk. **Phones 6333**
157 - 2nd Ave., South **22403**

Dr. M. H. Boykowich

DENTAL SURGEON

— EVENINGS BY APPOINTMENT —

403 Canada Building **Saskatoon, Sask.**

PHONES

Office 4774 Residence 91669

Kyle, Ferguson & Hnatyshyn

Barristers, Solicitors, Notaries, Etc.

GEORGE A. FERGUSON DAVID C. KYLE

JOHN HNATYSHYN, B.A., L.L.B.

Phone 4261

214 Priel Bldg., 21st St. East **Saskatoon, Sask.**

TO ALL OUR FRIENDS WE EXTEND

SINCERE GREETINGS

Compliments of

Thams Studio

Phone 6631

Heintzman Hall, 2nd Ave. **Saskatoon, Sask.**

COMPLIMENTS OF

Dr. G. E. Dragan

601 Canada Building **Phone 3293**

Saskatoon, Saskatchewan

It Pays to Advertise . . .

★ Your advertising staff spent considerable time in soliciting ads from the business firms and professionalists of Saskatoon. Some of these had been inserting ads in our Year Book before — some had not been contacted in this matter.

We are very pleased to be able to present quite a number of new advertisers. On behalf of the old and new subscribers, may we suggest that when you do shop, be sure to patronize those who have advertised in our Year Book.

With Compliments of

New

Broadway Theatre

in Nutana

PHONE 97075

"All the Fine Pictures Will Come to the Broadway"

WAIT FOR THEM!

BROTHERS BAKERY

912-20 Street West **Saskatoon, Sask.**

WE BAKE...

WHITE, BROWN AND RYE BREAD

BUNS, CAKES AND PASTRY

PHONE 7366 **Nestor Wiwchar, Prop.**

St. John's Institute Library
11024 - 82nd AVENUE
EDMONTON. — ALBERTA.

КАМЕНЯРІ
1948-49

РЕДАКТОРСЬКИЙ ШТАБ
З ліва на право -В.Муканик,Л.Поліщук
Л.Кий /редактор/,Л.Дорош, і Я.Сенів.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Кождого року студентський кружок "Каменярі" поповнюється новоприбулими силами.Місця тих,що відходять заповняються новими енергіями,новими амбіціями,а навіть відмінними поглядами на саме життя.На початку року трудно сказати яке життя вивяжеться серед студенства.Це не значить ,що будь-коли, міняється сама фундаментальна ідеологія.Студенти,як гурток,це солідарна сила,котра приймає,вчить свою сімю і карає.

Самий поступ в українознавстві залежить від якості поодиноких членів і, в залежності від цього,пульсує наше життя. Ми не можемо,ані скоршим,ані повільнішим темпом поступати; поступаємо так,як на це позволяють наші здібності.

Цей журнал написаний силами цьогорічних студентів.Він не є перфектний,бо ми тільки студенти.Перфектність може прийти з часом.Ми знаємо,що ціле наше життя стримить до досконалості,але кожний хлопець і кожна дівчина починають вчитися від слова "мама" і тоді ще трудно сказати,яка будучність перед такою дитиною.Але,як би не було,то кожна дитина мусить мати нагоду вирости і пізнати таємницю життя.Ми не можемо вимагати від молоді досконалості,коли не даємо їй нагоди розвинутись.Силування молоді навчитися більше,чим позволяють її здібності -приносить більш зла,як добра.Кожний студент повинен мати нагоду вповні розвинути свої здібності,але це не значить,що кожний може стати славним письменником,чи артистом.

ВІД ДИРЕКЦІЇ

В.Буряник Б.А.
/голова дирекції/

Інститут ім.П.Могили можна би порівнати до одної великої фамілії.В цій фамілії всі ми працюємо для свого особистого добра,як і для добра цілого нашого суспільства.

Інститут є тим батьком і тою матірю,що піклуються своїми дітьми,та стараються для них.

Отож -Гановне Студентство-Інститут,як Ваші родичі:учить, сварить та наказує,бо добра Вам бажає.

Вже більше,як через тридцять років приходять студенти до цеї великої фамілії.Приходять,щоб набрати освіти,вивчитись фаху,чи професії.З приємністю приходиться ствердити,що більшість приходить і приходило для того,щоб навчитись і пізнати: хто вони є,чиї діти; пізнати скарби українського народу - його історію,культуру, літературу,пісню,музику та мистецтво.А пізнавши це,бути гордими свого походження і тут в Канаді,чутися рівним з рівними.

Оця фамілія,до котрої і Ви,теперішні студенти,належите - має довгу світлу історію і великі здобутки.Час і місце непозволяють мені всього того сказати,але я певний,що Ви, через шкільний рік,мали нагоду навчитись,дещо і про традицію цеї славної фамілії,цього Інституту.Майте на увазі цю традицію - шануйте її.Дирекція Інституту не сподіється,що Ви задержите її такою лише,як вона є.Ні,ми радісно вітаємо кожний Ваш крок,радо признаємо Ваше зусилля і віримо,що Ви зміцните нашу фамілію,та зробите її ще більш славною,не лише між нами самими,але й по цілій Канаді,по цілому світі.

Дирекція бажає кожному зокрема Вам,як найкращих успіхів у Ваших іспитах і у Вашім житті.

В.Буряник
/голова дирекції/

-ооОоо-

Що хтось не цікавий -його вина,
Що ми його вважаємо не цікавим - наша вина.

СТУДЕНТИ Й ОБОВЯЗКИ

Д.Добровольський
/ректор/

Вже давніше хтось сказав: -"До молоді світ належить"-та невжеж,що так?До молодості належить активність,рух, підприємчивість,багато надій і розчарувань.

Студенти,це передовсім молодь,на котру старше громадянство,хоче чи не хоче,передає всі свої обовязки,ставить перед них свої здобутки,успіхи та невдачі.Студенти,як завтрішні громадяни,що продовжуватимуть розпочате батьками діло,на дорозі поступу,несуть смолоскипи у дальші,часто незнані, сторони.

В цьому річникові ми бачимо,певний поступ і розвиток молоді цеї інституції.В ньому маємо перегляд праці,стремлінь й ідей нашого молодого покоління.Цей перегляд показує нам,також,досягнення в ділянках освітньо-виховавчого життя Інституту ім.П.Могили.

Дуже часто чуємо наокиди на теперішню молодь.Говорять, що життя ошукує молодь -не дає їй нагоди на реалізування своїх мрій.Кажуть,що тепер нема вже тих нагод,що колись були. Чи слушне таке говорення,чи правда,що молодь не має нагоди?...

Всі ці нагоди є перед нами,але в якій мірі скористаємо з цих нагод,буде залежати від нас самих.Коли будемо мати певне зацікавлення,то користь буде певна.Правдою є ,що тепер є більша компетиція,як була колись;що тепер треба більшої спеціялізації,більшої підготовки,та це лише доказує,що треба лише триматися часу і бути підготованим до приняття тих нових обовязків.Поле для праці є велике і безмірно більше, як те,що було перед нашими батьками.Перед нами більший світ до здобуття,ніж той,що перед нашими батьками був.

Треба,однак,звернути увагу на слабу сторону нашого студентства,на її самопевність.Студенство часто думає,що воно відкриває щось зовсім нового; що,ніби,та спроба не була ще роблена,що піднесена нею думка є зовсім нова.Ця очайдушність, це безкомпромісове захоплення становить ріжницю між старшими,а молодшими.

Є ще одна слаба сторона нашого студентства,а саме:манія захоплюватися всім,що чуже;працювати між чужими,шукати по хвал від чужих.Цей негативний погляд,повинен взяти увагу примірних і надійних студентів.

Та треба признати теперішнім студентам той ентузіязм , з яким вони беруться до праці.Треба признати їм той розгін,ту життєздатність,що проявляється,помимо трудноцїв,помимо загального духового обезсилення,що несе його суворість часу.

Д.Добровольський.
/ректор/

ГОЛОВНІ ПІДВАЛИНИ.

О.Т.Ковалишин

Все нам цікаво дивитися,як будівничі ставлять підвалини під будівлю.Вони видають багато енергії та уваги для них.Всяка підвалина потребує якнайбільшої уваги,бо від неї залежить решта будівлі.Чим більша будівля,тим глибше треба вставляти мур під неї.Найвищий будинок в світі-"Емпаєр Стейт Билдінг",котрий має сто два поверхи,збудований на підвалині 40 стіп глибоко . Не робить ріжниці,що чоловік будує,чи цементовий хідник,чи велику катедру,він не сміє забувати про їх трівкі підвалини.

Найбільш важні підвалини в світі-це підвалини самого людського життя.Світ,в якому ми тепер живемо, є переповнений всяким злом.Нашим обовязком є,знайти,що бракує в ньому і знайти спосіб попровадити його.Апостол Павло говорить про Ісуса Христа,як головну підвалину всякого життя Він сказав:"Іншої підвалини нема,крім тої,що була вложена, а це Ісус Христос."І дійсно,Ісус з Назарету є одинокий і одинока надія,що може спасти світ.Його наука може бути підвалиною особистого і громадського життя.Я хотів би бачити Його в житті нашої молоді,,в житті торговельного світа і в щоденних обовязках.Я хотівби бачити Його,в наших домах,в нашій політиці і в наших урядах,як і в міжнародних відносинах.Я хотівби бачити життя збудоване на міцних підвалинах правди,що Він дав людству.

Подивімся на деякі Його підвалини життя.Християнство - не є якась скомпліковна система.Воно є легке і гарне.Воно має кілька головних ідей,а решта доповняють.Перше,це переконання, що Бог є.Бог був правдивий Ісусові.Він знав Його краще , від своїх сусідів.Він говорив до Нього часто в своїй молитві . Він говорив своїм апостолам,що Він простить їм їх гріхи. Він говорив про Божу любов,як ту ,що має добрий пастер супроти згубленої вівці,що має батько супроти заблудшого сина. Коли життя має мати сильну підвалину,то нам треба звернутись назад до Бога.Бог мусить бути правдивий в нашому житті,все присутний Дух,а не щось незнаного і чужого.Маючи Його присутність,Він буде творити новий напрямок наших думок і душі, що доведе нас до кращого майбутнього.

Друга підвалина Ісуса Христа,це ідея особистої і громадської праведности.Перечитуючи ціле життя Ісуса Христа,ми побачимо,що Він все звертав велику увагу на людську доброту. Направду праведність може бути одною з головних підвалин життя.В світі зайшла б велика зміна,колиб всі були праведними.Наше відношення до сусідів та ближніх було б цілком інакшим.

Третя підвалина Ісуса Христа для нашого життя є ідея братерства.Христос не відріжняв людей.Він сідав їсти з грішниками.Він вибрав своїх апостолів з звичайних риболовів.Братерство, яке звичайне-це слово,але яку ріжницю воно може зробити в нашому житті.

Я вірю,що ніяке життя не може бути збудоване краще від того, котре буде збудоване на підвалинах,що дає нам Ісус Христос.Чи це буде родинне життя,чи навіть громадське життя.Ми мусимо признавати,що Бог є.Ми мусимо плекати в себе праведність.Ми мусимо практикувати братерство.Коли ми збудуємо свою цивілізацію на таких підвалинах -вона буде збудована на сильнім камені.Коли прийде вітер,буря ,вода;ніщо не пошкодить.Вона не буде збудована на підвалинах піску,що погода може забрати і будівля повалитись.

Я бажаю всьому нашому студентству,що тепер приготовляється вийти в світ,щоб будували своє життя на сильних підвалинах християнства.Саме академічне навчання не вистарчить,коли нам прийдеться жити з другими людьми,чи будувати власний дім.Воно не вистарчить, коли прийдеться брати участь в громадських справах,чи в справах нашого краю.Нам треба багато того,що може дати нам гідне виховання,гідний характер.Не будуймо своє життя "на інших підвалинах,крім тих,що були вложені,а це Ісус Христос".

Свящ.Т.Ковалишин.

---oo O oo---

НАШ ІНСТИТУТ

О,Інституте,ти нам милий
Через честь твою край наш щасливий.
Ох,як то тяжко тебе забути
Слави нам твої не призабути.
О,Інституте,ти красний наш дім,
Матір і батько ти є нам всім.
Добрий наш ректор на нас уважає
Та нас до зла недопускає.
Твої дівчата- Могилянки всі красні
Біленькі їх лиця й очі їх ясні;
В них не лиш краса і добра воля,
Але і здібність,гідність,щей красная доля.
А хлощі твої амбіції мають,
І пильно наук своїх доглядають.
Не працюють,щоб лиш себе вдоволяти,
Але,щоб й ще більш тобі слави придбати.
О,Інституте, -Каменярі ми твої!
І ми всі є віри одної
Найкращої долі ми тобі бажаєм!
І в тобі велику надію всі маєм.

Маруся Гриневич.

ЗА НАРОДНУ СВІДОМІСТЬ

І.Наконий Б.Ед.
Голова Каменярів 1948

Наші діди й батьки приїхали до Канади перед і по першій світовій війні. Приїхали сюди, щоби на новій землі зажити новим життям і дати змогу своїм дітям розвинутись. По певному часі свого побуту в Канаді вони загосподарились і взялись за розбудову культурного життя.

Побудували багато церков, будували народні доми, бурси й інститути. Українці з різних закутин України; як: Галичини, Буковини, Закарпаття, з Східної України злучилися в одну громаду і своєю культурою показали чужинцям, що вони один український народ, а не "галіціяни", чи русини, як їх називали. Українські поселенці, як амбасадори з різних сторін поневоленої України доброю своєю працею здобули признання, як заслужені горожани Канади українського походження.

Ми члени Каменярів, як нащадки перших поселенців Канади, стараємося продовжувати ту розпочату роботу. Але чогось ще нам бракує. Бракує нам тих конкретних способів праці, яка б дала нам здорового українського духа. Ми не можемо здобути духа від тої порожної фрази "Будьте щирими українцями". В кружку "Каменярі" ми здобуваємо знання української історії, літератури, традицій і загальних українських справ. Але нам треба нагоди, щоб ми могли те знання уживати. Праця в Каменярах - це лише підготовка до конкретної роботи. Конкретну роботу можна знайти в кружках, організаціях, та установах. Отож пробуйте зробити місце у ваших екзикутивах, щоби ми приучувалися успішно перебрати певну частину вашої праці. Зробіть нам місце в різних українських друкарнях, щоби ми мали нагоду приучуватися і з часом перебрати ваші преси. Заохочуйте нас до членства і до ради ваших церков. Домагайтесь, щоб ми вчили у ваших околицях. Якщо ви не зобовяжете нас до цієї праці, то змарнується та наука, що ми набули в Каменярах. Зробіть це, щоб здобути собі добре імя українців і примірних горожан Канади.

Іван Наконий.

--ooOoo--

Пан Наконий посварився з жінкою. Після кількох днів він каже до неї:

-Ти знаєш, Ірцю, я вже переконався, що твоя правда...

Жінка перебила йому і каже:

-То нічого не поможе, бо я вже інакше думаю.

УЧИТЕЛЬ В ГРОМАДІ

С.Клапоушак Б.Ед.
Голова Каменярів 1949

Учитель може відограти велику ролю в культурно-виховавчому житті громади. Коли він находиться між українцями, то його завданням повинно бути знайомити наших людей, а головно молодь з нашою традицією, та культурою. Ми не можемо думати, що створимо в Канаді дійсно українську культуру, але можемо багато причинитися до створення спільної культури, що буде складатися з усіх культур різних народностей, які живуть в Канаді.

Щоби можливо було нам розімкнути двері до багатої скарбниці української культури -нам треба знати свою мову. Тут входить праця вчителя та батьків. Вони повинні дати дітям тривкий фундамент пізнання своєї минувшини. Інакше їх виховання буде вузьке та однобічне. Незнаючи свої історії, наша молодь стане думати, що в нас нема того, що в других народів є, стане соромитися свого походження, ми втратимо самопошану, народну гордість, а це веде до занепаду.

Дуже помиляється той, хто каже, що нам тут в Канаді вистарчить знати одну лише англійську мову. Коли б так справді було, то у вищих школах та університетах вчили б лише одної мови, але так воно не є. Знання більше як одної мови, робить людину більш освіченою і широкоглядною.

Учитель повинен також заохочувати молодь ходити до церви. Без різниці до якої б ми церкви не належали, коли будемо ходити до неї, багато доброго винесемо звідтам. Церква є одною з найважніших чинників у вихованні народу. У церкві ми набуваємо таких добрих прикмет, як: вірність, щирість, милосердність та жертвенність. Коли підупаде церква, підупаде і мораль, а з упадком моралі приходить занепад і розклад цілого суспільства. І хоч будемо мати різні інституції, то ніяка світська інституція не заступить нам церкви.

Це одно завдання наших учителів, а саме: навчати людей, як жити між собою, як жити з другими, та як відноситися до своєї держави. Ми знаємо з історії, що український нарід традиційно демократичний. Помимо того ми знаємо також, що членство комуністичної партії в Канаді, в великій мірі складається з українців. Це дає причину думати нашим співгромадянам, що українці є нарід непевний, слабий і склонний захоплюватися скрайними політичними й революційними теоріями. Кілька літ тому назад були такі случаї, що люди виходили на страйки і , коли

ми приглянемося то побачимо,що в багатьох околицях це була більшість українців,а ці страйки були навіть дуже успішні. Є й другі ще приміри,де наші люди підпадають легко під вплив чужих,ворожих нам елементів.Це не значить,що ми не повинні добиватись своїх прав,-памятаймо лише,що на нас звернені очі других народів,тож не даваймо нагоди показувати пальцями на себе.Будьмо здорові в умі,і твердо стіймо при своїх переконаннях.Коли хочемо здобути собі добре ім'я серед наших співгромадян,не дозвольмо на те,щоб наших людей вживали для різних політичних експерементів.Для переговорювання подібних тем,учитель повинен організувати реферати й дискусії.Така робота є корисною для всіх горожан Канади.

Поле вчителя є дуже широке,й куди він не подивиться,то багато може зробити доброго для своїх громадян і загалу. Отож завданням учителя є плекати й популяризувати українську культуру,дбати про моральне виховання нашої молоді,щоб таким чином причинитися до будови структури нового життя в Канаді.

С.М.Клапоущак.

- ooOoO -

ОДА БУРСАКОВІ

Ой бурсаку,ти лайдаку,
Вставай сину зраня!
Як не встанеш рано в семій
Не буде снідання.

Як ти хочеш "Е" дістати,
Вчителя здурити,
На сніданок треба злізти,
Чорну каву пити.

Якщо хочеш гарним бути,
Чемно поводися:
"Боб-тай"причепи й"джелетом"
На цей- на той бік голися.

Як прийдеться тобі в хату
Пізно вікном лізти:
Черевики скинь й тихенько...
Ректор може з" сісти.

Тай щоб других не збудити,
Що на книжці спали.
Де ти був,коли вернувся,
Не тре, щоб всі знали.

Вставай сину зраня,
Хоч не спав до-пізна,
Бо як ректор дізнається
Доля твоя грізна!!!

Н.Ф.

-:-:-:-:-:-:-:-

Один письменник алярмово телефонує до лікаря:
-Пане дктор,прошу спішіть,мій синок проковтнув перо!
-Зараз буду- відповів лікар,
-А що ви тепер робите?
-Вживаю олівець.

На світлині -учні новаки, в-день "Уведення"складають свої приречення.

Заряд Каменярів на 1948 рік
Зліва до права сидять:
Леся Дорош,заступниця писарки;
Пан Добровольський п.ч.голова;
Ліда Поліщук - писарка;
Іван Наконий - голова ;
Юлія Кульчицька -заст, голови;
Стоять:
Людвик Кий -редакт. начальник;
Леонід Мекмилен-фот.начальник;
Василь Григор -дебатначальник;
Іван Козак- спорт. начальник;
Нестор Гавриш - скарбник.

Заряд Каменярів - 1949 р.
Зліва до права сидять:
Зоря Василів заступ.писарки;
С.Клапоущак - голова ;
Анна Кінар - секретарка ;
Д.Добровольський п.ч.голова;
К. Кульчицька заступ.голови,
Стоять:
Л.Мекмилен фотог.начальник ;
В.Григор дебатов. начальник;
Т.Палиґа спорт. начальник;
С.Федорук - скарбниця;
Л.Кий-редактор. начальник,

Одна з культурних праць ,що відбувається в Інституті - українські народні танки.На знимці бачимо групу танцюристів,під управою п.Людвика Кия,що стоїть з права. Танцювальний гурток брав участь на Освітньому зїзді Інституту та на концерті "Алфа Омеґи".

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE
TORONTO 1, CANADA

Коли ви бажасти забезпечити вашу родину тепер,
а себе на старість, вдайтися до,

Г.В. СЛІПЧЕНЧА

Ми маємо Інституцію котра несе поверх пів міліона долярів, довголітня практика до ваших Услуг.
Тел. 4814

УКРАЇНЦІ Й СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

Українці можливо не знають,як багато з них бере участь в спортових змаганнях.

Подивімся вперед на гру "гокі".Там справді є багато сильних імен.Найславніший,то є Елмир Лах.Він походить із Нокомис,Саск.В 1947-48,він мав найбільше пунктів у грі із "Монтріял Канедіянс" і,можливо,він є найліпшим грачем в середовій позиції.

Дві славні лінії в "гокі"-мають два українці:Василь Мозієнко і Гас Боднар,котрі грають з "Чікаґо Блек Гакс".З ними грає також Дмитро Пристай з Йорктону,Саск.

Ню Йорк "гокі" дружина має Антона Лесвика із Саскатуну і Николу Міковського з Винипеґу.

Юрко Гуменюк і Тарас Савчук грають в "Омега",в Злучених Державах.В Саскатуні тепер грають:Мих.Ящук,Креклевитс та Іван Софіяк.В Едмонтоні грають:Бінґ Мерелюк і Андрій Кловчук.В Летбридж грає Петро Слободян,а в Келґері грає Давид Дутчак.

Найславнішим грачем у "футбол" є Бронко Набурський.Він також визначився,як дуже добрий борець.

Другі славні футболісти є:Іван Люджек,Чарлс Беднарик і Еміль Ситко /рідня Марусі Ситко/.

Поза цими,що прославилися в Стейтах,ми маємо багато славних грачів на канадійськім терені.Найбільше відомий Василь Вузик із Келґері, далі Петро Карпюк,та Юрко Фустриґа.

В "Бейсбалі" ми маємо:Михайло Риба,Давид Косло й Андрій Семеник.Одним із найліпших дописувачів до спортових журналів є українець Барні Кременко.

Тут в самім Інституті живе одна із найлучших спортовиків женщин ,Савеля Федорук.Вона є предсідателькою жіночої атлетичної організації при університеті в Саскатуні.Грає "бескетбол" і "гокі",назагал визначається в усіх грах.Грає "софтбал"дуже добре,цього літа задумує грати в Чікаґо.Поза цим ,Панна Савеля,визначилась в академічній роботі й одержала кілька стипендій.

Якщо ми може десь в якійсь ділянці відстали,то можемо бути горді із своїх здобутків в спортовій ділянці.

Т.Палиґа.

НЮТЕНА

Маруся Ситко,з Гендон,Саск,бере одинадцяту клясу.Любить вона плести й вишивати,мріє шивкинею стати.

Надя Ребрина,з Принц-Алберт,бере десяту клясу.В неї є усміх і слова для всіх.Мрією її є стати норсою.

Ірка Котелко,з Кадворт,бере дванадцяту клясу.Жвава,балакуча щей співуча,нещастя,що замикає ключ в кімнаті.

Маруся Бойчук,з Клир,бере одинадцяту клясу.Багато читає,радія слухає,думає норсою колись бути.

Маруся Король,із Смітон,бере одинадцяту клясу.Любить пятницю в-вечір,і не любить французької мови.

Маруся Скорець,з Бюкенен,що любить,то любить,найбільше таки "уведення" любить.

Володимир Білий,з Торонто,бере дванадцяту клясу.Він хоче бути ректором Інституту.Шасти йому Боже!

Стефця Чорній,з Клир,бере одинадцяту клясу.Це її вже другий рік в Інституті.

Ярослав Залєщук,з Мічем,бере дванадцяту клясу.

Магдалина Шербій,з Гронлид,бере одинадцяту клясу,мріє стати норсою.

Михайло Шклянка,до Нютена ходить кожного ранка,на скрипці грає,багато читає,учителем стати гадає.

Надя Данильчук,з Канори,бере дванадцяту клясу.

Рон Бюркій,з Вадіна,бере одинадцяту клясу.Він гарно на сексовфоні грає.

Богдан Кудрик,з Квил Лейк,бере одинадцяту клясу.

Йосиф Франко,з Ватсон,цікавиться:футболом, галкою і дівчатами.Радимо закохатися в Марусі -читанці.

Василь Сорочук,з Норквей,бере девяту клясу.

Іван Шевчук, з Торонто,бере дванадцяту клясу.Цікавиться українськими танцями й анґлійськими дівчатами.

Зенон Ременда,з Микадо,бере десяту клясу.Він гарний скрипак.

Евген Драґан,з Крайдир,бере дванадцяту клясу.

Роман Свистун,з Витков,бере одинадцяту клясу.Його інтересують "гокі" й кіно.

НА ПОЛІ ОСВІТИ

Н.Лабюк В.Ед.

"Система освіти є функцією даного суспільства в означений час і в означеному місці."З того виходило б,що зміна в суспільстві,безумовно,понесе за собою зміну в освітній системі того суспільства.Отже не освіта виробляє суспільство,а противно, суспільство виробляє освіту,котра в своїм часі впливає на окремих громадян і витворює в них інший світогляд.Тому,що освіта є на услузі даного круга,та що вона має силу перетворити вид майбутнього покоління,надто важним є застановитися над заходами освітної системи,над якою ми маємо зверхність.

Сьогодні ми розділені на два світи так званою " залізною куртиною".По цей бік і по той бік залізної куртини освіта надалі виконує функцію наложену на неї властями.Лишається нам до вирішення,котрої системи ми будемо придержуватися.В чому лежить різниця освіт цих двох світів?...

Чи не криється тут якраз наука нам?Коли я згадав нам то робив це свідомо.В автократичних державах вирішує долю їх горстка політичних майстрів,які й дістали свої становища без дозволу тих,котрими вони наважилися кермувати. Їм розходиться о розповсюдження тої політичної ідеї і лише тої,для котрої вони стали невільниками.З противної сторони знов,в демократичних державах всякі справи вирішуються голосованням загалу.Отже якість розсуду буде залежати від голосуючих.Це не є якась новомодна видумка,а здобуток наших предків.Наше юне козацтво поклало свої буйні голови за ту свободу,котру ми сьогодні часто легко важимо,та котру наші менше щасливі брати та сестри за морем-жадобно виглядають.

-Ідім у школу.Вчімся розріжняти дійсне від закраєного.Демократична система не може бути сильніша ві якості її громадян.Зробім же цю нашу вільну країну й надальше осередком поширення свободи людських прав.Не тяжко цю волю втратити,та тяжче її відискати,доказує це нам наша історія.

Н.Лабюк

НОВІ НАГОДИ

Мир.Гавриш Б.Ком.

В теперішнім часі торговля є живчиком,без котрого ніяка держава не година існувати. Ми живемо в звужуючім світі і, як є десь якісь недостачі в якійнебудь державі,або в її провінції,то увесь світ вже є свідомий того,що потрібні матеріяли, чи обслуги,легко можна доставити з інших місцевостей,чи країн.

З цею справою є звязаний ряд питань,а іменно:як доставити матеріяли,де їх можна найскорше й найдешевше дістати;по якій ціні,якої якості,і.т.п.

Послідними роками,при кожнім університеті започатковано нові факультети,які представляють всі ці проблеми,та дають відповідь на повищі питання.Це,так звані,комерційні колегії.Там студенти беруть слідуючі предмети:книговодство,економію,асекурацію,право,способи заряду торговельних підприємств та справоздання рахунків.

Студенти самі мусять переконатися,в якій формі власності може торговля провадитися,для взаїмної користі найбільшого числа громадян,котра є найлучша - приватна власність,державна,чи можливо кооперативна.А чи можуть всі три ці форми власності існувати під строгим наглядом державного уряду.

Для тих студентів,що люблять рухливість і пригоди,то цей курс і студії відчинять нове поле і дадуть їм нагоду йти на захід,та здобути те,чого вони бажають.

Мир.Гавриш.

--oOo--

СОН БУРСАКА

Луже раненько в бурсі,
Кождий в ліжку лежить,
Бурсак під ковдру собі влiз
І що сили має - хропить!

Ну,вже трохи пізніше
Чути пів-милі,як дзвонять
Вже кождому час на сніданок
До їди швидко всі гонять.

Тепер вже все по сніданку
Студенти в школу поспішають
А нашому бурсакові сниться,
Ніби всі,як і він - ще дрімають.

Леся Зюбрак,з Принц Алберт,родима співачка й скрипачка.Це її перший рік при університеті і вже вона бере участь в опері,"Мері Видав".Бажаємо їй щастя !

Стан Кравчук,з Ріджайни,бере другий рік "Комерс".Він любить малі дівчата,Титеничові краватки й панчохи...

Пані Г.Клапоущак;Це вже її третий рік у бурсі.Перших два роки перебувала,як Гануся Ганкевич,а 22 травня,48 року згодилася змінити своє імя.Брала короткий учительський курс,два роки учителювала,а тепер, при університеті бере "Артс енд Сайнс"

Волод.Титенич,з Ріджайни:студіює при університеті "Зармесі". Він любить музику,,"свиминг","боксинг" і Вікторію Панчук.

Оля Іванишин,з Кадворт:вона бере курси норси при університеті,бере також участь в опереті як танцюристка. Бажаємо їй щастя!

Зеновій Задворний,походить з Дейвис Саск,бере перший рік"Артс енд Сайнс".Є улюблений всіми студентами і найбільше дівчатами.

Василь Григор,Зйлпем,Саск.Це його другий рік у бурсі,бере - перший рік "Артс енд Сайнс"при університеті.

Никола Смисняк,Айтуни,бере перший рік "інженіринг".

Віктор Шігіль,з Злов Крік;це його перший рік в бурсі і/перший рік при університеті,де він бере педагогію .

Едвин Малешак,малий ростом але великий умом,бере перший рік "Артс енд Сайнс" при університеті.

Петро Марковський,з Мічем:вже третий рік в бурсі,учащає на університет і є добрим гармоністом.

Нестор Войціховський,з Злов Крік:три роки учителював а тепер бере перший рік "Артс енд Сайнс",цікавиться "гокі" і галкою".

Кліян Парко,з Денгольм:бере перший рік "інженіринг",цікавиться галкою,скейтинг і чантинг".

Іван Козак походить з Вонда,бере перший рік "Артс енд Сайнс". Він є нашим славним скрипаком.Щасти йому Боже!

Тарас,Мир.Сайн -з Тідор,Саск,бере перший рік "Артс енд Сайнс" має знаменитий талант до математики,музики і забав.

Томко Палига,з Ріджайни;приємний і балакучий.Він бере другий рік "Зармесі"-цікавиться спортом:минулого року він грав "Рагбі" з "Гаскіз" при університеті.

Савеля Федорук Б.А.

ФІЗИКА

Кажуть,що місце жінки є вдома.Вона не має права вступати в професії,котрі є переважно для мужчин. Іншими словами,упередження є одна з найбільших перепон,що доводиться жінкам перемогти,заним візьмуться за студії.

Я вибрала собі поле фізики,яке славиться тим, що нема в ним жінок. Фізика є відповіддю на всі питання про природу.Щодня цікавить нас рух річей,цікавить нас радіо,чи трактор,а все це проблеми фізики.Оця незаспокоєна цікавість-є тою причиною,що спонукує мене братися за наукові досліди,досліди,які розширюють наші стремління,стати одною з передових країн світа.Багато теорій ще не розсліджено.Атомічна енергія та її вживання є передовим питанням теперішнього покоління.Нагод є багато; так багато,що є місце й для женщин.

Савеля Федорук

-оОо-

УЧИТЕЛЬСТВО ЯК ПРОФЕСІЯ

Мій приятель йшов в Саскатуні вулицею й зустрівся з своїм знайомим.Між ними вивязалася балачка,що мала великий вплив на його думання.

Знайомий,що є абсольвентом університету запитав приятеля, що робить.Коли цей відповів,що учителює -абсольвент дуже здивувався і почав насмішкуватись -"хіба ти на ніщо більше не здібний?"-

Причина такої поведінки є досить проста.Наша учительська професія є так понижена,що її уважають відповідною лише для тих,які на ніщо інше не здібні.Ви можете запитати мене,який вплив на мене має таке відношення до вчительської професії. Я,як будучий учитель,уважаю,що вже найвищий час знеохувати цей необміркований погляд -легковаження вчительської професії.Ми знаємо,що вчитель виконує одну з найважніших і найтрудніших робіт в суспільстві.Він виховує нове покоління.До цей праці він мусить бути відповідно підготованим.Щоби виробити відповідні характери в студентів,він сам мусить бути характерним,бути приміром для студентів.Лише тоді,коли ми, як учителі будемо повно свідомі і переконані в своїх поглядах і будемо поводитися згідно з цими переконаннями - Ми вирятуємо учительську професію від так шкідливого погляду.

О.Березовський.

ЧИ АБСОЛЬВЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ ОСВІЧЕНИЙ

М.Николайчук.Б.Інж.

Багато людей,а головно студенти вищих шкіл,дивляться на абсольвентів,як на людей високо освічених. Щоби справити цей мильний погляд, я позволю собі навести кілька фактів.

Студенти університету часто сторонять від молодших і не студентів.Чому воно так?Вони ще, як то кажуть,"не поїли всіх розумів". Вони є діти долі,бо лише обставини дали їм нагоду здобути освіту. Є багато здібних,що не мали нагоди здібностей своїх розвинути.

Но студент не є все освічений, дам примір із самого себе,як майбутнього інженіра.Моя наука включає такі предмети:фізика, хемія, математика,трохи англійської мови,та короткий перегляд практичної сторони інженірства.Я навіть не зачепив таких фундаментальних наук,як: фільозофія,психольогія або чужі мови,які багато б помогли мені в житті.

Мій курс є дуже подібний до других курсів;в більшості вони не дають нам ширшої освіти.Одностороння освіта,яку ми здобуваємо є небезпечна річ.Ось вам примір:два студенти - студент "артс енд сайнс" і студент учительського факультету-мали дискусію.Студент -учитель;кілька років учителював, служив при війську,жив між людьми і мав життєвий досвід. Отож,коли другий студент почав в зневажливий спосіб виливати своє знання математики,студент -учитель легко не ображаючи переконав його в нерозумній чванковатості.

На мою думку це є дійсна освіта.Він не хвалиться своїми осягами,а вживає своє знання в скромний спосіб.Він не показав самолюбства,а скромність.

Життя і час принесуть підвалини,коли ми до того належно приготовимося.Ми мусимо бути уважні і широкоглядні,та зрозуміти,що наука не є лише те,що дає нам кусок хліба.

М.Николайчук.

-o o O o o-

Я не жалуюсь на тебе,доле!
Добре ти вела мене мов мати,
Тож,де хліб родити має поле,
Мусить плуг квітки з корінням рвати.

І.Франко.

Василь Муканик - з Ростерн,учащає до Нормал.Він є головою СУМК в Саскатуні і бере живу участь в бурсацькім житті.

Леся Дорош - з Елов Крік,будуча вчителька,добре малює й цікавиться всякими справами.

Стефанія Галамай- з Кадворт,бере Нормал,дуже приємна дівчина- любить картувати й сміятися;читати й вишивати,а також маленьких дітей.

Омелян Березовський -з Віт Парк,Саск,учащає до Нормал.Він любить психологію,"гокі" і дівчата.

Юлія Кульчицька -з Медов Лейк,любить працювати б жартувати. Не любить крик,та обслуговувати столи.Вона є головою Могилянок і бере активну участь в бурсацькім житті.Учащає до Нормал.Бажаємо їй та її учням гарних успіхів в майбутньому.

Зоря Василів -з Вакенен,учащає до Нормал;любить музику і танці.Її філософія -"Люби ближнього,як себе самого".

Маруся Гриневич -з Елов Крік,одна з наших активних номалісток.Вона має секретну амбіцію переїхати через Канаду на "скейтс".

Юрій Симчич -з Гафорд,учащає до Нормал.Цікавиться "бескетболом" і "гокі".

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Оля Яремій -з Теодор,Саск.При "Техникол Коліджит бере курс торговлі.Тиха працьовита та помічна дівчина.

Юрій Радим -з Теодор,Саск. При "Техникол Коліджит"студіює електрику і радіо.Він заклав нам електричні дзвінки.Любить дрочитися з дівчатами.

Олена Демко -вже другий рік в Інституті.Вона ходить до "Саксес, де бере курс торговлі.Олена любить читати книжки й ходити до театру.

Дмитро Котик - з Том Лейк,учащає до "Саксес Бизнес Коліджит" Він малює цікаві картини.

Іван Савчук -з Елов Крік,бере дванадцяту клясу в "Техникол Коліджит".Дуже активний в спортах.

Анна Кінар -при "Техникол Коліджит" бере дванадцяту клясу. На другий рік заміряє брати курс торговлі.

Наталя Габага- з Віт Крік,в бурсі вже другий рік.При "Техникол Коліджит" бере дванадцяту клясу,і мріє про учительство.

Орест Савчук -з Елов Крік.При "Техникол Коліджит" бере дванадцяту клясу.Любить жарти і збитки.

Карпо Никифорук-з Ватсон,бере дванадцяту клясу в "Техникол Коліджит",цікавиться рисуванням і галкою.

ПРОФЕСІЯ-АПТЕКАРСТВО

М.Стрільчук Б.Ф.

Між іншими професіями високо стоїть професія аптекарство.Ця професія виконує велику прислугу народові.Аптекарів стрічаємо в малих і великих містах,в шпиталях та лабораторіях,де вони працюють,щоби зменшити терпіння в людей,вилічити їх з недуг.

Дуже важна й відповідальна робота аптекара,що спеціялізується в лабораторіях.Коли йому,або комусь другому,вдасться винайти нову медицину,він,через пару місяців,випробовує,спершу її на звірятах ,щоб довідатись,чи безпечна вона для людини.Коли медицина виказується безпечною,то тоді ще перевіряється,чи не принесе вона якої шкоди для цілого людства.Це забирає багато пильної роботи.

Аптекарі занимаються,також іншими справами.Вони слідкують,також,за патентами медицини аби ті,що виробляють, не переступали своїх границь і не ошукували людей.Крім цього, тримають нагляд над медикаліями,що одержують їх з інших країн.Не менше важна робота аптекарів,що служать в менших містах; крім того,що вони пильно реалізують лікарські рецепти -беруть,також,участь в акції для підвищення здоровля околиці.

Як бачимо,поле аптекарства є досить широке й з року на рік воно ще й поширюється.

М.Стрільчук.

- ooOoo -

ЧОМУ Я СТУДІЮЮ РІЛЬНИЦТВО

Наука на полі рільництва, чи на іншім полі,не є ще кінцем всього,а радше продовженням попередних досвідів,і людина повинна все вчитися,щоб користуватись наукою та її винаходами.

З гордістю ми глядимо,як рільництво Канади досягає все нових способів технічного вишколення/В широко технічно розвиненому світі,в якому ми знаходимося,розумне застосо - вання науки й рільничого досвіду є конечністю для фармера. З цієї причини учащаю я на ці дворічні рільничі курси, що ведуться через пять місяців зимової пори при університеті. Тут,в цім університеті,приготовляємося серед необмежених можливостей.Цей курс не лише служить для підготовки кваліфікованих фармарів,але також для підготовки громадських провідників та організаторів.Отож,я вважаю,що цей курс є дуже корисним в осягненню практичного досвіду. М.Охітва

Пані Віра Чаконий; студентка музики при університеті,походить з Кадворт.Учителювала,а в будуччині думає вчити музики,як не буде "маленьких зацікавлень - ст ліст!".

Леон Скорець:прийшов з Ешенан.При університеті-другий рік,бере "Артс і Сайнс".Леон є наш фільозоф і ми віримо, що він таки одержить степень доктора фільозофії.

Маруся Ткачик:,бере третій рік домашнього господарства,і бажає вчити маленьких діток розмішувати "пудинґ" з молока. Кличучи "Санінґ дейл до мано" вона приїхала до Канади,як її було сім років, -вже досить давно!!...Дуже активна в буроацькім житті.Маленька Маруся тримає ріжні позиції в Каменярах і в Могилянках.Вона вчила українську школу в Винярд і тепер учить клясу читання і писання при Інституті.

Олекса Гудка,родом з Інінґер.Він учителював через два роки,воєнні обставини заставили його стати в обороні Канади, в 1946 році повернув і тепер,при університеті,бере педаґогічні студії.

Ліда Поліщук,походить з Понничай/якась індійська колонія/ Це її другий рік в Інституті.Вона,при університеті,вчиться на норсу.Інтересується такими річами,як "бовлінґ","скейтинґ", "корлінґ","софтбал" і "роменсинґ".Минулого року вона виконувала функцію писарки в Каменярах,це тому,що вона не лише пише по-українськи,але також і читає-то що напише.Добра дівчина,весела,приємна й активна,як прийде час вставати.

Николе Федірко,з Винярд,Саск.Два роки вчителював,а тепер при університеті бере "Артс енд Сайнс".

Володимир Гудима, з Гіго,Саск:Пару років учителював,а тепер при університеті,бере "Артс енд Сайнс".Володимир "вуд лайк ту тейк е слов бовт ту чайна".

Нестор Гавриш, походить з Мічам,бере курс інженірства, при університеті.У вільних хвилинах Нестор вчиться і. бере жвавy участь в спортових змаганнях.

Леон Мекмилен,з Вірдийл,при університеті,бере другий рік "Артс".Це його третій /а може й останній/рік в бурсі. Він високий,білявий, не гордий,веселий і дуже зачіпний.

ЦІЛЬ КУРСУ "АРТС І САЙНС"

Ф.Кіщук Б.А.

Я,як учасник університету записаний на факультет "Артс і Сайнс" а спеціялізуюся в біології.Замість писати про біологію,я хочу написати дещо про курс "Артс і Сайнс",взагалі,що він може нам дати.

Коли студент прийде до університету,перед ним стає проблема вибору;чи він хоче взятись за одно поле студій,а чи волів би брати загальний курс,щоб приготовити себе на будучі студії і вибрати собі спеціяльність.Така,власне,є ціль курсу "Артс і Сайнс".

Тут студент має нагоду брати предмети,з якими він вже знайомився у вищій школі.По трьох роках,коли він має відповідну кількість кляс і понтів,він може осягнути степень Б.А.До цього часу він брав різні предмети,а тепер він ,після свого зацікавлення , може вибирати собі спеціяльність.

Тому то певні факультети,як наприклад "Медицина"вимагають,щоб студент брав два роки такого курсу,заним приймуть його.Але коли йому на якомусь факультеті затяжко -йому легко перейти до іншого.

Спеціялізація не є послідне слово на наші проблеми.Коли ми вийдемо в світ,нам пригодяться всі наші знання.Чим його буде більше в нас,тим краще порадимо собі в нашому житті.

Отже студент,котрий ще не є остаточно переконаний в чому його здібність,який курс вибрати - повинен записатися на факультет "Артс і Сайнс"

Ф.Кіщук.

-ооОоо-

ПРОПАЛА НАДІЯ....

Нарешті ще один переступний рік відійшов у вічність. Жаль,що так скоро пролетів,бо вщих розпучливих роках погоня за хлощями;кожна -хотіла б як найчепурнішого,найбільш хороброго собі вловити.

Минулого року багато кохань цвіло в Інституті.Усміхалось життя нашим пухненьким сотворінням.Та все добро проминає.Проминув 1948 рік -хлощі легше здихнули,бо тепер сподіються спокою.Не буде кому докучати їм; тягати їх по театрах та танцях,коли вони радше грали б "бридж".

Як звичайно,хлощі відсвяткували своє освобождення на Новий Рік.Дівчат залишено на самоті.До нині не знаємо, що сталося з дівчатами з 26-тої і 30-тої кімнати.Можемо , хіба, здогадуватись,що вони,ще десь у сховку,чекають з надією на другий переступний рік,та думають про здійснення своїх мрій.

Савеля Федорук-/нема на знимці/ голова спорт.жін.кружка при університеті.Савеля відома всім із своїх осягів в ділянці спорту.Вона має також найвищий рекорд в Інституті,- вигравши степендію Союзу Українок Канади. Тепер пробує ще рекорду у вишиванню -вишила вже три хрестики.

Мирослав Гавриш -Мирослав лишає нас цього року,бо одержує степендію "Б.Ком."Є чутка,що десь по скінченню студій,має важний обовязок сповнити в Теодор.. Багато щастя бажаємо йому в його карієрі!

Стефан Франко- Цей"Роміо"в нашім Інституті вже другий рік. Він бере курс агрономії,цікавиться спортом і є на нашім"гакі тім"Ми бажаємо йому всього добра!

Іван Наконий - племінець Ріджайни,одержує свій науковий степень "Б.Ед."цього року.Нім оженився,любив оповідати про свої пригоди за морем,але тепер-"на заході без змін"...

Людвик Кий - бувалий чоловік.Він занимав вже різні позиції в організаційній роботі; був організатором й інструктором танків,служив при війську,в летунських відділах,тепер є головою провінційної ради СУМК.Одною із його амбіцій є-зреалізувати українські танки,й навчити одну дівчину танцювати.

Никола Лабик -з Принц Алберт,прибув до Інституту в 1931 році,пару років учителював,підчас свого побуту у Венкувері занимав поважні становища в громадських організаціях.В 41 році знов вернув до бурси,- на відділі педагогії,цього року, осягне степень"Б.Ед."

Михайло Николайчук- з Кемак,Саск,цього року одержує степень Б.Інж./бакиляріям в інженірстві/

Федір Кіщук -з Вітарт,Саск.Ми довго будемо памятати Кіщука за його славні слова "Живе радіо розпочинає своє розповіданя".Федь є наш "пин ап".Він є абсольвентом і думає продовжувати свої студії,аж стане дентистом.

Максим Стрільчук-з Арон Саск.Цього року одержить степень Б.С.Ф. Шасти йому Боже!

Станіслав Клапоущак -з Гафорд,це вже четвертий рік в Інституті.Минулого року він оженився і тепер бере четвертий рік педагогії.В роках 40-41,брав учительський курс.Він також служив при війську.

Мирослав Охітва- одиноский в нас з Норквей.Він той сам,що й тогірного року був,коли нас був залишив.При університеті бере курс агрономії.Бажаємо йому багато щастя!

MATHESON'S DRUG STORE

H. C. MATHESON
CHEMIST AND DRUGGIST

Drugs — Prescriptions — Toiletries — Medical Supplies — Soda Fountain
Confectionery — Magazines

906 Victoria Ave. Phone 91225 Saskatoon, Sask.

МОЛОДІСТЬ УМА

Л.Кий. Б.А.

Молодість ума є одним з найцінніших скарбів людини. Кардинальна вимога часу - тримати свій ум активним на всіх ділянках свого життя. Само сприймання фактів наданих згори, не вишколює нашого ума. Нам потрібно також думати самостійно.

Всяка наука; шкільна, чи з життя, має велике значіння в суспільному житті. Коли ми укінчуємо шкільну науку, то це ще не значить, що на цьому закінчуємо школення свого ума. Коли хочемо задержати свій ум молодим, він мусить дальше працювати: науку шкільної лавки вводити в життя.

Кожна людина укінчуючи свої студії, повинна виходити в світ із завданням: "приглядатися, запамятувати і порівнювати". Перше треба приглянутися на конкретні факти, запамятати їх, опісля порівняти їх із своїм знанням. Як це виглядає в практичному нашому житті? - Передовий крамар приглядається як відходить його товар, запамятує попит певних товарів, й порівнює чого йому треба мати більше, а чого менше в запасі.

Три засади: приглядатися, запамятувати й порівнювати, повинні бути на увазі кождого абсольвента. Коли будемо придержуватися цих засад, ум наш буде в постійному розвитку, ми зрозуміємо своїх співпрацівників, своє оточення, зможемо попровадити працю між ними і принести користь суспільному життю.

Наше суспільство не вповні ще користає з нових винаходів, а без цього не може бути поступу. Зрушити суспільство на дорогу поступу є нашим обовязком. В цій роботі ми мусимо бути умово молодими, тому придержуймось повищих засад: учімся спостерігати, запамятувати й порівнювати.

-о О о- Л.Кий.

НІЧ ЗБЛИЖАЄ...

Рік за роком скоро проминає
День за днем, як час літає
І ось прийдуть старі літа
Ні щастя, ні долі-минувшина.
Чи життя було корисне-питання!
Чи здійснились нам сподівання?
Чи вдоволені ми: ніч питає
Трудність, чи страх нас чекає?

Недавно ми на лузі грались,
З родичами й товаришами змовлялись
Колись веселі часи ми знали
Нестатки й турботи перебули.
Скільки пройшло літ
Росли квітки, опадає цвіт.
Скільки діл, добра ми зробили?
Скільки лаврів ми здобули?

Які впливи ми сприймали!.. Іноді ми їх винували...
Тепер ми бачимо життя веселе; за яке багато крови проляли.
Скоро вечір - світ став милий, та не ходить ним вже ніколи.

НАШІ ВЕСІЛЛЯ

Молоді подружжя - запорука майбутнього.

Клапоущак - Ганкевич. В Винард 22-го, травня м.р. звінчались: Станіслав Клапоущак і Анна Ганкевич, обоє питомці нашого Інституту. Пан Станіслав студіює на педагогічному, а п-ні Гануся на "Артс і Сайнс" факультеті, при університеті. Обоє щирі працівники на полі української культури.

ПРИМІР ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.

Наконий - Ковбуз. Дня 31 липня, м.р., в Саскатуні звязали свою долю: Іван Наконий і Віра Ковбуз. Обоє при університеті студіюють - п. Іван педагогічний факультет, п-ні Віра "Артс енд Сайнс". Обоє активні наші члени. На знимці бачимо їх радість по вінчанню. Спробуйте ви, чи так весело!

Добровольський - Максимишин

В Саскатуні, 4-го вересня м.р., відбулася не буденна подія, вінчання Дмитра Добровольського і Марусі Максимишин. Пан Дмитро Добровольський є ректором нашого Інституту, рівночасно, при університеті, студіює агрономію. Пані Маруся віддано працює в Могилянках, зберігає гарну традицію своїх попередничок.

Всітрьом молодим супружжям, на новій дорозі їхнього життя, бажаємо багато щастя й очікуємо добрих результатів.

With Compliments of

Parisian Cleaners & Dyers

Cleaning ● Pressing ● Repairing

321 Avenue F South Phone 4474

А.Клапоущак, С.Галамай, Ю.Кульчицька, Пані Добровольський, Л.Дорош, В.Наконий, І.Котелко, А.Кінар, Л.Поліщук, З.Василів, М.Щербій, С.Федорук, О.Ярмій, С.Чорній, Н.Данильчук, М.Король, М.Ситко, Н.Шабага, Н.Ребрина, О.Іванишин, М.Гриневич, Г.Лемко, А.Дутчишин, М. Бойчук, М.Скорець, М.Ткачик.

М О Г И Л Я Н К И

При Інституті ім.П.Могили є товариство "Могилянки" при якому працюють дівчата. Тут вони дістають підготовку на будуче життя. Кожна дівчина належить до товариства; цього року маємо 31 членкиню. Всі дуже цікавляться поступом кружка і кожна свої обовязки щиро виконює.

Перші збори Могилянок, цього року, були в листопаді під проводом пані Добровольський. На цих зборах був вибраний заряд, як слідує:

1/ голова -Ю.Кульчицька
2/писарка -Л.Дорош
3/скарбниця-С.Галамай.

Збори відбуваються в помешканні п-ва Добровольських, а це створює нам гарну домашню атмосферу. Збори скликаються тоді, коли підійде яка справа до рішення; пересічно раз на місяць. Всі дівчата мають нагоду брати участь в дискусіях. Окрім формальних зборів, раз на тиждень відбуваються лекції вишиття.

Цього року Могилянки взяли на себе нові завдання. Пані Добровольський подарувала кружкові гарну ляльку, дівчата на цю ляльку мають постарати український стрій і на неї відбудеться розігравка при "Забаві Сердець", на 12 лютого в Інституті. На цю забаву було вибрано трьох кандидаток на "Королеву Сердець". Котра більше продасть білєтів на ляльку, та буде вибрана. Дівчата виявляють велику охоту при компетенції і тим самим виявляють свою працьовитість при кружку. Дохід із цеї розігравки піде на похвальну ціль.

Ми уважаємо, що кожна українська жінка, повинна знати, дещо, про мистецтво свого народу. Найкращим способом обзнайомлення дівчат з цим способом є вишиття. Воно виказує нашу любов краси, наш смак, нашу працьовитість. Тому кожна дівчина в Інституті цікавиться вишиттям і працює над ним, щоб задержати гарну традицію. Пані Драган, широко відома за свою здібність у вишиванню, посвятила часу, щоб дати нам першу лекцію. Потім дівчата поділилися на групи і, під проводом пані Добровольський, далі продовжують свою працю. Разом з тим, що дівчата вчаться -вони вишивають собі різні кавалки, з котрих навесні задумують уладити виставу.

Окрім вишивання, дівчата також пишуть писанки, вивчають українські страви та звичаї.

Дівчата бачуть, що перед ними є певна місія піддержувати й поширювати українську культуру й традицію і де цеї праці підготовляються. Їх праця поступає з добрим успіхом, помимо того, що Могилянки віддаються також праці в Каменярах. Так працюємо, щоб з кожної з нас була примірна українська господиня, в примірнім українськім домі.

Ю.Кульчицька- голова.

Раз, два, раз, два, раз, два, три!
Ми є, ми є - Могилянки!
Будем щиро працювати,
Українцям помагати
Мо-ги-лян-ки
Могилянки.
-оОо-

СІМ СТРУН

До тебе, Україно, наша бездольная мати,
Струна моя перша озветься
І буде струна урочисто і тихо лунати,
І пісня від серця поллється.

По світі широкому буде та пісня літати,
А з нею надія кохана
Скрізь буде літати, по світі між людьми питати,
Де схована доля не знана.

І, може, зустрінеться моя пісня самотная
У світі з пташками-піснями,
То швидко полине тоді тая гучная зграя
Далеко шляхами-тернами.

Полине за синєє море, полине за гори,
Літатиме в чистому полю,
Здійметься високо-високо в небесні простори
І, може, спітка тую долю.

І, може, тоді завитає та доля жадана
До нашої рідної хати,
До тебе, моя ти Україно мила, кохана,
Моя безталанная мати!

Леся Українка.

СЬОГОДНІ ... А ЗАВТРА

Ми сьогодні на порозі нової доби. То вчера діялось, на нас сьогодні зробило враження. То ми сьогодні постараємо, на будуче виявиться. Ми мусимо понад все напружити свої зусилля сьогодні, щоб поліпшить спадщину "завтра". Для життя на - роду це є важніше, чим все інше. Наш погляд, наша віра, наші ідеали є фундаментом нашої будуччини. Сьогодні варто присвятити багато часу і праці для нашого культурного добра.

Забезпечення свого існування в майбутньому, через ви - ховання нашого молодого покоління - залежить від нас. Нашим обовязком є постелити стежку конкретним матеріялом для "завтра". Підставляймо той фундамент, на якому наше покоління може розвиватися і виростати для своєї користи і прийдешніх поколінь. Працюймо сьогодні, бо завтра вже буде запізно. Завтра нарід молодий виростати буде серед чужої культури і, як ми не дамо йому міцної підстави опертися, то він не буде мати сили встоятись перед чужими впливами.

Попрацюймо над молоддю сьогодні, коли хочемо мати з неї потіху завтра.

Пані І. Наконий.

--.-- o oOo o --.--

НАЧЕ СОН

Колись малим ще - пригадую собі - відчував я ту радість, що приходила в нашу хату враз із листами від вуйків наших з Канади. Як виріс, сам читав ті листи і запамятав собі, Їхні турботи, бажання й надії обертались біля одної "Великої будівлі" Інституту ім. П. Могили.

Пройшов час і я опинився на вигнанні, коресподенція моя з Канадою давно зірвалась - призабулась. Одного дня дроти, що обмежували нам нашу свободу опали, повороту додому не було; очі наші повернулись за чужий обрій, відшукували когось там із своїх. Тоді пригадалась мені моя коресподенція з Канадою, в моїй памяті збереглось тільки одно імя: "Інститут ім. П. Могили в Саскатуні". Орієнтуючись на це імя я приплентав до самого його порога. Обтрушую з себе пил далеких доріг, в архіві знаходжу, з перед десятих років, свій листок, що знього читаю одну строфу:

"В далекій чужині
Вибирай далеку ціль!
Не згубися в далині:
Орієнтуйсь під небо,
На найвищий шпиль!"

І. Б-к.

КАНТИНА - 1948/49

Вже минув рік, як відчинилася в нас кантина, що стала ся частиною нашої бурси. Ми - нулого року кантина відчинена була для курсантів, літніх курсів, а тепер великою вигодою служить студентам бурсакам.

Кантина є під управою, Каменярів: тобто студенти мають повне право щодо її уряджения. Кожного пів-року, Каменярі назначують управителя, який слідкує за потребами кан - тини. Ці потреби включають: назначення клерків, постачання товарів і слідкування за порядком. Наш ректор, пан Доброволь- ський, також помагає в уряджені кантини; інтересується ті справами, не жаліючи посвяти часу.

В першій половині року кантина мала гарний прибуток. Багато вдяки належить дівчатам, що помагали управителеві, посвячуючи не мало часу.

Цього року, як і минулого, родичі мали нагоду відвідати каншину і висловити свої гарні враження. Вони побачили великий поступ в студентів і їх організаційні здібності.

В кантині цього року, наші картуністи, Леся Дорош і Яким Котик - прикрашували стіни своїми малюнками, що показували студентів та події бурси. Тут знаходиться також комора для збереження річей Каменярів, як: чаші, журнали, рекорди, фотографії, спортові прилад- дя, і. т. п.

По святах, коли студенти повернулись з вакацій, було вибрано управителькою Київ Кульчицьку. Вона буде до кін- ця року. Після цього, так дов- го, доки студенти не повер- нуться до бурси, кантиною завідуватиме Пан Доброволь- ський.

Н.Г.

ЧИ ПОТРІБНО НАМ ОРГАНІЗАЦІЇ "МОГИЛЯНКИ"?

Товариство Могилянок, при Інституті, відограє подібну ролю, що й жіноче товариство в загальнім культурнім житті. Коли порівняємо цих дві організації, то можемо сказати, що Могилянки є жіноче товариство в дитинстві.

Дівчата дістають тут початок до загальної громадської праці, яка потребує освічених дівчат, не лише на шкільнім полю, але такой на полю української культури.

В першій мірі дівчата в цім товаристві беруть участь і бачуть, яку роботу можна провадити. Вони мають нагоду бути в заряді і в той спосіб навчитися, як провадити збори, або дискусії в гуртку. Це може не виглядає дуже важним, але дійсно, коли вони підуть в світ, то їм такі річи будуть корисними, бо вже будуть знати, як поводитися в товаристві і, зможуть збагатити їх працю.

В цім товаристві людина має нагоду говорити перед людьми а тим самим вправлятися в рідній мові. Щоби виконати цілі товариства, Могилянки мають конкретну програму, котра включає всякі фази українського життя, та української культури. Способи такої праці є різні. Вони вислухують рефератів на різні теми домашнього господарства, мають лекції від визначних господинь з міста, або рішають різні справи при зорганізованій дискусії. Наприклад, промови як приготовляти стіл на різні оказії, як плянувати їду, як варити українські страви? Всі ми любимо їсти гарні голубці, галушки, пироги, але не всі вміємо їх приготвити. Правда, ми багато цих річей вчимося вдома, але поле таке широке, що все можемо більше нового навчитися. Такі річи придаються дівчатам, чи то буде вчити других, чи для власної користи в своїому господарстві.

Багато наших дівчат не вміють вишивати, або писати писанок. При цім товаристві бодай трохи вони навчаться нашого мистецтва, яке дуже дороге для нас, а котре так чарує других народів. Діставши цей початок вони можуть дальше вчитися самі, або з практики. Знову ж таке знання може придатися їм, коли вони будуть знаходитися в своїй громаді як учителі, або як інші провідники в товаристві.

Ще одна річ, що є дуже корисною для дівчат, - промови на їх зовнішній вигляд. Багато дівчат має мало знання в комбінації красок, або інші важні точки; що відноситься до одіння. В молодім студентськім віку, студенти можуть і повинні привчитися примірних звичаїв в одінні; так, щоб бути примірoм, а не посміховищем для других. В сьогоднішних часах, багато звертається уваги на зовнішний вигляд людини; до цего мусимо примінитися.

Такі і багато більше річей, дівчата можуть навчитися, коли вони належуть до товариства Могилянок. Тому ми не повинні навіть подумати, що нам не потрібно цього товариства, але повинні його підтримувати і розширювати ту роботу, котра робить нас більше культурними та освіченими. Тоді наші жіночі товариства будуть сильніші, а наша робота більш корисна.

Пані Гануся Клапоущак.

УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКА МОЛОДЬ - КУДИ ВОНА ЙДЕ?

Часто ми чуємо, або читаємо різні вислови: "Наша молодь пропадає... Чому молодь так мало цікавиться українськими справами... Куди наша молодь йде?..." Такі і тимподібні питання. Не буду казати, що я маю одну-одиноку розвязку на ці питання, але всежтаки, я бажав би поділитися своїми думками. Застановімся і подумаймо в якім положенню молодь ця знаходиться. Батьки і діди прибули до Канади і оселилися в місцевостях мало залюднених. Поселилися вони малими групами, порозкидані по широких просторах Канади. Так, наче малі України повстали в різних місцевостях. Таке життя було дуже потрібне, тим-самим і оправдане. Форми суспільного життя були такі, як цього вимагали обставини. Поза буденною працею, не було іншого заняття. Розбудова Канади що-раз, то поступала, а разом з тим, ми почали все що-раз то більше стрічатися з людьми іншої народности. Дома батьки вимагали від своїх дітей одного, а поза домом суспільне життя, мало відмінні вимоги. Діти стали двоїтися в своїх поглядах. Їх домашня поведінка відрізнялася від вуличної. Це зробило їх не сталими. З часом поза домом суспільне життя поширило свій вплив на хатнє життя. Українські діти запрошували дітей інших народностей до своїх домів, а інші запрошували їх. Прийшли вони до роздоріжжя. Котрою дорогою мали вони ступати? Так молодь вибрала ту, котра була для неї вигіднішою. І правильно вони робили, бо нею також ішли їх вихователі. Це найважніший чинник, що рішає про поведінку молоді.

Ми живемо в Канаді і наша перша хвояльність є цій країні. Добре, ви кажете - "Ми лише тоді будемо добрими канадійцями, як будемо добрими українцями". Це я не перечу. Але коли ми будемо добрими українцями? Чи тоді, коли будемо забороняти Українську мову в наших домах? Тоді, коли будемо силувати нашу молодь брати участь в різних українських ділянках: концертах, лекціях, з'їздах і в загальній народній праці?... В багатьох випадках ви це переробили, але не підготовили провідників на свої місця і тому така скількість молоді віддурилась свого рідного. По-другому, винародовлення мусить іти вперед. Воно піде вперед незалежно від нашої волі. Ми мусимо це мати на увазі, й пристосовуватися до суспільного життя в цих канадійських обставинах. До цього часу ми вже вложили свій вклад в канадійську культуру. Тепер лише треба це піддержати. Це можна осягнути працею серед молоді; плеканням своєї культури, а не творенням різних організацій, які часто є лише методами до осягнення зовсім інших цілей. Найголовніша справа - це рідна мова. Домогтися уведення української мови у вищих школах, що творило б нам авторітет і піднесло на дусі нашу молодь. Молодь в цьому зацікавлена і старшим треба захопити їхню амбіцію й бажання.

Куди наша молодь іде? Молодь асимілюється в нашу некористь. Треба дати їй підставу до того, щоб вона своєю культурою збагатила канадійську культуру. Підставою до цього є рідна мова. Подумаймо над цим.

А. Гупка.

БУРСАЦЬКІ БОЛЯЧКИ

Тисяча девятсот сорок восьмий рік...Бурса...Джордж... а решта байка.

Лежить Джордж на ліжку,а над ним,недосяжна його мрія, Марія.Недосяжна лише тому,що між ними суфіт-перегорода.Лежить Джордж тай думає :-тут просто надімною вона.Якби хоч дірочка,шпарка,віконце-,здається вночі гріло б сонце.-

Лежить Джордж,мучить подушку -заснути не може. Чує скрипіт УІ ліжка,наслухає...й вона не спить.-Чи є рація в такому розміщенні,дівчата над хлопцями?-Джордж чує УІ,йому не спиться,він зривається на ноги;йому хочеться бодай сліпцем перекинутись,він сягає по мітлу,стає на ліжко і стукає в стелину,просто в те місце де чує УІ.Стукає й надслухає,надслухає й стукає...Вона відстукує...Так щоночі;перекликались,перестукувались,наче їм від цього легше робилось.

Одної ночі Джорджові сниться,ніби,десь,над ним його Мері й суфіту немає,лиш теплі рясні поцілунки.Цілувала колись мама,цілував брат,цілувала сестра але то не те!Лезав медок,жував гаму,захлинався від рясних поцілунків.Такі рясні та теплі,що ах!...Прокинувся,захлипався -в ухах калабаня,нема Мері;суфіт стоїть як стояв,а з суфіту просто на ніс,водичка:Злітає й розприскується по стінах,рясно скраплює обличче.

Сидить Джордж огірчений.-А все то через те ,що ректором в нас священник.Якби так ректор з-поміж нас , та не жонатий: він знав би наші потреби,наші болячки...- Вибрали ректора з-поміж себе ,нежонатого.Загуркотіло в Інституті:-Геть з замками,перегородами;хай живе свобода рухів!!!-Викрикували хлощі й дівчата підтягали:-Хай живе один суцільний гурт!Сорок восьмий рік,рік паристий!!!-Раділи,що ректор з-поміж себе,не-жонатий,знатиме потреби й болячки нежонатих.Розїхались,а як повернулись застали вже ректора жонатим.От тобі йна!І знов терпіння й болячки,замки й сепарація.І знов капає на ніс та сняться солодкі поцілунки.

Спостерігач./

-ооОоо-

Ректор до своїх бурсаків,що перебувають в бурсі:
-Вже рік як ви поженились й нащадків ще в вас немає!
Жонаті:-Та ми вже теє то...але вчули про ухвалу заряду,що жонатим перебувати в бурсі дозволяється лише один рік то ще роздумуємо над тим...

ЧОМУ МИ ХОДИМО ДО ШКОЛИ?

Нераз це питання приходить на думку тих,котрі ходять до школи.На це питання відповідали всякі люди,часто залежно від їх настрою в той час.Якби це не було,я буду тут старатися пояснити чому я думаю,чого так багато нас находиться в школі.

Завданням школи є,між іншим,виробити добрих горожан не лиш краю,але цілого світа.Добрий горожанин має кілька обовязків.Перше він повинен мати достатнє знання про той світ, в якому він живе.Отже,тому,що нинішні студенти є завтрішні горожани,тут є потреба їм бути обзнайомленими із світом, його людьми,його проблемами,і.т.д.Вони мусять розуміти:як і чому існує теперішнє наше суспільство,бо вони стануть частиною його.

Другий обовязок горожанина виконати свою чергу роботи в житті.Тут знов треба знати світ.Разом з цим горожанин повинен мати широкий світогляд.Знання фактів і ширші зацікавлення вбивають ріжні упередження людей,що поза щоденним життям нічого не бачуть.Я ще підчеркну,один важний факт в науці для горожанів,Це є -демократична наука.Школа уважає за свій святий обовязок познайомити студентів зі значінням і вартістю демократії ,та переконати учнів,що слова -"обовязок і привілеї",є щось більше за самі слова.

Багато з нас не розуміють ,чому треба студіювати і менше практичні предмети.Не хотять розуміти вони того,що через студії такого матеріялу,виробляють свій ум,бажання та жагду пізнання світа.При цьому вони вчаться відповідальності,привичаюються до точності,витривалості й терпеливості.Ми,звичайно,недоцінюємо праці студентів в різних гуртках,що провадяться поза годинами навчання.Праця ця є врахована на те,щоб виробити в студентів ті погляди ,яких вимагає від них суспільство.

Крім цього,школа має культурний вплив на життя студентів.Через свою шкільну карієру,студенти є в контакті з найславнішими думками і творами в світі.Культуру розтлумачено, як знайомство з найліпшим,що було знано і сказано.Це знайомство студенти дістають через студію-літератури,музики й мистецтва.Отже,ми бачимо,що студенти,котрі посвятили довгі роки для своїх студій,мають глибше розуміння життя,ширший світогляд.Учителі є переконані,що такі студії є важними чинниками у виробленню життєвої філософії в студентів.

Оце моя відповідь на питання чому ми ходимо до школи.

Леся Дорош.

TO ALL OUR FRIENDS WE EXTEND
SINCERE GREETINGS

Compliments of

Thams Studio

Phone 6631

Heintzman Hall, 2nd Ave. Saskatoon, Sask.

ВТІКАЙ ФЕСЮ ВТІКАЙ!...

Із своїм приїздом до Канади, десь у двадцятих роках, Качур привіз свою натуру. Не занти, чи його випросили з села, чи він приїхав з власної волі, але доказом є, що він таки приїхав. Ліс в околиці Лемун, немов приготовані були для нього; повні медведів, серн та вовків. Було чим випробовувати та гартувати свою відвагу, про котру він розповідав без найменшої втоми. До своєї відваги він ще купив собі рушницю, лопату та джоган, з якими не розставався ніколи. Тільки виходив із свого обістя -все брав то знаряддя з собою. Казав, потрібне воно мені є, анук з-полюю яку дичину, треба буде якось заховати УУ. І ховав, багато він ховав, бо ніхто не бачив його здобичі, а кажуть, що-тижня мав вбивати по одному медведеви.

Сусідським хлопцям надокучило було таке "геройство" і вони рішили випробувати Качурову хоробрість. В неділю рано Качур, як звичайно, йшов відвідати свого сусіду Бурака, що мав ферму дві милі на-північ. Стежка була вузька, отже Качур ішов впереді, а його жінка Феська, яких тридцять кроків по-заді. Йдучи так, вони дійшли до "Великої Долини", де ліс був надзвичайно густий. Високі дерева заступали денне світло, а молодняк та ліщина, піддирались до самої стежки. Час від часу треба було перескакувати через повалені дерева, або згинатися попід гилля лозини. Качур часто згинався, а де лише можливе було випростуватися на весь зріст, випростовувався огляда-ючись за Фесею. У самій "Великій Долині" раптом затемнилось. Був тихий глухий ранок і здавалося, що щось висить в повітрі, щось чатує в лісі. Качура обняв ляк. Кілька разів закрадався поглядом в глибину ліса, одначе зараз завертав очі, та йшов далі, з кожним траскотом сухої гилячки, приспішуючи хід.

Раптом з поблизького корча залунав якийсь дикий рев. Качур зблід. Рушниця випала з рук. Довго не думаючи, завернув і летів безтямно назад. Хлопці лише вчули здалека -"Втікай Фесю, втікай!...

Я. Сенів.

Час від часу відвідують Інститут визначні наші діячі.

Тут один із них промовляє до студентів, -Др. Цегельський, з нагоди свого побуту в Саскатуні.

ДИВНИЙ СОН

Одної слотливої суботи я не мала що робити тай пішла спати. Сниться мені, що я десь, ніби, на американських фармах, недалеко Чікаґо. Їду ґарою і раптом побачила мужчину на коні. Приглядаюся ближче, хто це так любується американським сонцем а то Пан Титенич: тільки сказав "гай" і далі поїхав. В'їзджаю в місто Чікаґо, на головній вулиці повно авт і людей- чекають ввійти на "Бал гийм". Подумала я собі: і я піду подивлюся. Стала собі при боці, дивлюся а привході пан Ний -продає білєти. Тут і п. І Гевчик, кричить, що сили має, аби люди входили.

Увійшла я, сіла на "ґранд стенд" -чую, знайомий голос. Прислухаюся, а то пан Муканик з меґафону виголошує гру; каже, що гра буде мішана, хлопців з дівчатами. Починають входити грачі: п. Палиґа, п. Лабач, п-на Федорук, п-на Галамай, п-на Кульчицька, п-на Дорош, п. Білий, п. І. Савчук, і п-на Василів. З противної сторони входять -"Бруклин Доджирз". Пан Лабач кидає ґанку, а "Бруклин Доджирз" бє -"Два хлопи авт"-кричить п. Залєщук. Ґрають дальше і вже рахунок девять -пять в сторону наших бувших бурсаків. Пан Палиґа вдарив "Гом ран"- нараз хтось з мене капелюх здіймає. Обертаюся, а за мною п-на Зюбрак і п-на Щербій скачуть -мало лавка не лопне. Дивлюся, а тут і п, Й. Франко, п. Смисюк, п. Сайн, п. Малещак та п. Задворний, кричать що-сили; Ей Задворний!..Ей, Палиґа!..Вкінці ґра кінчиться і то вигриш бувших наших бурсаків.

Приїхала я до готелю, сіла перемучена, й читаю. Хтось стукає до дверей. Прошу ввійти- панночки Ситко й Ребрина вносять мені вечеру. З розмови їх, я довідалася, що п. Стрілячук є кухарем, а п. Ґнатюк при ліваторі...

На другий день була неділя, мені треба було до церкви, в ґарі забракло ґазиліни, ми підїхали під якийсь ґараж, тут пан Чарко відчинив мені двері і я вїхала до середини; в середині п. Н. Гавриш тайру латає; засмарований, чорний лиш зуби світять ся. Дивлюся, тут і п-на Яремій увихається з літами, видно секретаркою працює. Виїзджаю, а тут п. Когут, вулицю замітає.

Приїзджаю до церкви. Службу править п. Радиш, хор: п. Сенів, п. Котелко, п-на Чорній, п-на Дутчишин, п. Гудима, п. Федірко і п. Охітва. Навколо пристола ходять старші брати: п. Скорець і п. Мисак. З тацою ходять: п. Котик і п-на Войчук. Відчинилися двері, входять молоді: п. Ґупка і п-на Ткачук. Пан Войціхівський, та п-на Лемко, як дружби.

Вула я також запрошена на весілля. В'їзджаю на подвіря, а тут п. Чорненький і п. Ґригор вже світа не бачуть. Пан Кіщук, п. Березовський, бігають з фляшками запрошують гостей в хату. В хаті, п. Кошуба, п. Ременда, п. Ґлянка, п. Симчич, п. Мекмилен, п. Козак, і п. Марковський, віват приграють.

По обіді почала я де-зким розмовляти, нараз зчинився великий крик, що сталося? -Пан Сорочук дістав "пенесайд". -Пан О. Савчук взяв його на свій модель трока й повіз до шпиталю.

Поїхала я до шпиталю й довідалася, що п. Драґан, п-на Поліщук і п-на Король змушені були негайно зробити операцію.

По цьому всьому я вернулася до готелю, лягла сепочати й заснула. Мене збудив дзвінок, я встела, протерла очі, й опамяталася; то був наш дзвінок на обслугу столів. А.К.

ДВІ СВІЖІ МОГИЛИ

Юрій Камінецький,з Бюкенен,в роках 47 -48, брав Нормал,а опісля учителював.

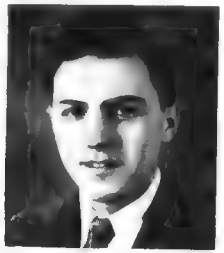

Іван Завальський,з Сендвит, Саск.До Інституту прибув 1946 р.,брав 12 клясу в Нютена.

Оба тихої вдачі і здібні -загинули трагічною смертю.
ВІЧНА ІМ ПАМЯТЬ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

SHOP WITH CONFIDENCE

at

The **BAY**

Saskatoon's Friendly Store

Hudson's Bay Company.

INCORPORATED 2ND MAY 1670

Щороку студенти відбувають дебати зі студентами других міст. Цього року Леся Горон і Василь Муканик їздили до Вінніпегу дебатувати з студентами Колегії Св. Андрея. З їх усміхів видно,що вони дуже вдоволені...та хто не був би вдоволений вигравши дебату.

Др.Бойкович вручає уступаючому ректорові о.Ковалишину дарунок.

В лютім відбулася забава Могилянок,на котрій королевою було вибрано Надію Ребрину.Тут п.Добровольський переводить коронацію.Принцези:Маруся Ситко і Наталія Рабаґа.

Студенти новаки -понамазувані- працюють під наглядом старших бурсаків у день уведення....

Студенти вільні хвилини проводять при грі на шахівниці.

SPORTING GOODS Headquarters

You Can Usually Get
What You Want
at

BIRNEY'S HARDWARE

For complete stocks of up-to-date
HOUSEWARE - HARDWARE
— and —
MAJOR APPLIANCES
Deal with us
Saskatoon Hardware Co. Ltd.

GREETINGS from

PURITY DAIRY CO.
"Safe Dairy Products"
733 Broadway Ave. Phone 5551
Saskatoon, Sask.

PAUL'S MUSIC & BOOK STORE
For all your
School Supplies, Stationery and Musical Instruments
at reasonable prices.
306 - 20th Street West Phone 6072
Saskatoon, Sask. P. Tkachuk, Proprietor

Compliments of
BRITISH COAL & WOOD CO.
for all your FUEL SUPPLIES
101 Pacific Avenue, North Phone 7622
Saskatoon, Sask. N. Rak, Proprietor

J. W. Stechishin, B.A., L:L:B!
Barrister, Solicitor and Notary Public
413 Canada Building, Saskatoon, Sask.
Office 22110 PHONES Residence 98196

Ferguson & Hnatyshyn
Barristers, Solicitors, Notaries, Etc.
GEORGE A. FERGUSON JOHN HNATYSHYN, B.A., L.L.B.
214 Priel Bldg., 21st St. East Phone 4261 Saskatoon, Sask.

Secretarial College

and

School of Accounting

Saskatoon, Canada

Sends Greetings and Congratulations on your excellent Year Book.

WE OFFER

- Large instruction staff, carefully chosen for personality, ability and experience.
- Wider choice of courses.
- The Diploma of the Business Educators' Association of Canada — for 50 years the symbol of superior training.
- An enviable record in placing more graduates in better positions.
- Social and recreational benefits of a larger college.
- BEST POSSIBLE TRAINING IN THE SHORTEST POSSIBLE TIME.

L. F. FURSE, B.A., G.C.T.
Principal

Kempthorne Blk.
157 - 2nd Avenue, South

Phone 6333
22403

В. БУРЯНИК Д. ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ

COMPLIMENTS OF

Dr. G. E. DRAGAN

601 Canada Building Phone 3293
Saskatoon, Saskatchewan

DR. S. WOROBETZ

PHYSICIAN AND SURGEON

414 Canada Bldg. Phone 6665

OUR GRADUATES

succeed in the
Dominion Civil Service Saskatchewan Public Service
and in the Municipal and General Business Offices everywhere in Canada

FOR INFORMATION write, telephone or call

SCOTT BUSINESS COLLEGE LTD.

W. J. G. Scott, B.A., Principal
118-2nd Avenue North Saskatoon, Sask.
Member, Canadian Business School Association

DR. M. H. BOYKOWICH

DENTAL SURGEON
— EVENINGS BY APPOINTMENT —

403 Canada Building
Office 4774

PHONES

Saskatoon, Sask.
Residence 91669

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕКСІ
в
Саскатуні

CITY TAXI

Денна і нічна обслуга в місті й на околиці.

Тел. 7258 420 20 Ст.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
в
Саскатуні

London Furs & Leader Men's Wear

820 Broadway Phone 98424

Prop. M. MOROZ

Spotless Dry Cleaners & Dyers

1511 - 20th Street West Saskatoon, Sask.

48 HOUR SERVICE

29811 - PHONE - 29811

Expert Workmanship — All Work Guaranteed — We Pick Up and Deliver

William Wasylciw John Krawchuk

Phone 7535 229 Ave. I South

STARLITE BOTTLERS

Manufacturers of Superior

CARBORATED BEVERAGES

Saskatoon, Sask.

ПІДДЕРЖУЙТЕ

Укр. Інститут ім. П. Могили в Саскатуні

Що дбає про моральне і культурне виховання дорученої йому молоді й тим приготовляє її на свідомих і примірних горожон цього краю.

Замовляйте підручники:

ЧИТАНКА МАРУСЯ

— і —

ЮВІЛЕЙНУ КНИГУ ІНСТИТУТУ

Пишіть до:

The P. Mohyla Ukrainian Institute

Cor. Main St. & Victoria Ave. Saskatoon, Sask.

Б. Бурянник
Голова Дирекції.

Д. Доброволський
Ректор.

MIDWEST LITHO LIMITED, SASKATOON